This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

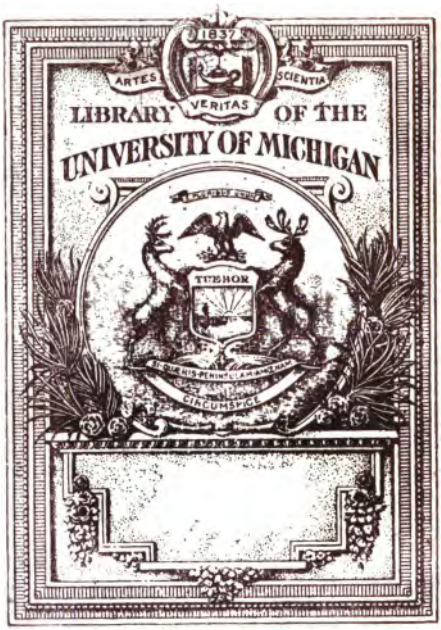
1837
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
TUEBOR
CIRCUMSPICE

DJ
107
.W13
1770

VADERLANDSCHE HISTORIE.

EENENTWINTIGSTE DEEL.

MYTHOLOGIE

Wagenaar, Jan

VADERLANDSCHE HISTORIE,

VERVATTENDE DE

GESCHIEDENISSEN

DER

VEREENIGDE NEDERLANDEN,

INZONDERHEID DIE VAN

HOLLAND,

VAN DE VROEGSTE TYDEN AF:

Uit de geloofwaardigſte Schryvers en egte Gedenkſtukken ſamengeſteld.

Met Konſtplaaten opgehelderd.

EENENTWINTIGSTE DEEL,

Behelzende een' algemeenen BLADWYZER *op de voorgaande* XX. *Deelen.*

TWEEDE DRUK.

Te AMSTERDAM,
By de Wed. *ISAAK TIRION.*
Met Privilegie van de Ed. Gr. Mog. Heeren Staaten van Holland en Weſtfriesland.
MDCCLXX.

VADERLANDSCHE HISTORIE,

VERVATTENDE DE

GESCHIEDENISSEN

DER

VERENIGDE NOORD-INDIAN,

INZONDERHEID DIE VAN

HOLLAND,

VAN DE VROEGSTE TYDEN AF:

Uit de geloofwaardigste Schryvers en egte Gedenkstukken ontvangen.

Met Konstplaten opgehelderd.

[illegible]

Zoo als de eerste [illegible] BLADWYZER op de [illegible] XX. Deelen.

TWEEDE DRUK.

Te AMSTERDAM,

[illegible]

[illegible]

MDCLXX.

BERIGT.

Zie hier, eindelyk, Vaderlandlievende Leezer, in dit XXI. Deel, een uitvoerigen BLADWYZER onzer VADERLANDSCHE HISTORIE, waarin wy, tot uw gemak, den voorheen uitgegeven *Bladwyzer* op de *vyf* eerſte Deelen hebben ingelyfd, op dat gy maar één ſtuk by der hand zoudt behoeven te hebben, om 't een of 't ander op te zoeken.

Sterk ben ik van ſommigen aangezet, om dit Werk verder te vervolgen; doch de aanzienlykſten en kundigſten zyn 't met my eens geweeſt, dat het ſchryven van geſchiedeniſſen, zo zeer na aan den tegenwoordigen tyd, veel te moeilyk, en, zo 't onpartydig en naar waarheid geſchieden zal, ook niet zonder gevaar is. Myne Landslúiden hebben dan, ten minſte voor eerſt, geen Vervolg der *Vaderlandſche Hiſtorie* van my te wagten. De *Beſchryving van* AMSTERDAM, waartoe Burgemeeſteren deezer Stad my, door het verleenen van vryen toegang tot de Stads Regiſters, zo gunſtiglyk, in ſtaat geſteld hebben, zal my ook nog wel eenige jaaren werk verſchaffen; zo 't anders der Hemelſche Voorzienigheid behaage, my daartoe te ſpaaren.

Haar dank ik, midlerwyl, van geheeler herte, dat zy my den noodigen luſt, moed en kragt verleend heeft, om een werk van zo veel omſlags als de *Vaderlandſche Hiſtorie*, na ruim twintig jaaren verloops, ten einde te brengen. Ondertuſſchen, heeft het my, ik erken het, niet weinig opgebeurd, en den laſtigen arbeid verligt, dat myne

7351

poogingen, ook boven verwagting, met zulk eene algemeene goedkeuring ontvangen zyn. Ik weet dit, nogtans, voornaamlyk dank aan de edelmoedigheid van veele aanzienlyke Liefhebbers van 's Lands Hiſtorie, die my, tot op 't laatſte toe, ryklyk voorzien hebben van gedrukte en ongedrukte ſtukken, tot opheldering van 't gebeurde en gehandelde dienſtig. Den inhoud van die ſtukken heb ik ſlegts, ter behoorlyker plaatſe, tuſſchen 't meer bekende, ingevlyd, en den Leezer gelegenheid gegeven, om den loop en afloop veeler gebeurteniſſen beter te kennen, dan hy anders zou hebben konnen doen.

Onder 't ſchryven, beſchaaven en uitgeeven deezer *Hiſtorie*, heb ik my niets zo zeer voorgeſteld, als het heiliglyk bewaaren eener volkomene onzydigheid. En ik zal 't voor een zonderling geluk rekenen, zo ik, in dit myn oogmerk, naar 't oordeel niet ſlegts van bekende, maar ook van onbekende, kundige, gemaatigde, waarheidlievende tydgenooten en nakomelingen, tamelyk wel, geſlaagd ben.

JAN WAGENAAR.

In Amſterdam, den 21 October 1759.

By het voorſtaande Berigt, welk, voor de eerſte uitgaave, geplaatſt was, heb ik, tot onderrigting der Leezeren van deezen nieuwen Druk, waarin eenige Veranderingen en Verbeteringen gemaakt zyn, het volgende wel willen voegen.

De vier eerſte Deelen van het Werk zyn, reeds voor eenige Jaaren, herdrukt, uitgegeven, met eenige weinige Ver-

Veranderingen, en de woorden tweede Druk, *op den titel. Dit Deelen zyn nu, voor de tweede maal, met meer veranderingen, herdrukt, schoon de woorden* tweede Druk *op den titel gebleeven zyn. Doch alle de overige Deelen, op welker titels, zo wel als op* die van den tweeden herdruk *der vier eerſten, de woorden* tweede Druk *geſteld zyn, zyn maar eens herdrukt: en na dat het laatſte Deel der voorige uitgaave van de Vaderlandſche Hiſtorie uitgekomen was, in 't jaar* 1759, *zyn 'er eenige Werken in 't licht gegeven, van welken ik my, in het myne, niet had konnen bedienen. Onder deezen, munt het* Charterboek *van* F. VAN MIERIS *uit. Uit de Stukken, in dit Werk te vinden, heb ik verſcheiden Plaatſen, in de tegenwoordige Uitgaave myner Hiſtorie, nader opgehelderd, of beter beveſtigd; gelyk uit eene vergelyking met de voorige blyken kan. Ik heb ook, hier en daar, van het* Groot-Plakaat- en Charterboek van Friesland, *welk de Heer* BARON THOE SCHWARTZENBERG *en* HOHELANDSBERG, *in den voorleeden jaare* 1769, *heeft begonnen uit te geeven, gebruik gemaakt. In de fraaije Hoogduitſche Overzetting van myne Hiſtorie, die, in* agt *deelen* in quarto, *te Leipzig, uitgegeven wordt, heb ik ook eenige aantekeningen van den Overzetter gevonden, voornaamlyk de buitenlandſche zaaken van de laatſte tyden betreffende, die my aanleiding gegeven hebben, om den tegenwoordigen druk van myn Werk, hier en daar te verbeteren.*

Maar 't gene my de meeſte gelegenheid gegeven heeft, om de twee eerſte Deelen myner Hiſtorie, op veele plaatſen, te veranderen, is geweeſt eene ontſtaane twyfeling over de egtheid der Rymkronyke, *die, tweemaal, op den naam van* KLAAS KOLYN, *uitgegeven is; doch van welke niemant ooit een oud afſchrift heeft konnen te zien krygen; behalve, dat 'er zeer weinig in gevonden wordt, 't welk de*

Op-

Opſteller niet, van elders, en met naame uit de Rymkronyke van MELIS STOKE, *heeft komen ontleenen.*

De Heer BALTHASAR HUYDECOPER, *Oud-Schepen deezer Stad, en vermaard kenner en opbouwer der Nederduitſche Taale en Oudheden, heeft my beveſtigt in myne twyfeling, en doen beſluiten, om het weinige, welk de zogenaamde Klaas Kolyn byzonders heeft, geheel agter wege te laaten, en al't overige, welk met aanhaalingen uit hem geſterkt was, met aanhaalingen uit andere Schryvers, te bewyzen: zo dat deeze Kronyk, die veel te lang geagt geweeſt is, de plaats, die zy in myne Hiſtorie gehad hadt, heeft moeten ruimen. Ondertuſſchen, zien de Liefhebbers der Vaderlandſche Oudheden en de hovgſchatters van Huydecopers naam met verlangen uit, naar zyne keurlyke uitgaave der* Rymkronyke van MELIS STOKE, *waar by men verwagt de onegtheid van Kolyns Kronyke, volkomenlyk, beweezen te zullen vinden. 't Heeft my, door byzondere gunſt van den gemelden Heere, mogen gebeuren, verre het grootſte gedeelte van zynen Melis Stoke, die genoegzaam afgedrukt is, te leezen en te herleezen, en ik heb 'er, onder anderen, in gezien, dat ik, hier en daar, in eenige byzonderheden der oude Graaflyke Hiſtorie, gemiſt hadt: 't welk in de tegenwoordige uitgaave, verbeterd is. Ik maak 'er hier gewag van, voornaamlyk, om mynen hooggeagten Verbeteraar, openlyk, te danken, voor de eer my, door zyne heuſche aanmerkingen, aangedaan; maar ook, op dat myne Leezers, wanneer de lang verwagtte uitgaave van Melis Stoke het licht ziet, weeten zouden, dat zy de Plaatſen, op welken de door my goedgekeurde Aanmerkingen van den Heere Huydecoper doelen, niet in de laatſte, maar in de voorige uitgaaven myner Hiſtorie, zoeken moeten.*

Amſterdam,
den 15 *May*
1770.

BLAD-

BLADWYZER

der voornaamſte Perſoonen en Zaaken,

vermeld in de XX. *Deelen*

DER

VADERLANDSCHE HISTORIE.

A.

Aa (*Adolf* en nog een *van der*) tekenen het Verbond der Edelen. VI. 125. een der zelven werft te Antwerpen. VI. 224. Adolf van der Aa belooft geld tot ſteun van 't Verbond. VI. 255

Aa (*Filips van der*) herſtelt de ruſt in Bommel. VII. 299

Aa. (*Floris van der*) III. 389

Aa (*Gerard van Reneſſe, Heer van der*) in plaats van Berk, gemagtigd tot de handeling over 't Beſtand. IX. 435

Aa (*Willem van der*) by 't gemeen, te Rotterdam, verdagt. XIV. 77, 114, 222. loopt lyfsgevaar in den Haage. XIV. 176

Aagtendorp, (*Sint*) door Lodewyk van Loon, verdelgd. II. 316

Aalſt bemagtigd door 't muitend Krygsvolk. VII. 103. veroverd door de Staatſchen. VII. 453. aan Parma verkogt. VII. 491

Aandeelen der Geweſten in de gemeene laſten. Verſchillen daar over. IX. 460. X. 446. XI. 216. traagheid in 't opbrengen derzelven. XI. 347

Aardbeeving in 1580. VII. 331. in 1692. IX. 116. in 1692. XVI. 201

Aardenburg. Aanſlag op deeze Stad. IX. 226. zy wordt, vergeefs, aangetaſt door de Franſchen. XIV. 117

Aarſchot (*Filips van Croi, Hertog van*) wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Lid van den Raad van Staate. VI. 7, 100, krygt eene Bende van Ordonnantie. VI. 45. verſchilt met Oranje. VI. 86. doet den nieuwen eed. VI. 212. ſtelt zig aan 't hoofd der Staatſchen. VII. 107. wordt Burgtvoogd van Antwerpen. VII. 145. handelt te Geertruidenberg. VII. 148. verlaat Don Jan. VII. 157. wordt Stadhouder van Vlaanderen. VII. 172. helpt te wege brengen, dat de Landvoogdy den Aartshertoge Matthias opgedraagen wordt. VII. 173, 181. zoekt hem naar zyne hand te zetten. VII. 175. raakt met eenige Gentenaars in geſchil. VII. 176, 178. wordt gevangen. VII. 178. geſlaakt. VII. 179. gemagtigd tot de Keulſche Vredehandeling. VII. 278. verzoent zig met den Koning. VII. 315. verklaart zig tegen 't bewind der Spanjaarden. VIII. 407. trekt naar Venetie. VIII. 410. ſterft. VIII. 410

Aarſchot (*Karel van Croi, Hertog van*). VIII. 110. doet opening tot eene Vredehandeling. XI. 158. wordt in hegtenis genomen, in Spanje. XI. 189

Aartsbergen (*Alexander van den Kapelle, Heer van*) in bezending aan de Hollandſche Steden in 1650. XII. 70. zyn bedryf te Dordrecht. XII. 71-74, 89

Aartsbergen (*Willem van Nyveld, Heer van*) bevordert den Beeldenſtorm te Asperen. VI. 187. handelt in Engeland. VI. 466

Aartsbertogen Albertus en *Izabelle* doen voorſlagen tot vrede. IX. 89. worden afgeweezen. IX. 90. handelen met Koninginne Elizabet. IX. 92. ſluiten met Jakob den I. IX. 172. hangen van Spanje af. IX. 179. neigen tot Vrede IX. 236, doen 'er de eerſte opening toe. IX. 237. bieden aan, met de Staaten, als met vrye volken, te willen handelen. IX. 246. ſluiten eene Wapenſchorſing met hen. IX. 248, 291. danken eenig volk af, en bannen alle muiters ten Lande uit. IX. 300. verſchil over den ſtel, dien zy zig geeven. IX. 322, 323. zy haalen Filips den III. over tot bewilliging in 't Beſtand. IX. 425. zy ſluiten 't. IX. 436. danken krygsvolk af. IX. 459. ſtaat hunner Krygsmagt, in 1613. X. 74. zy verzekeren zig van Zoeſt en Lipſtad. X. 95

Aato gewonnen door de Franſchen, in 1697. XVI. 368. heroverd. XVII. 283. wederom door de Franſchen gewonnen, in 1745. XX. 14

Abkoude (Heerlykheid) komt aan Jakob van Gaasbeek. III. 392

Abodriten, een ſoort van Sclaaven, door Karel den Grooten, in Saxen geplaatſt. I. 442. door de Deenen overweldigd. II. 35. doen een' Inval in 't Deenſche Ryk. II. 44

Abt der Lievevrouwen-Abtdye te Middelburg is het eerſte ſtemmend Lid der Staaten van Zeeland. III. 486. V. 225, 429

Abten van Egmond en Bern bekragtigen de Kamerykſche Vrede. IV. 505

ADA, Graavin van Holland, trouwt met Lodewyk, Graave van Loon. II. 299, 300. vlugt naar den Burgt van Leiden. II. 303. wordt naar Texel gevoerd. II. 305. en van daar naar Engeland. II. 305. keert te rug, en ſterft. II. 328, 330

Ada, Prinſes van Schotland, trouwt met Floris den III. II. 241. ontraadt haaren Zoon, Willem, de reis naar Holland. II. 282

Adelbert de Diaken predikt in Kennemerland. I. 357. ſterft. I. 373. zyn Lyk gevonden. II. 113

Adelbert en *Klemens*, Ketters der agtſte eeuwe. I. 392

Adelbold, Biſſchop van Utrecht, doet Graave Dirk den III. den oorlog aan. II. 142. krygt de nederlaag. II. 143. wordt andermaal overwonnen II. 146. maakt Vrede met Dirk den III. II. 148

ADGILLUS, Koning der Friezen, geeft Wilfrid vryheid tot prediken. I. 352

Adminius, Zoon van *Cinobellinus*, een Britſch Koning, wordt, in 't Eiland der Batavieren, ontvangen. I. 85

Admiraliteit. Ordonnantie op de-

zel-

zelve van 't jaar 1487. IV. 237. vernieuwd, in 't jaar 1540. V. 196
Admiraliteit (*Kollegie ter*) opgeregt binnen Hoorn. VIII. 322, 325. te Rotterdam. VIII. 325. te Veere. VIII. 325. te Amsterdam. VIII. 326. Opperst Kollegie ter Admiraliteit. VIII. 326. vyf Kollegien in alles, in 1590. VIII. 327, 339. zy worden af hangkelyk gemaakt van de algemeene Staaten VIII. 340. nader instelling der vyf Kollegien in 1597. VIII. 486. wanbedryf van eenige Raaden en bedienden ter Admiraliteit ontdekt en gestraft. XI. 41. XV. 326 enz. XVIII. 270. verschil over Admiraliteitszaaken. XI. 262. XIII. 100-102.
Admirant van Arragon (*Don Francisco de Mendoza*) krygt het opperbewind des oorlogs. VIII. 427. IX. 15. bemagtigt Orsoi. IX. 25, 26. neemt eenige Kleefsche Plaatsen in. IX. 32, 35. verovert Deutichem. IX. 34. betrekt den Duitschen bodem. IX. 34. verschoont zig, deswege. IX. 39. verlaat Duitschland. IX. 45. legert zig voor Schenkenschans. IX. 46. trekt voor Bommel. IX. 49. verlaat de Stad. IX. 50. tragt, vergeefs, in de Tielerwaard te dringen. IX. 50. stigt de S. Andries Schans. IX. 50 wordt, in den slag by Nieuwpoort, gevangen. IX. 84, 86. doet in de gevangenis opening tot vrede. IX. 118. wordt tegen alle de gevangenen van de Staatsche zyde uitgewisseld. IX. 118. weigert tegen Maurits te slaan. IX. 119
ADOLF VAN NASSAU (Keizer) III. 54, 63
Adolf van Bourgondie, Heer van Beveren en Veere, Admiraal, verschilt met die van Holland, over 't verleenen van vrygeleibrieven. V. 140, 163. sterft. V. 193
Adolf van Egmond, Zoon van Arnoud, Hertoge van Gelder, is oneenig met zynen Vader. IV. 132, 137. dien hy gevangen zet. IV. 132, 136. hy valt in Ysselstein. IV. 138. wordt te Vilvoorden gevangen. IV. 138. geslaakt IV. 178. in een gevegt gedood. IV. 179
Adolf van Nassau, is Stadhouder van Gelderland. IV. 307
Adolf van Nassau, Broeder van Willem den I. komt aan 't hoofd van honderd Ruiters in 't Leger. VI. 272. sneuvelt by Heiligerlee. VI. 274
Adolf van Nassau sneuvelt by Rynberk. IX. 427
Adrana, Rivier. I. 12. *Aeni* 425
ADRIANUS (Keizer) heeft Batavieren in zyn Leger. I. 190. zyne Markt, hier te Lande. I. 191
Adriaan Floriszoon van Utrecht wordt Leermeester van Karel den V. IV. 339. wordt Kardinaal. IV. 415. brengt de herstelling van Floris Oem van Wyngaarden te wege. IV. 415. wordt Paus, onder den naam van *Adriaan den VI.* IV. 439. zyn bedryf en dood. IV. 440, 445
Adriaan van der Goes wordt Advokaat van Holland. V. 295. begroet den Stadhouder. V. 295. sterft. VI. 61
Adriaan Willemszoon helpt Leiden ontzetten. VI. 487
Adrichem (*Simon van*) bestormt het Huis van zynen broeder, *Klaas*. IV. 7
Aduatiken in Gallie, door Cezar overwonnen. I. 140

Aduwaart (*Abt van*), te Groningen gevat, ſterft. VII. 238. zie *Lewe*, *Heer van Aduwaart*.
Advokaaten 's Lands van Holland. Albrecht van Loo. IV. 414. Aert van der Goes. IV. 457. Adriaan van der Goes. V. 295. Zie wyders *Jakob van den Einde*, *Buis* (*Paulus*), *Oldenbarneveld* (*Joan van*).
Advokaat-Fiskaal der Generaliteit. Raadpleegingen op het aanſtellen van zulk een Amptenaar. XVIII. 125
Aerſens (*François van*), Agent der Staaten in Frankryk. IX. 68. zyne merkwaardige voorſlagen uit naam van Henrik den IV. IX. 261. zyne handeling over dezelven. IX. 262, 263. gerugten ten zynen nadeele. IX. 385. ſchimpſchriften tegen hem. IX. 411. X. 431. hy is misnoegd op Oldenbarneveld. X. 82. ſchryft tegen hem. X. 200, 204, 205. hy koopt de Heerlykheid van Sommelsdyk. X. 237, 285. Frankryk klaagt over hem. X. 237, 285, 368, 426. hy wordt, op 't ſterk aanhouden van Prinſe Maurits, in 't Lid der Edelen beſchreeven X. 332 enz. zit niet over Oldenbarnevelds zaak. X. 339. wordt in gezantſchap naar Engeland gezonden. X. 493. komt in Frankryk. XI. 28, 62. zyne handeling aldaar. XI. 28-34. en in Engeland. XI. 299
Aerſens (*Kornelis van*) Penſionaris van Bruſſel, wegens Brabant gemagtigd tot de opdragt der Heerſchappye aan Frankryk. VIII. 55. wordt Griffier der Vereenigde Staaten. IX. 68. ſpreekt met Mendoza van vrede. IX. 118. Neyen zoekt hem om te koopen. IX. 271. hy ontdekt het Prinſe Maurits en den Staaten. IX. 273. gerugten ten zynen nadeele. IX. 385. ſchimpſchriften tegen hem. IX. 411. zyne verklaasing ten laſte van Oldenbarneveld. X. 348
Aert van der Goes, Advokaat van Holland. IV. 457. doet eene reis naar Breeme. IV. 464. naar Kameryk. IV. 505. begroet Karel den V. V. 14. trekt wederom naar Breeme. V. 34. legt zyn ampt neder. V. 295
Afgevaardigden te Velde. Derzelver Inſtructie van 1706. XVII. 277
Afgodery, door welke redenen, in de agtſte eeuwe, beſtreeden. I. 397.
Aflaaten. wyze van 't veilen derzelven in Holland. IV. 417
Afrika. Vaart derwaards voor elk opengeſteld. XVIII. 32
Agileus (*Henrik*) wordt Prokureur Generaal van den Hove van Utrecht. VIII. 168. daagt eenige Edelen voor 't Hof. VIII. 297
Agrikola (*Julius*) overwint de Britten. I. 183, 185
Agrippina, Germanikus Gemaalin. I. 68. haar Hof, hier te Lande. I. 69
Agrippiner Bouwſtad, [*Colonia Agrippina*] nu Keulen. I. 45. *Aant.*
Ailva (*Douwe van*) zyn huis wordt geplonderd. XI. 218. hy onthoudt zig voor eenigen tyd van 't bewind. XI. 220
Ailva (*Ernſt van*) onthoudt zig voor een' tyd van de Regeering. XI. 220
Ailva (*Ernſt Sikko van*), Grietman van Weſtdongeradeel, houdt de par-

party der Hollandſchgezinden. XIII. 341
Ailva (*Hobbe, Baron van*) handelt over een Verdrag der Verdeelinge van de nalaatenſchap van Koning Willem. XIX. 94
Ailva (*Tjeert van*) handelt aan eenige Duitſche Hoven. XIX. 490
Ailva (*Wybrand van*) naar Engeland gezonden van wege Friesland. VIII. 212
Aire gewonnen door de Franſchen, in 1676. XIV. 397. door de Bondgenooten, in 1710. XVII. 388
Aitona (*Markgraaf van*) trekt tegen Fredrik Henrik te velde. XI. 174, 175. ſterft. XI. 206
Aitzema (*Foppius van*) Reſident der Staaten te Hamburg. XI. 121. naar Deenemarke gezonden. XI. 129. naar Weenen. XI. 240, 241
Aitzema (*Heſſel*) wegens Friesland gemagtigd tot de opdragt der Heerſchappye aan Frankryk. VIII. 56. en aan Engeland. VIII. 90, 97. geweerd uit den Raad van Staate. VIII. 203. maakt beweeging in Friesland. VIII. 212. wordt afgezet. VIII. 249
Aitzema (*Lieuwe van*) Reſident der Hanze-Steden by de Staaten. XI. 71. hoe verre zyne *Hiſtoriſche aantekeningen* gaan. XIII. 357. hy houdt geheim verſtand buitens Lands. XIII. 435
Aitzema (*Rienk*) aangeſteld tot Regter van Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
Aken, door Koning Willem, bemagtigd. II. 183, 185. verandering aldaar, omtrent 1598. IX. 23. en in 1614. X. 75
Akerſloot, overvallen door de Weſtfriezen. II. 268. voor drie jaaren, ſchotvry verklaard. III. 17
Aktiehandel omtrent 1720. Hiſtorie van deszelfs opkomſt en verval. XVIII. 216-229
Alaanen, een Skytiſch Volk, vallen in Gallie. I. 269, 270
Albada (*Aggeus van*) wordt gemagtigd tot de Keulſche Vredehandeling. VII. 279
Albemarle (*Arnoud Jooſt van Keppel, Graaf van*) raakt by Koning Willem in gunſt. XVII. 4. ſpreekt den Koning op deszelfs ſterfbed. XVII. 107. maakt zig meeſter van Montagne. XVII. 386. krygt de nederlaag by Denain. XVII. 481. behoudt zitting onder de Edelen van Holland, ſchoon hy in 't Hoogerhuis van Engeland zitting genomen hadt. XVIII. 108
Alberoni (*Julius*) Abt en daarna Kardinaal, verwekt een oorlog met den Keizer en Frankryk. XVIII. 162, 170, 171, 196. zoekt een opſtand in Groot-Britanje te veroorzaaken. XVIII. 197, 202. ook in Frankryk. XVIII. 198. vervalt in ongenade. XVIII. 211
Albertus, Aartshertog van Oostenryk, wordt Landvoogd der Spaanſche Nederlanden. VIII. 426. komt te Bruſſel. VIII. 427. rukt in Frankryk. VIII. 429. bemagtigt Calais en Ardres. VIII. 430. wint Hulſt. VIII. 431, 433, 434. Maurits zendt hem 't lyk van den Graave van Varax toe. VIII. 465. hy trouwt met de Infante Izabella Klara Eugenia. VIII. 494, 505. IX. 19. aan wie de Nederlanden afgeſtaan wor-

den. VIII. 505. hy wordt, in haaren naam, ingehuldigd. VIII. 507, 508. hy ſlaat eene Vredehandeling voor. IX. 10. die afgeweezen wordt. IX. 11. reiſt naar Spanje. IX. 16. keert te rug met zyne Gemaalinne. IX. 64. wordt niet zonder moeite ingehuldigd. IX. 65. *Zie voorts* Aartshertogen Albertus en Izabella. Zyne nederlaag by Nieuwpoort. IX. 78-85. hy belegert Ooſtende. IX. 107-109, 162, 163. wint de Stad. IX. 169-172. voorziet 's Hertogenboſch. IX. 160 ſterft. X. 421

Albiniana, waar te zoeken. I. 193

Albinus. Zie *Alcuinus*.

ALBRECHT VAN OOSTENRYK (Keizer) zoekt Holland aan 't Ryk te onderwerpen. III. 144. verzamelt een heir. III. 145. verdraagt zig met Jan den II. III. 146

ALBRECHT (Hertog) wordt, door beleid der Hoekſchen, tot *Ruwaard* aangeſteld. III. 292, 293. voorwaarden hier van. III. 294. hy ſtelt de Hoekſchen in 't bewind. III. 295. belegert Heemskerk. III. 296. bok Delft. III. 297. de Hertog van Gelder verklaart hem den Oorlog. III. 301. maakt Vrede. III. 302 hy tragt, door Karel den IV, tot Graaf aangeſteld te worden. III. 302, 304. 't gelukt niet. III. 305. hy raakt met het Stigt, over Vreêland, in geſchil III. 305. maakt Vrede. III. 307. raakt in twiſt met Brabant. III 309 helpt den Graave van Vlaanderen tegen de Gentenaars. III. 313 handelt met Richard den II. Koning van Engeland. III. 319. wordt *Graaf*. III. 321. raakt in onluſt met de Hoekſchen. III. 321, 323. en met zynen Zoon, Willem. III. 324. ſchenkt Voorne aan zynen Zoon, Jan. III. 325. bemagtigt 't Slot te Attena. III. 326. verzoent zig met zynen Zoon, Willem. III. 330. verzamelt een Leger, te Enkhuizen. III. 330. ſteekt over naar Friesland. III. 332. ſlaat de Friezen. III. 336. zendt zynen Zoon Willem nog tweemaalen derwaards. III. 339, 341. ſluit een Beſtand met hen. III. 342. vordert rekening van Jan van Arkel en van Bruſtyn van Herwyne. III. 344. raakt met Arkel in oorlog. III. 345. ſluit een Verbond met de Stad Utrecht. III. 348. maakt Vrede met Arkel. III. 352. ſterft. III. 352. zyn aart III. 353. zyne Weduwe ſtoot zynen boedel met den voet. III. 354. ſtaat der Regeeringe, ten zynen tyde. III. 356, 359

Albrecht, Hertog van Saxen, komt met een Leger herwaards. IV. 243. wordt algemeene Landvoogd der Nederlanden. IV. 259. belegert Montfoort. IV. 263. wint het. IV. 266. komt in Holland. IV. 281. maakt een' ſtrengen Zoen met de Kennemers en Weſtfriezen. IV. 282. ſtigt Blokhuizen te Haarlem en te Hoorn. IV. 288. verzoent zig met Zierikzee. IV. 290. wint Sluis. IV. 291. en Leerdam. IV. 310. wordt Erfſtadhouder van Friesland. IV. 311. laat het bewind aldaar zynen Zoon over. IV. 317. ſterft. IV. 318

Albrecht van Loo, Advokaat van Holland. IV. 414. V. 195

Albrecht van Voorne. Zyn aanzien in Zeeland. III 9, 33

Albrug (Krispinus van) biedt zyn' perſoon en eenig geld aan tot on-

onderſteuning van 't Verbond der Edelen. VI. 255, bemagtigt het Huis te 's Heerenberg, [zo hy dezelfde is met *Krespyn van Zaltbrugge.*] VI. 269
Albyville (*Marquis van*) Gezant van Koning Jakob den II. zyne handeling in den Haage. XV. 348, 354. zyn ſlegt beleid. XV. 372 enz. hy vraagt naar het oogmerk van der Staaten uitruſting. XV. 438, 441. vertrekt van hier. XVI. 40
Alcuinus, Leermeeſter van Karel den Grooten. Byzonderheden hem aangaande. I. 431, 437, 443 *Aant.* II. 6
Aldegonde (*Filips van Marnix*, Heer van) of hy 't Verbond der Edelen hebbe opgeſteld. VI. 123. hy tekent het. VI. 125. woont, uit naam van Willem den I, de eerſte Vergadering der Staaten, die 's Prinſen zyde hielden, te Dordrecht by. VI. 377. zyne handeling aldaar. VI. 377, 378, 379. hy verſtelt, uit 's Prinſen naam, de Wet te Haarlem. VI. 412. wordt gevangen. VI. 451. op 't ſlot Vredenburg te Utrecht gezet. VI. 451. geſlaakt. VI. 462, 464. handelt over eene bevrediging. VI. 480. bezorgt de eerſte Hoogleeraars op 's Lands Hooge Schoole te Leiden. VI. 498. zyn merkwaardig ſchryven aan Sonoi. VII. 10. hy wordt gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 29. handelt in Frankryk VII. 82. in Engeland. VII. 83. ſpreekt met Ryhove, over 't verwekken van oproer, te Gend. VII. 177. zyne handeling op den Ryksdag te Worms. VII. 200 hy waarſchuwt tegen een' aanſlag op Amſterdam. VII. 204. handelt met Anjou. VII. 398. doet een' voorſlag zynentwege. VII. 475. zoekt Lier te verraſſen. VII. 509. draagt zorg voor Antwerpen. VIII. 14, 15. handelt tot overgaave der Stad. VIII. 81, 82. ondank hierdoor by hem beloond. VIII. 83. hy wordt in gezantſchap naar Frankryk gezonden. VIII. 354. ſtaat daar, voor Maurits, naar 't Prinſdom Oranje. IX. 16. wordt aangeſteld tot het vertaalen van den Bybel. VIII. 351. ſterft. VIII. 351. IX. 36
Alechmere of *Almar* naam der Zuiderzee, in de agtſte en negende eeuwe. I. 413. II. 45, 81
Alençon (*Karel, Hertog van*) Ontwerp om hem tot beſchermheer der Nederlanden te verkiezen. VI. 467, VII. 87, 152. Zie *Anjou.*
ALEID (Vrouw), gehuwd met Dirk den VII, verſlaat de Weſtfriezen II. 278. geeft haare Dogter Ada ten Huwelyk aan den Graave van Loon. II. 299, 300. vlugt naar Utrecht. II. 304 zoekt haare Dogter uit Engeland te doen keeren. II. 328
Aleid, Dogter van Floris den IV, trouwt met Jan van Avennès II. 391. gedraagt zig als Voogdes van Floris den V. III. 6, 10. wordt op *Vernoutsee* geſlaagen. III. 8. vertrekt naar Henegouwen. III. 18
Aleid van Poelgeeſt, byzit van Hertoge Albrecht, wordt vermoord. III. 321
Alemannen, waar zy woonden. I. 197 *Aant.* worden, door de Romeinen beoorloogd. I. 197. door Juliaan geſlaagen. I. 237. door Klovis overwonnen. I. 307, 307

ALEXANDER SEVERUS, door de Germaniſche Lyfwagt, omgebragt. I. 198
Alewyn, Burggraaf van Leiden, getuigt in een' Giftbrief. II. 198
Alewyn ſpant aan tegen Floris den V. III. 67, 96
Alfen Slag aldaar, tuſſchen Vrouwe Jakoba en den Stadhouder Gaasbeek. III. 467. Tweede ſlag. III. 471
Alfen (*Kors Janszoon van*) heeft de hand in een' aanſlag tegen Prinſe Maurits. X. 451, 452
Algiers, Ongelukkige togt derwaards. V. 210. Verdrag van 1622 met dit Gemeenebeſt. X. 445. van 1662 XIII. 50. oorlog. XIII. 441. Verdrag van 1677. XIV. 444. van 1679. XV. 24. oorlog. XV. 381. Verdrag van Vrede van 1703. XVII. 206. van 1713. XVIII. 9. oorlog. XVIII. 282, 296. Vrede van 1726. XVIII. 891. vernieuwd in 1731. XIX. 65
Alkemade (*Kornelis van*) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125
ALKMAAR, verbrand door de Weſtfriezen, II. 115. Godevaart met den Bult wordt, binnen deeze Stad, belegerd, II. 181. zy verkrygt een Privilegie van Floris den II. II. 213. zy wordt, door de Weſtfriezen, geplonderd. II. 222, 260, 262. ontvangt vryheden van Willem den II. II 401, yvert voor Vrouwe Jakoba. III. 470. verlieſt haar Stads regt. III. 476. wordt 'er in herſteld. IV. 55. 't Kaas- en Broods-Volk rukt in de Stad. IV. 273 de Stadhouder zoekt het van daar te jaagen. IV. 278. de Stad verlieſt haare Voorregten andermaal. IV. 284. wordt 'er, op nieuws, in herſteld. IV. 288. wordt, door de Gelderſchen, geplonderd. IV. 403. door Chriſtiaan den II. V. 37. toeleg van Willem den I. op deeze Stad, in 1568. VI. 281. zy kieſt zyne zyde. VI. 364. neemt bezetting in. VI. 440. wordt belegerd, door Don Fredrik. VI. 441. beſtormd. VI 443. 't beleg wordt opgebroken. VI. 444. verſchil onder de Predikanten aldaar. X. 21. buitenge. woone verandering der Regeeringe, in 1610. X. 22. en in 1618. X. 270. opſchudding onder de Remonſtrantſchgezinden aldaar. X. 383. bezending derwaards, in 1650. XII. 76. opſchudding aldaar, in 1653. XII. 282. de Stad bewilligt niet in de Akte van Uitſluiting. XII. 325. verandering der Regeeringe aldaar, in 1748. XX. 311
Alleines (*Heer van*). zyn toeleg op Kortryk. VII. 277. hy verraſt de Stad. VII. 317
Allen (*Thomas*) taſt de Smirnſche Vloot aan. XIII. 126
Allerheiligen-haai bemagtigt door Willekens. XI. 12. verlooren. XI. 13
Alliantie. *Zie* Verbond.
Almari. Zie *Alechmere*.
Almelo door de Keulſchen en Munſterſchen ingenomen. XIV. 26
Almonde (*Filips van*) woont den ſlag voor Soulsbaai by. XIV. 25. zyn togt tegen die van Algiers. XV. 381. zyne verdere togten. XVI. 152, 169, 172. XVII. 170, 196, 267
Aloud, Baljuw van Zuidholland. Zyn verſchil met Dordrecht. III. 115,

115, 124, 125. hy wordt omgebragt. III. 127
Altena (*Dirk van*). II. 259, 295, 300. Zie *Hoorne*.
Altena (*Slot* en *Heerlykheid* van) gekogt door Hertoge Albrecht. III. 324. die 't Slot inneemt. III. 326
Alteras (*Laurens Jakobszoon*), Onder-Admiraal van Zeeland, helpt den Scheepsſtryd voor Gibraltar winnen. IX. 253
Alva (*Ferdinand Alvarez de Toledo, Hertog van*) voert bevel over 't Keizerlyk Leger. V. 290, 370. gebiedt over Filips Leger in Italie. VI. 13 wordt gemagtigd tot de Vredehandelinge van Chateau in Cambreſis. VI. 31. geraadpleegd over de Nederlandſche Beroerten. VI. 169. neigt tot ſtrengheid, VI. 240. krygt het bevel over een Leger van Spanjaarden. VI. 240, trekt 'er mede naar de Nederlanden. VI. 243. zwaarigheden in den togt. VI. 241, 245. ſchrik voor zyne aankomſt. VI. 227, 234. hy komt in de Nederlanden VI. 245. tooni zynen Laſtbrief aan de Landvoogdeſſe. VI. 246. doet Egmond en Hoorne, en anderen vangen. VI. 248. regt een' *Raad der Beroerten* op. VI. 251. ſtigt een Kaſteel te Antwerpen. VI. 257. werpt ook in andere Steden Sterkten op. VI. 257. die naderhand afgeworpen worden. VII. 163. hy daagt Oranje en anderen openlyk in. VI 257. doet den Graaf van Buuren naar Spanje voeren. VI. 258. wordt begroet door de Staaten van Holland. VI 260. neemt meer Krygsvolk aan. VI. 268. zendt een gedeelte tegen Graave Lodewyk. VI. 273. toeleg om hem te ligten. VI. 275. hy vonniſt Egmond en Hoorne ter dood. VI. 278. verſlaat Graaf Lodewyk by Jemmingen. VI. 280. belooft den Edelen vergiffenis. VI. 285. trekt op tegen Oranje. VI. 287. noodzaakt hem 't Land te ruimen. VI. 288, 289. laat zig een beeld opregten. VI. 291. VII. 164. eiſcht de Privilegien op. VI. 292. geeft de *Crimineele Ordonnantien* uit. VI. 292. zoekt den tienden penning in te voeren. VI. 293. zyn oogmerk hierin. VI. 296. hy wil met twee millioenen in de plaats te vrede zyn. VI. 303. raakt in onluſt met Engeland. VI. 304. houdt verſpieders in dienſt. VI. 306. pryſt Holland eenen Advokaat aan. VI. 307. kondigt eene algemene Vergiffenis af. VI. 316. yvert, op nieuws, om den tienden penning door te dryven. VI. 333. twiſt met Viglius VI. 334, 337. daagt Amſterdam voor 't Hof. VI. 335 is misnoegd op de Staaten van Holland. VI 337. maatigt het Plakaat op den tienden penning. VI. 338. zoekt dien met geweld te doen heffen te Bruſſel. VI. 338, 339. laat 'er plotſelyk van af. VI. 340. zyne verbaasdheid over 't inneemen van den Briele. VI. 346. hy tragt, vergeefs, naar Dordrecht en Vliſſingen. VI 349, 350. belegert Bergen in Henegouwen. VI. 365 wint deeze Stad. VI. 391. tragt Goes te ontzetten. VI. 392. zoekt den tienden penning in Holland te doen heffen. VI 373. ſchaft dien allomme af. VI. 375. ſpoort zynen Zoon aan tot het beleg van

Haarlem. VI. 419. tragt de afgevallen Steden te herwinnen. VI. 446. wykt heimelyk uit Amſterdam. VI. 451. zoekt, vergeefs, geld by de Staaten. VI. 452. zyn buskruid wordt verbrand. VI. 453. hy wordt ontſlaagen van den Landvoogdye. VI. 454. zoekt zynen opvolger kwaade indrukſels te geeven van de Staaten en Amptenaars. VI. 454. draagt hem 't bewind over. VI. 455. zyn vertrek, afbeelding en dood. VI. 456, 457, 458. raadpleegingen om alle zyne handelingen te niette doen. VI. 477

Ambagtsheerlykheden in Holland verkogt. XVIII. 259 enz.

Ambaſſadeurs van de Staaten genieten zonderlinge eer in Frankryk. XV. 4. XVIII. 210

Ambiaanen, in Gallie, door Cezar overwonnen. I. 40

Ambivariten. Hunne oude wooning. I. 4 *Aant.*

Amboina. Onluſten, ontſtaan ter gelegenheid der Regtspleeginge over eenige Engelſchen aldaar. XI. 21. vergoeding aan de erfgenaamen der ter dood gebragten. XII. 332, 336

Ameide ('t *Slot* te) door Jan den I. bezet. III. 113. verſterkt. VI. 221. Hertog Erik maakt 'er zig meeſter van. VI. 232

Amelia, *Graavin van Solms*, trouwt met Fredrik Henrik. X. 498. geſchenk haar gedaan. XI. 3. zy bevalt van een' Zoon. XI. 44. van een' tweeden, die terſtond overlydt. XI. 233. Zie Prinses, Weduwe van Fredrik Henrik, Prinſe van Oranje.

Ameling (Gerard), Burger van den Haage, tragt de Witt van de poort te helpen. XIV. 163

Amerika. Zie Westindie.

Amerongen (Godard van Rheede, Heer van) wegens Utrecht gemagtigd tot de opdragt der Heerſchappye aan Frankryk. VIII. 56

Amerongen (Godard Adriaan van Rheede, Heer van) trekt in gezantſchap naar Deenemarke. XII. 393. naar Spanje. XIII. 13. wederom naar Deenemarke. XIII. 185, 258. naar Berlyn. XIV. 16. zyne handeling aldaar. XIV. 16 enz. XV. 22, 115. hy ſterft. XVI. 166

Amersfoort geeft zig over aan de Kennemers. III. 12. wordt herwonnen. III. 14. raakt met Jan van Beijeren in oorlog. III. 438. kant zig tegen Biſſchop David. IV. 203. wordt in den ban gedaan. IV. 217. door Maarten van Roſſem bemagtigd. V. 247. doet Karel den V. hulde. V. 256. tot 's Prinſen zyde overgebragt in 1572. VI. 368. valt wederom af. VI. 402. Opſchudding aldaar, geſtild. VII. 285. zesentwintig burgers aldaar gebannen. VIII. 78. de Stad valt den Spaanſchen in handen. XI. 97. zy verlaatenze wederom. XI. 101. de Franſchen bemagtigen haar, in 1672. XIV. 39. trekken 'er, in 1673, wederom uit. XIV. 283. geweldige beroerte aldaar, in 1702. XVII. 144 enz.

Ampten te Utrecht verkogt, voor twee lyven of langer. IV. 205. aan geene uitheemſchen te geeven. V. 383, 405, 428

Ampten (kleine) beweegingen over 't begeeven derzelven in verſcheiden' Steden. XX. 125. met naame te Rotterdam. XX. 129-134. te Haarlem. XX. 135. te Gouda. XX. 135. te Amſterdam. XX. 136-142. be-

beſluit op dit ſtuk by de Staaten genomen. XX. 142. Zyne Hoogheid bevordert deszelfs uitvoering. XX. 267
Amſtel (*Heerlykheid van*). Twiſt over eenige goederen in dezelve. II. 264. inval der Kennemeren in Amſtel. II. 314. der Kennemeren, Waterlanderen en Weſtfriezen. III. 11. de Heerlykheid wordt Jan den II. opgedraagen. III. 112. en door hem aan Guy, zynen Broeder. III. 153. Biſſchop Willem valt in Amſtelland. III. 153. de Heerlykheid wordt aan Holland gehegt. III. 198, 287
Amſtel (*Amelis van*) *van Mynden* wordt Lid van den Hoogen Raade. VII. 451. wegens Utrecht gemagtigd tot de opdragt der Heerſchappye aan Frankryk. VIII. 56
Amſtel (*Egbert van*). II. 247. raakt in geſchil met den Biſſchop van Utrecht. II. 264
Amſtel (*Gysbrecht van*) Zoon van Egbert. II. 265. Zie *Gysbrecht van Amſtel*.
Amſtel (*Wolfgard van*). II. 266
AMSTERDAM of *Amſtelredamme*. Oorſprong deezer Stad. II. 266. zy wordt aan Jan Perſyn opgedraagen. III. 38, 40. door Gysbrecht van Amſtel verſterkt. III. 83. door de Haarlemmers en Waterlanders verbrand. III. 83 door Biſſchop Guy met Voorregten voorzien. III. 199. Opkomſt deezer Stad, door den Koophandel. III. 249. Haare oudſte Handveſten. III, 250. waar haare Schepenen vonnis haalen moeſten. III. 251. Oproer aldaar. III. 366. Brand. III. 453. ander Oproer. IV. 5. De Stad verkrygt de Roomſch-Koningklyke Kroon boven haar Wapen IV. 249 zy verdedigt het Blokhuis te Ypeſloot tegen de Gelderſchen. IV. 354. de Voorſtad aldaar wordt door de Gelderſchen in brand geſteken. IV. 375. zy zoekt het Muider Slot te bezetten. IV. 471. wordt van Lutheranery beſchuldigd. V. 5. ſtaat haare Privilegien voor. V. 5. heeft groot belang by den Ooſterſchen handel. V. 63. Naaktloopers aldaar. V. 74, 88. aanſlag der Herdooperen op de Stad. V. 75, 91. Jakob van Kampen komt daar, als Biſſchop. V. 80, 81. de Herdoopers bemagtigen den Dam en 't Stadhuis. V. 92, 94. worden overwonnen. V. 97. bedenkingen deezer Stad op den Ooſterſchen kryg. V. 107. zy wordt met eenen aanval gedreigd. V. 112, 113. men maakt Karel den V. diets. dat de lugt aldaar ongezond is. V. 187, 190. beroerte aldaar, over 't Verlofgeld. V. 206. de Stad veinſt zig arm, om met geene leening gekweld te zyn. V. 252. men voorkomt aldaar 't verbod van den uitvoer van 't kooren. V. 293. die van Amſterdam viſſchen in de Zuiderzee. V. 298. beloop van den tienden penning der Huizen, hier ter Stede, in 1553. V. 386. de Stad heeft begonnen te bloeijen onder de Graaven VI. 17. mag niet van Holland vervreemd worden. VI. 16. ruſt, in 1557, eenige Oorlogsſchepen uit. VI. 20 Onluſten aldaar over 't verbieden van den uitvoer der Graanen en over 't betimmeren der Laſtaadje. VI. 114. twiſt tuſſchen de Schou-

Schoutiſten en Henrik Dirkſten. VI. 116. Keur op 't namaagſchap der Regenten. VI. 116. Waag aldaar geſtigt. VI. 116. ſtrengheid der Wethouderen tegen de Hervorminge. VI. 165. de Stad krygt den naam van *Moordam*. VI. 165. openbaare Preeke buiten dezelve. VI. 166. Beeldenſtorm in de Stad. VI. 184, 194. Verding met de Onroomſchen. VI. 194, 195. Oranje ſtelt 'er orde. VI. 202. nieuwe beroerte, in 1567. VI. 215. Brederode komt in de Stad. VI. 219. men begeert 'er hem tot Overſte. VI. 215. hy vertrekt van daar. VI. 230. zyn volk wordt 'er buiten gehouden. VI. 231. meineedigheid eeniger ingezetenen. VI. 230. Noirkarmes bezet de Stad. VI. 232. verloop van inwooneren aldaar. VI. 233. 't belang der Stad by de Vaart op de Ooſtzee. VI. 237, 239. zy wordt beſchuldigd voor den Raad der Beroerren. VI. 255. koopt het ſligten van een Kasteel en Spaanſche bezetting af. VI. 257. bewilligt, *overſtemd zynde*, in den tienden penning. VI. 302. kondigt het Plakaat, daarop, af. VI. 335. Lumei benaauwt de Stad. VI. 382. de Laſtaadje aldaar afgebrand. VI. 383. de Stad wordt te water bekommerd. VI. 394. zy vermaant Haarlem tot verdrag. VI. 410. helpt Alva in 't herwinnen der afgevallen' Steden. VI. 446. poogingen om haar om te zetten. VII. 132, 138, 150. mislukte aanſlag op de Stad. VII. 185. zy wordt zeer benaauwd, door Sonoi. VII. 188. noodmunten aldaar geſlaagen. VII. 188. zy verdraagt zig met den Prinſe en de Staaten. VII. 189. de Koophandel begint aldaar wederom te bloeijen. VII. 192. verandering in den Godsdienſt en Regeering aldaar. VII. 203-209. komſt van Oranje aldaar. VII. 329. de Stad ſtaat af van de Voldoening. VII. 370. maakt zwaarigheid in Oranjes inhuldiging tot Graave. VII. 519. bezending derwaards. VII. 524, 525. Vertoog van Schepen Hooft in de Vroedſchap aldaar. VII. 525. beſluit der Vroedſchap. VII. 526. de Stad wil niet verder dan voor ingewilligde laſten verbonden zyn. VIII. 118. raakt in onluſt met de burgery van Utrecht. VIII. 143. Leiceſter doet aldaar. Roozenobels munten. VIII. 146. men houdt hem zeer verdagt. VIII. 173, 242. hy komt in de Stad. VIII. 243. zyn geweldige toeleg aldaar wordt geſtuit. VIII. 243-246. kleine voorraad van graanen in de Stad, in 1595. VIII. 426 zy bewilligt, genoegzaam de laatſte, in 't Beſtand. IX. 428. keurt het beſluit tot de vrede der Kerke van 1613 af. X. 63. handeling in de Vroedſchap aldaar. X. 83 enz. zy verklaart, de tegenwoordige Regeering te willen handhaaven, X. 113. bezending derwaards om de Stad tot eenigheid met de meeſte Leden te beweegen. X. 114. zy blyft by haar beſluit. X. 138. de Remonſtranten aldaar zonderen zig af van de openbaare Kerke. X. 145. de Wethouderſchap keurt hunne Vergaderingen en te gelyk het ſtooren derzelven af. X. 148. bewilligt niet in de zogenaamde

de ſcherpe Reſolutie. X. 164, 165. bewerkt eene bezending naar Utrecht tot ondersteuning van Prinſe Maurits. X. 226, 231. waarom de Stad op Oldenbarneveld gebeeten was. X. 245. verandering der Regeeringe aldaar, in 1618. X. 276-280. toeleg om de Stad in brand te ſteeken, in 1623. X. 485. Opſchudding aldaar ter gelegenheid eener Remonſtrantſche Vergaderinge. XI. 45. de Regeering wordt'er gemaatigder omtrent de Remonſtranten. XI. 48, 87, nieuwe oproer aldaar. XI. 77. Waardgelders aangenomen. XI. 79. Fredrik Henrik zendt vier vendels in de Stad. XI. 80. bedenkingen op den eed haarer ſchutteren. XI. 82. twee Predikanten ter Stad uit gezet. XI. 84. opregting eener doorlugtige Schoole aldaar. XI. 88. de Stad verklaart zig, in 1634, tegen de handeling met Frankryk. XI. 185. Fredrik Henrik is misnoegd op de Stad. XI. 268. zy ſtremt, zo men wil, het veroveren van Antwerpen. XI. 429. lydt veel by de Kaaperyen, in de Middellandſche zee XII. 6. verzoekt dat Prins Willem de II. niet in de Stad kome. XII. 75, 76. weigert hem als afgezonden' der algemeene Staaten gehoor. XII. 77. hy klaagt over de Stad. XII. 77. zy verdedigt zig. XII. 78. aanſlag van zyne Hoogheid om haar in te neemen by verraſſing. XII. 92. zy krygt 'er kennis van. XII. 96. ſtelt zig in ſtaat van tegenweer. XII. 97, 99, 102. doet éene bezending aan Graave Willem Fredrik. XII. 98. ſluit een Verdrag met den Prinſe. XII. 104. men ſtigt'er twee blokhuizen. XII. 107, 362. ſlegtze wederom. XII. 107. hoe men aldaar de dood van Willem den II. aanmerkte. XII. 119. wat deel de Heer van Sommelsdyk hadt in den aanſlag op de Stad. XII. 195. zy ontvangt voldoening van buitengewoone koſten, ter gelegenheid van denzelven gedaan. XII. 197. Oproer in de Stad, in 1652. XII. 225. de Stad erkent, niet zonder bewilliging der Staaten, vergiffenis van misdaaden te mogen beloven. XII. 226. verval van Koophandel aldaar. XII. 243. Opſchudding, in 1653. XII. 281. wat 'er, by 't vuuren over de Vrede met Kromwel, voorviel. XII. 331. ongeruſtheid aldaar. XII. 362. de Regeering der Stad begroet Karel den II. XIII. 9. zy maakt zwarigheid om in 't verſterken van Naarden te bewilligen. XIII. 361. XV. 36. Oktroi voor de Wiſſelbank aldaar. XIII. 437. 's Lands ſchatkiſt aldaar geborgen. XIV. 30. de Stad yvert regen het ſluiten met Frankryk XIV. 48, 51, 56, 59, 103, 110, 119. beweeging aldaar XIV. 82. het eeuwig Edict wordt aldaar verbrand. XIV. 85. ſtaat der Stad in 't jaar 1672. XIV. 202. Munt aldaar opgeregt. XIV. 203. zy handelt met den Prinſe van Oranje. XIV. 204. die in de Stad komt. XIV. 208. beweegingen aldaar, tot verandering der Regeeringe ſtrekkende. XIV. 209-216. de Regeering wordt veranderd. XIV. 216. de Stad ſlaat voor, Willem den III. van eene ſchuld van twee millioenen te ontheffen. XIV. 317. orde aldaar

daar tot bewaaring der ruſte in de Kerke van 1677. XIV. 450. de Stad heeft belang by de Vrede. XIV. 462. het Franſche Hof zoekt iemant heimelyk uit de Stad te doen ligten. XV. 71. de Stad weigert in eene werving van zeſtienduizend man te bewilligen. XV. 141. 143. raakt hierover in een hevig geſchil met Willem den III. XV. 143, 159. vergeefſche bezending derwaards. XV. 145. de Stad klaagt over de Oorlogsverklaaring van Spanje. XV. 148. haare Afgevaardigden handelen met d'Avaux. XV. 150-157, 163-169. de Regeering beweert, dat haar dit vryſtaat. XV. 161. zy verklaart zig voor een Verdrag met Frankryk, en beweert de noodeloosheid der wervinge. XV. 169-177. haare aantekening tegen het beſluit der meerderheid. XV. 178. de Prins beſchuldigt haar over haare geſprekken met d'Avaux XV. 180. haare Papieren worden verzegeld. XV. 182, 183, 185. d'Avaux verdedigt haar. XV. 188. zy beſluit geene Afgevaardigden meer ter Dagvaart te zenden. XV. 190. eenige Leden beweeren dat men haare Papieren behoort te onderzoeken. XV. 191-194. groote verwydering tuſſchen de Stad en zyne Hoogheid. XV. 194. haar vermogen. XV. 196. Keur-Brandenburg houdt haare zyde. XV. 197, 203, 208, 209. bekommering in de Stad. XV. 203. de Staaten veroorlooven haar, zekeren misdaadige ſtrafvryheid toe te zeggen. XV. 204. zy is oorzaak dat Frankryk zig niet verder uitbreidt in de Spaanſche Nederlanden. XV. 206. zy wil in geene laſten draagen, ten zy men haare papieren ontzegele: XV. 233. 't welk eindelyk geſchiedt. XV. 234. zy verzoent zig wederom met zyne Hoogheid. XV. 234. 423. voegt zig by Dordrecht in 't geſchil over de Nominatie der goede Luiden van Agten. XV. 268. dringt op afdanking van Krygsvolk. XV. 283. beweert dat men in tyd van vrede maar dertigduizend man op de been behoort te hebben. XV. 286. wordt wederlegd door de Edelen. XV. 286. bewilligt in den Staat van Oorlog. XV. 290. is niet voor 't verminderen van 't gezag van Willem den III. XV. 299. raakt in verdenking by Jakob den II. XV. 304. verdedigt zig. XV. 304. beweeging aldaar voor 't huis van den Engelſchen Conſul. XV. 411. geheime handeling om de Stad te doen medewerken tot 's Prinſen overtogt naar Engeland. XV. 424, 435. zy beſluit, hem te ondersteunen. XV. 440, 467. en waarom. XV. 470. lydt zwaare ſchade in den Koophandel. XVI. 43. raakt met Koning Willem in geſchil over 't zenden der Nominatie van Schepenen naar Engeland XVI. 51-56. 76. beweert dat een Raadsheer in den Hove geen Vroedſchap te gelyk zyn kan. XVI. 57. en dat de Graaf van Portland niet onder de Edelen van Holland zitten kan. XVI. 60, 65, 70. haare Afgevaardigden blyven uit de Vergadering van Holland. XVI. 66.

de

de geſchillen over de Nominatie en over 't zitten van den Graave van Portland worden bygelegd. XVI. 85-96. geweldige Oproer in de Stad, ter gelegenheid eener keure op 't begraaven. XVI. 306-314. Frankryk zoekt de Stad te winnen. XVII. 127. zy houdt naauwe gemeenſchap met den Hertog van Marlborough. XVII. 174. gemor aldaar, in 1705. XVII. 261. de Regeering handelt over Vrede. XVII. 289, 355. voorſtel van een aanſlag op de Stad. XVII. 319. Verdrag aldaar tuſſchen Frankryk, den Czaar en Pruiſſen geſlooten, in 1717. XVIII. 160. Aktiehandel aldaar, in 1720. XVIII. 225, 228. voorſlag der Stad op het onderſteunen der Koninginne van Hongarye. XIX. 350. de Prins van Oranje aldaar, in 1747, tot Stadhouder uitgeroepen. XX. 88. hy komt in de Stad. XX. 94. een huis aldaar geplonderd. XX. 118. de Regeering maakt zwaarigheid om haare Poſteryen aan den Prinſe of aan 't Land op te draagen. XX. 126. zy worden aan de Stad gegeven. XX. 127. beroerte onder 't gemeen. XX. 136. oproerige inval in 't Stadhuis. XX. 139. de ſchuttery verdryft de oproerigen. XX 141. de Stad weigert de Poſteryen aan 't Land te geeven. XX. 144. zy wordt 'er toe genoodzaakt. XX. 282, 283. geweldige plondering der Pagtershuizen aldaar. XX. 218 enz. de ſchuttery ſtilt de beroerte. XX. 224. twee belhamels gehangen. XX. 225, 226. ongeluk by 't uitvoeren deezer ſtraffe. XX. 226. bewegingen aldaar, ſtrekkende tot verandering der Regeeringe. XX. 269. heimelyke byeenkomſten. XX. 271. inneeming der Klovenïers Doele. XX. 272. de Wethouderſchap geeft der Burgerye gelegenheid, om te verklaaren wat zy begeere. XX. 275. veroordeelt het inneemen der Doele. XX. 275. antwoordt op de drie Artikelen. XX. 279, 281, 282, 283. ſtaat af van de Regeeringe. XX. 283. eenigen tekenen om haar in 't bewind te handhaaven. XX. 286. anderen vorderen dat zy veranderd worde. XX. 288, 289. 't geſchiedt door zyne Hoogheid. XX. 296, 297. gevolgen der veranderinge. XX. 298. onluſten aldaar over 't afleggen van eenen eed door de Wynkoopers. XX. 349

Amuda. Zie *Muiden.*

Anaſtro (*Gaspar d'*) legt toe op 't leeven van Oranje. VII. 438, 441. zyn lot. VII. 442

Andreas van Oeſtenryk, Kardinaal, wordt Landvoogd der Nederlanden. IX. 15. ſtilt eene muiterÿ. IX. 45. is oneens met den Admirant. IX. 64. zoekt Koningin Elizabet aan tot handeling. IX. 70. trekt naar Rome, en ſterft. IX. 64

Andrée (*Joachim van*), Raad in den Hove van Friesland, trekt in gezantſchap naar 't Noorden. XI. 203, 382

Andries van Kuik, Biſſchop van Utrecht, begunſtigt Floris den Zwarten, tegen Dirk den VI. II. 227

Angelo (*Oſorio*) werpt zig in Vliſſingen. VI. 350. wordt 'er uit gedreeven. VI. 350

Anglen ſteeken over naar Britanje. I. 290
Angrivarien, een Germaniſch volk. I. 75
Anjou (*Karel, Hertog van*). VII. 152. biedt den Staaten hulp aan. VII. 199. komt te Bergen in Henegouwen. VII. 223. verdedigt zyne onderneeming. VII 224. bemagtigt Havreeh. VII. 224. wordt tot *Beſchermer der Nederlandſche Vryheid* aangenomen. VII. 228. bemagtigt Binch en Maubeuge. VII. 231. misnoegen tuſſchen hem en Kaſimir VII. 235. hy dankt zyn Leger af. VII. 235. keert naar Frankryk. VII. 236. ſpraak om hem tot Landsheer aan te neemen. VII 302. gedagten van Holland en Zeeland hierover. VII. 303. nieuwe handeling met hem. VII. 397-403. Oranjes inzigten hierop VII. 428. voorwaarden waarop hy tot Vorſt der Nederlanden wordt aangenomen. VII. 403. Landraad hem toegevoegd. VII. 409. hy verdedigt de aanneeming van 't gebied. VII. 413. ontzet Kameryk. VII. 415. verovert Chateau in Cambreſiis VII. 416. doet zyn Leger ſcheiden. VII. 416. zyne Huwelyks handeling met Koninginne Elizabet wordt plotſelyk afgebroken. VII. 420, 421. hy wordt tot Vorſt der meeſte Nederlanden ingehuldigd VII. 423. Holland, Zeeland en Utrecht weigeren 't. VII. 424, 437. hy maakt zig verdagt. VII. 440 Holland en Zeeland zweeren hem, onder beding van ongehoudenis. VII. 444. Utrecht blyft weigerig. VII. 445. men opent hem den Staat des Lands. VII. 447. zyne Krygsbedryven. VII. 452, 457, 471. aanſlag op zyn' Perſoon. VII. 458. hy zoekt zig van verſcheiden' Steden meeſter te maaken. VII. 472-475. zyn toeleg op Antwerpen miſlukt. VII. 475-481. handeling met hem. VII. 481-483, 485-488, 501. hy ſterft. VII. 502
Anna, Dogter des Hertogs van Jork. Handeling over een Huwelyk met haar. XV. 59. zy trouwt met Prins George van Deenemarke. XV. 128. kieſt nevens haar' Gemaal de zyde van Willem den III. XV. 481. vervalt in de ongunſt van den Koning en de Koninginne XVI. 278. wordt *Koningin van Groot-Britanje*. XVII. 121. vernieuwt de Verbonden met de Staaten. XVII. 121. helpt Pruiſſen aan 't bezit van Neufchatel. XVII 313. ſluit een Verdrag van Barriere met de Staaten, in 1709. XVII. 346. is bedugt dat zy afzonderlyk ſluiten zullen. XVII. 364. maakt verandering in haare hooge Amptenaars. XVII. 391. handelt heimelyk met het Franſche Hof. XVII. 396 enz. 472. dringt op openbaare handeling. XVII. 417. verklaart de voornaamſte voorwaarden aan haar Parlement. XVII. 474. ſterft. XVIII. 26
ANNA VAN SAXEN trouwt met Willem den I. VI. 69. haar aart. VI. 228. de Prinſe ſcheidt zig van haar. VII. 67
ANNA, Dogter van George den II., Koning van Groot-Britanje, trouwt met den Prinſe van Oranje. XIX. 161. bevalt van eene Prinſes. XIX. 419. van eene tweede, die ſchielyk ſterft. XX. 47. haare zwangerheid wordt

wordt bekend gemaakt. XX. 175. zy verloſt van een' Zoon. XX. 192. verlieſt haaren Gemaal. XX. 448. legt den eed af als Gouvernante en Voogdeſſe van haaren minderjaarigen Zoon. XX. 449

Annaten, of eerſte jaargelden, verbooden naar Romie te zenden. VII. 203

Anſfrid, Biſſchop van Utrecht. byzonderheden van zyn leeven. II. 137

Antoninus of *Baſſianus* kleedt zig op de Germaniſche wyze. I. 196. beoorloogt de Alemannen en Katten. I. 197

Antoni van Bourgondie, de *groote Baſtaard* bygenaamd, helpt eene beroerte te Zierikzee ſtillen. IV. 125

Antonis van den Houte, *Heer van Fleteren*, Admiraal van de Zuiderzee, verkondigt vryе roovery. IV. 405

Antonis van Lalaing, Graaf van Hoogſtraaten, wordt ſtadhouder van Holland. IV. 443. ſtilt een' Oproer in den Haage. IV. 448. wat middelen hy gebruikt, om de Staaten in de Beden te doen bewilligen. IV. 454. V. 63, 149. zyn verſchil met dezelven, over 't kiezen van eenen Kapitein. IV. 485. hy doet Beden. V. 10. beſchuldigingen tegen hem. V. 23. hy is misnoegd op de Staaten. V. 58. komt te Amſterdam, om orde tegen de Herdoopers te ſtellen. V. 81. wordt ook Stadhouder van Utrecht. V. 131. ſterft. V. 191

Antonio (*Don*) doet zig tot Koning van Portugal uitroepen. VII. 460. wordt geſlaagen en verjaagd, door Filips den II. VII. 461, 462. komt in Frankryk. VII. 462. wordt, door Engeland, ondersteund. VII. 234. ook door de Staaten. VIII. 314. ſlaagt ongelukkiglyk. VIII. 314. ſterft. VIII. 425

Antwerpen (*Simon van*) ſneuvelt te Schagen. II. 262

Antwerpen. Gerugt van een aanſlag op deeze Stad, in 1566. VI. 127, 140. buiten dezelve wordt openlyk gepredikt. VI. 163. Beeldenſtorm aldaar. VI. 178. oproer onder de Gereformeerden; in 1567. VI. 226. Alva ſtigt aldaar een Kaſteel. VI. 257. Aanſlagen op deeze Stad, in 1574. gemiſt. VI. 464. VII. 14. Muitery aldaar. VI. 471. Spaanſche Vloot by de Stad aangetaſt door de Zeeuwen. VI. 472. 't Spaanſche Krygsvolk overweldigt de Stad. VII. 111. de Staaten maaken zig meeſter van 't Slot. VII. 154. welk geſlegt wordt. VII. 163. de Jezuiten ruimen de Stad, in 1578. VII. 203. zy neemt de Geloofsvrede aan. VII. 215. treedt in de Utrechtſche Unie. VII. 266. gedreigd door Parma. VII. 272. verwerpt de Keulſche Vredepunten. VII. 284. oproer aldaar, in 1579. VII. 287. *Franſche Furie* aldaar, in 1582. VII. 475. Parma benaauwt de Stad. VII. 491. VIII. 4, 14-16, 21, 22. zyne ſchipbrug op de Schelde wordt vernield. VIII. 23, 78, 79. de Stad geeft zig over. VIII. 81, 82. Maurits belegert haar, vergeefs. IX. 182. byeenkomſt aldaar tot het ſluiten van 't Beſtand. IX. 431. aanſlagen van Prinſe Maurits op de Stad. X. 445, 497. en van Fredrik Henrik. XI. 268, 270, 389, 391, 392, 393.

393, 427. heimelyk Verdrag, wegens de Stad. XI. 426, 427. byeenkomst aldaar over de Barriere. XVIII. 48, 50
Ansibarien neemen eenige Akkers in, die door de Friezen ontruimd waren. I. 98
Appelman (*Jean*) Burgemeester van Amsterdam. XV. 431
Appingadam bezet, door Meinard van Ham. V. 112. gewonnen, door Juriaan Schenk. V. 119
Appius (*Matthias Hayko*). Voorval, hem betreffende, in den slag by Fontenoi. XX. 8
Apronius, Romeinsch Bevelhebber, door de Friezen geslaagen. I. 81
Aquitanie, gedeelte van Gallie, I. 38
Arboriehen, by Prokopius, zyn de Armorichen van anderen. I. 278 *Aant.*
Ardennerwoud. Waar gelegen. I. 367 *Aant.*
Aremberg (*Joan van Ligne, Graaf van*) wordt Stadhouder van Friesland, Overyssel, en Groningen. V. 332, 380. VI. 41. verschilt met Oranje. VI. 86. krygt bevel over eenige nieuw geworven manschap, in 1566. VI. 208. verzekert zig ven Friesland en Groningen. VI. 222, 223. trekt naar Frankryk. VI. 257. komt tegen Graave Lodewyk te velde. VI. 273. sueuvelt by Heiligerlee. VI. 273
Aremberg ('t Slot te) gewonnen, in 1568. VI. 287
Arenakum, Romeinsche Legerplaats in 't Eiland der Batavieren. I. 174
Arendsberg (*Herman van*) om 't ombrengen van Floris den Zwarten, in den Ryks ban gedaan. II. 224, 225, 226
Argentoratum. Slag aldaar. I. 327
Arguin (de Sterkte) door de West-indische Maatschappy gekogt. XVIII. 192. door de Franschen bemagtigd. XVIII. 193
Arias Montanus heeft de hand in 't Plakaat op 't drukken, van 1570. VI. 313
Arioviſtus, Veldheer der Germaanen, door Cezar overwonnen. I. 38
Arkel (*Heerlykheid van*) aan Hertoge Willem opgedraagen. III. 376. aan den Hertoge van Gelder. III. 378. wordt met Holland vereenigd. III. 388
Arkel (*Jan van*) III. 204
Arkel (*Willem van*). III. 60. Zie *Otto van Arkel* en *Jan van Arkel*.
Arlinde, Zuster van Dirk den II. Abtdisse van Bennenbroek. II. 176
Arlon verlooren, in 1558. VI. 26
Armenteros (*Thomas*) bewerkt in Spanje het vertrek van Granvelle. VI. 87. zyne schraapzugt. VI. 100
Arminius, Veldheer der Cheruscen, slaat Quintilius Varus. I. 63. wordt van Germanikus o. verwonnen. I. 65, 67, 76
Arminius (*Jakobus*), Hoogleeraar der Godgeleerdheid te Leiden; raakt in geschil met Gomarus. X. 15, 16, 17, 18, 20. wordt nevens hem voor den Hoogen Raad gehoord. X. 19. en in de Vergadering der Staaten van Holland. X. 20. sterft. X. 29
Armoricken, een Volk in Gallie. regten eene vrye Staats-Regeering op. I. 275. onderwerpen zig, gedeeltelyk, aan de Romeinen. I. 280. worden met eenen aanval der Alaanen gedreigd. I. 285. verdraagen zig met

met de Romeinen. I. 288. worden één Volk met de Franken. I. 308
Armſtrong (*Thomas*) te Leiden gevat. XV. 253
Arnemuiden. Beeldenſtorm aldaar, door den Baljuw bevorderd. VI. 182. het Dorp wordt tot eene Stad verheeven. VI. 463
ARNHEM verzekerd voor de Staatſchen. VIII. 72. in 1672, door de Franſchen bemagtigd. XIV. 34. verandering der Regeeringe en opſchuddingen aldaar. XVII. 141, 242, 299 enz. beweeging in 1747. XX. 151
Arnheim (*Joan George van*). Zyne Krygsbedryven in Duitſchland. XI 70
Arnheim (*Joan van*) uit de Kerk te Velp geligt. XVII. 239
ARNOLD (Koning) ſchenkt eenige goederen aan Graave Gerolf. II. 93. draagt Lotharingen zynen natuurlyken Zoon Zwentibold op. II. 94
Arnold, Biſſchop van Utrecht, bemagtigt Muiden en Weesp. III. 307. maakt Vrede met Hertoge Albrecht. III. 307. wint de Sloten Puttenſteín en Loenerſloot. III. 308
Arnoldi (*Henricus*) Predikant te Delft. Zyn merkwaardig ſchryven. X. 265
ARNOUD, Graaf van Holland, de *Gentenaar* bygenaamd. II. 124. 128, 131. verſchynt onder de Duitſche Ryks Vorſten. II. 129. beoorloogt de Weſtfriezen. II. 129. zyn verder bedryf. II. 131. hy ſneuvelt, te Winkelmade. II. 130
Arnoud van Egmond, Hertog van Gelder, werkt in de verkiezing eens Biſſchops van Utrecht. IV. 49. krygt verſchil met de Gelderſche Steden. IV. 136. wordt, door zynen Zoon, gevangen. IV. 137. geſlaakt. IV. 138. verpandt Gelder en Zutfen aan Hertoge Karel. IV. 139. ſterft. IV. 140
Arragon. Zie *Admirant van Arragon*.
Artiſchofsky (*Chriſtoffel*). Zyne verrigtingen in Brazil. XI. 246, 247
Arvernen, oude Inwooners van Gallie. I. 38. ſtaan op tegen de Romeinen. I. 51
Aſciburgium, door Civilis, overvallen. I. 141
Aſinga Eates verſterkt Otterdum. VII. 492
Askue (*George*) raakt in een hevig gevegt met de Ruiter. XII. 221. wordt gevangen. XIII. 207, 209
Asperen ('t *Slot* te) door Willem den I. bemagtigd. II. 320. valt den Bourgondiſchen in handen. IV. 184. bemagtigd door Chiappin Vitelli. VI. 474
Asperen (*Filips Jakob van Boetſelaar, Heer van*). Zyn beleid omtrent den tyd van den moord der Witten. XIV. 161, 167, 168
Asperen (*Guy van*) ſneuvelt. III. 260
Asperen (*Weſſel van Boetſelaar, Heer van*) bevordert den Beeldenſtorm in Asperen. VI. 187
Asperen (*Weſſel van Boetſelaar, Heer van*) benoemd tot eene bezending naar Utrecht. X. 226. poogt Oldenbarneveld te verloſſen. X. 258
Aſſeliers (*Heer van*) in gezantſchap naar Frankryk, in 1584. VIII. 30

Assendelft (*Adriaan van*) Penfionaris van Haarlem, handelt met Don Fredrik. VI. 411. wordt onthalsd. VI. 412
Assendelft (*Floris van*), Heer van Kyfhoek, gaat als Gezant van Holland naar Spanje. V. 161
Assendelft (*Gerrit van*) Preſident van den Hove. V. 162
Assendelft (*Willem van*) Reſident te Brüſſel, gemagtigd tot de Byeenkomſt van Antwerpen. XIX. 228
Asset (*Pieter*) Preſident van Artois, wordt Lid in den Raad der Beroerten. VI. 251
Assonville (*Chriſtoffel*) helpt een Verdrag met de Edelen bewerken. VI. 192. wordt naar Engeland gezonden. VI. 305. wordt Lid van den Raad van Staate. VII. 90. verzierd een' brief op Oranjes naam. VII. 355. heeft de hand in den laatſten toeleg op deszelfs leeven. VII. 533, 534
Athlone (*Godard van Rheede, Graaf van*). zyne Krygsbedryven in Ierland. XVI. 153. hy dekt Nieuwmegen. XVII. 160
Atrecht. Vrede aldaar, in 't jaar 1435, geſlooten. III. 522. geeft gelegenheid tot eenige mishandeling der Hollanderen in Engeland. III. 525. veroverd door de Franſchen. XI. 290, 292
Atrecht (*Antoni Perenot, Biſſchop van*) begint in aanzien te komen. V. 358. woont de Kerkvergadering van Trente by V. 362. wordt Lid van den Raad van Staate. VI. 7, 40. zyn gezag. VI. 8, 46. hy beweegt Filips tot het vernieuwen der Plakaaten tegen de Ketters. VI. 8. zyne heimelyke handeling over de Vrede met Frankryk. VI. 30, 32. hy bevordert de Hertogin van Parma tot Landvoogdeſſe. VI. 39. zoekt de Spaanſche knegten in 't Land te houden. VI 47, 60. misnoegen tegen hem. VI. 48, 54, 55. hy raadt den Koning tot het opregten van nieuwe Bisdommen. VI. 56, 65. wordt Aartsbiſſchop van Mechelen. VI. 63, 68. en Kardinaal. VI. 64, 65. Zie *Granvelle*.
Attingoben. Plaats, daar Bonifacius zig ophoudt. I. 413
Attuariën, eene ſoort van Franken, overwonnen door Juliaan. I. 253. II. 76
Aubaine (Regt van) afgeſchaft in Frankryk en in de Nederlanden. IV. 304. VIII 451
Aubery (*Louis*) ſchryft dat Maurits naar de opperſte magt ſtondt. X. 248
Aubigny (Heer van) handelt met Anjou. VII. 199
Auchy (*Jakob van Boſſu, Heer van*) handelt met Oranje VII. 107, 108. mynt, in 1567, het Markgraafſchap van Veere en Vliſſingen. VII 382
Audoagar, Koning der Saxers. I. 294
Augsburgſche Geloofsbelydenis. V. 8.
Auguſta Taurinorum nu Turin. Voorval aldaar. I. 113
Auguſtodunum, door Juliaan, herwonnen. I. 235
Augustus neemt eene Bataviſche Lyfwagt aan I. 54. beſluit de Germaanen te beoorlogen. I. 54 Gedenkſtukken zyner overwinningen I. 63. hy dankt zyne Bataviſche Lyfwagt af. I 64. herſteltze wederom. I 65
Aukema beſchuldigt Hans Hanszoon

zoon van eenen aanslag aan't leeven van Willem den I. VII. 529
Aureliaan overwint de Franken. I. 208
Austrasia. Zie *Oostfrankryk*.
Avaaren. Zie *Hunnen*.
Avanturiers. Engelsche Koopluiden, zogenaamd, worden naar de Vereenigde Gewesten gelokt. IX. 6. slaan zig te Middelburg neder. IX. 7. verschil met hen, over den Lakenhandel. IX. 317. houden zig ook te Dordrecht en te Rotterdam. XII. 473. hunne klagten. XII. 473
Avaux (*Claude de Mesmes, Graaf d'*) handelt wegens Frankryk met Zweeden en Hamburg. XI. 359. komt in den Haage. XI. 361. verzoekt vryheid van Godsdienst voor de Roomschgezinden. XI 364
Avaux (*Joan Anteni de Mesmes, Graaf d'*) wegens Frankryk tot de Nieuwmeegsche Vredehandeling gemagtigd. XIV. 369. komt als gewoonlyke Ambassadeur in den Haage. XV. 4. zoekt de Staaten, vergeefs, over te haalen tot een Verbond. XV. 44 enz. verklaart zig tegen hun Verbond met Zweeden. XV. 64. welk zy verdedigen. XV. 67. hy heeft geschil met de Staaten van Holland over 't ligten van iemant uit Amsterdam. XV. 73 enz. hy wil door de Stadhouders Poort ten Hove komen. XV. 79. zyn voorslag tot vrede, in 1683. XV. 138, 141. hy handelt met Amsterdam. XV. 150-157, 163. zyn oogmerk hierin. XV. 157. zyn merkwaardige brief. XV. 164. die met eenige anderen onderschept wordt. XV. 179, 186. hy verdedigt die van Amsterdam. XV. 186, 206. handeling met hem over een Bestand. XV. 219 enz. zyn dreigende voorslag. XV. 230. hy is ongenoegd over 't besluit der Staaten. XV. 231. weigert over 't belang des Prinsen van Oranje te handelen. XV. 236. ontdekt den toeleg op Engeland. XV. 437. keert naar Frankryk. XV. 488. verzelt Koning Jakob in Ierland. XVI. 47. handelt aan 't Hof van Zweeden. XVI. 302 enz. 341. en in den Haage. XVII. 71. hy zoekt de Staaten tot een afzonderlyk Verdrag te beweegen. XVII. 75. hy neemt zyn afscheid. XVII. 78. antwoord der Staaten aan hem. XVII. 83. hy keert naar Frankryk. XVII. 89
Axel verraaden, in 1583. VII. 491. door Maurits gewonnen. VIII. 134. door de Franschen, in 1747. XX. 105
Axel, *Ter Neuze* en *Biervliet*. 't opzigt over deeze Sterkten wordt den Staaten van Zeeland aanvertrouwd. XII 179
Axpe (*Don Martin*) doet voorslagen tot Vredehandeling, in 1635. XI. 214
Aytta (*Bucho van*), Prooft van S. Baafs, wordt gemagtigd tot de Keulsche Vredehandeling. VII. 278. 315
Azingen en *Gebuuren*, oude Regters. II. 33

B.

Baarland (*Hugo van*) ſpant aan tegen Floris den V. III. 67. wordt ter dood gebragt. III. 92

Baarland, (*Jakob Smid, Heere van*) krygt bewind over Zeeland. VI. 393

Baarsdorp (. . . .) verklaart Uitenbogaard niet meer te konnen hooren prediken. X. 150

Baart (*Adriaan*), Penſionaris van Alkmaar. XV. 185

Bacherus (*Wolfert*), Klerk van den Raadpenſionaris de Witt, verzelt zyn' meeſter naar de Voorpoorte. XIV. 159. raakt in lyfsgevaar. XIV. 162

Badubenna (*Woud*) waar gelegen. I. 83

Bagauden. Opſtand derzelven, gedempt. I. 219

Babia de todos los Santos ingenomen. XI. 12. verlooren. XI. 13

Bailly (*Guislain le*) beweegt Rennenberg tot afval. VII. 320. wordt gevat. VII. 321, 322

Bajorzuna, door de Noormannen, verbrand. II. 84

Bakker (*Adriaan*) Schout te Haarlem. XVI. 129

Bakker (*Jan de*) Prieſter te Woerden, de eerſte, in Holland, om de Hervorming, ter dood gebragt. IV. 428

Bakker (*Kornelis Adriaanszoon*) gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 29

Bakker (*Kornelis*) Raad te Amſterdam. XIV. 85

Bakkerzeel (*Joan van Caſembrood, Heer van*) Edelman des Graaven van Egmond, tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. woont, met deszelfs kennis, de byeenkomſt te S. Truyen by. VI. 174. overvalt de Onroomſchen. VI. 193 wordt gevat. VI. 249. onrhalsd. VI. 284

Balbinus. Zie *Pupienus*.

Baldes (*Don Francisco*) verdryft Batenburg uit Quwerkerk. VI. 424. krygt het bewind over 't beleg van Leiden. VI. 456. verlaat de Stad. VI. 468. tragt naar Delft. VI. 473. belegert Leiden andermaal. VI. 482, 484. verlaat de Stad. VI. 493, 494

Baldrik, Biſſchop van Utrecht. II. 105. tekent het Bons Verdrag. II. 106. verjaagt de Noormannen uit Utrecht. II. 108. verkrygt het regt der Munte. II. 120. en andere goederen van Otto den I. II. 120

Balduinus (*Franciscus*) zyne gemaatigdheid. VI 98. hy houdt gemeenſchap met Oranje. VI. 98, 139 *Aant.* of hy 't verzoekſchrift der Edelen hebbe opgeſteld. VI. 145

Balk geplonderd door de Sonoiſchen. VII. 75

Balling (*Pieter*), Prieſter te Haarlem, doorſtooten. VII 209

Balthazar Gerards legt toe op 't leeven van Willem den I. VII. 529, 530. doorſchiet hem. VII. 531. wordt gevat. VII. 532. zyne bekentenis. VII. 532, 533, 534. vonnis en ſtraf. VII. 534, 535

Bampbield (*Joſeph*) Kolonel. Zyn voorgewend ſchryven aan den Raadpenſionaris de Witt. XIV. 16. hy verlaat de poſt te Ameide. XIV. 225

Ban tegen den Prinſe van Oranje, in 1580 afgekondigd. VII. 345. wederlegging van denzelven. VII. 348. oordeel der Staaten daar over. VII. 354

Banjaard of *Bernards* (*Albert*) II. 259, 295, 304
Banjaard Scet, Slotvoogd van Medenblik, beſchuldigt den Preſident de Wilde van *Sodomie*. IV. 24
Banier (*Joan*). zyne Krygsbedryven in Duitſchland. XI. 213, 228, 239. 262, 275, 286
Bankert (*Joan*) ſneuvelt in den ſlag voor Leſtoffe. XIII. 147
Bankhem (*Jan van*) wordt Lid van den Hoogen Raade, in 1582. VII. 451
Bankhem (*Jan van*), Schepen van den Haage, heeft de hand in 't ombrengen van de Witten. XIV. 164. zyne Hiſtorie. XIV. 179. XV. 204. hy is verdaagt van een' aanſlag op Burgemeeſter van Beuningen. XV. 204
Bankhem (*Nikolaas van*), te Leiden op de Nominatie van Schepenen gebragt. XV. 280
Banning Kok (*Frans*), Vroedſchap van Amſterdam, krygt kennis van 't mislukken des aanſlags op de Stad, in 1650. XII. 100. ſterft. XII. 393
Banqueroutiers (bedrieglyke) voor *openbaare dieven* verklaard. V. 26
Bantam. Onluſten in dit Ryk. XIII. 3. oorlog aldaar. XV. 307 enz.
Barden, oude Germaniſche Digters en derzelver gezangen. I. 28
Bardes (*Willem Dirkszoon*) Schout te Amſterdam, betigt van Herdooperye. V. 411
Bardes (*Willem*) bevordert de omwenteling van Amſterdam, in 1578. VII. 205. wordt Burgemeeſter. VII. 209. herſtelt de ruſt te Weesp. VII. 299. wordt Lid des Raads van State. VIII. 157, 203. raakt in geſchil met Leiceſter. VIII. 159. ſtilt eenige onluſt in Friesland. VIII. 219. handelt met Medenblik. VIII. 273
Barendrecht (*Adriaan van Blyenburg*, *Heer van*) gemagtigd tot de opvoeding van Willem den III. XIII. 198
Barlæus (*Kaspar*) wordt van het Onderregentſchap van 't Staaten Kollegie verlaaten. X. 388. wordt Profeſſor der Welſpreekendheid in de doorluchtige Schoole te Amſterdam. XI. 89
Barlaimont (*Gillis van*). Zie *Hierges*.
Barlaimont (*Karel*, *Baron van*) wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Lid van den Raad van Staate. VI. 7, 40. zyn gezag. VI. 8, 46. hy wordt gemagtigd, om Holland in eene Bede te doen bewilligen. VI. 10. is Preſident van den Raad der Geldmiddelen. VI. 40. wordt Stadhouder van Namen. VI. 42. dwarsboomt Oranje. VI. 67, 86, 97. doet den nieuwen eed. VI. 212. begroet Alva. VI. 246. wordt Lid van den Raad der Beroerten. VI. 251. bekomt het bewind over de goederen des Graafs van Buuren. VI. 259. ſterft. VII. 274
Barlotte (*Claude la*) komt voor Hulſt. VIII. 432. verjaagt de Staatſche uitleggers van den Ryn. IX. 25. valt in de Bommelerwaard. IX. 48. verraft Woudrichem byna. IX. 51. ſneuvelt. IX. 88
Barndegat bemagtigd door Sonoi. VII. 53. verlaaten VII. 54
Barreveld (*Jonker*) beſchuldigd. XIV. 31

Barriere voor den Staat in de Nederlanden. Men zoekt dien te bedingen op de Ryswykſche Vredehandeling. XVI. 355, 357. by het Verbond van 1701. XVII. 93. by een Verdrag van 1709. XVII. 346. by een nader Verdrag van 1713. XVII. 488, 496. twiſt over dezelve te Utrecht. XVII 485. handeling over dezelve met den Keizer. XVIII. 40-53, 71-80. 't Verdrag van Barriere wordt getekend. XVIII. 80. aanmerkingen over het zelve. XVIII. 90. onluſten uit het zelve ontſtaan. XVIII 92. vereffening eeniger geſchillen wegens het zelve. XVIII. 187

Bart (*Jan*), Franſche Kaaper, doet den Staaten veel af breuk. XVI. 153, 255, 265, 317

Bartbold Entes van Mentheda tekent het Verbond der Edelen. VI. 126. dient Willem den I. te water. VI. 308. helpt Briele inneemen, in 1572. VI. 345. bemagtigt Dordrecht, by verdrag. VI. 367. tragt Goes te winnen. VI. 392. wordt in hegtenis genomen, door de Staaten. VI. 434. geſlaakt. VI. 436. werft te Breemen. VII. 97. valt in Friesland. VII, 98. tragt eenige Ommelander gevangenen te verloſſen. VII. 238 wordt gevat. VII. 238, los gelaaten. VII. 239. belegert Groningen. VII. 328, 337. ſheuvelt in 't beleg. VII. 338

Bas (*Dirk*), Burgemeeſter van Amſterdam, in gezantſchap naar 't Noorden gezonden. X. 48

Baſius (*Joan*) krygt laſt om beſtellingen ter zee uit te geeven. VI. 312. draagt zorg dat Oranjes ſchepen der Spaanſche huid geen' overlaſt aandoen. VI. 318. ontvangt's Prinſen deel in den buit VI. 328

Baſſianus. Zie *Antoninus*.

Baſſigni (*Gerard van Hoorne, Graaf van*) doet voorſlagen tot Vrede, in 1600. IX. 90

BATAVIA. Zie EILAND *der* BATAVIEREN.

BATAVIA op 't Eiland Java geſtigt. X. 395-399. Moord der Chineezen aldaar. XIX. 282

BATAVIEREN. Hunne oude wooning. I. 12. twiſt met de Katten. I. 12. zy neemen het Eiland des Ryns in bezit. I. 13. hunne geſtalte. I. 15. Aart. I. 16. Drink- en dobbelzugt. I. 16. Kleeding I. 17. Hair. I. 17. Baard en Knevels. I. 18. Huizen. I. 18, 19. Spyze. I. 21. Drank. I. 22. Huwelyken. I. 22. Onkunde in leezen en ſchryven. I. 20. Ervarenheid in 't zwemmen en paardryden. I. 20. Wapenen en wyze van ſtryden. I. 20, 21. Begraafeniſſen. I. 23. Goden en Godsdienſt. I 23, 27. Waarzegſters. I. 27. Digters. I. 28. Lotraamingen. I 28. Schouwſpel. I. 29 Regeerings-vorm. I. 29, 35. Landdagen. I. 30. Koningen. I 31. Krygsoverſten. I. 33. Regters. I. 34. Honderdmannen. I. 34. de Batavieren maaken een verbond met Cezar. I. 46. voorwaarden van het zelve I. 47, 48, 49. zy neemen een' ſtrook van 't vaſte Land van Gallie in. I. 50. helpen Cezar tegen de Britten en Galliërs. I. 51. tegen Pompejus, in Spanje en in Griekenland. I 52. hun vreemd gedrag, in Theſſalie. I. 53. Auguſtus neemt de Batavieren tot zyne Lyfwagt aan. I. 54. danktze af. I. 64. herſteltze weder-

derom. I. 64. zy helpen eenen opſtand in Panonie dempen. I. 65. eenigen hunner verdrinken in de Eems. I. 74. zy trekken tegen de Friezen op. I. 81. worden geſlaagen. I. 82. wreeken Kaligulas dood. I. 90. helpen Klaudius tegen de Britten. I. 91, 95. ook Nero I. 98. wreeken een' toeleg op Nero's leeven. I. 99. helpen eene muitery in Gallie dempen. I. 101. verklaaren zig voor Galba. I. 102. die de Bataviſche Lyfwagt afdankt. I. 103 zy kiezen Vitellius zyde, tegen Otho. I. 104. twiſten met de vyfde Keurbende. I. 105. zwemmen over de Po. I. 106. beſtormen Placentia. I. 107. agt Bataviſche Regimenten ſlaan aan 't muiten. I. 107. laaten zig ſtillen. I. 109. worden naar hun Vaderland gezonden. I. 113. Waterſtryd der Batavieren. I. 110. Civilis hitſt hen op, tegen de Romeinen. I. 120. zy ſlaan de Romeinen. I. 124. een Bataviſche Vlengel loopt tot Civilis over. I. 127. de agt Bataviſche Regimenten trekken naar Neder-Germanie. I. 128, en ſlaan de Romeinen by Bonna. I. 130. Oorlog der Batavieren en Romeinen. I. 131-181. Vrede. I. 181. zy helpen de Romeinen Britanje winnen. I. 183. Domitiaans belagchelyke zegepraal over hen. I. 185. zy blyven vrienden en bondgenooten der Romeinen. I. 183, 189, 195. hunne Ruitery zwemt over den Donauw. I. 190. Staat der Bataviſche Lyfwagt, onder Septimius Severus. I. 193. en onder eenige volgende Regeeringen I. 196, 198, 200. zy helpen de Alemannen overwinnen. I. 237. weigeren over de Alpen te trekken. I. 251. zyn misnoegd, over Joviaans verheffing. I. 255. verbinden zig met verſcheiden' volken tegen de Romeinen. I. 257. hunne troepen in 't Romeinſche Leger wyken. I. 295. worden deswege bedreigd. I. 295. hunne Krygsbedryven in Britanje. I. 262. in Thracie. I. 365, laatſt berigt, welk men van hun vindt. I. 251, 295

Batavodurum, Romeinſche Legerplaats in 't Eiland der Batavieren. I. 175 *Aant.*

Batelier (*Jakobus*), Student in 't Walſch Kollegie te Leiden, predikt voor de Remonſtranten te Amſterdam. X. 145

Batenburg (Huis te) gewonnen door Prinſe Maurits. IX. 74

Batenburg, (*Gysbrecht* en *Diedrik* of *Jan*, *Heeren van*) tekenen het Verbond der Edelen, VI. 125. dienen onder Brederode. VI. 211. worden gevangen. VI. 231. onthalsd. VI. 277

Batenburg (*Willem van Bronkhorſt*, *Heer van*) komt in Zeeland om orde te ſtellen VI. 399. wordt geſlaagen op de Haarlemmer Meer. VI. 422. legert zig te Ouwerkerk. VI. 424. wordt verjaagd door Baldes. VI. 424. volgt Lumei op. VI. 436. poogt Haarlem te ontzetten. VI. 426. ſneuvelt. VI. 428, 429

Batten, oude naam der Batavieren. I. 12 *Aant.*

Bax (*Joan*) wordt van 't Slot te Muiden gezet. VIII. 205

Bax (*Marcellus*) helpt een Spaanſch geleide ſlaan. VIII. 128. raakt in gevegt met de Spaanſche Ruitery. IX. 194

Bax (*Paulus*) helpt een Spaanſch geleide ſlaan. VIII. 128. verdedigt

ligt Bergen op Zoom. IX. 191
Beaugy (*de*) Franſche Gezant in den Haage zyne handeling aldaar. XI. 75; 123, 125
Beaulieu (*Karel*), Koopman te Antwerpen, kan Oranje geene zeſtigduizend kroonen ter leen bezorgen. VI. 384. ontvangt vrygeleigelden te Calais. VI. 400
Beaumont (*Dirk van*) Burgemeester van Dordrecht, gevangen. IV. 195. onthalsd. IV. 198. inhoud van zyn vonnis. IV. 198. aanmerkingen over het zelve. IV. 199
Beaumont (*Simon van*) trekt in gezantſchap naar 't Noorden. XI. 65. naar Duitſchland. XI. 179
Beaumont (*Simon van*), Sekretaris van Holland, handelt in Deenemarke. XIV. 273. wordt gemagtigd om Amſterdams papieren te verzegelen. XV. 185
Beauvois (*Filips van Lanoi*, *Heer van*) Overſte van Middelburg geſlaagen. VI. 398. brengt voorraad in de Stad. VI. 439
Bede (negenjaarige) in 1558 gevorderd. VI. 24
Beden der Graaven, oudtyds, *Bottingen* genaamd. III. 183. van Hertoge Filips, tot betaaling van vreemde Knegten. III. 474, 486. tienjaarige. III. 522. tweede tienjaarige. IV. 20, 39. ſommige Heerlykheden zyn 'er vry van. IV. 24, 40, 391. derde tienjaarige. IV. 87. zwaare Bede van Hertoge Karel. IV. 101. van Maximiliaan. IV. 190. de Beden werden, ſomtyds, voor den vervaltyd betaald. IV. 472. V. 41. Beden van Karel den V. IV. 452. en verv. V. 10. en verv. of Holland en Zeeland een derde van Brabant betaalden. V. 372, 373. Oorzaaken van 't verzwaaren der Beden. V. 405
Bedeſtonden (weekelykſche) in 1747 ingeſteld. XX. 101
Bedrieſum. Gevegt aldaar. I. 111
Beeke (*Joan van der*) wegens Deventer afgezonden naar Holland. XII. 406
Beeldenſtorm in de Nederlanden. Oorſprong deszelfs. VI. 178. of 'er te S. Truyen toe beſlooten werdt. VI. 175, 179. of 'er de Edelen de hand in hadden. VI. 180, 205. voortgang van denzelven in Zeeland. VI. 182. in Utrecht VI. 183. VII. 287, 329. in Holland, met naame te Amſterdam. VI. 184. te Leiden. VI. 185. in den Haage. VI. 185. te Schoonhoven, te Gorinchem, te Woerden. VI. 186. te Asperen, te Kuilenburg, te Viane. VI. 187. in Gelderland. VIII. 307. eenige Steden blyven 'er vry van. VI. 187, 188. tegen ſtand aan de beeldſtormers. VI. 189. ſtraf over eenigen derzelven. VI. 192. ſchadelyke gevolgen van den Beeldenſtorm. VI. 207
Beemſter bedykt en droog gemaakt. IX. 300
Beerendrecht (*Jan van*), Schout van Leiden, waarſchuwt de Onroomſchen. VI. 265
Beerſele (*Jan van Wittbem*, *Heer van*) tragt Bergen op Zoom te verraſſen. VII. 417. levert 't Slot te Wouw aan Parma. VII. 418
Beerwoud, Overſte van Bergen op Zoom, loopt over tot den vyand. VIII. 21
Beijeren (*Maximiliaan Emmanuel*, *Keurvorſt van*) wordt Landvoogd der Spaanſche Nederlanden. XVI.

XVI. 162. hem wordt een Zoon geboóren. XVI. 202. wien de Spaanſche heerſchappy grootendeels toegeſchikt wordt XVII. 11. deszelfs dood. XVII. 21. de Keurvorſt erkent Filips den V. voor Koning van Spanje. XVII. 67. ruimt de ſterke Plaatſen der Nederlanden den Franſchen in. XVII. 68. handelt in Duitſchland, ten behoeve van Frankryk XVII. 91. de Spaanſche Nederlanden worden hem afgeſtaan. XVII. 419

Beiling (*Albrecht* of *Arnold*) leevende, in de aarde gedolven. III. 463

Beima (*Sjourt*) bevordert de tekening van 't Verbond der Edelen. VI. 127. raadpleegt met Brederode te Viane. VI. 211. te Amſterdam. VI. 220. wordt gevangen. VI. 230. onthalsd. VI. 277

Bekker (*Joan*) in bezending naar Friesland en Groningen. XVII. 209

Belgen, Inwooners van Gallie. I. 38. door Cezar overheerd. I. 39

Bel-isle (*de Maarſchalk en Graaf van*) op Brunswykſchen bodem vaſtgehouden. XIX. 496. geſlaakt. XIX. 497

Bella (*della*) geſlaagen door Prinſe Maurits. IX. 160

Bellecbere (*Jaques*) wordt Preſident van den Hove van Utrecht. VIII. 168

Bellievre (*Pompoune van*) handelt om de Staaten te bevredigen met Anjou. VII. 485

Bellovaken, door Cezar overheerd. I. 40

Belydenis (Nederlandſche). Verſchil deswege, in 't begin der zeventiende eeuwe. X. 17

Bempden (*Gillis van*), Burgemeester van Amſterdam, begroet den Prins van Oranje. XX. 95

Ben (*Ysbrand*) te Amſterdam uit de Vroedſchap gezet. X. 280

Bendelmerebroek, Moeras aan de Utrechtſche Kerke afgeſtaan. II. 265. aan Floris den V. III. 39

Benden van Ordonnantien, voltallig te maaken. VI. 44, 57., de Stadhouders en anderen krygen 'er bevel over. VI. 45

Bennenbroek. Klooſter aldaar. II. 116

Benningerhof (*Albrecht*) dient Willem den I te water. VI. 322

Benningwolder-Schans ingenomen door de Munſterſchen. XIV. 29. herwonnen door de Groningers. XIV. 131

Benskoop (*Arent van*) ſpant aan tegen Floris den V. III. 67. rukt hem de ſperwer van de hand. III. 78. wordt naar Kleefsland gevoerd. III. 90. ſneuvelt, in de Lek. III. 179, 180

Benthem (*Ernſt Willem, Graaf van*). zyne Gemaalin en Kinderen begeeven zig onder beſcherming der Staaten. XIV. 121. *Aant.* wat Lodewyk de XIV. voor hem op de Staaten bedingen wilde. XIV. 121. zyne Gemaalin ſterft. XV. 39. de Staaten zoeken hem met zyne Kinderen te verzoenen. XV. 295

Bentbuizen (*Jonkheer Jakob van Wyngaarden, Heer van*) in gezantſchap naar Engeland. X. 426

Bentink (. , ...) Droſſaard van Woudrichem, tekent het Verbond der Edelen. VI. 126

Bentink (*Alexander*) Hoogſchout van Arnhem, doet den voorſlag tot de opdragt der Souvereiniteit

reit van Gelderland. XIV. 347
Bentink (*Bernard*) wegens een gedeelte der Edelen van Overyssel, afgezonden naar Holland. XII. 496
Bentink (*Filips*) doet voorslagen tot vrede, van wege de Staaten. IX. 90
Bentink (*Jonker*) *van Kemnade* beschuldigd. XIV. 31
Bentink (*Willem*) Kamerheer van Willem den III., dient zyne Hoogheid in eene gevaarlyke ziekte. XIV. 370. wordt in de Ridderschap van Holland beschreeven. XIV. 370. door zyne Hoogheid naar Engeland gezonden. XV. 302. spreekt met eenige Amsterdamsche Heeren, wegens den toeleg op Engeland. XV. 428, 435. handelt met de Staatsche Ambassadeurs aldaar. XVI. 27, 45, 53. wordt Graaf van Portland XVI. 59. Zie *Portland* (*Willem Bentink, Graaf van*).
Bentink (*Willem, Graaf van*) Heer van Rhoon en Pendrecht, geeft den Prinse van Oranje kennis van zyne aanstelling. XX. 94. leidt hem in, in den Raad van Staate. XX. 97. Aanmerkingen der Franschen op zyne aanspraak, ter deezer gelegenheid. XX. 98. hy reist in gezantschap naar Groot-Britanje. XX. 174. wordt gevolmagtigd tot de Vredehandeling te Aken. XX. 179. komt uit den naam van zyne Hoogheid te Amsterdam. XX. 284
Bentivoglio (de Kardinaal) handelt in de Spaansche Nederlanden. IX. 338
Berbice gebrandschat door de Franschen, in 1712. XVII. 491, verandert van eigenaars. XVIII. 9
Berg. Zie *Kleeve*.
Berg (*Adolf van den*) gevangen genomen. IX. 116
Berg (*Fredrik van den*) brengt volk in 's Hertogenbosch. VIII. 110. tragt naar Breda. IX. 116. belegert Hoogstraaten vergeefs. IX. 158. zyn toeleg op Aardenburg. IX. 226
Berg (*Gilles van den*) wordt Bisschop van Deventer. VI. 65
Berg (*Henrik, Graaf van den*) levert het Verzoekschrift der Edelen over. VI. 141. woont de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174. versterkt zyn Slot te Heel. VI. 210. zoekt zynen zoen. VI. 213. wordt ingedaagd. VI. 258 gevonnist. VI. 276
Berg (*Henrik van den*) te Erkelens gevangen. IX. 226. neemt Reide in. X. 422. wint Gulik. X. 422. en Paapenmuts. X. 445. valt in de Veluwe. X. 486. slaat de Staatsche Ruitery. XI. 36. zyne beweegingen om 's Hertogenbosch te ontzetten. XI. 93, 94, 95. hy valt wederom in de Veluwe. XI. 97. kiest de Staatsche zyde. XI. 160
Berg (*Herman van den*) in 't gevegt by Amerongen. VIII. 75. wordt gewond. VIII. 123. stilt eene muitery te Rynberk. VIII. 380. verdedigt Rees. IX 54. behuwelykt het Markgraafschap van Bergen op Zoom. X. 4. sterft. X. 4
Berg (*Jan van den*) wordt Raad in den Hove van Utrecht. VIII. 168
Berg (*Joban van den*) Zyn bewind in de Spaansche Nederlanden. XVII. 436. XVIII. 46, 74

74. hy wordt van de Regeering van Leiden ontslaagen door zyné Hoogheid. XX. 302
Berg (*Lodewyk van den*) sneuvelt voor Steenwyk. VIII. 365
Berg (*Oswald van den*) in 't gevegt by Amerongen. VIII. 75. wordt uit misverstand van de zynen doorsteken. VIII. 123
Berg, (*Willem*, *Graaf van den*) brengt Gelderland gedeeltelyk over tot 's Prinsen zyde. VI. 368. ook een gedeelte van Overyssel. VI. 368. en van Friesland. VI. 369. vlugt uit Kampen. VI. 402. wordt Stadhouder van Gelderland. VII. 504. kiest de Spaansche zyde. VII. 504, 505
Bergen (*twee van den*) tekenen het Verbond der Edelen. VI. 125
Bergen in Henegouwen verrast, door Graave Lodewyk. VI. 364. door Alva belegerd. VI. 365. vergeefs gepoogd te ontzetten. VI. 384, 390. opgegeven, by verdrag. VI. 391. veroverd door de Franschen, in 1691. XVI. 144, 146. door de Bondgenooten, in 1709. XVII. 343. door de Franschen, in 1746. XX. 29
Bergen op Zoom bezet door de Landvoogdessen, in 1567. VI. 246. bemagtigd door de Staatschen. VII. 160. aanslag op de Stad mislukt. VII. 417. Hohenlo verzekert 'er zig van. VIII. 21. zy wordt door Parma, vergeefs, belegerd. VIII. 290. aanslagen op de Stad. VIII. 385. IX. 190. XI 67. zy wordt door Spinola belegerd. X. 432. verlaaten. X. 437. opschudding aldaar, in 1653. XII. 298. belegerd, en by verrassing ingenomen door de Franschen, in 1747. XX. 108-116
Bergen (*Markgraafschap van*) Overeenkomst wegens het zelve van 1651. XII. 144. de Keurvorst van de Palts beweert deszelfs onafhangkelykheid. XX. 254. de Staaten wederleggen hem. XX. 254 enz.
Bergen (*Adriaan van*). Zie *Dolbain*.
Bergen (*Adriaan Janszoon van*) laat zyn Turfschip gebruiken tot het verrassen van Breda. VIII. 341. wordt daarvoor beloond. VIII. 344
Bergen (*Joan van Glimes*, *Markgraaf van*) wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Stadhouder van Henegouwen. VI. 42. verbindt zig met Oranje. VI. 86. weigert de Inquisitie en Plakaaten te handhaaven. VI. 131. trekt naar Spanje. VI. 155. zyne handeling aldaar. VI. 157-161. wat men met hem voorhadt. VI. 196. zyn dood. VI. 245
Bergen (*Lodewyk van*) dient Willem den I. te water. VI. 308
Bergh (*Johan*) begeeft zig als Vrywillige op 's Lands Vloot. XIV. 94
Berk (*Jakob*), Pensionaris van Dordrecht, in gezantschap naar Londen. IX. 274
Berk (*Nikolaas van*) gemagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321. wordt Burgemeester van Utrecht. X. 234. onderzoek van zyne Verklaaring ten laste van Oldenbarneveld en Uitenbogaard. X. 349-352
Berk (*Pompejus*) Burgemeester van Dor-

Dordrecht. XV. 264
Berkenrode (*Adriaan van*) wordt Schepen van Haarlem, in 1572. VI. 418
Berkenrode (*Gerrit van*) helpt Haarlem, overbrengen aan 's Prinsen zyde. VI. 367
Berkenrode (*Matthéus Lestevenon, Heer van*) in Ambassade naar Frankryk gezonden. XX. 376
Berkhout (*Adriaan Teding van*) gemagtigd om de Regeering van Leeuwaarden te helpen handhaaven. X. 91. waarschuwt Oldenbarneveld wegens deszelfs aanstaande gevangenis. X. 253
Berlo (*Graaf van*) sneuvelt. XVI. 105
Bernards (*Wilmar*) Hoogleeraar te Leuven, geraadpleegd over 't ketterstraffen. VI. 110
Bernulf of *Bernold*, Bisschop van Utrecht, bevestigt het Verdrag tusschen Dirk den III. en Bisschop Adelbold. II. 154. raakt in twist met Dirk den IV. II. 156
Beroeringen in de Gereformeerde Kerken deezer Landen, in 1750 en 1751. XX. 377 enz.
Beroerten in de Nederlanden onder Filips den II. Oorzaaken derzelven. VI. 120, 159, 169, 192. Zie *Raad der Beroerten*.
Berta, Dogter van Floris den I. trouwt met Filips den I. Koning van Frankryk. II. 179
BERTHOLD, Hertog of Koning der Saxers, geslaagen. I. 334
Berti, Geheimschryver der Landvoogdesse, Margareet. VI. 148
Bestand met Spanje. Eerste spraak daar van, in 1595. VIII. 414. in 1607. IX. 366. Lipsius brief daar over. VIII. 415. IX. 374. in 1608 voorgeslaagen door Jeannin. IX. 363, 370. geschriften van byzondere Persoonen, voor en tegen het zelve. IX. 373. Maurits ontraadt het. IX. 374, 381, 409. de Staaten neigen 'er toe. IX. 377. handeling daar over. IX. 378-380, 385, 393, 394. Zeeland stemt 'er tegen. IX. 380, 415. de handeling afgebroken in den Haage. IX. 386. in Brabant hervat. IX. 388, 431-436. 't Bestand word den Staaten, door de uitheemsche Gezanten, sterk aangepreezen. IX. 395, 405, 408, 416, 421. de Leden van Holland bewilligen 'er, allengskens, in. IX. 413, 414, 428. ook Zeeland. IX. 429. het twaalfjaarig Bestand wordt getekend. IX. 436. inhoud van het zelve. IX. 436. 't wordt afgekondigd. IX. 444. Frankryk en Groot-Britanje blyven 'er borg voor. IX. 445. Filips de III. bekragtigd het. IX. 467. gevolgen van het zelve. X. 3, 4, 156, 302, 417
Bestand (twintigjaarig) tusschen Frankryk ter eener en het Keizerryk en Spanje ter anderer zyde. Handeling daarover. XV. 219 enz. het wordt geslooten. XV. 245 enz.
Betasiën, Inwooners van het Belgisch Gallie. I. 149 *Aant.*
Bethune gewonnen, in 1710. XVII. 388
Betts (*Jan*) wordt Lid van den Hoogen Raade, in 1582. VII. 451
BETUWE. De Deenen slaan zig aldaar neder. II. 63, 66, 68, 70. zy werdt, in de elfde eeuwe, een *Eiland* genoemd. II. 143
Beuningen (*Koenraad van*), Pensio-

naris en daarna Burgemeester van Amsterdam, wegens Holland, in bezending naar Friesland en Stad en Lande. XII. 130. handelt in Zweeden. XII. 268, 269, 270, 271. polst de Hanze-Steden. XII. 277. tragt den twist tusschen Zweeden en Breemen by te leggen. XII. 388. trekt in buitengewoon Gezantschap naar Deenemarke. XII. 393. daarna naar Frankryk. XIII. 13. twyfeling of hem 't verlies van Munster te regt geweeten worde. XIII. 88. verzoekt Lodewyk den XIV. om hulp tegen Groot-Britanje. XIII. 187 enz. tragt hem af te maanen van den toeleg op de Spaansche Nederlanden. XIII. 131. dringt hem sterk tot belofte van by-stand. XIII. 161. wordt van d'Estrades gepreezen. XIII. 164. zyn voorslag tot vrede behaagt niet in Frankryk. XIII. 284. zyne driftigheid wordt aldaar afgekeurd. XIII. 319, 320. hy ontwerpt een Verdrag tusschen Frankryk en Spanje. XIII. 323. zyn merkwaardig schryven over de inzigten van Lodewyk den XIV. XIII. 333. hy wordt gemagtigd tot het byleggen van den twist in Overyssel. XIII. 349. trekt in gezantschap naar Engeland. XIII. 423, 424. yvert voor 't afbreeken der handelinge met Frankryk. XIV. 103, 110. handelt met de Engelschen. XIV. 108 enz. en te Brussel. XIV. 127. wordt, in 1672, buitens tyds, tot Burgemeester aangesteld. XIV. 216. naar Engeland gezonden. XIV. 338. schryft dat de vryheid in gevaar is. XIV. 352. zyne handeling in Engeland. XV. 61, 96, 119. zyn schryven aan die van Amsterdam. XV. 64. 's Prinsen misnoegen op hem. XV. 143, 186, 203. zyn gesprek met Fuchs. XV. 197, 199. hy loopt lyfsgevaar. XV. 204. wordt zyner zinnen bystet. XVI. 45

Beveren (*Abraham van*), *Heer van Barendrecht*, in bezending aan den Bisschop van Munster. XIII. 82

Beveren (*Dirk van*) verliest het Slot te Beveren. II. 240

Beveren (*Kornelis van*), Oud Burgemeester van Dordrecht, wordt Lid van den Landraad, in 1576. VII. 73

Beveren (*Kornelis van*), *Heer van Streefkerk*, handelt in Engeland. XI. 260. wegens Holland in bezending naar Utrecht. XII. 140

Beveren (*Maximiliaan van Bourgondie*, *Heer van*) wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. wordt bevestigd in 't Stadhouderschap van Holland, Zeeland en Utrecht. VI. 6. slaat, uit naame van Holland, zekere Bede af. VI. 11, 12. bekomt een geschenk. VI. 13. sterft. VI. 35. slegte staat zyns boedels. VI. 36

Beveren (*Willem van*), Burgemeester van Dordrecht, blyft in 1618 tegen zyne verwagting in de Regeering. X. 281

Bevergerne. Twist over dit Slot afgedaan, XIII. 79

Beverningk (*Hieronimus van*) Schepen van Gouda, wegens Holland in bezending naar Utrecht. XII. 130 wordt benoemd tot de Vredehandeling met Kromwel. XII. 257. trekt vooraf naar Engeland. XII. 259, 260. handelt

delt heimelyk met de Witt. XII. 279. 280. spreekt met Kromwel. XII. 313. doet wederom een keer herwaards. XII. 315. Friesland vordert hem ter straffe. XII. 337. wil hem niet stemmen tot Thesaurier-Generaal. XII. 341. hy verklaart, by eede, Kromwel de Akte van Uitsluitinge niet eerst in den mond gegeven te hebben. XII. 369. hy wordt Thesaurier-Generaal XII. 369, 419. belet dat men op 't begeeven van 't Veldmaarschalksampt besluite. XII. 420. wordt gepreezen van d'Estrades. XIII. 146. handelt te Kleeve. XIII. 182. wordt gevolmagtigd tot de Bredasche Vredehandeling. XIII. 245, 247, 249. hoe by d'Estrades aangezien. XIII. 246. hy handelt tot bevorderig der Akensche Vrede XIII. 329 trekt in gezantschap naar Spanje. XIII. 423, 424, 468. handelt met de Engelschen, in 1672. XIV. 108 enz. wordt tot de Keulsche Vredehandeling gemagtigd. XIV. 244. tot de Nieuwmeegsche. XIV. 369. neigt tot afzonderlyke Vrede. XIV. 416, 417, 460. sterft. XVI. 130

Beverweerd (Lodewyk van Nassau, Heer van) helpt Gennep belegeren. XI. 305. vertoont Willem den II. 't gevaar der troepen voor Amsterdam. XII. 102. trekt in buitengewoon gezantschap naar Engeland. XIII. 10, 36, 45

Beverweerd (Willem van Nassau, Heer van de Lek en) natuurlyke Zoon van Prinse Maurits. X. 499. doet een togt naar Kadix. XI. 26. sneuvelt voor Grol. XI. 54

Beverweerd (Zuider van) sneuvelt in een Scheepsstryd. III. 160

Beverwyk bezet door Sonoi. VII. 119

Bevrediging met Holland en Zeeland. eerste handeling daarover. VI. 478 loopt vrugteloos af VI. 481. wordt hervat. VII. 25. Gendsche Bevrediging. VII. 115 getuigenissen ten voordeele derzelve. VII. 131

Beyer (Samuel), Schepen te Rotterdam, door de burgery tot Vroedschap benoemd. XIV. 115. in bezending naar Engeland. XIV. 338. raakt uit, en wederom in de Regeering. XVII. 135

Biddag (merkwaardige) van Grasmaand des jaars 1619. X. 356. een andere, in 1665, gebruikt tegen 't oogmerk der Regeeringe XIII. 155

Bie (Joris de) wordt Thesaurier-Generaal. VIII. 183. IX. 273

Bie (Nikolaas de) Resident van Poolen by de Staaten. XII. 389

Biel (Joan), Syndicus van Nieuwmegen, protesteert tegen 't vaststellen der Wet aldaar. X. 197

Biese (Belin) wordt Lid in den Raad der Beroerten. VI. 251

Biesman (Christoffel), Burgemeester van Nieuwmegen, gemagtigd om de Regeering van Leeuwaarden te helpen handhaaven. X. 91. verklaart zig tegen 't doordryven der Sinode. X. 177, 195, 199. wordt uit de Regeering gezet. X. 197

Bikker (Andries) wordt Burgemeester van Amsterdam. XI. 50. trekt in gezantschap naar 't Noorden. XI. 65, 213, 382. ontslaat zig van de Regeeringe. XII. 105, 127

Bik-

Bikker (*Gerard*) een der eerſte voortzetteren van de Vaart naar Ooſtindie. IX. 137. en naar Weſtindie. IX. 152
Bikker (*Dr. Jan*) Burgemeeſter van Amſterdam. XII. 393. 394
Bikker (*Kornelis*), *Heer van Zwieten*, Burgemeeſter van Amſterdam, ſtelt orde op de veiligheid der Stad, in 1650. XII. 96, 97. ontſlaat zig van de Regeeringe. XII. 105. wordt herſteld. XII. 128. ſterft. XII. 393
Bikker (*Laurens*) reiſt naar Ooſtindie. IX. 139, 145
Bikker (*Pieter*). VI. 238 *Aant.*
Billy (*Gaspar Robles*, *Heer van*) trekt op tegen Graave Lodewyk. VI 280. ontzet Delfzyl. VI 310. doet veel dienſt in den Watersnood van 1570. VI 324. dryft de Geuzen uit Dokkum en Staveren. VI. 369. onderwerpt zig de afgeweeken Frieſche Steden. VI. 402. tragt naar Enkhuizen. VI. 447. naar Medenblik. VI. 473. plondert Vlieland. VII. 75. zyn toeleg op Texel en Wieringen. VII. 75. hy verjaagt Barthold Entes uit Friesland. VII. 98. wordt gevat. VII. 126. zyn beeldtenis wordt te Groningen aan de kaak geſpykerd. VII. 126. hy wordt geſlaakt. VII. 127. zyn toeleg op Groningen en Leeuwaarden. VII. 165. hy ſneuvelt voor Antwerpen. VIII. 79
Binch gewonnen, in 1675. XIV. 372
Binkes (de Kommandeur *Jakob*) met een Esquader naar 't Noorden gezonden. XIV. 376. verovert Kajana. XIV 401. ſneuvelt by Tabago. XIV. 443, 444
Binkhorſt (*'t Slot*). II. 309. *Aant.*
door de Kabbeljaauwſchen vernield. III. 279. door die van Delft bemagtigd. III. 297
Binkhorſt (*Lodewyk van*) bevordert de tekening van 't Verbond der Edelen. VI. 127
Biren (*Maarſchalk van*) wint Wouw en andere Plaatſen. VII. 488. raakt in gevegt met Parma by Steenbergen. VII. 489. valt in Artois. VIII. 436
Bisdom (*Jakob*) in bezending naar den Briele. XIX. 360
Bisdommen (nieuwe) opgeregt in de Nederlanden. VI. 46, 56, 62-66. misnoegen hieruit ontſtaan. VI. 66, 67, 69, 70
Biskaaiſche Maatſchappy opgeregt. XVIII. 488
Biſſchop (*Rem Egbertszoon*), Koopman te Amſterdam van de Remonſtrantſche gezindheid. Zyn huis wordt geplonderd. X. 147. hem wordt het Avondmaal ontzeid. X. 149. hy raakt, om 't verzamelen van penningen voor de Remonſtranten, in moeite. X. 392
Biſſchoppen van Utrecht. Aanwas van derzelver gezag en goederen. II. 119. Oorſprong van hunne oorlogen met de Graaven van Holland. II. 139. en van hunne geſchillen met de Heeren van Amſtel. II. 262
Blaauwvoet (*Paulus*) wykt de eerſte uit een gevegt by Veere. III 155
Bladelle. Giftbrief aan Dirk den I. aldaar getekend. II. 108
Blake (*Robert*) Engelſche Admiraal. Zyne ontmoeting met Tromp voor Douvres. XII. 217. hy geeft deezen de wyt der Vredebreuke. XII. 218. neemt eenige Haringbuizen. XII. 220.

raakt in gevegt met de Witte. XII. 222. en wederom met Tromp. XII. 223. nog eens drie dagen agtereen. XIII. 233
Blankart (*Thigard*) getuigt in een' Giftbrief. II. 198
Blansaart (*Jan* en *Abraham*) hebben deel aan een' aanslag tegen 't leeven van Prinse Maurits. X. 451, 453. misleiden van Dyk. X. 456. neemen de vlugt. X. 461, 462, 467. worden gevat. X. 469. en onthaald. X. 477
Blasere (*Jan de*), Raadsheer van Mecheien, wordt Lid van den Raad der Beroerten. VI. 251
Blocquery (*Salomon de*) in bezending naar Engeland. XV. 312
Bloedraad. Zie *Raad der Beroerten*.
Bloemenhandel in Holland. XI. 264
Bloemenstein (*Jan van*) van 't Baljuwschap van Kennemerland verlaaten. III. 295
Blois. Zie *Treslong*.
Blok (*Adriaan*) raakt uit, en wederom in de Regeering van Schoonhoven. XVII. 135
Blok (*Hugo*) gemagtigt tot het stillen van een' oproer te Enkhuizen. XII. 288
Blokhuizen (*François van*) wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23
Blokzyl ingenomen door de Bisschoppelyken. XIV. 29. heroverd door de Friezen. XIV. 131
Bloote (*Filips de*) heeft deel aan den moord van Aleid van Poelgeest. III. 322
Blyenburg (*Adriaan van*) brengt Dordrecht over aan 's Prinsen zyde. VI. 367
Blyenburg (*Adriaan van*) door Willem den III. in Gekommitteerde Raaden geroepen. XIV. 199
Bockel (*Dirk van*). II. 295
Bodegrave verbrand door de Franschen. XIV. 235
Bodeleden-grave is Bodegrave. II. 93 *Aant.* 107. Dirk Bavo wordt 'er uit verjaagd. II. 142. Dirk de III. begt het aan zyn Graafschap. II. 143
Bodement (*François*) brooit schimpschriften tegen 't Huis van Nassau, in Friesland. VIII. 184
Bodlei (*Thomas*) Engelsche Gezant. Zyn voorslag aan de Staaten. VIII. 444
Boekbok, Drost van Wageningen, Raad van Graave Jan van Nassau. VII. 268
Boelens (*Jakob*) in gezantschap naar Deenemarke. IX. 274
Boeren-kryg in Duitschland. V. 4
Boetselaar (*Daniel* en *Otto van*) tekenen het Verbond der Edelen. VI. 126. de laatste woont de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174
Boetselaar (*Floris van*). Zie *Langerak*.
Boetselaar (*Fredrik Henrik, Baron van*) in de Ridderschap van Holland beschreeven. XVIII. 297
Boetselaar (*Gysbert, Heer van*) trekt in gezantschap naar 't Noorden. XI. 65
Boetselaar (*Jakob Godefroi van den*) in bezending naar Zeeland. XVIII. 244. sterft. XVIII. 224
Boetselaar (*Rutger van*) woont den togt tegen de Gentenaars by. IV. 28
Boetselaar (*Rutger van*), *Heer van Karnisse*, tekent het Verbond der Edelen VI. 126. woont de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174
Boetselaar (*Wessel van*) half heer van Asperen. VI. 184
Boetselaar (*Wessel van*). Zie *Asperen*.

Bogaard (*Adriaan*) heeft zitting in Gekommitteerde Raaden. XIV. 161
Bogaard (*Jan Willemszoon*) Oud Schepen van Amsterdam. Vonnis over hem. XI. 82
Boheme. Oorſprong des oorlogs in dit Rijk. X. 399-402. de Staaten nemen 'er deel in. X. 402-406. ſtaat der zaaken, in 1621. X. 423. de verkooren Koning Fredrik ſterft. XI. 164
Bojorix, Koning of Veldheer der Kimbren. I. 9
Bois (*Guillaume du*) Abt en naderhand Kardinaal, handelt met George den I. te Maaslandsſluis. XVIII. 142. en met de Staaten in den Haage. XVIII. 143. hy vertrekt naar Frankryk. XVIII. 150
Bois (*Warnier du*) verdedigt de Betuwe. IX. 211. wordt doorſchooten. IX. 299
Boiſſe (*F. de Thumery, Heer van*) Gezant van Frankryk by de Staaten, raadt hen tot eendragt en gemaatigdheid. X. 236. hun antwoord. X. 236. hy klaagt over Aerſſens. X. 285. zyne pooginge ten behoeve van Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 285, 301-304, 331, 357
Boiſot (*Karel of Lodewyk*) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125
Boiſot (*Karel*) helpt Rammekens inneemen. VI. 439. krygt laſt om orde op de Regeering te helpen ſtellen. VII. 16. wordt gemagtigd tot de Vredehandeling van Breda. VII. 29. ſneuvelt. VII. 72
Boiſot (*Lodewyk*) helpt Rammekens inneemen. VI. 439. ſlaat de *Spanjaards* voor Reimerswaale. VI. 460. ontzet Leiden. VI. 487, 489, 495
Bolingbroke (*Henrik S. John, Burggraaf*) zyne handeling in Frankryk. XVII. 483. zyn zonderling ſchryven. XVII. 495. hy wykt naar Frankryk. XVIII. 29
Bomben. Oudſt gebruik derzelven. IV. 220
Bombergen (*Antoni van*) dient onder Broederode. VI. 211. werpt zig in 's Hertogenboſch. VI. 214. verlaat de Stad. VI. 214
Bomme (*Leendert*) wordt tot Repræſentant van zyne Hoogheid in de Oostindiſche Maatſchappy in Zeeland aangeſteld. XX. 334
Bommel bemagtigd, door Hertoge Karel van Gelder. IV. 364. gewonnen, in 1572. VI. 367. onder de Staaten van Holland en Zeeland beſchreeven. VII. 27, 29. misbruikt zeker voorregt. VII. 27 *Aant.* wordt in 't Verbond tuſſchen Holland en Zeeland niet toegelaaten. VII. 94. bearbeidt de nadere Vereeniging in Gelderland. VII. 248. beweeging aldaar. VII. 299. de Stad wordt hereenigd met Gelderland. VIII. 382. door Mondoza belegerd. IX. 49. verlaaten. IX. 50. de Stad kiest Willem den III. tot Stadhouder. XIV. 92. Turenne bemagtigt haar. XIV. 92. opſchudding en verandering der Regeeringe aldaar. XVII. 138
Bommelerwaard. Inval in dezelve. VIII. 99. zy wordt met Gelderland hereenigd. VIII. 382. door Hohenlo bezet. IX. 15. inval in dezelve. IX. 48
Bommenede ſtormenderhand veroverd, door de Spaanſchen. VII. 74

Ben door Schenk veroverd, in 1587. VIII. 265. verlooren, in 1588. VIII. 291. veroverd door Willem den III., in 1673. XIV. 278. veroverd, in 1703 XVII. 183 enz. verſchil deswege. XVIII. 94, 96. de Staatſche bezetting van daar verdreeven. XVIII. 95
Bondgenooten. Zie Edelen.
Bonifacius, een Engelſche of Schotſche Monnik, komt hier te Lande. I. 383. predikt den Friezen. I. 384. wordt Biſſchop en Aartsbiſſchop. I. 385. zyn titel. I. 386. hoe hy gewoon was zig tegen de Afgodery te kanten. I. 386. en tegen andere gebreken. I. 388. met naame tegen de Ketterye. I. 390. bedient zig van den weereldlyken arm. I. 391, 414 *Aant.* houdt verſcheiden' Kerkvergaderingen. I. 394. zyne wyze van bekeeren. I. 397. hoe hy boeken bekwame. I. 400. hy zalft Pipyn tot Koning. I. 405, 406. raadt hem de inkomſten der Geeſtelyken aan te taſten. I. 406. verſchilt met den Biſſchop van Keulen, over 't Regt tot de Utrechtſche Kerke. I. 408. zoekt deeze Kerk den Roomſchen Stoel te onderwerpen. I. 410 predikt, voor 't laatſt, onder de Friezen. I. 413. wordt, by Dokkum, omgebragt. I. 415. te Utrecht, en daarna te Ments, begraaven. I. 416. zyne giften en ſchriften. I. 417
Bonna nu *Bon*, Legerplaats der Romeinen. I. 129 *Aant.* verdrag aldaar, in de tiende eeuwe, gemaakt. II. 105
Bonnivet (*Heer van*), Gezant van Anjou, uit Gend verjaagd. door Imbiſe. VII. 289. wint Eindhoven. VII. 471
Bons (*Hugo*) van de Spaanſche zyde gemagtigd tot de Vredehandeling. in 1575. VII. 26
Bontebal (*Klaas Michielszoon*) verſchaft geld tot den aanſlag op het leeven van Prinſe Maurits. X. 453. wordt onthalsd. X. 478
Bontemantel (*Hans*) Schepen en Raad te Amſterdam. zyn getuigenis wegens 't eeuwig Edict. XIV. 85
Boom (*Kornelis*), Penſionaris van Amſterdam, krygt kennis van 't mislukken des aanſlags op de Stad, in 1650. XII. 100
Boom (*Pieter Korneliszoon*), Burgemeeſter van Amſterdam, ſtuit Leiceſters toeleg. VIII. 244
Boots (*Barbara*) in hegtenis genomen. VIII. 170
Bootsma (*Epo*) handelt te Stade. XII. 383
Bootsma (*Joan van*) Ontvanger van Friesland. regtspleegingen tegen hem. XI. 222
Bordet, een Franſch Edelman, brengt zig om 't leeven in 't belegerd Haarlem. VI. 430
Boreel (*Balthazar*) Sekretaris te Amſterdam. XVI. 311
Boreel (*Jakob*), Burgemeeſter van Middelburg, trekt in gezantſchap naar Engeland. X. 70
Boreel (*Jakob*) in gezantſchap naar Frankryk. XV. 3, 4. zyne handeling aldaar. XV. 43, 44. zyn huis te Amſterdam wordt geplonderd. XVI. 310, 311. hy wordt gemagtigd tot de Ryswykſche Vredehandeling. XVI. 357. ſterft. XVI 355
Boreel (*Joan*) Burgemeeſter van Middelburg, wordt gemagtigd op 's Lands Vloote. XIII. 154. in gezantſchap gezonden naar En-

Engeland. XIII. 279, 390. geeft hoop tot behoudenis der Vrede. XIII. 445, 479. ſchryft, dat 's Prinſen bevordering aangenaam zyn zal in Engeland. XIII. 457, 477, 179. vordert weinig in zyne handeling. XIV. 6. zyn ſchryven. XIV. 42, 43. by handelt te Bruſſel. XIV. 488

Boreel (*Joan*) wordt van 't Hofmeeſterſchap van Willem den III. ontſlaagen. XIII. 199

Boreel (*Willem*) ſluit in Engeland een Verdrag tuſſchen de twee Ooſtindiſche Maatſchappyen. X. 394. bemiddelt een geſchil te Breemen. XI. 287. tragt het geſchil tuſſchen Karel den I. en 't Parlement by te leggen. XI. 374-378. komt als gewoonlyke Gezant der Staaten in Frankryk. XII. 49. zyne handeling aldaar. XII. 50-52, 264-267. zyn vrymoedig geſprek met den Koning. XII. 449

Boreel (*Willem*) Ambaſſadeur der Staaten in Frankryk. XVIII. 424. tekent de voorafgaande punten tot de Vrede. XVIII. 437. ſterft te Parys. XVIII. 437

Borkelo ingenomen door de Staaten. X. 94 te rug gevorderd door den Biſſchop van Munſter. XIII. 89. bemagtigd door de Keulſchen en Munſterſchen. XIV. 26

Borndiep, een Meer in Friesland. I. 376, 413

Borniſſe, ſcheid tuſſchen Holland en Zeeland. II. 238, 252 *Aant.*

Borrebach (*Adolf*) valt den Raadpenſionaris de Witt by nagt aan. XIV. 68. ontkomt de ſtraf. XIV. 70

Borſelen (*Adriaan van*) gehuwd met eene natuurlyke Dogter van Hertoge Filips. IV. 58

Borſelen van der Hooge (*Adriaan van*) in bezending naar Engeland. XV. 312

Borſelen (*Allard van*) voor Ryſſel gevangen. II. 335

Borſelen van der Hooge (*Filips van*) in bezending aan den Biſſchop van Munſter. XIII. 82

Borſelen (*Floris van*) verzoent zig met Floris den V. III. 50

Borſelen (*Floris* en *Nikolaas van*) III. 331

Borſſele van der Hoogbe (*Jonkheer Jan van*) tot eerſten Edele in Zeeland aangeſteld. XX. 99. gevolmagtigd tot de Vredehandeling te Aken. XX. 179

Borſelen (*Wolferd van*). Zie *Wolferd van Borſelen.*

Borſtius (*Jakobus*) Predikant te Rotterdam, yvert tegen de Regeering. XIV. 67. moeit zig met het verzoek der burgerye tot verheffing van zyne Hoogheid. XIV. 78

Boſch (*Jakob van den*) Reſident der Staaten te Hamburg. XVIII. 261

Boſch (*Kornelis*) Advokaat, om den aanſlag op den Prinſe in verzekering genomen; doch geſlaakt. X. 462

Boſch (*Samuel*) te Amſterdam verdagt van een aanſlag op Burgemeeſter van Beuningen. XV. 204

Boſchveld (*Adriaan van*). zyn beleid ten tyde van den moord der Witten. XIV. 167, 168

Boshuizen (*François van*) Admiraal onder Alva, kruiſt voor de Eems. VI. 274. komt voor Enkhuizen. VI. 356, 364. wordt gevangen. VI. 356. raakt los. VI. 357. wordt aangezogt om tot Oranje over te komen. VI. 382. brandt verſcheiden' Dorpen af.

VI. 394. raakt met de Naſſauſchen ſlaags op de Zuiderzee. VI. 448
Boſſu (*Maximiliaan de Hennin, Graaf van*). VI. 7. krygt bevel over eene bende van Ordonnantie. VI. 45. verſchilt met Oranje. VI. 76, 86. wordt Stadhouder van Holland, Zeeland en Utrecht, by voorraad. VI. 229. neemt den Advokaat van den Einde gevangen. VI. 261. verſtrooit de Naſſauſchen in Waterland. VI. 282. Haarlem ſlaat voor, hem een geſchenk te doen. VI. 318. hy zoekt Treslongs ſchip te bemagtigen. VI. 340. tragt Briele te herwinnen. VI. 346. ſtoot het hoofd voor Dordrecht. VI. 348. verraſt Rotterdam. VI. 349. beſchryft de Staaten van Holland vergeefs. VI. 375. tragt naar Gouda. VI. 344. bezet Amersfoort. VI. 402. eiſcht Naarden op. VI. 403. geeft die van de Stad gehoor. VI. 404. tragt heimelyk naar Haarlem. VI. 409. zoekt Oranje in handen te krygen. VI. 436. poogt Medenblik in te krygen, door verraad. VI. 447. ruſt eene Vloot uit te Amſterdam. VI. 448. raakt ſlaags op de Zuiderzee. VI. 449. wordt gevangen. VI. 449. te Hoorn bewaard. VI. 450. ſchryft aan Prinſe Willem. VII. 27. wordt geſlaakt. VII. 119. zyn bedryf te Utrecht. VII. 135, 136. hy handelt met de Staaten van Holland. VII. 139. bevordert eene nadere Vereeniging tuſſchen de algemeene Staaten. VII. 140. ſterft. VII. 243, 244
Boswell (*William*) Gezant van Karel den I. by de Staaten. zyne handeling. XI. 330, 339, 377
Botalli (*Leonard*) Geneesmeester. raadt tot geneezing eener wonde van Willem den I. VII. 443
Botbergen (*Elbert van*) om verraad op Tiel onthalsd. X. 421
Boterniſſe (*Koſtyn van*) ſpant aan tegen Floris den V. III. 67, 90
Batingen of Beden der Graaven. III. 185. Zie Beden.
Bouchain gewonnen door de Franſchen, in 1676. XIV. 395. door de Bondgenooten, in 1711. XVII. 403. herwonnen door die Franſchen. XVII. 482
Boudewyn van Holland, Broeder van Floris den III. wordt Biſchop van Utrecht. II. 267. helpt Floris den III. tegen de Friezen. II. 267. twiſt met Brabant en Gelder over de Veluwe. II. 268. valt in de Veluwe. II. 270. en in 't Graafſchap Zutfen II. 271. verdraagt zig. II. 272. zyne onluſt met den Graave van Gelder. II. 284. hy valt in de Veluwe. II. 287. ſterft. II. 282
Boudewyn de V. Graaf van Vlaanderen, valt in Friesland II. 156. wordt in 't regt op de Zeeuwſche Eilanden Beweſterſchelde beveſtigd. II. 175. zoekt Robert de Fries in 't bewind over Holland te ſtellen. II. 176. ſterft. II. 178
Boudewyn de VI. Graaf van Vlaanderen, valt in Holland. II. 178. wordt door Robert de Fries overwonnen. II. 179
Boudewyn Ewoutszoon zoekt den Hertog van Medina Coli te onderſcheppen. VI. 374
Bouſlers (*Maarſchalk van*) in verzekering genomen. XVI. 293. geſlaakt. XVI. 294. hy handelt heimelyk met den Graave van Port-

Portland. XVI. 396. 399. XVIII. 8
Bouillon (*Henrik de la Tour d'Auvergne, Hertog van*) getrouwd met eene Dogter van Willem den I. gebiedt over 't Leger van Henrik den IV. VIII. 402. raakt in onlust met den Koning. IX. 199. verdraagt zig met hem. IX. 200. ſteekt zig andermaal in eenen inlandſchen oorlog. X. 108. verdraagt zig op nieuws. X. 109. werft ten derde maale. XI. 307. wordt van 't bevelhebberſchap over Maaſtricht verlaaten. XI. 308. verzoent zig met den Koning, op harde voorwaarden. XI. 330
Bourbon. Zie *Charlotte van Bourbon.*
Bourdeaux bemagtigd, met hulp der Hollanderen en Zeuwen. IV. 42
Bours (*Pontus van Noyelles, Heer van*) brengt het Slot te Antwerpen over aan de Staatſche zyde. VII. 155. wordt van zyn ampt van Overſte van Mechelen verlaaten. VII. 292
Bourtange. Slag aldaar, in 1589. VII. 341
Bouwenſch (*Willem Adriaan*) Burgemeeſter van Arnhem. XVII. 243. zyn gedrag tegen de Wageningers. XVII. 302
Bovetis (*Scipio*) wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23
Boxtel, (*Jan van Hoorne, Heer van*) voert bevel in 's Hertogenboſch. VII. 297
Boy (*Kornelis*), Fiskaal van den Hove van Holland. XII. 283. 288
Bozinchem (*Zuider van*) herwint Utrecht. III. 14
BRABANT (STAATSCH) tragt, in 1602, deel te verkrygen aan de Regeering der Vereenigde Nederlanden. IX. 345. doet gelyke poogingen, in 1648. XII. 30. en in 1651. XII. 190
Brabanders mogen, in Holland, *gearreſteerd* worden. V. 350
Braccamonte (*Gonsalo de*) Kolonel van een Regement Spaanſch voetvolk, onder Alva. VI. 241
Brakel (*Jan van*) woont den togt naar Chittam by. XIII. 261. en 't gevegt voor Soulsbaai. XIV. 25
Brakel (*Jan van*) Schout by nagt, ſneuvelt. XVI. 112
Brakel (*Pieter van*) ſneuvelt in 't verdedigen der Smirnſche Vloote. XIII. 186
Brakel (*Reinard van Aszuyn, Heer van*) wordt Raad in Leiceſters Kamer van geldmiddelen. VIII. 256. is verdagt dat hy de Engelſchen, tot ſtroopen in Holland, aanzet. VIII. 300. wordt geweerd uit den Raad van Staate. VIII. 303. raakt in hegtenis. VIII. 301. wordt geſlaakt. VIII. 302. begeeft zig naar Engeland. VIII. 303. zyn Huis te Brakel wordt, door Hohenlo, bezet. VIII. 302. hy beſchuldigt de Regeering van Utrecht. X. 30
Brand (*Marinus*) helpt Briele bemagtigen, in 1572. VI. 342, 345. zet Gorinchem om. VI. 367. wordt geſlagen op de Haarlemmer Meer. VI. 422
Brandenburg (*Fredrik Willem, Keurvorſt van*) trouwt met de Dogter van Fredrik Henrik. XI. 431. ziet de Staaten, ongaarne, in 't bezit zyner ſterke Plaatſen. XII. 16. bekomt deel aan de Voogdyſchap over Willem den III. XII. 142. 243. ſluit een Verbond met de Staaten. XII. 389. vordraagt zig met

Zweeden. XII. 435. handeling der Staaten met hen, over de Hoefyzerſche ſchuld. XIII. 77. en over andere byzonderheden XIII. 182. hy ſluit twee Verdragen met hen. XIII. 184. ook eene overeenkomſt wegens de Hoefyzerſche ſchuld. XIII. 373. Frankryk en Groot-Britanje handelen met hem. XIII. 395-401. hy waarſchuwt de Staaten. XIII 415. handeling en Verbonden met hem. XIV. 15-21, 306. hy ſluit met Frankryk. XIV. 245. vordert vergoeding van ſchade van de Staaten. XV. 18-22. handeling met hem. XV. 22. zyn verſchil met Spanje. XV. 51. zyne poogingen om de Staaten naar de Franſche zyde te doen neigen. XV. 86, 92. hy ſteekt zig in de Ooſtfrieſche geſchillen. XV. 106. regt eene Afrikaanſche Maatſchappy te Embden op. XV. 114. die *Groot-Fredriksburg* ſtigt. XV. 116. hy ſluit een Verdrag met de Staaten. XV. 290. verdedigt hun Plakaat tegen de Jeſuiten en Monniken. XV. 387. ſterft. XV. 398. zyne afbeelding. XV. 398

Brandenburg (*Fredrik de III., Keurvorſt van*). XV. 399. Verbond met hem. XV. 400. hy ſtaat naar de Koningklyke waardigheid. XVII. 45, 60. bekomt dezelve. XVII. 95. Zie *Fredrik de I., Koning van Pruiſſen.*

Brandenburg (*George Willem, Keurvorſt van*). de Staaten ſluiten een Verbond met hem. X. 428 ondersteunen hem met manſchap. XI. 18. ſluiten eene overeenkomſt met hem. XI. 167. nog eene wat laater. XI. 239

Brandenburg (*Joan Sigismund, Markgraaf van*) beweert regt te hebben op de Kleefſche nalaatenſchap. VIII. 417. X. 8. de Staaten houden zyne zyde. X. 9

Braſſer (*Govert*) buitengewoone Gezant in Engeland ſchryft over de zaak van Amboina. XI. 25

Brazil. Togt van Willekens derwaards. XI. 12. de Kuſt wordt grootendeels veroverd. XI. 117. orde op de Regeering aldaar. XI. 119. togt van Pater. XI. 245. Graaf Joan Maurits wordt 'er Landvoogd. XI. 247. keert van daar te rug. XI. 371. opſtand der Portugeezen aldaar. XI. 371. XII. 11. handeling met Portugal, wegens Brazil. XII. 200-204, 380, 381. ſlegte toeſtand der zaaken aldaar. XII. 381, 382. gantſch Brazil wordt aan de Portugeezen opgegeven. XII. 383 de opgeevers worden hier te Lande te regt geſteld. XII 383

Breauté. zyn zonderling lyfgevegt met Lekkerbeetje op de Vugter Heide. XI. 72

Breda. Vredehandeling aldaar. VII. 31-53. Oranje bemagtigt de Stad, door liſt. VII. 162. zy neemt de Utrechtſche Unie aan. VII. 266. de Stad wordt door Parma ingenomen. VII. 379. herwonnen door middel van een Turfſchip. VII. 341. door Mansfeld belegerd. VIII. 345. verlaaten. VIII. 345. aanſlag op de Stad. IX. 116. Spinola belegert haar. X. 487, 497. XI. 9. Fredrik Henrik zoekt, vergeefs, haar te ontzetten. XI. 10. zy geeft zig over. XI. 11. wordt met beleg gedreigd. XI. 190. door Fredrik Henrik verovert. XI. 253, 255, 256. Vredehan-

deling aldaar, in 1667. XII. 245-258, 263-268. in 1746 en 1747. XX. 27, 47, 83, 102
Brederode (Heerlykheid van) komt aan Holland. XIII. 360
Brederode (Dirk van) onderwerpt de Weſtfriezen aan Floris den V. III. 43. tekent een Verbond met Frankryk. III. 62. wordt uit den Raad gezet. III. 109. woont een' togt naar Vlaanderen by. III. 204
Brederode (Henrik, Heer van) ſtaat naar 't Medehelperſchap der Abtdye van S. Baafs. VI. 7. zoekt de gunſt van Filips den II. VI. 12. krygt bevel over eene bende van Ordonnantie. VI. 45. verbindt zig met Oranje. VI. 86. tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. woont de byeenkomſt te Hoogſtraaten by. VI. 133. levert het Verzoekſchrift over. VI. 134, 141, 142. ſtemt, in Holland, tot inlevering van een diergelyk. VI. 154. men verſpreidt, dat hy regt heeft op het Graafſchap van Holland. VI. 141, 199. hy haalt Oranje in, te Antwerpen. VI. 164. in zyne Heerlykheid, wordt de openbaare preeke gedoogd. VI. 166. hy woont de byeenkomſt te S. Truyen by. VI. 174. zoekt aanhang, in 't Noorderkwartier. VI. 189. hy verſterkt zyne Sloten. VI. 211. weigert den nieuwen eed. VI. 212. verlieſt zyne bende van Ordonnantie. VI. 212. zoekt zig te vergeefs met de Landvoogdeſſe te verzoenen. VI. 213. maakt zig meeſter van 's Hertogenboſch, voor een' tyd. VI. 214. poogt Utrecht in te neemen. VI. 214. werpt zig in Amſterdam. VI. 215, 219. zyn bedryf aldaar. VI. 220, 221, 222. hy verlaat de Stad. VI. 229, 230. belooft geld, tot ſtem van 't Bondgenootſchap. VI. 255. wordt ingedaagd. VI. 258. vonnis tegen hem. VI. 277. hy ſterft, in 1568. VI. 230
Brederode (Henrik, Heer van) tragt tot eerſte, onder de Edelen van Holland, beſchreeven te worden. XII. 414
Brederode (Jan van). III. 335
Brederode (Jan Wolfard, Heer van) in bezending naar Engeland. XI. 299. wordt Veldmaarſchalk. XI. 306. wegens Holland, in bezending naar Utrecht. XII. 130. ſtemt eerſt tot de uitſluiting des Prinſen van Oranje. XII. 322, 330. voert bevel over een klein Legertje der Staaten. XII. 391. ſterft. XII. 412, 413
Brederode (Lancelot van) Baſtaardbroeder van Henrik, tekent het Verbond der Edelen. VI. 126. bevordert de openbaare preeke. VI. 166. vervoegt zig by Henrik, te Amſterdam. VI. 220. overvalt de la Torre aldaar. VI. 221. dient Willem den I. te water. VI. 308, 322. helpt den Briele inneemen. VI. 345. wordt te Haarlem onthalsd. VI. 431
Brederode (Lancelot van) van 't Raadsheersampt in den Hove verlaaten. X. 391
Brederode (Nikolaas van) woont het beleg van Maaſtricht by. XI. 155. wint eenige ſchanſen. XI. 393
Brederode (Reinoud van) wordt Baljuw van Kennemerland. III. 295. haat der Kabbeljaauwſchen tegen hem. III. 296
Brederode (Walraven, Heer van) tot Lid in den Raad van Staate benoemd,

noemd, door Leicester. VIII. 115, 157, 203. in gezantschap naar Schotland gezonden, VIII. 400. ook naar Engeland. IX. 154 gewolmagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321. in gezantschap naar Frankryk, in 1610. X. 38. in 't Lid der Edelen beschreeven, in 1618. X. 282

Brederode (Willem van). III. 439, 442, 483

Brederode (Wolfert, Heer van) in de Orde der Edelen beschreeven. XIV. 217. sterft. XV. 38. zyne goederen worden aan 's Lands Domeinen getrokken. XV. 39. Zie *Frans* en *Reinoud van Brederode.*

Breedehof (François van), Heer van Pylswaard, in bezending naar den Briele. XIX. 360

Breemen. Twist aldaar, door de Staaten bemiddeld. XI. 286. nieuwe twist met Zweeden. XII. 387. de Staaten tragtenze, vergeefs, by te leggen. XII. 388

Breemen (Dirk van) dient Willem den I. te water. VI. 308

Breevoort ingenomen door Prinse Maurits, in 1597. VIII. 472. verrast door du Terrail. IX. 206. heroverd door Fredrik Henrik. IX. 207. bemagtigd, door de Keulschen en Munsterschen. XIV. 26

Bres (Guido de), Leeraar der Hervormden, terdood gebragt. VI. 209

Brest. Landing aldaar, in 1694. XVI. 262

BRIEL. Aandeel deezer Stad in eene tienjaarige Bede. III. 522. Toeleg van Willem den I. op dezelve. VI. 320 zy wordt ingenomen, door de Watergeuzen. VI. 342-344. doet eed aan Willem den I., als 's Koninge Stadhouder. VI. 347. op wat wyze zy te de Unie treedt. VI. 364, 433. aanslag op de Stad mislukt. VII. 304. zy wordt met Engelsch Krygsvolk bezet. VIII. 92, 97, 98. IX. 175. ontruimd. X. 104. opschudding aldaar, in 1617. X. 153. Maurits brengt Krygsvolk in de Stad. X. 174. verstelt 'er de Wet, in 1618. X. 266. bezending derwaards, in 1650. XII. 75. opschuddingen aldaar. XII. 137, 220. de Stad en 't Land van Voorne verklaaren, tot Holland te behooren. XIV. 316. verschilt met de overige Leden, over het ondersteunen der Koninginne van Hongarye. XIX. 350. 388. bezending derwaards. XIX. 385. opschudding, in 1747. XX. 86. de Stad beweert wederom, nevens 't Land van Voorne, tot Holland te behooren. XX. 153. verandering der Regeering aldaar, in 1748. XX. 309

Brienen (Henrik van) verklaart zig tegen 't houden der Sinode. X. 177, 199

Brienen (Joan van) Burgemeester te Arnhem. XVII. 243

Brinio, de Kaninefaat. Gedrag zyns Vaders, omtrent Kaligula. I. 88. by wordt tot Legerhoofd der Kaninefaaten verkooren. I. 122

Britannie, door de Romeinen bemagtigd. I. 185. Oude afvaarten derwaards. I. 196. *Aantek.* door de Saxers, Friezen, Angien en Jutten overheerd. I. 289, 292

Britannisch Kruid in Friesland, aan Germanikus getoond. I. 79

Britten (Huis te). Gelegenheid van het zelve. I. 70. naamsoorsprong.

sprong. I. 85, 292. of 'er eene Romeinsche Winterlegering geweest zy. II. 122, 197
Brittia, by Prokopius, is Britannie. I. 291 *Aant.* 319
Brocomagum, door Juliaan gewonnen. I. 235
Broeder hangt zynen broeder op. VI. 354
Broek (Jan) Valentynszoon. Zyn bedryf in Amsterdam. VI. 217. hy dient Willem den I. te water. VI. 308. zyn ongelukkig einde. VI. 310
Broek (Ulrich van Valkestein, Graaf van) vermoord door de Spaanschen. IX. 81
Broekhoven (Jakob van) wordt Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
Broekhuizen (Reyer van) een Gelderschman, verrast Leiden, aan 't Hoofd der Hoekschen. IV. 194. wykt ter Stede uit. IV. 197
Bronkhorst. Zie Batenburg.
Bronkhorst (Dirk van) handelt in Engeland. VI. 466. wordt Overste in Leiden. VI. 483
Bronkhorst (Vincent van) een der eerste voortzetteren van de Vaart naar Indie. IX. 137
Bronkhorsten en Hekerens twist in Gelderland. III. 300
Brouwer (Dirk Janszoon) bevordert de omkeering van Enkhuizen, in 1572. VI. 359. en van Medenblik. VI. 363
Brouwer (Jakob Dirkszoon) helpt tot de omwenteling van Enkhuizen. VI. 359
Brouwer (Kornelis Jakobszoon) helpt tot de omwenteling van Enkhuizen. VI. 357
Brouwershaven verlooren, in 1575. VII. 73. ingenomen, in 1669. XIII. 413
Brugge verzekerd door Ryhove. VII. 197. treedt in de Utrechtsche Unie. VII. 266. opschudding aldaar. VII. 294. de Stad verzekert zig van de Franschen. VII. 474. verzoent zig met Filips den II. VII. 507. onderneeming van Frodrik Henrik op deeze Stad. XI. 289
Bruin (Kornelis de) valt den Raadpensionaris de Witt by nagt aan. XIV. 68, 69
Bruiningh (Nikolaas) Geheimschryver van Willem den I. VII. 431. tekent het ontwerp van deszelfs inhuldiging tot Graave. VII. 519
Bruinink (Albrecht) wordt gemagtigd tot het onderzoek van Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 296. en tot Regter over dezelven. X. 341. trekt in gezantschap naar Engeland. X. 427
Brukkeren, waar zy woonden. I. 66 *Aant.* voegen zig by Civilis. I. 131
Brun (Antoni) wegens Spanje, gevolmagtigd tot de Vredehandeling te Munster. XI. 402. wordt gewoonlyke Ambassadeur van Filips den IV. by de Staaten. XII. 44. zyne handeling met hen. XII. 44-47. zyn oordeel over den dood van Willem den II. XII. 119. hy klaagt dat de Staaten het Munstersch Verdrag niet naarkomen. XII. 373, 377. hun antwoord aan hem. XII. 375, 378. hy sterft. XII. 380
Brune (Joan de) Raadpensionaris van Zeeland. XII. 148
Brunechilde. Voorbeelden haarer wreedheid. I. 329. haar deerlyk einde. I. 330

Bruns-

Brunswyk twist met den Hertog. IX. 201. de Staaten helpen de Stad. IX. 202. nieuwe onluften. X 92. de Stad wordt belegerd. X. 93. Fredrik Henrik trekt derwaards, tot ontzet. X. 93. men verdraagt zig. X. 93

Bruſſel. Alva zoekt aldaar den tienden penning, met geweld, te heffen. VI. 339. muitery aldaar onder 't Spaanſch krygsvolk. VII. 103. vereeniging aldaar, tuſſchen de algemeene Staaten. VII. 140. opſchudding aldaar. VII. 220. aanflag om de Stad aan 's Koninge zyde te brengen. VII. 292. zy geeft zig over aan Parma. VIII. 64. wordt gebombardeerd door de Franſchen, in 1695. XVI. 290. gewonnen door dezelven, in 1746. XX. 16

Bruxelles (*Filibert de*) wordt gemagtigd om Holland in eene Bede te doen bewilligen. VI. 10. geraadpleegd op 't ſtuk der Inquiſitie. VI. 187

Buat (*Henry de Fleury de Coulan, Heer van*) houdt, geduurende den oorlog, briefwiſſeling met de Engelſche Staatsdienaars. XIII. 215. raakt in hegtenis. XIII. 214 wat men van zynen handel ontdekte. XIII. 214-217. hy wordt onthalsd. XIII. 221

Bucquoi (*Graaf van*) gevangen. IX. 45. ſterkt Keizerswaard. IX. 187. wint Wagtendonk en Krakou. IX. 195. tragt in de Betuwe te dringen. IX. 210. wordt naar Frankryk gezonden. X. 41

Buis (*Paulus*) Penſionaris van Leiden, in 1566 gemagtigd om met Oranje te handelen. VI. 202. trekt, in 1569, heimelyk, naar Dillenburg. VI. 306. houdt gemeenſchap met Oranje. VI. 307. wordt tot 's Lands Advokaat aangeſteld. VI. 307, 376. brengt Leiden tot 's Prinſen zyde over. VI. 369. wordt Raad, nevens den Prinſe. VI. 399. VII. 16. gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 29. tot het zoeken van uitheemſche hulpe. VII. 80 *Aant.* handelt in Engeland. VII. 83. en te Gend. VII. 109, 110. wordt Raad van Graave Jan van Naſſau. VII. 268. handelt over de opdragt der Graafſchap aan Willem den I. VII. 512, 518, 519. legt zyn ampt van 's Lands Advokaat neder. VIII. 50. wordt wegens Utrecht gemagtigd tot de opdragt der Heerſchappye aan Engeland. VIII. 90, 97. door Leiceſter tot Lid in den Raad van Staate benoemd. VIII. 115, 120, 203. ook tot Kommis in de Kamer der geldmiddelen. VIII. 157. hy weigert dit laatſte ampt te bekleeden. VIII. 159. wordt te Utrecht gevangen genomen. VIII. 161. Leiceſter ontkent 'er laſt toe gegeven te hebben. VIII. 163. wat men tegen hem hadt. VIII. 163. hy raakt los. VIII. 164. wordt vinnig overgehaald, door Leiceſter. VIII. 215. Zie *Buys* (*Abraham*) en (*Willem*).

Buiſero (*Laurens*), *Heer van Duſſen-Muilkerk.* Zyne handeling te Veere. XIII. 336

Buiskes (*Pieter Luitgesz*) bewerkt de omwenteling van Enkhuizen. VI. 357, 359. neemt volk aan. VI 360. wordt Burgemeester. VI. 360. geleidt Willem den I. naar Enkhuizen. VI. 396

Bukhorſt (*Thomas, Baron van*) Engel-

gelsche Gezant aan de Staaten. VIII. 216. zyne handeling. VIII. 218. hy brengt te wege, dat men 't lasteren der Engelschen verbiedt. VIII. 218. zendt Bardes naar Friesland. VIII. 219. schryft scherp aan de Staaten. VIII. 222, 224

Bulle *Unigenitus*. Twist wegens dezelve, onder de Roomschgezinden deezer Landen. XIX. 81

Burdine of *Burdone*. Zie *Borndiep*.

Burg (*Albert Koenraadszoon*) handelt in Muskovie. XI. 165. XII. 18

Burg (*Koenraad*) handelt vrugteloos in Muskovie. XII. 18

Burgemeesters der Steden, wanneer ingesteld. III. 361

Burgersdyk (*Pieter*) Pensionaris van Leiden, gemagtigd, om aan 't Hof van Brussel te handelen. XIII. 312. dringt op 't vertrek van de Groot. XIV. 55

Burggraaf van *Zeeland*. II. 239

Burggraaf (*Daniel de*) houdt gemeenschap met Leicester. VIII. 146. wordt Auditeur der Kamer van geldmiddelen. VIII. 157. Leicester pryst hem, VIII. 179. hy is by de Staaten verdagt. VIII. 180

Burglei (*Thomas*) raadt Koningin Elizabet tot Vrede met Spanje. VIII. 496, 501

Burgondiërs, Hunne oude wooning. I. 219 *Aant.* zy worden, door Maximiliaan Herkulius, verwonnen. I. 219 slaan zig in Gallie neder. I. 280. verdrukken de Belgen. I. 281

Burgt en *Burggraafschap* van *Leiden*, Oud verdrag daar op ziende. II. 326, 327. 't komt aan de Graaflykheid. III. 442

Burgten der Romeinen. Hun gebruik. I. 122

Burik ingenomen door Stakenbroek. XI. 104. door Lodewyk den XIV. in 1672. XIV. 27

Burmania (Overste) doet die van 't Stigt overlast. V. 259

Burmania (*Gemme Onuphrius*, *Baron van*) handelt met de Staaten van Zeeland, uit naam des Prinsen van Oranje, over het Markgraafschap van Veere. XIX. 133

Burmania (*Sjouk van*) helpt het gezag des Stadhouders besnoeijen. XI. 223

Burmania (*Sjouk Gerold van*) Grietman van Wimbritseradeel. XV. 243

Burnet (*Doktor Gilbert*) komt in Holland. XV. 339 spreekt met den Prins en Prinsesse van Oranje. XV. 339, 344, 345. zyn oordeel over 's Prinsen opvoeding. XV. 341. zyne beschryving van beider aart XV. 342. hy toetst den Prins. XV. 344. zyne handeling in Engeland. XV. 346. hy wordt burger van Amsterdam. XV. 350. zyn zeggen van Dykveld. XV. 354. zyne gedagten over de geboorte van den Pretendent XV. 403. hy schryft aan den Hertoge van Hanover. XV. 434. verzelt Willem den III. naar Engeland. XV. 479. blyft hem by op zyn sterfbed. XVII. 107

Busanval (*Paul Chouart*, *Heer van*) Gezant van Henrik den IV. by de Staaten. VIII. 354. IX. 267. maakt hun de Vredehandeling tusschen Frankryk en Spanje bekend. VIII. 493. sluit een geheim Verdrag met hen. VIII. 499

Buskruid, eerste gebruik daarvan,

van, hier te Lande. III. 279, 307
Buspoeder-Verraad in Engeland, in 't jaar 1605. IX. 203, 409
Bussche (ten) sterkte aldaar. II. 314
Buth (Henrik) wegens Utrecht ter algemeene Staatsvergaderinge afgezonden. Moeite hem aangedaan. VIII. 182, 191
Buuren ingenomen door Karel van Egmond, Hertoge van Gelder. IV. 308. bemagtigd door *Vogelenzang*, in 1572. VI. 367. onder de Staaten van Holland en Zeeland beschreeven. VII. 27, 29. door Hierges ingenomen. VII. 62. neemt vrye hoede van de Franschen. XIV. 35
Buurmans (Jan Kornelis zoon) naar Deenemarke gezonden. VI. 238
Buys (Abraham) benoemd tot de byeenkomst te Antwerpen. XIX. 228
Buys (Willem) Pensionaris van Amsterdam, schryft naar Engeland. XVII. 127. in bezending naar Friesland en Groningen. XVII. 209. naar Gelderland. XVII. 240. naar Engeland. XVII. 271, 278. handelt heimelyk over Vrede, in en na 1705. XVII. 289, 314, 326-334, 355. wordt tot de Vredehandeling te Geertruidenberg gemagtigd. XVII. 358. zyne handeling aldaar. XVII. 358 enz. hy wordt naar Engeland gezonden. XVII. 415. wat hy daar handelt. XVII. 424. 437. hy wordt aldaar verdagt gehouden. XVII. 438. hy wordt gemagtigd tot de Utrechtsche Vredehandeling. XVII. 427. ontwerpt de eischen der Staatschen. XVII. 451. naar Frankryk, in buitengewoone Ambassade gezonden. XVII. 5. zyne handeling aldaar. XVIII. 23-25, 67. men doet hem eene geheime opening van een Verbond tusschen Frankryk, Groot-Britanje en de Staaten. XVIII. 107-110 zyn gesprek met den Hertog Regent. XVIII. 108, 112. hy komt wederom in Holland. XVIII. 116. gaat in bezending naar Utrecht en Overyssel. XVIII. 244. handelt in Deenemarke. XVIII. 281. wordt Sekretaris der Staaten van Holland. XVIII. 282. neemt het Raadpensionarisschap waar. XX. 46. sterft. XX. 338
Byeenkomst te Antwerpen. XIX. 227. handeling op dezelve over een Verdrag van Koophandel. XIX. 228
Byeenkomst te Kameryk, in 1720 en vervolgens. XVIII. 215. handelingen op dezelve. XVIII. 237, 285. zy wordt afgebroken. XVIII 314
Byeenkomst te Soissons vastgesteld. XVIII. 461. Gevolmagtigden op dezelve. XVIII. 461. inzigten der handelende Mogendheden. XVIII. 463 enz. opening der Byeenkomst. XVIII. 447. handelingen op dezelve. XVIII. 477 enz. 522. zy verslaauwt. XVIII. 482, 493. scheidt genoegzaam. XIX. 25
Byltjes. Zie Scheepstimmermans-Gilde.
Bysterus (Simon Lucæ), Remonstrantsch Predikant, wordt naar Loevestein gevoerd. X. 413

C. *Zie ook* K.

Calais gewonnen door de Franschen, in 1558. VI. 26. Verdrag, wegens deeze Stad. VI. 3.

33. verlofgelden aldaar geheeven. VI. 400. VII. 81
Calkoen (*Cornelis*) Gezant der Staaten aan 't Hof van Dresden. XIX. 490 fluit aldaar een Verdrag van onderſtand. XX. 375
Camiſards. Hun bedryf. XVII. 199. de Bondgenooten onderſteunen hen. XVII. 202, 279
Campement. Zie Veldleger.
Canefius (*Wynand*), Predikant te Zierikzee. zyn gedrag in eene opſchudding aldaar. XX. 74, 75, 99, 100
Canut (*Pierre*), Franſche Gezant by de Staaten. XII. 386
Capres (. . . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125 helpt Haarlem belegeren. VI. 414. wordt te Antwerpen gevat. VII. 113. is by de Malkontenten. VII. 269
Caracena (*Don Louis de Benevides, Markgraaf van*) wordt Landvoogd der Spaanſche Nederlanden. XII. 475
Carignan (*Thomas, Prins van*). zyne Krygsbedryven in de Nederlanden. XI. 182, 201, 267
Carlo (*Gaspar van der Noot, Heer van*) zoekt Alva te ligten. VI. 275. trekt op tot ontzet van Haarlem. VI. 427. ſneuvelt. VI. 429
Caſembrood. Zie *Kaſembrood*
Caſſander (*Georgius*). zyne gemaatigdheid. VI. 96
Caſtre (*Heer van*) woont het beleg van 't Blokhuis te Workum by. IV. 443. is Kapitein van Holland. IV. 453, 455. wordt Onder-Stadhouder. IV. 473. onbekwaam gehouden, om langer Kapitein te zyn. IV. 485, 487
Caſtro (*Nikolaas a*), wordt Biſſchop van Middelburg. VI. 66
Catechismus (Heidelbergſche) verſchil deswege, in 't begin der zeventiende eeuwe. X. 17
Cativulcus, Koning der Eburonen. I. 47 *Aant.*
Cau (*Iman*), *Heer van Duſſen*, raakt in moeite. XVII. 249. Zie *Kauw*.
Cecil (*Thomas*) wordt Overſte van den Briele. VIII. 98
Cerbellon (*Gabriel*) Overſte van 't geſchut onder Alva. VI. 241
Cerialis (*Petilius*) trekt op tegen Civilis. I. 159. komt in Germanie. I. 162. verjaagt de Treviren. I. 163. verſmaadt het gebied over Gallie. I. 164. overwint Civilis I. 166. ſtrydt andermaal tegen hem, op 't ondergeloopen Veld. I. 168. behaalt de zege. I. 172, 177. zyne Vlootovervallen. I. 177. hy plondert het Eiland der Batavieren. I. 179. treft de Vrede met Civilis en de zynen. I. 180, 181
CEZAR (KAJUS JULIUS), Veldheer der Romeinen, ſlaat de Helvetiërs. I. 38. verwint Arioviſtus. I. 39. overheert de Belgen. I. 39. verjaagt de Uzipeeten, Tenkteren en Sikambren. I. 44, 46. trekt over den Ryn. I. 46. verbindt zig met de Batavieren. I. 46. en met eenige andere volken. I. 48. overwint de Britten. I. 51. zyne verdere Krygsbedryven. I. 52, 53, 54
Chaiboinen of *Cavionen*, door Maximiaan Herkulius, overwonnen. I. 219
Chamaven, eene ſoort van Franken. I. 227 *Aant.* door Juliaan beteugeld. I. 244
Chambre mipartie of tweeledige Ka-

Kamer opgeregt. XII. 376, 379
Champagnei (*Fredrik Perenet van Granvelle, Heer van*) lydt nadeel by eene muitery te Antwerpen. VI. 471. handelt over eene bevrediging. VI. 478. wordt naar Engeland gezonden. VII. 84. zyn bedryf te Antwerpen. VII. 112, 113. hy treedt in de Brusselsche Vereeniging. VII 141. bemagtigt Bergen op Zoom. VII. 162. ook Steenbergen en 's Hertogenbosch. VII. 162. hy nodigt Oranje naar Brabant. VII. 168. houdt Aarschots zyde. VII. 176. wordt te Gend gevangen gezet. VI. 222, 223, 291. wordt tot Overste der Stad aangesteld. VIII. 18
Chantonai (*Heer van*), Broeder van Granvelle. VI. 90
Charletto, een Frank, bedwingt de Quaden. I. 249. beoorloogt de verbonden' Germanische Volken. I. 258
Charisius (*Jonas*), Deensche Gezant in den Haage. IX. 295
Charlemont, door Willem van Nassau, versterkt. V. 416. ingenomen door Hierges, in 1577. VII. 153
Charleroi, vergeefs belegerd door Willem den III. XIV. 227. veroverd door de Franschen, in 1693. XVI. 247
Charles (*Lambert*) neemt Breda in, door list. VIII. 341. verrast Goch. XI. 11
Charlotta van Bourbon, Prinses van Montpensier, trouwt met Willem den I. Prinse van Oranje. VII. 67. sterft. VII. 444
Charnacé (*Herkules, Baron van*), Gezant van Frankryk by de Staaten, maant hen af van de handeling met de Spaansche. XI. 171. 173. handelt met hen over een Verbond. XI. 182, 200. yvert tegen de afdanking. XI. 235. sneuvelt voor Breda. XI. 255
Charrette (*Denys de*) stemt het opgeeven van Graave tegen. VIII. 127
Chateau in Cambresis, door Karel den V. ingenomen. V. 260. Vrede aldaar geslooten, in 1558. VI. 34. de Plaats wordt bemagtigd, door Anjou, in 1581 VII. 416. door Parma. VII. 467
Châtillon (*Heer van*) gewond in 't beleg van Rynberk, in 1601. IX. 105. sneuvelt in 't verdedigen van Oostende. IX. 108
Châtillon (*François van Aerssen. Heer van*) gekwetst. XVI. 49. wordt Heer van Sommelsdyk. XVI. 167
Châtre (*Maarschalk de la*) door Lodewyk den XIII met een Leger naar 't Land van Gulik gezonden. X. 41. keert terug. X. 44
Chattam. Togt derwaards, in 1667. XIII. 260-262
Chaumont en Glaion (*Filips van Stavelé, Baron van*) wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Lid van den Raad van Staate. VI. 40
Cheruscen verbinden zig met de Katten. I. 12. hunne wooning. I. 60
Chester (*Eduard*) loopt met vyf vendelen Engelschen over tot den vyand. VI. 483. Oranje zendt hem naar Engeland, om eenige penningen te ligten. VII. 82
Chevraux (*Heer van*) geslaagen, in Waterland. VI. 474
CHILDEBERT, Koning van Oostfrankryk, verdelgt de Wanners.

ners. I. 327. zyne Wet. I. 328
CHILDEBERT DE II. wordt Koning van Oostfrankryk. I. 347
Childerik, Koning der Franken. I. 293
Chilperik stelt zig in 't bezit van Oostfrankryk. I. 326
Chimai (*Karel van Croui, Prins van*) wordt Stadhouder van Vlaanderen. VII. 502. brengt eenige Steden van dit Gewest tot 's Konings zyde over. VII. 507. verovert Bon. VIII. 292. wordt Hertog van Aarschot. VIII. 410. Zie *Aarschot*.
Chinneloſara, een onbekend water. II. 126, 127
Chriſtiaan de II., Koning van Deenemarke, raakt met de Hanze-Steden in oorlog. IV. 326. houdt veele Schepen aan in de Zond. IV. 413. ontslaatze wederom. IV. 413. wykt naar de Nederlanden IV. 455. zoekt hier Schepen uit te rusten. IV. 456. V. 34. begeeft zig naar Oostfriesland. V. 35. valt in Holland. V. 37. plondert Alkmaar. V. 37. men beweegt hem 't Land te ruimen. V. 38. hy reist naar Noorwegen. V. 39. wordt gevangen. V. 39. zyn uiteinde. V. 39
Chriſtiaan de III., Koning van Deenemarke. Vredehandeling met hem. V. 59. Verbond van Koophandel. V. 66. nieuwe onluſten. V. 102. hy verbindt zig met Karel van Gelder. V. 109. men treft een Bestand met hem. V. 121. hy verbindt zig met François den I. V. 215. zyne onderneemingen ter zee. V. 221. hy maakt een Verbond met Karel den V. V. 262. vordert meer tol, dan te vooren. V. 327
Chriſtiaan de IV., Koning van Deenemarke. Handel der Staaten met hem. VIII. 319, 401, 452. X. 48, 166. hy vermaant hen tot Vrede met Filips VIII. 479. zendt gezanten herwaards op Vredehandeling, in 1607. IX. 295. Verbond met hem geslooten; doch niet bekragtigd. X. 427. hy steekt zig in den Duitschen oorlog. XI. 19. wordt ondersteund, door de Staaten. XI. 20, 40. zyne nederlaag. XI. 39. hy weigert Staatsche bezetting in de Sterkten aan de Zond te laaten leggen. XI. 72. verhoogt de toilen. XI. 379. Verdrag met hem. XI. 387. hy sterft. XI. 389
Chriſtiaan de V., Koning van Deenemarke, verbindt zig met de Staaten XIV. 274, 307. handeling met hem. XV. 293. 377. hy raakt in geschil met de Stad Hamburg. XV. 325
Chriſtiaan de VI., Koning van Deenemarke. Geschillen van den Staat met hem vereffend. XIX. 65. hy sterft. XX. 45
Chriſtiaan (*Hertog*) van Brunswyk brengt een Leger op de been. X. 434. verlieft zynen arm in een slag by Fleury. X. 436. wordt geslaagen. X. 480. sneuvelt. XI. 38
Chriſtiaan Fredrik, Vorst van Oostfriesland, neemt kwalyk, dat Embden in de Ryswykſche Vrede begreepen is. XVI. 429
Chriſtina wordt Koningin van Zweeden. XI. 164. de Staaten rusten eene vloot uit ten haaren behoeve. XI. 387. haare Staatsdienaars zyn misnoegd over den handel met Deenemarke. XII. 42. de Staaten handelen

aan haar Hof. XII. 267-271. zy staat de Kroon af. XII. 387
Churchill (*John*) kiest de zyde van Willem den III. XV. 481. Zie *Marlborough*.
Citters (*Arnoud van*) gewoonlyke Ambassadeur der Staaten in Engeland. zyne handeling aldaar. XV. 61, 96, 119, 120, 129, 303, 311, 346, 347, 394. hy ontkent iet te weeten van eenen toeleg op dit Ryk. XV. 439. vervoegt zig by den Prins van Oranje. XV. 482. wordt buitengewoon Ambassadeur. XVI. 31. maakt zwaarigheid om zeker Verdrag te tekenen. XVI. 37, 38. dringt op 't ontslag van eenige schepen. XVI. 44. trekt in Ambassade naar Spanje. XVI. 164, 299
Citters (*Jakob van*), wegens Middelburg, aan den Prinse van Oranje afgezonden. XX. 78
Citters (*Wilhem van*), Burgemeester van Middelburg, verklaart den Prins van Oranje voor Stadhouder. XX. 71. wordt benoemd om den Prinse daarvan kennis te geeven; doch verschoont zig. XX. 78
Civilis. Zie Klaudius Civilis.
Cobel (*François*) Raad van Holland. IV. 405, 421, 431
Coccejaanen en *Voetiaanen*. Oorsprong van derzelver geschillen. XIII. 54-57. 62. de Staaten houden den eersten de hand boven 't hoofd. XIII. 55. de tweeden komen, naderhand, in meer agting. XIV. 445. hunne verschillen bygelegd door de Staaten. XVI. 275
Cocquelle (*Joannes*), Burgemeester van Middelburg. zyn huis wordt geplonderd. XX. 71
Caddæus (*Gulielmus*), gewezen Hoogleeraar der Oosterssche talen, op vermoeden gevat. X. 464
Coebel (de Raadsheer) ontraadt het overleveren van een Vertoog van Holland, in 1566. VI. 152
Colbert handelt wegens Frankryk in Engeland. XIII. 393
Coljers (*Justinus*) Resident by de Ottomannische Porte. zyne handeling. XIII. 373. XV. 54
Coligni (*Admiraal van*) zoekt Douai te verrassen. VI. 13. wordt in S. Quintin gevangen. VI. 18. begunstigt de verbonden Edelen. VI. 268. raadt Oranje bestellingen ter zee uit te geeven. VI. 308. wordt vermoord. VI. 380. Zie *Louise van Coligni*.
Collart (*Antoni*), Admiraal van Duinkerken, gevangen. XI. 236. smeedt een' aanslag op Vlissingen. XI. 237
Collecte of inzameling, eerst van eenige, en daarna van alle verpagte middelen, ingevoerd. XX. 232, 236, 239, 338. beweeging ter deezer gelegenheid te Enkhuizen. XX. 340. te Haarlem. XX. 340. te Amsterdam. XX. 349 enz. te Rotterdam. XX. 353 enz.
Collen (*Ferdinand van*), Oud-Burgemeester van Amsterdam, wordt gemagtigd om de belangen der Burgerye te hooren. XX. 275. wordt door zyne Hoogheid tot Burgemeester aangesteld. XX. 290
Colstius (*Hippolitus a*) Paltsische Gezant in den Haage. IX. 295
Colonia Trajana of Volkplanting van Trajaan, waar te zoeken. I. 190

Com-

Commines (*Filips van*), Kamerling van Hertoge Karel van Bourgondie. IV. 105
Compromis. Zie Verbond der Edelen.
Concilie. Zie Kerkvergadering van Trente.
Condé, gewonnen door de Franschen, in 1676. XIV. 395
Conferentie (Haagsche) X. 35.
(Delftsche). X. 59
Conflans (Vrede van). IV. 83
Congiegeld. Zie Kooren.
Congres. Zie Byeenkomst.
Conkingi verjaagen Roruk. II. 72
Consent (*Acte van*). Voorbeeld van eene der merkwaardigsten onder Karel den V. V. 64
Contarini (*Thomas*), Gezant van Venetie in den Haage. X. 45
Conti (*Appio*) geslaagen. VIII. 125
Contrabande goederen, Wat 'er onder verstaan werdt. V. 369
Contraremonstranten. Derzelver oorsprong. X. 15 enz. zy houden de Haagsche Conferentie met de Remonstranten. X. 35. noemen dezelven aldaar nog *broeders*. X. 35. vervatten hunne Leer in een Vertoog, welk den Staaten overgeleverd wordt. X. 35. staan eene nationaale Sinode voor, of dat men zig houde aan de uitspraak der Uitheemsche Hooge Schoolen. X. 37. hebben geen gevallen in de Kerkenordening van 1591 en 1612. XV. 53. houden de Delftsche Conferentie met de Remonstranten. X. 59. vorderen hun verklaaring op eenige punten af. X. 60, 62. en willen derzelver Leer voor onverdraaglyk verklaard hebben. X. 62. noemen geen genoegen in 't besluit der Staaten op de Kerkenvrede. X. 81. handel tegen hen te Rotterdam en elders. X. 81, 82, 140, 141. hunne Byeenkomsten te Amsterdam en elders. X. 86, 143. zy schikken zig, hier en daar, tot afzondering. X. 87, 152. winnen gunst onder de Leden van Holland. X. 140, 141. Keuren van Schieland tegen hunne afgezonderde Vergaderingen. X. 141. hunne smeekschriften aan de Staaten. X. 142. voorslag aan hun, te Rotterdam. X. 144. zy neemen de Klooster-Kerk in den Haage in. X. 150. zoeken 's Prinsen gezag te doen vermeerderen. X. 160, 161. dringen op eene nationaale Sinode. X. 165. bekomen twee Kerken te Utrecht. X. 235. waarom zy op Oldenbarneveld gebeeten waren. X. 248, 249. zy pryzen de verandering der Regeeringe X. 283. maaken verre het grootste getal uit in de nationaale Sinode. X. 312, 313
Convooigeld. Zie Geleigeld.
Coquel (*Antoni de*) verliest Steenwyk. VIII. 365
Coqueville (*Heer van*) legt toe op een' inval in Artois en Henegouwen. VI. 268. wordt betrapt en onthalsd. VI. 269
Correspondentie. Zie Verstandhouding.
Corruptien. Zie Omkoopingen.
Corsen staan op tegen de Genoezen. XIX. 523. verkiezen zig een Koning. XIX. 523
Corver (*Gerrit*), Heer van Velzen Burgemeester van Amsterdam, begroet den Prins van Oranje, XX. 95, 288. Zie *Korver*.

Coſtumen of Landsgewoonten bevolen in geſchrift te ſtellen. V. 25
Coulſter (*Heer van*) naar Spanje gezonden. XVIII. 209
Courriere (*Joan van Mommeranci*, *Heer van*) wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Stadhouder van Ryſſel, Douai en Orchies. VI. 42. verſchilt met Oranje. VI. 76
Courteville (*Joost* of *Jozef de*), Geheimſchryver van Filips den II. VI. 56, 169. raadt Alva met twee millioenen, in plaats van den tienden penning, te vrede te zyn. VI. 303
Coymans (*Gillis*). zyne handeling aan het Deenſche Hof. XIX. 65. hy vordert de herlevering van eenige Yslandsvaarders. XIX. 279
Crevecoeur geſtigt. VIII. 227. gewonnen door Prinſe Mauritz. VIII. 346. verlooren. IX. 49. herwonnen. IX. 73. veroverd door Turenne. XIV. 92
Crimineele Ordonnantien van Alva, door wien opgeſteld. VI. 292
Crobain (. . . .), Bediende van den Graave van Hoogſtraaten, tekent het Verbond der Edelen. VI. 125
Croivelde heeft de hand in een oproer te Gend. VII. 176
Cronſtrom (*Izaak*, *Baron van*) voert bevel in 't belegerd Bergen op Zoom. XX. 109, 113 raakt in verdenking van pligtverzuim. XX. 115. aanmerkingen ter zyner verdediging. XX. 115
Cruptorix Hoeve in Friesland. I. 83
Cuneus (*Petrus*) te Leiden op de Nominatie van Schepenen gebragt. XV. 280
Curaçao veroverd, in 1634. XI. 246. gebrandſchat door de Franſchen, in 1712. XVII. 491

D.

Daalbem. Gevegt aldaar, in 1568. VI. 270. de Stad wordt veroverd door Parma. VII. 198. herwonnen, in 1632. XI. 157
Daam (Hopman) helpt den Briele inneemen. VI. 342, 345
Daay (*H.*) in bezending naar Utrecht en Overyſſel. XVIII. 244
Daciërs. Hunne oude wooning. I. 186
Dagobert, Koning van Ooſtfrankryk, overwint de Saxers en Friezen. I. 331. ſtigt eene Kerk en Tolhuis te Utrecht. I. 337, 338. ontſlaat de Saxers van eene jaarlykſche ſchatting. I. 343. ſterft. I. 344
Dagobert de II. wordt Koning van Ooſtfrankryk. I. 346. wordt in ballingſchap gezonden. I. 347. op den Troon herſteld. I. 349
Dagvaart (eerſte) der Staaten van Holland te Dordrecht, na de omwenteling, in 1572. VI. 377. tweede, te Haarlem. VI. 382. derde, te Haarlem. VI. 396. vierde, te Rotterdam. VI. 478, vyfde, te Dordrecht. VII. 15. nog eene te Rotterdam. VII. 25. te Middelburg. VII. 139. te Dordrecht. VII. 147. te Haarlem. VII. 166. VIII. 251
Dagvaarten der Steden. wanneer in gebruik geraakt. III. 426. geſteldheid derzelven, in de vyftiende eeuwe. III. 546
D'Alava (*Francisco*). zyne brieven onderſchept en in 't licht ge-

gegeven. VI. 195
Damiate, in Egipte. Togt der Friezen derwaards. II. 345. Gelegenheid der Stad. II. 346. zy wordt belegerd en ingenomen met hulp van Graave Willem den I. II. 346-349. of de Haarlemmers hier Zaagſchepen gebruikt hebben. II. 350
Dandelot dient onder Brederode. VI. 211
Danewerk, overblyffels van een' muur, aan de Eider, dus genaamd. II. 37
Dankerts (*Bartholomeus*) Baljuw van Goes. Moeite met hem. XII. 399 *enz.*
Dankerts (*Jan*) ſchryft vinnig tegen Oldenbarneveld. X. 201. raakt in hegtenis. X. 202. wordt geſlaakt en beloond. X. 203
Danſer (*Simon de*) van Dordrecht, befaamd zeerover. X. 51
Dantzig beſchermd door de Staaten. XII. 438. Verdrag met deeze Stad. XII. 440. zy verſchilt met Rusland. XVIII. 123. wordt door de Ruſſen ingenomen. XIX. 174
Dathenus (*Petrus*), Predikant te Gend. Deszelfs woeſt bedryf. VII. 218, 219. hy wykt naar Duitſchland. VII. 290. komt wederom te Gend. VIII. 28. wykt naar Holland. VIII. 28. predikt oproerig buiten Gouda. VIII. 28. zyne verdere bedryven en dood. VIII. 28
Daufyn. Zie *Jan*, *Hertog van Touraine*.
David van Bourgondie, natuurlyke Zoon van Hertoge Filips, wordt, door den Paus, tot Biſchop van Utrecht aangeſteld. IV. 49, 53. Verdrag tuſſchen hem en Gysbrecht van Brederode. IV. 59. hy verzekert zig van deezen en van Heere Reinoud. IV. 130. doet Utrecht en verſcheiden Heeren in den ban. IV. 217. wordt gevangen. IV. 230. herſteld. IV. 230. ſterft. IV. 325
David Joriss van Delft. zyne leevensbyzonderheden. V. 151
D'Avila (*Don Juan Alvarez*) door de Vloote van Heemskerk geſlaagen, voor Gibraltar. IX. 253
D'Avila (*Sanchio*) krygt bevel over eenige ligte paarden, onder Alva. VI. 240. neemt Egmond gevangen. VI. 249. tragt Middelburg te ſpyzigen. VI. 438. raakt ſlaags met Boiſot. VI. 459. verſlaat Graaf Lodewyk op de Mookerheide. VI. 468, 469. gebiedt eene Vloot naar Schouwen. VII. 72. vermaant de muiters te Antwerpen. VII. 114
Davidſon (*Robert*) Gezant van Engeland. zyne handeling in Holland. VIII. 51-53, 88
D'Ayala (*Martin*) helpt Maastricht overweldigen. VIII. 111
Dedel (*Joan*) gemagtigd tot het ſtillen van een' oproer te Enkhuizen. XII. 288
Deenemarke. Verſchil met dit Ryk over de Zondſche tollen. VI. 257. VIII. 319 Oranje handelt in dit Ryk. VI. 330. 't handelt van vrede tuſſchen Spanje en Engeland. VIII. 206, 207
Deenen of *Noormannen* doen eenen inval in Gallie. I. 311. worden door Theobert verwonnen. I. 311. vallen in Engeland. I. 438. oorloogen met Karel den

den Grooten. II. 35. vallen in Friesland. II. 38. veranderingen in hun Ryk. II. 41. zy verslaagen Heriold. II. 43, 46. overvallen Duurstede. II. 51, 53, 63, 64, 68, 70. ook Walcheren en andere oorden. II. 53, 58, 69, 84, 87. hunne geweldenaaryen te Egmond en te Noordwyk. II. 55. zy overmeesteren Friesland en de Betuwe. II. 62, 63, 68. hunne zeeschuimeryen. II. 66. zy winnen Utrecht. II. 68. slaan zig te Nieuwmegen neder. II. 84. en te Haslou. II. 85. zy worden, door de Teisterbantsche Friezen, geslaagen en uitgerooid. II. 91. vallen in Utrecht. II. 118. in Tiel. II. 134. trekken af. II. 137

Delden (*Henrik van*) trekt op tegen Willem Lodewyk. VIII. 74

De l'Echuse (*Jan*) door Oranje naar 't Noorden gezonden. VI. 330

Delft, door Godefrid den Bultenaar, gestigt. II. 182. verkrygt Handvesten van Willem den II. II. 404. werpt de Vlaamsche bezetting uit. III. 166. kant zig tegen Hertog Albrecht. III. 295. die de Stad innecmt. III. 297. zy wordt van Lutheranerye beschuldigd. V. 5. brand aldaar. V. 113. toeleg van Willem den I. op deeze Stad. VI. 320, 379. zy kiest zyne zyde. VI. 380. 't Hof wykt derwaards uit den Haage. VI. 367. Baldes zoekt de Stad te verraffen. VI. 473. zy bewilligt, genoegzaam de laatste, in 't Bestand. IX. 428. oploop aldaar, over 't verhoogen van den Kooren-Exeyns. X. 96. beweegingen aldaar. X. 167. Prins Maurits verkiest 'er de Wet, in 1618. X. 266. bezending derwaards, in 1650. XII. 76. de Stad verwerft eenige vrydommen, uit hoofde der schade door 't springen van den kruidtooren veroorzaakt. XII. 434. oproer aldaar, in 1672. XIV. 80, 195. verandering der Regeering in dat jaar. XIV. 195. eenige ontslaagen Regenten herstelt, in 1679. XIV. 196. de Prins van Oranje aldaar, in 1747, tot Stadhouder uitgeroepen. XX. 86. verandering der Regeeringe, in 1748. XX. 308

Delfzyl verlooren, in 1580. VII. 339, 340

Del Rio (*Lodewyk*), Fiskaal van Bourgondie, wordt Lid in den Raad der Beroerten. VI. 251. is zeer gezien by Alva. VI. 253, 263. wederlegt Oranje schriftelyk. VI. 284

Dendermonde. Dagvaart der Heeren aldaar, in 1566. VI. 196. wat 'er gehandeld werdt. VI. 197. gewonnen door Willem den I. VI. 388. door de Franschen, overmeesterd. VII. 474. door Parma. VIII. 17. door de Franschen, in 1745. XX. 13

D'Esguerdes (. . . .) doet een verzoek uit naam der Edelen, VI. 147

Deure (*Pieter van der*), een der uitvinderen eener nieuwe wyze van zeeweeringe, door middel van steen. XIX. 92

Deutichem bemagtigd door de Spaanschen, in 1598. IX. 34. herwonnen door Graave Willem, in 1599. IX. 51. veroverd door den Prins van Condé, in 1672. XIV. 27

Deutz (*Jakob*), Burgemeester van Haarlem, raadt eenig Krygsvolk, welk in de Stad gekomen was, te rug te keeren. XX. 343. verklaart van deszelfs komst geene kennis gehad te hebben. XX. 344
Deutz (*Willem Gideon*) wordt, door zyne Hoogheid, tot Burgemeester van Amsterdam aangesteld. XX. 290
DEVENTER door de Saxers overvallen. I. 425. aan de Bisschoppen van Utrecht gekomen. II. 270. belegerd. II. 270, 287. Willem de I. zoekt zig van deese Stad meester te maaken. VI. 321. zy wordt bemagtigd door Rennenberg. VII. 240. Opschudding aldaar. VII. 328. Leicester brengt 'er bezetting in. VIII. 135. de Stad wordt verraaden. VIII. 196. Norrits zoekt haar te verassen. VIII. 199. zy wordt door Prinse Maurits bemagtigd. VIII. 356. gaat, in 1672, by verdrag over aan de Bisschoppelyken. XIV. 28. moeite met eenige Gemeentsluiden aldaar. XIV. 457. twist over 't bewaaren der sleutelen. XV. 35
Deventer (*Gerard van Prouninck*, gezeid) Zie *Prouninck*.
Deynoot (*Willem*), Notaris te Middelburg, heeft de hand in den Beeldenstorm. VI. 182
Dibbets (*Henrik*), Predikant te Dordrecht, moeit zig met de aanstelling van Willem den III. tot Stadhouder. XIV. 73
Dieden (*Otto van Gend, Heer van*) neemt Wezel in by verrassing. XI. 99
Dielenhoven verlooren, in 1558. VI. 26. in 1643, gewonnen door de Franschen. XI. 337
Diemen. die van Diemen bergen hunne buuren, in eenen Watervloed. II. 263
Diemen (*Antoni van*) rust vyf schepen uit tegen Kambodia. XI. 372
Dienst (nieuwe) van Paus Gregorius den VII., in Holland verbooden. XIX. 34
Dieren (*Heerlykheid van*) door Willem den II. verkreegen. XII. 113
Dieft. Aanslag daarop, in 1582. VII. 454. de Stad wordt, in 1635, gewonnen en verlooren. XI. 204
Dieu (*Daniel de*), Schepen, en daarna Raad en Burgemeester der Stad Amsterdam, trekt in gezantschap naar 't Russische Hof. XIX. 28. zyne handeling aldaar. XIX. 30. hy wordt gemagtigd tot de Byeenkomst van Antwerpen. XIX. 228. op nieuws in buitengewoone Ambassade naar 't Russische Hof gezonden. XIX. 474. zyne handeling aldaar. XIX. 519. XX. 41, 42. hy keert wederom herwaards. XX. 43
Dieu (*Daniel de*), Predikant te Vlissingen, handelt in Engeland. VIII. 274
Dick (*Jan*) Schout by Nagt, sneuvelt. XVI. 112
Diksmuiden overmeesterd, door de Franschen, in 1582. VII. 474. bemagtigd door Parma. in 1583. VII. 490. gewonnen door de Franschen, in 1683. XV. 137
DIRK (Graaf), uit het geslagt van Karel den Grooten, beoorloogt de Saxers. I. 427. trekt op tegen de Hunnen. I. 434, 439

DIRK (Graaf) bekomt het Woud Wasda. II. 73. sneuvelt. II. 84
DIRK DE I, Graaf van Holland, wordt, in zyne jeugd, naar Frankryk gezonden. II. 90. volgt zynen Vader Gerolf op. II. 96. of hy dezelfde zy met *Odokar*. II. 101. hy valt Karel den Eenvoudigen toe. II. 104. ondertekent een Verbond tusschen Keizer Henrik en Koning Karel. II. 106. bekomt het bewind over de Kerkengoederen van Egmond. II. 108. waarom hy voor den eersten Graaf van Holland gerekend worde. II. 113. hy sterft. II. 114
DIRK DE II, Graaf van Holland. II. 114. overwint de Friezen. II. 115. stigt eene Kerk te Rynsburg. II. 116. trekt tegen de Hunnen te velde. II. 117. verschynt onder de Ryksgraaven. II. 118. mengt zig in den twist over Lotharingen. II. 122. of hy zekere Gift gedaan hebbe aan 't Blandiner Klooster. II. 123. Otto de III. staat hem 't vol bezit van eenige Leenen af. II. 125. 132. hy sterft. II. 128
DIRK DE III, Graaf van Holland. II. 132. geduurende zyne minderjaarigheid en daarna, worden de Westfriezen tot onderwerping gebragt. II. 133. zyn geschil met de Utrechtsche Kerk. II. 139. hy stigt Dordrecht. II. 140. zyn tol aldaar veroorzaakt klagten. II. 141. hy verjaagt Dirk Bavo. II. 142. overwint Bisschop Adelbold. II. 148. behaalt de zege tegen verscheiden' Mogendheden, omtrent de Merwe. II. 143. maakt Vrede met Bisschop Adelbold. II. 148. woont de Ryksdagen by. II. 149. trekt naar 't Heilige Land. II. 151. sterft. II. 153
DIRK DE IV, Graaf van Holland. II. 153. raakt in geschil met Vlaanderen. II. 152. met den Bisschop van Utrecht. II. 154. zyn oorlog met Henrik den III. II. 157-163. zyne ontmoeting, te Luik. II. 163. hy wordt, te Dordrecht, verraaderlyk, omgebragt. II. 164
DIRK DE V. wordt Graaf van Holland onder de voogdye zyner Moeder. II. 170. wykt naar Vlaanderen. II. 186, 187. belegert het Slot te Yfselmoude, en wint het. II. 188, 189. wordt ingehuldigd. II. 190. trouwt. II. 193. of hy tegen de Friezen geoorloogd hebbe. II. 193. hy sterft. II. 196. zyn Giftbrief, ten behoeve der Egmondsche Abtdye. II. 196
DIRK DE VI, Graaf van Holland, onder voogdye zyner Moeder Petronella. II. 216. twist met zynen Broeder Floris. II. 219. valt in Westfriesland. II. 220, 221. slaat de Westfriezen en Kennemers. II. 222, 223. verdraagt zig met zynen Broeder. II. 223. beoorloogt de Stigtschen. II. 227. belegert Utrecht. II. 230. breekt het beleg op. II. 230. trekt naar 't Heilige Land. II. 232. maakt de Kloosters, te Egmond en te Rynsburg, alleen van den Paus afhangelyk. II. 232. dringt Utrecht eenen Bisschop op. II. 234, 235. sterft. II. 236. wordt onder de Ryksvorsten gereld. II. 236
DIRK DE VII. wordt Graaf van Hol-

Holland. II. 274. poogt zig van de Leenroerigheid wegens Zeeland Bewester-Schelde te ontslaan. II. 275. is met zyn Broeder, Willem, oneenig. II. 276. verdryft de Vlaamingen uit Walcheren. II. 279. verzoent zig met zynen Broeder. II. 280. heeft het bewind over 't Stigt. II. 282. neemt zynen Broeder gevangen. II. 283. belegert Utrecht. II. 282. bemagtigt 's Hertogenbosch. II. 290. wordt gevangen. II. 290. sluit een nadeelig Verdrag met Henrik den I., Hertoge van Brabant. II. 291, 293. sterft. II. 295, 299, 394 *Aant.*

Dirk de II. Bisschop van Utrecht. II. 283. onderneemt eene geldligting in Friesland. II. 288. wordt gevangen. II. 289. geslaakt. II. 289. Lodewyk van Loon verbindt zig met hem. II. 313, 322. by wint Ten Bussche. II. 315. keert naar 't Stigt. II. 316. wint Dordrecht. II. 320. verdraagt zig met Willem den I. II. 321

Dirk, Graaf van Kleeve, aanvaardt de Regeering van Holland, na Floris des V. dood. III. 86, 88, 90, 92

Dirk Bavo, uit het Graafschap Bodegraave, door Dirk den III., verjaagd. II. 142

Dirk de Snyder, voorganger der Naaktlooperen, te Amsterdam. V. 88

Dirkszoon (*Kornelis*) van Monnikendam, slaat Bossu, op de Zuiderzee. VI. 449

Diskus (*Hieronimus van*), Brandenburgsche Gezant in den Haage. IX. 295

Dispargum, waar gelegen. I. 282

Ditfort (*Reinard van*), om 't opgeeven van 't Huis te Reede, onthalsd. X. 428

Divodurum, Stad der Mediomatriken. I. 162

Dix (*Arnold*) wordt, voor een gedeelte, eigenaar van de Berbice. XVIII. 11

Doelisten. wie daar mede te Amsterdam gemeend werden. XX. 276. hun bedryf in de Doele. XX. 272, 273, 274, 275, 277. zy verdedigen zig, wegens het inneemen derzelve. XX. 275. begeeren dat men openlyk voor hun bidde. XX. 278. morren over het antwoord van Burgemeesteren en Raaden, op hunne drie Artikelen. XX. 280, 282, 283. 't Scheepstimmermans-Gilde kiest hunne zyde. XX. 280. zy vorderen de verandering der Regeeringe. XX. 285, 288. beletten, door middel van 't Scheepstimmermans-Gilde, het tekenen tot handhaaving der Regeeringe. XX. 286. haalen zyne Hoogheid in. XX. 288. doen eenen onbescheiden eisch aan Burgemeesteren. XX. 289. dringen den Prins, by nagt, tot het toestaan van een' Vryen Krygsraad. XX. 294. raaken in algemeene veragting. XX. 298, 349, 350

Does (*Dirk van der*) brengt de bekragtiging der eerste Wapenschorsing met Spanje over naar Lillo. IX. 249. brengt Neyen te rug in Holland. IX. 250

Does (*Jakob van der*) wordt Raad nevens den Prinse. VI. 399, 483. krygt last om orde op de Regeering te helpen stellen. VII. 16. wordt Lid van den Land-

raad. VII. 23. gemagtigd op de Vredehandeling te Breda. VII. 29
Does (*Jan van der*), Heer van Noordwyk, handelt in Engeland. VI. 466. voert bewind in Leiden, ten tyde van 't beleg. VI. 483. wordt gemagtigd tot de opdragt der Heerſchappye aan Engeland. VIII. 90, 97
Does (*Jonkheer Pieter van der*) Onder-Admiraal van Holland, neemt een Spaanſch Gallioen. VIII. 287. gebiedt 's Lands Vloot als Admiraal. IX. 57. zyn ſcheepstogt. IX. 58. hy valt in groot Kanarie. IX. 59. verbrandt Allagona en Gomera. IX. 60. komt op S. Thomé. IX. 60. ſterft aldaar. IX. 61
Does (*Simon van der*), Schepen van Amſterdam, afgezonden aan Graave Willem Fredrik. XII. 98
Does (*Steven van der*), Heer van Noordwyk, gemagtigd tot de verandering der Regeeringe te Alkmaar. X. 22
Does (*Wigbold van der*), Heer van Noordwyk, gemagtigd om zorg te draagen voor de opvoeding van Willem den III. XIII. 198
Doesburg, aan den Yſſel, of 't naar *Druzus* genoemd zy. I. 57. door de Noormannen, bemagtigd. II. 88. neemt Spaanſche bezetting in, in 1585. VIII. 72. wordt door Leiceſter bemagtigd. VIII. 135. Maurits legert zig omtrent de Stad. IX. 34. zy wordt door Lodewyk den XIV. veroverd. XIV. 34. opſchudding aldaar. XVII. 246
Dogge- of Kabbeljaauw-viſſchery. Men poogtze, in oorlogstyd, vry te doen verklaaren. V. 136, 139
Dohain (*Joan Hinkaert, Heer van*) wegens Brabant gemagtigd tot de opdragt der Heerſchappye aan Frankryk. VIII. 55
D'Oignies (*François*), Heer van Beaurepar, treedt in de Bruſſelſche Vereeniging. VII. 141. wordt gemagtigd tot de Keulſche Vredehandeling. VII. 278. blyft agter. VII. 279
Dokkum, Bonifacius wordt, naby deeze Stad, gedood. I. 413
Doleman (*Thomas*) geeft aan de Witt berigt van Engelands gezindheid tot Vrede. XII. 252
Dolhain (*Adriaan van Bergen, Heer van*) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. wordt Onder-Admiraal, in 1569. VI. 308. belegert Delfzyl vergeefs. VI. 309. wordt afgezet. VI. 311. komt te Gend. VII. 177. in Engeland. VII. 423
Domburg (*A.*) biedt zyn' Perſoon en eenig geld aan, tot ondersteuning van 't Verbond der Edelen. VI. 255
Domburg (*Jan van*) wordt onthalsd. IV. 21
Domitiaan wordt Keizer. I. 184. houdt eene belagchelyke zegepraal, over de Germaanen en Batavieren. I. 185
Dona (*Fredrik, Baron van*) heeft deel aan den aanſlag op Amſterdam, in 1650. XII. 95
Donellus (*Hugo*), Hoogleeraar der Regten, om 't verdigten van brieven, afgezet. VIII. 217
Donia (*François van*), Heer tot Hinnema in Hielſum, gemagtigd tot de Munſterſche Vredehandeling. XI. 405
Don Jan van Ooſtenryk. Zie *Oostenryk* (*Don Jan van*).
Doodſlag, oudtyds met geldboeten

ten geſtraft. II. 27. wanneer eerſt met de dood. II. 404. in dronkenſchap, zwaarer te ſtraffen. V. 27, 292

Doopsgezinden. Oorſprong derzelven. V. 68. zy worden vervolgd. V. 69. geeſtdryvers onder hen. V. 70. Oranje bezorgt hun vryheid van geweeten. VII. 211. zy houden, in 1578, Godsdienſtige byeenkomſten te Amſterdam. VII. 209. yveren aldaar voor de beſcherming der Stad, in 1650. XII. 97. Zie Herdoopers.

Door Gods genade, Betekenis deezer ſpreekwyze. II. 197

Aant, *Doornik* bezet door Noirkarmes. VI. 209. gewonnen door Parma. VII. 416. door de Bondgenooten, in 1709. XVII. 341, door de Franſchen, in 1745. XX. 5, 10

Dordogno (*Pedro*) legt op het leeven van Willem den I. toe. VII. 528

Dordrecht, of 't op de plaats van *Durfos* geſtigt zy. II. 101. Dirk de III. is 'er ſtigter van. II. 140. en ſtelt 'er eenen tol, II. 140. Keizer Henrik de III. neemt Dordrecht in. II. 159. Dirk de IV. herwint de Stad. II. 163. hy wordt aldaar omgebragt. II. 164. Kapel te *Thuredrecht* of Dordrecht. II. 172. Dordrecht wordt aan Brabant afgeſtaan. II. 293. komt wederom aan Holland. III. 35, 187. wordt door de Stigtſchen bemagtigd. II. 320. verkrygt Handveſten van Willem den II. II. 402. Koophandel aldaar. III. 51, 140, 201. wolſtapel van daar verlegd. III. 58. verſchil der Stad met Wolfert van Borſelen en den Baljuw Aldad. III. 115, 124. zy ontvangt Jan den II. tot Graave. III. 139. verſchilt met verſcheiden Steden, over 't Stapelregt. III. 208. V. 188 geweldige oproer aldaar. III. 367. de Stad neemt Vrouw Jakoba niet voor Graavin aan. III. 417. erkent Jan van Beljeren voor Ruwaard. III. 418, 435. ontvangt van hem gunſtige Handveſten. III. 425. zy wordt belegerd, door Jan van Brabant. III. 429. verlaaten. III. 430. de Regeering wordt aldaar veranderd. III. 536. IV. 9. onluſt aldaar. IV. 8. eenige Poorters trekken tegen de Huſſiten, ten ſtryde. IV. 28. V. 304. de Stad verzoent zig met Hertoge Filips. IV. 56. de Regeering wordt 'er veranderd. IV. 80. tweeſpalt aldaar. IV. 127. de Hoekſchen raakten 'er in 't bewind. IV. 175. daarna de Kabeljaauwſchen. IV. 195, 196. Jan van Montfoort poogt de Stad te verraſſen. IV. 215. eerſte beginſels der Hervorminge aldaar. IV. 415, 428. de Penſionaris deezer Stad neemt het Ampt van den Advokaat waar, in derzelfs afzyn. V. 34. zy wil geen eene lyn trekken met de andere Steden, om 't verlofgeld op 't kooren afgeſchaft te krygen. V. 199. bezending der Staaten hier over. V. 200. vrees aldaar voor de Gelderſchen. V. 237. toeleg van Willem den I. op deeze Stad. VI. 328. Boſſu ſtoot 'er 't hoofd voor. VI. 348. Alva zoekt 'er zig van te verzekeren. VI. 349. de Stad kieſt 's Prinſen zyde. VI. 367. Dagvaart der Staaten aldaar. VI. 377. VII. 15. eerſte Sinode, in 1574. VI. 481. be-

beweeging aldaar, door Leicester verwekt. VIII. 257. de Stad bewilligt niet in de zogenaamde *ſcherpe Reſolutie*. X. 165. wordt bezonden. X. 166. tot de plaats der Nationaale Sinode benoemd. X. 178. Maurits maakt 'er geene verandering in de Regeering. X. 281. de Stad verklaart zig, in 1634, tegen de handeling met Frankryk. XI. 184. beweeging aldaar, in 1647. XI. 443. uitſlag der bezending derwaards, in 1650. XII. 70-75. opſchuddingen aldaar. XII. 137, 282. wat 'er, by 't afkondigen der Vrede met Kromwel, voorviel. XII. 331. de Vroedſchap aldaar verleent den Spaanſchen Gezant gehoor. XIII. 107. beweeging om Willem den III. tot Stadhouder, te doen verklaaren. XIV. 72. de Stad klaagt over 't vangen van Kornelis de Witt. XIV. 142. verandering der Regeeringe aldaar. XIV. 198. verſchil met Willem den III. over de Nominatie der goede Luiden van Agten. XV. 259-279. twiſt, of een Raadsheer in den Hove te gelyk in den Oudraad deezer Stad blyven kan. XVI. 57. de Stad verſchilt met de meeſte Leden, op het onderſteunen der Koninginne van Hongarye. XIX. 350 enz. 371-385, 386, 388. bezending derwaards. XIX. 360-371. in 1748, geſchiedt aldaar geene verandering der Regeeringe. XX. 309. Kerkberoering aldaar voorkomen. XX. 381

Doreſlaar (*Izaak*) afgezonden van 't Parlement van Engeland. zyne handeling in den Haage. XII. 9. hy wordt aldaar vermoord. XII. 36

Doria (Prins *Andreas*) zet Alva dertig Galeijen by. VI. 243

Doria (*Andreas*) trouwt met eene Erfdogter der Heerlykheid van Woerden. VIII. 330

Dorp (*Arend van*) ſchiet Willem den I. tienduizend guldens. VI. 267. bemagtigt Mechelen. VI. 388. krygt laſt, om orde op de Regeering te helpen ſtellen. VII. 16. wordt gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 29 tot het aanzoeken van uitheemſche hulpe. VII. 79 *Aant.* komt te Gend. VII. 179. wordt tot de opdragt der Heerſchappye aan Frankryk afgezonden. VIII 54. zyn heimelyk berigtſchrift. VIII. 55. en afzonderlyke handeling. VIII. 64. hy raakt buiten bewind. VIII. 404. wordt, op vermoeden van handeling met een vyand, verzekerd in zyn huis. VIII. 404. onderborgtogt geſlaakt. VIII. 406. hy plagt den perſoon van den Graave van Buuren, als eerſte Edele van Zeeland, te vertoonen. VIII. 459

Dorp (*Filips van*), Theſaurier van Holland. III. 377

Dorp (*Filips van*), Luitenant-Admiraal van Holland, wordt van zyn ampt verlaaten. XI. 257

Dorp (*Jeronimus van*). IV. 453

Dorp (*Willem van*) Kolonel, ſneuvelt in 't beleg van Steenwyk. VIII. 366

Dort (*Adriaan Janszoon van*), Schout van Haarlem, handelt heimelyk met Boſſu. VI. 410. wordt gevangen gezet. VI. 432. ſterft. VI. 433

Derb (*Joan van*), Bevelhebber van de Bahia, door de Brazilianen vermoord. XI. 13
Deu (*Jan Pieterszoon*), Landmeeter, op vermoeden gevat. X. 464
Douai. Aanslag der Franschen op deeze Stad, in 1557. VI. 13. Hooge School aldaar opgeregt. VI. 66. de Stad wordt, in 1710, door de Bondgenooten veroverd. XVII. 386. in 1712 verlooren. XVII. 482
Doublet (*Filips*) wordt Ontvanger-Generaal. VIII. 183
Duivers. Zeegevegt voor deeze Stad. V. 401
Downing (*George*), Gezant van Engeland in Zwitserland. XII. 432. komt als Resident van den Protector, in den Haage. XII. 473. zyne klagten. XII. 473. hy handelt over de vergoeding van schade, wegens drie genomen' Oostindische schepen. XIII. 3, 4. ontdekt den Staaten dat Karel de II. eene reis naar Friesland voorheeft. XIII. 6. wissek van partye. XIII. 46. zyn gesprek met de Witt. XIII. 124. hy verspreidt losse tydingen. XIII. 133. zyn heimelyke handel. XIII. 162, 163. hy komt wederom in den Haage. XIII. 472. handeling met hem. XIII. 472-476. hy vertrekt schielyk. XIII. 476
Draakenburg (*Nikolaas van Zuilen van*), Schout van Utrecht, wordt ter Stad uit gezet. VIII. 166, 167. de Staaten van Holland beschermen hem. VIII. 169. hy wordt hersteld in zyn ampt. VIII. 301. beschuldigt Prounink. VIII. 303
Drake (*François*). Zyne Krygsbedryven in Westindie. VIII. 233.
Drechter-Friezen vallen in Kennemerland. II. 235. verdraagen zig met Floris den III. II. 240. verzoenen zig met Floris den V. III. 45
Drente. Vrye jagt aldaar der Utrechtsche Kerke geschonken. II. 121. ook verscheiden' Landeryen. II. 154. staat van dit Graafschap. II. 227. inval in het zelve. II. 229. onlusten aldaar. II. 284, 361. het tragt, vergeefs, voor een Lid der hooge Regeeringe erkend te worden. XII. 191. beroerte aldaar; in 1748. XX. 207. in de Kerken, in 1751. XX. 380
Drenen (*Jan Robertszoon van*) wordt uit Utrecht gezet. VIII. 166. de Staaten van Holland beschermen hem. VIII. 169
Driemant (*Jan*) van Hoorn weigert, gepynigd, onschuldigen te betigten. VII. 56
Dronkaarts, uit de Wet en Regtbanken te weeren. V. 27
Druiden, Gallische Digters. I. 147. een hunner voorzeggingen. I. 147
Drukken, by Plakaat bepaald, in 1570. VI. 323
Drukkonst, te Haarlem, gevonden. III. 504
Drutius (*Remigius*) wordt Bisschop van Leeuwaarden, en daarna van Brugge. VI. 65
Druzus graaft eene Graft van den Ryn in den Yssel. I. 56. legt een' dyk, langs den Ryn. I. 58. beoorloogt verscheiden' Germanische volken. I. 58. sterft op den hertogt. I. 61. men stigt hem een' altaar. I. 61
Dryver (*Nikolaas de*). zyn bedryf te

te Gouda. VIII. 158
Du Bois (*Jan*), Prokureur-Generaal van den Raad der Bezoerten. VI. 251, 259
Duifhuis (*Hubrecht*), Pastoor te Utrecht. zyne leerwyze. VII. 375. VIII. 150, 151, X. 15. zyne gezinddeid vereenigt zig met die van de *Confessoris*: VIII. 1152, 158
Duik (*Antoni*), Griffier van den Hove, verklaart Uitenbogaard niet meer te konnen hooren prediken. X. 150. wordt Fiskaal over de drie gevangenen, Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 283, 296. word Raadpensionaris van Holland. X. 409. Item. XI. 116. zyne *Gedenkschriften* van *Prinse Maurits* gedagt. X. 112 *Anm.*
Duik (de Kolonel) werpt behendiglyk eenig Krygsvolk in Enkhuizen. XII. 294
Duin (*Adam Adriaansz van der*), Heer van Benthem, in de Ridderschap van Holland beschreeven. XVIII. 297
Duin (*Reinier van der*) maakt een Verdrag met de Kalvinischen te Amsterdam. VI. 195
Duinkerken verlooren, in 1558. VI. 26. door de Franschen overmeesterd, in 1582. VII. 474. door Parma bemagtigd, in 1583. VII. 489. toeleg om de haven onbruikbaar te maaken. IX. 103. aanslag van Fredrik Henrik op de Stad. XI. 132. zy valt Kromwel in handen. XII. 471. wordt door Karel den II. aan Frankryk verkogt. XIII. 33, 167. belooft te slegten. XVIII. 29 enz. in 1742, den Staaten ter bewaaringe aangeboden. XIX. 347
Duist (*Adriaan*) wordt Lid van den Landraad. VII. 23
Duist (*Henrik*) wordt Raad nevens den Prinse. VI. 399. en Lid van den Landraad. VII. 23. krygt last om orde op de Regeering te helpen stellen. VII. 16
Duist van Voorhout (*Jan*), Burgemeester van Delft, door Willem den II. in hegtenis genomen. XII. 90. op Loevestein gezet. XII. 92. geslaakt, midsz zig onthoudende van de Regeering. XII. 109. hersteld in zyne waardigheid. XII. 127, 194
Duitsche Orde. Derzelver oorsprong. III. 263
DUITSCHLAND klaagt over beschenden van zynen bodem, door de Spaansche en Staatsche. VIII. 347. antwoord der Staaten op deeze klagten. VIII. 347. IX. 93, 95. baldaadigheid der Spaanschen, in Duitschland. IX. 27, 28. oneendigheid der Vorsten. aldaar. IX. 42. zy komen te velde. IX. 53. hun Leger verloopt. IX. 55. handel der Duitsche gezanten te den Haage. IX. 94, 318. der Staaten met verscheiden Duitsche Vorsten. XI. 177 - 186. Veldtogt in Duitschland, in 1674. XIV. 334. in 1675. XIV. 372. in 1676. XIV. 399. in 1688. XV. 446. in 1689. XVI. 19. in 1690. XVI. 117. in 1691. XVI. 155. in 1692. XVI. 195. in 1693. XVI. 251. in 1694. XVI. 269. in 1695. XVI. 296. in 1696. XVI. 318. in 1697. XVI. 415. in 1702. XVII. 158, 161, 167. in 1703. XVII. 181, 192. in 1704. XVII. 214 enz. in 1705. XVII. 255, 263. in 1706. XVII. 284. in

in 1707. XVII. 307. in 1708. XVII. 322. in 1709. XVII. 344. in 1710. XVII. 389. in 1713. XVIII. 12

Duivel (*Dirk*) dient Willem den I. te water. VI. 308. helpt den Briele innemen. VI. 345

Duivelaer (*Pieter*), Burgemeester van Middelburg. XIV. 338

DUIVELAND. Merkwaardige togt der Spanjaarden derwaarts. VII. 70 enz.

Duiven voor booden gebruikt in 't beleg van Haarlem. VI. 420

Duivenvoorde (*Arend van Wassenaar van*) in gezantschap naar Engeland gezonden. XVIII. 55

Duivenvoorde (*Arend van*) beschuldigd wegens den Beeldenstorm te Leiden. VI. 185. legert zig in 't Klooster te Egmond. VI. 215. woont eene Dagvaart te Dordrecht by. VI. 377. wordt Krygskommissaris. VI. 387

Duivenvoorde (*Jonkheer Arend van*) zoekt eenig volk in Medenblik te brengen. VIII. 209

Duivenvoorde (*Arend van*) mishandelt het Standbeeld van Vrouwe Jakoba. III. 517

Duivenvoorde (*Filips van*). III. 152

Duivenvoorde (*Gysbrecht van*) teekent het Verbond der Edelen. VI. 126

Duivenvoorde (*Jakob van*). Zie *Warmond*.

Duivenvoorde (*Jan van Wassenaer en Duivenvoorde, Heer van*) naar Zeeland en Dordrecht gezonden, over 't stuk der Sinode. X. 166. voor *Arminiaan* gescholden. X. 166. wordt Bezorger der Hooge Schoole. X. 388

Duivenvoorde (*Jonkheer Joan van*) te Haarlem onthalsd. VI. 431

Duivenvoorde (*Joan van*) zoekt te ontvlugten uit den Briele, in 1572. VI. 344

Duivenvoorde (*Willem van*). III. 224

D'Ulles (*Alfonsus*), Kolonel van een regement Spaansch voetvolk. VI. 241

Duncan (*Joan*), Raad en Requestmeester des Prinsen van Oranje, handelt over een Verdrag van verdeelinge der nalaatenschap van Koning Willem. XIX. 94

Dursac, volgens sommigen, Dordrecht, wordt belegerd. II. 101, 102. 't beleg wordt opgebroken. II. 103

Dussen (*Adriaan van der*) heeft de hand in een' aanslag op 't leeven van Prinse *Maurits*. X. 451. neemt de vlugt. X. 465. zyne Vrouw volgt hem. X. 467

Dussen (*Arend Henrik van der*) Burgemeester van Delft, door zyne Hoogheid naar Rotterdam gezonden. XX. 132

Dussen (*Bruno van der*) Burgemeester van Gouda, in bezending naar Geldersland. XVII. 240. handelt heimelyk over Vrede met Frankryk in en na 1705. XVII. 289, 329, 334. wordt tot de Vredehandeling te Geertruidenberg gemagtigd. XVII. 358. zyne handeling aldaar. XVII. 358 enz. hy verwyt den Franschen kwaade trouw. XVII. 372. wordt tot de Utrechtsche Vredehandeling gemagtigd. XVII. 427. tot de handeling over 't Verdrag van Barriere. XVIII. 47

Duure tyd, in 't jaar 1315. III. 201.

201. in 't jaar 1437. III. 532. in 't jaar 1532. V. 42. in 't jaar 1536. V. 122. in 1557. VI. 19. in 1595. VIII. 425. in 1623. X. 486
Duuren bemagtigd, door René van Chalons V. 237. verlooren. V. 237. herwonnen, door Karel den V. V. 255
Duurkant (*Nikolaas*), Baljuw van Thoolen, raakt in hevig geschil met Wouters. XVII. 150
DUURSTEDE. Haven aldaar. I. 388. slag by deeze Stad. I. 363. zy wordt Heriold ter leen gegeven. II. 48. door de Deenen overvallen. II. 51, 54, 63, 68. Koophandel aldaar. II. 52, 70. de Stad wordt, door Roruk, bemagtigd. II. 64. de Kooplüiden aldaar, door de Deenen, overvallen. II. 70
Dwingelanden (dertig) in 't Roomsche Ryk. I. 201
Dwinglo (*Bernardus*), Remonstrantsch Predikant. X. 412. spreekt met Stoutenburg. X. 451. verdedigt zig, wegens den toeleg op 's Prinsen leeven. X. 473
Dyk van Druzus. I. 58. door Paulinus Pompejus voltooid. I. 95
Dyk (*Adriaan Adriaanszoon van*) beleidt een' aanslag op het leeven van Prinse Maurits. X. 451. koopt 'er eenigen toe om. X. 453. wordt misleid. X. 456, 459. vlugt. X. 461. wordt gevat. X. 463. en onthalsd. X. 474, 475
Dykaadjen in Holland hersteld, in 1577. VII. 158
Dyken (lange) van Domitius. I. 67
Dyken door Floris den IV. gelegd. II. 360 *Aant.* Wendeldyk. II. 360 *Aant.*
Dyken (Westfriesche) met balken en paalwerk beschut. IV. 91. 't bewind over dezelven aan Karel van Poitiers opgedraagen. IV. 395
Dyken, op eene nieuwe wyze, beschermd door middel van steen. XIX. 92
Dykveld (*Everard van Weede, Heer van*) in gezantschap naar Engeland, in 1672. XIV. 42. keert te rug. XIV. 108. handelt te Brussel. XIV. 488. trekt in buitengewoon gezantschap naar Frankryk. XV. 3, 4. wordt gemagtigd tot het sluiten van een Verdrag met dit Ryk. XV. 243. in buitengewoon gezantschap, in Engeland. XV. 303. zyn geheime last. XV. 303. hy keert te rug. XV. 307. wordt wederom derwaards gezonden. XV. 351. bevordert aldaar de oogmerken des Prinsen van Oranje. XV. 351, 352, 353, 354, 357. ook by de Burgemeesters van Amsterdam. XV. 427. beweegt den Prins tot het aanvaarden der Kroone, onder zekere voorwaarden. XV. 507. zyne handeling in Engeland. XVI. 21, 23, 27, 31, 35. XVII. 122. hy wordt tot de Haagsche Byeenkomst gemagtigd. XVI. 103. en tot de Ryswykse Vredehandeling. XVI. 357. hy ontdekt de handeling van 't Fransche Hof in Spanje. XVII. 15, 26

E.

Eadulf, Koning van Noordhumberland, neemt zyne toevlugt tot Karel den Grooten, te Nieuwmegen. II. 37
Ebbe (ongewoone) belgt de landing der Engelſchen op Texel. XIV. 128
Eburonen, oude inwooners van Gallie. I. 43. ſtaan op tegen de Romeinen. I. 51
Eck (*Dr. Matthæus van*) wordt Burgemeſter te Tiel. XVIII. 141
Edam verzoent zig met Hertoge Albrecht van Saxen. IV. 286. kieſt 's Prinſen zyde. VI. 364. bewilligt niet, in de zogenaamde *ſcherpe Reſolutie*. X. 164. Maurits maakt aldaar geene verandering, in 1618. X. 267. bezending derwaards, in 1690. XII. 76. de Stad bewilligt niet in de Akte van Uitſluiting. XII. 326. haare Afgevaardigden te Amſterdam aangerand. XIV. 66. verandering der Regeeringe aldaar, in 1748. XX. 313
Edele (eerſte) in Zeeland. Oorſprong deezer waardigheid en geſchillen deswege. VIII. 454 enz. XI. 5. zy wordt, in 1650, vernietigd verklaard XII. 132. Willem de III., in 1668, tot eerſten Edele aangeſteld. XIII. 337. de Staat van eerſten Edele wordt, in 1702, vernietigd. XVII. 148
Edelen, van ouds Raaden der Graaven. II. 261, 311. oorſprong van hun gezag in Holland. II. 306. wanneer *Ridders* genaamd. II. 307. wanneer *Knapen*. II. 308. hunne goederen en ſloten. II. 308, 309. zy ſtonden over 't maaken van Vrede en Oorlog. II. 311, 312. en andere verdragen. III. 24. twiſten met de Steden; over 't draagen der gemeene laſten. III. 183. hun klein getal, ten tyde van Karel den V. V. 249
Edelen (Nederlandsche) ſluiten een Verbond, in 1565. VI. 122. namen der voornaamſte teekenaaren van het zelve. VI. 125. hun aanſlag op Antwerpen. VI. 127. hunne klagten over de Inquiſitie en Plakaaten. VI. 128. hunne vrymoedige taal. VI. 130. zy komen byeen te Breda en te Hoogſtraaten. VI. 132. ſtellen een verzoekſchrift op aan de Landvoogdeſſe. VI. 132. Inhoud van het zelve. VI. 143. zy leveren 't over. VI. 142, 143. bekomen 'er antwoord op. VI. 145. doen een nieuw verzoek. VI. 146. bekomen een tweede antwoord. VI. 147. ſcheiden misnoegd. VI. 148. ſtellen orde op hunne zaaken. VI. 148. krygen den naam van *Geuzen*. VI. 149. onderſcheiden zig, door penningkjes, napjes, en gewaad. VI. 149, 150. begunſtigen de openbaare Predikatien. VI. 164, 166, 168 hun gedrag in Spanje misduid. VI. 169. hun wordt vergiffenis toegezeid. VI. 172. zy komen te S. Truyen byeen. VI. 174. wat zy hier handelen onderzogt. VI. 175. de Hugenooten bieden hun byſtand aan. VI. 177. ſommigen hunner hebben de hand in de Beeldſtorminge. VI. 180, 181, 184, 187. zy verdraagen zig met

met de Landvoogdesse. VI. 190, 191. sommigen yveren tegen de Beeldstormers. VI. 192, 193. de voornaamsten houden eene Dagvaart, te Dendermonde. VI. 196. hun Bondgenootschap krygt een krak. VI. 207. zy werven, en versterken hunne Sloten. VI. 210 sommigen zoeken hunnen zoon. VI. 215. veelen vlugten uit Friesland. VI. 220. eenigen smeeden een' toeleg op Walcheren. VI. 223. en nieuwelen in een gevegt by Oosterweel. VI. 226. anderen worden gevangen. VI. 231. deerlyk verval van hun Bondgenootschap. VI. 239. eenigen doen eene intekening tot onderstеuning van het zelve. VI. 253. zy durven niet voor Alva verschynen. VI. 285

EDELEN (LID DER) van Holland, in 1618, door beleid van Oldenbarneveld, met twee Edelen vermeerderd. X. 282. op begeeren van Prinse Maurits, met vyf. X. 282. in 1619, op gelyk begeeren, met nog twee. X. 332. Frederik Henrik wordt 'er in beschreeven. XI. 249. in 1666, vermeerderd met vyf Heeren. XIII. 227. orde op het beschryven van nieuwe Leden. XIII. 227, 228. Willem de III. doet drie nieuwe Edelen beschryven. XIV. 216. de Edelen wederleggen Amsterdam over 't stuk der afdanking, in 1683. XV. 286. over 't zenden der Nominatie van Schepenen naar Engeland, en het zitten des Graaven van Portland, in 1690. XVI. 56, 62, 68, 87

EDELEN VAN ZEELAND beweeren, zo wel als de eerste Edele, ter Dagvaart beschreeven te moeten worden. VIII. 461, 462. verdraagen zig, in 1625. met Prinse Maurits. VIII. 462. doen, in 1651, een nieuw Vertoog aan de Staaten, om ter Dagvaart te mogen worden toegelaaten. XII. 149

Eder, Zie *Adrana*.

Edict of Gebod (eeuwig) ten tyde van Don Jan gemaakt. VII. 142. eeuwig Edict van 1667. XIII. 292. XIV. 85. misnoegen over het zelve. XIII. 294. het wordt vernietigd. XIV. 83-85

Eduard de I. Koning van Engeland, ontvangt een' Brief van Floris den V. III. 20. verbiedt den uitvoer der Wolle. III. 21. handelt, over een dubbel Huwelyk, met Floris den V. III. 23, 30, 31. legt den Wolstapel te Dordrecht. III. 53. verlegt dien naar Brugge en Mechelen. III. 58. hoe ver hy de hand had, in 't ongeluk van Floris den V. III. 64, 65, 72, 73. hy krygt kennis van Floris dood. III. 87. zoekt Jan den I. in 't bewind te stellen. III. 93, 103. doch zelf merkelyk gezag te bekomen over Holland. III. 90

Eduard de III. Koning van Engeland, met Hollandsche hulp, op den Troon gesteld. III. 210. handelt met Willem den III. over een verbond tegen Frankryk. III. 230. sluit 'er een, met Willem den IV. III. 237. wordt *Ryks Stedehouder*. III. 240. of hy Gelder tot een Hertogdom verheeven hebbe. III. 241. hy beweert, dat zyne Gemaalin regt heeft op deeze Landen. III. 247. 270.

170. krygt, voor eeh'tyd, deel aan de Regeering. III. 277. staat van 't Regt zyner Gemaalinne af. III. 303
Eduard de IV. wordt Koning van Engeland. IV. 78. verbindt zig met Hertoge Karel. IV. 163. raakt in onmin met den Graave van Warwik. IV. 168. vlugt naar Holland. IV. 113. wordt hersteld. IV. 116 sluit een verbond van Koophandel met Maximiliaan en Maria. IV. 181. met de Friezen en den Heere van ter Schelling. IV. 182. sterft. IV. 283
Eduard de VI. Koning van Engeland. V. 296. zyn uiterste wil en dood. V, 388
Eduard, Hertog van Gelder, verklaart Hertoge Albrecht den oorlog. III. 301. maakt vrede met hem. III. 362
Eduen, inwooners van het eigenlyk Gallie. I. 37. staan op tegen de Romeinen. I. 51
Edzard, Graaf van Oostfriesland, helpt Franiker ontzetten. IV. 318. wordt tot Heere van Groningen ingehuldigd. IV. 395. raakt in geschil met Hertoge Joris van Saxen. IV. 382. verbindt zig met den Hertoge van Gelder. IV. 384. wordt ontzet van 't bewind over Groningen. IV. 386. sterft. V. 85
Edzard de II., Graaf van Oostfriesland, klaagt over 't bezetten van de Ems, door de Staatschen. VII. 510. 't geschil met hem wordt bygelegd. VIII. 69, 70
Edzard de III., Graaf van Oostfriesland, raakt in geschil met de Stad Embden. VIII. 418. welk door der Staaten bemiddeling bygelegd wordt. VIII. 420. 't ontstaat op nieuws. IX. 19. hy heult met Spanje. IX. 22. zyne Zoonen verwekken oproer in Embden. IX. 20. hy sterft. IX. 23
Edzard Ferdinand, Vorst van Oostfriesland XIII. 97. geschillen ten zynen syde. XIII. 338, 357
Eed der Graaven gedaan, van ouds, voor die der Staaten. III. 347. V. 337, 338
Eenigenburg, Slot in Westfriesland. III. 43. gesloegt. III. 99
Egbert, Zoon van Dirk den II. II. 125. wordt Bisschop van Trier. II. 126
Egbert de II. Markgraaf van Brandenburg, verleent zyne Graafschappen Oostergouwe, Westergouwe, Islegouwe en Seaveren. II. 193, 194, 196
Egbert en Juridan Wybrantsloten dienen Willem den I. te water. VI. 308
Egberts zoon (Sebastiaan), Oud-Burgemeester te Amsterdam, raakt tot gemaatigdheid. X. 86. wordt afgezet. X. 280
EGGARD, Graaf van Walcheren, sneuvelt. II. 53
Eggert. Zie Willem Eggert.
Egmond of *de Hegge*. Adelbert predikt, en sterft aldaar. I. 379. Geweldenaaryen aldaar, door de Deenen, gepleegd. II. 55. de Kerk en Kerken-goederen van Egmond worden onder 't bewind van Dirk den I. gesteld. II. 100. de Westfriezen verwoesten 't Klooster aldaar. II. 115. 't wordt, door verscheiden Graaven, begiftigd. II. 132, 190. 't

Slot aldaar, door Lodewyk van Loon, verbrand. II. 316. verschil tusschen den Heer en Abt van Egmond. III. 385. de Heerlykheid tot een Graafschap verheeven. IV. 233

Egmond (Abtdy van), door Jonkheer Jakob Kabeljaauw genoegzaam geslegt. VI. 440

Egmond (Jonkheer *Albrecht van*) dient Willem den I. te water. VI. 308. wordt Krygskommissaris. VI. 387

Egmond (*Allard van*) sneuvelt te Schagen. II. 262

Egmond (*Allard van*). III. 204

Egmond (*Berwoud van*) sneuvelt. II. 215

Egmond (*Berwold van*). II. 259

Egmond (*Filips, Graaf van*) wordt te Antwerpen gevangen. VII. 313. helpt den Aartshertog Matthias bevorderen tot Landvoogd. VII. 173, 174. neemt Lier in. VII. 174. zoekt Brussel aan 's Konings zyde te brengen. VII. 292. wordt vinnig beschimpt. VII. 293. neemt Geertsbergen en Ninove in. VII. 294. voegt zig by de Malcontenten. VII. 294

Egmond (*Fredrik van*) tekent het Verbond der Edelen. VI. 196. bevordert de openbaare Preeke. VI. 166

Egmond van der Nyenburg (*Joan Egidius van*), in gezantschap aan den Koning der beide Sicilien gezonden. XIX. 275

Egmond (*Lamoraal, Graaf van*) wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Lid van den Raad van Staate. VI. 7, 40. Filips de II. verklaart hem vry van Beden. VI. 12, 25. by helpt den slag by Grevelingen winnen. VI. 27. wordt Stadhouder van Vlaanderen en Artois. VI. 41. verbindt zig met Oranje. VI. 69. vindt eene schimpschrift uit. VI. 72. schryft aan den Koning. VI. 78, 83, 85. blyft uit den Raad van Staate. VI. 83. keert 'er weder in. VI. 95. maakt vrienden. VI. 96, 100. wordt onder de Edelen van Holland beschreeven. VI. 154. *Aantek.* trekt in gezantschap naar Spanje. VI. 104, 106. keert te rug. VI. 107. verslag zyner handelinge. VI. 107. hy is misnoegd op Filips den II. VI. 109. neigt tot gemaatigdheid. VI. 112. of hy deel aan 't Verbond der Edelen gehad hebbe. VI. 126. wat hy van 't Verzoekschrift wist. VI. 133. hy keurt zeker Vertoog van Holland af. VI. 153. straft de beeldstormers. VI. 193. wordt oneens met Oranje. VI. 208, 227. woont Alva's intrede by. VI. 247. wordt gevangen. VI. 248. onthalsd. VI. 277

Egmond (*Lamoraal van*), jonger Zoon des gemelden, raakt in hegtenis. VII. 460

Egmond (*Lodewyk, Graaf van*) beweert regt te hebben op Gelder en Zutfen. XI. 410

Egmond (*Otto van*). Zie *Keenenburg.*

Egmond (*Prokopius Ferdinand, Graaf van*) beweert regt te hebben op Gelder, Zutfen en andere Heerlykheden hier te Lande. XVI. 430-435. Zie ook XVII. 521

Egmond (*Willem van*). II. 361. sneuvelt. II. 373

Egmond (*Wouter van*). II. 295, 300.

300. III. 16. Zie *Adolf*, *Arnoud*, *Floris*, *Fredrik*, *Georgius*, *Jan*, *Lamoraal* en *Maximiliaan van Egmond*.
Egomir, Legerhoofd der Cheruſcen. I. 76
Eik (*Gerrit Janszoon van der*), Burgemeeſter van Delft, in bezending naar Amſterdam. X. 114
EILAND *der* BATAVIEREN. Gelegenheid. I. 4, 14. of het tot Germanie, of Gallie behoord hebbe. I. 4, 5. oudſte bewooners van het zelve. I. 6. *Aant.* 7. het wordt, door de Batavieren, ingenomen. I. 13. Germanikus verzamelt aldaar eene Vloot. I. 73. Vitellius beveelt 'er eene werving te doen. I. 118. 't wordt, door Cerialis, geplonderd. I. 179. Wapenhuis aldaar. I. 194. oude opſchriften. I. 195. inval der Franken, in het zelve. I. 202. de Saliërs woonen 'er in. I. 243. doch worden 'er uit verjaagd, door de Quaden. I. 247. Theodoſius brengt 'er 't tooneel des oorlogs. I. 261
Eilanden in *Friesland* waren, oudtyds, Ooſtergo en Weſtergo. I. 376
Eilanden der *Saxers*, waar gelegen I. 296. *Aant.* overmeeſterd, door de Franken. I. 296
Eilerſchans ingenomen door den Biſſchop van Munſter. XIII. 89. heroverd door de Staaten. XIII. 95, 96
Eilof (Hopman *Jan*), wordt in Leiden ontvangen. VI. 367
Einde (*Jakob van den*), Penſionaris van Delft. V. 375 Zie *Jakob van den Einde*.
EINDHOVEN gewonnen en verlooren, in 1581. VII. 381. herwonnen, in 1582. VII. 471. wederom verlooren, in 1583. VII. 488. andermaal herwonnen, in 1629. XI. 98
Eindhouts (*Adriaen van*), om verraad op Tiel, onthalsd. X. 401
Eleman (*Joan*) handelt over 't verſterken van Naarden. XIII. 361
ELBURG, gewonnen door den Graave van Buuren. IV. 493
Eligius koopt eenige gevangen' Saxers vry. I. 334. wordt Biſchop van Noyon. I. 336. *Aant.* predikt den Friezen en Zeeuwen. I. 345
Elizabet, Koningin van Engeland, door Filips den II. ten Huwelyk verzogt. VI. 29. raakt met hem in ongenoegen. VI. 61. ook met den Hertoge van Alva, in 1569. VI. 304. 't geſchil wordt bygelegd. VI. 305. Graaf Lodewyk vleit haar, met het gebied over Zeeland. VI. 331. zy doet de Watergeuzen vertrekken uit haare havens. VI. 341. ſtaat den gevlugten Nederlanderen werving toe. VI. 855. Oranje tragt, vergeefs, naar verdrag met haar. VI. 466. VII. 83. zy verbiedt Oranje, en veelen anderen, het Ryk. VII. 82. de Opperſte magt over Holland en Zeeland wordt haar aangeboden. VII. 84. zy wil eerſt beproeven, of zy de Landen met Filips bevredigen kan. VII. 86. haar ſchryven aan den Prinſe van Oranje en de Staaten. VII. 92. geſchil tuſſchen haar, en Holland en Zeeland, bygelegd. VII. 100, 101. zy onderſteunt de Staaten tegen Don Jan. VII. 131, 198. verſchoont zig.

zig, deswege, by Filips. VII. 198. is misnoegd, over den handel met Anjou. VII. 227. raadt vyf Gewesten zig nader te vereenigen. VII. 248. haare Huwelyksbandeling met Anjou wordt plotselyk afgebroken. VII. 420, 421. zy raadt de Staaten tot Verdrag met Anjou. VII. 485. men handelt met haar over 't verleenen van onderstand. VIII. 33-36. over de opdragt der Heerschappye. VIII. 88-91. die zy van de hand wyst. VIII. 91. zy belooft bepaalden bystand. VIII. 92, 97. stelt Leicester aan tot hoofd haarer hulpbenden. VIII. 100. haar heimelyk oogmerk. VIII. 102. zy schynt te onvrede over de opdragt der Landvoogdye aan Leicester. VIII. 110. schryft minzaam aan die van Utrecht. VIII. 146. geeft der Staaten gezanten bits bescheid. VIII. 194. men weigert haar den uitvoer van een party Rogge. VIII. 208. zy vaardigt der Staaten Gezanten af. VIII. 215. handelt van vrede met Spanje. VIII. 234. de Paus verklaart haar vervallen van haar Ryk. VIII. 283. zy wordt misleid, aangaande het oogmerk der Spaansche Vloote. VIII. 285. zy veroordeelt de beweegingen, op haaren naam, in de Nederlanden verwekt. VIII. 352. keurt der Staaten mildheid jegens den Koning van Schotland af. VIII. 400. sluit een Verbond met Henrik den IV., waarin de Staaten treeden. VIII. 449, 450. komt noode tot erkentenis van der Staaten opperste magt. VIII. 451. handelt met hen. VIII. 495. 497. schynt tot Vrede te neigen. VIII. 500. sluit een Verdrag met de Staaten. VIII. 502. verklaart hun, dat zy genoodzaakt is Vrede te maken met Spanje. IX. 70. treedt in handeling met de Aartshertogen; doch sluit niets. IX. 92-94. zendt volk naar Oostende. IX. 111. sterft. IX. 153

Elierborn (Gerard) verwerft Brieven van Schaverhaaling tegen de Staaten. IX. 24. regt niets uit. IX. 24

Embden ontvangt veele Nederlandsche Vlugtelingen. VI. 233, 251. 's Prinsen schepen aldaar beslaagen. VI. 325. de Stad raakt in hevig geschil met Graave Edzard den II. VIII. 418. 't wordt te Delfzyl, door bemiddeling der Staaten, bygelegd. VIII. 420 nieuwe onluisten aldaar. IX. 19, 123, 310. de Staaten ondersteunen de Stad. IX. 21, 126. werpen er volk in. IX. 124, 126, 128, 341. nieuw verschil met Enno bygelegd. X. 52, 53. de Stad raakt wederom in hevigen twist met hem. X. 439. en met Graave Rudolf Christiaan. XI. 43, 226, 227. Abyssinische Maatschappy aldaar opgeregt XI 228. de Stad heeft geschil met Enno Lodewyk. XIII 91 enz. Afrikaansche Maatschappy aldaar opgeregt. XV. 114 loopt te niet. XV. 116. de Stad wordt in de Ryswykksche Vrede begreepen. XVI. 408. moeilykheid hierover. XVI. 428. de Stad wordt ontledigd van Staatsche bezetting. XIX. 483. Indische Maatschappy aldaar opgeregt. XX. 465

Ementil (Schans te) gewonnen, door Verdugo. VIII. 349
Emilia van Nassau. Gevolgen van haar Huwelyk met den Prinse van Portugal. VII. 462. VIII. 487, 489. IX. 341
Emilius (*Petrus*), Remonstrantsch Predikant te Warmenhuizen, uit de Kerk geweerd. X. 57
Emmanuel Filibert, *Hertog van Savoje*, voert bevel over 't Leger van Karel den V. V. 399. wordt algemeene Landvoogd der Nederlanden. VI. 5. gebiedt het Spaansche Leger in den krygh tegen Frankryk. VI. 14, 18. wordt hersteld in 't bezit zyner Erflanden. VI. 33. trouwt met eene Zuster des Konings van Frankryk. VI. 35. brengt te wege, dat Filips van den honderdsten en vyftigsten penning afstaat. VI. 87. ontslaat zig van de Landvoogdye. VI. 38. bestraft de Staaten. VI. 52. beoorloogt die van Geneve. VIII. 320
Emmanuel (*Don*), Prins van Portugal, trouwt met Emilia van Nassau. VII. 462. VIII. 487. gevolgen van dit Huwelyk. VIII. 489. IX. 341. Maurits verzoent zig met hem. IX. 456. hy woont het beleg van Gelder by XI. 274
Emmenes begeeft zig onder Holland. III. 274
Emmerik neemt Spaansche bezetting in. IX. 32. wordt 'er van ontslaagen. IX. 35. op nieuws bezet. IX. 45. geruimd. IX. 95. door Maurits ingenomen. X. 77. door Lodewyk den XIV. in 1672. XIV. 27
End (*Kornelis van*) geslaagen met zyn vendel VII. 155
Enge (*Bernard van den*). III. 27
ENGELAND. Oudestaat van dit Ryk. II. 187. Koophandel der Nederlanden, in het gelyk. III. 21, 187, 405, 498. IV. 89, 233, 302, 321. de Koning beweert de oppermagt te hebben over de zee, die 't Ryk omringt. III. 169 *verv.*
Engelbert van Kleve, wordt tot Beschermheer van Utrecht verkooren. IV. 204. stilt de misnoegde burgerye. IV. 215. wordt, door den Bisschop, in den ban gedaan. IV. 217. verlaat Utrecht. IV. 226. wordt gevat. IV. 227. geslaakt. IV. 231. keert naar zyn Vaderland. IV. 231. komt, met Fransche hulp, in Gelderland. IV. 347
ENGELBERT VAN NASSAU, Heer van Breda, wordt algemeene Landvoogd. IV. 320. sterft. IV. 331
Engelenburg (*Alexander Schimmelpenning van der Oye*; *Heer van*) in buitengewoon Gezantschap naar Engeland gezonden. XVI, 31. zyne handeling. XVI. 35
Engelen-Schans by 's Hertogenbosch veroverd, door Turenne. XIV. 92
ENGELSCHEN neemen veele Nederlandsche Koopvaardyschepen, tegen het Verdrag van Zeevaart van 1674. XIX. 323, 529
Engelsman (*Jan Janszoon*), Burgemeester van Hoorn, in eene bezending naar Utrecht afgevaardigd. X. 227
ENKHUIZEN. Avennes landt aldaar. III. 102. Hertog Albrecht verzamelt 'er een Leger. III. 330. wreedheid der Hoeksche

aldaar. III. 475. aanslag der Gelderschen op deeze Stad. V. 141. zy lydt zwaare schade ter zee. V. 368. toeleg van Willem den I. op deeze Stad. VI. 320. beroerte aldaar. VI. 355. zy verkiest 's Prinsen zyde. VI. 360. de Prins aldaar ontvangen. VI. 396. Billy staat naar de Stad. VI. 447. Hertog Erik, insgelyks. VI. 473. Overeenkomst wegens het Paalgeld aan deeze Stad vergund. VII. 191. zy wordt tot afval aangezogt. VII. 359. maakt in 't eerst zwaarigheid om Filipe den II. af te zweeren. VII. 396. de Koning zoekt de Stad te doen omslaan. VII. 463. toeleg van Leicester op dezelve. VIII. 248. zy beweert, nevens Hoorn en Medenblik, een Gewest op zig zelf te zyn. VIII. 321. enz. bewilligt niet in de zogenaamde *scherpe Resolutie*. X. 164. Maurits maakt aldaar geene verandering, in 1618. X. 270. bezending derwaards, in 1650. XII. 76. geweldige beroerte aldaar, in 1653. XII. 285-296. de Stad bewilligt niet in de Akte van Uitsluiting. XII. 326. pogingen om haar te doen veranderen. XII. 342. in 1672, geschiedt aldaar geene verandering der Regeeringe. XIV. 202. *Aant.* Kerkelyke onlust aldaar, in 1675. XIV. 450. verandering der Regeeringe, in 1748. XX. 312. beweeging aldaar, in 1749. XX 340

Enkhuizen (*Willem Pieterszoon*), Burgemeester van Hoorn, zyns ondanks, *geus* gemaakt. VI. 189

Enno, Graaf van Oostfriesland. V. 35. heeft geschil met Balthazar van Ezens. V. 35

Enno, Graaf van Oostfriesland, twist met Embden. IX. 122. werft tegen de Stad en tegen andere Oostfriesche Steden. IX. 125. de Staaten doen uitspraak over de geschillen. IX. 126. en verantwoorden zig, deswege, by den Keizer. IX. 128. de Graaf verdagt van 't verwekken van eenen oproer in de Stad. IX. 311. 't verschil tusschen hem en Embden wordt bygelegd, door de Staaten. X. 52, 53. die van Embden neemen hem in hegtenis. X. 439. de Staaten doen hem slaaken. X. 439

Enno Lodewyk, Vorst van Oostfriesland. zyne geschillen. XIII. 90 enz. hy sterft. XIII. 97

Enschede ingenomen door Prinse Maurits, in 1597. VIII. 473. door de Bisschoppelyken, in 1672. XIV. 28

Entes. Zie *Barthold Entes van Mentheda.*

Entszoon (*Gerrit*), Burgemeester van Enkhuizen, zoekt de Friezen te beweegen, om zig Hertoge Karel te onderwerpen. IV. 107. helpt eene beroerte te Zierikzee stillen. IV. 185

Epeszoon (*Juriaan*), Predikant te Hoorn. zyn merkwaardig einde. VII. 58

Episkopius (*Simon*) verdedigt het gevoelen der Remonstranten in de Haagsche Conferentie. X. 54. wordt Hoogleeraar te Leiden. X. 54. doet eene Redevoering in de Sinode te Dordrecht. X. 315. wordt, deswege, bestraft. X. 315, 316. laat zig ten Lande uit voeren. X. 386.

keert

keert te Amſterdam te rug, en geeft Leſſen in de Remonſtrantſche Kweekſchoole aldaar. XI. 87
Erasmus (*Deſiderius*) houdt briefwiſſeling met Biſſchop Filips van Bourgondie. IV. 419. draagt een zyner werken op aan de Landvoogdeſſe, Koninginne Maria. V. 22. ſterft. V. 130. agting der Staaten van Holland voor hem. V. 130
Erfmaarſchalk van Holland. Herkomſt en betekenis deezer waardigheid. X. 246. XI. 250
Erfſtadhouderſchap in de mannelyke en vrouwelyke nakomelingen, in Holland voorgeſlaagen. XX. 121. beweegingen onder 't gemeen ter deezer gelegenheid XX. 124, 131. beſluit der Staaten van Holland daar toe. XX. 147. der meeſte andere Geweſten. XX. 151
Erik, *Hertog van Brunswyk*, helpt den ſlag van S. Quintin winnen. VI. 15. wordt Pandheer van Woerden. VI 16. VII. 331. verzamelt volk tot voorſtand der Inquiſitie. VI. 139. ſlaakt zyne werving. VI. 139. vangtze wederom aan. VI 167. werpt bezetting in Woerden. VI. 186, 187. in Viane en Ameide. VI. 232. trekt op tegen Graave Lodewyk. VI. 280. voorwaarde, hem betreffende, in 't Verdrag met Woerden. VI. 381. hy eiſcht Hoorn en Enkhuizen op. VI. 478. hy ſterft. VIII. 329. wat 'er, over zyne Heerlykheden hier te Lande, te doen viel. VIII. 329, 330
Erkelens, door Fredrik Henrik verraſt. IX. 225
Ernſt. *Aartshertog van Oeſtenryk*, wordt Landvoogd der Spaanſche Nederlanden. VIII. 382. hy komt te Bruſſel. VIII. 383. zyn aart. VIII. 383. hy raakt in veragting. VIII. 384. handelt van Vrede met de Vereenigde Staaten. VIII. 395, 407. zoekt Deenemarke tegen hen op te hitſen. VIII. 401. ſterft. VIII. 409
Ernst Kasimir van Nassau bemagtigt de Schans Filippine. IX. 77. wordt by de brug van Leſſinghem geſlaagen. IX. 80. helpt den ſlag by Nieuwpoort winnen. IX. 79 enz. wordt aan de Schelde geſlaagen. IX. 183. wint Lochem. IX. 219. wordt Stadhouder van Friesland. X. 408. en van Groningen en Drente. XI. 4. wint Oldenzeel. XI. 35. voorziet de Steden langs den Yſſel. XI. 96. tragt eene beroerte te Leeuwaarden te ſtillen. XI. 218. ſneuvelt voor Roermonde. XI. 151
Ernſt (*Bartbold*), Griffier 's Hofs van Holland. VI. 381
Erpt (*Jan van Kuik*, *Heer van*) brengt Vliſſingen over aan 's Prinſen zyde. VI. 350. ook Veere. VI. 353
Eſcheda gebiedt in 't beleg van Groningen, in 1580. VII 338
Escovedo (*Joan de*), Geheimſchryver van Don Jan. zyne handeling te Antwerpen. VII. 129. zyne brieven worden onderſchept. VII. 153, 154. hy trekt naar Spanje. VII. 151. wordt aldaar vermoord. VII. 151
d'Espeſſes, Gezant van Frankryk in den 'Haage. XI. 62. maakt zig veragt. XI. 75

Espinoi (Prins van) bemagtigt S. Guislain. VII. 416. loopt gevaar by Gend. VII. 457. beding wegens de goederen van zyn huis by het Bestandt. IX. 444
Espinoi (Prinses van) verdedigt Doornik in 't afzyn van haaren man. VII. 416
Essen (*Henrik van*), een der Regteren over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 340. in gezantschap naar Frankryk. X. 495
Essequebo. De Zeeuwen bewegeren een uitsluitend regt te hebben om op deeze Volkplanting te handelen. XX. 385 enz. 396 enz. te Amsterdam, houdt men het tegendeel staande. XX. 389 enz. 400 enz. 't geschil blyft steeken. XX. 405
Essex (*Robert, Graaf van*), zyn scheepstogt naar Spanje. VIII. 439. tweede togt derwaards. VIII. 475. hy wordt in hegtenis genomen. IX. 70
Estampes (*Markgraaf d'*), Gezant van Frankryk in den Haage. zyne handeling. XI. 265
Estrades (*Godefroi, Graaf van*), handelt, wegens Frankryk, in Engeland. XI. 266. en in den Haage. XI. 266. zyn gesprek met Fredrik Henrik. XI. 268. hy beraamt, met hem, de bewegingen der Legeren, in 1644. XI. 365. zyne Krygsbedryven. XI. 369, 370. zyn voorslag aan Fredrik Henrik. XI. 414. hy handelt aan 't Engelsche Hof. XIII. 21. komt in den Haage. XIII. 107. zyne handeling aldaar. XIII. 107, 108, 110, 111, 112. hy opent den grond van 't regt der Koninginne op de Spaansche Nederlanden, aan de Witt. XIII. 113. handelt met hem over eene verdeeling derzelven. XIII. 113, 117. is bedugt voor de verheffing des Prinsen van Oranje. XIII. 133. schryft over eenige Leden der Regeeringe. XIII. 164. maakt een ontwerp, omzig van Friesland en Stad en Lande te verzekeren. XIII. 179-182. de Witt handelt loosly met hem. XIII. 285. zyn merkwaardige Brief aan den Koning van Frankryk. XIV. 35. hy wordt tot de Nieuwmeegsche Vredehandeling gemagtigd. XIV. 369
Eugeniaansche Graft. XI. 36, 41
Eugenius (*François*), Prins van Savoje. zyne Krygsbedryven in Piemont. XVI. 159 enz. in Italie en Duitschland. XVI. 97, 169, 214, 265, 286, 311. in de Nederlanden. XVII. 317 enz. 342 enz. 386, 402. hy wil een inval in Frankryk doen. XVII. 425 handelt in Engeland. XVII. 437. brengt te wege dat eenige Duitsche troepen by 't vereenigd Leger blyven. XVII. 478. slaat de Turken by Peterwaradyn. XVIII. 191
Eysum (*Kaspar van*) verdedigt Koeverden trouwelyk. VIII. 379
Ever (*Gerard*). III. 17
Everaert, Graaf, zo men meent, van Hameland, verliest zyn Graafschap. II. 91. doodt Godefried den Noorman. II. 91. bekomt derzelfs goederen. II. 92
Everard, Heer van Elst, verbindt zig met Radboud. I. 363. zyn goed wordt, hieromb, verbeurd verklaard. I. 363

Eversdyk (*Kornelis*). Baljuw van Goes, raakt in een bevig geschil met eenige Regenten. XVI. 203

Eversdyk (*Mattheus*), Burgemeester van Goes, raakt in merkelyke moeite. XVI. 208 enz.

Everſtein, door de Stigtſchen gewonnen. III. 372

Everſtein (*Filips*, *Graf van*) heeft bevel over een regement knegten. VI. 9. verſlaat eenig Prinſen volk, by Daalhem. VI. 270

Evertſen (*Gelein*) raakt in gevegt met de Franſchen, by Beveſier. XVI. 116

Evertſen (*Jan*) raakt ſlaags met Collart, en neemt hem gevangen. XI. 236. voorkomt eene onderneeming op Vliſſingen. XI. 237. woont den zeeſlag voor Duins by. XI. 283. bemagtigt de Schans het Boerengat. XI. 428. lydt veel, in den zeeſlag tuſſchen Blake en Tromp. XII. 202, 203. en in dien, tuſſchen Monk en Tromp. XII. 241. wykt uit den ſlag voor Leſtoffe. XIII. 146. wordt in den Briele door 't graauw mishandeld. XIII. 146. verdedigt zig. XIII. 146. ſneuvelt. XIII. 211

Evertſen (*Kornelis*), Luitenant-Admiraal, ſneuvelt. XIII. 206

Evertſen (*Kornelis*), Luitenant-Admiraal, verzamelt de Vloot op Schooneveld. XV. 395. verzelt Willem den III. naar Engeland. XV. 474

Everwyn (*Salomon*), Burgemeester van Dordrecht. XV. 264

Evocatie. Zie Privilegie *de non evocando*.

Excellentie (Titel van) den Staatſchen Gevolmagtigden te Munſter toegeſtaan. XI. 397

Excyuzen (nieuwe), in ſommige Steden *verbeurd* of verpagt. IV. 120; 449. 't invoeren derzelven verwekt opſchudding. IV. 120. geſchiedt daarna gemakkelyker. IV. 304. oproer over dezelven, in den Haage. IV. 447. men tragtze in Holland in te voeren. V. 133, 250, 257. 't geſchiedt. V. 258. doch met veel moeite. V. 258, 265, 285. Zie Impoſten.

Exens (*Bahbazar van*) heeft geſchil met Graave Enno. V. 35. handelt met Hertoge Karel van Gelder. V. 54

F.

Faan (. . . *Mepſche*, *Heer van*), wordt beſchuldigd van te ſtrenge ſtraf geoefend te hebben over de misdaad van Sodomie. XIX. 39. 173. verdedigd. XIX. 171, 173

Fabricius (*Albert*), in bezending naar Utrecht en Overyſſel. XVIII. 244

Fabritius (*Willem*), Vroedſchap te Haarlem, afgezonden aan Willem den III. XIV. 80

Fagel (*François*), Griffier der algemeene Staaten, legt zyn ampt neder. XIX. 475

Fagel (*François Nikolaas*). Zyne Krygsbedryven. XVI. 104, 145, 183, 245. XVII. 226 enz. 266, 343

Fagel (*Gaſpar*), Penſionaris van Haarlem, in bezending naar Friesland en Stad en Lande, op 't ſtuk der *Harmonie*. XII. 336. wordt Griffier der algemeene Staaten. XIII. 437. weigert

gert het besluit tot verdrag met Frankryk te tekenen. XIV. 55. is verdagt van het eeuwig Edict doorgedreeven te hebben. XIV. 85, 86. wordt *Raadpensionaris*. XIV. 187. raadt den Prins tot verandering der Regeering. XIV. 188. lost de zwaarigheden daar tegen op. XIV. 190. brengt, zo men wil, te wege, dat te Haarlem byna geene verandering geschiedt. XIV. 202. wat de Groot van hem schreef. XIV. 262. hy wordt naar Utrecht afgezonden. XIV. 283, doet verslag van de bezending. XIV. 310. zyn begrip van de Voorwaarden der Vrede. XIV. 344. hy werkt tot de opdragt der Souveraineiteit van Gelderland aan Willem den III. XIV. 345, 367. hy spreekt met Temple. XIV. 426-433, 435. zyn oogmerk. XIV. 431. zyn schryven, ten nadeele van eenigen te Amsterdam. XIV. 469. hy wordt van nieuws in zyn ampt aangenomen. XIV. 496. XV. 389. d'Avaux zoekt, vergeefs, hem te winnen. XV. 98. hy woont eene bezending naar Amsterdam by. XV. 146. zyn verschil met die Stad. XV. 162, 194, 208, 389. zyn gezag, volgens d'Avaux. XV. 168. wat hy van d'Avaux oordeelde. XV. 192. zyn gesprek met den Keur-Brandenburgschen Gezant XV. 207. hy yvert tegen het twintigjaarig Bestand. XV. 234. is niet tegen Dordrecht, in 1685. XV. 279. zyne briefwisseling met Steward. XV. 358. zyn merkwaardige brief aan den zelven. XV. 361. uitwerksels van dien brief. XV. 366-372. hy geeft aan sommigen eenige opening wegens den voorgenomen togt naar Engeland. XV. 426, 430. bevordert dien. XV. 433. stelt eene Verklaaring op voor zyne Hoogheid. XV. 456. bezorgt hem geld. XV. 466. werkt, ten zynen behoeve, door de Predikanten. XV. 467, 471. sterft. XV. 471. zyne afbeelding. XV. 472

Fagel (*Henrik*) wordt eerste Griffier der algemeene Staaten. XIX. 475

Fagel (*Nikolaas*) bewerkt de aanbieding der Souveraineiteit van Gelderland aan Willem den III. XIV. 345

Famars (*Karel van Levin, Heer van*) tekent het Verbond der Edelen. VIII. 367. verdedigt Heusden. VIII. 310. sneuvelt voor Koeverden. VIII. 367

Feitsma (*Jelger*), wegens Friesland, gemagtigd tot de opdragt der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 56. en aan Engeland. VIII. 90. geweerd uit den Raad van Staate. VIII. 203

Fenelon (*Gabriel Jaques de Salignac, Markgraaf van*), Ambassadeur van Frankryk by de Staaten, nodigt hen om het Verdrag van Hanover aan te nemen. XVIII. 324. dringt op het aanneemen der wapenen tegen het Weener Hof. XIX. 42. keert naar Frankryk. XIX. 412. komt te rug. XIX. 433. opent den Staaten 's Konings toeleg, om in de Oostenrykse Nederlanden te vallen. XIX. 433. enz. sneuvelt in den slag by Raucoux. XX. 35

Ferdinand, Broeder van Karel den V. wordt Roomsch-Koning. V. 8. 't Keizerryk wordt hem afgestaan. V. 436
Ferdinand de II wordt Keizer, X. 402. handelt met de Staaten. X. 481. sterft. XI. 262
Ferdinand de III wordt Keizer. XI. 262. zyn belang by de Vrede. XI. 406. by bevestigt het LIII. Lid van het Munsterssch Verdrag. XI. 468. XII. 22. sterft. XII. 474
Ferdinand de VI. wordt Koning van Spanje. XX. 44 zyne inzigten op 't werk der Vrede. XX. 45
Ferdinand, Kardinaal-Infant en Aartsbisschop van Toledo, wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XI. 194. helpt den slag by Nordlingen winnen. XI. 194. overmeestert eenige Plaatsen, in Duitschland. XI. 195. wint Goch. XI. 206. zyne Krygsbedryven in Frankryk. XI. 233. by trekt, vergeefs, Breda te ontzetten. XI. 254. verovert Venlo en Roermonde. XI. 254. zyne bewegingen tot ontzet van Hesdin. XI. 278, 279. by sterft XI. 316
Ferdinand (*Don*), Zoon van Alva, wordt Overste der Ruiterye. VI. 241. nodigt Egmond en Hoorne, op den dag hunner gevangeniste. VI. 249
Feria (*Gomes Figueroa, Graaf van*). Filips de II. zegt hem eene plaats in den Raad van Staate toe; doch geeftze hem niet. VI. 48, 54. geraadpleegd over de Nederlandsche beroerten. VI. 169. neigt tot zagtheid. VI. 240
Ferrare (*Cezar d'Este, Hertog van*). Maurits biedt hem hulp aan tegen den Paus. IX. 3
Fervaques (*Willem van Hautemer, Heer van*) beweegt Anjou, tot bemagtiging van eenige Steden. VII. 473
Fervou (Jonkheer *Fredrik van*) *tot Martenabuis*, in gezantschap naar Engeland. X. 497
Filibert van Chalons, Prins van Oranje. IV. 400. François de I. belooft hem in zyn Prinsdom te zullen herstellen. IV. 463, 493. by neemt den Paus gevangen IV. 466. by sneuvelt voor Florence, hebbende René van Nassau erfgenaam verklaard. IV. 508
Filippa, Dogter van Adolf van Egmond, te Gend opgevoed. IV. 141. trouwt met René, Hertog van Lotharingen. IV. 308. V. 145
Filippeville veroverd door Don Jan. VII. 167
Filippine Schans door Graave Ernst van Nassau gewonnen. IX. 77. wederom door Graave Willem. XI. 176. door de Franschen, in 1747. XX. 104
Filips van Zwaaben, tot Keizer verkooren. II. 331. Bisschop Dirk houdt zyne zyde. II. 331
Filips de I., Koning van Frankryk, trouwt met Berta, Dogter van Floris den I. II. 179
Filips de IV., Koning van Frankryk, verbindt zig met Floris den V. III. 59
Filips, Hertog van Bourgondie, bewerkt, nog maar Graaf van Charolois zynde, de vrede tusschen Jan en Jakoba van Brabant en Jan van Beijeren. III. 431. wat hy hierin beoogde. III. 436.

436. hy bereidt zig den weg, om Vrouw Jakoba op te volgen. III. 458. daagt Glocheſter uit tot een lyfgeveght. III. 461. wordt, door den Hertoge van Brabant, tot *Ruwaard* verklaard. III. 465, 466. beroofd de Kennemers en Weſtfriezen van hunne Privilegien. III. 475. dreigt Gouda te belegeren. III. 484. hoodzaakt Vrouw Jakoba, om hem voor Ruwaard te verklaaren. III. 484. maakt verandering in 't Hof van Holland. III. 489. maakt vrede met den Biſchop van Utrecht. III. 496. bekomt verſcheiden van de aanzienlykſte Nederlanden. III. 507. ſtelt de Vlieſorde in. III. 509. doet Frank van Borſelen vatten. III. 512. hoodzaakt Vrouw Jakoba, om hem de Graafſykheid af te ſtaan. III. 513. wikkelt de Landzaaten in eenen oorlog met Engeland in. III. 520. belegert Calais. III. 526. raakt in oorlog met de Oosterlingen. III. 529. geeft verlof tot vrybuiten. III. 536. maakt Vrede en Beſtand. III. 539, 542, 543, 544. bekomt de Heerlykheden, waaraan Vrouw Margareet van Bourgondie verlyfttogt geweeſt was. III. 546. doet den Keizer, wegens deeze Landen, hulde. III. 549. draagt zyne Gemaalin 't bewind van Holland op, voor eenen tyd. IV. 7. komt in Holland. IV. 9. 12. verandert de Regeering, in verſcheiden' Steden. IV. 12. verbiedt de Hoekſche en Kabeljaauwſche hevigheden. IV. 13. verklaart, welke Heerlykheden van Beden vry zyn. IV. 14. doet Jan van Domburg onthalzen. IV. 21. ook den Preſidente Gozewyn de Wilde. IV. 22, 23. ſtelt Jan van Lamoi tot Stadhouder. IV. 22. beteugelt de overdaad der Geeſtelyken. IV. 30, 31. ſchryft aan den Paus. IV. 31. bedwingt de Gentenaars. IV. 36. verleent Holland en Zeeland verſcheiden' voorregten. IV. 38. beoorloogt de Engelſchen. IV. 42. doet zynen natuurlyken Zoon, David, aanſtellen tot Biſſcop van Utrecht. IV. 57, 58, 59. herſtelt de Kennemers en Weſtfriezen, in de verbeurde voorregten. IV. 54. ook Dordrecht en Zuidholland. IV. 56. raakt naar 't gebied over Friesland. IV. 61. Keizer Frederik verbiedt hem de Friezen te onderſtuſſen. IV. 67. hy raakt in twiſt met zynen Zoon, en in oorlog met Frankryk. IV. 69, 79, 85. heeft een togt naar Turkyen in 't hoofd. IV. 74. Hulde op de herſtelling der Privaadjen. IV. 91. ſterft. IV. 94. zyne egte en onegte Kinderen. IV. 95. of hy te regt *de goede* bygenaamd zy. IV. 95

Filips de II., Zoon van Maximiliaan en Maria, wordt geboo-ren. IV. 193. Huwelyk voor hem geſloten. IV. 193. hy wordt *Graaf*, onder Voogdye zyns Vaders. IV. 207. de Gentenaars houden hem, in hunne magt. IV. 232, 240, 241. hy aanvaardt de Regeering. IV. 294. wordt in Holland en Zeeland tot Graave ingehuldigd IV. 295. verleent bepaalde voorregten. IV. 296. ſluit een Verbond van Koophandel, met Henrik den VII.

VII. IV. 298, 303. trouwt. IV. 303. doet zig op nieuws, inhuldigen. IV. 305. handelt, wegens Friesland, met Hertoge Albrecht. IV. 311. reist naar Spanje. IV. 319. keert te rug. IV. 321. bemagtigt verscheiden' Steden, in Gelderland. IV. 329. sluit een Bestand met Hertoge Karel. IV. 330. vertrekt wederom naar Spanje. IV. 331. wordt in Engeland opgehouden. IV. 333. aanvaardt de Regeering van Kastilie. IV. 336. sterft. IV. 336. zyne gedaante, aart en kinderen. IV. 337

Filips, Zoon van Keizer Karel den V. wordt gebooren. IV. 465. wordt tot toekomenden Prins en Heer der Nederlanden, ingehuldigd. V. 328, 330. zyn eed. V. 336. hy trouwt met Maria, Koninginne van Engeland. V. 391, 397. hy raakt in Engeland in verachting. V. 398, 426. zyn Vader draagt hem 't gebied op, over de Nederlanden en over Spanje. V. 430, 435. hy doet en ontvangt den gewoonen eed. V. 434. zyne inzigten op de Regeering. VI. 3, 4, 45. hy stelt eenige Vlieridders aan. VI. 6. vernieuwt de Plakaaten tegen de Ketters. VI. 8. vordert een' honderdsten penning en een vyftigsten penning. VI. 10. staat af van zynen eisch. VI. 11. hervat den oorlog tegen Frankryk. VI. 13. wikkelt 'er Engeland in. VI. 14. doet eene negenjaarige Bede. VI. 24. verlieft den naam en waardigheid van Koning van Engeland. VI. 29. maakt vrede met Frankryk. VI. 31. legt op het uitrooijen der Ketterye toe. VI. 30, 35. trouwt met eene Dogter van Frankryk. VI. 34, 35, 56. vordert wederom, vergeefs, een honderdsten en een vyftigsten penning. VI. 36, 37. stelt orde op de Regeering der Nederlanden. VI. 38. zoekt de Spaansche knegten in 't Land te laaten. VI. 47. neemt afscheid van de Staaten. VI. 49. beantwoordt hun tweeledig verzoek. VI. 52. vertrekt naar Spanje. VI. 56. de Spaansche knegten volgen hem. VI. 58. zyn misnoegen op Engeland. VI. 61. hy regt verscheiden' nieuwe Placcaaten op. VI. 62. steekt zig in den binnenlandschen oorlog in Frankryk. VI. 74. schryft aan Oranje, Egmond en Hoorne, over Granvelle. VI. 81. doet Granvelle vertrekken. VI. 89. sommigen dringen op zyne overkomst. VI. 103. zyne handeling met Egmond. VI. 107, 117. hy beveelt het aanneemen der Kerkvergaderinge van Trente. VI. 113. en het uitvoeren der Plakaaten. VI. 117. zyn last wordt hier afgebondigd. VI. 119. 't volk moet tegen hem. VI. 121, 129. hy verbiedt het byeenroepen der algemeene Staaten. VI. 156, 178. handelt met Bergen en Montigni. VI. 157-161. pleegt raad over de Nederlandsche beroerten. VI. 169. besluit herwaards te reizen. VI. 171, 207. zyn gevoelen op de Inquisitie, Plakaaten en algemeene Vergiffenis. VI. 106, 172, 177. hy schryft aan Oranje en anderen. VI. 173. ook aan de Landvoogdesse. VI. 205.

205, 206. hy slaat 's Keizers bemiddeling af. VI. 207. zendt Alva met een Leger naar de Nederlanden. VI. 240, 243. verschuift zyne eigen' herwaardskomst. VI. 242, 243. of hy 't vonnis van Egmond en Hoorne onderteekend hebbe. VI. 278. hy trouwt voor de vierde reize. VI. 317. zyne Bruid wordt beschonken, door de Nederlanden. VI. 318. hy doet den Erfprins Karel ter dood brengen. VI. 317. stelt Requesens tot Alva's opvolger aan. VI. 454. rust sterk toe ter zee. VI. 475. in 1574. hadt hem de kryg reeds twintig millioenen gekost. VI. 477. zyne inzigten op de Vredehandeling te Breda. VII. 50, 51, 52. eerste overlegging op zyne afweering, in 1575. VII. 79. hy stelt Don Jan van Oostenryk aan tot Landvoogd der Nederlanden. VII. 123. handelt vergeefs, over Vrede met de Staaten. VII. 194. nieuwe spraak van hem te verlaaten, in 1579. VII. 302. gedagten van Holland en Zeeland, hierover. VII. 303. hy zendt de Hertogin van Parma, andermaal, als Landvoogdes, naar de Nederlanden. VII. 344. geeft haar verlof om naar Italie te keeren. VII. 345. Oranje legt hem zwaare misdryven te laste. VII. 349. hy tragt naar Portugal. VII. 355. bemagtigt dit Ryk. VII. 461, 462. wordt van zyn regt op de Vereenigde Nederlanden vervallen verklaard. VII. 391-394 't Plakaat, hierop gemaakt, wordt niet overal afgekondigd. VII. 395, 396. Filips zoekt Enkhuizen te verrassen. VII. 463. beslaat de Nederlandsche schepen in Spanje. VIII. 91, rust eene magtige Vloot uit tegen Engeland. VIII. 282, 283, 285. die met groot verlies te rug keert. VIII. 288. hy staat, van wege zyne Dogter, naar de Kroon van Frankryk. VIII. 373. draagt de Landvoogdy der Nederlanden op aan Ernst van Oostenryk. VIII. 382. en daarna aan deszelfs Broeder Albertus. VIII. 426. vervat zyner geldmiddelen. VIII. 442. hy rust eene Vloot uit, die geen dienst doet. VIII. 448, 477. neigt tot Vrede. VIII. 491. handelt met Frankryk. VIII. 492. draagt de Nederlanden op aan zyne Dogter. VIII. 494, 505. sluit met Frankryk. VIII. 499. zyne laatste ziekte en dood. IX. 16. lof en laster. . . . . IX. 17

FILIPS DE III., Koning van Spanje. Zyn aart. IX. 18. hy verbiedt den Staaten den handel in zyne Ryken. IX. 55. rust eene Vloot uit, die door storm verstrooid raakt. IX. 62. ondersteunt de muitelingen in Ierland. IX. 111. zoekt den Hollanderen en Zeeuwen den handel in Indie te beletten. IX. 143. schynt den Staaten vryheid en vrede te willen geeven. IX. 155. opent de vaart op Spanje weder, voor korten tyd. IX. 163. sluit Vrede met Groot-Britanje. IX. 172-177. zendt eenig Krygsvolk te water naar de Nederlanden, welk onderschept en geslaagen wordt. IX. 184, 185. neigt tot Vrede met de Vereenigde Staaten. IX. 233.

zendt

zendt eene bekragtiging der Wapenſchorſinge herwaards, die den Staaten niet voldoet. IX. 278. vindt middel om zyne ſchulden te verminderen. IX. 313. zyne inzigten op 't ſtuk van den Godsdienſt. IX. 338. zyne Huwelykshandeling in Frankryk en in Engeland. IX. 351-354, 355, 356. X. 99 geſtugt, dat hy 't Beſtand verwerpt. IX. 424. hy laat 'er zig toe overhaalen. IX. 425. 't wordt geſlooten. IX. 436. hy bekragtigt het. IX. 467. hy ſterft. X. 421

FILIPS DE IV. wordt Koning van Spanje. X. 421. tragt een Verbond van Vereeniging te ſluiten, tuſſchen alle zyne Staaten. XI. 67. handelt met de Vereenigde Geweſten over een Beſtand. XI. 106. aanvaardt de Spaanſche Nederlanden wederom, na de dood der Infante. XI. 182. ſtelt zynen Broeder den Kardinaal-Infant aan tot Landvoogd. XI. 194. en daarna Don Francisko de Melo. XI. 316. nog laater den Markgraaf van Kaſtel-Rodrigo. XI. 396. redenen, die hem doen neigen tot Vrede met de Staaten. XI. 400. zyne Gevolmagtigden tot de handeling te Munſter. XI. 402. hy draagt den Aartshertoge Leopold Willem de Landvoogdy op. XI. 450. ſluit eene eeuwige Vrede met de Staaten. XI. 458. gevolgen deezer Vrede. XII. 19, 20. hy zendt hun een' gewoonlyken Gezant toe. XII. 43. ſluit een Verdrag van Zeevaart met hen. XII. 45. handelt met hen over 't naarkomen van 't Munſterſch Verdrag. XII 373. zoekt Engeland tegen hen op te zetten. XII. 376. ſluit de Pyreneeſche Vrede met Frankryk. XII. 474. handeling der Staaten met hem. XIII. 13, 29, 76, 114. hy geeft hun kennis van 't Huwelyk zyner Dogter met den Keizer. XIII. 77. hy ſterft. XIII. 178

Filips, Hertog van Anjou. Handeling om hem van de Kroone van Spanje te verzekeren. XVII. 15. uiterſte wil van Karel den II ten zynen behoeve. XVII. 47. hy wordt, onder den naam van *Filips den V.*, voor *Koning van Spanje* uitgeroepen. XVII. 51. gevaar, door ſommigen, in zyne verheffing gezien. XVII. 54, 55, 57. hy ſchryft aan de Staaten. XVII. 65. die hem erkennen. XVII. 70. hy voert een voorſpoedigen veldtogt, in 1710. XVII. 390. ſtaat de Spaanſche Nederlanden af aan Keur-Beijeren. XVII. 419. raakt in oorlog met Frankryk en Groot-Britanje. XVIII. 200. treedt in 't viervoudig Verbond. XVIII. 213. maakt Vrede met Groot-Britanje en Frankryk. XVIII. 234, 236. ſtaat af van de Kroon. XVIII. 288. aanvaardtze wederom. XVIII. 290. handelt en ſluit afzonderlyk met den Keizer. XVIII. 300, 306. belegert Gibraltar. XVIII. 414. verzoent zig met Lodewyk den XV. XVIII. 450. bewilligt in de voorafgaande punten. XVIII. 445, 455, 459. ſluit een dubbel Huwelyk. XVIII. 496. dringt op 't overvoeren van zesduizend Spanjaarden naar Italie.

XIX. 13. 't welk eindelyk geſchiedt. XIX. 60. rekent zig van 't Verdrag van Seville ontſlaagen. XIX. 44. regt eene Filippynſche Maatſchappy op. XIX. 64. is misnoegd op 't Weener-Hof. XIX. 78. verklaart den Keizer den oorlog XIX. 156. neemt de voorafgaande Vredepunten aan. XIX. 207. raakt in onluſt met Portugal. XIX. 208. treedt in 't Weener-Verdrag. XIX. 244. raakt met Groot-Britanje in oorlog. XIX. 247, 264. maakt eiſch op de Ooſtenrykſche nalaatenſchap. XIX. 307. ſterft. XX. 44

FILIPS WILLEM, Graaf van Buuren, Zoon van Willem den I. Prinſe van Oranje. VI. 43. aangemerkt als eerſte Edele van Zeeland. VIII. 456, 457, 459. hy wordt uit de Hooge Schoole van Leuven geligt, en naar Spanje gevoerd. VI. 258. VII. 149. beding, hem aangaande, by de Gendſche Bevrediging. VII. 116. en by 't eeuwig Edict. VII. 143. hy komt in de Nederlanden te rug. VIII. 428. handeling aldaar met hem. VIII. 428, 429. hy keert naar Spanje. IX. 16. wordt tot Prins van Oranje ingehuldigd. IX. 16. keert in de Nederlanden te rug. IX. 85. zyn bedryf geduurende den ſlag by Nieuwpoort. IX. 85. hy krygt bevel over driehonderd ruiters. IX. 101. trouwt. IX. 225. verzoent Don Emmanuel met Maurits. IX. 456. bekomt zyn aandeel in zyns Vaders nalaatenſchap. IX. 456. komt te Breda woonen. X. 4. ſterft te Bruſſel. X 309

Filips van Naſſau wordt Bevelhebber binnen Gorinchem. VIII. 205. valt in Luxemburg en Limburg. VIII. 373, 379. helpt Groningen winnen. VIII. 389. voert het gebied over den onderſtand aan Frankryk. VIII. 403, 422. komt om. VIII. 424

Filips van Bourgondie, Heer van Beveren, voert het bevel in 't beleg van Sluis. IV. 291. belegert Wageningen. IV. 341. verlaat het. IV. 343, 348. wordt Biſſchop van Utrecht. IV. 408. toont zig niet ongenegen tot Hervorminge. IV. 418. voert oorlog in Overyſſel. IV. 438, 442. ſterft. IV. 447

Filips van der Elſas, Graaf van Vlaanderen, beſluit de Hollanders te beoorloogen. II. 239. overmeeſtert het Slot te Beveren. II. 240. doet het beleg van Amerſtein opbreeken. II. 249. neemt Floris den III. gevangen. II. 249. ſluit eene voordeelige Vrede met hem. II. 250. ſterft. II. 275

Filips, Broeder des Hertogs van Kleeve, verzet zig tegen Maximiliaan. IV. 245. voert gebied binnen Sluis. IV. 245. verſterkt de Stad. IV. 260. verlieſt dezelve. IV. 291. wykt naar Frankryk. IV. 292

Filwater komt, met Engelſchen onderſtand, by Schouwen. III. 468. krygt de nederlaag. III. 469

Finantie-Kamer. Zie Kamer der Geldmiddelen.

Fivelingo (die van) van Ketterye verdagt gemaakt. II. 372

Fledderus (*Herman Koops*) veroorzaakt eenige beweeging te Steenwyk. XX. 391. regt een ver-

vendel ſchutters op XX. 362. wordt gevat. XX. 363. gehangen. XX. 365. door den Prinſe van Oranje in zyne eere herſteld. XX. 368. eerlyk begraaven. XX. 368
Flaertingen, eene Landſtreek met den titel van Markgraafſchap. II. 144, 159
Fleteren. Zie *Antonis van den Houte.*
Fleury. Slag aldaar. in 1622. X. 436
Fleury (*André Hercule*), Oud Biſchop van Frejus, en daarna Kardinaal, yvert tegen de Hervormden. XVIII. 291. wordt eerſte Staatsdienaar van Frankryk. XVIII. 360. handelt met het Weener-Hof. XVIII. 424. ontwerpt de voorafgaande punten der Vrede. XVIII. 425, 430. raakt, hier te Lande, in hooge agting. XVIII. 438. ſlaat een Beſtand voor. XVIII. 482. 't welk niet behaagt. XVIII. 485. handelt heimelyk met de Keizerſchen en Spaanſchen. XVIII. 491. wat hy van 't handhaaven der Pragmatike Sanctie gevoelde. XIX. 24. hy ſchynt tot oorlog te neigen. XIX. 42. is heimelyk misnoegd, over 't ſluiten van het Weener-Verdrag. XIX. 57
Flevo (Meer), nu de Zuiderzee. I 56
Flevum (Rynmond). I. 59
Flevum (Sterkte) waar gelegen. I. 81
Fledrof (*Graaf van*), Bevelhebber van Maaſtricht, bezet Luik. XVI. 9
Flodorff-Wartenſtoben, (*Willem*, *Graaf van*), Burgemeeſter van Veere, doet de Wet vergaderen om den Prins van Oranje tot Stadhouder uit te roepen. XX. 71. wordt aan zyne Hoogheid gezonden. XX. 78
Florennes (. . . *Glimes*, *Heer van*) verlieft Filippeville. VII. 197
Floris de I. Zoon van Dirk den III. II. 153. wordt Graaf van Holland. II. 165. geraakt in oorlog met Willem, Biſſchop van Utrecht. II. 166. overwint hem en zyne bondgenooten. II. 168. wordt, na eene tweede overwinning, by Hemert, overvallen en gedood. II. 169. zyne Dogter, Berta, trouwt met den Koning van Frankryk. II. 179
Floris de II., bygenaamd de *Vette*, Graaf van Holland. II. 198. of hy onder Voogdye geſtaan hebbe. II. 198. trouwt met Petronelle van Saxen. II. 206. verdraagt zig met Keizer Henrik den V., over Zeeland Beweſter-Schelde. II. 208, 210. zyn Privilegie aan de Burgeren van Alkmaar. II 213. Vooryal tuſſchen hem en den Frieſchen Edelman Galama. II. 213. nog een met den Abt van S. Truyen. II. 215. hy ſterft. . . II. 212
Floris de III. wordt Graaf van Holland. II. 236. woont de Rykesvergaderingen by. II. 237. heft een' nieuwen Tol te Geervliet. II 237 tot misnoegen der Vlaamingen. II. 239. verdraagt zig met de Weſtfriezen. II. 240. trouwt eene Schotſche Prinſes. II. 241. onderſteunt Biſſchop Godefrid, tegen de Groningers. II. 242. verdraagt zig met hem wegens Friesland. II. 243. maakt een Verdrag tot voorko-

ming der overſtroomingen des Ryns. II. 246. voert kryg tegen Vlaanderen. II. 248. wordt gevangen. II. 249. ſluit eene nadeelige Vrede. II. 250. trekt op tegen de Weſtfriezen. II. 261. keert te rug, met verlies. II. 261. beoorloogt de Friezen. II. 267, 268. trekt naar 't Heilige Land. II. 273. ſterft, te Antiochie. II. 274

Floris de IV. Graaf van Holland. II. 356. zyn Huwelyk. II. 337. hy ſtigt een Klooſter, te Loosduinen. II. 356. mengt zig in den twiſt, tuſſchen Gelder en 't Stigt. II. 358. handelt met Biſſchop Otto, over 't leggen van ſluizen in den Wendeldyk. II. 360. helpt hem, tegen Rudolf van Koeverden. II. 363. overwint de Stadingers. II. 373. wordt, in een Steekſpel, gedood. II. 374. zyne Keuren aan verſcheiden' Zeeuwſche Steden. II. 375

Floris de V. wordt Graaf van Holland, onder Voogdye. III. 3, 6, 8. leert taalen. III. 6. trouwt. III. 9. trekt tegen de Weſtfriezen. III. 15. wordt Ridder. III. 18. beoorloogt de Weſtfriezen, te water. III. 18. vindt het Lyk van Koning Willem. III. 19 ſtigt een Slot te Wydenes. III. 20. handelt over een Huwelyk met Engeland, tuſſchen de wederzydſche Kinderen. III. 23, 30. ſluit een Beſtand met Gelder. III. 33. helpt de Stigtſchen tegen Amſtel en Woerden. III. 36. verzoent zig met hen. III. 39, 41. ſchenkt Amſtelredamme aan Jan Perſyn. III. 40. ſtelt twaalf Ridders van S. Jakob aan. III. 42. ſtigt vier Sloten in Weſtfriesland. III. 44. brengt de Weſtfriezen tot onderwerping. III. 44. munt geld te Medenblik. III. 45. de Zeeuwſche Edelen ſpannen tegen hem ſamen. III. 46. by doet het beleg van Middelburg opbreeken. III. 49. verzoent zig met de Edelen. III. 50. beweert regt te hebben op de Schotſche Kroon. III. 55. ſtaat 'er van af. III. 57. verbindt zig met Frankryk. III. 59. zyn ombrengen, in deszelfs oorzaaken en uitkomſt, omſtandiglyk ontvouwd. III. 64-85

Floris de Zwarte, Zoon van Floris den II. zyn aart. II. 220. hy is oneenig met Dirk den VI. II. 220. onderſteunt de Weſtfriezen. II. 221, 222. wordt ook door de Kennemers voor *Heere* aangenomen. II. 223. verdraagt zig met Dirk den VI. II. 223. neemt de wapenen aan, om de Erfdogter van Rechem ter Vrouwe te bekomen. II. 224. wordt omgebragt. II. 225

Floris, Zoon van Floris den IV., verwint de Vlaamingen. II. 393. wordt Voogd van Floris den V. III. 3. maakt een Verdrag met Vlaanderen. III. 3. ſterft. III. 6. zyne Keuren over Zeeland. III. 6

Floris, Zoon van Jan van Avennes, regeert Zeeland. III. 9, 10

Floris van Egmond, Heer van Yſſelſtein, is Zeeadmiraal. IV. 338. valt in Nieuwkerk, op de Veluwe. IV. 365. is oneenig met de Stad Utrecht. IV. 368. bemagtigt de Sloten Rooden-T'ooren, Perſingen en Heumen. IV. 371. is Stadhouder van Holland. IV.

IV. 388, bemagtigt eene Friesche Vloot, IV. 398. verjaagt de Gelderschen uit Holland. IV. 404. wordt Graaf van Buuren. IV. 441. draagt, zorg tegen de Gelderschen. IV. 470. bewerkt eene Unie tusschen Holland en eenige Brabantsche Steden. IV. 478, 489 zyne Krygsbedryven, in Overyssel en Gelderland. IV. 493. hy sterft. V. 193

Floris Oem van Wyngaarden, Pensionaris van Dordrecht, vervalt in de ongenade van Karel den V. IV. 413. wordt in zyne eer hersteld. IV. 145

Floriszoon (*Pieter*) voert bevel over een Esquader, in den slag van 1652, tusschen Blake en Tromp. XII. 222. sneuvelt in de Zond. XII. 468

Floriszoon (*Willem*) bevordert de openbaare Preeke. VI. 165

Floyon (. . . *van Barlaimont, Heer van*) helpt Namen verrassen. VII. 152

Fokke Abelszoon dient Willem den I. te water. VI. 308. helpt den Briele inneemen. VI. 345

Fook (*Albrecht*) uit Utrecht gezet zynde, wordt door de Staaten van Holland beschermd. VIII. 169

Forbin (de Ridder). zyne Krygsbedryven ter zee. XVI. 153, 312, 316

Foreest (*Jan van*), Schout van Alkmaar, door Sonoi tot Regter gesteld over eenige Roomschgezinden. VII. 55

Foreest (*Nanning van*) gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 29. wordt Lid van den Hoogen Raade. VII. 451

Foreest (*Nanning van*), Vroedschap te Alkmaar, gemagtigd tot de opvoeding van Willem den III. XIII. 198

Formosa verlooren. XIII. 75

Fortrape, waar gelegen. II. 107, 108

Forum Adriani, of Markt van Adrianus, hier te Lande. I. 190

Four (*Pierre du*), om een toeleg op 't leeven van Prinse Maurits, ter dood gebragt. VIII. 399

François de I., Koning van Frankryk, maakt een Bestand met Karel den V. IV. 392. en een Verbond van Vrede en Vriendschap. IV. 399, 400. raakt, op nieuws, met hem in oorlog. IV. 429. wordt gevangen. IV. 450. maakt Bestand en Vrede. IV. 451, 460. sluit een Verbond tegen Karel den V. IV. 466 maakt Bestand. IV. 491. raakt wederom in oorlog. V. 124, 128, 136. verbindt zig met den Hertoge van Gelder. V. 126. maakt Bestand. V. 138. Vrede. V. 144. vangt wederom oorlog aan. V. 211. maakt verscheiden' verbonden tegen Karel den V. V. 212, 215. bemagtigt Luxemburg. V. 221. verliest het wederom. V. 221. wint verscheiden' Steden in Henegouwen, en gantsch Luxemburg. V. 245. voorziet Landrechies. V. 259. maakt vrede te Crespi. V. 272. sterft. V. 296

François de II. wordt Koning van Frankryk. VI. 35. maakt Vrede met de Hugenooten. VI. 73

François de III., Hertog van Lotharingen, komt in Holland. XIX. 75. trouwt met de Aartshertoginne Maria Theresia. XIX.

XIX. 210. wordt Mederegent zyner Gemaalinne. XIX. 292. wordt Keizer, onder den naam van *Franciskus den I.* XIX. 503
FRANIKER. Geregtshof aldaar opgeregt, in 1572. VI. 369. Hooge School, in 1585. VIII. 69
FRANKEN. Naamsbetekenis en oorſprong. I. 202 *Aant.* zy vallen in Batavia. I. 202. helpen Poſthumus tegen Gallieen. I. 203. worden, door Aureliaan, geſlaagen. I. 208. ſlaan zig neder in Batavia en langs den Ryn. I. 210, 211. waarom de Romeinen hun akkers afſtonden. I. 214. zy verraaden Prokulus. I. 216. verbranden eenige Romeinſche ſchepen. I. 217. hunne Scheepstogten. I. 217, 218. Maximiaan Herkulius overwint hen. I. 221. hunne zeeſchuimeryen. I. 222. zy worden, in Batavia, door Konſtantius Chlorus, geſlaagen. I. 224 en daaruit verjaagd. I. 225. zy vallen in Gallie. I. 228. worden, door Konſtantyn, geſlaagen. I. 230. nog eens, door Krispus. I. 232. vallen op nieuws in Gallie. I. 233. worden, door Juliaan, bedwongen. I. 241, 242, 244. door de Quaden, uit Batavia, gejaagd. I. 247. zy verbinden zig, op nieuws, tegen de Romeinen. I. 257. vallen in Gallie. I. 258. Theodoſius beoorloogt hen. I 259. ook Valentiniaan. I. 263. de Alemannen vallen in hun Land. I. 265. Stiliko ſluit een verdrag met hen. I. 267. zy worden, door de Gothiſche en Skytiſche volken, overwonnen. I. 270. Aëtius ſlaat hen. I. 281. Verdragen tuſſchen hen en de Romeinen. I. 281, 288. zy maaken zig meeſter van een deel van Gallie. I. 287. ook van Trier en Keulen. I. 293. zy overwinnen de Saxers. I. 294
Franken (*François*), Penſionaris van Gouda, en daarna Raad in den Hoogen Raade, werkt tegen den handel met Frankryk. VIII. 50. zyn geſprek met Oldenbarneveld, over 't verheffen van Maurits tot Graave. IX. 454. X. 247
Franken (*Jan*), Dienaar van Oldenbarneveld. Byzonderheden hem betreffende. X. 286, 360, 362, 363
Frank van Borſelen wordt Stadhouder van Holland en Zeeland. III. 491. trouwt, heimelyk, met Vrouwe Jakoba. III. 510. wordt gevat. III. 512. geſlaakt. III. 514. bekomt eenige goederen en waardigheden. III. 514. moet voor 't onderhoud van 't Beſtand met Engeland zorgen. IV. 42. onthaalt Hertog Karel. IV. 106. ſterft. III. 515
Frankfort (*Vrede* van). IV. 259
Frans van Brederode (Jonkheer) tot hoofd der Hoekſchen verkooren. IV. 245. zeilt door een onbevaaren diep. IV. 246. bemagtigt Rotterdam. IV. 247. onderneemt een aanſlag op Schoonhoven. IV. 247. op Schiedam. IV. 250. verlieſt Rotterdam. IV. 256. zoekt Goereede te bemagtigen. IV. 264, wordt, in een gevegt, by Brouwershaven, gewond. IV. 265. ſterft. IV. 266
Franſche Furie te Antwerpen, in 1582. VII. 475

Fra-

Fraser (*Joan*) om voorgenomen brandſtigtery geſtraft. XIV. 286
Franszoon (*Cornelis*), Burgemeester van Woerden, houdt den Lutherſchen voor den waaren Hervormden Godsdienſt. VII. 39
FREDRIK DE I. wordt Keizer. II. 235. geeft Floris den III. verlof tot het heffen van een' tol te Geervliet. II. 237. bevredigt hem met den Biſſchop van Utrecht. II. 244. trekt naar 't Heilige Land. II. 273. daar hy omkomt. II. 274
FREDRIK DE II. wordt Keizer. II. 332. de Graaf van Loon houdt zyne zyde. II. 233. hy beveſtigt de Utrechtſche Kerk, in de tolvryheid te Tiel. II. 349. wordt afgezet. II. 378
FREDRIK DE III. (Keizer) ontvangt de hulde wegens de Nederlanden van Hertoge Filips van Bourgondie. III. 549. vordert ſchatting van Friesland. IV. 66. verbiedt Hertoge Filips de Friezen te ontruſten. IV. 67. ontvangt de hulde, wegens Gelder en Zutfen, van Hertoge Karel. IV. 142. komt met een Leger in de Nederlanden. IV. 243. keert terug. IV. 244. ſterft. IV. 294
Fredrik de I. wordt Koning van Deenemarke. IV. 459. geeft Holland en Zeeland verlof tot handelen. IV. 459 ſluit de Zond. V. 36. onluſten tuſſchen hem en Holland. V. 40. hy maakt vrede. V. 45. zoekt nieuwen twiſt. V. 46. wordt krank. V. 55. ſterft. V. 59
Fredrik de II., Koning van Deenemarke, verhoogt de Zondſche tollen. VI. 257. verdraagt zig, deswege, met Alva. VI. 258
Fredrik de III. wordt Koning van Deenemarke. XI. 389. handeling der Staaten met hem. XII. 38-43, 271-273. hy ſluit een Verbond met hen. XII. 274. een nader Verdrag. XII. 440. nog een. XII. 462. hy ſteekt zig in den Noordſchen kryg. XII. 461. lydt 'er veel by. XII. 462, 463 ſluit een Verdrag met Zweeden. XII. 463. raakt op nieuws in oorlog. XII. 465. wordt door de Staaten met eene Vloot onderſteund. XII. 466, 467. maakt wederom Vrede. XII. 482. handeling der Staaten met hem. XIII. 136, 185. zeven Verdragen met hem. XIII. 186
Fredrik de IV., Koning van Deenemarke. Verſchil met hem. VIII. 162
Fredrik de V. wordt Koning van Deenemarke. XX. 45
Fredrik Auguſtus de III. wordt Koning van Poolen. XIX. 154. maakt aanſpraak op de Ooſtenrykſche nalaatenſchap. XIX. 312. raakt in moeite met den Koning van Pruiſſen. XIX 504
Fredrik de I. Koning van Pruiſſen. XVII. 95. betwiſt den Prinſe van Naſſau het regt op de nalaatenſchap van Willem den III. XVII. 131, 148. ſluit een Verdrag met Groot-Britanje en de Staaten. XVII. 96. wordt Prins van Neufchatel. XVII. 313. werpt bezetting in Meurs. XVII. 493. ſterft. XVII. 494
Fredrik de II. wordt Koning van Pruiſſen. XVII. 494. ſtaat naar 't Overkwartier van Gelder. XVII. 499. verſchilt met de Staaten, over de tollen op de

Maaze enz. XVIII. 37, 38. werpt bezetting in Herſtal. XVIII. 38. verſchilt met de Staaten, over 't Overkwartier van Gelderland. XVIII. 97, 161. weigert te bewilligen in hunne aanneeming van 't Verdrag van Hanover. XVIII. 386. zyne handeling met den Keizer. XVIII. 389. en met Rusland. XVIII. 390. ſteekt zig in de Ooſtfrieſche geſchillen. XVIII. 518, 520. ſterft. XIX. 295

Fredrik de III. Koning van Pruiſſen. Zyne afbeelding. XIX 296. hy wendt regt voor, op een gedeelte van Silezie. XIX. 296. gronden van het zelve. XIX. 297 enz. hy valt in Silezie. XIX. 301, 304, 306. geeft 'er den Staaten kennis van. XIX. 302. handelt met de Koninginne van Hongarye. XIX 303. ſluit de Vrede van Breslau. XIX. 339. weigert Groot-Britanje onderſtand. XIX. 431. ondersteunt Keizer Karel den VII. XIX. 467. wordt Vorſt van Ooſtfriesland. XIX. 478. handelt met de Staaten over 't ontruimen van Embden en Lieroord. XIX. 479 enz. raakt in moeite met het Keur-Saxiſche Hof. XIX. 504. ſluit de Overeenkomſt van Hanover. XIX 507. handelt over Vrede. XIX. 509 enz. ſluit de Verdragen van Dresden. XIX. 509 enz. zyne inzigten. XIX. 518. handeling met hem. XX. 174, 336. hy regt eene Indiſche Maatſchappy te Embden op. XX. 405

Fredrik, Paltsgraaf aan den Ryn, ſtaat naar Deenemarke. V. 106

Fredrik, Paltsgraaf aan den Ryn, wordt tot Koning van Bohee-me verkooren. X. 402. zyne nederlaag by Praage. X. 406. hy wykt naar Holland. X. 406. keert naar de Palts. X. 434. komt wederom in Holland. X. 436. zyn oudſte Zoon verdrinkt in 't Y. XI. 112. hy voegt zig by 't Zweedſche Leger. XI. 162. ſterft. XI. 164. dood zyner Gemaalinne. XIII. 49

Fredrik, Biſſchop van Utrecht, zuivert zyn Bisdom. II. 45

Fredrik de II. wordt Biſſchop van Utrecht. III. 198. hangt af van Graave Willem den III. III. 198

Fredrik van Blankenheim of *de III.* wordt Biſſchop van Utrecht. III. 333. maakt een verbond met Friesland. III 333. ſterft. III. 492

Fredrik van Baden of *de IV.* wordt Biſſchop van Utrecht. IV. 315. ontvangt de hulde van Groningen. IV. 316. doet afſtand van 't Bisdom. IV. 408

Fredrik van Egmond, Heer van Yſſelſtein, doet het beleg van Yſſelſtein opbreeken. IV. 219. ontzet Franiker. IV. 318

Fredrik-Henrik (Schans) door de Franſchen bemagtigd, in 1747. XX. 116

FREDRIK-HENRIK gebooren. VII. 510. waarom eerſt *Henrik* en *Heurik Fredrik* genoemd. VII. 510. *Aant.* zyn plegtige doop, door zekeren Predikant, vinnig berispt VII 27. hy wordt Kolonel. VIII. 377. en Bevelhebber van Geertruidenberg. VIII. 377. woont den veldtogt van 1597 by. VIII. 468 doet eene reis naar Frankryk. VIII. 395. krygt, in 1599, zitting in den Raad van Staate. IX. 67. trekt in gezantſchap naar Engeland. IX. 154. wordt Landvoogd van Staatſch

Staatſch Vlaanderen. IX. 169. ſterkt Rynberk. IX. 188. zyne wakkerheid in 't gevegt aan de Roer. IX. 194. hy verovert Breêvoort. IX. 207. verraſt Erkelens. IX. 225. zyne Moeder zoekt hem te bevorderen, in Frankryk. IX. 423. de Staaten ſtaan toe, dat hy zynen Broeder opvolge. IX. 448. zy verbeteren zyne wedde IX. 449. hy bekomt zyn aandeel uit zyns Vaders nalaatenſchap. IX. 456. belegert Utrecht. X. 29. ontzet Brunswyk. X. 93. men tragt hem in 't Lid der Edelen te beſchryven. X. 245, 296. arg vermoeden op hem. X. 295. hy trekt naar de Palts. X. 405, 406. naar Brabant. X. 432. tragt Breda te ontzetten. X. 497. XI. 10. trouwt met eene Graavinne van Solms. X. 498. wordt *Stadhouder, Kapitein en Admiraal-Generaal.* XI. 3. en *Eerſte Edele* van Zeeland. XI. 5. zyne inzigten in zaaken van Oorloge, Regeeringe en Godsdienſt. XI. 6, 7, 8. hy doet een' aanval op ter Heide XI. 10. trekt naar Vlaanderen. XI. 35. wordt Ridder van den Kouſeband. XI. 52. belegert en verovert Grol. XI. 52, 53, 54. ſtilt eenige beweegingen te Amſterdam. XI. 78, 85. zendt vier vendelen derwaards. XI. 86. belegert 's Hertogenboſch. XI. 91, 92. 98. bezorgt den Ryn en den Yſſel. XI. 94. wint 's Hertogenboſch. XI. 101. voorkomt de afdanking van eenig Krygsvolk. XI. 116. geraakt aan 't bezit van 't Prinsdom Oranje. XI. 130. zyn aanſlag op Duinkerken. XI. 132, 133, 134. hy verwerft voor zynen Zoon het regt tot de opvolging in het Stadhouderſchap. XI. 139. zyn handel omtrent de Groot. XI. 146. voorſlag hem gedaan door den Graave van Warfuſé. XI. 149. hy wint Venlo, Roermonde, Straalen en Sittart. XI. 150. belegert en bemagtigt Maastricht. XI. 152, 153, 154, 157. voorſlag tot Vrede, hem aldaar gedaan. XI. 158. hy ontvangt de Gemagtigden der Spaanſche Nederlanden aan de Hoorn-brugge. XI. 169. bemagtigt Rynberk. XI. 174. dreigt Breda. XI. 190. krygt het opperbevel over het vereenigd Franſch en Staatſch Leger. XI. 200, 202. verovert Tienen. XI. 202. komt voor Leuven. XI. 203. verlaat de Stad wederom. XI. 204. belegert Schenkenſchans. XI. 206. wintze. XI. 208. onderzoek, of hy met reden beſchuldigd worde van 't verwaarloozen der Franſche troepen. XI. 209. hy ſtoekt zig in de geſchillen, in Friesland. XI. 224-226. zyn misnoegen op de Staaten. XI. 235. hy brengt te wege dat Pauw afſtand doet van 't Raadpenſionarisſchap. XI. 242, 243. bekomt den titel van *zyne Hoogheid*. XI. 248. wordt *eerſte Edele* van Holland. XI. 249. verovert Breda. XI. 253, 255, 256. tragt een Opper-Kollegie ter Admiraliteit te doen oprechten. XI. 263. zyn toeleg op Hulſt of Antwerpen. XI. 267, 270, 272. zyn misnoegen op Amſterdam. XI. 264, 268. hy trekt voor Gelder. XI. 273. verlaat de Stad. XI. 274. zyne vrugteloze onderneeming op Brugge. XI. 289. hy dreigt Hulſt wederom.

XI. 291. men zoekt hem verdagt te maaken in 't ſtuk van den Godsdienſt. XI. 295. hy wordt Stadhouder van Groningen en Drente. XI. 295. ſluit een Huwelyk voor zynen Zoon met de Dogter van Karel den I. XI. 297. en een ander voor eene zyner Dogteren, welk niet voortgaat. XI. 301. hy verovert Gennep. XI. 305, 307. onderſteunt Koning Karel den I. XI. 332. dreigt Hulſt ten derde maale. XI. 336. wordt door Strikland beſchuldigd. XI. 340. bemagtigt Sas van Gend. XI. 367-370. dringt op vermeerdering van Krygsvolk. XI. 378. zyn' toeleg op Antwerpen. XI. 391, 392. hy belegert en verovert Hulſt. XI. 393, 394. zyne handeling met een' Monnik. XI. 396. hy ſtremt het vertrek der Gevolmagtigden tot de Vredehandeling. XI. 399. krygt kennis van een' afzonderlyken handel, tuſſchen Frankryk en Spanje. XI. 413-415. argwaan op hem. XI. 416, 418. handel van de Knuit, hem betreffende. XI. 425, 475. by raadt het openen van den veldtogt aan. XI. 425. ſluit een Verdrag wegens Antwerpen. XI. 427. geeft zyne oudſte Dogter aan den Keurvorſt van Brandenburg ten Huwelyk. XI. 431. wordt zeer zwak. XI. 432. raadt tot Vrede. XI. 432. ſterft. XI. 432. zyn uiterſte wil. XI. 434. kinderen. XI. 434. afbeelding. XI. 435

Fredrik Magnus, Ryngraaf, raakt in gevegt met eenige Spaanſche manſchap. XI. 319. valt in de Landen van Overmaaze. XI. 457. trekt, aan 't hoofd van eenig Krygsvolk, naar Munſter. XIII. 84. ſterft. XIV. 268

Fredrik (Don), Zoon van Alva, wordt Overſte van 't voetvolk. VI. 241. ſlaat het ontzet van Bergen. VI. 384. bemagtigt Zutfen. VI. 401. en Naarden. VI. 404. belegert Haarlem. VI. 419, 413. neigt tot het verlaaten der Stad. VI. 419. wordt door Alva aangezet, om 't beleg te vervolgen. VI. 419. wint de Stad, by verdrag. VI. 430. ſlaat het beleg voor Alkmaar. VI. 441. verlaat de Stad. VI. 444. belegert Leiden. VI. 450 draagt het bewind over 't beleg op aan Baldes. VI. 456. keert naar Spanje. VI. 456

Fredrik of *Frits van Naſſau* wordt voor Gelder gekweſt en gevangen. XI. 274

Fredrik Schenk van Tautenburg wordt Aartsbiſſchop van Utrecht. VI. 65, 70. legt overhoop met zyne Geeſtelykheid. VI. 114. ſterft. VII. 330

Freſin (Karel van Gavere, Heer van) handelt met den Aartshertoge Matthias. VII. 181. met den Hertoge van Anjou. VII. 199. by wordt vaſtgezet. VII. 288. bevordert in de begtenis het verlies van Breda. VII. 379

Fridland. Zie *Walſtein.*

Frits (Dirk de), Oud-Burgemeester van Haarlem, handelt met Don Fredrik. VI. 411, 412. raadt de Stad tot verdrag. VI. 412

FRIESLAND. hoe ver 't zig, oudtyds, uitſtrekte I. 292, 359. II. 3, 4, 158, 161. wordt Karel, Zoon van Karel den Grooten, aan-

aanbedeeld. II. 34. door de Deenen overvallen. II. 38, 58, 62. aan Godefrid den Noorman afgeſtaan. II. 87. inval der Hunnen in Friesland. II. 117. der Noormannen. II. 118

FRIESLAND (tegenwoordig) onderwerpt zig aan Willem den III. III. 224. hoe de Graaven van Holland aldaar gebuldigd werden. III. 227. Willem de IV. doet een' togt derwaards, in welken hy omkomt. III. 258. Regeering. III. 327. Tweeſpalt tuſſchen de Schieringers en Vetkoopers. III. 328. de Friezen ſluiten een verbond met den Biſſchop van Utrecht. III. 333. worden door Hertoge Albrecht beoorloogd. III. 332, 334, 339, 341. die een Beſtand met hen maakt. III. 342. hun verbond met Engeland. III. 343. zy bemagtigen Staveren. III. 397. huldigen Jan van Beijeren. III. 452. IV. 61. Hertog Filips zoekt ook voor Heer van Friesland aangenomen te worden. IV. 61. 't mislukt. IV. 67. Fredrik de III. eiſcht ſchatting van Friesland. IV. 66. Karel van Bourgondie handelt, om Friesland tot onderwerping te brengen. IV. 107. Ooſtergo en Weſtergo ſluiten een Verbond van Koophandel met Eduard den IV. IV. 182. Hertog Albrecht van Saxen wordt Erfſtadhouder van Friesland. IV. 319. daarna zyne Broeders, Henrik en Joris. IV. 519, 325. Karel de V. wordt Heer van Friesland. IV. 390, 442, 443

FRIESLAND hielt gedeeltelyk 's Prinſen zyde, in 1572. VI. 369. Graaf Jooſt van Schouwenburg wordt 'er Stadhouder over. VI. 369. 't valt Oranje wederom af. VI. 400, 402. wordt gedeeltelyk overgebragt tot de Staatſche zyde. VII. 127. treedt in de Utrechtſche Unie. VII. 265, verwerpt de Keulſche Vredepunten. VII. 284. twiſt aldaar. VII. 494. VIII. 212, 219. IX. 100. door Graave Willem bygelegd. IX. 100. ſtaat der Kerken aldaar, in 1618. X. 58. en in 1616. X. 142. 't Geweſt dringt op 't houden eener nationaale Sinode. X. 155. vyandelyke inval in het zelve, in 1622. X. 439. twiſt onder de Leden der Regeeringe. X. 484. 't Geweſt zoekt Krygsvolk af te danken. XI. 130. beroerte en verandering der Regeeringe aldaar. XI. 217-226. 't Geweſt tragt de handelingen der groote Vergaderinge te doen opſchorten. XII. 158. beweert de noodzaakelykheid van 't aanſtellen van een' Stadhouder. XII. 169. dringt op 't afkondigen eener algemeene Vergiffeniſſe. XII. 192. verklaart zig ſterk tegen 't verloeenen der Akte van Uitſluiting, door Holland. XII. 333, 334, 341, 359. wil Bevernigk en Nieuwpoort geſtraft hebben. XII. 337. beveelt, in de Kerken te bidden, voor den Prinſe van Oranje. XII. 359. tweedragt aldaar. XII. 398. klagten over 't kuipen. XIII. 70. twiſt tuſſchen de Prinsgezinden en Hollandſchgezinden aldaar. XIII. 340. de Provincie begeert rang voor Utrecht. XIV. 312, 320, 325. Reglement op de Regeering, aldaar gemaakt. XIV. 458. verſchil

ſchil met de Provincie over 't afdanken van Krygsvolk. XV. 25. zy ſtemt de werving van zestienduizend man af. XV. 217. wordt, vergeefs, bezonden. XV. 217. dringt op het te rug ontbieden van den Spaanſchen onderſtand. XV. 225. Misgewaad aldaar verbrand. XV 386. de Provincie dringt op bevordering van Prins Joan Willem Friſo, tot Generaal van 't Voetvolk. XVII. 208, 209. op zyne zitting in den Raad van Staate XVII. 272 ſchaft de Pagten af. XX, 199. verklaart het Stadhouderſchap ook in de vrouwelyke lyn erfelyk. XX. 199. magtigt den Prins van Oranje tot herſtellinge der Regeeringe. XX. 201. groote verandering in den vorm derzelve. XX. 317

FRIEZEN, hunne oude woning. I. 36. onderſcheiding in *groote* en *kleine Friezen*. I. 36. Druzus maaktze aan 't Roomſche Ryk ſynsbaar. I. 58, 80. hun opſtand tegen de Romeinen. I. 80. zy ſlaan Apronius en deszelfs Bondgenooten. I. 82. Korbulo overheert hen. I. 92. ſtigt eene ſterkte in hun Land. I. 93. zy neemen eenige Akkers in. I. 96. gedrag van twee hunner Hoofden, in den Schouwburg te Rome I. 97. zy ſlaan de ingenomen akkers wederom af. I. 97. verbranden twee Romeinſche Winterlegeringen. I. 122. ſlaan de Romeinen. I. 124. of zy door Albinus geſlaagen zyn. I. 192. zy bebouwen de Romeinſche akkers. I. 227. ſteeken, gedeeltelyk, over naar Britanje. I. 289. worden, door Klovis, overwonnen. I. 305, 307. durven niets tegen Chilperik onderneemen. I. 326. worden, door Klotaris den II. en door Dagobert, overwonnen. I. 331. blyven lang ongeloovig. I. 342. Eligius predikt onder hen. I. 346. ook Wilfrid. I. 352. Wigbert. I. 356. Willibrord. I. 356. Wolfran. I. 369. en Bonifacius. I. 384, 413. zy worden, door Pipyn den Dikken, overwonnen. I. 358. hun opſtand, onder Poppo. I. 374. Karel Martel overwint hen. I. 375. zy worden, door Karoloman en Pipyn, geſlaagen. I. 403. helpen Pipyn tegen de Saxers. I. 404. eenigen hunner ſtaan op tegen Karel den Grooten. I. 429. die hen overwint, en hun 't Regt op hun vaderlyk erfgoed beneemt. I. 430. welk hun, door Keizer Lodewyk, wedergegeven wordt. II. 42. veelen worden Chriſtenſch. I. 425, 431. hun Verdrag met Karel den Grooten. I. 442, die hun Wetten geeft. I. 445. zy bekomen den naam van *frye Friezen*. I. 444. hun wordt, door de Deenen, ſchatting opgelegd. II, 38 Godefrid de Noorman dwingtze, met eenen ſtrop om den hals te gaan. II. 88. de Teiſterbantſche Friezen ſlaan de Noormannen. II 91

Friſiabonen. I. 36

FRISO. Zie JOAN WILLEM FRISO en WILLEM KAREL HENRIK FRISO.

Froymont (*Jan van Bourgondie, Heer van*) wordt uit het Kasteel van Namen verdreeven. VII. 152. heeft een eiſch op Vee-

Veere en Vliſſingen. VII. 385
Fuentes (*Don Pedro Henriques*, *Graaf van*) komt in de Nederlanden. VIII. 369. heeft den klem van 't bewind, na Parmas dood. VIII. 370, 371. wordt Landvoogd, by voorraad. VIII. 410. keert naar Spanje te rug. VIII. 427
Furſtemberg (*Prins Willem van*). zyne handeling in Duitſchland. XIII. 398-401, 414. Lodewyk de XIV. zoekt hem tot Keurvorſt van Keulen te doen verkiezen. XV. 414
Fynaard bemagtigd, door Mondragon. VII. 62

G.

Gaal (*Jakob*), Schepen te Rotterdam, verklaart geene Regenten te kennen, die *liever Franſch dan Prinſch* waren. XIV. 76. wordt door de Burgery bewaard. XIV. 115
Gaëtan (*Don Louis*) neemt den Haage in. VI. 483. ook Maaslandsſluis. VI. 484. ſneuvelt. VI. 484
Gail (*Andries*), Gezant van Keizer Rudolf den II., handelt te Geertruidenberg. VII. 148
Galama, een Frieſch Edelman. zyne ontmoeting met Floris den II. II. 213
Galama (*Hartman*) raadpleegt met Brederode, te Viane. VI. 211. te Amſterdam. VI. 220. wordt gevangen. VI. 230, onthalsd. VI. 277
GALBA ſtelt Klaudius Civilis in vryheid. I. 102. dankt de Bataviſche Lyfwagt af. I. 103. ſterft. I. 104
Galeijen gebouwd, door de Staaten. IX. 91. dienſt derzelven. IX. 92
Galen (*Jan van*), Kommandeur over een Esquader in de Middellandſche zee. XII. 220. ſneuvelt in een gevegt voor Livorno. XII. 237
GALLIE. Oude Verdeeling van dit geweſt. I. 37. Inval van verſcheiden woeſte volken, in het zelve. I. 266, 270
GALLIEN trekt ten ſtryde tegen de Germaanen. I. 203. ſpot met het verlies van Gallie. I. 206
Gallieres, Reſident der Staaten te Regensburg, neemt agthonderd Saltzburgers aan, die herwaards gevoerd worden. XIX. 69
Galo (*Simon*). II. 259
Gama (*Vasko de*) zeilt om de Kaap de goede Hoop. IX. 135
Gamarra (*Don Eſtevan de*), Spaanſche Gezant in den Haage. XII. 380. zyne handeling XIII. 12, 13, 164. hy krygt gehoor in de Vroedſchap te Dordrecht. XIII. 107. ſlaat een Verbond voor. XIII. 115
Gannaskus, een Kaninefaat. zyne zeeſchuimeryen. I. 92. hy wordt, door Korbulo, verjaagd en omgebragt. I. 92, 93
Gardin (*Guillaume du*) heeft de hand in de omwenteling van Amſterdam, in 1578. VII. 206
GARDOLF (Graaf), door Godefried den Noorman, aan den Keizer gezonden. II. 89
Gardot (*Damiaan*) verlieſt Breevoort. VIII. 206
Gasperne, door Willem den VI. gewonnen. III. 372
Gaſtanaga (*Markgraaf van*) wordt Land-

Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XVI. 9
Gaultier wordt door het Fransche Hof in heimelyke handeling gebruikt. XVII. 397, 418
Gavere. Zie *Jucby*.
Gebed voor de Overheid (openbaar). orde daar op gesteld, door de Staaten van Holland. XIII. 57. Friesland verzet 'er zig tegen. XIII. 59. ook vier andere Gewesten. XIII. 61. Zeeland slaat een' middelweg voor. XIII. 61. die Holland niet behaagt. XIII. 61. 't Voorschrift van Holland wordt, in 't gemeen, aangenomen. XIII. 62.
Geëligeerden. Zie Gekoorenen.
Geelvink (*Dirk*), Sekretaris van Amsterdam. XV. 190
Geelvink (*Jan Korneliszoon*), Oud-Burgemeester van Amsterdam, afgezonden aan Prinse Willem den II. XII. 76
Geelvink (*Joan*) gemagtigd naar Utrecht. XIV. 283
Geelvink (*Kornelis*), Oud Schepen en Raad, en daarna Burgemeester van Amsterdam. XIV. 198. krygt kennis van den voorgenomen togt naar Engeland. XV. 425
Geelvink (*Nikolaas*), Raad te Amsterdam. XIV. 85
Geelvink (*Nikolaas*), Burgemeester van Amsterdam. zyne ontmoeting op 't Stadhuis en met de tekenaars van zeker Verzoekschrift. XX. 140, 142
Geertruid stigt eene Kapel te Geertruidenberg. I. 345. Dronk naar haar genoemd. I. 345. III. 77
Geertruid (Vrouw), Weduwe van Floris den I., wordt Voogdes van haaren Zoon, Dirk den V. II. 170. zy trouwt met Robert de Fries. II. 177. wykt naar Vlaanderen. II. 181
Geertruidenberg. Kapel aldaar gestigt. I. 345. Dagvaart aldaar. III. 303. de Stad, door Jan van Beijeren, ingenomen. III. 446. door de Hoekschen verrast. IV. 250. ingenomen door de Nassauschen, in 1573. VI. 447. aanslag op deeze Stad. VII. 100. muitery aldaar. VIII. 277. Prins Maurits belegert de Stad. VIII. 280. die aan Parma verraaden wordt. VIII. 281. Maurits herwint haar. VIII. 375. aanslag op de Stad. IX. 102. handel over 't lossen van de Heerlykheid derzelve. XIII. 362-364. Vredehandeling aldaar, in 1710. XVII. 357 enz.
Geertsema (*Joannes*), Burgemeester te Groningen. Plondering van zyn huis. XX. 203
Geervliet. Tol aldaar, door Floris den III. opgeregt. II. 237. Dirk de VII. wordt 'er in bevestigd. II. 277. III. 29
Geestelyken. Ongebondenheid hunner zeden, in de agtste eeuwe. I. 388, 389
Geestelykheid. of zy, in Holland, ooit deel aan de Regeering gehad hebbe. III. 486. IV. 505. derzelver heersch- en geldzugt, door Hertoge Filips, beteugeld. IV. 29. zy wordt geschat, door Hertoge Karel. IV. 149. betaalt tot de Beden, onder Karel den V. V. 249, 301. in Utrecht geweerd uit de Staatsvergaderinge. VII. 445
Geesteranus (*Joannes Everts zoon*), Remonstrantsch Predikant te Alkmaar, verdagt wegens een op-

oproer aldaar. X. 383
't Gein, door de Hollanders overvallen. II. 359
Gekoorenen of eerſte Staat in 't Stigt aangeſteld. VII. 446. de Hopluiden te Utrecht willenze doen afzetten. VIII. 181. zy worden herſteld. VIII. 190. hun voorſlag. VIII. 190. 't geſchil met hen wordt bygelegd. VIII. 191
Gelder wordt een Hertogdom. III. 241. twiſt aldaar tuſſchen de Hekerens en Bronkhorſten. III. 299. 't Land aan Hertoge Karel van Bourgondie verpand. IV. 139. de Staaten des Lands zoeken Karel van Egmond in de Regeering te doen ſtellen. IV. 182. 't gelukt hun. IV. 307. de vier deelen des Hertogdoms verbinden zig onderling. IV. 317. de Staaten van Gelder twiſten met Hertoge Karel. V. 145. maaken ſchikking over de opvolging. V 145. Regt van Karel den V. en Willem van Gulik op dit Hertogdom. V. 233. het wordt den eerſten afgeſtaan. V. 255
Gelder. Maurits aanſlag op deeze Stad mislukt. IX. 195. zy wordt, vergeefs, belegerd, door Fredrik Henrik. XI. 273, 274. veroverd door de Pruiſſiſchen. XVII. 182
Gelderland gedeeltelyk aan 's Prinſen zyde overgebragt, door Graave Willem van den Berge. VI. 368. valt den Prinſe wederom af. VI. 400, 402. wordt, met geweld, hervormd. VII. 216, 307. treedt in de Utrechtſche Unie. VII. 263, 264. 't Krygsvolk aldaar doet een nieuwen eed. VII. 268. beeldenſtorm aldaar. VII. 307. 't Geweſt ſtoot zig aan de opdragt der Graafſykheid van Holland, aan Willem den I. VII. 514. ſtaat der Kerken aldaar, in 1612. X. 57. en in 1616. X. 142. 't Geweſt dringt op het houden eener nationaale Sinode. X. 155, 199. verſchil over deszelfs aandeel in de gemeene Laſten. X. 446. men ſtelt 'er orde op 't beſtellen der Regeeringe, na de dood van Willem den II. XII. 138. handelingen aldaar, op 't ſtuk van 't Stadhouderſchap. XII. 249, 278, 305, 306. oordeel van 't Geweſt, over 't verleenen der Akte van Uitſluitinge. XII. 333, 358. oneenigheid in het zelve. XII. 397. 't weigert in de Vrede met Portugal te bewilligen. XIII. 16. ontruimd door de Pranſchen. XIV. 307. in de Unie herſteld. XIV. 325, 358. draagt Willem den III. de Souverainiteit op. XIV. 346. die van de hand geweezen wordt. XIV. 358. de Regeering aldaar veranderd. XIV. 358. de Provincie beweert regt te hebben op Ezens, Stedesdorp en Witmond. XV. 112. bewilligt in de werving van zeſtienduizend man. XV. 209. de Graaf van Egmond beweert regt op Gelder en Zutfen te hebben. XVI. 430 enz. oproeren in Gelderland, in en na 1702. XVII. 135-143, 231-246, 299-306. de Staaten zoeken 't Overkwartier te bekomen. XVIII. 48. men arbeidt om Prins Willem Karel Henrik Friſo tot Stadhouder van dit Geweſt te doen aan-

aanſtellen. XVIII. 243 enz. de Staaten ſchryven, deswege, aan die van Holland. XVIII. 248. zy ſtellen den Prins tot Stadhouder aan. XVIII. 252. hun gevoelen over het onderſteunen der Koninginne van Hongarye. XIX. 395 enz. zy verklaaren het Stadhouderſchap erfelyk. XX. 151. beſluiten de Pagten, by voorraad, aan te houden. XX. 208. verandering der Regeeringe aldaar. XX. 315

Geldermalſen (*Adriaan van Borſelen, Heer van*), gemagtigd tot de handeling over 't Verdrag van Barriere. XVIII. 47

Gelderſche Friezen. hunne zeeſchuimeryen. IV. 390, 398, 405, 411. zy brandſchatten Texel en Wieringen. IV. 438

Gelduba, Legerplaats der Romeinen aan den Ryn. I. 68 *Aant.* overvallen door 't volk van Civilis. I. 141. ingenomen. I. 145

Geleigeld ingevoerd, in 1572. VI. 400. nieuw Plakaat op het zelve, van 1725. XVIII. 337

Geloofsonderzoek. Zie *Inquiſitie*.

Geloofsvrede, ontworpen, in 1578. VII. 214. wordt, in ſommige Geweſten, aangenomen, in anderen afgewezen. VII. 215, 216

Gemarchi. wat 'er mede gemeend worde. II. 126, 127

Gemert (Kommandery van). Twiſt over het regt tot dezelve. XII. 26

Gemmenich (*B*). XIV. 283

Gend ſtaat tegen zynen Graave op. III. 313. wordt bedwongen. III. 315. op nieuws ingetoomd, door Hertoge Filips van Bourgondie. IV. 36. die van Gend houden Vrouw Maria in hunne magt. IV. 172. ook daarna haaren Zoon. IV. 232. dien zy overleveren. IV. 235. gewelddige beroerte aldaar. V. 164-179. zwaar geſtraft, door Karel den V. V. 181. aanmerkingen, over deeze ſtraffe. V. 185. Pacificatie aldaar getroffen. VII. 115. 't ſlot aldaar bezet, door Oranje. VII. 118. geſlegt VII. 164. byſtere beroerte in de Stad. VII. 176. ten deele, door den Prinſe, geſtild. VII. 180. Oranje ſluit een verdrag met die van Gend. VII. 236 de Stad tekent de Utrechtſche Unie. VII. 266. Oranje verſtelt 'er de Wet. VII. 290. gevegt onder de Stad. VII. 457. opſchudding in dezelve. VII. 505. zy ſluit een beſtand met Parma. VII. 506, 508. geeft zig aan hem over. VIII. 18. gewonnen door de Franſchen, in 1678. XIV 472. in 1745. XX. 11

Gend (*Barthold van*), Heer van Loenen en Meinerswyk, gemagtigd tot de Munſterſche Vredehandeling. XI. 404, 405, 452

Gend (*Joan van*), Heer van Ooye, naar den Ryksdag te Worms afgezonden. VII. 200. wegens Gelderland gemagtigd tot de opdragt der heerſchappye aan Frankryk. VIII. 55

Gend (*Joan van*), Heer van Ooſterweede, roept de Staaten byeen na de dood van Willem den II. XII. 125. trekt in gezantſchap naar Frankryk. XIII. 13. wordt Gouverneur van Willem den III. XIII. 198. handelt met Lodewyk den XIV. XIV. 46

Gend (*Kornelis van*), Heer van Loenen en Meinerswyk, gemagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321
Gend (*Walraven, Baron van*) wordt gewond, in den slag by Nieuwpoort. IX. 83. bemagtigt eenige Steden in 't Graafschap van der Mark. XI. 18
Gend (*Willem Jozef van*) wordt Luitenant-Admiraal. XIII. 214. woont den togt naar Chattam by. XIII. 260. helpt zes Algierſche Kaapers veroveren. XIII. 441. zyne ontmoeting met het jagt de Merlyn. XIII. 442. misnoegen hieruit ontſtaan. XIII. 443, 472. hy ſneuvelt in den ſlag voor Soulsbaai. XIV. 25
Geneve, ondersteund door de Staaten, in 1589, en vervolgens. VIII. 320. X. 428. XIII. 433
Geniets (*Antoni*) wordt Geheimſchryver van 's Prinſen raad, in 1572. VI. 399
Gentillot gebruikt tot den aanſlag op Amſterdam, in 1650. XII. 92, 93
Gennep ingenomen door Hohenlo, in 1599. IX. 55 verlooren, in 1635. XI. 207. herwonnen, in 1641. XI. 304, 306. door de Franſchen veroverd, in 1672. XIV. 91
Genua (de Republyk van) helt naar de zyde van Spanje. XIX. 473. verklaart zig tegen den Koning van Sardinie. XIX. 522
Genua gebombardeerd door de Franſchen. XV. 294. onderwerpt zig aan de Ooſtenrykſchen. XX. 38. dryft derzelver bezetting uit. XX. 39
George de I., Keurvorſt van Hanover, word Koning van Groot-Britanje. XVII. 28. de Staaten geleiden hem met eenige Oorlogsſchepen naar Engeland. XVIII. 29. hy dringt op 't ſlegten van Duinkerken. XVIII. 29-36. de Staaten ondersteunen hem met zesduizend man. XVIII. 57, 60, 61, 63. hy doet een keer naar Duitſchland. XVIII. 64. ſluit met de Staaten. XVIII. 116. en met den Keizer. XVIII. 118. zyne inzigten met het laatſte. XVIII. 120. of hy den Staaten, in 1716, een Stadhouder hebbe aangepreezen. XVIII. 128. aanleiding tot handeling, tuſſchen hem en Frankryk. XVIII. 140. hy ruſt eene Vloot uit tegen Spanje. XVIII. 208. maakt Vrede met dit Ryk. XVIII. 234. ſluit het Verdrag van Hanover. XVIII. 321. doet de Spaanſche Gallioenen bezetten, in Porto Bello. XVIII. 375. houdt verſcheiden Hoven verdagt. XVIII. 381. wordt zelf verdagt gehouden van handeling met de Porte. XVIII. 382. zyne aanſpraak aan 't Parlement, in 1727. XVIII. 406. hy ſterft. XVIII. 439
George de II. wordt Koning van Groot-Britanje. XVIII. 441. de Staaten maanen hem aan tot bemiddeling der Ooſtfrieſche geſchillen. XVIII. 518. hy ſluit het Weener-Verdrag met Keizer Karel den VI. XIX. 46, 48. geeft den Staaten kennis van het Huwelyk zyner Dogter met den Prinſe van Oranje. XIX. 163. zoekt de vernietiging van 't Markgraafſchap van Veere te voorkomen. XIX. 221.

raakt in oorlog met Spanje. XIX. 247, 264. sluit, als Keurvorst van Hanover, een Verdrag van Onzydigheid met Frankryk. XIX. 320. belooft, zig aan 't Verdrag van Zeevaart van 1674 te willen houden. XIX. 324. vermaant de Staaten tot ernstige maatregels. XIX. 345. verklaart den oorlog aan Frankryk. XIX. 427. vordert, dat de Staaten ook met Frankryk breeken. XIX. 430. beweert regt te hebben op Oostfriesland. XIX. 483. sluit de Overeenkomst van Hanover. XIX. 507. het Verbond met Rusland. XX. 158. met de Keizerin, Sardinie en de Staaten. XX. 177. klaagt over 't belemmeren van de Vaart zyner onderdaanen in de Indien. XX. 335. sluit eene Overeenkomst met Spanje, wegens het Assiento-Verdrag XX. 373. en een Verdrag van Onderstand met Beijeren en Saxen. XX. 373, 375

Georgius van Egmond wordt Bisschop van Utrecht. V. 131. krygt Oktroi van Karel den V., om de Ketters te regt te doen stellen. V. 278

Gepiden, eene soort van Gothen, vallen in Gallie. I. 271

Gerard de II., Graaf van Gelder, verschilt met het Stigt, wegens de Veluwe. II. 272

Gerard de III., Graaf van Gelder, raakt in oorlog met den Bisschop van Utrecht. II. 357. overwint hem. II. 359. maakt Vrede. II. 359. werkt in 't kiezen van een' Bisschop van Utrecht. II. 366

Gerard van Velzen spant aan tegen Floris den V. III. 67. of deeze zyne Huisvrouw verkragt hadt. III. 68. hy dreigt den Graaf. III. 78. ontdekt de Naarders. III. 81. berooft Floris van 't leeven. III. 82. vlugt naar Kroonenburg. III. 83. wordt gedood. III. 90, 130, 132

Gerardus predikt te Kuilenburg, in 1566. VI. 164

Gereformeerden geeven hunne belydenis uit. VI. 129. hun groot getal, in 1565. VI. 130. zy verschynen, gewapend, ter preeke. VI. 163, 164. verzoeken de verbonden Edelen om bescherming. VI. 175. belooven dertig tonnen schats voor de vryheid van Godsdienst. VI. 204, 210. hun getal te Amsterdam, in 1566. VI. 216. zy weigeren zig met de Lutherschen te vereenigen. VI. 227. neemen toe, in de Roomsche Nederlanden. VII. 212. verzoeken aldaar om vrye Godsdienstoefening. VII. 212, 213. begroeten den Hertog van Anjou, te Antwerpen VII. 451. worden in Frankryk vervolgd. XV. 314. enz. zoeken, vergeefs, eenig voordeel te bedingen by de Ryswykse Vrede. XVI. 413. worden in Duitschland en in Hongarye vervolgd. XVIII. 229

Gerlacius (*Antoni*) wordt gemagtigd tot het sluiten van een Verdrag met Frankryk. XV. 234

GERMAANEN. Oorsprong. I. 2, 3

GERMANIE. Gelegenheid. I. 3. Verdeeling. I. 128 *Aant.* Oper- en Neder-Germanie. I. 81 *Aant.* 128 *Aant.* 258 *Aant.*

GERMANIKUS bevredigt het Romeinsche Leger aan den Neder-Ryn.

Ryn. I. 65. slaat de Katten. I. 65. bezeert de Legerplaats van Varus. I. 66. overwint Arminius. I. 67. twee zyner Keurbenden doen een gevaarlyken togt langs de Zuiderzee. I. 71. hy verzamelt eene Vloot. I. 72. vaart, door Druzus graft en de Noordzee, naar de Eems. I. 74. slaat de Cheruscen andermaal. I. 76. zyne Vloot lydt veel, door een storm. I. 77. men wyst hem het Brittannisch kruid. I. 79. hy keert naar Rome en sterft. I. 80

Gerolf (Graaf) strydt tegen de Deenen, te Rynsburg. II. 55

Gerolf (Graaf) de II. wordt, door Godefrid, aan den Keizer gezonden. II. 89. hy verlieft zyn Graafschap. II. 90. bekomt het wederom. II. 92. zendt zyne Zoonen, *Dirk* en *Walger*, naar Frankryk. II. 90. bekomt nog eenige goederen van Koning Arnold. II. 93. gelegenheid van zyn Graafschap. II. 93. hy sterft. II. 95

Geschenken aan Stadhouders. IV. 455, 502. V. 9, 353. aan Landvoogden. IV. 462. V. 148, 161. aan andere Grooten en Leden van den geheimen Raad. IV. 502. V. 9, 21, 104, 106, 135

Geschenken. Plakaat tegen 't ontvangen derzelven, door Regenten. XVIII. 166

Geschillen onder de Vereenigde Gewesten moeilyk te beslissen. XII. 165. verschieiden voorslagen daaromtrent op de groote Vergadering des jaars 1651. XII. 163-172

Geselius (*Kornelis*), Contremonstrantsch Predikant te Rotterdam, de Stad ontneld. X. 58. Moeilykheid hieruit ontstaan. X. 58

Gestigten (Protestantsche Godsdienstige) in Holland van verpondingen vry verklaard. XIX. 229

Geuzen. Oorsprong deezer naame. VI. 149. Geuzen-penningkjes, napjes en kleeding. VI. 149, 150. roepen van *Vivent les Gueux*. VI. 164, 189, 216. Wilde geuzen. VI. 266. Watergeuzen, derzelver bedryven. VI. 308, 309, 320. Geestelyke en politike Geuzen. X. 89

Geuzers. (*Joan*) doet de beste opening tot Vredehandeling, in 1607. IX. 237

Gezanten (uitheemsche) geen gehoor te verkrygen in de Vroedschappen der Hollandsche Steden. XIII. 168

Obiesen (*Filips van der*) tot Representant van zyne Hoogheid by de Oostindische Maatschappy aangesteld. XX. 334

Stanislaüs (*Fredrik*), zyne diensten in 't beleg van Antwerpen. VIII. 21, 29. hy komt te Amsterdam. VIII. 243

Gibraltar gewonnen, in 1704. XVII. 224, 228, 265

Gideonszoon (*Jan*) doet den Duinkerkeren afbreuk. XI. 162

Giesselburg ('t Slot) door Jan van Arkel, bemagtigd. III. 346

Gilfbrief van 't jaar 888, ten behoeve van Graave Gerolf den II. II. 93. van 't jaar 923, ten behoeve van Dirk den I. II. 107, 109. van 't jaar 985, ten behoeve van Dirk den II. II. 125. van 't jaar 1064, ten behoeve der Utrechtsche Kerke. II. 171

Gifte (*liberale* of milde) hier te Lande geheeven. XX. 159
Gilden uitgeſlooten van 't raadpleegen over zaaken van Regeeringe. VII. 432
Gildenburg ('t Slot) door Hertoge Albrecht ingenomen. III. 307
Gilles (*Jakob*), Penſionaris van Haarlem, in bezending naar Dordrecht. XIX. 360. wordt tweede Griffier der algemeene Staaten. XIX. 475. zyne handelingen aan 't Franſche Hof. XX. 22-28. en te Breda. XX. 47, 83. hy wordt Raadpenſionaris. XX. 46. men maakt hem verdagt by 't gemeen, wegens 't gehandelde te Breda. XX. 82. hy doet 'er verſlag van. XX. 83. de Staaten neemen 'er genoegen in. XX. 84, 104. Lasterſchriften, tegen hem gedrukt. XX. 218. de Staaten en de Prins van Oranje beſchermen hem. XX. 218. hy legt zyn ampt neder. XX. 336
Gilpin (*George*) wegens Engeland, zittende in den Raad van Staate, vermaant de Staaten tot onderlinge eendragt. IX. 88. wordt naar Ooſtfriesland afgevaardigd. IX. 124
Gimnig (*Henrik van*), Patroontekenaar van Haarlem, helpt te Amſterdam tot bewerking van verandering der Regeeringe. XX 271, 273. ſpreekt aldaar met den Graave van Bentink. XX. 284. neemt, uit naam van de Gekommitteerden der Burgerye, affcheid van zyne Hoogheid. XX. 298
Ginkel (*Baron van*). Zie *Athlone*.
Gizelbert, Hertog van Lotharingen, door Otto den I. geſlagen. II. 121. ſneuvelt. II. 122
Glaion. Zie *Chaumont*.
Glocheſter (*Hertog* van). Zie *Humfrey*.
Goch bezet door Maurits. X. 77. zonderling voorval aldaar. X. 77. door Lambert Charles ingenomen. XI. 11. heroverd door den Kardinaal Infant. XI. 206
Gockinga (*Scato*) aangeſteld tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot, X. 341
Gockinga (*Scato*) handelt met de Engelſchen, in 1672. XIV. 108 enz. gemagtigd naar Utrecht. XIV. 283
Gockinga (*Scato*), gemagtigd tot de handeling over 't Verdrag van Barriere. XVIII. 44
Godefrid, Koning der Deenen, overweldigt de Abodriten. II. 36. handelt over Vrede met Karel den Grooten. II. 37. valt in Friesland en vordert aldaar ſchatting. II. 38. ſterft. II. 46
Godefrid, de Deen, Zoon van Heriold, verdraagt zig met Karel den Kaalen. II. 66. bekomt een gedeelte van Friesland. II. 68. waarna geheel Friesland. II. 87. zoekt zig van Lotharingen meeſter te maaken. II. 89. zendt den Keizer gezanten toe. II. 89. wordt, te Herispich, overvallen en omgebragt. II. 90
Godefrid, Hertog van Lotharingen, beoorloogt Graave Dirk den III. II. 141, 143. krygt de nederlaag. II. 146
Godefrid de II., Hertog van Lotharingen, ſtaat op tegen den Keizer. II. 160. verbindt zig met Dirk den IV. II. 160. ver-

verbrandt het Paleis te Nieuwmegen. II. 161. herwint het Land omtrent Dordrecht. II. 165. verzoent zig met den Keizer. II. 166
Godefrid de III., Hertog van Lotharingen, de *Bultenaar* bygenaamd. II. 166. valt in Holland. II. 180. verjaagt Robert de Fries en gedraagt zig als Graaf. II. 181. helpt Keizer Henrik den IV. in Saxen. II. 182. wordt in Alkmaar belegerd. II. 181. ſtigt Delft. II. 182. wordt omgebragt. II. 182
Godefrid, Voogd van Gelder, verjaagt de Noormannen uit Tiel. II. 134
Godefrid, Biſſchop van Utrecht, raakt in geſchil met Groningen. II. 241. 't welk bygelegd wordt. II. 243. hy ſtigt vier Sloten. II. 266. ſterft. II. 264
Godsdienſt der oude Batavieren. I. 23. onderzoek, wanneer de Chriſtelyke Godsdienſt, hier te Lande, ingevoerd zy. I. 338. zwakheid der eerſte bekeeringen. I. 362, 386. ſtaat van den Godsdienſt in de middeleeuwe. II. 5. in de vyftiende. IV. 24. vryheid van Godsdienſt in Duitſchland. V. 66
Godsdienſt (Gereformeerde) beloofd te handhaaven. VII. 17, 22, 431, 435. de Lutherſche voor den waaren Gereformeerden gehouden, door een' Burgemeeſter van Woerden. VII. 39. eed op 't ſtuk van den Godsdienſt, na de Gendſche Bevrediging gevorderd. VII. 118. oorſprong der verſchillen over den Godsdienſt, in 't begin der zeventiende eeuwe. X. 10-21. wat omtrent den Godsdienſt, in 1651, beraamd is. XII. 161, 172-177
Goereede. grondſlagen eener oude Stad, hierby, ontdekt. X. 308
Gorr in Zuidbeveland belegerd. III. 149. ontzet. III. 149. Vrouw Jakoba komt aldaar woonen. III. 489, 510. de Stad weigert 's Prinſen zyde te kiezen, in 1572. VI. 366. wordt door Tſeraarts belegerd. VI. 392. door Mondragon ontzet. VI. 398. neemt voldoening van den Prinſe. VII. 138. de Gereformeerden neemen aldaar de Kerken in. VII. 217. opſchudding, in 1653. XII. 297, 398. en in eenige volgende jaaren. XII. 398-403. de Stad ſtemt tegen de werving van zeſtienduizend man. XV. 210. bewilligt 'er in. XV. 213. geweldige beroerte en ongewoone verandering der Regeeringe aldaar, in 1692. XVI. 203-230. nieuwe verandering, in 1702. XVII. 150. de Prins van Oranje wordt aldaar tot Stadhouder verklaard, in 1747. XX. 71
Goes. Zie *Adriaan* en *Aert van der Goes*.
Goes (*Adriaan van der*), Burgemeeſter van Delft, in bezending naar Gelderland. XVII. 240
Goes (*Franco van der*), Burgemeeſter van Delft. XV. 185
Goes (*Robert*), *Heer van Ryukhorſtenburg*, Reſident aan het Deenſche Hof zyne handeling. XVII. 92. XVIII. 281
Goes (*Willem*), Raadsheer in 't Hof. XIV. 156. XV. 259
Gogh (*Michiel van*), een der Raaden

den van Brazil en daarna Rekenmeester van Zeeland, vertoont den slegten staat der zaaken in Brazil. XII. 382. trekt in 'buitengewoon gezantschap naar Engeland. XIII. 10. wordt gewoonlyke Gezant aldaar. XIII. 121, 125. tragt de Vrede te herstellen. XIII. 145. wordt verdagt gehouden. XIII. 166. zyn Sekretaris raakt in hegtenis. XIII. 171

Goignies (Antoni van) word Veldmaarschalk. VII. 107, 166. raakt te Antwerpen in hegtenis. VII. 113. wordt gevangen, in den slag by Genblours. VII. 193

Gomarus (Franciscus), Hoogleeraar der Godgeleerdheid te Leiden, raakt in geschil met Arminius. X. 15, 16, 17, 18, 20. wordt, nevens hem, voor den Hoogen Raade, gehoord. X. 19. ook in de Vergadering der Staaten van Holland. X. 20. vertrekt van Leiden. X. 54. woont de Dordrechtsche Sinode by. X. 325

Gonzaga (Octavio Fernando) verzelt Don Jan herwaards. VII. 124. wordt naar Antwerpen gezonden. VII. 129. verslaat vierhonderd Franschen. VII. 224

Gonzalos (Don Antonio) verliest Graave. IX. 120

Gooije (Slot ten) belegerd. III. 197

GOOILAND (*Heerlykheid* van) aan Jan van Beijeren opgedraagen. III. 325

Goor (Adolf van), *Heer van Kaldenbroek*, wordt gemagtigd tot de Keulsche Vredehandeling. VII. 279

Gooijer (Dirk de) wordt Burgemeester van Utrecht. VIII. 301

Gooijer (Jakob de) handelt ten huize van Tresel X. 210. wordt uit de Regeering gezet. X. 233

GORINCHEM belegerd, door Jonkheere Willem. III. 351. verandering der Regeeringe aldaar. III. 376. de Stad, door Arkel, verraft. III. 377. komt wederom aan Holland. III. 388. Jan van Beijeren zoekt ze te verrassen. III. 418. Vrede aldaar met Gelder geslooten. IV. 499. de verbolden Edelen komen 'er byeen. VI. 214. de Stad kiest 's Prinsen zyde. VI. 367. eenige Geestelyken aldaar ter dood gebragt. VI. 367. schryvens van Leicester aan de Predikanten aldaar. VIII. 176, 177, 178. Prins Maurits verstelt 'er de Wet, in 1618. X. 266. beteending derwaards, in 1650. XII. 75. opschudding aldaar, in 1655. XII. 394. eenige Vroedschappen aldaar, in 1672, door geld aan hunne ampten geraakt. XIV. 220. onlusten in de Regeering, in 1684. XV. 255. in 1702. XVII. 134. verandering der Regeeringe, in 1748. XX. 306

Gortz (Baron van) heeft de hand in een aanslag ten behoeve des Pretendents. XVIII. 153. wordt te Arnhem gevat. XVIII. 156. geslaakt. XVIII. 159. zyn uiteinde. XVIII. 159

Gotinga (Sicco van), Grietman van Franekeradeel, wordt tot de Utrechtsche Vredehandeling gemagtigd. XVII. 427. naar Frankryk in buitengewoone Ambassade gezonden. XVIII. 5. keert te rug. XVIII. 23. bevordert de verkiezing van Prins Willem Karel Henrik Friso, tot Stad-

Stadhouder van Groningen. XVIII. 196. wordt gevolmagtigd tot de Byeenkomst van Soissons. XVIII. 462. keert naar huis. XIX. 26. sterft. XIX. 26. zyne afbeelding. XIX. 26
Gothen vallen in Gallie. I. 168, 270. Zie *West-Gothen*.
Gottenburg. Oostindische Maatschappy aldaar opgeregt. XIX. 63
GOUDA komt aan Holland. III. 361. wordt met een beleg gedreigd. III. 484. de Hoeksche raaken aldaar op 't kussen. IV. 174. daarna, de Kabbeljaauwschen. IV. 192, 196. de Stad wordt tot 's Prinsen zyde overgebragt, in 1572. VI. 366. Bossu tragt de Stad in te krygen door verraad. VI. 394. Noirkarmes, insgelyks. VI. 465. de Stad verklaart zig tegen 't zoeken van uitheemsche hulpe. VII. 80, 85, 87. aanslag op dezelve. VII. 100. 't Slot aldaar gesiegt. VII. 164. de Stad maakt zwaarigheid in de inhuldiging van Willem den I. tot Graave. VII. 519. wordt bezonden. VII. 524, 525. besluit der Vroedschap aldaar. VII. 527. ernstig Vertoog derzelve tegen de opdragt der heerschappye aan Frankryk. VIII. 40-49. zy stemt diergelyke opdragt aan Engeland ook af. VIII. 89. Prins Maurits verstelt 'er de Wet, in 1618. X. 276. en op nieuws, in 1619. X. 387, 391. bezending derwaards. in 1650. XII. 75. opschudding aldaar, in 1672. XIV. 79. verandering der Regeeringe. XIV. 197. beweeging, in 1747. XX. 135. in 1748. XX. 304. verandering der Regeeringe. XX. 306
Goudsche Sluis. Schans aldaar verlaaten, in 1575. VII. 63
Goulart (*Simon*), Predikant te Amsterdam, geschorst. X. 86
Goutum (*Wybe van*) maakt zig van 't Slot te Leeuwaarden meester. VII. 165. laat 'er zig afkoopen. VII. 165
Gouverneurs-Generaal. Zie Landvoogden (algemeene).
Gouwenburg (Hopman) slaat eenig Spaansch volk. VII. 276
Gozewyn van Amstel staat af van 't Bisdom van Utrecht. II. 397
Gozewyn de Wilde, een Vlaming, wordt *Presidént* of Stadhouder van Holland. IV. 9. afgezet. IV. 22. ter doodgebragt. IV. 23
Graaf (*Andries de*), Burgemeester van Amsterdam, door 't graauw gedreigd. XIV. 82. dringt op de aanstelling van Willem den III. tot Stadhouder. XIV. 86
Graaf (*Dirk Janszoon*) wordt, in 1578, Burgemeester van Amsterdam. VII. 209
Graaf (*Jakob de*), Oud-Burgemeester van Amsterdam, raadt tot gemaatigdheid. X. 86. wordt afgezet. X. 280
Graaf (*Kornelis de*), Burgemeester van Amsterdam, handelt met Willem den II. XII. 104. wegens Holland naar Gelderland en Overyssel gezonden. XII. 130. gemagtigd om de geschillen in Overyssel te helpen byleggen. XII. 411
Graaf (*Jakob van der*) valt den Raadpensionaris de Witt by nagt aan. XIV. 68. zyne bekentenis. XIV. 68. en straf. XIV. 69

Graaf (*Pieter van der*) valt den Raadpenſionaris de Witt by nagt aan. XIV. 68
Graaf (*Willem de*) *van Gend* helpt den Briele inneemen. VI. 345
GRAAFLYKHEID VAN HOLLAND. Oorſprong van het voorregt eeniger Plaatſen om 'er niet van vervreemd te mogen worden. VI. 16. handeling over de opdragt derzelve aan Willem den I. VII. 511-528
Graafſchappen, hier te Lande, by welke gelegenheid, erfelyk en onafhangkelyker geworden. II. 99
Granuwbunderland ondersteund, in 1621. X. 428
GRAAVE. twiſt over 't regt tot deeze Stad III. 317. die aan Brabant afgeſtaan wordt. III. 319. zy wordt gewonnen, in 1568. VI. 269. verlaaten. VI. 270. belegerd door Parma. VIII. 126, opgegeven. VIII. 127. door Prinſe Maurits veroverd, in 1602. IX. 119. aanflag op de Stad. IX. 192. de Heerlykheid derzelve komt aan 't Huis van Naſſau. X. 5. de Stad wordt door de Franſchen veroverd, in 1672. XIV. 91. herwonnen. XIV. 333
Graaven. Dagobert de I. ſtelt Graaven aan, ter wederzyde des Ryns. I. 338. zy zyn verdedigers der Kerke. I. 395. door Karel den Grooten onder de Saxers aangeſteld. I. 429. beſchryving deezer waardigheid. II. 12. verſcheiden' ſoorten van Graaven. II. 13, 23. hunne Regeering. II. 17. en Regtsoefening. II. 19. hunne Inkomſten. II. 29. Graaven van Holland, oudtyds, Maarſchalken des Biſſchops van Utrecht. II. 148. zy zwoeren eerſt, by hunne inhuldiging. daarna de Staaten. III. 547. zy beweerden, vrede te mogen maaken, zonder de Staaten te kennen. IV. 493
's Graavenhaage. Zie *Haage*.
Graft van Druzus I. 56. van Korbulo. I. 94.
Gramsbergen ('t Slot) verlooren. XIV. 285
Grana (*Otto Henrik*, *Markgraaf van*) wordt Landvoogd der Spaanſche Nederlanden. XV. 86
Grandval (*Barthelomeus de Liniere*, *Heer van*) ſmeedt een aanſlag op het leeven van Willem den III. XVI. 186. bekent dien. XVI. 191. wordt ter dood gebragt. XVI. 192
Grange (*Peregrin de la*), Leeraar der Hervormden, ter dood gebragt. VI. 209
Granvelle (*Antoni Perenot*, *Kardinaal van*) wordt beſchuldigd van heerſchzugt, VI. 67, 72. 't misnoegen tegen hem berſt uit. VI. 68, 80 Oranje en anderen verbinden zig tegen hem. VI. 69. Schimpli-vrei tegen hem uitgevonden. VI. 72, 86. hy brengt te wege, dat Frankryk tegen de Hugenooten met geld ondersteund wordt. VI. 74. men bedraagt hem by den Koning. VI. 78. hy houdt zig ſier. VI. 80 men raadt hem de gunſt der Heeren te zoeken. VI. 81. hy wordt vinnig beſchimpt. VI. 85. de Staaten weigeren te vergaderen, daar hy tegenwoordig is. VI. 87. de Landvoogdes beſluit zig van hem te ontſlaan. VI. 87. Filips belaſt hem de Nederlanden te verlaaten. VI. 89.

89. hy vertrekt. VI. 90. geeft Oranje den naam van *Zwyger*. VI. 250. wordt van deezen afgemaald, als oorzaak der Beroerte. VI. 260. gerugt zyner te rug komſte. VI. 327. zyn basterd te Haarlem onthalsd. VI. 431. zyne afbeelding. VI. 90. hy ſterft. VIII. 138. Zie *Atrecht* (*Antoni Perenot*, *Biſſchop van*).

Grave (*Henrik*), Schout by Nagt. en ſedert Luitenant-Admiraal, bemagtigt twee Algierſche Kaapers. XVIII. 241. voert bevel over tien Oorlogſchepen. XIX. 430. ſterft. XX. 338

Grebber (*Klaas de*) belegert, met de Weſtfriezen, 't Muider Slot. III. 80

Grebber (*Klaas de*) Bevelhebber ter zee. III. 537

Gregorius de VII. (Paus) zyn geſchil met Keizer Henrik den IV. II. 183. hy doet Willem, Biſchop van Utrecht, in den ban. II. 185. wordt van deezen lelyk uitgemaakt. II. 185

Gregorius (*Martinus*), Raadsheer in den Hove van Gelderland. X. 265. zit voor onder onder Politiken op de Dordrechtſche Sinode. X. 312, 319

Grevelingen. Slag aldaar, in 1558. VI. 27. de Franſchen veroveren de Stad, in 1644. XI. 367, 371

Grevinkhoven (*Nikolaas*), Remonſtrantſch Predikant te Rotterdam, ſtaat af van den dienſt. X. 144

Grevius (*Joannes*), Remonſtrantſch Predikant, raakt in hegtenis. X. 412, ontkomt. X. 413

Griet- of *Griekwaarderſchap*. Welke waardigheid van ouds. III. 442 *Aant.*

Grietzyl bezet door Keur-Brandenburg. XV. 106, 108

Grimaldi (*Reinier*) ondersteunt Holland tegen Vlaanderen, met eenige Galeijen. III. 170, 173, 174, 177

Grimnes, Romeinſche Legerplaats in 't Eiland der Batavieren. I. 175

Grisperre (*Antoni van*) werkt aan 't verraſſen van Hattum. VII. 361

Grobbendonk (*Antoni*) verzoent zig met den Koning. VII. 315. verdedigt 's Hertogenboſch. IX. 110 ſlaat eenige Staatſche Ruitery. IX. 157. zyn toeleg op Graave. IX. 192. hy verlieſt 's Hertogenboſch. XI. 93. 102. ſligt de S. Anna Schans. XI. 135

Groeneveld (Jonkheer *Arend van*) verdedigt Sluis. VIII. 225

Groeneveld (*Reinier van Oldenbarneveld*, *Heer van*) doet pogingen om zynen Vader te doen ontſlaan. X. 258. wordt ontzet van zyne waardigheden. X. 391. heeft kennis van een' aanſlag op het leeven van Prinſe Maurits. X. 450, 459. verſchaft 'er geld toe. X. 453. neemt de vlugt. X. 461. wordt agterhaald. X. 464. onthalsd. X. 475

Groenewegen (*Huig Jansſoon van*), Burgemeeſter van Delft, door Boſſu aangezogt om Oranje te doen ligten. VI. 436

Groenincx (*Egidius*), Kapitein der Burgerye te Rotterdam, bewaart eenige Regenten. XIV. 115

Groenland. Schade aldaar, in 1677 geleeden. XIV. 444

Groesbeek (Heer van) naar Deenemarke gezonden. VI. 238. neemt het

het Stadhouderſchap van Groningen waar voor Aremberg, VI. 272.
Grol ingenomen, door Hertoge Karel van Gelder. IV. 340. belegerd, in 1595. VIII. 424. verlaaten. VIII. 424. ingenomen door Prinſe Maurits, in 1597. VIII. 471. door Spinola bemagtigd, in 1606. IX. 213. vergeefs belegerd door Prinſe Maurits. IX. 219. verſterkt. X. 95 door Fredrik Henrik verovergd, in 1627. XI. 52-55. door de Biſſchoppelyken, in 1672. XIV. 28
Groningen en Ommelanden. Zie Stad en Lande.
Groningen, door de Friezen overvallen. II. 39. eenige Landeryen, in het zelve, der Utrechtſche Kerke geſchonken. II. 154, 228. die van Groningen ſtaan tegen den Biſſchop van Utrecht op. II. 228. worden bedwongen. II. 229 nieuwe onluſten aldaar. II. 241. Henrik, Graaf van Gelder, neemt de Stad in. II. 242. Floris de III. komt 'er voor. II. 243. zy bevredigt zig met den Biſſchop II. 243. zy vervalt in nieuwe onluſten. II. 285, 361. haar eerſte Verbond van vereeniging met de Ommelanden. III. 339. zy doet Hertoge Albrecht hulde. III. 341. wordt, door Biſſchop Fredrik den III., bemagtigd. III. 341. weigert Hertog Albrecht van Saxen voor Heer aan te neemen. IV. 315. doet den Biſſchop van Utrecht hulde. IV. 315. ſchendt het Beſtand met Henrik van Saxen. IV. 324. doet Graave Edzard hulde. IV. 325. Hertog Joris belegert Groningen. IV. 383. de Stad wordt een Leen van Frankryk. IV. 385. Edzard wordt ontzet van 't bewind. IV. 387. Karel van Gelder wordt voor Heer aangenomen. IV. 386. Karel de V. naderhand. V. 115. de Stad wordt bezet door den Graave van Aremberg. VI. 222. belegerd door Graave Lodewyk. in 1568. VI. 274. verlaaten. VI. 280. kieſt de Staatſche zyde. VII. 126. 't Kaſteel aldaar wordt geſlegt. VII. 127, 166. twiſt tuſſchen de Stad en de Ommelanden, in 1578. VII. 237, 299. reden, waarom zy de Utrechtſche Unie niet aanneemt. VII. 263, 266. beweeging aldaar. VII. 299-301. de Stad wordt door Rennenberg tot 's Konings zyde overgebragt. VII. 325-327. belegerd. VII. 327, 337. verlaaten. VII. 339. aanſlag der Staatſchen op de Stad mislukt. VIII. 76. zy wordt benaauwd door Graave Willem. VIII. 349. belegerd door Prinſe Maurits. VIII. 356. verlaaten. VIII. 357. op nieuws belegerd, door den zelfden. VIII. 386. oproer in de Stad. VIII. 388. zy geeft zig over. VIII. 389. de Wet wordt 'er veranderd. VIII. 390. haar twiſt met de Ommelanden, in 1597. VIII. 483. IX. 95. Graaf Willem brengt krygsvolk in de Stad. IX. 96. de agterſtallen aldaar met geweld gevorderd. IX. 97. de algemeene Staaten doen 'er een Kaſteel ſtigten. IX. 97. en beantwoorden de klagten, hierover. IX. 98. de Stad raakt in ruſt. IX. 100. 't Kaſteel aldaar

daar wordt geſlegt. IX. 226. Hooge School aldaar opgeregt. X. 76. twiſt met de Ommelanden, ontrent 1640. XI. 348. de Stad neemt, na de dood van Willem den II., de beſtelling haarer eigene Wethouderſchap aan zig. XII. 138. oproer aldaar, in 1657. XII. 397. in 1662. XIII. 64-66. de Stadhouder brengt krygsvolk in de Stad. XIII. 67. en legt de geſchillen by. XIII. 69. de Stad wordt gedreigd door den Biſſchop van Munſter. XIII. 175. belegerd. XIV. 130. verlaaten. XIV. 131. oproer aldaar, in 1748 en 1749. XX. 202 enz.

Gronsfeld-Diepenbroek (*Bertran Filip Sigismond Albrecht*, *Graaf van*) in gezantſchap naar 't Hof van Berlyn. XX. 174

Groot (*Joan*) in bezending naar Zeeland. XVIII. 244

Groot (*Hugo de*), Advokaat-Fiskaal van Holland, verdagt van 't ontwerpen der brieven, door Jakob den I. herwaards gezonden. X. 61. hy ſchryft de *Godsdienſtigheid der Staaten van Holland*. X. 61, 62. handelt in Engeland. X. 61, 70. wordt Penſionaris van Rotterdam. X. 62. ontwerpt een beſluit op de Vrede der Kerke. X. 62. wordt in bezending afgevaardigd naar Amſterdam. X. 114. doet eene wydluftige aanſpraak, aan de Vroedſchap aldaar. X. 114-137. ontwerpt eene der Keuren van Schieland. X. 141, 371. begint moedeloos te worden. X. 141. ſlaat eene algemeene Sinode voor. X. 165. wordt naar Zeeland en naar Dordrecht gezonden. X. 166. voor *Arminiaan* geſcholden. X. 164. heeft de hand in 't opſtellen der Verklaaringe van Haarlem. X. 192. handelt met de Utrechtſchen by Treſel. X. 210. wordt naar Utrecht afgezonden. X. 219. zyne handeling aldaar. X. 220, 221, 222. hy ſpreekt met Prinſe Maurits. X. 223, 224. raadt Rotterdam het afdanken der Waardgelderen aan. X. 235. waarſchuwt Oldenbarneveld. X. 252. wordt in hegtenis genomen. X. 240, 243, 251, 254. Rotterdam poogt hem te doen ontſlaan. X. 263. hy, Oldenbarneveld en Hogerbeets worden openlyk beſchuldigd X. 260, 261. zekere verandering in 't eedboek te Rotterdam doet hem nadeel, by Prinſe Maurits. X. 275. hy krygt berigt van 't gene 'er tegen hem uitkomt, en van 't veranderen der Regeeringe. X. 286, 287, 304. hy wordt ondervraagd. X. 293. zyne geſprekken met de Voogd en Manmaaker. X. 294, 295, 343. hy wordt verder onderzogt. X. 299. komt voor de Regters. X. 344-347. men tragt hem te beweegen om vergiffenis te verzoeken. X. 369. hy wordt tot eene eeuwige gevangenis verweezen. X. 371, 377. naar Loevenſtein gevoerd. X. 372. oordeelen over zyn vonnis. X. 377-380. XIII. 422. hy wordt verklaard misdaad van gekwetſte Hoogheid begaan te hebben. X. 410. ontkomt, op eene zonderlinge wyze, uit de hegtenis. X. 414. verontſchuldigt zig, deswege. X. 417. ſchryft zyne *Vereeuwording*, die ſtrenge.

gelyk verbooden wordt. X. 448. oordeel van de Haan, over dit werk. X. 449. handeling om hem vrye herwaardskomst te bezorgen. XI. 78, 147. hy komt in Holland. XI. 146. vertrekt naar Hamburg. XI. 148. zyn verder bedryf en dood. XI. 148. zyn werk, *Mare liberum* of *Vrye Zee*, wordt wederlegd. XI. 259

Groot (*Pieter de*), Penfionaris van Amfterdam, gelaakt, door d'Estrades. XIII. 164. wordt Ambassadeur der Staaten in Zweeden. XIII. 387. Penfionaris van Rotterdam XIII. 422. trekt in gezantfchap naar Frankryk. XIII. 422, 424. zyne handeling aldaar. XIII. 425. hy ontdekt Frankryks oogmerken tegen deezen Staat. XIII. 460, 461. voorflag aan hem. XIII. 461. hy fpreekt met LeTellier. XIII. 464. en met den Koning. XIII. 465, 466 keert te rug uit Frankryk. XIV. 6. zyné betuigingen by 't affcheid neemen. XIV. 6. hy wordt wederom aan Lodewyk den XIV. gezonden. XIV. 46. doet verflag van zyne handeling. XIV. 47. raadt om te fluiten. XIV. 53. krygt 'er laft toe. XIV. 55, 59. keert naar den Haage te rug XIV. 60, 101. een Predikant fcheldt hem XIV. 67. zyn voorflag om de beweeging te Rotterdam te ftillen. XIV. 77. verflag zyner handelinge met Frankryk. XIV. 98 enz. hy fchynt dezelve te willen vervolgen. XIV. 106. verklaart het tegendeel. XIV. 106. komt in lyfsgevaar te Rotterdam. XIV 115, 116. de Prins van Oranje toont tekens van argwaan op hem. XIV. 125. verklaart, naderhand, niets tegen hem te hebben. XIV. 382. hy wykt ten Lande uit. XIV. 126. zyn fchryvens over de Regeering van Rotterdam. XIV. 194. zyn huis wordt aangevallen. XIV. 222. zyn oordeel over 't verbranden van Zwammerdam en Bodegrave. XIV. 236. over 't vonnis van Pain & Vin. XIV. 238. zyne ontmoetingen in Brabant en te Keulen. XIV. 260 enz. hy wordt over onbehoorlyk fchryven in regten betroken. XIV. 382. vry gefproken. XIV. 383. hy fterft. XIV. 383

Groot-Commercie-Tractaat met Engeland van 't jaar 1496. IV. 302. veranderingen in het zelve. IV. 333

Groote Pier fchuimt langs de Zuiderzee. IV. 390, 398, 405, 411. begeeft zig tot een ftil leeven. IV. 420

Groote Vergadering van 1651 wordt aangevangen. XII. 153. aanfpraak van den Raadpenfionaris Kats, van wege de Staaten van Holland. XII. 153. handelingen en befluiten in dezelve, over de *Unie*. XII. 155, 158, 160, 163-172. *Religie*. XII. 155, 158, 161, 172-177. en *Militie*. XII. 155, 158, 162, 177-186. Friesland tragt de handelingen te doen opfchorten. XII. 158. en beweert de noodzaakelykheid van 't aanftellen van eenen Stadhoeder. XII. 169. Holland dringt op de noodeloosheid van 't aanftellen van eenen Kapitein-Generaal. XII. 183-185, 188. 't geeven der patenten wordt geregeld. XII. 186.

ook verscheiden' anders: punten. XII. 187. merkwaardig besluit van Holland, op het gebeurde in 't jaar 1650. XII. 193. algemeene Vergiffenis afgekondigd. XII. 192, 196, 197. besluit der groote Vergaderinge. XII. 198, 199
Grootebroek krygt regt om ter Dagvaart te verschynen. VII. 9
Grootenhuis (*Arend van*), een der eerste opregteren der Oostindische Maatschappye. IX. 137
Groot-Fredriksburg gestigt. XV. 116. aan de Westindische Maatschappy verkogt. XVIII. 192
Groot-Hofmeesters van Frankryk. *Pipyn van Landen*, I. 344. *Grimoald*. I. 346. *Ebroïn*. I. 348. *Pipyn van Herstal* of *de Dikke*. I. 353. *Martyn*. I. 353. *Karel Martel*. I 366. *Karoloman*. I. 382. *Pipyn de Korte*. I. 382, 405
Groot-Privilegie van Vrouwe Maria. IV. 167. de Aartshertog Filips weigert het te bevestigen. IV. 295. waarom. IV. 298
Grofhuizen. geweld gepleegd aan de Kerke aldaar. X. 140
Grovesteins (Jonker *Edgard van*) houdt de zyde der Hollandschgezinden. XIII. 341
Grovestein (Jonkheer *Joan van*) beschuldigt Hartevelt, in de byeenkomst by Zuilestein. X. 229. wordt uit de Regeering gezet. X. 233
Gruterus (*Samuel*), Predikant te Haarlem, vaart uit tegen de Regeering. XIV. 67
Gruyard (*Ferdinand*), Burgemeester van Goes, raakt in geschil met zyne Mederegenten. XVI. 203 enz.
Gryze (*Jakob de*), Gezant der Staaten in Engeland. zyne handeling aldaar. VIII. 34-36, 88, 90
Guai-Trouin (*du*) bemagtigt eene Hollandsche Graanvloot. XVI. 372
Guebriant (*Graaf van*). zyne krygsbedryven in Duitschland. XI. 317, 320, 338
Gugernen, Volk in Gallie. I. 135
Guion (*François*), verdigte naam des moorders van Willem den I. VII. 529. Zie *Balthasar Gerards*.
Gulden Vlies (Ridderorde van 't) ingesteld. III. 299
Gulik Zie *Kleeve*.
Gulik belegerd door Prinse Maurits. X. 43. ingenomen. X. 44. verlooren. X. 432
Gulik en Berg (*Hertogdommen van*). Twist over het regt tot dezelven. XIX. 231. handelingen om den zelven by te leggen. XIX. 233 enz. blyven steeken. XIX. 239. 't geschil wordt eindelyk vereffend. XIX. 359
Gulikerland, genoegzaam bemagtigd door Karel den V. V. 236, 253
Gundebold, Koning der Friezen, sneuvelt op den togt naar Spanje. I. 423
Gunterstein (*t Slot te*) gewonnen en verlooren, in 1573. VI. 424
Gustaaf de I. Koning van Zweeden, begreepen in een Bestand met de Oosterlingen. IV. 463. nieuwe handeling met hem. IV. 467, hy verbindt zig met François den I. V. 215
Gustaaf Adolf wordt Koning van Zweeden. X. 48. de Staaten sluiten een Verbond met hem. X. 66. zenden hem gezanten. X. 96. hy verzoekt onderstand

van hun tegen Poolen. XI. 157. zy beweegen hem, om zig te steeken in den Duitschen oorlog. XI. 120, 137. houdt by de Staaten aan om onderstand. XI. 138. sneuvelt in den slag by Lutsen. XI. 164
Guy van Dampierre (Graaf), Zoon van Margareet, Graavinne van Vlaanderen, twist met zyne halve Broeders van Avennes. II. 388. valt in Walcheren. II. 393. wordt gevangen. II. 394. geslaakt. III. 3. verdraagt zig met Holland. III. 3. belegert Middelburg. III. 48. verlaat het wederom. III. 49. zyn verder bedryf. III. 51. hy belegert Middelburg andermaal. III. 99. doch verlaat het. III. 101. wordt gevangen. III. 154. sterft. III. 186
Guy, Zoon van Graave Guy van Vlaanderen, slaat Jonkheer Willem van Henegouwen, by Arnemuiden. III. 155. wint Middelburg. III. 156. belegert Zierikzee. III. 156. steekt over naar Holland. III. 157. verdraagt zig met Jan den II. III. 158. verklaart hem op nieuws den oorlog. III. 158. overwint Jongkheer Willem, in een' scheepsstryd. III. 160. wint Noord-Holland. III. 161. ook Utrecht. III. 163. verlieft Noord-Holland wederom. III. 165. keert naar Vlaanderen. III. 167. belegert Zierikzee. III. 171. wordt, in 't Gouwe, overwonnen en gevangen. III. 175, 177. verlieft Zeeland en Utrecht. III. 178. 179. wordt geslaakt. III. 185
Guy van Henegouwen krygt bewind over Holland, na de dood van Floris den V. III. 87, 88, 91. wordt gevangen genomen. III. 142. geslaakt. III. 142. bekomt de Landen van Amstel en Woerden. III. 151. wordt Bisschop van Utrecht. III. 152. wordt wederom gevangen. III. 160. geslaakt. III. 185. legt zig op 't Kerkelyke toe. III. 193. raakt in oorlog met de Friezen. III. 195. sterft. III. 198
Gyllenborg (*Graaf van*) smeedt een aanslag ten behoeve des Pretendents. XVIII. 153-160
Gysbrecht van Amstel helpt Vrouw Ada ontvlugten. II. 304. bekoopt deezen dienst duur. II. 314. wordt in een gevegt gewond. II. 365, 366
Gysbrecht van Amstel de II. beoorlogt den Bisschop van Utrecht. II. 397. verzoent zig met hem. II. 398. valt, aan 't Hoofd der Kennemeren, in 't Stigt. III. 11. Vreeland hem verpand. III. 14. ontwelddigd. III. 36. zyn zoen met Floris den V. III. 39. hy spant tegen den Graave aan. III. 66, 69. drinkt met hem. III. 77. vlugt ten Lande uit. III. 83. versterkt Amsterdam. III. 83
Gysbrecht van Brederode wordt tot Bisschop van Utrecht verkoren. IV. 50. krygt David van Bourgondie tot eenen mededinger. IV. 49, 53. staat hem 't Bisdom af. IV. 59. wordt in hegtenis genomen. IV. 129. geslaakt. IV. 135. sterft. IV. 135
Gyzels (*Arnoud*) voert bevel over eene Vloot tot ondersteuning van Portugal. XI. 314

H.

H.

Haaften (*Dirk van*) belooft geld tot ondersteuning van 't Verbond der Edelen. VI. 255
Haaften (*Walraven van*) woont den togt tegen Gent by. IV. 38
HAAGE. Hof aldaar door Willem den II. gestigt. II. 406. 't Hof des Stadhouders aldaar geplonderd. IV. 188. de Gelderschen berooven den Haage. IV. 444. oproer aldaar, over 't verhoogen der Excynzen, ontstaan. IV. 447. Maarten van Rossem plondert den Haage. IV. 483. openbaare Preeke aldaar. VI. 167. en Beeldenstorm. VI. 185. 't Hof wykt van daar naar Utrecht. VI. 381. een nieuw aldaar opgeregt. VI. 387, 397. wykt naar Delft. VI. 397. de Spanjaards bemagtigen de Stede. VI. 451, 483. overleg om het Bosch by den Haage om te houwen. VII. 97. moeite met eenige Predikanten aldaar. VIII. 26. de Stede wordt verkooren, om aldaar over de Vrede met Spanje te handelen. IX. 289. Maurits verstelt 'er de Wet, in 1618. X. 281. opschudding aldaar, in 1653. XII. 383. hoe 'er de Vrede met Kromwel werdt afgekondigd. XII. 330. door Karel den II. tot handelplaats voorgeslaagen. XIII. 241. waarom afgekeurd. XIII. 242. de burgery aldaar brengt de Broeders de Witt van kant. XIV. 158, 163, 164, 165, 166, 169, 170, 171, 172. Byeenkomst aldaar van 1690 en vervolgens. XVI. 102. Opschudding, in 1747. XX. 80, 90. Plondering der Pagters huizen aldaar, in 1748. XX. 216
Haage (*Albrecht uit den*). III. 16
Haage (*Werenbold uit den*). III. 16
Haagestein ('t *Land van*) door de Hollanders afgeloopen. III. 223. 't Slot door Willem den VI. gewonnen. III. 272
Haak (*Pieter*), gewezen Baljuw van Middelburg, begunstigt een aanslag op Walcheren. VI. 223
Haamstede (*Adolf van*), Onder-Admiraal der Spaanschen, gevangen. VI. 473
Haamstede (*Arend van*). IV. 46
Haamstede (de *Heer* en *Floris* en *Arend van*) gevonnist. IV. 45
Haamstede (*Floris van*) sneuvelt. III. 282
Haamstede (*Jan van*) woont een togt naar Vlaanderen by. III. 204. Zie *Witte van Haamstede*.
Haan (*Joan de*), Pensionaris van Haarlem, heeft de hand in het opstellen der Verklaaringe deezer Stad, van 1618. X. 192. handelt met de Utrechtschen, by Tresel. X. 210. zyne ontmoeting met Arend Meindertszoon. X. 274. hy wykt ten Lande uit. X. 274. wordt voor vyftien jaaren gebannen. X. 373. zyn oordeel over de *Verantwoording* van de Groot. X. 449
Haanevéeren, Kleefsche manschap zo genaamd. IX. 27
Haardstedegeld in Holland geheeven. V. 375, 376. Beloop van het zelve. V. 405
HAARLEM. 's Graaven Huis of Huizen aldaar verbrand, door de Kennemers. II. 223. die van Haarlem overvallen de Dregter-Friezen. II. 236. verwoesten Scha-

Schagen. II. 260. Hof te Haarlem. II. 338, 405. of die van Haarlem Damiate, door middel van Zaagſchepen, hebben helpen winnen. II. 350. de Stad heeft haar oudſte Handveſt van Willem den II. II. 403, 404. zy wordt door de Kennemers belegerd. III. 13. verloſt. III. 13. Brief van Keizer Lodewyk aan deeze Stad. III. 244. opſchudding aldaar. III. 312. nieuwe beroerte. III. 366. de Stad tweemaal vergeefs belegerd, door Vrouwe Jakoba. III. 469, 470, 471. Drukkonſt aldaar gevonden. III. 504. beweeging tuſſchen de Hoekſchen en Kabeljaauwſchen. IV. 6. eenige Hoekſchen aldaar overvallen. IV. 186. die van Haarlem zoeken 't Kaas- en Broods-Volk tot bedaaren te brengen. IV. 273. de Stad wordt, door het zelve, ingenomen. IV. 278. verzoent zig, met Hertoge Albrecht van Saxen. IV. 281, 282. Blokhuis aldaar geſtigt. IV. 288. de tiende penning brengt aldaar weinig op. V. 286. openbaare Preeke buiten de Stad. VI. 165. zy ſlaat voor, om Bosſu een geſchenk te doen. VI. 318. kieft 's Prinſen zyde, in 1572. VI. 367. Dagvaarten der Staaten aldaar. VI. 382, 396. aanſlag op de Stad. VI. 409. Oranje verſtelt 'er de Wet. VI. 412. zy wordt belegerd. VI. 410, 413. beſtormd. VI. 415, 417. noodmunten aldaar geſlaagen. VI. 421. hongersnood in de Stad. VI. 421, 425. gemor onder 't gemeen. VI. 425. men poogt, vergeefs, de Stad te ontzetten. VI. 426, 428. zy geeft zig over. VI. 430. verlies in 't beleg geleeden. VI. 432. de groote Kerk aldaar herwyd. VI. 433. de ingezetenen gedwongen te graaven voor Alkmaar. VI. 442. muitery der bezettinge aldaar. VI. 444. de Stad wordt Oranje aangeboden voor veertigduizend guldens. VI. 445. poogingen om haar om te zetten. VII. 132, 133. zy neemt voldoening van den Prinſe. VII. 134. verandering aldaar, in 1578. VII. 209. zy ſtaat van de voldoening af. VII. 368. de Roomſchgezinden verzoeken 'er, vergeefs, vryeGodsdienſtoefening. VII. 369. onluſt aldaar. X. 170. merkwaardige Verklaaring der Stad. X. 187, 192. Maurits verſtelt 'er de Wet, in 1618. X. 273. zy neemt een beſluit tegen de handeling met de Spaanſchen. XI. 110. weigert de goederen der S. Jans Heeren uit te keeren. XII. 28. bezending derwaards, in 1650. XII. 77. beweeging aldaar, in 1653. XII. 296. men beſluit den Prins van Oranje tot Kapitein-Generaal voor te ſlaan. XII. 297. men verandert van gedagten. XII. 297. de Stad bewilligt niet in de Acte van Uitſluiting. XII. 325. beweeging aldaar, in 1672. XIV. 62, 66, 67. de Regeering wil Willem den III. de magt over de patenten doen opdraagen. XIV. 67. zy ſtemt tot 's Prinſen verheffing. XIV. 80. oproer aldaar, tot bewerking van verandering der Regeering. XIV. 199. de Stad ſlaat het

Erf-

Erfstadhouderschap voor. XIV. 312. opschudding in dezelve. XVI. 129. geschil onder de Regenten. XVII. 135. Beweeging aldaar in 1747. XX. 135. Plonderinge der Pagters huizen, in 1748. XX. 209. men besluit de Pagten, by voorraad, te doen stilstaan. XX. 211, 212. de Staaten verklaaren het tegendeel. XX. 212, 213. zyne Hoogheid zendt Gemagtigden naar Haarlem. XX. 211, 300. veranderinge der Regeeringe aldaar. XX. 300. beroerte aldaar. XX. 340. eenige Dragonders komen in de Stad. XX. 342. keeren te rug. XX. 343. de schutterye sluit de poorten. XX. 343. zendt een Verzoekschrift aan den Prinse. XX. 344. eenig Krygsvolk rukt ter Stad in. XX. 346. gevolgen hier van. XX. 347 enz.

Haarlem (*Baldran* of *Boudewyn van*) sneuvelt te Schagen. II. 262

Haarlem (*Dirk van*). III. 92, 260

Haarlem (*Gerard van*). II. 259, 313

Haarlem (*Jan van*). II. 295, 300

Haarlem (*Simon van*). II. 295, 300

Haarlem (*Tsbrand van*). II. 259, 295, 300, 313

Haarsolte (*Adriaan Furiaan van*), wegens een gedeelte der Staaten van Overyssel, afgezonden naar Holland. XII. 407

Haarsolte (*Rutgert van*), wegens Gelderland afgevaardigd tot de opdragt der Heerschappye aan Engeland. VIII. 90

Haarsolte (*Rutgert van*), Drost van Lingen, maakt aanhang in Overyssel, ten behoeve van den Prinse van Oranje. XII. 403. XIII. 344. twist hieruit ontstaan. XIII. 345 enz.

Haarsolte (*Zweder van*) bewerkt dat Overyssel Prins Willem den II. 't regt tot de opvolging in 't Stadhouderschap opdraagt. XI. 139

Haaze (*Adriaan de*), Kommandeur ter zee, sneuvelt. XIV. 14

Hachicourt (. . . .) verschilt met Oranje. VI. 86, 137. helpt een verdrag met de Edelen bewerken. VI. 192

Haga (*Cornelis*), eerste Gezant der Staaten aan den Grooten Heer. X. 49. hy sluit een Verbond. X. 50. Zie *Porte* (*Ottomannische*).

Hagano (Graaf). Gunsteling van Karel den Eenvoudigen. II. 106, 109, 110

Hair afgelegd na 't behaalen der overwinninge. I. 153. lang hair der Frankische Koningen. I. 333 *Aant.*

Hakkius (*Petrus*), Predikant te Leiden, vaart uit tegen 's Prinsen Huwelyk. VIII. 27. komt te Medenblik. VIII. 27. wordt door krygsvolk ter Stad uitgeleid. VIII. 27. schynt niet Leicestersgezind. VIII. 259

Halewyn (*Alewyn van*), gemagtigd tot het stillen van een oproer te Enkhuizen. XII. 288, 290

Halewyn (*François Tereslein van*), Raad in den Hove van Holland, in gezantschap aan Karel den II. XIV. 42

Halewyn (*François Tereslein van*), Pensionaris van Dordrecht, in den Haage in gevaar. XX. 91

Halewyn (*Kornelis Tereslein van*), in bezending naar Dordrecht. XV. 259, 279. naar Engeland.

XV. 312. geſchil, of hy te gelyk Vroedſchap van Dordrecht en Raad in den Hove van Holland zyn kon. XVI. 57. hy wordt naar Overyſſel gezonden. XVI. 97. raakt in eenige ongelegenheid. XVI. 238

Halewyn (Simon van), Burgemeester van Dordrecht, raakt over heimelyke handeling met het Franſche Hof in ongelegenheid. XVI. 230 enz.

Hallingk (Joban), Burgemeeſter van Dordrecht door 't graauw gedreigd. XIV. 73. zyn huis en buitenplaats worden geplonderd. XIV. 198. een der handdaadigen daaraan, geſtraft. XIV. 223

Ham (Meinard van). Zie *Meinard van Ham.*

Hamburg. Den Gereformeerden aldaar de Godsdienſtoefening in 't huis van den Reſident der Staaten belet. XVIII. 261

Hameland (Graafſchap) waar gelegen. II. 92

Hamel Bruininks (Gerard) handelt aan 't Weener-Hof. XIII. 422. XV. 111

Hamel Bruyninx (. . .) Opening tot Vrede, hem aan 't Weener-Hof gedaan. XVIII. 417

Hamericourt (Gerard van), Biſchop van S. Omer. VI. 65. geraadpleegd over 't Ketterſtraffen. VI. 109

Hamme (Nikolaas de), een der eerſte tekenaaren van 't Verbond der Edelen. VI. 123. wordt door de muitelingen in Oranjes Leger doorſchooten. VI. 287

Hanau (Graaf van) ſneuvelt in 't beleg van Maaſtricht. XI. 154

Hanover (Ernſt Auguſtus, Hertog van) wordt negende Keurvorſt. XVI. 193

Hans Hanszoon, om een' toeleg op 't leeven van Willem den I., onthalsd. VII. 529

Hanze (Duitſche) te Londen. Verſchil met dezelve. IX. 5

Hanze-Steden. Derzelver oorſprong en verbond. III. 500, 501. zy raaken met Deenemarke in oorlog. III. 503. ook met Holland en Zeeland. III. 530 enz. op nieuws met de Hollanders. IV. 362. tweejaarig Beſtand met dezelven. IV. 459, 463. nieuwe onderhandeling. IV. 467. die vrugteloos afloopt. V. 33. Vrede met dezelven. V. 45. vrees voor nieuwen oorlog. V. 46, 54, 56, 57, 61. Beſtand. V. 66. nieuwe onluſten. V. 102. zy raaden de Verenigde Staaten tot Vrede met Spanje. VIII. 87. Verbonden met haar geſlooten. X. 65, 94. XI. 395. XII. 17. haare klagten. X. 482. van Beuningen polſt haar, in 1653. XII. 277

Harderwyk, bemagtigd door Hertoge Karel van Gelder. IV. 363. herwonnen door den Graave van Buuren. IV. 494. opſchudding aldaar, in 1704. XVII. 234

Haren (Onno Zuier van) wordt gevolmagtigd tot de Vredehandeling te Aken. XX. 179

Haren (Willem van), Grietman van de Bilt, trekt in geſantſchap naar Zweeden en Deenemarke. XII. 477. handelt met d'Eſtrades XIII. 181. wordt gemagtigd tot de Keulſche Vredehandeling. XIV. 245. handelt in Zweeden. XIV. 273. in En-

Engeland. XIV. 338. XVII. 122. op de Nieuwmeegsche Vredehandeling. XIV. 369. op de Ryswykſche. XVI. 337
Haring (*Jan*), Predikant te Brugge, zyn bedryf. VII. 295
Haring (*Jan*) haalt de vlag van Boſſus ſchip af, in den ſlag op de Zuidzee. VI. 449
*Haring*viſcherye op de Engelſche Kuſten vry geſteld. III. 54. wordt bekommerd. III. 188. V. 209, 296. wordt, ſedert de uitvinding van 't kaaken en de groote netten, ſterker voortgezet. III. 499. door de Franſchen, merkelyk benadeeld. IV. 189. V. 397, 381. in Oorlogstyd, vry verklaard. IV. 435. V. 129. ook in tyd van Beſtand. IV. 451. beveiligd. V. 297, 305, 377. geſtaakt. V. 341, 368. bloeit zeer, te Enkhuizen. V. 386. wordt door Jakob den I. bekommerd. IX. 318. door de Staaten met Oorlogsſchepen beveiligd. IX. 318. ſtaat derzelve. X. 42, 307. Karel de I. zoekt ze te beletten. XI. 259-261. Karel de II. misgunt ze den Staaten. XIII. 21. handeling met Frankryk over 't handhaaven derzelve. XIII. 21-24, 27, 30. zy wordt aldaar benadeeld. XV. 380. XX. 407. middelen gebruikt om dit nadeel te voorkomen. XX. 408
Harinkman (*Pieter*) geſtraft, om een voorgenomen verraad van Thoolen. VIII. 491
Harkens (*Lukas*) om oproerigheid te Groningen, gebannen. XIII. 69
HARLINGEN. 't Slot aldaar ingenomen en geſlegt. VII. 321, 322. de Stad neemt Frieſche bezetting in. VIII. 199. oproer aldaar, in 1633. XI. 280. in 1748, tegen de Pagters. XX. 198
Harmonie of Overeenſtemming der Geweſten, wegens het Kapitein-Generaalſchap en Stadhouderſchap van 1668. XIII. 335. raakt, in 1670, tot ſtand. XIII. 429. raadpleegingen op iets dergelyks, in 1707. XVII. 298
Hartevelt (*Gysbrecht van*), oudſte Hopman der Waardgelderen te Utrecht. Moeite met hem. X. 229, 230. hy wordt in 't Lid der Gekoorenen geſteld. X. 233
Hartius (*Otto*) doet voorſlagen tot Vrede met Spanje. VIII. 395. van Dorp ſchryft aan hem. VIII. 405. zyn nadere voorſlag. VIII. 412
Hartſuk (*Karel*) voert bevel over eenige manſchap in den Bantamſchen oorlog. XV. 309
Haſtè (*Willem Pieterszoon*), in bezending naar Amſterdam. X. 114
Haſſelaer (*Gerard*), Oud-Burgemeeſter van Amſterdam, handelt over 't verſterken van Naarden. XIII. 361
Haſſelaer (*Gerard*) begeeft zig op 's Lands Vloot. XIV. 24. overleeft. XIV. 24
Haſſelaer (*Gerard*), Hoofdofficier van Amſterdam. Zyne zorg voor de Stad, in 1672. XIV. 204
Haſſelaer (*Gerard Arnoud*), Schepen en Raad der Stad Amſterdam, wordt gevolmagtigd tot de Vredehandeling te Aken. XX. 179. zyne handeling aldaar. XX. 183, 241, 242. hy wordt, door zyne Hoogheid, tot Burgemeeſter van Amſterdam aangeſteld. XX. 290. en

tot dezelfs Repreſentant in de Admiraliteits-Kollegien in Holland. XX. 334, 338
Haſſelaer (*Kenau Simons*), eene deftige Weduwe, helpt, aan 't hoofd van driehonderd vrouwen, Haarlem verdedigen. VI. 414
Haſſelaer (*Nikolaas*), Majoor der bezettinge van Amſterdam, ſtilt een' oproer aldaar. XI. 45
Haſſelaer (*Pieter Dirkszoon*), een der eerſte opregteren van de Oostindiſche Maatſchappye. IX. 137
Haſſelaer (*Pieter*), Burgemeeſter van Amſterdam, afgezonden aan Prinſe Willem den II. XII. 75
HASSELT gewonnen, in 1582. VII. 467. aanſlag op de Stad. VIII. 19. belegerd, in 1657. XII. 410. zy moet op gewigtige zaaken beſchreeven worden. XII. 412. de Biſſchoppelyken neemen haar in. XIV. 28
Haſſelt in *Luikerland* bezet door de Staatſchen. XIV. 372. handeling over de ontruiming van de Plaats. XV. 53
Hattamiſſen in Zeeland. XVIII. 196
Hattinga (*Willem Tiberius*) maakt eene Kaart van Staatſch Vlaanderen. XX. 63
HATTUM. Parma's toeleg op deeze Stad. VII. 360. aanſlag des Graaven van Salazar op dezelve. XI. 97
Hautain (*Filips de Zoete*, *Heer van*) teekent het Verbond der Edelen. VI. 125. verzekert zig van Antwerpen. VII. 156. ſneuvelt voor de Stad. VIII. 81
Hautain (*Filips de Zoete*, gezeid), Bevelhebber van Sluis. zyn togt tegen de Spaanſche Keurlingen. X. 438
Hautain (*Willem de Zoete*, gezeid) onderſchept en verſlaat eenige Spaanſche ſchepen. IX. 185. de Engelſchen ſchieten op hem. IX. 186. zyne togten, in 1606. IX. 220-224. in 1621. X. 417. hy helpt Rochelle belegeren. XI. 16, 17. wordt met de Vloot t'huis ontboden. XI. 29
Hautepenne (*Claude van Barlaimont*, *Heer van*) helpt Namen verraſſen. VII. 152. ook Breda. VII. 379. zyn toeleg op Bergen op Zoom. VII. 417. hy wint Eindhoven. VII. 488. neemt Nieuwmegen in, door liſt. VIII. 71. Gelder, door verraad. VIII. 225, 226. ſneuvelt voor de Engeler-Schans. VIII. 226
Haven (vryе). Zie *Porto Franco*.
Havens en Reeden van Holland. III. 54
Havens (*Govert*) maakt eenige beweeging te Dordrecht. VII. 257
Havet (*Antoni*), Biſſchop van Namen. VI. 65. geraadpleegd over 't Ketterſtraffen. VI. 109. zyn merkwaardig ſchryven aan de Hertoginne van Parma. VI. 370
Havreeb (*Karel van Croui*, *Markgraaf van*). zyn bedryf te Antwerpen. VII. 112, 113, 123. hy verlaat Don Jan. VII. 157. helpt den Aartshertog Matthias bevorderen tot Landvoogd. VII. 173. Zie *Chimai*.
Heel ('t Slot te) in de Bommelerwaard verſterkt. VI. 210. verlooren. VIII. 310. herwonnen. VIII. 346. wederom verlooren. IX. 49

Heems (*Baron van*), Keizerlyke Reſident in den Haage, zyne handeling aldaar. XVIII. 40, 44 enz. hy toont zig misnoegd over het drievoudig Verbond. XVIII. 151
Heemskerk (Heerlykheid, van) Marquette vernoemd. X. 332
Heemskerk ('t Slot te) geſtigt. II. 400, door Hertoge Albrecht ingenomen. III. 296
Heemskerk (*Gerrit van*) ſlaat de Weſtfriezen. II. 400
Heemskerk (*Gerrit van*) zyne goederen aangetaſt. III. 428, 442
Heemskerk (*Jakob van*) tragt Noord-om naar China te zeilen. IX. 141. neemt eene Portugeeſche Karaak. IX. 146. ſneuvelt in een' ſcheepsſtryd, voor Gibraltar. XI. 250-254. zyne Vloot behaalt de zege. IX. 253, 256. graftede, hem ter eere, geſtigt. IX. 258
Heemskerk (*Koenraad van*) begeeft zig als vrywillige op 's Lands Vloot. XIV. 24. is Penſionaris van Amſterdam. Zyn oordeel over 't verſterken van Naarden. XV. 36. zyne handeling in Spanje. XV. 52. XVI. 164. te Weenen en by de Porte. XVI. 196, 197. in Frankryk. XVII. 4, 59, 63
Heemskerk (*Wouter van*) gevangen. III. 296
Heemſtede (*Jan van*), III. 440, 442. IV. 38
Heenvliet (*Joan van der Kerkhoven*, gezeid *Polyander*, *Heer van*) handelt over een Huwelyk tuſſchen Willem den II. en eene Dogter van Karel den I. XI. 298, 299. bevordert de belangen van Karel den I. in Holland. XI. 328. wordt uit den dienſt van Willem den III. ontſlaagen. XIII. 199
's Heerenberg ('t Slot te) gewonnen, in 1568. VI. 269. verlooren. VI. 269. ontmanteld, in 1598. XI. 26
Heerlykheden. van waar herkomſtig. II. 310. welken vry zyn van Beden; welken niet. IV. 14, 40, 391
Heermale (*Floris van*) bewerkt de nadere Vereeniging in 't Stigt. VII. 248. uit Utrecht gezet zynde, wordt door de Staaten van Holland beſchermd. VIII. 169
Heeze (*Willem van Hoorne*, *Heer van*). VII. 153. verzoent zig met den Koning. VII. 271. wordt onthalsd. VII. 318
Hegge. Zie *Egmond*.
Heilig Land. Oorſprong der Pelgrimaadjen derwaards. II. 151. Graaf Dirk de III. bezoekt het. II. 151, 153. ook Biſſchop Willem. II. 177
Heilige Wouden onder de Germaanen. I. 120 *Aant.*
Heim (*Anthony van der*) wordt Raadpenſionaris van Holland. XIX. 225. doet ter Staatsvergadering opening van zekeren heimelyken voorſlag van Frankryk. XIX. 394. wordt, door ſommigen, gedrongen om het ampt van Griffier aan te neemen. XIX. 475. ſterft. XX. 45
Hein (*Pieter Pieterszoon*) doet een' togt naar Brazil. X. 483. helpt de Bahia inneemen. XI. 12. verovert de Spaanſche Zilvervloot. XI. 68. ſneuvelt in een zeegevegt. XI. 111
Heins (*Nikolaas*), Sekretaris van

Amſterdam, trekt als Reſident naar Zweeden. XIII. 49
Heinſius (*Antoni*), Penſionaris van Delft, naar Engeland gezonden. XV. 312. wordt *Raadpenſionaris van Holland*. XVI. 51. handelt met die van Amſterdam over 't zenden der Nominatie van Schepenen naar Engeland. XVI. 75, 86, 87, 88, 90, 93. wordt gemagtigd tot de Haagſche byeenkomſt. XVI. 103. Burgemeeſter Halewyn beſchuldigt hem. XVI. 234. hy wordt, op nieuws, voor vyf jaaren, aangenomen. XVI. 277. XVII. 22, 330. gemagtigd tot de Ryswykſche Vredehandeling. XVI. 357. handelt over een tweede Verdrag van Verdeelinge der Spaanſche Heerſchappye. XVII. 22, wat Brjord hem aandient. XVII. 50, 53. hy belet dat men ſlaags raakt, in 1702. XVII. 164. raad pleegt met Marlborough, op den veldtogt van 1704. XVII. 212. handelt heimelyk over Vrede, in en na 1705. XVII. 289, 314, 328 enz. ontwerpt de voorafgaande punten, in 1709. XVII. 334. handelt deswege. XVII. 360, 367. de Franſchen ſchryven hem. XVII. 372. hy handelt met de Engelſchen. XVII. 416. zyn geſprek met den Franſchen Ambaſſadeur, XVIII. 65. zyne gedagten over de buitengewoone Vergadering des jaars 1716. XVIII. 129. de Abt du Bois handelt met hem. XVIII. 143, 145. hy ſterft. XVIII. 233
Heinſius (*Daniel*), Sekretaris der Politiken op de nationale Sinode. X. 316, 317
Hekeren (*Walraven, Baron van*) handelt in Zweeden. XVI. 251
Hekerens en *Bronkhorſten* twiſt in Gelderland III. 300
Hel (*Kaſyn van der*) uit de Kerk te Velp geligt. XVII. 299
Held (*Matthys*) tragt het overgeeven van Hulſt te voorkomen. VIII. 434. ſneuvelt voor Venlo. VIII. 467
Helder (de). *Zie Huisduinen*.
Helium, oude mond der vereenigde Maaze en Waale. I. 25
Helling (*Herman*) onderneemt Amſterdam te verraſſen. VII. 185. ſneuvelt. VII. 187
Helmduinen (*Adriaan Robertszoon*) wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23
Helmich (*Splinter van*) verlieſt het Slot te Wel. VIII. 129, 130, 131
HELMOND door Parma bemagtigd. VII. 242. herwonnen. VII. 472
Helsdingen (*Henrik van*) bewerkt te Utrecht verandering in de Regeeringe, door oproer. X. 27. wordt Burgemeeſter. X. 28. wordt afgezet. X. 30. heeft kennis van een toeleg om op nieuws verandering te doen maaken. X. 31. wordt gebannen. X. 32. ſterft te Amſterdam. X. 33
Helvetiërs, door Cezar geſlaagen. I. 38
Hemert (*Johan van*) aangeſteld tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
Hemert (*Ludbrecht Turk, Heer van*) verlieſt Graave. VIII. 126. wordt onthalſd. VIII. 127
Hemming, Koning der Deenen, ſluit een Verdrag met Karel den Grooten. II. 41. ſterft. II. 41

Hemming, de Deen, houdt zig ten Hove van Karel den Groote op. II. 42. krygt bewind over Walcheren. II. 49. sneuvelt. II. 54

Hendenesse of Hedenesse, oude scheidpeal van Zeeland. waar te zoeken. II. 251 *aant.*

Henegouwen aan Karel, Hertoge van Anjou; doch daarna aan jan van Avennes afgestaan. II. 394, 395

Hengist en *Horsa* steeken over naar Britanje. I. 290. overheeren de Britten. I. 291

Hennebert (Jaques de) helpt den Briele ingenomen. VI. 345. komt binnen Hoorn. VI. 364

Hennegouw (Geerlerus), Burgemeester van Rotterdam, handelt met het Fransche Hof. XVII. 298. 314. 336. raakt, wegens het Verdrag van Hanover, in moeilykheid. XVIII. 336

Henrik de I. (Keizer) belegert Metz. II. 105. sluit een Verdrag met Karel den Eenvoudigen, te Bon. II. 105. bemagtigt Lotharingen. II. 116. beoorloogt de Hunnen. II. 117. regt Schutterye op. II. 118. trekt op tegen de Noormannen. II. 119. sterft. II. 119

Henrik de II. (Keizer) brengt de Friezen tot onderwerping aan Dirk den III. II. 133. doet hem den oorlog aan. II. 141. draagt een gedeelte van Zeeland aan den Graave van Vlaanderen ter Leen op. II. 155

Henrik de III. (Keizer) begiftigt de Utrechtsche Kerk. II. 154. beoorloogt Dirk den IV. II. 157. neemt Dordrecht in. II. 158. trekt af. II. 162. sterft. II. 167

Henrik de IV. (Keizer). II. 167 viert het Paaschfeest te Utrecht. II. 171. zyne Giftbrieven ten behoeve der Utrechtsche Kerke. II. 171. hy bevestigt Boudewyn den V. in 't regt op Zeeland Bewester-Schelde. II. 175. zyn twist met Paus Gregoor den VII. II. 183. hy draagt het Markgraafschap van Friesland den Graave van Northeim op. II. 199. hy sterft. II. 208

Henrik de V. (Keizer) sluit een Verdrag met Floris den II., wegens Zeeland Bewester-Schelde. II. 208. doet eenen inval in Holland. II. 216. sterft te Utrecht. II. 217

Henrik de VI. (Keizer) geeft Zeeland Bewester-Scheide aan Boudewyn den VI. ter leen. II. 275. bevestigt Dirk den VII. in den Geervlietschen Tol. II. 277. sterft. II. 331

Henrik, Landgraaf van Turingen, tot Roomsch-Koning verkooren. II. 380. hy sterft. II. 380

Henrik van Gelder, tot Roomsch-Koning verkooren. II. 381

Henrik de II., Koning van Frankryk. V. 296. Verbond van Koophandel met hem. V. 354. hy raakt in oorlog met Karel den V. V. 367, 399. sluit een Bestand met denzelven. V. 417. ondersteunt den Paus. VI. 13. breekt het Bestand met Spanje. VI. 13. sluit Vrede met Filips den II. VI. 34. sterft. VI 35

Henrik de III., Koning van Frankryk. Aanvang van handelinge met hem. VII. 87. hy beweert geen deel te hebben aan den handel met Anjou. VII. 201. handeling met hem, ter

deezer gelegenheid. VII. 408. de Opperheerschappy over de Nederlanden wordt hem aangebooden. VIII. 30, 39, 49, 53, 58-64. hy wystze van de hand. VIII. 65, 66. wordt omgebragt. VIII. 317

Henrik, Koning van Navarre, heeft het oog op het gebied over de Nederlanden. VII. 87. wordt Koning van Frankryk, onder den naam van Henrik den IV. VIII. 318. de Staaten ondersteunen hem met geld. VIII. 354. en met manschap. VIII. 364, 372, 423, 429. hy omhelst den Roomschen Godsdienst. VIII. 374. sluit een Verbond met Elizabet, waarin de Staaten treeden. VIII. 449, 450. ook een byzonder Verbond met de Staaten. VIII. 450. sluit Vrede met Spanje. VIII. 492, 493, 499. de Staaten handelen met hem. VIII. 497, 498. hy ondersteunt hen met geldcen werving. IX. 67. zyne inzigten op de Vredehandeling, tusschen Spanje en de Staaten. IX. 260. of hy naar de Opperheerschappy over den Vereenigden Staat gestaan hebbe. IX. 264, 265. zyne inzigten op den Godsdienst. IX. 339. en op 't Bestand. IX. 362. hy zoekt aanhang, hier te Lande. IX. 367. hy vermaant Maurits tot bewilliging in 't Bestand. IX. 413. blyft 'er waarborg voor. IX. 445. handelt met der Staaten gezanten, in 1610. X. 38, 39. wordt in zyne koets vermoord. X. 40

Henrik de VII., Koning van Engeland. Verbonden met hem gemaakt. IV. 267. hy handelt met Filips den Schoonen. IV. 333

Henrik de VIII., Koning van Engeland, zendt onderstand tegen de Gelderschen. IV. 359. verbindt zig met Maximiliaan en Karel tegen Frankryk. IV. 377. steekt over naar Nederland. IV. 378. maakt een Verbond met Karel den V. IV. 441. met François den I. tegen Keizer Karel. IV. 466. maakt Bestand met Karel. IV. 491. verbindt zig met hem, tegen Frankryk. V. 261. sterft. V. 296

Henrik, Broeder van Otto den I. verwekt eenen oorlog, om 't bezit van Lotharingen. II. 21. wordt 'er Hertog van. II. 123

Henrik de I. Hertog van Lotharingen en Brabant, bevredigt Bisschop Dirk, met Graave Otto van Gelder. II. 283. neemt Graaf Otto gevangen. II. 289. ook Graaf Dirk den VII. II. 290. dien hy tot een verdrag noodzaakt. II. 291, 293

Henrik van Nassau, Graaf van Gelder, bemagtigt Groningen. II. 242. verschilt met den Bisschop van Utrecht over de Veluwe. II. 269

Henrik, *Graaf van Zutfen*, getuigt in een' Giftbrief. II. 226

Henrik de Kraan, Graaf van de Kuinder, door Willem den I. verdreeven. II. 281

Henrik van Vianden wordt Bisschop van Utrecht. II. 397. valt in de Veluwe. II. 398. stigt het Slot *Vreeland*. II. 398. verzoent zig met Gysbrecht van Amstel. II. 398

Henrik van Beijeren wordt Bisschop van Utrecht. IV. 447. raakt in geschil met de Stad. IV. 468. verzoekt onderstand

van

van de Landvoogdesse Margareet tegen de Gelderschen. IV. 473. staat den Keizer 't weeteldlyk gebied af. IV. 479, 495. ontdoet zig ook van 't geestelyk. V. 131

Henrik van Borselen, Heer van Veere, voert bevel in eenen togt tegen de Gentenaars. IV. 37. bekomt de Heerlykheid van Westkapelle, Domburg en Vlissingen. IV. 86. wordt Admiraal, en verjaagt Warwiks Vloot. IV. 111, 112. Eduard de IV. maakt hem zynen Raad. IV. 117

HENRIK VAN NASSAU, Heer van Breda, wordt Stadhouder van Gelderland. IV. 331. verdedigt Diest. IV. 358. loopt de Veluwe af. IV. 399, 405. trouwt met Claude, Zuster van Filibert van Chalons, Prins van Oranje. IV. 400. wordt Stadhouder van Holland. IV. 402. wordt Kapitein-Generaal. IV. 422. de afgevaardigden der Staaten begroeten hem. V. 13. hy sterft. V. 191

Henrik van Saxen belegert in Franiker. IV. 317. ontzet. IV. 318. wordt Erfstadhouder van Friesland. IV. 319. staat zyn bewind aan zynen Broeder af. IV. 325

HENRIK KASIMIR, Graaf van Nassau, bekomt het regt tot de opvolging in het Stadhouderschap van Friesland. XI. 141. wordt Stadhouder. XI. 151, 152. zyn bedryf, ter gelegenheid van een' oproer in Friesland. XI. 221. enz. trekt voor Gelder. XI. 273. raakt omtrent Brugge in een scherp gevegt. XI. 290. sneuvelt. XI. 291

HENRIK KASIMIR DE II. wordt Bevelhebber van Hulst. XI. 395. Stadhouder van Friesland en Groningen. XIII. 98. handeling van d'Estrades met zyne Vrouw Moeder. XIII. 180, 181. hy wordt Erfstadhouder van Groningen en Drente. XIV. 367. arbeidt tot bylegging der geschillen in Stad en Lande. XIV. 453. neemt het volkomen bewind van zyne ampten aan. XV. 35. trouwt. XV. 195. verzoent zig met den Prins van Oranje. XV. 423. wordt Veldmaarschalk. XVI. 50. verschilt met de Staaten van Stad en Lande. XVI. 99. sterft. XVI. 315

HENRIK VAN NASSAU sneuvelt op de Mookerheide. VI. 476

Henrik Dirkszoon, Burgemeester van Amsterdam, van bedrog in 't opneemen van den voorraad van graanen beschuldigd. V. 293. ook over 't agterhouden van een deel des tienden penningS. V. 387. zyn snood bedryf, omtrent Schout Bardes. V. 412. zyn gedrag by zyne uitleiding uit de Stad. VII. 207, 208

Henrik Janszoon of *lange Henrik* sneuvelt, in den scheepsstryd voor Gibraltar. IX. 155

Henrikszoon (Boudewyn). Zyn togt naar Westindie. XI. 14

Heraugiere (Karel van) neemt Breda in door middel van een Turfschip. VIII. 341. verrast Huy. VIII. 408. en Lier. VIII. 425

Herbert, Bisschop van Utrecht, bedwingt de Groningers. II. 229. doet Dirk den VI., door 't dreigen met den ban, 't beleg van Utrecht opbreeken. II. 230.

230. sterft. II. 133
Herbert (. . . .), Engelsche Gezant, slaat Vredehandeling met Spanje voor. VIII. 263. ontvangt de Akte van afstand van Leicester. VIII. 269
Herdoopers (geestdryvende). hun bedryf in Holland. V. 70. zy overmeesteren Munster. V. 71. pleegen aldaar veel geweld. V. 73. loopen te Amsterdam, naakt met zwaarden, langs de straat. V. 74. orde tegen hen, in Holland. V. 76, 81 Munster wordt hun ontweldigd. V. 82, 83. zy zoeken Leiden in te neemen. V. 87. eenigen hunner loopen wederom naakt te Amsterdam. V. 88. zy zoeken deze Stad te overweldigen. V. 91. bemagtigen den Dam en 't Stadhuis. V. 94. worden overwonnen. V. 97. en zwaar gestraft. V. 98, 208. Plakaat tegen hen. V. 200. David Jorisz staat onder hen bp. V. 151. zy laaten af van 't zwaard voeren. V. 100, 157
Heraold, Broeder van Koning Amul, wordt door de Deenen vervaagd. II. 42, 43. zoekt hulp by Keizer Lodewyk. II. 43. die hem bystaat. II. 44, 45. hy wordt, andermaal, van den Troon gestooten, II. 46. laat zig doopen. II. 47. bekomt eenig gebied hier te Lande. II. 48. krygt deel aan 't Deensche Ryk. II. 49. verliest het wederom. II. 50. onthoudt zig te Duurstede. II. 51. bekomt eenige Landen van Lotharius. II. 59. wordt gedood. II. 63
Heriopich waar gelegen. II. 90
Herkules Magusanus, onder de Germaanen geëerd. I. 24
Herman van Hoorne, Bisschop van Utrecht, door Dirk den VI., gewapenderhand, in den zetel gesteld. II. 235
Herman van Woerden pandt het Slot te Montfoort. III. 14. 't worde hem afgenomen. III. 38. hy verzoent zig met Floris den V. III. 41. spant wederom tegen hem aan. III. 67. reden hier voor. III. 68. hy valt den Graave aan, op de jagt. III. 77. mishandelt hem. III. 79. zet Velzen aan, om hem te dooden. III. 82. vlugt ten Lande uit. III. 176
Hermanszoon (*Wolfert*). zyne bedryven in Oostindie. IX. 148
Herwegitel, Koning der Watteri, zoekt zig met de Franken te verbinden. II. 314
l'Hermite (*Jaques*). zyn togt naar Westindie. X. 483
Herwendeuren. hun verschil met de Katten. I. 12 *Aant.*
Hetfinisch Woud. waar gelegen. I. 11, 239
Hertogen. Dagobert de I. stelt Hertogen ter wederzyde des Ryks. I. 338. beschryving deezer waardigheid. II. 21
's Hertogenbosch. II. 292. door Graave Dirk den VII. bemagtigd. II. 290. door Brederodes volk bezet. VI. 214. verlaaten. VI. 214. Noirkarmes werpt 'er volk in. VI. 232. de Staatschen neemen de Stad in by verdrag. VII. 162. of zy een Lid der Utrechtsche Unie geweest zy. VII. 267. zy keurt de Kenlsche Vredepunten aanneemlyk. VII. 284. kiest 's Konings zyde. VII. 297. aanslagen der Staatschen op de Stad. VIII. 67, 384.

zy

zy wordt belegerd, door Maurits. IX. 109. verlaaten. IX. 110. andermaal vrugteloos aangetast. IX. 159. door Fredrik Henrik veroverd. XI. 92-94, 98, 101, 102. belegerd door Turenne. XIV. 93. verlaaten. XIV. 133

's HERTOGENRADE gewonnen, in 1632. XI. 157

Heruien, door Maximiaan Herkulius overwonnen. I. 220

Hervorming: eerste beginsels derzelve, hier te Lande. IV. 415, 418. voortgang derzelve. IV. 425. V. 3. Plakaaten daar tegen. IV. 426. V. 7, 29. vervolging deswege ontstaan. IV. 428. oneenigheid onder de Hervormers. V. 5. Zie *Gereformeerden*, *Hugenooten*, *Lutherschen*, *Doopsgezinden*.

Hesdin veroverd en verwoest. V. 388. veroverd door de Franschen. X. 278, 279

Hessels (*Andries*), in gezantschap naar Engeland gezonden. VIII. 501

Hessels (*Jakob*), Raadsheer van Gend, wordt Lid in den Raad der Beroerten. VI. 251. Byzonderheden hem betreffende. VI. 252. hy wordt gevat. VII. 178. zyn schryven tegen Oranje. VII. 179. hy wordt opgehangen. VII. 233

Hessen (*Willem*, *Landgraaf van*) legert zig in Oostfriesland. XI. 240. moeilykheid hieruit ontstaan. XI. 350-354, 500

HEUSDEN (*Heerlykheid* van). Staat derzelve. III. 289. zy wordt aan Holland gehegt. III. 290. verschil over derzelver grenzen. III. 309

HEUSDEN. Muitery onder de bezetting aldaar. VIII. 270. de Stad wordt belegerd. VIII. 310. verlaaten. VIII. 311. opschudding aldaar, in 1617. X. 153

Heusden (*Jan*, *Heer van*). III. 42. Zie *Jan van Heusden*.

Heussen ingenomen door Prinse Maurits. IX. 33

Heuvel (*Adriaan van den*), Burgemeester te Gorinchem, bevordert de Preeke. XI. 168

Heuvel (*Izaak van den*), Schepen en Raad van Amsterdam, naar Engeland gezonden. XV. 312

Heyes (*Albert*) bevordert de openbaare Preeke. VI. 165

Hierges (*Gilles van Barlaimont*, *Heer van*) trekt op tegen Graave Lodewyk. VI. 280. wordt Stadhouder van Friesland. VI. 369. en van Gelderland. VI. 424. onderwerpt zig verscheiden Steden. VI. 402. bezet den Lekdyk by Buuren. VI. 424. valt in Westfriesland. VII. 54. bemagtigt Buuren. VII. 61. belegert en verovert Oudewater. VII. 62, 63. neemt Schoonhoven in. VII. 64. legt op 't bemagtigen der Stroomen toe. VII. 65. zendt Megen naar Woerden. VII. 66. nodigt de afgeweeken' Steden tot onderwerping. VII. 93. handelt te Geertruidenberg, uit naam van Don Jan. VII. 148. helpt Namen verrassen. VII. 152. neemt Charlemont in. VII. 153. ontzet Roermonde. VII. 184. sneuvelt voor Maastricht. VII. 274

Hildebrands (*Jakob*), Burgemeester van Groningen, wordt door Rennenberg misleid. VII. 325. sneuvelt. VII. 326

Hillama (*Gellius*) gemagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321

Hin-

Hinloopen (*Jakob Jakobszoon*), Raad te Amsterdam. XIV. 85
Hinyossa (*Alexander d'*), Kapitein te Wezel, onthalsd. XIV. 63
Hisla, wat 'er door verstaan worde. II. 126, 127
Hoef (*Adriaan van der*), gewoone Raad van Holland. VI. 381
Hoeflaken (*Jakob van Zuilen van Nyveld, Heer van*) handelt ten huize van Tresel. X. 210
Hoekelum (*Willem van*) bewerkt de aanbieding der Souverainiteit van Gelderland aan Willem den III. XIV. 345
Hoeksche en Kabbelsaauwsche Tweespalt. Oorsprong. III. 265, 276. voortgang. III. 365. IV. 8. 165, 185, 244. einde. IV. 289, 292
Hoekschen, waarom dus genoemd. III. 278. en wanneer. III. 488. naamen der Hoekschen. III. 281. zeventien hunner Sloten worden vernield. III. 278. zy verkiezen Hertog Albrecht tot Ruwaard. III. 292, 293. raaken in de Regeeringe. III. 295. vermoorden Aleid van Poelgeest. III. 321. wyken ten Lande uit. III. 323. verscheiden hunner Sloten vernield. III. 326. zy komen, onder Willem den VI., wederom in 't bewind. III. 365. vallen in Amstelland en Kennemerland. III. 428. verliezen eenige Sloten. III. 440. doen veele Burgers, te Enkhuizen, onthalzen. III. 475. raaken op nieuws in 't bewind. IV. 4. maaken nieuwe beweegingen, na de dood van Hertoge Karel. IV. 165, 174. raaken van 't kussen. IV. 185 enz. verrassen Leiden. IV. 194. de Stad wordt hun wederom ontweldigd. IV. 197. zy bemagtigen Hoorn. IV. 211. verliezen de Stad wederom. IV. 212. krygen vry verblyf te Sluis. IV. 244. kiezen een hoofd. IV. 245. behaalen eenige voordeelen. IV. 247, 251. poogen, te vergeefs, Leiden te bemagtigen. IV. 253. hun nederlaag, op de Lek. IV. 255. en by Brouwershaven. IV. 265. zy vlugten meest ten Lande uit. IV. 289, 292
Hoeve (*Salomon van der*), helpt den Briele inneemen. VI. 345
Hoeve (*Wouter van der*) handelt in Portugal. XII. 381
Hoey (*Abraham van*), Ambassadeur van den Staat in Frankryk. XVIII. 439. sluit een Verdrag van Koophandel. XIX. 266. zyn schryvens aan de Staaten. XIX. 403. misnoegen over het zelve. XIX. 411. hy keert herwaards. XX. 335.
Hof of *Raad* in den Haage, wanneer opgeregt. III. 356. oudste Instructie voor 't Hof. III. 489. door den Graave van Charolois op een' anderen voet gebragt. IV. 80. wykt gedeeltelyk naar Rotterdam. IV. 188. krygt eene nieuwe Instructie en meer gezags. V. 30. wykt uit den Haage naar Utrecht. VI. 381. wordt, van nieuws, in den Haage, opgeregt. VI. 387, 397. wykt naar Delft. VI. 397. wordt ontzet van 't bewind over zaaken van Regeeringe. VIII. 205. verschilt met de Staaten. X. 170. geschil tusschen Holland en Zeeland over deszelfs gezag. XIII.

XIII. 357-360. het Hof verſchilt met den Hoogen Raad. XV. 381. weigert Schepenen van Amſterdam te kiezen. XVI. 52, 78. vonniſt zes Perſoonen over verbooden verſtandhouding. XVIII. 510 Hof van Agrippina, waar gelegen. I. 69 Hofpoort, [*Porta prætoria*] wat men 'er door verſtondt. I. 138 *Aant.*

Hofwegen (Johan van Aloeringen, Heer van), bevordert de tekening van 't Verbond der Edelen. VI. 127. woont de byeenkomſt te S. Truyen by. VI. 174. beſchuldigd wegens den Beeldenſtorm in den Haage. VI. 185, 186. tekent zeker Verzoekſchrift. VI. 204. wordt Bevelhebber van Hoorn. VI. 364

Hohenlo (Filips, Graaf van) treedt in dienſt der Staaten. VII. 88. helpt Steenbergen en Thoolen inneemen. VII. 161. wordt tot 's Prinſen Stedehouder over Holland enz. voorgeſlaagen. VII. 170. belegert Roermonde, vergeefs. VII. 184. bezet Gelder en Venlo. VII. 184. wint het huis te Weerd. VII. 242. zoekt zig in 's Hertogenboſch te werpen. VII. 298. komt voor Groningen. VII. 337. wordt by Hardenberg geſlaagen. VII. 339. wint Koeverden. VII. 340. verlieſt den ſlag op de Bourtange. VII. 341. verdedigt zig deswege. VII. 365. wint Megen. VII. 458. helpt Lochem ontzetten. VII. 465, 466. ſterkt ter Neuze. VII. 491. belegert de Schans over Zuifen. VII. 509. wordt Generaal-Veldoverſte. VIII. 20. verzekert zig van Bergen op Zoom. VIII. 21. helpt Lieſkenskoek winnen. VIII. 78. weigert Luitenant-Generaal te zyn onder Leiceſter. VIII. 120. ſpyſt Graave. VIII. 126. matigt Brabant. VIII. 128. krygt meer gezags. VIII. 204. Sondigt hem de poort van Medenblik voor 't hoofd. VIII. 210. hy valt in Brabant. VIII. 216. misnoegen tuſſchen hemſen Leiceſter. VIII. 228, 229, 240, 241. hy wordt gewond voor Geertruidenberg. VIII. 376. neemt Gennep in. IX. 55. ſterft. IX. 224

Hohenlo (Wolf, Graaf van), van 's Keizers wege gemagtigd tot de Vredehandeling, in 1575. VII. 28. beſchonken. VII. 43

HOLLAND, (het *Graafſchap van*) wanneer begonnen. II. 65, 71. oudſt gebruik van den naam *Holland*. II. 173, 197. 't Graafſchap in Holland aan de Utrechtſche Kerke geſchonken. II. 72. veele ingezetenen van Holland ſlaan zig aan de Elve neder. II. 231. Keizer Rudolf ſchenkt het Graafſchap aan twee Heeren, op eenen tyd. III. 27. 't wordt *ryk* genoemd. III. 181. 't weigert Willem den III. hulp. III. 189. wordt in geenen oorlog met Engeland ingewikkeld. III. 526. voert kryg met de Oosterlingen. III. 529. IV. 362. getal der ſchatting gevende Huizen en Ingezetenen van Holland, in 't begin der zeſtiende eeuwe. IV. 391. ſtaat der grenzen, in 't jaar 1527. IV. 471, 474. Holland maakt eene Unie met twee Brabantſche Steden. IV. 489, 497. ſchulden

den van Holland. V. 12, 175, 403, 419. ſtaat des Landſchaps. V. 18, 149. inzonderheid, ten tyde der Overdragt. V. 439
Holland ſluit een Verbond met Zeeland. VII. 15, 93. weigert te treeden in 't Verdrag met Dón Jan. VII. 144. houdt zig buiten gemeenſchap van laſten met de algemeene Staaten. VII. 196. treedt in de Utrechtſche Unie. VII. 263. deszelfs inzigten op de Keulſche Vredehandeling. VII. 278. doet Anjou geene hulde. VII. 424, 437. draagt Oranje de hooge Overheid op. VII. 425-432, 434. zweert Anjou, onder beding van ongeboudenis. VII. 444. wil met hem handelen, onder voorwaarden. VII. 487. handelt over 't opdraagen der Graaflykheid aan Willem den I. VII. 511-515, 1516-528. beſluit Frankryk de Opperheerſchappy op te draagen. VIII. 87, 39, 49. zendt Gezanten derwaards. VIII. 54. punten uit derzelver heimelyk Berigtſchrift. VIII. 55. raadpleegt op de Opdragt der heerſchappye aan Engeland. VIII. 88, 89. deszelfs inkomſten en laſten, in 1599. IX. 39. kommerlykheid in, en verſchil over 't heffen der Inkomſten. IX. 68. oorzaaken van de buitengewoone veranderingder Regeeringe aldaar, in 1618. X. 263-265. oproeren, in 1652. XII. 224, 244, 361-363. in 1672. XIV. 71 enz. wyze waarop Holland toen in ſtaat van tegenweer geſteld werdt. XIV. 93 enz. 229 enz. 239. gelegenheid tot verandering der Regeeringe, in 't gemelde jaar. XIV. 188 enz. Franſche krygsbedryven in de Provincie. XIV. 224, 232 enz. 270. de vyand trekt 'er uit. XIV. 285. verandering aldaar, in 1702. XVII. 134. de weerbaare manſchap aldaar opgenomen, en de Inwooners in den Wapenhandel geoefend. XX. 119. opſtand aldaar tegen de Pagters. XX. 209 enz.
Holland (Staaten van) hebben de Graaven niet aangeſteld. II. 128. Vrouw Margareet belooft geen' oorlog te aanvaarden, buiten derzelver bewilliging. III. 269. wanneer de naam *Staaten* in gebruik gekomen zy. III. 485. Leden der Staaten. III. 485. geſteldheid hunner Vergaderinge, in de vyftiende eeuwe. III. 546. zy weigeren, ſomtyds, de Graaflyke Beden. IV. 453, 475. V. 11. of ſtellen 'er hunne bedenkingen tegen. V. 16. hun eed, by de inhuldiging van Filips, Prinſe van Spanje. V. 338. zy ſlaan eene Bede af aan Filips. VI. 10, 36. bewilligen in eene bepaalde ſomme. VI. 11, 37. leveren een Vertoog ten Hove in, overeenkomſtig met dat der Edelen. VI. 150. bieden Oranje een geſchenk aan. VI. 199. verklaaren zig, te Schoonhoven, op 't ſtuk der Preeke. VI. 201. doen een Vertoog tegen den nieuwen eed. VI. 213. willen der Landvoogdeſſe geen geſchenk doen. VI. 256. begroeten Alva. VI. 260. doen eenige pogingen om 's Lands Advokaat van den Einde te doen ſlaaken. VI. 263,

263, 264. bewilligen eerst in den tienden penning. VI. 299, 302. zoeken 'er, daarna, vry van te blyven. VI. 304, 312, 332, 335, 336. houden, voor so ver sy tot 's Prinsen zyde waren overgegaan, hunne eerste Vergadering te Dordrecht. VI. 377. Zie *Dagvaert*. sy schryven tegen Alva. VI. 452. handelen met Bossu. VII. 139. geeven drie uitvoerige Vertoogen over aan Leicester. VIII. 252 enz. hooren Gomarus en Arminius. X. 29. neemen een besluit op de Kerkelyke geschillen. X. 53. en op de Kerkenorde des jaars 1591. X. 54, 87. neemen een nieuw Besluit op de Vrede der Kerke. X. 62, 63. welk luttel genoegen geeft aan de meesten. X. 81, 87. besluiten, wederom, alle scheuring en verdeeldheid te weeren. X. 113. doen eene besending naar Amsterdam. X. 114. tragten de voorige besluiten te doen agtervolgen. X. 139. neemen de zogenaamde *scherpe Resolutie*. X. 162. waarin vyf Steden niet bewilligen. X. 164, 165. verschil tusschen hen en de Geregtshoven. X. 170. verdeeldheid onder de Leden. X. 172, 173, 174, 185, 186, 191, 193. zy besluiten met de meerderheid tot eene besending naar Utrecht. X. 218. handeling derzelve aldaar. X. 220, 221, 222, 223, 224, 231. zy doen de Waardgelders afdanken X. 235. bewilligen, op zekere wyze, in de nationaale Sinode. X. 237, 239. krygen kennis van de gevangenis van Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 255. hun besluit hierop. X. 256-258. zy bedanken Maurits, voor 't veranderen der Regeeringe in de Steden. X. 271, 283, 284. raaken in geschil met Willem den II. over 't afdanken van 't Krygsvolk. XII. 53-56, 82. dringen zeer op 't verminderen van 's Lands uitgaaven. XII. 56-64. besluiten eenig krygsvolk onbetaald te laaten. XII. 64-67. de Steden worden bezonden. XII. 68 enz. de Staaten verbieden 't ontvangen van bezendingen der Generaliteit. XII. 80. schryven aan de byzondere Gewesten. XII. 86. slaan het beschryven der byzondere Gewesten voor. XII. 128. doen eene bezending aan dezelven. XII. 130, 133. verleenen den Steden Oktroi tot het bestellen haarer Wethouderschap. XII. 134. trekken een voornaam gedeelte van 't Stadhouderlyk werk aan zig. XII. 136. handelen met Zeeland, op 't aanstellen van een' Stadhouder, na de dood van Willem den II. XII. 151. zoeken 'er dit Gewest van af te maanen. XII. 227. neigen tot Vrede met Engeland. XII. 249. schryven heimelyk derwaards. XII. 253. hun brief komt in 't licht. XII. 254. minnoegen. over hun schryven ontstaan. XII. 254. zy beweeren de noodeloosheid van 't aanstellen van eenen Kapitein-Generaal. XII. 299-304. krygen kennis dat Kromwel den Prins van Oranje door hen begeert uitgesloten te hebben. XII. 320. raadpleegen 'er op. XII. 321.

en

ën besluiten 'er toe. XII. 324. zy verdedigen hun besluit. XII. 336, 345-357. zy verbieden den handel met Frankryk. XII. 450, 452. draagen zorg voor 's Prinsen opvoeding. XIII. 35. stellen orde op het openbaar bidden voor de Overheid. XIII. 57. wat hier over voorviel. XIII. 59-63. zy neemen den Prins van Oranje aan tot een kind van Staat. XIII. 197. raadpleegen op het sluiten met Lodewyk den XIV. in 1672. XIV. 47, 101. kiezen Willem den III. tot Stadhouder. XIV. 87. raadpleegen over de opdragt der Souveraniteit van Gelderland aan zyne Hoogheid. XIV. 348. verschil onder-hen over eene werving van zestienduizend man. XV. 141, 143. zy besluiten 'er by meerderheid van stemmen toe. XV. 177. dringen ter Generaliteit met vyf stemmen het besluit tot Verdrag met Frankryk door. XV. 238. doen een voorslag op den vorm der Regeeringe. XVII. 132. bewilligen gereedelyk in de laften des oorlogs. XVII. 177. bevredigen de Ridderschap en Steden van de Veluwe. XVII. 236, 239. zoeken de Staaten van Gelderland het aanstellen van eenen Stadhouder te ontraaden. XVIII. 244 enz. besluiten veele Ambagtsheerlykheden te verkoopen. XVIII. 259 enz. koopen de Heerlykheid van Viane en Ameide. XVIII. 337. raadpleegen op het onderstennen der Koninginne van Hongarye. XIX. 348. besluiten 'er toe. XIX. 387. schryven 'er over aan de andere Gewesten. XIX. 391. neemen een hardg besluit, ter gelegenheid van den inval in Staatsch Vlaanderen. XX. 81. verkiezen den Prins van Oranje tot Stadhouder, Kapitein-Generaal en Admiraal. XX. 93. besluiten tot het afschaffen der Pagten. XX. 230. tot het heffen van een middel, by voorraad, in de plaats der Pagten. XX. 232. en tot het heffen der verpagte middelen, by wege van Collecte. XX. 239. zy magtigen zyne Hoogheid tot verandering der Regeeringe in Amsterdam. XX. 284. in de andere Steden. XX. 309. hun besluit op 's Prinsen voorslag tot herstelling der Fabrieken. XX. 411

Holmes (Robert) begint de vyandelykheden tegen den Staat, in 't jaar 1664. XIII. 119

Holstein-Ploen (Hertog van) wordt Veldmaarschalk. XVI. 259. ververt Huis. XVI. 267

Hompesch (Vincent Willem, Baron van) wordt in de Ridderschap van Holland beschreeven. XVIII. 489. heeft het opperbevel over 't Veldleger by Breda, in 1732. XIX. 80. verlieft het Fort de Knokke. XIX. 456

Honaart (Joan van den), uit den Oud-Raad van Dordrecht, handelt aan 't Hof van Poolen. XII. 481

Honaart (Rochus van den) wordt Bezorger van 's Lands Hooge Schoole, in 1619. X. 388. treft in gezantschap naar 't Noorden. XI. 65, 213

Honderdste penning van uitgaande waaren gevorderd. V. 240.

de

de Staaten poogen dien te doen afschaffen. V. 241. 't gelukt. V. 275
Hondhorst (*Robert van*), uit Utrecht gezet, wordt door de Staaten van Holland beschermd. VIII. 169
Hondsbosch. Zeeweeringen aldaar verbeterd. V. 293, 327
Hondsbolredyk ('t Huis te) aan Prinse Maurits geschonken. VIII. 366
Hoofdgeld in Holland gevorderd. IV. 301. ontworpen, in 1748. XX. 235, 238. wordt niet aangenomen. XX. 239
Hoofdman (*Gillis*), Koopman te Antwerpen, voorziet de Zeeuwen van Krygsbehoeften. VI. 355
Hooft (*Gerrit*), Oud-Schepen en Raad van Amsterdam, handelt met d'Avaux. XV. 151, 163. men vergt hem uit de Vergadering van Holland te gaan. XV. 181. hy keert 'er wederom in. XV. 181, 182. vertrekt naar Amsterdam. XV. 186. wordt naar Engeland gezonden. XV. 312
Hooft (*Henrik*), Burgemeester van Amsterdam. zyne zorg voor de Stad, in 1672. XIV. 204 hy wordt aan den Prinse van Oranje gezonden. XIV. 205
Hooft (*Jan Kornelisszoon*) houdt te Amsterdam wagt over Leicester. VIII. 173
Hooft (*Kornelis Pieterszoon*), Oud-Schepen en Raad, en federt Burgemeester te Amsterdam. zyn Vertoog tegen de aanstelling van Willem den I. tot Graave. VII. 525. hy loopt in 't oog by Leicester. VIII. 245. zyn raad vindt, in 1615, minder ingang dan hy plagt. X. 83 oorzaak hiervan. X. 84-86. zyne aanspraak aan Prinse Maurits, by de verandering der Regeering, in 1618. X. 278
Hooft (*Kornelis Willemszoon*) woont met zyne Dogter eene der eerste openbaare Preeken by. VI. 166
Hooft (*Pieter Kornelisszoon*), Drossaard van Muiden; krygt aanschryvens wegens 't beroepen van eenen Predikant. X. 140
Hooge (*Filips Jakob van Borselen van der*) handelt in Engeland. XVII. 460, 463
Hooge (*Kornelis de*) geeft zig uit voor een' natuurlyken Zoon van Katel den V. VII. 493. wordt onthalsd. VII. 493
Hoogendorp (*Gysbrecht van*) wordt Lid van den Hoogen Raade, in 1582. VII. 451
Hooge Raad in Holland. raadpleegingen op het opregten daar van. VII 323. hy geraakt, in 1582, in stand, VII. 450. eerste Leden van den zelven. VII. 451. verschilt met de Staaten. X. 170-173. met het Hof. XV. 381
Hooge School van Holland, te Leiden opgeregt, in 1574. VI. 498. verklaaring in Frankryk, wegens dezelve. VIII. 452. verandering daarin, in 1619. X. 387. van Friesland, te Franiker, in 1585. VIII. 69. van Stad en Lande, te Groningen, in 1614. X. 80. van 't Stigt, te Utrecht, in 1636. XI. 244. van Gelderland, in 1647. XI. 245
Hoogerbeets (*Rombout*), Raadsheer in den Hoogen Raade, afge-

zonden om Amſterdam in 't Beſtand te doen bewilligen. IX. 429. gemagtigd tot de verandering der Regeeringe te Alkmaar. X. 22. in gezantſchap naar 't Noorden gezonden. X. 48. verdedigt het gezag der Staaten. X. 173. wordt Penſionaris van Leiden. X. 173. heeft de hand in 't opſtellen der Verklaaringe van Haarlem. X. 192. handelt met de Utrechtſchen, by Treſel. X. 210. wordt naar Utrecht afgezonden. X. 219. in hegtenis genomen. X. 240, 254. aan wie hy zyne gevangenis, en die van Oldenbarneveld en de Groot, toeſchryft. X. 255. poogingen van Leiden om hem te doen ontſlaan. X. 263. hy en de twee anderen worden openlyk beſchuldigd. X. 260, 261. zyne eerſte ondervraaging. X. 287. tweede. X. 293. hy wordt van zyne papieren beroofd. X. 297. ſpreekt met Zwieten, Manmaaker en Sylla. X. 297. wordt voor de derde reize ondervraagd. X. 298. en voor de vierde reize. X. 331. komt voor de Regters. X. 342. men tragt hem te beweegen om vergiffenis te verzoeken. X. 369. hy wordt tot eene eeuwige gevangenis verweezen. X. 371. naar Loevestein gevoerd. X. 372, 414. oordeel over zyn vonnis. X. 377-380. hy wordt verklaard misdaad van gekwetſte Hoogheid begaan te hebben. X. 410. bekomt verligting van hegtenis. XI. 45. ſterft. XI. 45

Hoogkamer (*Jakob Lycoebton*). in bezending naar Dordrecht. XIX. 360

Hoog-Mogende Heeren. titel der Staaten. Twiſt over denzelven, op de handeling over 't Beſtand. IX. 432. het Keizerlyk Hof geeft den Staaten den titel van *Hoog-Mogenden*. XVII. 382. Frankryk ingelyks. XVIII. 144, 151. ook Spanje. XVIII. 505

Hoogſtraaten ('t Kaſteel van) bemagtigd, door het muitend Spaanſch Krygsvolk. IX. 120. belegerd door Graave Fredrik van den Berge. IX. 158. ontzet door Prinſe Maurits. IX. 159. de muitelingen aldaar zweeren aan de Staaten. IX. 161. doch verzoenen zig daarna met den Aartshertoge. IX. 166. 't ſlot wordt wederom door muitelingen ingenomen. IX. 218

Hoogſtraaten (*Antonis van Lalaing, Graaf van*) krygt bevel over eene bende van Ordonnantie. VI. 45. verbind zig met Oranje. VI. 86. wat hy wegens 't Verzoekſchrift der Edelen erkend heeft. VI. 132. handelt met hen, van wege de Landvoogdeſſe. VI. 148. wordt Oranjes ſtedehouder te Antwerpen. VI. 198. weigert den nieuwen eed. VI. 212. vertrekt ten Lande uit. VI. 229. Alva zoekt hem, vergeefs, ten Hove te lokken. VI. 248, 250. hy wordt ingedaagd. VI. 258, 260. gevonnift. VI. 276. zyn toeleg op Gelderland. VI. 269. hy verzelt Oranje. VI. 286. zyn dood. VI. 289

Hoogſtraaten. Zie *Antonis van Lalaing*.

Hoorn. de Kennemers, Vrouw Jakoba's zyde houdende, worden voor deeze Stad geſtuit. III. 473. men breit aldaar het eerſte groote Haringnet. III. 499.

't

't invoeren der nieuwe Excyn-zen verwekt 'er merkelyke be-roerte. IV. 120. Banjaart maakt 'er nieuwe beweeging. IV. 176. Velaar insgelyks. IV. 185. de Regeering wordt 'er Kabbel-jaarwsch. IV. 192, 209. de Hoek-schen verraſſen de Stad. IV. 211. die ſtormenderhand her-wonnen wordt. IV. 212. onruſt aldaar geſtild. IV. 254. 't Kaas-en Broods-Volk rukt in de Stad. IV. 273. men beſluit aldaar tot eenen opſtand. IV. 276. ſtraf hierover. IV. 286. Hertog Al-brecht doet 'er een blokhuis opwerpen. IV. 288. de Stad lydt zwaare ſchade ter zee. V. 368. de eerſte openbaare Pree-ke, in Holland, geſchiedt buiten dezelve. VI. 165. toeleg van Willem den I. op dezelve. VI. 281. zy wordt tot zyne zyde o-vergebragt. VI. 363. opgeëiſcht door Hertoge Erik. VI. 473. zy beweert, nevens Enkhuizen en Medenblik, een Geweſt op zig zelf te zyn. VIII. 321 enz. moei-te, by gelegenheid van 't on-tydig verſtellen der Wet, in 1618. X. 266-270. opſchudding onder de Remonſtrantſchge-zinden aldaar. X. 384. bewee-ging in de Stad, in 1653. XII. 282. verandering der Regeerin-ge aldaar, in 1748. XX. 311

Hoorn (*Jakob van*), Burgemeeſter van Vliſſingen, naar Engeland gezonden, XV. 312

Hoorn (*Nikolaas* en *Henrik van*) worden, voor een gedeelte, ei-genaars van de Berbice. XVIII. 11

Hoorn (*Simon van*), Oud-Burge-meeſter van Amſterdam, trekt in gezantſchap naar Engeland. XII. 10

Hoorn (*Willem van*), een der eer-ſte Hervormde Leeraaren in Zeeland. VI. 168

Hoornbeek (*Jaak van*), Penſiona-ris van Rotterdam, in bezen-ding naar Engeland. XVII. 340. beeft de hand in de her-melyke Vredehandeling des jaars 1705. XVII. 290. wordt *Raadpenſionaris*. XVIII. 234. ver-andering in zyne Inſtructie. XVIII. 234. hy gaat in bezen-ding naar Utrecht en Overys-ſel. XVIII. 244. ſterft. XVIII. 452

Hoorne (*Filips van Montmorenci, Graaf van*) wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. vry ver-klaard van 's Konings beden. VI. 12, 25. blyft Admiraal. VI. 44. voert Filips den II. naar Spanje. VI. 56. krygt zitting in den Raad van Staate. VI. 79. verbindt zig met Oranje. VI. 86. ſchryft aan Filips VI. 78, 83. blyft uit den Raad. VI. 83. keert 'er weder in. VI. 95. neigt tot gematigdheid. VI. 112. of hy deel hadt aan 't Verbond der Edelen. VI. 126, 134. hy ver-laat het Hof. VI. 131. keert den-waards te rug. VI. 137. krygt berigt van 's Konings misnoe-gen. VI. 195, 197. vertrekt naar zyn huiſte Weerd. VI. 198. en voorts ten Lande uit. VI. 220. woont Alva's intrede by. VI. 247. wordt gevangen. VI. 248. onthalsd. VI. 277

Hoorne (. . *Graaf van*) zyn be-dryf in Utrecht. XIV. 282, 283. hy doet eene landing op Bel Is-le. XIV. 237

Hoorne en *Altena* (*Willem*, *Heer van*). III. 42
Hop (*Corneli.*), Raadsheer in den Hoogen Raad. XV. 382, 383
Hop (*Cornelis*), Schepen, en daarna Raad en Burgemeester van Amsterstam, trekt, als Ambassadeur, naar Frankryk. XVIII. 209. zyne openbaare intrede. XVIII. 210. hy verontschuldigt de Staaten over 't niet aanneemen van 't viervoudig Verbond. XVIII. 212. hy krygt kennis van de wederzydsche eischen op de byeenkomst te Kameryk. XVIII 285. zorgt voor de Protestanten, in Frankryk. XVIII. 292. zyne verdere handeling aldaar. XVIII. 298. hy wordt gevolmagtigd tot de Byeenkomst van Soissons. XVIII. 462. zyne handelingen. XVIII. 482, 494, 523. hy keert naar huis. XIX. 26
Hop (*Henrik*), buitengewoone Gezant in Engeland. XVIII. 518
Hop (*Jakob*), Pensionaris van Amsterdam, handelt met d'Avaux. XV. 151, 163. men vergt hem uit de Vergadering van Holland te gaan. XV. 181. hy keert 'er wederom in. XV. 181, 182. men verzegelt zyne papieren. XV. 185. hy keert naar Amsterdam. XV. 186. wordt gemagtigd tot het sluiten met Frankryk, in 1684. XV. 243. handelt te Berlyn. XV. 379. sluit te Weenen het Groot-Verbond. XVI. 76. komt 'er mede in Engeland. XVI. 47
Hope (*Thomas*) wordt tot Representant van zyne Hoogheid by de Westindische Maatschappye aangesteld. XX. 334
Hopperus (*Joachim*) bekleedt Viglius plaats in den Raad van Staate en in den geheimen Raad. VI. 106. wordt Raad der Nederlandsche zaaken in Spanje. VI. 121. ontvangt een geschenk van de Staaten van Holland. VI. 121. kondigt den Gemagtigden der Staaten het afschaffen van den tienden penning aan. VI. 375
Hoppeveld (*Willem*), over verbooden' verstandhouding, gestraft. XIII. 436
Horik, een der Deensche Vorsten, handelt met Ketzer Lodewyk. II. 50, 52, 56
Horsa. Zie *Hengist*.
Horst (Slot ter) op de Veluwe gestigt. II. 266
Horst (*Ewoud van der*), Burgemeester van Rotterdam, onthaalt den Prins van Oranje. XIII. 192 heeft deel in den handel van Buat. XIII. 219. wykt ten Lande uit. XIII. 220. wordt gebannen. XIII. 223
Horst (*Gerard van der*). II. 295
Hortensius (*Lambertus*) of *van den Hove*, spreekt voor die van Naarden. VI. 404. moet zyn' Zoon zien ombrengen. VI. 406
Hortensius (*Hieronimus*), Predikant in den Haage. Moeite met hem. VIII. 26
Hottinga (Jongkheer *Joan van*) in gezantschap gezonden naar Engeland. VIII. 494
Hottinga (*Douwe van*) helpt het gezag des Stadhouders van Friesland bevoeijen. XI. 222, 223
Houte (*den*). 't Haarlemmer Hout zo oudtyds genoemd. III. 161
Houten (*Pieter van*) om oprechtigheid

heid te Amersfoort geſtraft. XVII. 145, 147
Houtman (*Kornelis*) doet uit Holland den eerſten togt naar Ooſtindie. IX. 136. bekoſtigers van deezen togt. IX. 137. hy wordt omgebragt. IX. 144
Hove (*Michiel ten*), Penſionaris van Haarlem, neemt het Raadpenſionarisſchap, by voorraad, waar. XV. 471
Hove (*Nikolaas ten*) handelt in Portugal. XII. 455
Howard (*Karel*), Engelſche Admiraal, komt met eenige ſchepen in Zeeland. VIII. 274. zyn togt naar Kadix. VIII. 439, 441
Hudde (*Henrik*), een der eerſte opregteren van de Ooſtindiſche Maatſchappye. IX. 137
Hudde (*Joannes*) wordt Burgemeeſter te Amſterdam, in 1672. XIV. 216. krygt kennis van den toeleg van Willem den III. op Engeland. XV. 424, 425, 427
Hudſons-baai ontdekt, in 1609. X. 7
Hugenooten in Frankryk. Oorſprong deezer benaaminge. VI. 73. binnenlandſche kryg met hen. VI. 73. zy worden uit Engeland ondersteund. VI. 75. maaken vrede met François den II. VI. 73. bieden den verbonden' Nederlandſchen Edelen hulp aan. VI. 177. raaken wederom in oorlog met den Koning. VI. 257. hun toeleg op Artois en Henegouwen. VI. 268. maaken Vrede met Karel den IX. VI. 331. zenden ontzet naar Bergen, welk geſlaagen wordt. VI. 384. Moord onder hen, in Frankryk. VI. 388. zy raaken in oorlog met Lodewyk den XIII. X. 430. zoeken onderſtand by de Staaten. X. 431. ſluiten een Verdrag. X. 431. beweegen zig wederom. XI. 15. de Staaten helpen den Koning tegen hen. XI. 16
Hugo, Zwager van Godefrid den Noorman, zoekt zig, met deszelfs hulp, meeſter te maaken van Lotharingen. II. 88. hem worden de oogen uitgeſteken. II. 91. en hy in een Klooſter gezet. II. 91
Huge van Lannoi, Heer van Santes, wordt Stadhouder van Holland. III. 514. IV. 3
Hugo van Voorne valt in Schouwen. II. 317. wordt uit Zeeland verjaagd. II. 318. ook uit Voorne. II. 323
Hugtenbroek (*Albrecht van*) bevordert de tekening van 't Verbond der Edelen. VI. 128. dient onder Brederode. VI. 211. wordt geſlaagen. VI. 233. belooft geld tot onderſteuning van 't Bondgenootſchap. VI. 255, 312. zoekt Utrecht te doen omſlaan. VI. 328
Huigens (*Antoni*) weigert te Arnhem de Regeering te aanvaarden. XVII. 142
Huigens (*Chriſtiaan*), Geheimſchryver van Willem den I. zyne wakkere onderneeming in Engeland. VII. 377
Huigens (*Konſtantyn*), Heer van Zuilichem. zyne handeling te Veere. XIII. 336, 337
Huigens (*Lodewyk*), Droſſaard te Gorinchem, raakt in moeite met Regeering. XV. 256
Huigens (*Rutger*) handelt in Duitſchland. XI. 179. wordt gemagtigd op 's Lands Vloote. XIII. 153

Huikesloot (*Joost*), Schout van Hoorn, door Sonoi tot Regter gesteld over eenige Roomschgezinden. VII. 55
Huis te *Britten*. Gelegenheid. I. 70. Naamsoorsprong. I. 85, 292. of 'er eene Roomsche Winterlegeringgeweest zy. I. 122, 197
Huisduinen en de Helder. Beweeging aldaar tot verandering der Regeeringe. XX. 356
Huisluiden. of Floris de V. eenige Huisluiden edel verklaard hebbe. III. 70
Hulft (*Gerard*) helpt Kolombo winnen. XII 473
Hulft (*Pieter Evertszoon*), Brouwer te Amsterdam, bergt een verjaagden Remonstrantschen Predikant. X. 146
Hulst verraaden, in 1583. VII. 491. bemagtigd, in 1591, door Prinse Maurits. VIII. 358. ingenomen door den Aartshertoge Albertus, in 1596. VIII. 431, 433, 434. aanslag op de Stad. VIII. 435. zy wordt gedreigd met een beleg. XI. 336. door Fredrik Henrik veroverd. XI. 393, 394. aanslag op de Stad, in 1705. XVII. 263. zy wordt door de Franschen gewonnen, in 1747. XX. 105
Hulst (*Abraham van der*) Vice-Admiraal, doorschooten. XIII. 206
Humalda (*Filips van*), Heer van Ee en Juwswier, trekt in buitengewoon gezantschap naar Spanje. XIII. 13
Humfrey, Hertog van Glocester. III. 449. trouwt met Vrouwe Jakoba. III. 456. komt in Henegouwen. III. 460. wordt, door Filips van Bourgondie, tot een Lyfgevogt uitgedaagd. III. 461. keert naar Engeland. III. 461. zendt Filwater, met onderstand, herwaards. III. 468. verlaat Vrouw Jakoba, en trouwt Eleonoor Cobham. III. 482. wordt omgebragt. III. 482
Hunnen of *Hungaaren*, door Karel den Grooten beoorloogd. I. 433. en overwonnen. I. 435. tweede togt tegen dezelven. I. 439. zy worden den Frankischen Ryke onderworpen. I. 447. vallen in Friesland. II. 117
Hunnen-Schanzen op de Veluwe. II. 117
Hurgronje (*Steven*), Burgemeester van Vlissingen, wordt gevolmagtigd tot de Byeenkomst van Soissons. XVIII. 462, 496
Huslade. zekere schatting. II. 126
Huwelyken tusschen Gereformeerden en Roomschen. Bedenkingen deswege. XVIII. 131. wet daaromtrent. XIX. 230
Huy verrast door Heraugiere, in 1595. VIII. 408. La Motte herwint de Stad. VIII. 409. ingenomen, in 1674. XIV. 334. veroverd door de Franschen, in 1693. XVI. 243. herwonnen, in 1694. XVI. 267. en in 1703. XVII. 191. verlooren en herwonnen, in 1705. XVII. 256, 258. overeenkomst wegens de Stad. XVIII. 94, 96
Huy (*Heer van*) by Daalhem gevangen. VI. 270. ter dood gebragt. VI. 277
Huybert (*Jakob Korneliszoon de*) voert Koning Filips den Schoonen naar Spanje. IV. 331. loon van deezen dienst. IV. 332 *Aant.*
Huybert (*Justus de*), Pensionaris van Zierikzee, trekt in gezantschap

schap naar Frankryk. XIII. 13. zyn opmerkelyk schryven, wegens den Heere van Beverweerd. XIII 45
Huybert (Pieter de), Sekretaris en daarna Pensionaris der Staaten van Zeeland, trekt in gezantschap naar Zweeden en Deenemarke. XII. 477. dringt op de bevordering van den Prinse van Oranje. XIII. 193. wordt gevolmagtigd tot de Bredasche Vredehandeling. XIII. 245. hoe hy by d'Estrades werdt aangezien. XIII. 246. hy weigert, met de meerderheid, tot de werving van zestienduizend man te besluiten. XV. 215
Huyssen (Joan Hiarenimus), Burgemeester van Veere. zyn voorslag om Engelschen onderstand in te neemen. XX. 69. en om den Prins van Oranje tot Stadhouder uit te roepen. XX. 71

I. en J.

Jaar. begin van het zelve op den eersten van Louwmaand vastgesteld. VII. 91
Jakoba (Vrouw), Dogter van Willem den VI., trouwt met Jan, Hertog van Touraine. III. 398. wordt voor toekomende Graavinne van Holland aangenomen. III. 408. ingehuldigd. III. 415. komt in Holland. III. 417. trouwt, voor de tweede reize, met Jan, Hertog van Brabant. III. 418. 422. raakt in oorlog met haaren Oom, Jan van Beijeren. III. 427, 428. belegert Dordrecht. III. 429. verlaat het. III. 430 verzoent zig, met Jan van Beijeren. III. 431. wordt oneenig met haaren man. III. 448. staat naar een ander Huwelyk. III. 449. wykt naar Engeland. III. 450. verwerft een Pauselyk verlof tot Egtscheiding. III. 455. trouwt met Humfrey, Hertog van Glocheſter. III 456. komt in Henegouwen. III. 460. wordt, uit Bergen, gelegt, en naar Gend gevoerd. III. 461. vlugt naar Holland. III. 463. wint den slag by Alfen. III. 467. verlieft dien, by Brouwershaven. III. 469. Hoorn kant zig tegen haar. III. 473. zy wykt naar Gouda. III. 474. verval haarer zaaken. III. 480. Glocheſter verlaat haar. III. 482. haare Vloot, by Widringen, wordt geslaagen. III. 483. zy wordt genoodzaakt Filips, Hertog van Bourgondie, tot *Ruwaard* aan te stellen. III. 484. trouwt, heimelyk, met Frank van Borselen. III. 509. moet de Graaflykheid aan Hertoge Filips afstaan. III. 513. wordt Houtvesterin van Holland. III. 514. maakt eenige goederen aan Heere Frank. III. 514. haar verder bedryf en dood. III. 516. aanmerkingen over haare vier Huwelyken. III. 518
Jakob de I., Koning van Groot-Britanje. Gezantschap der Staaten aan hem. IX. 153. hy neigt tot Vrede met Spanje. IX. 154. slaat een Verbond met Frankryk. IX. 155. sluit Vrede met Filips den II., in 1604. IX. 172-177. de Staaten weigeren hem de vrye vaart naar Antwerpen. IX. 177. hy ontdekt het Buspoeder-Verraad. IX. 203, 409. zoekt zig door Huwelykshandeling nader te verbinden met

Spanje. IX 260, 261. houdt de Staaten voor wederſpannelingen. IX. 261. handelt met hen. IX. 274, 316. ſluit met hen een Verbond van onderlinge beſcherming, in 1608. IX. 343. wordt door Filips den III. gevleid met het Huwelyk tuſſchen zynen Zoon en de Infante. IX. 355. X 99, 487. of hy zyne oudſte Dogter Prinſe Maurits toegeſchikt hadt. IX. 356. begrooting der agterſtallen, hem verſchuldigd, door de Staaten. IX. 344. hy raakt in onmin met Prinſe Maurits. IX. 408. blyft borg voor de onderhouding van 't Beſtand IX. 445 gezantſchap der Staaten aan hem. X. 42. hy raadt hun 't verdraagen der vyf punten aan. X. 60. heeft geld gebrek. X. 101. men komt met hem overeen, wegens 't toſſen der verpande Steden. X. 102-105. hy raadt tot het houden eener nationaale Sinode. X. 153. gezantſchap aan hem, in 1618. X. 307. hy ſluit een Verdrag met de Infante Izabelle. X. 480 de Staaten een Verbond van onderlinge beſcherminge met hem. X. 493. hy ſterft XI 29

Jakob, Hertog van Jork, komt in Holland. XV. 23. poogingen om hem van de opvolging tot de Kroon van Engeland uit te ſluiten. XV. 80, 296. hy wordt Koning, onder den naam van Jakob den II. XV. 293. klaagt over Amſterdam. XV. 304 ſluit een Verbond met de Staaten. XV. 307. zoekt den Roomſchen Godsdienſt in zyn Ryk in te voeren. XV. 313, 336. vergt den Staaten het vatten van eenige wederſpannelingen. XV. 319 ruſt zig toe ter zee. XV. 337. tragt den Prins van Oranje te winnen. XV. 347, daagt Burnet in. XV. 350 twyfelingen over de zwangerheid zyner Gemaalinne. XV. 390, 400 enz. hy vordert het Engelſch en Schotſch Krygsvolk uit Staaten dienſt te rug. XV. 391. is misnoegd om dat het geweigerd wordt. XV. 394. tragt zekere wetten af te ſchaffen. XV. 396. ontkent eenig nieuw Verbond met Frankryk gemaakt te hebben. XV. 439. XVI. 398. weigert Franſche hulp. XV. 443, 460. geeft een Plakaat uit tegen den Prins van Oranje XV. 461. trekt den Prins tegen. XV. 480. zyn Leger wykt. XV. 482. hy treedt in onderhandeling met den Prinſe. XV. 483. begeeft zig naar Feversham. XV. 484. keert naar Londen. XV. 485 vlugt naar Frankryk XV. 485. ſchryft aan de *Conventie*. XV. 490. wordt verklaard van de Kroon afgeſtaan te hebben. XV. 501, 563. verlieſt den ſlag aan de Boyne. XVI. 115. keert wederom naar Frankryk. XVI. 117. onderneemt eenen togt naar Engeland, die mislukt. XVI. 169-176, 316. zoekt de Bondgenooten te winnen. XVI. 396 *proteſteert* tegen de Ryswykſche Vrede. XVI. 398. hoe Frankryk hem wil aanmerken. XVI. 399. hy ſterft. XVII. 99

Jakob de III. Zie Pretendent.

Jakob de VI., Koning van Schotland, verleent Brieven van Schaverhaaling tegen de Staaten. VIII.

VIII. 293. de vriendschap met hem wordt herstelt. VIII. 400. de Staaten staan over den doop zyns eersten Zoons. VIII. 399. hy wordt Koning van Engeland. IX. 153. Zie *Jakob den I.*

Jakob, *Burggraaf van Leiden*, helpt Willem den I. in 't bewind van Holland. II. 302

Jakob van Gaasbeek wordt Heer van Abkoude en Wyk te Duurstede. III. 392. wordt Stadhouder van Holland. III. 466. belegert Schoonhoven. III. 467

Jakob van den Eynde wordt Advokaat van Holland. VI. 61. zyne wedde. VI. 62. hy levert een Vertoog in, te Brussel. VI. 152. handelt met Oranje over 't stuk der Preeke. VI. 199, 202. wordt in den Haage gevangen. VI. 261. naar Brussel gevoerd. VI. 261. oorzaaken zyner hegtenis. VI. 262, 263. hy sterft. VI. 264. wordt, na zyn dood, vrygesproken. VI. 264

Jakob van Kampen helpt Munster overweldigen. V. 73. wordt tot Bisschop van Amsterdam aangesteld. V. 80, 81. wordt gevat. V. 98. ter dood gebragt. V. 98

Jakobszoon (*Jan*) wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23

Jan de XXII. (Paus) raakt in een hevig geschil met Keizer Lodewyk. III. 215

Jan, Koning van Engeland. Brief van Vrouw Aleid aan hem. II. 328. verbond tusschen hem en Graave Lodewyk van Loon. II. 329. tusschen hem en Willem den I. II. 333

Jan, *Hertog van Bourgondis*. zyn bedryf in Frankryk. III. 401

Jan de II. Hertog van Brabant, beeft de hand in den aanslag tegen Floris den V. III. 72. verzoent zig met Jan den II., Graave van Holland. III. 148. valt in Zuidholland. III. 161. moet te rug. III. 163. verdraagt zig met Willem den III. III. 185

Jan de IV., *Hertog van Brabant*, trouwt met Vrouwe Jakoba. III. 418, 420. wordt tot Graave ingehuldigd. III. 421, 465. belegert Dordrecht. III. 429. verlaat het. III. 430. maakt vrede met Jan van Beijeren. III. 431. zyn aart. III. 445. oneenigheid met Vrouwe Jakoba. III. 448. hy verklaart Filips, Hertog van Bourgondie, tot Ruwaard. III. 465. sterft. III. 481

Jan, *Hertog van Touraine*, trouwt met Jakoba, Dogter van Willem den VI. III. 398. wordt Dauphyn. III. 400. raakt in ongunst van 't Fransche Hof. III. 404. trekt naar Frankryk. III. 406. komt om. III. 407

JAN DE I. wordt geboóren. III. 30. handel over een Huwelyk tusschen hem en eene Dogter van Engeland. III. 30, 96. hy woonteenen togt naar Zeeland by. III. 48. wordt naar Engeland gezonden. III. 53, 66. keert herwaards. III. 95, 103. waarom hy in Zeeland aanlandt. III. 103, 104. zyn geleide. III. 104. hy wordt voor Graave erkend. III. 106. onderwerpt zig de Westfriezen. III. 107. geeft Wolferd van Borselen, groot gezag. III. 109. wordt in een oorlog tegen Frankryk ingewikkeld. III. 110. maakt Vrede met het Stigt. III. 111. die wederom verbroken wordt. III. 113.

Borselen poogt hem naar Zeeland te voeren. III. 125. de Westfriezen maken hunnen zoen met hem. III. 132. hy sterft. III. 133. zyne Weduwe hertrouwt. III. 134

Jan de II. Graaf van Henegouwen. III. 18. verkrygt regt op Holland van Keizer Rudolf. III. 27. ook op Zeeland Beweſter-Schelde. III. 28. wordt Voogd, na de dood van Floris den V. III. 87, 95. doet het beleg van Middelburg opbreeken. III. 100. ook van het Slot te Medenblik. III. 101. vertrekt naar Henegouwen. III. 105. keert wederom. III. 128. ſtelt orde op de Regeering. III. 129. ſluit een Verbond tegen de moorders van Floris den V. III. 130. verzoent zig, met de Weſtfriezen. III. 132. reiſt naar Frankryk. III. 133, 137. ſluit een Verbond met Filips den Schoonen. III. 137, 168. wordt tot *Graave van Holland* ingehuldigd. III. 138, 139. ſtelt orde op de ruſt des Lands. III. 140. ſluit een Beſtand met Vlaanderen. III. 142. verdraagt zig met Brabant, Luik en Heusden. III. 143. trekt op tegen Keizer Albrecht. III. 145. de Zeeuwen verklaaren zig voor hem. III. 146. ook Schoonhoven. III. 148. hy verdraagt zig met Heere Guy. III. 158. hy wordt krank. III. 158. hy ſterft. III. 181. zyn aard, Graf, en Grafſchrift. III. 181

Jan van Beijeren (Hertog) wordt tot Biſſchop van Luik verkooren. III. 325. wordt Heer van Voorne, Woerden en Gooiland. III. 325. raakt in geſchil met de Luikenaars. III. 379. brengt hen tot onderwerping III. 382. dringt zig ter Regeeringe van Holland in. III. 417, poogt Gorinchem te winnen. III. 418. wordt, door Keizer Sigismond, met de Landen verlyd. III. 422, 424. verlaat zyn Bisdom en trouwt. III. 422, 423. neemt den naam van *Graave* aan. III. 425. geeft gunſtige Handveſten. III. 425. begint de vyandelykheden, te water. III. 428. bemagtigt Rotterdam. III. 431. verzoent zig met Vrouwe Jakoba. III. 431. maatigt zig te veel bewinds aan. III. 436. raakt met Utrecht, Amersfoort en de Hoeksſchen in oorlog. III. 438. bemagtigt Leiden. III. 440. begt het Burggraafſchap aan de Graaflykheid. III. 444. heeft het oog op Brabant. III. 445. bemagtigt Geertruidenberg. III. 446. zyne onderneeming in Friesland. III. 452. hy ſterft. III. 464

Jan van Naſſau, Biſſchop van Utrecht. III. 13. herwint Utrecht en Amersfoort. III. 14. verpandt Vreeland aan Amſtel, en Montfoort aan Woerden. III. 14

Jan van Dieſt of de III. wordt Biſſchop van Utrecht. III. 221. verpandt Vreeland aan Willem den III. III. 222. ſterft. III. 255

Jan van Arkel of de IV. wordt Biſſchop van Utrecht. III. 255. herſtelt de vervallen' zaaken van 't Stigt. III. 256. maakt een Verdrag met Willem den IV. III. 257. raakt met Willem den V. in oorlog. III. 272. maakt een Beſtand met hem. III. 274. na 't uitgaan van welk de krygh wederom begint. III. 284. hy wint Weerp en Muiden. III. 286.

286. maakt vrede met Willem den V. III. 287
Jan van Avennes, Zoon van Margareet, Graavinne van Vlaanderen, helpt Koning Willem Aken winnen. II. 385. twist met zyne Moeder en halve Broeders. II. 388. hy en zyn Broeder Boudewyn eigenen zig Zeeland Bewester-Schelde toe. II. 390, 392. hy trouwt met Aleid, Dogter van Floris den IV. II. 391. bekomt Henegouwen. II. 395, 396. sterft. III. 6
Jan, Graaf van Oostervant, krygt bewind over Zeeland. III. 146. sneuvelt. III. 153
Jan, *Heer van Arkel*, Stadhouder van Holland, zet Hertog Albrecht op, tegen zynen Zoon. III. 324. weigert Rekening te doen van zyn Rentmeesterschap. III. 344. zyn aart en bedryf. III. 344. hy wordt gebannen en zyn goed verbeurd verklaard. III. 345. begint de vyandelykheden. III. 346. wordt binnen Gorinchem belegerd. III. 351. maakt vrede. III. 352. bemagtigt Woudrichem. III. 371. is oneenig met zynen Zoon, Willem. III. 375. draagt zyne Heerlykheden den Hertoge van Gelder op. III. 378. wordt gevangen. III. 389. reden hier toe. III. 390. sterft. III. 390
Jan van Beaumont, Broeder van Willem III. en Heer van Gouda en Schoonhoven. III. 209. helpt Eduard den III. aan de Engelsche Kroon. III. 212. woont een' togt naar Friesland by. III. 259. krygt deel aan de Regeering van Holland. III. 266. kiest Frankryks zyde. III. 267
Jan van Egmond wordt gebannen. III. 390. verraft Ysselstein. III. 415
Jan van Egmond zoekt Hoorn te bemagtigen. IV. 185. 't gelukt. IV. 212. hy wordt Stadhouder van Holland. IV. 233. belegert Rotterdam. IV. 250. herstelt de rust in Hoorn. IV. 254. woont het beleg van Montfoort by. IV. 265. overwint de Hoekschen, by Brouwershaven. IV. 265. zoekt het Kaas- en Broodsvolk te verjaagen uit Alkmaar. IV. 278. belegert Poederoijen. IV. 352. sterft. IV. 402
Jan van Heusden spant aan tegen Floris den V. III. 67. reden hiertoe. III. 69. Verbond tegen hem. III. 130. hy verzoent zig met Jan den II. III. 143
Jan van Kuik smeedt eenen aanslag tegen Floris den V. III. 66. roept eenige Edelen te Bergen op Zoom byeen. III. 71. daarna te Kameryk. III. 72. zegt Floris den V. den oorlog aan. III. 74. poogt de Edelen van Krooneburg te verlossen. III. 89. Verbond tegen hem gemaakt. III. 130. hy verzoent zig met Jan den II. III. 143
Jan van Lanmit wordt Stadhouder van Holland. IV. 22. dempt een' opstand in 't Noorderkwartier. IV. 40. trekt tegen de Gentenaars uit. IV. 38. wordt voor vyand des Lands verklaard, en vlugt naar Frankryk. IV. 84
Jan, *Burggraaf van Montfoort*, zyne Heerlykheid Purmerende wordt verbeurd verklaard. IV. 197. hy voert bevel binnen Utrecht. IV. 201, 202. poogt Dordrecht te verrassen. IV. 215, neemt

neemt het Slot te Woerden in. IV. 248. verlieſt het, neyens Montfoort. IV. 263, 266. Montfoort wordt hem wedergegeven. IV. 266
Jan van Naaldwyk, Bevelhebber onder de Hoekſchen, wordt gevangen. IV. 255, 256. geſlaakt. IV. 256. by ſchuimt langs de Zuiderzee. IV. 271. bemagtigt Texel en Wieringen. IV. 275. keert naar Sluis. IV. 276. wykt naar Frankryk, daar hy ſterft. IV. 292
Jan van Naſſau, Heer van Breda. IV. 12. voert bevel in eenen togt tegen de Gentenaars. IV. 37
Jan, Graaf van Naſſau, onderſteunt zynen Broeder den Prins van Oranje. VI. 267, 271. komt in Brabant. VII. 170. wordt Stadhouder van Gelderland. VII. 216. voert aldaar de Hervorming in. VII. 216 bearbeidt de Utrechtſche Vereeniging. VII. 250. tekentze. VII. 263, 268. men zoekt, vergeefs, hem te doen magtigen tot de Keulſche Vredehandeling. VII. 279 hy bedwingt Amersfoort. VII. 286. ſtaat van 't Stadhouderſchap van Gelderland af, en keert naar Duitſchland. VII. 504. ſterft. IX. 294
Jan van Naſſau de Jonge, door den Keurvorſt van Keulen, aan de Staaten gezonden. IX. 29, 325. treedt in Keizerlyken dienſt. XI. 101. raakt in gevegt met Graave Ernſt Kaſimir. XI. 103. wordt gekwetſt. XI. 117. verlieſt den ſcheepsſtryd op het Slaak. XI. 136
Jan Ernſt van Naſſau trekt, aan 't hoofd van drieduizend man, naar Italie. X. 110. ſterft te Venetie. X. 110
Jan Perſyn verloſt Haarlem. III. 13. bekomt de Heerlykheid van Amſtelredamme. III. 38, 40
Jan van Reneſſe verzoent zig met Graave Floris den V. III. 50. teken een Verbond met Frankryk. III. 60. heeft kennis van den aanſlag tegen Floris den V. III. 67. wordt gebannen. III. 109. verwekt eenen opſtand in Zeeland. III. 141. beweert dat Holland aan 't Ryk vervallen is III. 144. begeeft zig naar Utrecht. III. 163. vlugt van daar. en ſneuvelt in de Lek. III. 179
Jan van Uitkerken ſlaat Vrouw Jakoba, by Alfen. III. 471. wordt Kaſtelein te Gouda. III. 478
Jan Bokelszoon van Leiden wordt naar Munſter gezonden. V. 71, 73. werpt zig aldaar tot Koning op. V. 77. zyn vreemd bedryf. V. 78, 79, 80. hy ſtelt een Biſſchop van Amſterdam aan. V. 80. wordt gevat. V. 84. en zwaar geſtraft. V. 87. zyne ſtellingen. V. 85
Jan van Geelen helpt Munſter bemagtigen. V. 73. beleidt een' aanſlag op Amſterdam. V. 91, 99. wordt overweldigd. V. 96. en doorſchooten. V. 97
Jan Matthyszoon, Bakker van Haarlem, geeft zig uit voor Enoch. V. 71. helpt Munſter inneemen. V. 73. ſneuvelt. V. 74, 77
Jan Arendszoon doet de eerſte openbaare Preeke in Holland. VI. 165, 196
Jan Chriſtiaanszoon, de Scherpregter, pynigt den Ruwaard van Putten. XIV. 153, 154, 155

Jan

Jan Pietersz zoon, Predikant in den Haage. Moeite met hem. VIII. 26
Janiçon (*François Michiel*) ſteekt zig in eene heimelyke handeling. XVIII. 336
Janſeniſtery. Beweegingen, ter gelegenheid van dezelve, onder de Roomſchgezinden deezer Landen. XIX. 80
Janſenius (*Kornelis*), Biſſchop van Gend. VI. 64. geraadpleegd over 't Ketterſtraffen. VI. 110
Jauregui (*Jan*) ſchiet den Prins van Oranje door 't hoofd. VII. 437, 439. wordt omgebragt. VII. 439
Jeannin, een Franſch Heer, in Vliſſingen ontvangen. VI. 354
Jeannin (*Pieter*), Gezant van Henrik den IV. aan de Staaten. IX. 267. zyn en zyner medegezanten laſt. IX. 268. zyne aanſpraak aan de Staaten. IX. 269. hoe beantwoord. IX. 269. zyn geſprek met Maurits en Oldenbarneveld. IX. 266, 270. wat laſt hem omtrent den eerſten gegeven was. IX. 265. hy ontdekt Maurits en Oldenbarnevelds gezindheid behendiglyk. IX. 276. doet een' keer door Haarlem, Leiden en Amſterdam. IX. 277, bevredigt Maurits en Oldenbarneveld. IX 284. zoekt den Indiſchen handel in Frankryk over te brengen. IX. 336. handelt hierover met Izaak le Maire. IX. 337. wat hem, ten opzigte van den Godsdienſt, gelaſt was. IX. 339. hy handelt, deswege, met Richardot. IX. 358 ſlaat een veeljaarig Beſtand voor. IX. 363, 366, 370. krygt laſt om Maurits, Oldenbarneveld en anderen, door geſchenken, te winnen. IX. 367, 368. bindt de afgebroken handeling over een Beſtand wederom aan. IX. 388, 394. doet eene wydluftige Redevoering tot aanpryzing van het zelve. IX. 395. wederlegt Maurits brief aan de Steden. IX. 405. vermaant de Zeeuwen ernſtelyk tot bewilliging in 't Beſtand. IX. 416. gevolgen zyner vermaaninge. IX. 421. hy ſpreekt met Maurits. IX. 422. verzoent hem wederom met Oldenbarneveld. IX. 423. ſchryft aan den laatſten over den ſtaat der handelinge te Antwerpen. IX. 433. draagt zorg dat Maurits ſchadeloos geſteld worde. IX. 447. doet een wydluftig Vertoog ten voordeele der Roomſchgezinden. IX. 461, keert naar Frankryk. IX. 466
Jemmingen. Slag aldaar, in 1568. VI. 280
Jenlis (*Heer van*) geſlaagen door Don Fredrik. VI. 384
IERLAND. Opſtand in dit Eiland, door Filips den III. ondersteund. IX. 111, 112. gezant der Roomſchgezinden aldaar, afgeweezen in den Haage. XI. 342. Krygsbedryven aldaar, in 1689. XVI. 47. in 1690. XVI. 113. in 1691. XVI. 153
Jeroen, Prieſter te Noordwyk, door de Deenen gedood. II. 55
Ilpendam (*Jakob van*) tekent het Verbond der Edelen. VI. 126. bevordert de tekening by anderen. VI. 128. wordt gevat en onthalsd. VI. 222, 277
Imbiſe (Jonkheer *Jan van*) verwekt opſchudding te Gend. VII. 176, 177. verjaagt de Geeſtelykheid van daar. VII. 217. zyn han-

handel met Ryhove. VII. 233. zyn geweldig bedryf te Gend. VII. 288. men zoekt hem te ontzetten van 't bewind. VII. 289. Oranje ontslaat hem. VII. 290. by wykt naar Duitschland. VII. 290. komt wederom te Gend in 't bewind. VII. 506. handelt met Parma. VII. 506, 508. wordt gevat. VII. 508. onthalsd. VIII. 17

Imbize (Willem van) dient Willem den I. te water. VI. 308

Impoſten (algemeene) met veel moeite ingevoerd. V. 275, 300, 325, 403. op de Wynen. V. 342, 351. beloop der eerſten. V. 386, eerſt ingezameld. V. 372, 420. daarna verpagt. V. 421. *Zie* Excynzen.

Indemniteit of ſchadeloosſtelling den Leden van Holland beloofd wegens 't gene zy ſtemmen of raaden. XIII. 63

Inguiomer, Oom van Arminius, helpt deezen tegen de Romeinen. I. 65, 68

Inkomſten (Koninglyke) in de Middeleeuwe. II. 23

Innocent de XI. (Paus). zyn dood en afbeelding. XVI. 50

Inquiſitie. Oorſprong derzelve. II. 369. wordt in de Nederlanden ingevoerd. IV. 427. V. 345. klagten deswege. V. 344, 345. men laat den naam uit de Plakaaten. V. 349. op wat voet, Filips de II. dezelve in de Nederlanden wilde invoeren. VI. 117, 118. ſommige Stadhouders weigeren dezelve te handhaaven. VI. 131, 137, 138. anderen ſtaanze voor. VI. 139. de Edelen verzoeken dat zy mogt ophouden. VI. 143. vaſtſtelling daaromtrent, in 1566, komt te laat. VI. 172, 177. men beoogt dezelve af te ſchaffen. VI. 191. de Spaanſche Inquiſitie verklaart alle de Nederlanden ſchuldig aan gekwetſte Hoogheid. VI. 265

Interim van Karel den V. geeft geen genoegen. V. 361, 424

Joachimi (Albert) in gezantſchap naar Duitſchland. X. 427. naar Engeland. X. 493. wordt aldaar gewoonlyke Ambaſſadeur der Staaten. XI. 21. zyne handeling. XI. 261, 299, 374-378. XII. 33, 37, 206. hy ſterft. XII. 210

Joan, Graaf van Oostfriesland, wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Stadhouder van Limburg. VI. 42. beſlaat 's Prinſen ſchepen te Embden. VI. 325

Joan Kaſimir, Paltsgraaf aan den Ryn, biedt Willem den I. onderſtand in volk aan. VI. 268. verbrandt Alva's buskruid. VI. 453. voorſlag van handeling met hem. VII. 79. hy wordt aangezogt om hulp tegen Don Jan. VII. 166, 199, 204, 225. raadt dat men den Prins van Oranje kieze tot hoofd der Regeering. VII. 166. komt in de Nederlanden. VII. 230. misnoegen tuſſchen hem en Anjou. VII. 235. hy verlaat de Landen. VII. 242

Joan Lodewyk, Graaf van Naſſau-Dietz, wegens den Keizer gevolmagtigd op de Munſterſche Vredehandeling. XI. 407

JOAN MAURITS, *Graaf van Naſſau*, dekt het beleg van Maastricht. XI. 154, 156. wordt Landvoogd van Brazil. XI. 247. be-

bemagtige S. George del Mina. XI. 247. zyne verdere krygsbedryven in Weſtindie. XI. 285, 371. hy keert te rug uit Brazil. XI. 371. XII. 11. wordt Luitenant-Generaal der Ruiterye. XI. 372. weigert wederom naar Brazil te keeren. XII. 12. ſtaat naar 't kampt van Veldmaarſchalk. XII. 414. doet een' gevaarlyken val. XIII. 99. wordt Legerhoofd voor een' enkelen veldtogt. XIII. 173, 191. trekt op tegen de Munſterſchen. XIII. 175. wordt Veldmaarſchalk. XIII. 295. voert het bevel over 't Leger aan den Yſſel. XIV. 22. wordt te Amſterdam aangerand. XIV. 82. dryft den vyand van 's Graaveland. XIV. 285. ſterft. XV. 37. zyne afbeelding. XV. 37

JOAN. WILLEM FRISO, *Prins van Naſſau*, wordt geboozen. XV. 389. Willem de III. verklaart hem tot zynen erfgenaam. XVI. 300. hy wordt Stadhouder van Friesland, Groningen en Drente. XVI. 315. Koning Willem zoekt hem tot opvolger in zyne waardigheden hier te Lande te doen benoemen. XVII. 104. Pruiſſen betwiſt hem het regt op Koning Willems nalaatenſchap. XVII 131, 148. hy woont den veldtogt des jaars 1703 by. XVII. 192. wordt Generaal van 't Voetvolk. XVII. 208, 210, 212, 298. trekt in 't jaar 1704. te velde. XVII. 223. men zoekt hem zitting in den Raad van Staate te doen neemen. XVII. 272. 't welk belet wordt. XVII. 297. de Gewesten zoeken een gedeelte der nalaatenſchap van Koning Willem te verkrygen. XVII. 294. hy woont den veldtogt by, in 1707. XVII. 307. kwyt zig wakkerlyk in den ſlag by Oudenaarden van 1708. XVII. 320. en in 't beleg van Ryſſel. XVII. 321. aanvaardt het Stadhouderſchap van Stad en Lande. XVII. 324. trouwt. XVII. 325. huwelyk zyner Zuſter. XVII. 325. ſommigen zoeken hem te bevorderen. XVII. 326. hy woont den ſlag van Malplaquet by. XVII. 342. heeft het beſtier over 't beleg van Bergen. XVII. 343. helpt Douai winnen. XVII. 387. trekt te velde, in 1711. XVII. 403. keert naar den Haage. XVII. 404. verdrinkt ongelukkiglyk. XVII. 405, 406

Jol (*Kornelis*) gebynaamd *Houtebeen*. zyne verrigtingen in Weſtindie. XI. 285, 315

Jonge (*Bonifacius de*) *van Kampens-Nieuwland*, Schepen en Raad te Zierikzee, wordt aan den Prinſe van Oranje gezonden. XX. 78

Jonge (*Gerard de*) verdedigt Knodſenburg. VIII. 357

Jonge (*Jakob de*), wegens Zierikzee gezonden aan den Prinſe. XX. 78

Jongema (*Haas*) wegens Friesland, gemagtigd tot de opdragt der Heerſchappye aan Engeland. VIII. 90

Jongeſtal (*Allard Pieter*), wordt gemagtigd tot de Vredehandeling met Kromwel. XII. 258. doet een keer herwaards. XII. 264, 307, 316. wordt tegen de Hollandſche Gemagtigden gewaarſchuwd. XII. 270. keert naar

naar Londen. XII 309. verlieft de gunſt van Kromwel. XII. 314. heeft geene kennis van 't geheim der handelinge. XII. 320, 368. wordt tot de Bredaſche Vredehandeling gevolmagtigd. XIII. 245, 246

Jonker Frans. Zie *Frans van Brederode.*

Jonkbein (*Ellert Simonszoon*) neemt vroeg deel in de Oostindiſche Maatſchappye. IX. 137

Jonkbein (*Simon Henrikszoon*) bevordert de omwenteling van Amſterdam, in 1578. VII. 206

Jooden (Portugeeſchen), onder den naam van *nieuwe Chriſtenen*, 't verblyf in de Nederlanden verbooden. V. 345

Joſt van Lalaing wordt Stadhouder van Holland. IV. 191. belegert het Blokhuis op de Vaart. IV. 203. wordt aldaar geſlaagen. IV. 203. ſlaat de Utrechtſchen, in Weſtbroek. IV. 204. houdt eene Dagvaart te Schoonhoven. IV. 205. verandert de Regeering te Hoorn. IV. 210. verovert de Stad ſtormenderhand. IV. 212. bemagtigt de Sloten Harmelen en ter Haar. IV. 216. ook het Blokhuis op de Vaart. IV. 219. ſneuvelt in 't beleg van Utrecht. IV. 228

Joris, Baſtaard van Brederode, krygt bevel over Rotterdam, IV. 189. wordt onthalsd. IV. 258

Joris van Saxen wordt Erfſtadhouder van Friesland. IV. 325. belegert Groningen. IV. 325. raakt in geſchil met Graave Edzard. IV. 382. ſlaat het beleg wederom voor Groningen. IV. 383. verbindt zig met den Biſchop van Utrecht. IV. 384. wordt uit Friesland gejaagd. IV. 387. ſtaat zyn bewind aan Prinſe Karel af. IV. 390

York (*Roeland*) geeft Leiceſter kwaaden raad. VIII. 135. wordt Overſte der Schanſe over Zutfen. VIII. 137. verraadt de Schans aan Taſſis. VIII. 198

JOVIANUS. misnoegen der Batavieren over zyne verheffing tot Keizer. I. 256

Jozefus wordt Keizer. XVII. 264. ſterft. XVII. 395

Irmenſul, Saxiſche afgod, door Karel den Grooten, vernield. I. 419

Islegouwe ('t *Grafſchap*) aan de Utrechtſche Kerk geſchonken. II. 194, 196

Iſunba (*Jan d'*). beweegt d'Anaſtro tot een' toeleg op het leeven van Oranje. VII. 438

Jubeljaar Oorſprong. IV. 38

Juchy (*Boudewyn van Gavere, Heer van*) verzekert zig van Kameryk. VII. 125

Juinbol (*Klaas Klaaszoon*) verovert een Spaanſch Oorlogsſchip. XI. 191. raakt ſlaags met zeven Duinkerkers. XI. 430 ſterft. XI. 430

Juinbol (Kapitein) ſneuvelt in den ſlag tuſſchen Blake en Tromp. XII. 223

JULIAAN ontweldigt den Barbaaren verſcheiden Steden. I. 235. ſlaat de Alemannen. I. 236, 237. en Franken. I. 239. bedwingt de Saliërs in Batavia. I. 242. ook de Chamaven. I 244. doet Schepen timmeren, om graanen uit Britanje te haalen. I. 246. bevredigt de Quaden. I. 249. wordt Keizer. I. 252. overwint de Attuariën. I. 253. ſneuvelt. I. 254

Ju-

Juliakum. waar gelegen. I. 241 *Aant.*
JULIUS BRIGANTIKUS, Zusters Zoon van Civilis, kiest de zyde van Vitellius. I. 107. sneuvelt. I. 176
JULIUS CEZAR. Zie CEZAR.
JULIUS PAULUS, Broeder van Klaudius Civilis, ter dood gebragt. I. 99
Jumelles (Heer van) geslaagen door Don Fredrik. VI. 384
Junius (Adriaan) of *de Jonge*, handelt in Engeland. VI. 466. wordt tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot aangesteld. X. 340
Junius (Franciskus), Leeraar te Antwerpen, woont de eerste raadpleegingen over 't Verbond der Edelen by. VI. 122
Junius (Joan) de Jonge wordt gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 29. naar Engeland gezonden. VII. 423
Juriaan Schenk, Heer van Tautenburg, voert bevel over 't Keizerlyk Leger, in Overyssel. IV. 442. sluit een Verdrag met de Staaten van Friesland. IV. 442. ontvangt in 's Keizers naam de hulde van Overyssel. IV. 479. behaalt aldaar eenige voordeelen. IV. 493. herwint het oude Klooster. V. 91. belegert Appingadam. V. 115. wint het. V. 119
Juriaan Henrikszoon, Predikant te Medenblik, Kerktwist met Bem. VIII. 27
Justiniani (Pompejo) geslaagen. IX. 165. hy zoekt in de Betuwe te dringen. IX. 211. stilt eene muitery te Oostende. IX. 427
Justinus van Nassau, natuurlyke Zoon van Willem den I. verzelt Anjou in Engeland. VII. 420. wint Liefkenshoek. VIII. 78. wordt Admiraal van Zeeland. VIII. 87. raakt slaags met de Spaansche Vloote. VIII. 286. trekt naar Frankryk, met twee Regementen. VIII. 429, 430. handelt aldaar. VIII. 494, 497. en in Engeland. VIII. 499. belooft den muitelingen te Hoogstraaten hulp. IX. 218. verdedigt Breda. XI. 9
Jutfaas (Dirk van). II. 247
Jutten, in de meeste uitgaaven van BEDA, *Viten* genaamd, steeken naar Britanje over. I. 290
Izabella, Hertogin van Bourgondie, bekomt het bewind over Holland, voor eenen tyd. IV. 7. stilt eenige beroerten. IV. 7, 8
Izabella Klara Eugenia, Dogter van Filips den II. geboren. VI. 200. ten Huwelyk belooft aan den Aartshertoge Albertus. VIII. 494. de Nederlanden worden haar opgedraagen. VIII. 494. voorwaarden deezer opdragt. VIII. 505. aanmerkingen over dezelve. VIII. 506. zy verbiedt den Staaten den handel. IX. 56. komt in de Nederlanden. IX. 64. wordt, nevens haaren Gemaal, met mooie ingehuldigd. IX. 65. zy stilt de muitende knegten. IX. 79. komt in 't Leger voor Oostende. IX. 109. sluit een Verdrag met Jakob den I. X. 480. handelt met de Vereenigde Gewesten over een Bestand. XI. 106. sterft. XI. 181. Zie voorts *Aartshertogen Albertus en Izabella.*

K.

Kaap Breton veroverd door de Engelschen, in 1745. XIX. 531

KAAP DE GOEDE HOOP ontdekt, in 1498. IX. 135

Kaapers (Duinkerker.) doen veel schade. IX. 63, 91, 103. XI. 236, 258, 276. vyf derzelven genomen. IX. 63. hunne wreedheid gestraft. IX. 91, 196. XI. 161, 162, 236. Premien beloofd aan elk die hun afbreuk doet. XI. 342

Kaapers (Fransche) in de Middellandsche zee. Kwellingen derzelven. XII. 444, 445. twee derzelven genomen. XII. 447

Kaapvaart der Zeeuwen. Oudst voorbeeld daar van. III. 22

Kaarden (*Paulus van*) zyne bedryven in Oostindie. IX. 144

Kaarsmaaker (*Levyn Jansz*oon) wordt Raad, nevens den Prinse. VI. 209. handelt in Engeland. VI. 466

Kaas- en Broodsvolk valt in Hoorn en Alkmaar. IV. 278. neemt Haarlem in. IV. 278. ploegt aldaar veel moedwils. IV. 279. poogt Leiden te verrassen. IV. 280. wordt zwaar gestraft door Hertoge Albrecht van Saxen. IV. 282

Kabbeljaauwsche en Hoeksche Tweespalt. Oorsprong. III. 265, 276. voortgang. III. 365. IV. 3, 165, 185, 244. einde. IV. 289, 292

Kabbeljaauwschen, waarom dus genoemd. III. 278. wanneer. III. 483. welke Edelen en Steden daar toe behoorden. III. 280. zy vernielen zeventien Hoeksche Sloten. III. 278. Hertog Albrecht zet hen uit het bewind. III. 295. zy raaken 'er wederom in. III. 321. Willem de VI. is hun niet gunstig. III. 365. verscheiden hunner Sloten worden verwoest. III. 449, 472. zy worden uit Amsterdam verdreeven. IV. 5. hunne bitterheid tegen die van Brederode. IV. 129. hun gedrag na de dood van Hertoge Karel. IV. 165, 174. zy raaken, alomme, op 't kussen. IV. 185 enz. 195, 196. staan Maximiliaan eene zwaare Bede toe. IV. 190

Kabeljaauw (Jonkheer *Jakob*) helpt den Briele inneemen. VI. 345. bezet Alkmaar. VI. 446

Kabeljaauw (*Jan*) heeft de hand in eene muitery te Leiden. VIII. 279

Kabeljaauw (*Jan Willem*) helpt het Boerengat inneemen. XI. 428

Kadix ingenomen en geplonderd, in 1596. VIII. 446

KADZAND (LAND VAN). Prins Maurits valt 'er in. IX. 164. de Franschen insgelyks, in 1747. XX. 61

Kajana (het Eiland) in 1676 gewonnen en verlooren. XIV. 401

KAJUS JULIUS CEZAR. Zie CEZAR.

Kalf (*Willem Maartenszoon*), Baljuw van Waterland, door Sonoi, tot Regter gesteld over eenige Roomschgezinden. VII. 55. wordt Schout van Amsterdam. VII. 209

KALIGULA (KAJUS) waarom dus genaamd. I. 69. zyn belagchelyk bedryf, in en omtrent het Eiland der Batavieren. I. 84, 86, 87. hy ontvangt Adminius en eeni-

seenige Britten aldaar. I. 85. hy wordt van zekeren Kaninefaat beſpot. I. 86. hy ſlaat een Vuurbaak. I. 86. verkoopt de Huisfieraaden zyner Zuſteren, omtrent den Ryn. I. 89. doet zig eene zegepraal bereiden. I. 89. wordt omgebragt. I. 90
Kalla of *Kallart* naam van Kallgulas Tooren, agter 't Huis te Britten. I. 88
Kallenberg (*Gerard*). zyne krygsbedryven ter zee. XVI. 179, 316
Kalslagen (*Jakob Koppier, Heer van*). handelt heimelyk met Oranje, in 1569. VI. 207
Kalvart (*Leurn*). Geheimſchryver van 't Gezantſchap naar Frankryk, in 1585. VIII. 56
Kalvin (*Jan*). Predikant te Geneve. VI. 389
Kalviniſten. Zie Gereformeerden.
Kamer der Geldmiddelen opgerecht, door Leycester. VIII. 186
Kamer (*Pieter van der*). Burgemeester van Haarlem, vermaakt het gezuw van den Hage tot Delft. XV. 93
Kamerling (*Jakob*). Penſionaris van Delft, in gezantſchap naar Engeland. X. 401
Kamerling (*Nikolaas*) wordt bedaan den Landraad, in 1575. XIII. 43
Kameryk. Vede, in 't jaar 1508, aldaar geſlooten. IV. 338. in 't jaar 1580. VIII. 303. de Stad word door Kiel d'Ennevy ingenomen. V. 260. door de algemeene Staaten verzekerd. VIII. 225. neemt Franſche beſetting in. VIII. 313. word door Aanjou ontzet. VIII. 325. door de Spanſchen bemagtigd. VIII. 402, 403. door de Franſchen, in 1677. XIV. 436. Byeenkomſt aldaar, in 1710 en vervolgens. XVIII. 215
Kamminga (*Pieter van*). zyn huis op Ameland geplonderd, door de Watergeuzen. VI. 309
Kamminga (*Titus van*) gemagtigd om met Leicester te handelen. VIII. 176. gezonden naar Engeland. VIII. 192. meent dat Groningen zonder geſchut te winnen zou zyn. VIII. 386
Kammingo (*Watſon van*). XI. 228
Kamp (*Gerardus van der*). Predikant te Zierikzee. Zyn gedrag in eene opſchudding aldaar. XX. 74, 75, 199, 200
Kamper tyſt met Zwol, over den Tol aan 't Kwarte Water. IV. 237. de Stad word gewonnen door Rennenberg. VII. 240. aanſlag op deeze Stad. VIII. 18. neemt de Stad in. VIII. 421. de Stad word ingenomen door de Munſterſchen. XIV. 28
Kampgevegten. Oud gebruik derzelven, hier te Lande. II. 254. III. 218, 442.
Kant (*Nikolaas*). Raadsheer in den Raade van Brabant. XVI. 97
Kanunk (*graaf*) overvallen, door man der Doe. IX. 59. Kasteel, aldaar bemagtigd. IX. 59. zyn Steden verbrand. IX. 60
Kapitulatien, wat zy geweest hebben. I. 48. hy zyn ontworpen door Cruzus, beoordeeld. I. 60. Tiberius ontwerpt dezelve. I. 60. zy verbinden zig met Otho. I. 121. verbranden twee Romeinſche Winterlegeringen. I. 124. ſlaan de Romeinen. I. 124. Kabeé overvallen. I. 249.

zy taſten de Britanniſche Vloot aan. I. 168
Kant (Reinier) bevordert de openbaare Preeke. VI. 165, 166. handelt heimelyk met Oranje, in 1571. VI. 328. gemagtigd tot het bewind in 't Noorderkwartier. VI. 395. tot de handeling over de Utrechtſche Unie. VII. 250. hy mistrouwt Leiceſter. VIII. 245
Kant (Reinier), Burgemeeſter te Gouda, door 't graauw gedwongen. XIV. 79
Kanter (Dirk) wordt Burgemeeſter van Utrecht. VIII. 301. X. 25. raakt buiten bewind. X. 26. bewerkt verandering in de Regeering door oproer. X. 27. wordt wederom Burgemeeſter. X. 28. wordt afgezet. X. 30. heeft kennis van een' moeleg om nieuwe verandering te bewerken. X. 31, 32. wordt gebannen. X. 32. ſterft te Leeuwaarden. X. 32
Kapelle van Ryſſel (Henrik van den) in bezending aan den Biſchop van Munſter. XIII. 82
Kapitein-Generaal. de noodzaakelykheid en noodeloosheid om er een' aan te ſtellen, wederzydſch beweerd, door de byzondere Gewesten, in 't jaar 1655 en ſedert. XII. 180, 181, 183, 188-190, 299-304. het Kapitein-Generaalſchap in Holland afgeſcheiden van het Stadhouderſchap. XIII. 289-295
Karakuaten Oude Inwooners van Gallie. I. 161 *dait.*
Karausius ziet de zeeſchuimeryen der Saxers en Franken, door de vingeren. I. 222. doet zig tot Keizer verklaaren. I. 223. wordt omgebragt. I. 228
Kardinaalsgezinden dwarsboomen Oranje en de zynen. VI. 97. verliezen hun gezag. VI. 98. ſtemmen Egmonds reize naar Spanje af. VI. 102. dringen op ſtrengheid. VI. 113. worden beſchimpt. VI. 128
KAREL DE GROOTE wordt Koning van gantſch Frankryk. I. 418. zyne oorlogen met de Saxers. I. 419, 424, 429, 440. hy ſligt den Hof te Nieuwmegen. I. 420. zyne Giften aan de Utrechtſche Kerke. I. 420. hy trekt naar Spanje. I. 422. overwint de Wilzen. I. 432. beoorloogt de Hunnen. I. 433, 439. verſchilt met de Engelſchen. I. 436. ſluit een Verdrag met de Saxers en Friezen. I. 442. geeft den Friezen wetten. I. 445. beweegt hen en de Saxers tot de belydenis van den Chriſtelyken Godsdienſt. I. 432, 446. wordt Keizer. I. 447. verdeelt zyn Ryk. II. 34. komt te Nieuwmegen. II. 35. ontvangt daar Koning Eardulf. II. 37. oorloogt met de Deenen. II. 35, 37, 39. komt te Boulogne. II. 41. ſterft. II. 42
KAREL de *Kaale*, Zoon van Keizer Lodewyk, krygt deel in 't Ryk. II. 56. verdeeling tuſſchen hem en zyne Broeders. II. 60. hy bekomt een deel van Lotharingen. II. 76. wordt Keizer. II. 83. of hy Dirk den I. de Kerk te Egmond hebbe opgedragen. II. 140
KAREL de *Dikke* wordt Keizer. II. 86. ſtelt zig in 't bezit van Lotharingen. II. 87. geeft een deel deezer Landen aan den Noor-

Noorman Godefrid. II. 87. wordt afgezet. II. 93
KAREL DE IV. (Keizer) ſtelt Hertog Albrecht aan tot Graave van Holland. III. 304
KAREL DE V. (Keizer) wordt geboren. IV. 317. volgt zynen Vader op, onder Voogdye. IV. 337. verſcheiden' Huwelyken voor hem geſlooten, die afraaken. IV. 317, 356, 379, 380, 401. hy tekent eene verklaaring tegen 't Regt van opperſte magt van Frankryk, over eenige Nederlanden. IV. 381. aanvaardt de Regeering in perſoon. IV. 388. bekomt het bewind over Friesland. IV. 390, 392. ſtelt nieuwe Verpondingen in. IV. 391. maakt verandering in de Dyksregeering. IV. 395. ſluit een verbond met den Koning van Frankryk. IV 400. wordt tot Koning van Spanje gekroond. IV. 407. ſtelt orde op de ſchatting der groote en kleine Steden. IV. 412. de Penſionaris van Dordrecht vervalt in zyne ongenade. IV. 413. hy wordt Keizer. IV. 422. ſtelt orde op 't Land-beſtier. IV. 423. geeft een Plakaat uit tegen Luther. IV. 426. raakt in oorlog met Frankryk. IV. 429. bezorgt Adriaan den VI. de Pauſelyke waardigheid. IV. 439. ſluit een Verbond met Engeland. IV. 441. bemagtigt Friesland t'eenemaal. IV. 443. wint den ſlag van Pavie. IV. 450. maakt Beſtand en Vrede met Frankryk. IV. 451, 460. trouwt. IV. 465. raakt op nieuws met Frankryk in oorlog. IV. 466, 477. wordt Heer van Overyſſel. IV. 479. maakt Beſtand met Frankryk en Engeland. IV. 491. wordt Heer van Utrecht. IV. 495. maakt Vrede met Gelder. IV. 499. met Frankryk. IV. 503. wordt, door den Paus, gekroond. IV. 508. trekt naar Duitſchland. V. 7. komt in de Nederlanden V. 14. doet eene Bede. V. 15. handelt hier over. V. 17. ſtelt zyne Zuſter Maria tot Landvoogdes. V. 21. geeft Plakaaten uit, op 't burgerlyk beſtier des Lands. V. 24. geeft een nieuw Berigtſchrift aan 't Hof van Holland. V. 30. zyne ſtrengheid tegen de Lutherſchen. V. 29. hy keert naar Duitſchland. V. 29. geeft aldaar vryheid van Godsdienſt, by voorraad. V. 66. beſluit Paltsgraave Fredrik aan 't Deenſche Ryk te helpen. V. 106. vordert hiertoe Holland Schepen af. V. 107. wordt Heer van Groningen. V. 115, 120 raakt in nieuwen oorlog met Frankryk. V. 124. onderneemt een' togt naar Tunis. V. 125. vereenigt het Nederſtigt met Holland onder éénen Stadhouder. V. 131. maakt vrede met Gelder. V. 135. met Frankryk. V. 144. beſluit tot een' togt naar Konſtantinopole. V. 157. die niet voortgaat. V. 159. zyne reis naar de Nederlanden. V. 179. hy komt te Gend. V 181. ſtilt de beroerte aldaar. V. 181. komt in Holland. V. 186. doet eene Bede. V. 187. beſlift een' twiſt over 't Stapelrecht. V. 188. komt te Utrecht. V. 190. maakt René van Chalons Stadhouder van Holland. V. 191. ſtelt orde op

de Regeering. V. 193. vernieuwt de Ordonnantie op de Admiraliteit. V. 196. zyn ongelukkige togt naar Algiers. V. 210. hy raakt, op nieuws, in oorlog met Frankryk. V. 211. beweert zyn regt op Gelder en Zutfen. V. 234. valt in Gulikerland, en bemagtigt Duuren en andere Plaatſen. V. 253. Hertog Willem ſtaat hem Gelder en Zutfen af. V. 255. zyne titels, met opzigt op de Nederlanden. V. 257. hy trekt naar Henegouwen en Kameryk. V. 259. verbindt zig met Henrik den VIII. tegens Frankryk. V. 261. ook met Hertoge Willem van Gulik. V. 261. en met den Koning van Deenemarke. V. 262. trekt naar de grenzen van Frankryk. V. 268. belegert S. Difier. V. 269. 't welk overgaat. V. 271. hy maakt vrede met Frankryk. V. 272. geeft den Biſſchop van Utrecht Oktroi, om Ketters te regt te doen ſtellen. V. 278. voert een' voorſpoedigen Kryg tegen de Proteſtanten in Duitſchland. V. 281. ſtaat van zyn' ontvangſt en uitgaave. V. 283. hy beſluit, in tyd van vrede, vierduizend Paarden op de grenzen te onderhouden. V. 298. doet uitſpraak over 't geſchil, wegens de onderhoorigheid der Nederlanden aan 't Keizerryk. V. 313. doet zynen Zoon, Filips, tot toekomenden Erf heer der Nederlanden inhuldigen. V. 328. maakt eene ſchikking op de opvolging. V. 333. beleent zynen Zoon, Filips, met de Nederlanden. V. 341. verklaart, dat dezelven nooit zullen konnen vaneen geſcheiden worden. V. 343. geeft wederom ſtrenge Plakaaten uit. V. 343. verzagtzé een weinig. V. 349. geeft een vonnis tegen Brabant, ten behoeve van Holland. V. 350. doet de Kerkvergadering van Trente hervatten. V. 362. maakt vrede met de Proteſtanten. V. 366. belegert Mets, vrugteloos. V. 370. verovert Terouanne en Hesdin. V. 387. ſluit een Huwelyk tuſſchen zynen Zoon en Koningin Maria. V. 392. ſtigt Charlemont en Philippeville. V. 416. ſluit een Beſtand met Frankryk. V. 417. ſtaat het gebied over de Nederlanden af aan zynen Zoon Filips. V. 422-434. ontdoet zig van zyne verdere heerſchappyen. V. 435. keert naar Spanje. V. 436 ſterft. V. 438. vergelyking van zyn gedrag met dat van zyneu Zoon, Filips. VI. 3, 4

Karel, Aartshertog van Ooſtenryk. wat hem van de Spaanſche heerſchappy werdt toegelegd by het eerſte Verdrag van Verdeelinge. XVII. 12. wat, by het tweede. XVII. 30. uiterſte wil van Karel den II. ten zynen behoeve. XVII. 36. hy wordt tot *Koning van Spanje* verklaard. XVII. 206. landt te Lisbon. XVII. 207. zyne krygsbedryven in Spanje. XVII. 267, 285, 308, 323, 390, 390. hy trouwt. XVII. 314. wordt *Keizer*. XVII. 396. treedt in 't bezit der Ooſtenrykſche Nederlanden. XVIII. 80, 98. ſluit de Weener Verdragen met Spanje. XVIII. 306 enz. zyne *Pragmatike Sanctie*. XVIII. 311. zyne handeling in Duitſch-

Duitschland. XVIII. 404. XIX. 7. hy versterkt zig in Italie. XIX. 13. beantwoordt den voorslag der Bondgenooten van Seville. XIX. 21. sluit, met Groot-Britanje. XIX. 48. is misnoegd op het Spaansche Hof. XIX. 78. zoekt de Staaten te beweegen om zig te moeijen met den oorlog om de Poolsche Kroon. XIX. 145. sluit voorafgaande punten met Frankryk. XIX. 199, 201. en eene eindelyke Vrede. XIX. 240 sterft. XIX. 285

Karel, Keurvorst van Beijeren, handelt over zyn regt op de nalaatenschap van Keizer Karel den VII. XIX. 289-292. wordt Keizer, onder den naam van *Karel den VII.* XIX. 335. verliest Beijeren. XIX. 337. handelt en sluit met de Koninginne van Hongarye. XIX. 405. sterft. XIX. 494

KAREL MARTEL wordt Groothofmeester van Frankryk. I, 364, 366. wordt door Raganfrid en Radboud geslaagen. I. 366. overwint de Friezen. I. 367. zyn gezag wast aan I. 371. zyne giften aan Willibrord. I. 372. zyne Krygsbedryven. I. 373. hy beoorloogt de Friezen, te water. I. 375. overwintze. I. 377. sterft. I. 382. verschillend oordeel over hem. I. 382

KAREL *de Eenvoudige*, Koning van Frankryk, helpt Raginer en Odokar tegen Zwentibold. II. 102. bemagtigt Lotharingen. II. 104. staat het Henrik, Koning van Duitschland, af. II. 106. houdt 'er egter, nog eenigen tyd, bewind over. II. 106. bevestigt Dirk den I. in zyn Graafschap. II. 107. geeft hem 't bewind over de Kerkengoederen van Egmond. II. 108 redenen hiertoe. II. 113. hy wordt ontroond en sterft. II. 114

Karel de VIII. Koning van Frankryk. IV. 231. raakt in oorlog met Maximiliaan en Filips. IV. 236. maakt vrede. IV. 259. raakt op nieuws in oorlog met de Nederlanders. IV. 292. maakt vrede. IV. 294

Karel de IX., Koning van Frankryk, raakt in oorlog met de Hugenooten. VI. 257. beweegt Oranje om zyn volk af te danken. VI. 290. maakt vrede met de Hugenooten. VI. 331. slagting onder dezelven op zyns Zusters Bruiloft. VI. 388. hy sterft. VI. 468

Karel de II. wordt Koning van Spanje. XIII. 178. zoekt in 't viervoudig Verbond te treeden. XIII. 240. sluit de Akensche Vrede met Frankryk. XIII. 329. overeenkomst wegens de onderstandgelden door hem aan Zweeden te betaalen. XIII. 388. 393. Verbond der Staaten met hem. XIII. 468. handeling over eene nadere verbindtenis. XIV. 241. die getroffen wordt. XIV. 276. hy verklaart Frankryk den oorlog. XIV. 277. treedt in 't Verbond met Zweeden. XV. 90. verklaart Frankryk den oorlog. XV. 137. wordt tot verdrag genoodzaakt. XV. 244. handeling met hem. XV. 294. hy verklaart geen afstand van zyne Nederlanden voor te hebben. XV. 294. doet Frankryk den oorlog aanzeggen. XVI. 9. treedt in 't Groot-Verbond. XVI. 103.

gerugten van zynen dood. XVII. 5. zyn uiterſte wil. XVII. 47. hy ſterft. XVII. 50

Karel de I. wordt Koning van Groot-Britanje. IX. 20. ſluit een Verbond met de Staaten. XI. 25. onluſten tuſſchen hem en de Staaten. XI. 56. hy zendt ſchepen naar Rochelle. XI. 60. ſluit Vrede met Spanje. XI. 126. verſchoont zig deswege by de Staaten. XI. 128. raakt in ongenoegen met hen, over de vrye Scheepvaart en Viſſcherye. XI. 258. geeft zyne Dogter aan Willem den II. ter Vrouwe. XI. 300. onluſten tuſſchen hem en 't Parlement. XI. 322-326. hy zendt zyne Gemaalin met een geheim oogmerk naar Holland. XI. 327. raakt in openbaaren oorlog met het Parlement. XI. 329, 339. Fredrik Hemrik onderſteunt hem. XI. 332. de Staaten zoeken de Vrede te bemiddelen. XI. 373. 's Konings Leger wordt geſlaagen. XI. 378. gevolgen van deeze nederlaag. XII. 7. hy wordt te rege geſteld. XII. 32. de Staaten zoeken, vergeefs, hem te redden. XII. 33. hy wordt onthalsd. XII. 34. drie zyner Regteren in Holland gevat. XIII. 46

Karel de II., Koning van Groot-Britanje, begroet door de Staaten. XII. 35. wykt naar 't Eiland Jerſſel. XII. 36. naar Frankryk. XII. 204, 205. komt in Zeeland. XII. 429, 430. en in Holland. XIII. 5, 6. het Parlement herſtelt hem op den Troon. XIII. 8. de Staaten begroeten hem. XIII. 8. hy bevelt hun den Prins van Oranje aan. XIII. 9, 11. verſtrekt naar Engeland. XIII. 10. handeling der Staaten met hem. XIII. 10, 11, 44-47. hy wil niet dat Frankryk hunne Viſſchery handhaave. XIII. 21. is t'onvrede over hun Verbond met Frankryk. XIII. 33. zoekt zynen Neef, den Prins van Oranje, te bevorderen. XIII. 34. is zeer misnoegd op de Witt. XIII. 40, 41. ſluit een Verbond met de Staaten. XIII. 47. raakt met hen in oorlog. XIII. 105 enz. 118, 120, 141. aanmerkingen op zyne Oorlogsverklaaring. XIII. 143. hy wyſt den voorſlag van Frankryk tot vrede van de hand. XIII. 160. zoektze door middel van Spanje. XIII. 162. geeft voor niet te oorloogen om den Prins van Oranje te bevorderen. XIII. 165. ſtookt den Biſſchop van Munſter op tegen de Staaten. XIII. 171. haakt naar Vrede. XIII. 231. verklaart de Staaten niet tot verandering van Regeering te willen dringen. XIII. 236, 238. ſlaat den Haage tot handelplaats voor. XIII. 241, 242. verkieſt Breda XIII. 244. ſchynt zekeren voorſlag der Staaten kwalyk te verſtaan. XIII. 255. verzoekt dat Kievit herſteld worde. XIII. 268. zendt Temple naar den Haage, om het drievoudig Verbond te bewerken. XIII. 296. Lodewyk de XIV. handelt met hem. XIII. 393-395. hy poſt den Keurvorſt van Brandenburg. XIII. 395-398. zyne handeling met de Staaten. XIII. 401-411. hy verbindt zig heimelyk met Frankryk. XIII. 417-420. zyne toerusting tegen oor-

oorlog. XIII. 439. hy wat misnoegen op over 't niet ſtryken. XIII. 443. geeft voor by 't Verbond te willen volharden. XIII. 445. handelt met de Staaten. XIII. 472-480. klaagt over beſchimping van zyn' Perſoon en volk. XIII. 478. ruſt zig toe ten oorloge tegen de Staaten. XIV. 5. verklaart hun den oorlog. XIV. 7, 9. zyne byzondere redenen hiertoe. XIV. 12. zyne eiſchen. XIV. 44, 107, 123. nieuw Verdrag met Lodewyk den XIV. XIV. 119. hy ſluit Vrede met de Staaten. XIV. 293 enz. bevordert de Vrede met Frankryk. XIV. 384, 459. weigert in 't Verbond met Zweeden te treeden. XV. 62. houdt zig buiten de Vredehandeling. XV. 96 en buiten 't byſtaan der Spaanſchen. XV. 131. ſterft. XV. 296

Karel de IX., Koning van Zweeden. handeling der Staaten met hem. X. 43, 47. hy ſterft. X. 48

Karel Guſtaaf wordt Koning van Zweeden. XII. 387. raakt in verſchil met Pooien. XII. 387, 391. ſluit een Verdrag met de Staaten. XII. 439. welk niet bekragtigd wordt. XII. 442. handeling over deszelfs bekragtiging. XII. 464. hy behaalt veel voordeels op den Koning van Deenemarke. XII. 462, 463. ſluit met hem. XII. 463. hervat den kryg. XII. 465. de Staaten breeken de handeling met hem af. XII. 466. bekragtigen eindelyk 't geſlooten Verdrag. XII. 481. hy ſterft. XII. 482

Karel de XI., Koning van Zweeden, maakt vrede met Deenemarke. XII. 482. handeling met hem. XIII. 134. twee Verdragen met hem geſlooten. XIII. 277. overeenkomſt wegens de onderſtandgelden hem door Spanje te voldoen. XIII. 388-393. hy ſluit een Verbond met Frankryk. XIII. 470. zoekt de Vrede, in 1672, te bemiddelen. XIV. 242 enz. raakt in oorlog met de Staaten. XIV. 375. Verbonden met hem. XV. 60, 452. ſlaat den Staaten zyne bemiddeling voor. XVI. 136

Karel de XII., Koning van Zweeden, raakt in oorlog. XVII. 41-44, 173. treedt in 't Groot Verbond. XVII. 205. zyne Krygsbedryven. XVII. 409 enz. 492. zyn misnoegen op de Staaten. XVIII. 103. hy ſneuvelt voor Fredrikſtad. XVIII. 193

Karel Emmanuel, Koning van Sardinie, verklaart den Keizer den oorlog. XIX. 157. neemt de voorafgaande Vredepunten aan. XIX. 207. en de Vrede van Weenen. XIX. 244. maakt eiſch op het Hertogdom Milaan. XIX. 309. verdraagt zig met de Koninginne van Hongarye. XIX. 311

KAREL, naderhand Hertog van Bourgondie. zyne eerſte bedryven hier te Lande. IV. 43. zyne Regtspleeging, over die van Haamſtede. IV. 45. hy trouwt. IV. 46. vervalt in twiſt met zynen Vader. IV. 69. bekomt verſcheiden' Heerlykheden. IV. 70, 71. handelt, heimelyk, in Frankryk. IV. 77. Hertog Filips zoekt hem te doen vatten. IV. 80. vermoedelyke aanſlag van Lodewyk den XI. tegen hem. IV. 81. hy verſlaat de Franſchen, by Montlhery. IV. 84. overwint de

Luikenaars. IV. 85. wordt Graaf IV. 97. slaat de Luikenaars andermaal. IV. 99. trouwt. IV. 99. wordt gehuldigd. IV. 99. verbindt zig met Eduard den IV. IV. 103. noodzaakt Lodewyk den XI. tot vrede. IV. 103. houdt het Graafgeding in Holland en in Zeeland. IV. 106. zoekt de Friezen tot onderwerping te brengen. IV. 107. raakt in nieuwe onlust, met Lodewyk den XI. IV. 110. doet heimelyke pogingen, om Eduard den IV. op den Troon te herstellen. IV. 115. 't gelukt. IV. 117. hy sluit Bestand en daarna Vrede met Frankryk. IV. 118. raakt in nieuwen oorlog met dit Ryk. IV. 123. sluit Bestand. IV. 124. stilt eene beroerte te Zierikzee. IV. 126. en te Dordrecht. IV. 127. spreekt Refnoud van Brederode vry. IV. 135. pandt Gelder en Zutfen. IV. 139. doet zig aldaar inhuldigen. IV. 140. staat naar den naam van *Koning*. IV. 145. zoekt zyn gebied langs den Ryn uit te breiden. IV. 147. belegert Nuis. IV. 149. verlaat het. IV. 151. bemagtigt Lotharingen. IV. 156. wint Granson. IV. 157. verliest een' veldslag aldaar. IV. 158. en nog een' by Murat. IV. 158. verliest Nancy. IV. 159. belegert het, andermaal. IV. 159. sneuvelt. IV. 160. zyn aart. IV. 160. men twyfelt lang, of hy wel dood zy. IV. 162

Karel; Zoon van Adolf van Egmond, te Gend opgevoed IV. 141, 306. Ridder geslaagen. IV. 236. gevangen. IV. 237, 307. geslaakt. IV. 307. by komt in Gelderland. IV. 307. doet den Hollanderen den oorlog aan. IV. 307. de Rykevorsten verklaaren, dat hy geen regt op Gelder heeft. IV. 308. hy bemagtigt Leerdam. IV. 309. sluit een Bestand met den Aartshertoge Filips. IV. 317. die hem den oorlog aanzegt. IV. 323. hy verliest een' scheepstryd voor Mopnikendam. IV. 313. zoekt hulp by Frankryk. IV. 329. sluit een Bestand. IV. 330. bemagtigt Grol, Lochem en Wageningen. IV. 340. ontvangt Fransche hulp. IV. 345. staat zyns Legers. IV. 352. hy valt in Brabant en Holland. IV. 353. bemagtigt Muiden en Weesp. IV. 354. eischt Amsterdam op. IV. 354. bestormt het Blokhuis, te Ypesloot. IV. 355. maakt vrede. IV. 358. breekt die wederom. IV. 360. valt in Overyssel. IV. 363. wint Harderwyk. IV. 365. en Bommel. IV. 366. wordt tot Beschermheer van Utrecht aangenomen. IV. 368. verrast Woudrichem. IV. 371. handelt over vrede. IV. 371. steekt de Voorstad van Amsterdam in den brand. IV. 374. sluit een vierjaarig Bestand. IV. 376. verbindt zig met Graave Edzard. IV. 384. zyne inzigten hier mede. IV. 385. hy maakt zig meester van Groningen. IV. 384. bemagtigt verscheiden' Plaatsen in Friesland. IV. 387. doet een togt naar Italie. IV. 397. verrast Nieuwpoort. IV. 398. sluit Bestand met Karel den V. IV. 401, 406, 420, 447. trouwt. IV. 420. bespiedt Holland in persoon. IV. 436.

438. valt in Overyssel. IV. 438. maakt wederom Bestand. IV. 452. legt bezetting in Utrecht. IV. 469. verliest de Stad. IV. 494. maakt Vrede met Karel den V. IV. 494. verbindt zig met Christiaan den III. Koning van Deenemarke. V. 109. valt in Groningerland. V. 112. verlieft Groningen. V. 115, 120. maakt een Verbond met Frankryk. V. 126. begint den oorlog, op nieuws, tegen Karel den V. V. 127. maakt vrede. V. 135. zyn aanslag op Enkhuizen. V. 143. hy twist met de Geldersche Steden. V. 145. bestemt haare schikking op de opvolging. V. 146. sterft. V. 147

Karel Lodewyk, Paltsgraaf aan den Ryn, wordt uit Meppen verjaagd. XI. 275. in Frankryk vastgezet. XI. 286. geslaakt. XI. 286

Karel, Prins van Spanje, in schyn, voorschikt tot de Landvoogdye der Nederlanden. VI. 39, 50, 53, 55. wordt ter dood gebragt. VI. 317

Karel van Lotharingen (Prins) wordt Landvoogd der Oostenrykse Nederlanden. XIX. 338. wint Praag. XIX. 341. trekt over den Ryn. XIX. 463. keert te rug. XIX. 469. gebiedt het Vereenigd Leger in de Nederlanden, in 1746. XX. 30

Karel, oudste Zoon des Pretendents, komt in Frankryk. XIX. 423. verwekt eenen opstand in Schotland. XIX. 525, 527. vlugt. XIX. 528

Karel van Poitiers wordt Opperopzigter der Hollandsche Dykaadjen. IV. 395

KARLOVALDA, Legerhoofd der Bataviers, sneuvelt. I. 75, 76

Karleton (*Dudley*), Gezant van Jakob den I. by de Staaten. X. 154. wordt aangezet, om, ten behoeve van Prinse Maurits, eenen brief te verwerven van den Koning. X. 154. raadt de nationaale Sinode aan. X. 186. antwoord, hem, door die van Holland, gegeven. X. 181. Weegschaal zyner Redevoering. X. 182. hy werkt tegen Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 331. zyn gesprek met Prinse Maurits. X. 487

Karnisse (*Heer van*) gemagtigd tot de handeling over de Utrechtsche Unie. VII. 250

KAROLOMAN, Zoon van Karel Martel, regeert Oostfrankryk. I. 382. noemt zig *Hertog* en *Prins* der *Franken*. I. 383. slaat de Saxers en Friezen. I. 402. wordt Monnik. I. 404

KAROLOMAN, Zoon van Pipyn, wordt Koning van Oostfrankryk. I. 418. sterft. I. 418

Karon (*Noël van*), *Heer van Schonewal*, zoekt Oranje tot Stadhouder van Vlaanderen te bevorderen. VII. 296. de moorder van den Prinse maakt kennis met hem, in Frankryk. VII. 530. hy wordt, wegens Vlaanderen, gemagtigd tot de opdragt der heerschappye aan Frankryk. VIII. 55. en aan Engeland. VIII. 90. wordt gewoonlyke Gezant der Staaten, in Engeland. VIII. 352. tragt de Koningin af te maanen van vrede met Spanje. IX. 92, 93. onderzoek, of hy haar tot het ontzetten van Oostende hebbe ge-

geraaden. IX. 111. hy wordt van Jakob den I. in de hoedanigheid van Ambaſſadeur erkend. IX. 178. verwerft een brief van hem, waarby 't verdraagen der Kerkelyke geſchillen geraaden wordt. X. 60 bewerkt de herlevering der verpande Steden. X. 103, 104. ſterft. XI. 21

Kaſembrood. Zie *Bakkerzeel.*

Kaſembrood (*Leonard*) handelt in Duitſchland en in 't Noorden. VII. 78. wordt tot de opdragt der heerſchappye naar Frankryk geſchikt. VIII. 54, 55. doet de reis niet. VIII. 56

KASIMIR. Zie ERNST, HENRIK, JOAN KASIMIR.

Kaſtel-Rodrigo (*Markgraaf van*) wordt Landvoogd der Spaanſche Nederlanden, in 1644. XI. 396

Kaſtel-Rodrigo (*Don Francisco de Moura en Corte Real, Markgraaf van*) wordt Landvoogd der Spaanſche Nederlanden. XIII. 137. weigert den Franſchen hulptroepen doortogt. XIII. 177. houdt by de Staaten aan, om hulp tegen Frankryk. XIII. 280, 281. begint moed te ſcheppen. XIII. 286. de Staaten dringen hem tot het aanvaarden van Frankryks voorſlag. XIII. 315. hy neemt de Wapenſchorſing aan. XIII. 318. de handeling met hem vordert. XIII. 321. hy aanvaardt een der twee punten van Frankryks tweeledigen voorſlag. XIII. 325. de Witts oordeel over zyn draalen. XIII. 329. hy waarſchuwt de Staaten tegen Frankryk. XIII. 332

Kaſtricbem (*Bruin van*) ſneuvelt te Schagen. II. 262

KATALONIE. Krygsbedryven aldaar, in 1674. XIV. 335. in 1675. XIV. 374. in 1677. XIV. 442. in 1678. XIV. 473. in 1689. XVI. 15. in 1690. XVI. 119. in 1691. XVI. 157. in 1693. XVI. 253. in 1694. XVI. 269. in 1695. XVI. 296. in 1696. XVI. 319. in 1697. XVI. 369. in 1705. XVII. 267. in 1706. XVII. 284. in 1713. XVIII. 13

Kats (*Jakab*), Penſionaris van Dordrecht, handelt in Engeland. XI. 58. ſommigen zoeken hem tot Raadpenſionaris te bevorderen. XI. 142. 't gelukt, XI. 242, 243. hy wordt Groot-Zegelbewaarder. XI. 395. krygt kennis van de verzekering van zes Heeren en van een aanſlag op Amſterdam. XII. 91. opent en ſluit de groote Vergadering met eene aanſpraak. XII. 153, 198. brengt twee geſchriften van Willem den II., wegens 't gebeurde in 1650, te voorſchyn. XII. 192. legt het Raadpenſionarisſchap neder. XII. 213. trekt in buitengewoon Gezantſchap naar Engeland. XII. 213, 215, 216

Kats (*Nikolaas van*) ſtilt een oproer te Utrecht. III. 14

Kats (*Nikolaas van*), Heer van Schoonhoven. III. 148

KATTEN, waar zy woonden. I. 11. hun twiſt met de Batavieren. I. 11. verſcheiden' Plaatſen in de Nederlanden naar hen genoemd. I. 12 *Aant.* zy worden, door Germanikus geſlaagen. I. 65. belegeren Maguntiakum. I, 146. vallen in Belgie I. 192. worden door Antonius beoorloogd. I. 197

KATTENWALD of *Cativulcus* bewerk

werkt een Verbond tusschen Cezar en de Batavieren. I. 47
Kauchen, oude wooning van dit volk. I. 59 *Aant*, togt van Druzus tegen hen. I. 59. hunne zeeschuimeryen. I. 91. door Korbulo beteugeld. I. 93, 95. zy vallen in Belgie. I. 192
Kauw (*Iman*), Raadsheer, naar Goes gezonden. XVI. 207, 214. Zie *Caw*.
Kauwenburg (*Pieter van*) *van Belois* verklaart Uitenbogaard niet meer te konnen hooren prediken. X. 150. wordt tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot gesteld. X. 340
Keenenburg, bemagtigd door Henrik den III. II. 159
Keenenburg (*Otto van Egmond*, *Heer van*), tekenaar van 't Verbond der Edelen, gemagtigd om een Vertoog te doen aan de Landvoogdesse Margareet. VI. 152. hy handelt heimelyk met Oranje, in 1571. VI. 328. verwelkomt 's Prinsen Bruid. VII. 68. handelt over de opdragt der Graaflykheid aan hem. VII. 513
Keizer (*Abraham*) over verbooden verstandhouding gestraft. XIII. 435
Keizer (*Nanning*), Pensionaris van Hoorn, door Willem den II. in hegtenis genomen. XII. 90. op Loevestein gezet. XII. 92. geslaakt, mids zig onthoudende van de Regeeringe. XII. 109. hersteld in zyne waardigheid. XII. 127, 194. hy handelt in Deenemarke. XII. 271-276
Keizerryk (Duitsch) geschil over de onderhoorigheid der Nederlanden aan het zelve. V. 301
Keizerryk (Grieksch of Oostersch) staat van het zelve. II. 40
Kemp (*Pieter*) wordt tot de Utrechtsche Vredehandeling gemagtigd. XVIII. 427
KENNEMERLAND [*Kinnin of Chinheym*] aan Roruk ter Leen gegeven. II. 49. eenige goederen, in dit Graafschap, Dirk den II. afgestaan. II. 126. door Graave Lodewyk bemagtigd. II. 316
KENNEMERS staan op tegen Dirk den VI. II. 222. onderwerpen zig. II. 223. verwoesten Schagen. II. 260. staan op tegen de Edelen. III. 10. vallen in Amstelland. III. 11. belegeren Haarlem. III. 13. verbinden zig met de Stigtschen. III. 12, 14. verliezen hunne voorregten, om 't weigeren van 's Graaven bede. III. 207. loopen Holland af. III. 471. worden voor Hoorn gestuit. III. 473. verliezen hunne voorregten. III. 476. worden in dezelven hersteld. IV. 54. verbeurenze op nieuws. IV. 283. en verkrygenze wederom. IV. 283
Kerby (*Jozef*), Engelsche Consul te Amsterdam. zyn huis wordt geplonderd. XVI. 312
Kerkberoeringen hier te Lande, in 1750 en 1751. XX. 377 enz.
Kerkenorde der Sinode van 1586 bevestigd, door Leicester. VIII. 153. aangenomen onder voorwaarden, door de Staaten. VIII. 189
Kerkenorde, in 1591, ontworpen door de Staaten. VIII. 361. wordt niet bekragtigd. VIII. 363. besluit der Staaten daaromtrent. X. 54, 55
Kerkenorde der Staaten van Utrecht van 1612. X. 55

Ker-

Kerkenorde der Sinode van Dordrecht van 1619 wordt niet goedgekeurd door de byzondere Staaten. X. 329
Kerkhove (*Melchior van den*) voert het bevel over den onderstand in Schepen aan Venetie. X. 308
Kerkvergadering van Trente byeen geroepen. V. 277. voortgang derzelve. V. 280. klein getal der Leden, aldaar, in 't eerst, samengekomen. V. 280, 365. zy wordt hervat. V. 360. Nederlanders derwaards gezonden. V. 362. zy wordt beslooten. V. 365. en gezogt in te voeren in de Nederlanden. VI. 102, 110, 111. 't gelukt, met eenige bepaaling. VI. 113, 114
Kerkvergaderingen der agtste eeuwe. I. 391
Kerpen ('t Slotte) gewonnen, in 1568. VI. 287. wederom in 1574. VI. 471. door Parma bemagtigd. VII. 242
Kersland (*John Ker van*) geeft aanleiding tot het opregten eener Oostindische Maatschappye door den Keizer. XVIII. 266
Ketel (*Roelof*) tragt Groningen aan de Staatsche zyde over te brengen. VIII. 76. wordt ten dood gebragt. VIII. 77
Kettery van Adelbert en Klemens. I. 391. van eenige Friezen. II. 45. van Tanchelyn. II. 211
Keulen. geschil met den Bisschop van Keulen, over 't regt tot de Kerke van Utrecht. I. 408. Vredehandeling aldaar, in 1579. VII. 277-285, 310-316. byeenkomst aldaar, over de Kleefsche en Gulikſche nalaatenschap. X. 44. Vredehandeling aldaar, in 1673. XIV. 244 enz. wordt gerekt. XIV. 264
Keulen (*Keurvorst van*) klaagt over 't schenden van zynen bodem. VIII. 348. eischt Rynberk te rug van de Staaten. VIII. 469. IX. 29. hun antwoord. VIII. 469. zyn misnoegen op de Staaten neemt toe. XII. 15. overeenkomst met hem wegens Rynberk. XIII. 374. zyn voornemen om de Staaten te beoorloogen ontdekt zig. XIV. 5, 12. hy verklaart hun den oorlog. XIV. 27. verschil over eenen opvolger. XV. 413
Keuren van Schieland tegens de afgezonderde Vergaderingen der Contraremonstranten. X. 141
Kick (*Abraham*), Consul der Engelsche Natie te Rotterdam. XV. 383
Kies (*Pieter*) helpt Haarlem aan 's Prinsen zyde overbrengen. VI. 368. wordt er Burgemeester. VI. 412. wordt gevangen gezet. VI. 422. stilt de beroerte, in 1578. VII. 210
Kievit (*Joan*) wegens Rotterdam zitting hebbende in de Gekommitteerde Raaden, heeft deel in den handel van Buat. XIII. 219. wykt ten Lande uit. XIII. 220. vonnis over hem. XIII. 223. Karel de II. verzoekt, vergeefs, om zyne herstelling. XIII. 268. hy is verdagt van 't verwekken van beweeging in Rotterdam. XIV. 76. komt aldaar te rug. XIV. 115. is ten tyde van den moord der Witten in den Haage. XIV. 176. bekomt brieven van *Abolitie*. XIV. 193. wordt Vroedschap en Pensionaris te Rotterdam. XIV. 194. en

Raad

Raad en Fiskaal ter Admiraliteit. XV. 327. hy raakt in begtenis. XV. 327. beschuldigt andere Raaden. XV. 327, 330. wordt gevonnist. XV. 334. raakt los. XV. 334

Killegrei (*Henrik*) wordt tot Lid van Leicesters Kamer van Geldmiddelen aangesteld. VIII. 156, 157. levert Leicesters Akte van afstand over. VIII. 270

Kimbren, waar zy oudtyds gewoond hebben. I. 6. hun oorlog met de Romeinen. I. 8. 11

Kimin of *Kinhem*. Zie KENNEMERLAND.

Kinheim (Beek), waar gelegen. II. 107

Kinschot (*Antoni van*), Griffier van 't Hof. XV. 259

Klaas Korf, de Ontvanger. zyn schraapzugt. IV. 262. zyn huis wordt geplonderd. IV. 273

Klaaszoon (*Reinier*), Onder-Admiraal, steekt den brand in zyn eigen buskruid. IX. 222

Klant (*Adriaan*) *tot Stedum*, *Heer van Nittersum*, gemagtigd tot de Munstersche Vredehandeling. XI. 405

Klant (*Egbert*) vervoegt zig, wegens zeker geschil in Stad en Lande, aan de algemeene Staaten. XIII. 342

Klassikus verbindt zig met Civilis. I. 147, 149. doet zig voor Romeinsch Veldheer erkennen. I. 151

KLAUDIUS (Keizer) hersteld zekeren Altaar. I. 91. trekt tegen de Britten. I. 91. wordt vergiftigd. I. 95

KLAUDIUS CIVILIS. zyn afkomst en gedaante. I. 117. togt tegen de Britten. I. 91. hy wordt gevangkelyk, naar Rome gevoerd. I. 99. in vryheid hersteld. I. 102. besluit tegen de Romeinen op te staan. I. 117. veinst Vespaziaans zyde, tegen Vitellius, te kiezen. I. 117. hitst de Batavieren op tegen de Romeinen. I. 120. verbindt zig met de Kaninefaaten. I. 121. ontveinst, deel aan derzelver vyandelykheden te hebben. I. 124. slaat de Romeinen. I. 124. zoekt de Galliërs aan zyne zyde te trekken. I. 125. verjaagt twee Keurhenden. I. 127. brengt zyn volk onder den eed van Vespaziaan. I. 131. bestormt en belegert Vetera. I. 132, 136. men zoekt hem de wapenen te doen afleggen. I. 139. hy tokkelt de Treviren. I. 140. overmeestert Aseiburgium. I. 140. wordt te Gelduba afgeslaagen. I. 141. Vokula verjaagt hem, van voor Vetera, op nieuws. I. 145. zyne Ruitery slaat de Romeinsche. I. 145. hy verklaart zig vyand der Romeinen. I. 146. beweegt de Galliërs tot opstand. I. 143, 147, 149. Vetera geeft zig aan hem over. I. 152. hy legt zyn hair af, als overwinnaar. I. 153. hy brengt de Agrippiner Bouwstad over aan zyne zyde. I. 156. ook de Tongeren. I. 158. Cerialis slaat hem. I. 166. de Ubiën vallen hem af. I. 167. zyne tweede nederlaag. I. 171. hy verbrandt de Stad, en wykt op 't Eiland der Batavieren. I. 172. overvalt de Romeinsche Legerplaatsen op dit Eiland. I. 174. zyne derde nederlaag. I. 177. hy rust eene Vloot toe. I. 178. hy sluit vrede met Cerialis. I. 181

KLAU-

Klaudius Labeo, Overſte eener Bataviſche vleugel, raakt met Civilis in geſchil. I. 127. koopt de Landen der Kaninefaaten en Marezaaten af. I. 140. poogt Civilis te ſtuiten. I. 157, 158
Klaudius Viktor, Zuſters Zoon van Civilis, overvalt Aſciburgium. I. 141
Kleeding. Pragt derzelve, ten tyde der Hertogen Filips en Karel. IV. 97. bepaald, ten tyde van Karel den V. V. 27, 29. 203
Kleef (*Huis* te) door Hertoge Albrecht geſtigt. III. 353
Kleef ingenomen door Graave Willem, in 1635. XI. 207, 208
Kleerhaage (*Juſtaan*), zyn aanſlag op 's Hertogenboſch. VIII. 67. op Gorinchem. VIII. 176. hy ruimt deeze Stad. VIII. 205. wordt te Utrecht gevat. VIII. 300. raakt los. VIII. 303
Kleeve, Gulik *en* Berg. Onluſten over het regt tot deeze Hertogdommen. VIII. 416. X. 7. de Staaten neemen 'er deel in. VIII. 418, 437, 438. IX. 24, 435. X. 44. zy verklaaren zig voor Brandenburg en Nieuwburg X. 9. toeſtand der zaaken, in 1613 en 1614. X. 71-75. Verdrag van Zante. X. 78-80. de Landen worden, grootendeels, ontſlegd van vreemd Krygsvolk. XI. 129. nieuwe twiſt over deeze Landen. XII. 203, 204
Klemens en *Adelbert*, Ketters der agtſte eeuwe. I. 391
Klerk (*Koenraad*) bewerkt de opdragt der Souveraliniteit van Gelderland aan Willem den III. XIV. 345
Klodio regeert over de Saliſche Franken. I. 281, 282. waar by zyn verblyf hadt. I. 282
Klok (*Pieter*), Raad van Amſterdam, handelt met Willem den II. XII. 104
Kloot (*Herman Fredrik*), Overſte van Nuis, helpt Werle innemen. VIII. 125. verlieſt Nuis. VIII. 131. wordt gekwetſt. VIII. 133. en in zyn bed verworgd. VIII. 133
Kloot (de Ritmeeſter) redt Lodewyk van Naſſau in den ſlag by Nieuwpoort. IX. 83. wint Krakau. IX. 102
Kloóſters geplonderd door Brederodes knegten. VI. 215, 232. door de Watergeuzen. VI. 309. door Oranjes Krygsvolk. VI. 385
Kloppenburg (*Joannes*), Predikant te Amſterdam, wykt ter Stad uit. XI. 84
Klotaris wordt Koning van Ooſtfrankryk. I. 320. overwint de Saxers. I. 321. wordt door heh overwonnen. I. 323. ſterft. I. 323
Klotaris de II. wordt Koning van Frankryk. I. 330. overwint de Saxers en Friezen. I. 330
Klovis, Koning der Franken, overwint Syagrius. I. 301. en verſcheiden andere Mogendheden in Gallie. I. 304. ook de Alemannen, Friezen en Saxers. I. 307. wordt Chriſtenſch. I. 307. verdragt zig met de Armorichen. I. 308. overwint Sigebert, Karariк en Regnomer. I. 309, 310. neemt de waardigheid van *Conſul* aan. I. 308. ſterft. I. 310
Klovis de II. wordt Koning van Frankryk. I. 347

Klo-

KLOVIS DE III. wordt Koning van Ooſtfrankryk. I. 348
KLUNDERT bemagtigd door Mondragon. VII. 62
Knegt laat zig op zyns Heeren lyf doorſteeken. VII. 241
Knipbuizen van Luisberg handelt te Stade. XII. 388
KNODSENBURG geſtigt, in 1590. VIII. 345. belegerd door Parma. VIII. 357. verlaaten. VIII. 358. door de Franſchen veroverd. XIV. 34
KNOKKE (Fort DE) veroverd door de Franſchen, in 1744. XIX. 456
Knuit (*Joan de*) door Fredrik Henrik aangeſteld om den eerſten Edele in Zeeland te vertoonen. XI. 6. helpt hem aan 't geruſt bezit van 't Prinsdom Oranje. XI. 131. zyne handeling in Frankryk. XI. 196, 276, 277, 278. hy wordt gemagtigd tot de Munſterſche Vredehandeling. XI. 404, 405. doet een' keer naar den Haage. XI 415. is verdagt by de Franſchen. XI. 419, 451. handelt, van wege het Huis van Oranje, met de Spaanſchen. XI. 425, 475, 488. zyne plaats onder de Staaten van Zeeland wordt hem ontzeid. XII. 132
Knyf (*Joannes*) wordt Biſſchop van Groningen. VI. 66
Kobbe (*Maarten*) verlieſt Lingen. IX. 189
Kodt (*Henrik*), Penſionaris van Yperen, doet een voorſlag tot Vrede. IX. 90
Koeboorn (*Menno van*) verdedigt het Fort William. XVI. 179. helpt Namen veroveren. XVI. 283 enz. ook Venlo. XVII. 165. en Bon. XVII. 183
Koen (*Jan Pieterszoon*) ſtigt Batavia. X. 395, 399. wordt beſchuldigd door de Engelſchen. XI. 23. ſterft. XI. 23
Koenderts van Helpen (*Abel*), gemagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321. tot het onderzoek van Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 288
Koenderts van Helpen (*Beernd*) doet afſtand van zyne plaats in de Generaliteit. XI. 348
KOENRAAD DE I. (Keizer) tragt naar Lotharingen. II. 104. ſterft. II. 105
KOENRAAD DE II. (Keizer). II. 149. ſterft te Utrecht. II. 153
KOENRAAD DE III. (Keizer) herſtelt de Utrechtſche Kerk, in 't regt op Ooſtergouwe en Weſtergouwe. II. 226. dringt Utrecht eenen Biſſchop op. II. 234. ſterft. II. 235
Koenraad, Roomſch-Koning, Zoon van Keizer Fredrik den II. II. 380. kant zig tegen Willem den II. II. 383. noodzaakt hem, Duitſchland te ruimen. II. 386, 387
Koenraad, Biſſchop van Utrecht, voltrekt het Slot te Yſſelmonde. II. 183. wordt aldaar belegerd. II. 188. en, volgens ſommigen, gedood. II. 189. bekomt de Graafſchappen Ooſtergouwe, Weſtergouwe, Islegouwe en Staveren. II. 194, 196
KOEVERDEN (Slot te) van ouds in bewaaringe des Biſſchops van Utrecht. II. 229
KOEVERDEN verlooren, herwonnen, en wederom verlooren, in 1580. VII. 339, 340, 342. bemagtigd door Prinſe Maurits, in 1591. VIII. 367. vergeefs be-

legerd, door Verdugo. VIII. 379, 385. ingenomen door de Biſſchoppelyken. XIV. 129. herwonnen door de bezetting van Groningen. XIV. 239
Kogels (gloeijende) wanneer in gebruik gebragt in belegeringen. VII. 359
Kok van Neerynen (*Maximiliaan van Blois*, gezeid de) een der eerſte tekenaaren van 't Verbond der Edelen. VI. 123. bevordert de tekening, by anderen. VI. 127. woont de byeenkomſt te S. Truyen by. VI. 174. tekent zeker Verzoekſchrift. VI. 204. komt by Brederode, te Amſterdam. VI. 220. wordt onthalsd. VI. 277
Kok van Neerynen (*Robert de*) dient onder Brederode. VI. 211
Kolterman (*Gerard*) *Heer in Kallants-boek*, in bezending naar Zeeland op 't ſtuk der *Harmonie*. XIII. 335
Kolterman (*Hans*) krygt laſt om Haarlem aan 's Prinſen zyde over te brengen. VI. 358. bevordert de omkeering van Enkhuizen. VI. 358. ook die van Haarlem. VI. 368. ontdekt een' aanſlag op de Stad. VI. 410
Kolyn (*Pieter*), Burgemeeſter van Amſterdam, door de Herdoopers gedood. V. 95
Komans (*Jeronimus*) handelt over Vrede met Spanje. VIII. 395
Komeeten. twee hier te Lande, in 1618 gezien. X. 309. een in 1680. XV. 59. een in 1743, en een in 1744. XIX. 475
Kondruſen, een Germaniſch Volk in Gallie. I. 43
Koning (*Filips de*) ſneuvelt voor Haarlem. VI. 417
Koning (*Jan Gysbrechtszoon*) zoekt Dordrecht en Briele te doen omſlaan. VI. 320. wordt verbrand. VI. 321
Koning (*Kornelis de*) wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23. gemagtigd om te handelen over 't zoeken van uitheemſche hulpe. VII. 79 *Aant.* handelt te Gend. VII. 110
Koningen (oude) der Franken. *Ezatech* of *Atech*. I. 221. *Genobon* of *Genobaudes*. I. 221, 224. *Askarikus* en *Regaizus*. I. 229, 230. *Mellobaudes*. I. 265. *Markomer* en *Sunno*. I. 268. *Klodius* of *Klodio*. I. 281. *Childerik*. I. 293. *Egidius*. I. 293. *Klovis*. I. 303. *Ragnakarius*. I. 304. *Kanarik*. I. 304, 309. *Sigebert*. I. 309. *Regnomer*. I. 310
Koningen van Ooſtfrankryk. *Theoderik*. I. 310. *Theodebert*. I. 312. *Theodebald*. I. 319. *Klotaris*. I. 320. *Sigebert*. I. 323. *Chilperik*. I. 326. *Childebert*. I. 327. *Theodebert de II*. I. 329. *Klotaris de II*. I. 330. *Dagobert*. I. 331. *Sigebert de II*. I. 344. *Dagobert de II*. I. 346. *Childebert de II*. I. 347. *Klovis de II*. I. 347. *Klotaris de III*. I. 348. *Childerik*. I. 348. *Theoderik de II*. I. 355. *Klovis de III*. I. 365. *Childebert de III*. I. 365. *Dagobert de III*. I. 365. *Chilperik de II*. I. 367. *Theoderik de III*. I. 371
Koningsmark (*Graaf van*), Luitenant-Generaal van 't Voetvolk. XIV. 229. zyn laſt op de beſcherming van Bodegrave. XIV. 230. hy wykt. XIV. 231, 232, 233, 234. ſneuvelt in 't beleg van Bon. XIV. 279

Koningsvry (*Fredrik van Saaxen Heer tot*), neemt het Opperbevel aan over de Waardgelders te Utrecht. X. 229. wordt uit de Regeering gezet. X. 234
Konſtabel van Kaſtilie (*Don Inasko Melchior Fernandes de Velasko en Touar*) wordt Landvoogd der Spaanſche Nederlanden. XIII. 469.
Konſtans, Zoon van Konſtantyn, ſlaat de Franken. I. 233
Konſtantinopole. Keizer Karel onderneemt een togt derwaards, die niet voortgaat. V. 157
Konſtantius Chlorus ſlaat de Franken. I. 224. en Alemannen. I. 225
KONSTANTYN *de Groote* ſlaat de Franken. I. 230. of hy zagtmoedig geweeſt zy. I. 230. hy bezet den Ryn met Schepen en Volk. I. 232. begunſtigt de Franken. I. 233
Konſtantyn werpt zig tot Keizer op, in Gallie. I. 274
Koolbaas (*Kasper*), Predikant te Leiden, twiſt met Pieter Pieterszoon. VII. 334. wordt afgezet. VII. 374
Koophandel (algemeene). Voorſlag van zyne Hoogheid tot herſtelling van den zelven onderzogt. XX. 411 enz.
Koophandel (aloude) deezer Landen. I. 89, 123. op Engeland. I. 246, 437, 438. II. 7, 8. III. 21, 53, 63, 187, 405, 498. IV. 89, 233, 302, 321. V. 396. op de Ooſtzee III. 201. aanwas van den zelven. III. 251, 500
Koophandel op Engeland bekommerd. VI. 61, 75. herſteld. VI. 75. op nieuws verbooden, in 1569. VI. 305. wederom vrygelaaten, in 1573. VI. 305. bedorven door de Akte van 't Parlement van 1651. XII. 212. XVI. 41
Koophandel op Frankryk van wat aanbelang. XIII. 18. wordt door Lodewyk den XIV. bekommerd. XIII. 438, 461
Koophandel op Groot-Britanje merkelyk beſnoeid, door eene Akte van 't Parlement van 1651. XII. 211. XIII. 251, 267. XVI. 41
Koophandel op de Ooſtzee bekommerd, door 't verhoogen der Zondſche tollen. VI. 237. VIII. 319. XI. 379. groot gewigt van den zelven. XII. 467
Koophandel op Spanje en Portugal, hoe gedreeven, geduurende den Spaanſchen oorlog. VII. 355, 356. wordt verbooden. IX. 55, 90. wederom vrygeſteld; doch voor korten tyd. IX. 163. met Spanje, by de Munſterſche Vrede geregeld. XI. 473. XII. 83
Koophandel op de Spaanſche Nederlanden verbooden. IX. 56. handeling over een Verdrag van Koophandel op dezelven. XVIII. 58
Koophandel op en van Zweeden, door Plakaaten bepaald. XVIII. 489
Kooren, verbooden uit te voeren, zonder betaaling van *Congie*- of Verlofgeld. IV. 481, 482. 't Verlofgeld wordt afgeſchaft. V. 9. gebrek aan Kooren. V. 42, 293. 't Verlofgeld wederom ingevoerd. V. 104. andermaal afgeſchaft. V. 105. op nieuws ingevoerd. V. 198. ſchadelykheid van het zelve. V. 201. 't wordt voor vyfentwintigduizend gul-

dens afgekogt. V 207. wederom geheeven. V. 283, 293. den uitvoer van 't Kooren voorgenomen te verbieden. V. 293
Koorenwinder (*David*) beleidt een aanslag op 't heeven van Prinse Maurits. X. 451, 452, 459. wordt gevat. X. 470. en onthalsd. X. 474, 475
Koornbert (*Dirk Volkaartszoon*) bevordert het ontslag van 's Prinsen schepen te Embden. VI. 325. schryft eene Verdediging der Wethouderschap van Leiden. VII. 336. moeilykheid, hem overgekomen, over 't opstellen van zeker Verzoekschrift. VII. 369. hy ontdekt een' aanslag op Enkhuizen. VII. 464
Koornbert (*Frans Volkaartszoon*) bevordert de Hervorming te Amsterdam. VI. 194
Koornbert (*Klement Volkaartszoon*) bevordert de Hervorming te Amsterdam. VI. 194. handelt met Brederode. VI. 219
Koppenhage. Vredehandeling aldaar. III. 539. of de onzen aan de Voorwaarden, hier gesloten, voldaan hebben. III. 544. andere Vredehandeling aldaar. V. 45
Koppensdamme (*Pieter Karel de Bils, Heer van*), oefent groot gezag in Thoolen. XVII. 149
Koppler. Zie *Kaflagen*.
Korbulo (*Domitius*) verjaagt den Kaninefaat Gannaskus. I. 92. doet hem ombrengen. I. 93. overheert de Friezen. I. 92. vereenigt Ryn en Maas, door eene graft. I. 94
Kornelis, Heer van Zevenbergen, trekt op tegen de Gelderschen. IV. 323
Kornput. VII. 321. belegert Groningen. VII. 328. gebiedt binnen Steenwyk. VII. 357, 359
Kortenaar (*Egbert Meeuwszoon*) wordt Luitenant-Admiraal XIII. 140. sneuvelt. XIII. 146
Kortgeene (*Filips van*). III. 331
Kortryk verlooren, in 1683. XV. 137
Korver (*Jan*) Schepen, en daarna Burgemeester te Amsterdam. XIV. 338
Korver (*Nikolaas*), Burgemeesten van Amsterdam. XII. 393. Zie *Corver*.
Koster (*Albert Pieterszoon*), Vroedschap te Medenblik, raakt in hegtenis. VIII. 276
Koster (*Kornelis Janszoon*) bevordert de openbaare Preeke. VI. 165
Koster (*Maarten Janszoon*) bevordert de omwenteling van Amsterdam, in 1578. VII. 206. wordt Burgemeester. VII. 209. heult met Leicester. VIII. 244
Koymans (*Balthasar*) van Haarlem, gezonden aan Willem den III. XIV. 80. wordt Vroedschap. XIV. 200, 202
Kraayenborst (*Gerard van*) spant aan tegen Floris den V. III 67. wordt ter dood gebragt. III. 92
Kraayenstein (Huis te) boven Dordrecht. III. 124
Kraayenstein (*Gerrit van*), Baljuw van Oudewater, ontkomt gelukkiglyk na 't overgaan dier Stad. VII. 64
Krakau ('t Slot) gewonnen, in 1601. IX. 102. verlooren, in 1605. IX. 195
Kreil (Bosch van) waar te zoeken. II. 214 *Aant.* voorval aldaar. II. 214

Kreſers, betekenis van dit woord. V. 178 *Aant.*
Kreitſen des Duitſchen Rykx, de Nederlanden, eertyds, onder dezelven betrokken. V. 304
Kriekaart (*Kornelis*), Schepen van Lier, ſneuvelt. VII. 455
Krimpen. Schans aldaar verlooren. VII. 65 herwonnen. VII. 88
Krispus, Zoon van Konſtantyn, ſlaat de Franken. I. 232
Krok (Hopman *Michiel*) onthalsd. VI. 437
Krombout (*Adriaan Reinierszoon*) handelt in Duitſchland en in 't Noorden. VII. 78, 80 *Aant.* bevordert de omkeering van Amſterdam, in 1578. VII. 206. wordt aldaar Burgemeeſter. VII. 204
Krombout (*Nikolaas*), Raad in den Hove, afgezonden om Amſterdam in 't Beſtand te doen bewilligen. IX. 429. wordt tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot geſteld. X. 340
Krombout (*Reinier*), gemagtigd om met Leiceſter te handelen. VIII. 175
Krommon (*Martinus van*), wat, ten zynen laſte, in Wicqueforts papieren gevonden werdt. XIV. 384
Krommon (*Willem van*). XIV. 283
Kromwel (*Olivier*) wordt het hoofd van eenen aanhang in 't Huis der Gemeenten in Engeland. XI. 375. helpt het Leger des Konings verſlaan by Nazeby. XI. 378. belet dat men met den Koning ſluite. XII. 8. brengt te wege dat hy te regt geſteld worde. XII. 32, ſlaat het Leger van Karel den II. XII. 205. neemt, onder den titel van *Generaal*, den klem der Regeering in handen. XII. 205. neigt tot vrede met de Staaten. XII. 248, 251. regt een Raad van Staate op, waarvan hy 't hoofd is. XII. 259, 260. ſlaat eene ſaemenvoeging der twee Gemeenebeſten voor. XII. 262. wordt tot *Protector* verheeven. XII. 312. vordert, dat Holland alleen den Prins van Oranje van de hooge waardigheden uitſluite. XII. 313, 320. de Akte daarvan gemaakt wordt hem overgeleverd XII. 328, 330. hy ſchryft aan de Staaten van Zeeland. XII. 343, 345. hy bekomt vergoeding, wegens de ſchepen, in de Zond aangehouden. XII. 364. ſluit een Verdrag met Portugal. XII. 384 raakt met Spanje in oorlog. XII. 385. ſluit een Verbond met Frankryk. XII. 385, 387. Holland zoekt hem te vriend te houden. XII. 429, 430. hy vermaant de Staaten tot onderſteuning der Waldenzen. XIII. 431, 433. zyn gezag raakt aan 't wankelen. XII. 469. hy neemt in overleg om zig *Koning* te doen verklaaren. XII. 470. hy ſterft. XII. 471
Kromwal (*Richard*) volgt zynen Vader Olivier op. XII. 471. wordt haaſt van 't bewind ontſlaagen. XII. 472
Kroonenburg, Slot aan de Vegt. Graaf Floris de V. wordt derwaards gebragt. III. 78. de Edelen vlugten er op. III. 83. 't wordt belegerd. III. 88. en gewonnen. III. 90
Kroonenburg en Loenen (*Anthonis van Lynden*, Heer dus in plaats

van *van der Linde*] *Heer van*) in 't Lid der Edelen van Holland beſchreeven. X. 282
Kroonenburg (*Jan van*) Bevelhebber onder de Hoekſchen. IV. 255
Kruif (*Jan Lambertszoon*) wordt, om zeker zeggen, onthalsd. III. 473
Kruiningen (*Arnold van*) woont een' togt naar Vlaanderen by. III. 204
Kruiningen (*Jakob* of *Joos van*) ſneuvelt voor Breeme. V. 291
Kruiningen (*Jan van*) gebiedt binnen Zierikzee. III. 170
Kruiningen (*Jan*, *Heer van*) helpt in eene Landing op de Franſche kuſt. VI. 27
Kruisſchans veroverd door de Franſchen, in 1747. XX. 117
Kruisvaarten naar 't Heilige Land. Oorſprong derzelven. II. 199. wat 'er de Pauſen mede beoogden. II. 203. eerſte Kruisvaart. II. 200. veele Frieſche en Zeeuwſche Edelen neemen 'er deel in. II. 201. Keizer Fredrik de I. gaat op eene Kruisvaart. II. 273. Floris de III. verzelt hem. II. 273. Kruisvaart naar Damiate, door Willem den I, bygewoond. II. 342. tegen de Stadingers. II. 372. de Hollanders en Zeeuwen verbinden zig tot eene Kruisvaart. II. 385
Kruptorix Hoeve in Friesland. I. 83
Krygsmagt der Nederlanden in 't begin der Regeeringe van Filips den II. VI. 9, 44, 47. der algemeene Staaten, in 1578. VII. 230. in 1595. VIII. 425. vermeerdering derzelve, in 1598. IX. 38. en in 1602. IX. 117. ſtaat derzelve, in 1613. X. 74. in 1629. XI. 115. in 1648. XII. 59, 111. in 1668. XIII. 367. in 1716. XVIII. 136
Krygsraad te Amſterdam. De Doeliſten vorderen, dat 'er verandering in gemaakt worde. XX. 281, 292, 294. 't geſchiedt. XX. 296, 297
Krygsvolk. Begrooting der koſten van deszelfs onderhoud. IV. 485, 488. oorzaaken van het verloopen deszelfs. IV. 497. het Krygsvolk, te water dienende, plagt, door Schouten en Burgemeeſters, gemonſterd te worden. IV. 44
Krygszaaken. wat hier omtrent beraamd zy in de Groote Vergadering des jaars 1651. XII. 162, 177-190. Holland beweert, dat elk Geweſt volkomen gezag heeft over 't Krygsvolk, ter zyner betaalinge ſtaande. XII. 425. Friesland houdt het zelfde ſtaande. XV. 25 enz.
Krynszoon (*Abraham*) doet den Duinkerkeren afbreuk. XI. 162. verovert Suriname op de Engelſchen. XIII. 406
Krytwaarder. waardigheid van den Huize van Waſſenaar, van ouds. III. 442 *Aant.*
Kuik (*Godefrid van*), om 't ombrengen van Floris den Zwarten, in den Ryksban gedaan. II. 225, 226
Kuik (*Jan*, *Heer van*). III. 42. Zie *Jan van Kuik*.
Kuik (*Jan van*). Zie *Erpt*.
Kuilenburg (Heerlykheid van) tot een Graafſchap verheeven. V. 428
Kuilenburg neemt vrye hoede van de Franſchen. XV. 35
Kuilenburg ('t *Graafſchap*) wordt aan

aan den Prinſe van Oranje opgedraagen. XX. 315
Kuilenburg (*Floris van Palland, Graaf van*) tekent het Verbond der Edelen, welk in zyn Huis te Bruſſel eerſt ontworpen was. VI. 125. levert het Verzoekſchrift over. VI. 141. laat prediken in zyne Stad. VI. 164. woont de byeenkomſt te S. Truyen by. VI. 174. wordt ingedaagd. VI. 258. gevonniſt. VI. 276. zyn huis te Bruſſel wordt geſloopt. VI. 284. hy bemagtigt zyn Slot Wittem. VI. 269. zyne leevenswyze, in Holland. VI. 285. hy wordt Lid van den Landraad. VII. 23. gemagtigd om over 't zoeken van uitheemſche hulpe te handelen. VII. 79 *Aant.* Leiceſter voert hem tot Lid des Raads van Staate in. VIII. 157. hy ſterft. IX. 36
Kuinder-Schans door de Biſſchoppelyken bemagtigd. XIV. 29. herwonnen door de Friezen. XIV. 131
Kuiper (*Gysbert*), Burgemeeſter van Deventer, wordt gemagtigd tot het ſluiten van een Verdrag met Frankryk. XV. 243
Kuzer (*Koenraad*) zet Hertog Albrecht op, tegen de Hoekſchen. III. 323. vernielt verſcheiden Hoekſche Sloten. III. 326
Kuzer (*Willem*), Baljuw van Rynland, loopt het Land van Haageſtein af. III. 223
Kuzer (*Willem*), 's Graaven Hofmeeſter, wordt vermoord. III. 322
Kwarebbe (*Pieter van*) door Alva gezonden, om zig van Dordrecht te verzekeren. VI. 349. wordt gevangen, en ſterft in de hegtenis. VI. 367
Kwaſt (*Hillebrand Gerritszoon*) doet den zeeſchuimeren afbreuk. X. 307. XI. 137
Kyfhoek (*Floris van*) verdedigt Schoonhoven. III. 467

L.

Laan (*Gerrit van der*) door Romero geſlaagen. VI. 418
Laan (*Nikolaas van der*) wordt Burgemeeſter van Haarlem. VI. 412. krygt laſt om orde op de Regeering te helpen ſtellen. VII. 16. wordt Lid van den Landraad. VII. 23. ontdekt een toeleg op Enkhuizen. VII. 464
Labadiſten. XIII. 233
Lakenhandel (Engelſche). Verſchillen wegens denzelven. IX. 317. X. 105, 106. XI. 57
Lakens (Haarlemſche en Leidſche) in Frankryk nagemaakt. V. 273
Lakens (gouden, zilveren en zyden) vergeefs gepoogd te belaſten in Holland. VIII. 440
Lalaing (*Filips, Graaf van*). Oranjes ſchryven aan hem. VII. 105. hy wordt Stedehouder, onder Aarſchot. VII. 107. treedt in de Bruſſelſche Vereeniging. VII. 141. krygt het opperbevel over 't Staatſch Voetvolk. VII. 166. handelt met Anjou. VII. 199. verzoent zig met den Koning. VII. 304
Lalaing (*Joris van*). Zie *Ville*.
Lalaing (*Karel, Graaf van*) neemt de Landvoogdy waar voor den Hertoge van Savoje, in 1557. VI. 21, 23
Lalaing (*Kornelia van*), Zuſter van Rennenberg, beweegt hem

tot afval. VII. 320
Lam (*Jan Dirkszoon*). zyn bedryf in Weſtindie. XI. 14
Lambert Henrikszoon of *Mooi Lambert* verovert den Admiraal van Duinkerken. IX. 196. helpt den Scheepsſtryd voor Gibraltar winnen. IX. 253. vermoeden, of hy van wege Prinſe Maurits in Frankryk geweeſt zy. IX. 384 *Aant.* hy behaalt eenig voordeel op de zeeſchuimers. X. 308, 417
Lambrechtſen (*Willem Barend*), wegens Vliſſingen afgezonden aan den Prinſe van Oranje. XX. 78
Lamoraal, *Graaf van Egmond*, voert bevel in 't Keizerlyk Leger. V. 285, 371, 388. verzoekt de Koningin van Engeland, voor Prins Filips, ten Huwelyk. V. 391. Zie voorts *Egmond*.
La Motte (*Valentyn van Pardieu*, *Heer van*), wordt Overſte van 't Geſchut van 't Leger tegen Don Jan. VII. 166. verzoent zig heimelyk met Filips. VII. 243, 269. haalt de Malcontenten over tot 's Konings zyde. VII. 271. wordt vyand 's Lands verklaard. VII. 271. verraſt Hondſchooten. VII. 277. zyn aanſlag op den Briele. VII. 304. hy komt voor Duinkerken. VII. 489. zyn toeleg op Ooſtende. VIII. 77. hy herwint Huy. VIII. 409. ſneuvelt voor Dourlans. VIII. 323
La Motte ſmeedt een aanſlag op Vliſſingen. XI. 237
Lampſins (*Adriaan* en *Kornelis*) ruſten Kaapers uit. XI. 162. verliezen Tabago. XIII. 119
Landmon (*Thaddeus de*), Predikant in den Haage, vaart uit tegen 't Verbond met Frankryk. XIII. 156. yvert tegen de Regeering. XIV. 67
Landraad in 1575 opgeregt. VII. 18, 22. afgekeurd door Oranje. VII. 19, 23. loopt te niet. VII. 25. Landraad in 1581 Anjou toegevoegd. VII. 409. itreedt in 't bewind. VII. 415
Landſavechia (*Paulo Antonio*) verlieſt Breda. VIII. 343
Landsbergen (*Jan van*), Burgemeeſter van Middelburg, arbeidt alaar om Willem den III. te bevorderen. XII. 145. zyn huis wordt geplonderd. XII. 146
Landvoogden (algemeene) der Nederlanden. Karel, Graaf van Charolois. IV. 44. Hertog Albrecht van Saxen. IV. 259. Engelbert van Naſſau, Heer van Breda. IV. 320. Willem van Croi, Heer van Chievres en Aarſchot. IV. 331. Margareet van Ooſtenryk, Hertogin Weduwe van Savoje. IV. 348. Maria, Koningin Weduwe van Hongarye. V. 21
Langakkerſchans geſtigt. XI. 227. door de Munſterſchen ingenomen. XIV. 29. door de Groningers herwonnen. XIV. 131
Lange (. . . *de*), Burgemeeſter van Gouda, handelt met de Utrechtſchen by Treſel. X. 210
Lange (*Willem Willemszoon de*), Burgemeeſter van Enkhuizen. zyn huis wordt geplonderd. XII. 288
Lange (*Rudolf van*), Burgemeeſter van Kampen, afgezonden naar Holland. XII. 407
Langerak (*Floris van Boetſelaar*, *Heer*

Heer van) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. woont de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174
Langerak (*Gideon van Boetselaar, Heer van*), der Staaten Gezant in Frankryk. zyn schryvens aan hun. X. 237. zyne handeling aan 't Fransche Hof. XI. 33, 61
Langerak (*Gysbrecht van*) wordt gevangen. III. 274
Langewagen (*Reinier*), Burgemeester te Hoorn. zyn huis word geplonderd, in 1672. XIV. 66. hy wykt naar Brabant. XIV. 261
Langobarden, hunne oude wooning. I. 324 *Aant.* zy vallen in Italie. I. 324
Laurens Jakobszoon. Zie *Reael.*
Laurens Jenszoon Koster vindt de Drukkonst. III. 505
Law (*John*). Zyne Historie. XVIII. 217 enz. 229
Ledenberg (*Gilles van*), Sekretaris der Staaten van Utrecht, bevordert het aanneemen der Waardgelderen aldaar. X. 169. heeft kennis van 't voorneemen, om zig van eenige Steden te verzekeren. X. 206, 207. handelt ten huize van Tresel. X. 210, 216, 217. verbetert het Verbaal, daarvan opgesteld. X. 215. spreekt met de Hollandsche afgezondenen te Utrecht. X. 220. zoekt het krygsvolk, welk naar Utrecht komen mogt, te doen ophouden. X. 228. verwyt Harteveld zyne blooheid. X. 229. wordt van zyn ampt verlaaten X. 233. gevat, en naar den Haage gevoerd. X. 254. ondervraagd. X. 289. met de pynbank gedreigd. X. 290. hy beneemt zig zelven het leeven. X. 291. vonnis over zyn lyk. X. 370
Leede (*Floris van*). II. 295
Leede (*Herbaren van der*). III. 41
Leede (*Jan van der*). II. 41, 42
Leede (*Jan en Pelgrim van der*). III. 179. 180
Leede (*Volpert van*). II. 309
Leefdale (*Christoffel van*), bediende des Graaven van Egmond, tekent het Verbond der Edelen. VI. 125 beloofd geld tot ondersteuning van het zelve. VI. 255
Leefdale (*Fredrik Albert van*) helpt tot de ontdekking van een aanslag tegen Willem den III. XVI. 189
Leenen (kwaade), sedert den tyd van Willem den IV., gesplitst. III. 262. elk Leen was gehouden, den Graave in den oorlog te dienen. IV. 151
Leening (buitengewoone) door Hertoge Filips gevorderd. IV. 5. tot de reize van Koning Filips naar Spanje. IV. 328
Leenmannen des Bisschops van Utrecht. II. 268
Leenroerigheid (aloude) van Holland van het Duitsche Ryk. II. 257. III. 27, 63. 215. 216, 267. 304, 406, 422, 424, 549. IV. 67. V. 301 *enz.* 341
LEERDAM, door de Gelderschen bemagtigd. IV. 309. door den Hertoge van Saxen herwonnen. IV. 310. bemagtigd door Chiappin Vitelli. VI. 474. neemt vrye hoede van de Franschen in 1672. XIV. 35
LEEUWAARDEN. 't Slot aldaar ingenomen door Billy. VII. 165. verlaaten. VII. 165. afgebroken. VII. 166, 321, 322. de Stad omhelst de Geloofsvrede. VII. 216.

216. geweldige beroerte aldaar. X. 24. nieuwe beweeging, in 1615. X 88. waar uit verandering der Regeeringe ontſtaat. X. 89-91. oproer aldaar, in 1626. XI. 218

Leeuwen door de Franſchen gewonnen, in 1678. XIV. 473. door de Bondgenooten, in 1705. XVII. 262

Leeuwen (*Diderik van Leiden van*), Burgemeeſter van Leiden. zyn merkwaardig ſchryven naar den Haage. XIV. 56. zyne handeling in Engeland. XIV. 478. XV. 24

Leeuwen (*Joan van*), Raad te Nieuwmegen, bedankt. XVII. 137. herſteld. XVII. 138

Leeuwen (*Pieter van*), Fiskaal der gevangenen, Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 288, 291. doet eenig onderzoek te Utrecht. X. 330

Leiceſter (*Robert Dudlei, Graaf van*). VIII. 101. weet de Huwelyks-handeling tuſſchen Anjou en Koningin Elizabet te doen afbreeken. VII. 421. wordt Overſte der Engelſche hulptroepen. VIII. 100 zyne inzigten. VIII. 101, 142. punten uit zyn Berigtſchrift. VIII. 103, 238. de Staaten krygen 'er kennis van. VIII. 104. hy is misnoegd over Maurits verheffing. VIII. 104, 111. komt te Vliſſingen aan. VIII. 112. genegenheid te hem. waards. VIII. 113. hy wordt Opper-Landvoogd. VIII 113. kieſt eenige Leden in den Raad van Staate VIII. 114, 115. verding met hem. VIII. 116, 117, 118, 119. zyn groot gezag. VIII. 119, 120, 121. hy ſlaat Schenk Ridder. VIII. 135. misnoegen tegen hem. VIII. 128, 129, 141, 148, 154. hy bemagtigt Doesburg. VIII. 135. belegert Zutfen. VIII. 135. verlaat de Stad. VIII. 136. wint de Schanſen over dezelve. VIII. 136. neemt zyn verblyf te Utrecht. VIII. 142. houdt met onruſtige menſchen gemeenſchap. VIII. 145. doet roozenobels munten. VIII. 146. geeft een Plakaat op de Zeevaart uit. VIII. 147. waar tegen geſchreeven wordt. VIII. 154. 't wordt ingetrokken. VIII. 201. hy laat zig ophitſen tegen de Staaten. VIII. 149. vleit de Predikanten. VIII. 150. bewilligt in 't houden eener Sinode. VIII. 152. beveſtigt eene Kerkenorde, aldaar gemaakt. VIII. 153. gebruikt zyn eigen wapen tot tegenzegel. VIII. 156. regt eene Kamer van geldmiddelen op. VIII. 156-160 ſchaft de vrywaaringen af. VIII. 160. ontkent laſt gegeven te hebben om Buis te vatten. VIII. 163. doet eene Bede aan Holland en Zeeland. VIII. 164. zyne wedde. VIII. 165. men geeft hem voldoening. VIII. 165. hy verandert de Regeering te Utrecht. VIII. 168, 248. legt toe om Maurits, Oldenbarneveld en anderen te ligten. VIII. 169, 240, 262. kwaad vermoeden op hem. VIII. 169, 173, 174, 185. de Staaten treeden met hem in onderhandeling. VIII 176. hy poogt een Admiraliteit te Oſtende op te regten. VIII. 187. doet een' keer naar Engeland. VIII. 183, 187. verydelt de Duitſche werving. VIII. 184. be-

bepaalt het gezag des Raads van Staate. VIII. 188. ſtookt de Koningin op. VIII. 195. ſchryvens aan hem. VIII. 200. hy vaart uit tegen Buis. VIII. 215. zyn zonderling ſchryven herwaards. VIII. 222. hy keert in Zeeland te rug. VIII. 226. verzoent zig, in Tchyn, met de Staaten. VIII. 227-230. nieuw misnoegen met hem. VIII. 230-232, 238. hy doet een voorſlag tot Vredehandeling met Spanje. VIII. 232. verdraait dien. VIII. 236, 237. vaart uit tegen Oldenbarneveld. VIII. 237. komt te Utrecht. VIII. 242. te Amſterdam. VIII. 243. wat hy daar voorhadt. VIII. 243. hy wordt geſtuit in zyn'toeleg VIII. 244. trekt naar 't Noorderkwartier. VIII. 248. wil naar Vriesland. VIII. 249. de Staaten van Holland leveren hem drie gewigtige Vertoogen. VIII. 252-257. hy zoekt zig van eenige Steden meeſter te maaken. VIII. 243, 248, 257-262. wykt naar Vliſſingen. VIII. 262. keert naar Engeland, VIII. 264. wat hem aldaar bejegende. VIII. 264. hy doet afſtand van de Regeering der Nederlanden. VIII. 265, 269. ſterft. VIII. 289

LEIDEN, door Graave Lodewyk bemagtigd. II. 316, 319. werpt de Vlaamſche bezetting uit. III. 166. wordt, door Jan van Beijeren, ingenomen. III. 440, 441. geweldige oproer aldaar, tuſſchen de Hoekſchen en Kabbeljaauwſchen. IV. 10. de Kabbeljaauwſchen bemagtigen de Stad. IV. 186. daarna, de Hoekſchen. IV. 194. wat laater, de Kabbeljaauwſchen. IV. 197. de Hoekſchen zoeken haar, vergeefs, te herwinnen. IV. 253. aanſlag van 't Kaas- en Broodsvolk op de Stad. IV. 280. van de Herdoopers. V. 87. ongeruſtheid aldaar, in 1566. VI. 139. Beeldenſtorm. VI. 185. zonderling verding met de Onroomſchen aldaar. VI. 203. de Stad verdedigt zig voor den Raad der Beroerten. VI. 255. de Schout aldaar waarſchuwt de Onroomſchen. VI. 265. de Stad kieft 's Prinſen zyde. VI. 366. zy wordt belegerd, door Don Fredrik. VI. 451. 't beleg wordt opgebroken. VI. 468. Baldes belegert de Stad andermaal. VI. 482. Schanſen om dezelve. VI. 484. men beſluit haar door water te ontzetten. VI. 485, 487. hagchelykheid deezer onderneeminge. VI. 488, 491, 493. muitery, honger en peſt in de Stad. VI. 490, 492, 493. zy wordt ontzet. VI. 493, 494, 495. de Prins verſtelt 'er de Wet. VI. 497. 's Lands Hooge School aldaar opgeregt. VI. 498. onluſt aldaar met de Predikanten. VII. 334-337. muitery, in 1587. geſtraft. VIII. 258. ontſchutteering van eenigen. X. 167. bekommering in de Stad. X. 183, 206, 235. klagten van eenige burgers aan de algemeene Staaten. X. 235. de ſchuttery wordt 'er hereenigd X. 236. Maurits verſtelt 'er de Wet, in 1618. X. 272. eenigen aldaar, om den aanſlag tegen den Prinſe, onthalsd. X. 470, 478. men vuurt niet in de Stad, over de Munſterſche Vrede. XI. 494. bezending derwaards, in 1650. XII.

77. de Stad is gesteld op 't bevorderen van den Prinse van Oranje. XII. 248. bewilligt niet in de Akte van Uitsluiting. XII. 325. vuurt niet over de Vrede met Kromwel. XII. 331. beweeging in de Stad. XIII. 150. zy vórdert, dat men Willem den III. grooter gezag geeve. XIV. 67. beweeging in de Stad, in 1672. XIV. 82, 196. verandering der Regeeringe. XIV. 196. eeuwfeest der Hooge Schoole, in 1675 gevierd. XIV. 377. verschil met Willem den III. over de Nominatie van Schepenen. XV. 279. plondering der Pagters huizen aldaar, in 1748. XX. 214. verandering der Regeering. XX. 301. oproer, na de verandering. XX. 303 de Stad ontvangt bezetting. XX. 303. eenige oproerigen gestraft. XX. 303

Leiden (Meester *Gerard van*). III. 33

Leisten. wat, oudtyds, betekende. III. 387

Lek (*Filips van der*) IH. 389

Lek (*Gysbrecht van de*) II 322

Lek (*Henrik van de*). III. 41, 42

Lek (*Maurits van Nassau, Heer van de*) in de Edelen van Holland beschreeven. XIV. 217

Lek (*Volpert van de*). II. 259

Lekkerbeetje (*Gerard Abrahamszoon*, gebynaamd). zyn zonderling lyfgevegt met Breauté, op de Vugter Heide. IX. 72

Leoninus (*Elbertus*), Kanselier van Gelderland, van de Spaansche zyde gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 25, 30. tot handeling met Holland en Zeeland. VII. 147. hy erkent dat de Graaf van Buuren ten onregte vervoerd is. VII. 149. nodigt Oranje naar Brabant. VII. 168. wordt, wegens Gelderland, gemagtigd tot de opdragt der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 55. verwelkomt Leicester. VIII. 113. wordt Lid van den Raad van Staate. VIII. 115, 120, 203. handelt in Engeland. VIII. 446. sterft. IX. 36

Leopold, Koning van Hongarye, wordt Keizer. XII. 474. trouwt met eene Infante van Spanie. XIII. 77. verzoekt de Staaten om hulp tegen den Turk. XIII. 137. tragt in 't viervoudig Verbond te treeden. XIII. 240. handeling der Staaten met hem. XIII. 422. hy sluit een Verbond met hen. XIV. 131. nog een. XIV. 275. hy treedt in 't Verbond met Zweeden. XV. 90. vermaant de Staaten om zig buiten de Oostfriesche geschillen te houden. XV. 109. raakt in oorlog met den Turk. XV. 124. XVI. 15. verzoekt, vergeefs, onderstand, van de Staaten. XV. 290. sterft. XVII. 264

Leopold Willem, Aartshertog van Oostenryk, wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden XI. 450. handelt met de Staaten over 't naarkomen der Munsterse Vrede. XII. 23-28

Lepeltak (*Andries*), Prokureur-Generaal van Jonkheer Frans van Brederode, wordt onthalsd. IV. 258

Lerma (*Hertog van*) raadt Filips den III. tot Vrede. IX. 234

Lesle (*Alexander*). zyne Krygsbedryven in Duitschland. XI. 238

Leuven belegerd, in 1635. XI. 203. verlaaten. XI. 204
Leva (*Alonso Martinus de*) heeft deel in 't gevegt by Rimenant. VII. 225
Lewe van Aduwart. Handeling met hem, om Prins Willem Karel Henrik Friso tot Stadhouder van Groningen te doen verkiezen. XVIII. 196. hy handelt tot bylegging der Ooſtfrieſche geſchillen. XVIII. 512 enz. wordt te Groningen mishandeld. XX. 206
Leyen (*Jan Korneliszoon*) van Enkhuizen, een der eerſte Rederen naar Weſtindie. IX. 152
Licenten. Zie Verlofgelden.
LIEFKENSHOEK verlooren. VIII. 16. herwonnen. VIII. 78. veroverd door de Franſchen, in 1747. XX. 62
Lier verraaden aan Parma. VII. 454. aanſlag op de Stad. VII. 509. zy wordt verraſt, door Heraugiere. VIII. 425
Lier (*Fredrik van Reede, Heer van*) in de Edelen van Holland beſchreeven. XIV. 217
Liere (. . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125
Lieroord. De Staaten verſchuiven het ruimen deezer Veſtinge. X. 440. 445. zy wordt van Staatſche bezetting ontledigd. XIX. 483
Liesveld ('t Huis te) gewonnen, in 1572. VI. 367
Liesveld (*Dirk*) gemagtigd, om Oranje naar Brabant te nodigen. VII. 168. handelt over Vrede. VIII. 411. Prins Mauritsſtelt hem ten toon. VIII. 413
Liesveld (*Herbert van*) wordt gevangen. III. 274
Ligtenberg (*Jakob van*) doodgeſlaagen. III. 163, 164
Ligtenberg (*Jan van*), Burgemeeſter te Utrecht, doet den Biſſchop vangen. III. 150
LIGTENVOORDE bezet door de Staaten. X 94
Ligbart (*Diederik*) handelt met Anjou. VII. 199
LILLO vergeefs belegerd, door Mondragon. VIII. 16. verſterkt, in 1609. X. 6. veroverd door de Franſchen, in 1747. XX. 117
LIMBURG veroverd door Parma. VII. 198. herwonnen door Stakenbroek, in 1632. XI. 157. verlooren, in 1635. XI. 207. in 1675. XIV. 371. gewonnen, in 1703. XVII. 191. verſchil wegens de Stad. XVIII. 92
Lindanus (*Willem Damaas*) wordt Biſſchop van Roermonde en Onder-Inquiſiteur over Holland enz. VI. 65. herſtelt den Roomſchen Godsdienſt te Breda. VII. 381
Lindenius (*Petrus*), Remonſtrantſch Predikant, wordt naar Loeveſtein gevoerd. X. 447. ontkomt uit de hegtenis. XI. 144
Lingen verovert door Maurits, in 1597. VIII. 474. 't Graafſchap komt aan hem. VIII. 474. Spinola bemagtigd de Stad. IX. 188, 189 Willem de III. wordt beveſtigd in 't regt op het Graafſchap. XV. 244
Lingoonen hunne oude wooning. I. 104
Linſchooten (*Jan Huigen van*) zoekt de eerſte door 't Noorden een' weg naar China. IX. 140
Liora. welk water 'er mede gemeend

meend worde. II. 126, 127
Lipſius (*Juſtus*) ſchryft tot aanpryzing van een Beſtand. VIII. 415. IX. 374
Liques (. . . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. brengt een toeleg tegen Alva uit. VI. 276. helpt Haarlem belegeren. VI. 414
Livrei, door byzondere Perſoonen, buiten hunne Huisgezinnen, verbooden te geeven. IV. 13. der byzondere Steden Poorteren. IV, 151
Lobeth. Zie Tolhuis.
Lochem, ingenomen door Hertoge Karel van Gelder. IV. 340. belegerd door Verdugo. VII. 465. ontzet. VII. 466, 484. verlooren. IX. 211. herwonnen, door Graave Ernſt. IX. 219. veroverd, door de Munſterſchen, in 1665. XIII. 174. herwonnen, XIII, 178. ingenomen, door de Biſſchoppelyken, in 1672. XIV. 28
Locke (*Joannes*) komt in Holland. XV. 320
Lodewyk (Keizer) geeft den Friezen 't Regt op hun vaderlyk erfgoed weder. II. 42. ondersteunt Heriold. II. 43, 44, 49. geeft zynen Zoon Lotharius deel aan de Regeering. II. 45. handelt met de Deenen. II. 46, 48, 50, 53. geeft Heriold, Roruk en Hemming eenig bewind, hier te Lande. II. 48. verdeelt zyn Ryk onder zyne Zoonen. II. 56. ſterft. II. 59
Lodewyk de II. (Keizer) eiſcht Lotharingen. II. 77. ſterft. II. 83
Lodewyk (Koning), Zoon van Keizer Lodewyk, krygt het Land ter regter zyde des Ryns. II. 61. geeft Wasda aan Graave Dirk. II. 73. bekomt een deel van Lotharingen. II. 76. ſterft. II. 83
Lodewyk, Hertog van Beijeren, tot Keizer verheeven. III. 213. trouwt met Margareet, Dogter van Willem den III. III. 206, 214. ſtaat van het Keizerlyk Regt op Holland af. III. 214. twiſt met Paus Jan den XXII. III. 215. zoekt hulp by Willem den III. III. 216. wordt gekroond. III. 218. beveelt den Friezen Willem den III. onderdanig te zyn. III. 228. ſchryft aan de Stad Haarlem. III. 244. draagt deeze Landen zyner Gemaalinne op. III. 267. ſterft. III. 274
Lodewyk, Zoon van Keizer Lodewyk den II., bekomt gantſch Lotharingen. II. 83. beoorloogt de Noormannen. II. 83. ſterft. II. 86
Lodewyk de XI., Koning van Frankryk, raakt met Hertoge Filips in oorlog. IV. 79. zoekt, zo men meende, den Graaf van Charolois te ligten. IV. 81. maakt vrede, te Conflans. IV. 85. te Peronne. IV. 103, 105. welke beveſtigd wordt. IV. 119. vangt nieuwen oorlog aan. IV. 123. ſluit Beſtand. IV. 124. bemagtigt een goed gedeelte der Bourgondiſche Staaten. IV. 163. zyn toeleg omtrent Holland. IV. 164. hy maakt vrede. IV. 221. ſterft. IV. 231
Lodewyk de XII., Koning van Frankryk, zendt den Gelderſchen hulp. IV. 316, 345. arbeidt, om Harderwyk en Bommel den Ooſtenrykſchen te doen weder leveren. IV. 366. maakt Vrede. IV. 389

Lo-

Lodewyk de XIII. wordt Koning van Frankryk. X. 41. de Staaten vernieuwen 't Verbond met hem. X. 41. Huwelyk geſlooten tuſſchen hem en eene Infante van Spanje. X. 107. hy raakt met verſcheiden' Ryks Grooten in oorlog. X. 108. de Staaten bieden hem hulp aan. X. 109. hy verdraagt zig met de Grooten. X. 109. klaagt over Aarſens. X. 237. wil geene Predikanten op de Sinode zenden. X. 237. Gezantſchap der Staaten aan hem. X. 425. hy raakt in oorlog met de Hugenooten. X. 430 XI. 15, 18. ſluit een Verbond met de Staaten. X. 495. handelt met hen over een nader Verbond. XI. 28, 105. oorzaaken, waarom het niet geſlooten wordt. XI. 29-34. 't geſchiedt, eindelyk. XI. 123. 's Konings Moeder verlaat het Ryk. XI. 139. Zie *Maria de Medicis.* hy vangt eenen nieuwen handel aan met de Staaten. XI. 182. ſluit een Verbond met hen. XI. 186. laat zig tot eene Vredebreuk met Spanje overhaalen. XI. 195-201. geeft Fredrik Henrik den titel van *zyne Hoogheid.* XI. 248. argwaan op hem. XI. 316. hy ſterft. XI. 335

Lodewyk de XIV. wordt Koning van Frankryk. XI. 335. zyn Hof is misnoegd over 't ſluiten der Munſterſche Vrede. XI. 479. XII. 6. 't wordt hier te Lande verdedigd. XI. 482, 485-488. de Koning wordt uit Parys gevoerd. XII. 47. de Staaten handelen aan zyn Hof. XII. 50-52, 264-267. 't misnoegen van het zelve neemt toe. XII. 385-387, 447, 448. het legt beſlag op de Nederlandſche ſchepen. XII. 448. 't komt by. XII. 452. 't ſluit een Verdrag met de Staaten. XII. 453. 't misnoegen blyft egter duuren. XII. 454. hy ſluit de Pyreneeſche Vrede met Spanje. XII. 474. trouwt met de Infante Maria Thereſia. XII. 475. handeling der Staaten met hem, door een buitengewoon gezantſchap. XIII. 18 28, 29, 30. hy ſluit een Verbond met hen. XIII. 31. zyn toeleg op de Spaanſche Nederlanden. XIII. 106, 130. hy hitſt, zo men wil, Karel den II. op tegen den Vereenigden Staat. XIII. 109, 117, 118. zoekt de Witt om te koopen. XIII. 110. gronden van het regt zyner Gemaalinne op de Spaanſche Nederlanden. XIII. 113. zyn merkwaardig ſchryven aan d'Eſtrades. XIII. 114, 115. hy is agterlyk in 't belooven van byſtand aan de Staaten. XIII. 130, 132, 133, 161. zyne bekommering. XIII. 131. hy is bedugt voor de verheffing des Prinſen van Oranje. XIII. 133, 152. ſlaat voorwaarden van Vrede voor. XIII. 159. die afgeweezen worden. XIII. 160. zendt den Staaten hulp toe tegen den Biſſchop van Munſter. XIII. 177. verklaart Karel den II. den oorlog. XIII. 203. zyne inzigten op de Bredaſche Vredehandeling. XIII. 246. zyn toeleg op de Spaanſche Nederlanden verwekt argwaan. XIII. 269, 270. hy geeft 'er den Staaten kennis van. XIII. 272. verklaart geen Verbond met Karel den II. te hebben geſlooten. XIII. 273. bemagtigt verſchei-

den,

den'Plaatſen. XIII. 275. zyn eiſch op Spanje. XIII. 275. zyn nieuwe voorſlag. XIII. 282, 320. hy is misnoegd over 't ſluiten van het drievoudig Verbondt XIII. 310, 333, 334. ontdekt de geheime punten van het zelve. XIII. 311. berigt de Staaten van den voorgenomen inval in 't Franche Comté. XIII. 313. ſluit de Akenſche Vrede met Spanje. XIII. 329. zoekt het drievoudig Verbond te verbreeken. XIII. 383. handelt, om de Staaten van het zelve af te trekken. XIII. 384. ook ten zelfden einde, met Zweeden. XIII. 386. en met Groot-Britanje. XIII. 393. zyne handeling in Duitſchland. XIII. 395, 398-401, 438. hy ſluit een Verbond met Karel den II. XIII. 417-420. de Staaten begroeten hem door eenen buitengewoonen Gezant. XIII 424 hunne handeling met hem. XIII. 425. hy valt in Lotharingen. XIII. 426. bekommert den Nederlandſchen Koophandel. XIII. 438, 461. verandert van inzigt omtrent de bevordering van den Prinſe van Oraaje. XIII. 457-460. ſchryft aan de Staaten. XIII. 466. ſluit een Verbond met Zweeden. XIII. 470 ruſt zig toe om de Staaten te beoorloogen. XIV. 5. doet ſchampere penningen op hen ſlaan. XIV. 6. verklaart hun den oorlog. XIV 7. zyne eiſchen van hun XIV. 99. 120. hy ſluit een nieuw Verdrag met Karel den II. XIV. 119. en een ander met Keur-Brandenburg. XIV. 245. hy onderneemt niets na 't veroveren van Maaſtricht, in 1673. en waarom? XIV. 269. verklaart Spanje den oorlog. XIV. 277. verlangt naar Vrede. XIV. 343. maakt, op nieuws, beweegingen tot eene Vredebreuk met Spanje. XV. 50, 56, 83, 130. vat misnoegen op tegen de Staaten. XV. 64, 70, 71, 73. herroept het Edict van Nantes. XV. 314. twiſt met den Paus over de Vryheid der wyken te Rome. XV. 416. verklaart den Keizer den oorlog. XV. 444. den Paus, insgelyks. XV. 448. ook den Staaten. XV. 486. die hem ook den oorlog verklaaren. XVI 3. hy verklaart den oorlog aan Spanje. XVI. 8. aan Willem den III. XVI. 30. doet voorſlagen tot Vrede. XVI. 256, 272. ſluit afzonderlyk met Savoje. XVI. 323 enz. zyne heimelyke handeling aan 't Spaanſche Hof. XVII. 13. men verſpreidt dat hy geen oorlog zoekt. XVII. 25. hy verdedigt zig wegens 't aanneemen van den uiterſten wil van Karel den II. XVII. 60. zoekt de Staaten tot byzondere handeling te beweegen. XVII. 122. verklaart hun den oorlog. XVII. 159. wyſt de voorafgaande punten van 1709 van de hand. XVII. 337. handelt heimelyk met het Engelſche Hof. XVII. 396 enz. 419. verklaart zig afkeerig van oorlog. XVIII. 24, 65. of hy de hand gehad hebbe in de onderneeming des Pretendents. XVIII. 64, 69. hy ſterft. XVIII. 65

Lodewyk de XIV. wordt Koning van Frankryk. XVIII. 66. verklaart Spanje den oorlog. XVIII. 200.

maakt

maakt vrede. XVIII. 236. Huwelyk voor hem geslooten met de Infante van Spanje. XVIII. 239. hy aanvaardt de Regeering in persoon. XVIII. 287. geeft een Plakaat uit tegen de Hervormden. XVIII. 290. besluit de Infante naar Spanje te rug te zenden. XVIII. 303. trouwt met Maria Leczinska. XVIII. 320. verzoent zig met het Spaansche Hof. XVIII. 450. krygt de kinderpokjes. XVIII. 494. verklaart den Keizer den oorlog. XIX. 155. sluit voorafgaande punten van Vrede met hem. XIX. 199, 201. en eene eindelyke Vrede. XIX. 240. ondersteunt de Keurvorsten van Beijeren en Saxen, tegen de Koninginne van Hongarye. XIX. 313, 317 enz. zoekt de Staaten af te maanen van 't vermeerderen hunner Landmagt. XIX. 343. biedt hun een Verdrag van Onzydigheid aan. XIX. 344, 459. wil hun Duinkerken in handen stellen. XIX. 347. doet hun, heimelyk, eenige opening tot Vrede. XIX. 393. is misnoegd op de Staaten, over 't ondersteunen der Koninginne van Hongarye. XIX. 403. zyn toeleg. XIX. 421. hy verklaart Groot-Britanje den oorlog. XIX. 426. en aan de Koninginne van Hongarye. XIX. 432, 452. hy biedt den Staaten wederom een Verdrag van Onzydigheid aan. XX. 18. is misnoegd over 't koopen van drie Fransche Oostindische schepen. XX. 20. vernietigt het Verdrag van Koophandel van 1739. XX. 21. herstelt het ten deele, en by voorraad, XX. 335

Lodewyk, Graaf van Loon, trouwt met de Graavinne Ada. II. 299, 300. vlugt naar Utrecht. II. 303. verzamelt een Leger. II. 312. bemagtigt Zuidholland, Leiden en Kennemerland. II. 316. verbrandt S. Aagtendorp en 't Egmonder Slot. II. 316. wint Leiden, andermaal. II. 318. breekt op van Voorschooten. II. 319. sluit een Verdrag met Bisschop Dirk den II. II. 322. en met Willem den I. II. 324. verlaat Holland. II. 327. zoekt zig in 't bezit daarvan te doen herstellen. II. 339. sterft. II. 340

Lodewyk, Graaf van Nassau, Broeder van Willem den I., raadt tot het brengen van nieuwe Leden in den geheimen Raad. VI. 97. tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. heeft iet op Antwerpen voor. VI. 127. levert het Verzoekschrift der Edelen over. VI. 141, 142. woont de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174. of hy de hand in den Beeldenstorm gehad hebbe. VI. 181. hy sluit een Verdrag met de Landvoogdesse. VI. 191. zoekt geld te verzamelen. VI. 210. raadpleegt met Brederode te Viane. VI. 211. wordt ingedaagd. VI. 258. gevonnist. VI. 276. by trekt naar Friesland. VI. 271. bemagtigt het Huis te Wedde. VI. 272. bekomt geld uit de Ommelanden. VI. 272. slaat de Spaanschen by Heiligerlee. VI. 273. belegert Groningen. VI. 274. verlaat het. VI. 280. wordt door Alva geslaagen by Jemmingen. VI. 280. verzelt Willem den I. VI. 286. houdt zig, in 1570, te Rochelle op. VI. 323. handelt met

Frankryk en Engeland, VI. 330, 331, 468. verraft Bergen in Henegouwen. VI. 364. geeft de Stad op aan Alva. VI. 391. zyne aanbieding aan Frankryk. VI. 467. by verzamelt een Leger. VI. 468. raakt flaags op de Mookerheide. VI. 469. fneuvelt. VI. 471. zyne afbeelding. VI. 471

Lodewyk van Naſſau woont den togt naar Kadix by. VIII. 440. neemt Bucquoi gevangen. IX. 45. wint Wagtendonk. IX. 72. helpt den flag van Nieuwpoort winnen. IX. 83. valt in 't Luxemburgſche. IX. 122. ſterft. IX. 169

Lodewyk Willem, Prins van Portugal, tragt hier 's Konings goederen te beſlaan. XII. 202

Lodewyk van Brunswyk-Wolfenbuttel (Prins) wordt Veldmaarſchalk van den Staat. XX. 383

Lodewyk van Nevers, Graaf van Vlaanderen, ſluit een Verdrag met Willem den III. III. 202

Lodewyk van Brugge, *Heer van Gruithuizen*, wordt Stadhouder van Holland. IV. 114. beſchermt Koning Eduard den IV. IV. 114. wordt Graaf van Winchefter. IV. 117. wordt ontzet van zyn Ampt. IV. 174

Lodewyk van Vlaanderen, *Heer van Praat*. V. 237, 262. wordt Stadhouder van Holland, V. 270. ontſlaat zig van dit Ampt. V. 294

Lodogno (*Sanchio de*), Kolonel van een Regement voetvolk, onder Alva. VI. 241. wint 's Heerenberg. VI. 269

Lodron (*Alberik*, *Graaf van*) regt een Regement op in Tirol. VI. 240

Loevestein (Slot te) door Jonkheere Willem overmeeſterd. III. 344. gewonnen en verlooren, in 1570. VI. 326. herwonnen, in 1572. VI. 367. tot eene gevangenis van Staat gebruikt. X. 372, 413, 447. XII. 92. XIII. 209

Loevesteinſche Faktie. Oorſprong deezes naams. XII. 225

Longueval (*Robert van*), *Heer van la Tour*, tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. verſlaat de beeldſtormers, by Auchy. VI. 189. dient onder Brederode. VI. 211

Lonk (*Dirk Janszoon*) wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23

Lonk (*Henrik*). zyn togt naar Brazil. XI. 117

Loo (*Albrecht van*) door Alva naar Holland gezonden, om den tienden penning in te voeren. VI. 373

Loo (*Paulus van*), Droſſaard van Muiden, werpt zig in Enkhuizen. VI. 357 zoekt, vergeefs, volk in Naarden te brengen. VI. 368. raakt in hegtenis. VII. 98 ontſnapt. VII. 98. wordt van zyn Ampt verlaaten. VII 133, 134

Loon. Gelegenheid van dit Graafſchap. II. 301

Loon (*Adolf van*), Predikant te S. Anneland, raakt in hegtenis. XX. 77. wordt geſlaakt. XX. 78

Loon (*Dr. Willem van*) raakt te Nieuwmegen uit de Regeering. XVII. 245

Looſen (*Sebaſtiaan van*) wordt Raad nevens den Prinſe. VI. 399. Lid van den Landraad. VII. 23. Kommis in Leiceſters Kamer van geldmiddelen. VIII. 157.

157. Raad van Staate. VIII. 203. handelt in Engeland. VIII. 446
Lopez (Don Hieronimo) verdedigt Rynberk. IX. 105
Lorrendraaijers. Toeleg om hen te agterhaalen. VIII. 158
Lotharingen, hoe uitgestrekt van ouds. II. 62. twist over dit Ryk. II. 77, 104, 105. 't wordt in een Hertogdom veranderd. II. 103. Keizer Henrik de I. krygt 'er bewind over. II. 106, 116
Lotharius, Zoon van Keizer Lodewyk, krygt deel aan de Regeering. II. 46, 56. wordt Keizer. II. 61. hem wordt het Land tusschen den Ryn, de Schelde en de Zee toegelegd. II. 61. hy sterft. II. 67
Lotharius, Hertog van Saxen, twist met Henrik den V. II. 216. wordt Keizer. II. 217. hegt Oostergouwe en Westergouwe aan Holland. II. 217. legt den twist by, tusschen Dirk den VI. en deszelfs Broeder. II. 223. sterft. 226
Lotharius, Zoon van Keizer Lotharius, bekomt Lotharingen. II. 67. sterft. II. 73
Louise van Coligni trouwt met Willem den I. VII. 499. brengt Fredrik Henrik ter weereld. VII. 510. zoekt haaren Zoon in Frankryk te bevorderen. IX. 423. raadt Maurits het Bestand aan. IX. 423. sterft. X. 407
Louverval (. . . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125
Ludlow (Egmond), een der Regteren van Karel den I. aangezogt om in Holland te komen. XIII. 167, 168, 169
Lugdunum is nu Lions. I. 105
Lugtenburg (Jonathan van), Sekretaris der Staaten van Utrecht. XIV. 348
Luik. Verschil tusschen de Stad en den Bisschop. XII. 47, 48. de Staaten steeken 'er zig in. XII. 49. de Stad raakt in 's Bisschops magt. XII. 49. Verdrag met den Bisschop wegens La Rochette. XIII. 411. de Stad wordt, in 1689, bezet door de Staaten. XVI. 9. gebombardeerd door de Franschen. XVI. 147. aanslag op de Stad. XVI. 243. zy wordt ingenomen door de Bondgenooten. XVII. 166. overeenkomst wegens de Stad. XVIII. 94, 96
Luikenaars, door de Hertogen Jan en Willem geslaagen. III. 381. door den Graave van Charolois. IV. 85. door den zelfden, nu Hertoge Karel van Bourgondie. IV. 99. door Hertoge Maximiliaan. IV. 223, 224
Lumbres (Gilain van Fiennes, Heer van) wordt Admiraal, in 1570. VI. 321. VII. 82
Lumei (Willem van der Mark, Heer van), tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. verzelt Oranje op den togt van 1568. VI. 286. belooft de dood van Egmond en Hoorne te zullen wreeken. VI. 286. wordt Admiraal over 's Prinsen Vloote. VI. 341 zeilt naar de Maaze. VI. 342. bemagtigt den Briele. VI. 342-344, 347. doet eenige Gorinchemsche Geestelyken ter dood brengen. VI. 367. wordt 's Prinsen Stedehouder over Holland. VI. 378, 380. klaagt over de Staaten. VI. 380. maakt zig van Rotterdam, Schiedam en Delft,

meester. VI. 380. ook van Schoonhoven. VI 381. hy straft, aldaar, 't mishandelen der Geestelykheid. VI. 382. zyn toeleg op Amsterdam mislukt. VI. 382. misnoegen op hem. VI. 395. hy wordt geslaagen, voor Haarlem. VI. 415. doet Pater Muis van Delft ophangen. VI. 434. wordt zwaarlyk beschuldigd. VI. 434. gevangen genomen. VI. 435. ontsnapt. VI. 435. sterft VI. 435. zyne afkomst. VI. 341 *Aant.*

Lupus. Zie *Wolf.*

Lusoria, eene soort van Schepen. I. 217 *Aant.*

Luther (*Maarten*). Oorsprong en Voortgang zyner Leere. IV. 415, 425. V. 3. hy raakt in verschil met Zwinglius. V. 5. sterft. V. 292

Lutherschen prediken te Antwerpen. VI. 164. verzoeken de verbonden Edelen om bescherming. VI. 175. een Burgemeester van Woerden houdt hunne Leer voor de waare Hervormde. VII. 39. zy houden Godsdienstige byeenkomsten te Amsterdam. VII. 209. schryven te Antwerpen tegen de Keulsche Vredepunten. VII. 284. twist met hen, te Woerden. VII. 331. een hunner Predikanten houdt met de Kerken van Rynland gemeenschap. VII. 333. twist onder hunne Gemeente in 's Graavenhaage. XIX. 280

Luxemburg geblokkeerd, in 1681. XV. 57. verlaaten. XV. 84. gebombardeerd. XV. 137. belegerd. XV. 229. en gewonnen door de Franschen. XV. 232

Lynden (*Anthonis van*), Heer van Kroonenburg en Loenen [niet *Antonis van der Linde*] in de Edelen van Holland beschreeven. X. 282

Lynden (*Diderik, Baron van*) handelt over een Verdrag van Verdeelinge der nalaatenschap van Koning Willem den III. XIX. 94

Lynslager (*Henrik*), 's Lands Kapitein, gemagtigt tot de handeling met Marokko. XIX. 217. zyne verrigtingen. XIX. 220. hy zeilt met eene Vloot naar de Oostzee. XIX. 418

M.

Maalzoon (*François*) wordt gemagtigd tot de raadpleegingen op het aanzoeken van uitheemsche hulpe. VII. 79 *Aant.* handelt in Engeland. VII. 83. komt te Amsterdam. VII. 204. handelt over de opdragt der Graaflykheid aan Willem den I. VII. 512. wordt gemagtigd tot de opdragt der Heerschappye aan Engeland VIII. 90. beweert dat Westfriesland een Gewest op zig zelf is. VIII. 322. wordt Syndicus van Westfriesland. VIII. 322. zyn last tot dit Ampt houdt op. VIII. 325

Maarschalk des Bisschops van Utrecht. Titel der oude Hollandsche Graaven. II. 148, 149

Maarseveen (*Jan Huidekoper, Heer van*), Schepen van Amsterdam, stelt, in 1650, orde op de verzekering der Stad. XII. 97. zyne vrymoedige taal tegen Graave Willem Fredrik. XII. 99. hy wordt, wegens Holland, naar Zeeland gezonden. XII. 227. woont, Burgemeester geworden, de Dagvaart in 1684 by. XV. 181, 183

Maar-

Maarseveen (*Joan Huidekooper van*), Sekretaris van Amsterdam. XVI. 75
Maarten van Rossem overvalt en plondert 's Graavenhaage. IV. 483. valt in Brabant. V. 223. loopt de Meijery af. V. 224. komt voor Antwerpen en Leuven. V. 226. vereenigt zig met het Fransche Leger. V. 227. valt in Luxemburg. V. 247. bemagtigt Amersfoort. V. 247. loopt andermaal de Meijery af. V. 247. begeeft zig in dienst van Karel den V. V. 256. zyne verdere Krygsbedryven. V. 370. en dood. V. 417
Maas (*Engelbert*), Raadsheer van Brabant, verschilt met den Kanselier. VI. 105
Maas (*Jakob*) handelt over vrede. VIII. 411
Maas (*Jakob*), Burgemeester van den Haage. zyn beleid om de Broeders de Witt te behouden. XIV. 165, 168
Maasdam (*Fredrik van Dorp, Heer van*) trekt in gezantschap naar Zweeden. XII. 393
Maasdam (*Karel Filips van Dorp, Heer van*) in bezending naar Utrecht en Overyssel. XVIII. 244
Maaslandsluis ingenomen door de Spanjaarden. VI. 451, 484. schade, dit Dorp, aangedaan, door de Duinkerker kapers. XI. 258
MAASTRICHT beleet door Noirkarmes, in 1567. VI. 222. geplonderd door 't Spaansch Krygsvolk, VII. 111. aanslag op deeze Stad. VII. 197. zy wordt belegerd, door Parma. VII. 272. geeft zig over. VII. 275. Oranjes aanslag op deeze Stad. VII. 319. Prins Maurits tragt 'er, insgelyks, naar. VIII. 384. zy wordt, door Fredrik Henrik, veroverd. XI. 152, 154, 157. met een beleg gedreigd. XI. 190. gevolgen van 't overgaan der Stad. XI. 192. aanslag op dezelve. XI. 275. zy wordt veroverd door de Franschen, in 1673. XIV. 267, 268. vergeefs belegerd door Willem den III. XIV. 396, 397. door Spanje te rug gevorderd van de Staaten. XV. 5-17. aanslag op de Stad. XVII. 102. zy wordt, in 1748. belegerd door de Franschen. XX. 180. gaat over. XX. 190
Maatelief de Jonge (*Kornelis*), Bewindhebber der Oostindische Maatschappye, voert eene Vloot naar Indie. IX. 198, 301, 308. belegert Malakka. IX. 302. raakt flaags met eene Spaansche Vloot. IX. 304, 306. wykt naar Johor. IX. 305. zeilt wederom naar Malakka. IX. 305. keert naar Bantam. IX. 307. zeilt naar Amboina en Ternate. IX. 307, 308. versterkt Malaja. IX. 308. zeilt naar China. IX. 309. keert naar Bantam. IX. 309. en naar 't Vaderland. IX. 310
Mader (*Willem*) om voorgenomen brandstigtery gestraft. XIV. 286
Magnus (*Jakob*) in gezantschap naar Deenemarke gezonden. IX. 274
Maguntiakum, nu Mentz. I. 121. belegerd. I. 146. de Kerk aldaar, door de Alemannen, beroofd. I. 262
Majart (*François*) raakt te Gro-

ningen in hegtenis. VII. 165
Maire (*Jakob le*) ontdekt de Straat, die naar hem genaamd is. X. 148
Maire (*Jakob le*) wordt Gezant der Staaten in Deenemarke. XIII. 49
Maire (*Izaak le*). Jeannin handelt met hem over 't verplaatsen der Indische Vaarte. IX. 337. X. 158
Makassar. Handeling over 't verdryven der Engelschen van daar. XIII. 405
Malcontenten of Misnoegden. Derzelver oorsprong. VII. 220. tweedragt tusschen hen en de Gentenaars. VII. 221. zy helpen naar Vereeniging met de Walsche Staaten. VII. 268. vertoonen zig met den Koning. VII. 271. slaan de Gentenaars. VII. 277
Maldere (Jonkheer *Jakob van*) handelt over Vrede met Spanje. VIII. 411. Maurits stelt hem aan om den eersten Edele van Zeeland te vertoonen. VIII. 460. moeite hierover. VIII. 460, 461. hy trekt in gezantschap naar Londen. IX. 274. gemagtigd tot de handeling; in 1608. IX. 321, 336. in gezantschap naar Frankryk. X. 38
Malefix. Zie *Verrius* en *Malorix*.
Malsem (*Stein van*) helpt Otterdum bemagtigen. VII. 493. wordt geslaagen. VIII. 123
Malta (Ridderorde van) zoekt in 't bezit haarer goederen hier te Lande hersteld te worden. XII. 28. Holland sluit eene overeenkomst met haar, in 1668. XIII. 375
Man van wapenen of *gewapende man*. wat 'er, oudtyds, door verstaan wordt. II. 334.
Manicider (*Don Juan de*) komt als Gevolmagtigde tot de handeling in den Haage. IX. 320
Mandesloo (*Ernst van*) verdagt van een toelegop 't leeven van Willem den I. VI. 389
Manmaaker (*Adriaan van*), Thesaurier van Middelburg. VI. 463. aangeteld om de plaats van eersten Edele in Zeeland te bekleeden. VIII. 462. komt in bezending te Utrecht. X. 225. wordt tot Regter over Oldenbarnevelt, Hogerbeets en de Groot aangeteld. X. 288, 341. in gezantschap naar Frankryk gezonden. X. 425. ontslet van de waardigheid van eersten Edele. XI. 5, 6
Mansfert (. . . . .), teekent het Verbond der Edelen. VI. 125. handelt met Anjou. VII. 199, 419
Mansfeld (*Ernst, Graaf van*). zyne Krygsbedryven in Boheeme en in de Palts. X. 424, 434, 435. hy trekt naar Brabant. X. 436. valt in Oostfriesland. X. 441. ruimt het wederom. X. 444. wordt omtrent de Elve geslaagen. XI. 19. sterft. XI. 39
Mansfeld (*Karel, Graaf van*) teekent het Verbond der Edelen. VI. 125. valt in de Bommelerwaard. VIII. 99. wint Rynberk. VIII. 304, 306. belegert Heusden. VIII. 310. verlaat de Stad. VIII. 311. belegert Breda, vergeefs. VIII. 345. wint Zevenbergen. VIII. 345. sterft. VIII. 410
Mansfeld (*Oktaaf van*). zyn aanslag op Thoolen mislukt. VIII. 289. hy sneuvelt voor Knodsenburg

burg. VIII. 357
Mansfeld (Pieter Ernst, Graaf van) wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Stadhouder van Luxemburg. VI. 42. neigt tot gemaatigdheid. VI. 112. weigert de Inquisitie en Plakaaten te handhaaven. VI. 131. doet den nieuwen eed. VI 212. wordt Steêvoogd van Brussel. VII. 90, 91. handelt met het muitend Krygsvolk. VII. 103. leidt de Spanjaards ten Lande uit. VII. 146. wint Eindhoven. VII. 488. en Wagtendonk. VIII. 294. wordt Landvoogd, by voorraad. VIII. 370 schaft de vryw[illegible]gen af. VIII. 371. sterft. IX. 169
Marcelis, Koopman te Amsterdam, wordt voor 't geregt ontbooden. XI. 268
Marcelis (Jan van) wordt tot 's Prinsen Representant by de Westindische Maatschappye aangesteld. XX. 334.
Marche (Olivier de la), Schryver der *Memoires*. IV. 74, 83
MAREZAATEN. hunne oude wooning. I. 48. Labeo overvält hen. I. 149
MARGARET, Dogter van Graave Willem den III. trouwt met Keizer Lodewyk. III. 206, 214. wordt met Holland verlyd. III. 266, 267. tot Graavinne ingehuldigd. III. 268. haare Zoonen. III. 268 zy geeft den Landen verscheiden Vryheden. III. 269. trekt naar Beijeren. III. 271. draagt haaren Zoon, Willem, Holland, Zeeland en Friesland op. III. 275. aanvaardt de Regeering wederom. III. 276. zoekt hulp in Engeland. III. 277. raakt met haaren Zoon in oorlog. III. 279. wordt geslaagen. III. 282 wykt naar Engeland. III. 283. sterft. III. 284
Margaret van Kleeve, Weduwe van Hertoge Albrecht, stoot haars overleeden mans boedel met den voet. III. 354
Margaret, Graavin van Vlaanderen. II. 388. twist tusschen haare kinderen van tweederlei bedde. II. 388. zy wil zig niet leenroerig erkennen van Koning Willem. II. 392. vordert deeze erkentenis van haar. II. 392. zoekt ondersteun by Frankryk. II. 394. maakt vrede met Koning Willem. II. 396 en een verdrag met den Voogd van Floris den V. [illegible] III. 3
MARGARET, Dogter van Maximiliaan en Maria. IV. 207. wordt den Daufyn ten Huwelyk beloofd. IV. 222. die, Koning geworden, haar haaren Vader wederom t'huis zendt. IV. 293, 294. zy trouwt met den Prinse van Spanje. IV. 303. wordt Weduwe. IV. 304. trouwt met Philibert, Hertog van Savoje. IV. 320. wordt andermaal Weduwe. IV. 334. handel over een Huwelyk van haar an Henrik den VII. IV. 334, 343. zy wordt Landvoogdes. IV. 348. staat slegts bepaalde Voorregten toe. IV. 349. vordert eene Bede tot den krygh tegen de Gelderschen. IV. 372. wordt door Karel den V. in de Landvoogdye bevestigd. IV. 407, 423. schynt eenige Herwormingh voor te hebben. V. 4. sterft. V. 14
MARGARET, natuurlyke Dogter van Karel den V. IV. 508. wordt Hertogin van Parma en Land-

voogdes. VI. 39. haare Raaden. VI. 40. en agterraad. VI. 46, 47. Filips de II pryst haar den Staaten aan. VI. 49, 50. zy doet het Spaansch Krygsvolk het Land ruimen. VI. 59. vertrouwt zig op Granvelle. VI. 68, 69. vat argwaan op tegen sommige Heeren. VI. 71. zendt Montigni naar Spanje. VI. 72. roept de Stadhouders en Vliesridders byeen. VI. 75. besluit zig van Granvelle te ontslaan. VI. 87. is verheugd over zyn vertrek. VI. 95. zendt Egmond naar Spanje. VI. 102, neigt tot zagtheid. VI. 101, 110. doet 's Konings strengen last afkondigen. VI. 119. haare bekommering. VI. 130, 135. zy verleent den verbonden Edelen gehoor. VI. 141. beantwoordt hun Verzoekschrift. VI. 145. en nadere bede. VI. 147. Filips vermaant haar tot het uitvoeren der Plakaaten. VI. 156, 173. geeft haar verlof om zig te wapenen. VI. 176. zy neemt in overleg om Brussel te verlaaten. VI. 189. verdraagt zig met de Edelen. VI. 190. ligt eenig Krygsvolk. VI. 208. vordert een' nieuwen eed. VI. 212. handelt met Deenemarke. VI. 238. brengt de Nederlanders byna tot onderwerping. VI. 239. zoekt Alva te beweegen, om met het Leger agter te blyven. VI. 242. is misnoegd over zynen lastbrief. VI. 246, 247. verzoekt ontslag van 't bewind. VI. 248. vertrekt naar Italie. VI. 255. komt wederom herwaards als Landvoogdes. VII. 344. keert te rug. VII. 345. haare afbeelding. VI. 256. zy sterft. VIII. 137

Maria Theresia, Aartshertogin van Oostenryk, trouwt met den Hertog van Lotharingen. XIX. 210. doet zig voor Koninginne van Hongarye en Boheeme uitroepen. XIX. 288. verscheiden' Vorsten maaken aanspraak op haars Vaders nalaatenschap. XIX. 288, 296, 307, 309, 312. zy neemt haaren Gemaal tot Mede-Regent aan, en draagt hem 't regt der Boheemsche Keurstem op. XIX. 292 enz. zoekt hulp by de Staaten. XIX. 295, 354. handelt met den Koning van Pruissen. XIX. 303 enz. sluit met den Koning van Sardinie. XIX. 311. en met den Koning van Pruissen. XIX. 339. staat haarer zaaken, in 1743. XIX. 420. zy verklaart Frankryk den oorlog. XIX. 453. zoekt de kragt van 't Verbond van Frankfort te breeken. XIX. 462. schryft ernstelyk aan de Staaten. XIX. 486

Maria de Medicis, Koninginne Moeder van Frankryk, verlaat het Ryk. XI 139. komt in Holland. XI. 276. haare handeling aldaar. XI. 276, 277. haar verder bedryf en dood. XI. 277

Maria, Koningin van Engeland, V. 390. trouwt met Filips, Prinse van Spanje. V. 391, 397. verklaart Frankryk den oorlog. VI. 14. sterft. VI. 29, 32

Maria, Dogter van Hertoge Karel, gebooren. IV. 46. wordt aan verscheiden' Vorsten ten Huwelyk toegezeid. IV. 146. wordt *Graavin*. IV. 163. verleent het Groot-Privilegie. IV. 166. handelt met Frankryk. IV. 171.

171. trouwt met Hertoge Maximiliaan. IV. 179. maakt een verbond met Engeland IV. 181. wordt in Gelderland gehuldigd. IV. 185. sterft. IV. 206
Maria, Koningin van Hongarye. V. 4. wordt Landvoogdes. V. 21. haar aart. V. 22. haar handel met de Deensche gezanten. V. 46. zy staat den Zeeuwen afslag in de Beden toe. V. 49. stelt orde tegen de Herdooperye. V. 76. zoekt Excynzen in Holland in te voeren. V. 133. doet zwaare Beden. V. 136, 137, 148, 162, 216, 224, 227, 239, 248, 264, 274, 282, 371, 381, 402, 417. tragt Holland te beweegen, om een gezantschap naar Spanje te zenden. V. 160. komt in Holland. V. 161. keert schielyk te rug, ter gelegenheid der beroerte te Gend. V. 164, 174. zy staat der Gemeente haaren eisch toe. V. 175. reist naar Utrecht, Groningen en Friesland. V. 284. begeert haar ontslag. V. 343. wordt in de Landvoogdye bevestigd. V. 343. brengt eenige verzagting te wege, in 's Keizers Plakaaten. V. 349
Maria, Dogter des Hertogs van Jork, trouwt met Prins Willem den III. XIV. 466 komt in Holland. XIV. 468. voorslag om haar tot Regentes in Engeland te doen verklaaren. XV. 80. beschryving van haaren aart. XV. 342. haar fraai zeggen. XV. 344. haare verklaaring op de Engelsche zaaken. XV. 356. haar gedrag na de geboorte van den Pretendent. XV. 411. zy en de Prins, haar Gemaal, worden Koning en Koningin van Engeland. XV. 502, 506. zy komt te Londen. XV. 503. sterft. XVI. 277
Maria, Koningin van Schotland. Don Jan van Oostenryk staat naar een Huwelyk met haar. VII. 130. zy *wordt* onthaisd. VIII. 195
Maria, Dogter van Karel den I. Koning van Groot-Britanje, trouwt met Willem den II. Prinse van Oranje. XI. 297-301. brengt eenen Zoon ter weereld. XII. 130. Zie Prinses (Koningklyke).
Maria Louisa, Prinsesse Weduwe van Joan Willem Friso, Prinse van Oranje, tragt de vernietiging van 't Markgraafschap van Veere te voorkomen. XIX. 100, 105
Maria Elizabet, Aartshertogin van Oostenryk, wordt Landvoogdes der Oostenryksche Nederlanden. XVIII. 443
Marinus Sanuto. zyne schriften en bedryf. III. 236, 251 *Aant.*
Mark (*Willem van der*), Heer van Aremberg, te Utrecht onthaisd. IV. 223, 224
Marken. Klooster aldaar, verbrand door de Weduwe van Willem den IV. III. 261
Markgraafschap van Veere en Vlissingen door Oranje gekogt, in 1581. VII. 381. VIII. 508. werdt, eertyds, van Holland ter leen gehouden. VII. 386. komt aan Maurits. VIII. 271. Willem de III. verheft het van Zeeland. XIII. 338. raadpleegingen om het te vernietigen. XVII. 294. XIX. 99 enz. 't welk eindelyk

geſchiedt. XIX. 118, 221. punt van 't geſchil over 't regt tot dit Markgraafſchap. XIX. 135. de Prins van Oranje wordt 'er in herſteld. XX. 99
Merkemanmen. hunne oude wooning. I. 186
Markt van Adrianus, hier te Lande. I. 191
Marlborough (*John Churchill, Graaf*, naderhand *Hertog van*), voert het bevel over de Engelſche troepen in de Nederlanden. XVI. 11. trekt te velde, in 't jaar 1702. XVII. 164. neemt Luik in. XVII. 166. koopt gevaar van geligt te worden. XVII. 167. houdt naauwe gemeenſchap met de Stad Amſterdam. XVII. 174. verovert Bon. XVII. 183 enz. zyn gedrag wordt berispt. XVII. 189. by wint den ſlag by Hochſtett. XVII. 216 enz. helpt raadpleegen op den veldtogt des jaars 1705. XVII. 253. woont dien by. XVII. 255, 259, 262. heeft verſchil met de Afgevaardigden der Staaten. XVII. 261. wint den ſlag by Ramellies. XVII. 280. krygt eenige opening tot Vredehandel. XVII. 291. handelt in Duitſchland. XVII. 306. wint den ſlag by Oudenaarden, in 1708. XVII. 318. vlamt op de Landvoogdy der Spaanſche Nederlanden. XVII. 327. woont den ſlag van Malplaquet by. XVII. 342. zoekt Frankryks oogmerken verdagt te maaken. XVII. 339. woont den veldtogt des jaars 1710 by. XVII. 386. en dien des jaars 1711. XVII. 402. wordt van zyne ampten verlaaten. XVII 416
Magnix. Zie *Aldegonde* en *Thoulouſe.*
Marokko. Onluſten in dit Ryk. IX. 427. de Staaten ſluiten een Verbond met het zelve. X. 6. en een Verdrag van Vrede en Koophandel, in 1684. XV. 254. en in 1698. XVI. 198. gezantſchap van daar. XVII. 19. onluſten met dit Ryk. XVIII. 104. XIX. 31, 217
Marolles (*Fredrik van Yve, Abt van*) handelt met Don Jan. VII. 154. met den Aartshertoge Matthias. VII. 181. wordt gemagtigd tot de Keulſche Vredehandeling. VII. 278, 315
Marquette (*Daniel de Hantoing, Heer van*) wordt Bevelhebber van Bergen op Zoom. VIII. 81. van Oſtende. IX. 170. wordt, op ſterk aanhouden van Prinſe Maurits, in 't Lid der Edelen beſchreeven. X. 332 enz.
Marſen, een volk in Germanie. I. 79
Martens (*Duke*) bewerkt de nader Vereeniging in Friesland. VII. 248
Martinengo (*Curtio*) trekt op tegen Graave Lodewyk. VI. 278
Martinengo (*Pantio Emilio*) gevangen. IX. 45
Martinet (*Jakob*), Oud-Schepen te Sluis, om verraad ter dood gebragt. XVI. 169
Mantini (*Ambroſio*), om oproerigheid uit Gouda gebannen. VIII. 262
Martini (*Willem*) raadpleegt met Oranje over 't behouden van Antwerpen. VIII. 14. raakt in Holland in hegtenis. VIII. 83. wordt geſlaakt. VIII. 84
Maſſalant (*Graafſchap*), eenige goederen in het zelve aan Dirk den II. afgeſtaan. II. 126, 127
Matbenes (*Adriaan, Heer van*), ge-

gemagtigd, om wegens Holland een Verdoog te doen te Brussel. VI. 152. handelt over eene bevrediging. VI. 478, 480
Mathenes (*Adriaan van*), Heer van Riviere, in bezending naar Amsterdam. X. 114. wordt van 't Bezorgerschap der Hooge Schoole te Leiden afgezet. X. 387
Mathenes (*Joan van*), Heer van Riviere, komt te Amsterdam om orde te stellen. VII. 204. wordt gemagtigd om de opdragt der Graafschkeid aan Willem den I. te bezorgen. VII. 513. en om de voorwaarden der inhuldiging te helpen ontwerpen. VII. 518
Mathenes (*Joan van*), Heer van Mathenes, Riviere enz. gemagtigd tot de Munsterſche Vredehandeling. XI. 404, 405
MATTHIAS, Aartshertog van Oostenryk, wordt bevorderd tot Landvoogd der Nederlanden. VII. 173. Komt herwaards. VII. 174, 175. toeleg van sommigen om hem naar hunne hand te zetten. VII. 174. Voorwaarden op welken hy aangenomen wordt. VII. 181. zyn klein gezag. VII. 183, 184. hy wordt in de Utrechtsche Unie niet gekend. VII. 267. moet, by gebrek van geld, zyn Hof sluiten. VII. 302. stelt Oranje aan tot Stadhouder van Friesland. VII. 365. bedingt, dat men zyne dienſten in gedagten houde. VII. 398. verlaat de Nederlanden. VII. 414. vrugtelooze poogingen om hem tot Bisschop van Luik te doen kiezen. VII. 415. hy wordt Keiser. X. 158. sterft. X. 402
Matthias (*Joan Constantyn*), Burgemeester van Middelburg, in bezending naar Staatsch Vlaanderen. XX. 63
Matthias. (*Joban*), Raadheer in den Raade van Vlaanderen, raakt in eenige moeite. XVII. 249
Matthyszoon (*Pieter*), te Amsterdam, in 1618, uit de Vroedschap gezet. X. 280
Mattiaken. of zy in Zeeland gewoond hebben. I. 48 *Anm.* zy verbinden zig met Cezar. I. 128. belegeren Magunciakum. I. 146
Mattium, Hoofdstad der Katten, verbrand. I. 165
Maulde (*Nikolaas de*) zoekt volk binnen Leiden te werven. VIII. 260. wordt onthalsd. VIII. 261
Mauregnault (*Joan Gaspar de*), Baljuw van Veere, wordt verlaten van zyn ampt. XIII. 100
Mauregnault (*Joan de*), wegens Zeeland, gemagtigd tot de Kerkſche Vredehandeling. XIV. 294
Maurier (*Benjamin Aubery, Heer van*), Gezant van Lodewyk den XIII. aan de Staaten. X. 109. dringt op 't byſtaan des Hertogs van Savoje. X. 155. raadt de Staaten tot eendragt. X. 182, 191. zyne poogingen ten behoeve van Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 285, 301-304, 331, 857, 363
Mauritius-Eiland. IX. 361
Mauritius (*Joan Jakob*), Resident der Staaten te Hamburg, vraagt het verkoopen der laadinge van een schip der Oostendsche Maatschappye te beletten. XIX. 112
MAURITS, Graaf van Nassau, deszelfs geboorte en opvoeding. VII. 538.

338. VIII. 5, 6. hy wordt aan 't hoofd van den Raad van Staate gefteld. VIII. 5. zyn berigtfchrift. VIII. 6. wedde. VIII. 8, wakkerheid. VIII. 11, 12. hy levert een Vertoog in, ter Vergadering van Holland. VIII. 39. oogmerk van het zelve. VIII. 40. hy werkt tegen de opdragt der heerfchappye aan Frankryk. VIII. 50. nadeel voor hem daaruit te wagten. VIII. 63. hy belooft Antwerpen te ontzetten. VIII. 82. zet Treslong af. VIII. 84. maakt hem Luitenant-Houtveſter. VIII. 87. geeft verlof tot het bezetten van Vliſſingen. VIII. 98. wordt Stadhouder, Kapitein en Admiraal-Generaal van Holland en Zeeland. VIII. 104. men geeft hem den titel van *Prinſe*. VIII. 106. ontwerp van zyn Berigtfchrift. VIII. 107. onderfcheid in zyne aanſtellingen die der voorgaande Stadhouderen. VIII. 108. hy ontvangt Leiceſter te Vliſſingen, VIII. 112. neemt laſtbrief van hem. VIII. 120. bemagtigt Axel. VIII. 134. men weigert hem met Leiceſter naar Engeland te laaten reizen. VIII. 185. Leiceſter laat hem 't bewind te water. VIII 187. maakt de bezetting van Veere tegen hem op. VIII. 188. de Staaten van Holland en Zeeland geeven hem meer gezags. VIII. 203-206. Sonoi ſluit hem de poort van Medenblik voor 't hoofd. VIII. 210. hy valt in Brabant. VIII. 226. ſtigt Crevecoeur. VIII. 226. Leiceſter klaagt over hem. VIII. 228. zoekt hem te ligten. VIII. 240. hy handelt met Sonoi VIII. 272. belegert Medenblik. VIII. 273. brengt de Stad tot onderwerping VIII. 275. verdraagt zig met Sonoi. VIII. 277, 278. belegert Geertruidenberg. VIII. 280. breekt het beleg op. VIII. 281. raadpleegt de Predikanten op de handeling met Spanje. VIII. 284. geeft blyken van groot verſtand. VIII. 315. legt den twiſt in Weſtfriesland by. VIII. 323. ſtelt drie Kollegien ter Admiraliteit in. VIII. 326. wordt Stadhouder van Utrecht, Overyſſel en Gelderland. VIII. 332. yvert om den Staat des Lands te beveſtigen. VIII. 340. verſterkt Breda. VIII. 344. ſtigt Knodſenburg. VIII. 345. wint eenige Sterkten. VIII. 346. bemagtigt Zutfen. VIII. 354. en Deventer. VIII. 356. belegert Groningen. VIII. 356. verlaat het. VIII. 357. bemagtigt Hulſt. VIII. 358. wint Nieuwmegen. VIII. 359. verſtelt 'er de Wet. VIII. 360. verovert Steenwyk. VIII. 364. neemt Ootmarſum in. VIII. 367. bemagtigt Koeverden. VIII. 367. belegert Geertruidenberg. VIII. 375. wint de Stad. VIII. 376. zyn toeleg op Brugge. VIII. 379. op 's Hertogenboſch en Maastricht. VIII 384. hy belegert Groningen. VIII. 386. loopt groot gevaar. VIII. 389. wint de Stad. VIII. 389. verſtelt 'er de Wet. VIII. 390. aanſlagen op zyn leeven. VIII. 398, 399. hy ſtookt de muitery onder 't Spaanſch Krygsvolk aan. VIII. 403. zyne bedenkingen op de Vredehandeling. VIII. 412. by

belegert Grol, vergeefs. VIII. 424. zyn aanſlag op Meurs. VIII. 424. hy handelt met zynen broeder, Filips Willem. VIII. 429. voorziet Ooſtende. VIII. 431. ſtelt iemant aan, om zynen Perſoon als eerſte Edele van Zeeland te verbeelden. VIII. 460 verſchil en verdrag deswege. VIII. 460-463. hy ſlaat de Spaanſchen by Turnhout. VIII. 464. tragt naar Venlo. VIII. 467. verovert Alfen en Rynberk. VIII. 468, 469. ook Meurs. VIII. 470. Grol. VIII. 471. Breêvoort. VIII. 472. Enſchede, Ootmarſum, Oldenzeel. VIII. 473. en Lingen. VIII. 474. hy ontraadt zyne Zuſter het Huwelyk met den Prinſe van Portugal. VIII. 489. biedt den Hertoge van Ferrare hulp aan tegen den Paus. IX. 3. zyn toeleg op Vlaanderen mislukt. IX. 4. hy wyſt eene opening tot handelinge af. IX. 11. aanſlag op zyn leeven geſtraft. IX. 12 hy ſtaat naar 't Prinsdom Oranje. IX. 16. draagt zorg voor den Yſſel. IX. 26. tragt den Ryndyk door te ſteeken. IX. 33. bemagtigt Zevenaar, Heuſſen en het Tolhuis. IX. 33. legert zig voor Doesburg. IX. 34. ruimt Zevenaar. IX. 35. vermaant de Staaten tot werving. IX. 38. zyne ongeruſtheid. IX. 46. hy neemt eenige Kleefſche Plaatſen in. IX. 47. voorziet Schenkenſchans van meer volks. IX. 47. ſtelt orde te Bommel. IX. 49. ſterkt Voorne. IX. 50. weigert een' veldſlag. IX. 52. verovert Crevecoeur. IX. 73. en Batenburg. IX. 74. koopt de S. Andries Schans. IX. 75. bemagtigt eenige Schanſen in Vlaanderen IX. 76, 77. behaalt eene merkwaardige overwinning by Nieuwpoort. IX. 79-85. misnoegen tuſſchen hem en de Staaten. IX. 86. Roorda ſchryft tegen hem. IX. 87. hy verlaat Nieuwpoort. IX. 88. verovert Rynberk. IX. 105. en Meurs. IX. 106. belegert 's Hertogenboſch. IX. 109 verlaat de Stad IX. 110. biedt den vyand, vergeefs, eenen veldſlag aan. IX. 118, 119. bemagtigt Graave. IX 119, 120, 145. ontzet de Spaanſche muitelingen binnen Hoogſtraaten. IX. 158, 159. hervat het beleg van 's Hertogenboſch andermaal, vergeefs. IX. 159. verſlaat tweeduizend Spaanſchen, onder della Bella. IX. 160. valt in Kadzand. IX. 164 bemagtigt Yzendyke, Aardenburg en Middelburg. IX. 165. ſlaat Spinola. IX. 167. belegert en verovert Sluis. IX. 165, 161. belegert Antwerpen, vergeefs. IX. 182. wint Wouw. IX. 184. een deel zyns Legers vlugt voor dat van Spinola. IX. 193. zyn aanſlag op Gelder mislukt. IX. 195 hy ſterkt de grenzen. IX. 210. beſchanſt de Waal en Yſſel. IX. 212. gelaat zig als of hy Rynberk wilde ontzetten. IX. 215. belegert Grol. IX. 219. verlaat de Stad. IX. 220. neigt tot het voortzetten des oorlogs. IX. 240. wordt, door Oldenbarneveld, bewoogen, om in 't openen der Vredehandelinge te bewilligen. IX. 244. verklaart zig tegen 't opontbieden der Vlobte. IX. 259, 280. weigert de Nederlanden Franſch te helpen maaken. IX. 266. on-

genoegen tuſſchen hem en Oldenbarneveld. IX 284. hy vorderd, dat men de woorden, tot verzekering van 's Lands vryheid dienende, voor 't aanvangen der handelinge, op 't papier brenge. IX. 291. yvert voor de behoudenis der Vaarte op Ooſtindie. IX. 332. laat zig overhaalen om in 't verlengen der Wapenſchorſinge te bewilligen. IX. 346, 347. of Jakob de I. deszelfs oudſte Dogter aan hem hebbe willen beſteeden. IX. 356. zyne ongeneigdheid tot trouwen. IX. 448. hy laat zig beweegen, om de krygskoſten te hoog te begrooten. IX. 365. Henrik de IV. zoekt hem te winnen, door geſchenken. IX. 367. hy verklaart zig tegen 't Beſtand. IX. 375, 379. welke byzondere nadeelen hy by het zelve te wagten hadt. IX. 376. hy ſchryft aan de Hollandſche Steden tegen 't Beſtand. IX. 381. veelen vallen zyner meeninge toe. IX. 385. hy toont zig zeer misnoegd op Oldenbarneveld. IX. 389. Jeannin wederlegt zynen brief aan de Steden. IX. 405. hy raakt in ongenoegen met Jakob den I. IX. 408. ſchryft eenen tweeden brief aan de Steden. IX. 409. doet een' keer door dezelven. IX. 410. Henrik de IV. vermaant hem tot bewilliging in 't Beſtand. IX. 413. hy vordert opening van zeker vermoeden, ten nadeele van zyn Huis. IX. 415. zyn geſprek met Jeannin. IX. 422. hy laat zig verzoenen met Oldenbarneveld IX. 423. bewilligt in 't Beſtand. IX. 423. wordt ſchadeloos geſteld, wegens het nadeel, welk hy 'er uit te wagten hadt. IX. 447. handeling over 't vermeerderen van zyn gezag. IX. 449, 452. X. 29. uitſteekendheid van het zelve, in Zeeland. IX. 451. de handeling om hem hooger te verheffen, blyft ſteeken. IX. 455. hy verzoent zig met Don Emmanuel. IX. 456. deelt de nalaatenſchaps zyns Vaders. IX. 456. zyn bedryf te Utrecht, in 1610. X. 28, 29. hy bemagtigt Gulik. X. 43, 44. ontvangt een' brief van den Keizer van Japan. X. 46. ſchynt den Remonſtranten niet gunſtig. X. 58. bekomt de Ridderorde van den Kouſeband. X. 70. bezet eenige Kleeffche Plaatſen. X. 77. doet een' voorſlag omtrent den Kerkentwiſt. X. 145. verklaart onzydig te willen blyven. X. 151. meent dat elke party eene Kerk behoort te hebben. X. 151. gaat in de Klooſter-Kerk. X. 152. laat zig beduiden, dat Oldenbarneveld zyn gezag zoekt te verminderen, en gelooft het tegendeel van de Contraremonſtranten. X. 160, 161. keurt de zogenaamde ſcherpe Reſolutie af. X. 163, 164. ſpreekt met Hogerbeets. X. 172. brengt meerder bezetting in den Briele. X. 174. gerugten ten zynen nadeele. X. 176. hy bezoekt eenige Steden. X 183. ſchryft aan dezelven. X. 184. vertrekt naar den Landdag te Arnhem. X. 194. verandert de Regeering te Nieuwmegen. X. 195-199. haalt Overyſſel over tot bewilliging in de Sinode. X. 199. heeft kwaad vermoeden op Oldenbarneveld. X. 200, 201, 205. die

die zig by hem ſchriftelyk verdedigt. X. 203. hy komt te Utrecht. X. 207, 208. Holland levert hem een Vertoog over op 't ſtuk der Waardgelders. X. 217. hy en de Gemagtigden der algemeene Staaten komen te Utrecht. X. 222. de Groot ſpreekt met hem. X. 223. ongegrondheid van 't vermoeden dat men hem van zyne waardigheden dagt te ontzetten. X. 224. zyne handeling met de Staaten van Utrecht. X. 225-227, 231. hy dankt de Waardgelders te Utrecht af. X. 231, 232. verandert 'er de Regeering. X. 233. hy vermoedt dat Oldenbarneveld hem den voet zoekt te ligten. X. 246, 247. onderzoek of hy naar de opperſte magt geſtaan hebbe. X. 247, 248. twyfeling, of hy Oldenbarneveld ooit verdagt gehouden hebbe van Landverraaderye. X. 251. hy en eenige Leden van Holland beſluiten de Regeering in de Hollandſche Steden te veranderen. X. 265. hy doet het te Schoonhoven, in den Briele, te Delft, te Schiedam, te Gorinchem, te Oudewater, te Woerden en te Monnikendam. X. 266. ook te Hoorn met veel moeite. X. 266-270. voorts, te Medenblik en te Alkmaar. X. 270. de Leden bedanken hem, deswege. X. 271-283. hy maakt verandering te Leiden. X. 272. te Haarlem. X. 273. te Rotterdam. X. 274. te Gouda. X. 276. te Amſterdam. X. 276-280. in den Haage. X. 281. doch niet te Dordrecht X. 281. oordeelen over deeze veranderingen. X. 280-282. Prins Maurits erft de heerlykheden zyns oudſten Broeders. X, 309, de gerugten van zyne aanſtaande verheffing verdwynen door den tyd. X. 375-377. hy en Oldenbarneveld ſcheenen verſchillende begrippen te hebben van 's Lands Regeeringe. X. 377-380. hy ſtigt Paapenmuts X. 405. wordt Stadhouder van Groningen en Drente. X. 408. ſterkt den Yſſel. X. 421. ontzet Bergen op Zoom. X. 433, 437. zyne aanſlagen op Antwerpen. X. 445, 497. aanſlag op zyn leeven ontdekt en geſtraft. X. 450-479. zyn geſprek met Karleton. X. 487. hy tragt Breda te ontzetten. X. 497. wordt ziek. X. 498. dringt zynen Broeder tot een Huwelyk met de Prinſeſſe van Solms. X. 498. ſterft. X. 499. zyn uiterſte wil. X. 499. natuurlyke kinderen. X 499. gedaante, aart, deugden en gebreken. X. 502-504

Maurits van Naſſau ſneuvelt te Kallo. XI. 272

Maurits van Naſſau (Graaf) trekt, in 1744, met het Staatſche Leger op den Franſchen bodem. XIX. 466. heeft het bevel over den onderſtand aan Groot-Britanje, in 1745. XIX. 587. keert te rug. XIX. 589

Maximiaan Herkulius overwint verſcheiden' Overrynſche Volken. I. 219. ook de Franken. I. 221

MAXIMILIAAN, Hertog van Oostenryk, trouwt met Vrouwe Maria. IV. 179. wordt ingehuldigd. IV. 181. maakt een verbond met Engeland. IV. 181. raakt

raakt in oorlog met Gelderland. IV. 182. wordt aldaar ingehuldigd. IV. 185. doet eene Bede. IV. 190. handelt met Eduard den IV. IV. 192. ſtelt de Kabbeljaauwſchen in 't bewind IV. 196. wordt erkend voor Voogd van zynen Zoon Filips IV. 208. maakt vrede met Frankryk. IV. 221. bedwingt de Luikenaars. IV. 223. wordt *Aartshertog*. IV. 226. belegert Utrecht. IV. 226. neemt de Stad in, by verdrag. IV. 229. bereidt zig, om Vlaanderen aan te taſten. IV. 232. ſluit een verbond met Engeland. IV. 233. wordt *Roomſch-Koning*. IV. 235. verheft Egmond tot een Graafſchap. IV. 233. raakt wederom in oorlog met Frankryk. IV. 236. ſtelt orde op de Admiraliteit. IV. 237. wordt gevangen. IV. 240. maakt een verdrag met Vlaanderen IV. 241. Sluis verklaart zig tegen hem. IV. 244. hy komt in Holland. IV. 248. ſchenkt den Amſterdammeren zyne Kroon boven hun wapen. IV. 249. ſtelt Hertog Albrecht van Saxen aan, tot algemeenen Stadhouder. IV. 259. verdraagt zig met Vlaanderen. IV. 259, 268. zet de munt ſchielyk af. IV. 260 maakt verſcheiden' Verbonden met Engeland. IV. 267. raakt in oorlog met Frankryk. IV. 292. maakt vrede, IV. 294. wordt *Keizer*. IV. 294. ſtaat zynen Zoon de Regeering der Nederlanden af. IV. 294. aanvaardtze wederom, als Voogd van zynen Kleinzoon Karel IV. 340. ſtelt zyne Dogter, Margareet, tot Landvoogdeſſe aan. IV. 340, 348. maakt vrede met Frankryk. IV. 358. wordt van eenen togt in Gelderland afgeſchrikt. IV. 361. zoekt dien door te zetten. IV. 373. verbindt zig met Engeland tegen Frankryk. IV. 377. maakt met Frankryk vrede. IV. 380. ſtaat zynen Kleinzoon de Regeering af. IV. 388. ſterft. IV. 421

Maximiliaan de II. (Keizer) biedt, vergeefs, zyne bemiddeling aan tot ſtilling der Nederlandſche beroerten. VI. 207

Maximiliaan van Bourgondie, Heer van Beveren en Veere, wordt Admiraal. V. 193. heeft geſchil met den Stadhouder en Staaten van Holland, over de vrygeleibrieven. V. 194. doet eene Landing in de Rivier van Bourdeaux. V. 246. wordt Stadhouder van Holland. V. 294 zyn aanzien. V 295. de Staaten doen hem een geſchenk. V. 353. hy draagt zorg voor de Hollandſche zeeſtranden. V. 380. zyne Heerlykheid Veere en Vliſſingen wordt tot een Markgraafſchap verheeven. V. 428. Zie voorts op *Beveren*.

Maximiliaan van Egmond, Graaf van Buuren, volgt zynen Vader, Floris, op. V. 193. trekt met een Leger naar Duitſchland. V. 287. neemt Darmſtad en Frankfort in. V. 291. ſterft. V. 326. zyne Dogter, Anna. trouwt met den Prinſe van Oranje. V. 326

MAXIMYN (Keizer). zyn Krygstogten tegen de Germaanen. I. 198, 199

Mazarin (de Kardinaal *Julius*) wordt eerſte Staatsdienaar van Frank-

Frankryk. XI. 333. maakt een ontwerp van verwisseling der Nederlanden tegen Katalonie. XI. 413. handelt met Willem den II. XII. 114-118. zyn oordeel over deszelfs dood. XII. 119. hy beschuldigt de Staaten, in 1661, nog over 't sluiten der Munsterſche Vrede. XIII. 19. hy sterft. XIII. 20

Mazeik. Handeling over 't ruimen deezer Stad. XV. 53

Mecbelen. groote Raad aldaar opgeregt. *Zie* Raad (groote). door Willem den I. bemagtigd. VI. 387. door Alva's Krygsvolk, deerlyk, geplonderd. VI. 391. verzoent zig met den Koning van Spanje. VII. 291, 292. wordt door de Staatschen overvallen. VII. 317

Mecbelen (Jongkvrouw . . . . . *van*). natuurlyke Kinderen door Prinse Maurits by haar verwekt. X. 499, 501

Medemelacha, een water omtrent Medenblik. II. 126, 127

MEDENBLIK. Slot aldaar gestigt. III. 44, 45. de Plaats verkrygt Stads geregtigheid. III. 45. 't Slot, door de Westfriezen, belegerd. III. 99. door Jan van Avennes ontzet. III. 101. de Stad verzoent zig met Hertoge Albrecht van Saxen. IV. 286. wordt, door de Gelderschen, ingenomen. IV. 403. kiest 's Prinsen zyde. VI. 363. Bossu tragt naar de Stad, door verraad. VI. 447. Billy ingelyks. VI. 473. Kerktwist aldaar. VIII. 27. Maurits wordt, door Sonoi, buiten de Stad gehouden. VIII. 210. opstand aldaar. VIII. 272. Maurits belegert de Stad. VIII. 273. zy onderwerpt zig. VIII. 275. beweert, nevens Hoorn en Enkhuizen, een Gewest op zig zelf te zyn. VIII. 321 enz. Prins Maurits verstelt 'er de Wet, in 1618. X. 270. de Stad voortkomt de bezending, in 1650. XII. 76. opschudding aldaar, in 1672. XIV. 220. verandering der Regeering aldaar, in 1748. XX. 310, 313

Medina Celi (*Joan de la Cerda, Hertog van*) wordt Landvoogd der Nederlanden. VI. 374, 384. zyn bepaalde last. VI. 374. hy staat af van de Landvoogdye. VI. 375

Medina Sidonia (*Alfonso Perez de Gusman, Hertog van*), krygt het opperbevel over de Spaansche Vloot, in 1588. VIII. 283

Mediomatriken. oude Inwooners van Gallie. I. 162 *Aant.*

MEENEN verraft door de Staatschen, in 1579. VII. 277. veroverd door de Franschen, in 1744. XIX. 454

Meer Flevo, nu de *Zuiderzee*. I. 56

Meer (*Haarlemmer*). Scheepstrydden op dezelve, in 1573. VI. 419, 422

Meer (*Frans van der*). Ambassadeur in Spanje. XVIII. 296. zyn schryvens wegens Berretti-Landi. XVIII. 215. zyn Vertoog tegen 't Weener-Verdrag van Koophandel. XVIII. 315. zyne verdere handeling aan 't Spaansche Hof. XVIII. 339 enz. 394, 416, 446, 457, 499. zyne ontmoeting met Ripperda. XVIII. 364, 367, 369, 374. hy teekent het Verdrag van Seville. XVIII. 504. verwerft voldoening wegens de geweldenaaryen der

Spaanſche Kuſtbewaarders. XIX. 255, 266
Meer (*Laurens van der*), Koekebakker te Rotterdam. zyn bedryf. XX. 134, 135, 138, 272
Meer (*Pieter van der*), Penſionaris van Delft, gemagtigd om de voorwaarden der inhuldiging van Willem den I. te ontwerpen. VII. 218
Meere (*Herman van der*), Edelman des Prinſen van Oranje, beſchuldigd van oproerigheid. VI. 181. naar 't Noorden gezonden. VI. 330
Meerhem (*Rogier van*). II. 294, 300. beſchermt Vrouw Ada op den Burgt te Leiden. II. 304
Meerman (*Dirk*), Schepen en Raad van Delft, trekt in gezantſchap naar Engeland. X. 70
Meerman (*Jaan*), Burgemeeſter van Leiden. zyne afkomſt. XIII. 279. in gezantſchap naar Engeland. XIII. 279, 390. keert te rug. XIII. 280. trekt andermaal derwaards. XIV. 6. komt genoegzaam onverrigter zaake wederom. XIV. 6
Meerten (*Jakob*), Preſident van 't Hof van Vlaanderen, geraadpleegd over 't Ketterſtraffen. VI. 109. word Lid in den Raad der Beroerten. VI. 251
Meetkerken (*Adolf van*) word gemagtigd tot de Keulſche Vredehandeling. VII. 279. tot Lid in den Raad van Staate benoemd, door Leiceſter. VIII. 115, 120. is verdagt by de Staaten. VIII. 180. word uit den Raad van Staate geweerd. VIII. 203. heeft de hand in eene muitery te Leiden. VIII. 258, 261
Meetkerke (*Nikolaas van*) word, wegens Utrecht, naar Engeland gezonden. VIII. 297. voert bevel over den onderſtand aan Don Antonio. VIII. 314
Megen veroverd, door Hohenlo. VII. 458
Megen (*Karel van Brimeu, Graaf van*) word Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Lid van den Raad van Staate. VI. 7. heeft bevel over een Regement knegten. VI. 9. word Stadhouder van Geldersland en Zutfen. VI. 42. houdt de zyde van Oranje tegen Granvelle. VI. 86. weigert de Inquiſitie en Plakaaten te handhaaven. VI. 181. brengt tyding ten Hove van den toeleg der Edelen. VI. 134. geeft der Landvoogdeſſe raad. VI. 135. krygt bevel over eenige nieuw geworven manſchap. VI. 208. doet den nieuwen eed. VI. 212. bezet Utrecht. VI. 214. ſchaft de Preeke af, in Gelderland. VI. 222. trekt op tegen Graave Lodewyk. VI. 273. verdedigt Groningen. VI. 274. word gewond en ſterft. VI. 275, 360
Megen (*Graaf van*), Broeder van den Heere van Hierges, belegert Woerden. VII. 66. verlaat de Stad. VII. 67, 104. helpt Namen verraſſen. VII. 152
Meijery van 's Hertogenbosch, afgeloopen door Maarten van Roſſem. V. 224, 247. orde op de Regeering aldaar. XI. 102
Meinderszoon (*Arend*), Burgemeeſter van Haarlem, begraauwt den Penſionaris de Haan. X. 274. word Regter over Oldenbarnevelt. Hoge-

beets

beets en de Groot. X. 341
Meinard van Ham verzamelt eenig volk tusschen Utrecht en Amersfoort. V. 49. trekt 'er mede naar Oostfriesland. V. 53. zyn oogmerk. V. 53. hy versterkt zig te Appingadam. V. 111, 112. dreigt in Holland te vallen. V. 112. verlieft Appingadam. V. 119
Meister (*Henrik*) wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23
Melanchton (*Filips*) naar Trente gezonden. V. 365
Melis Stoke. Oordeel over hem en zyne Rymkronyke. I. 445 *Aant.* IIde 67, 81, 91, 182
Melo (*Don Francisko de*) wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XI. 316. zyne krygsbedryven. XI. 318, 320, 335
Meun (*Robert van*), Burggraaf, krygt het opperbevel over de Staatsche Ruitery. VII. 166
Mensager (*Nikolaas*) handelt heimelyk over vrede. XVII. 401, 412. zyn geschil met den Graave van Regteren. XVII. 486
Menapiërs, oude Inwooners van het Belgisch Gallie. I. 41. hun Land wordt door de Uzipeeten en Tenkteren ingenomen. I. 42
Mendoza (*Bernardyn de*), Spaansche Gezant in Engeland. zyn yoeleg op Vlissingen mislukt. VII. 376. hy tragt te beletten dat de Nederlandsche gezanten gehoor krygen. VIII. 56
Mendoza (*Don Francisco de*). Zie *Admiraal van Arragon*.
Mendoza (*Filips de*) komt als gyzelaar te Dordrecht. VII. 30
Mendoza (*Jan de*) krygt bevel over Spaansch Krygsvolk. VI. 47
Menning (*Adriaan*) beschuldigd van Beeldenstorm in den Haage. VI. 186. dient Willem den I. te water. VI. 308, 322
Menno Simonsz, Leeraar der Doopsgezinden. V. 71. zyn oordeel over de Munsterfche Herdoopers. V. 100
Mennoniten. naar wien genoemd. V. 71. *Zie* Doopsgezinden.
Meuyn (*Joos de*), Pensionaris van Dordrecht, wegens Holland gemagtigd tot de opdragt der Heerschappye aan Engeland. VII. 90, 91. andermaal derwaards gezonden. VIII. 192, 193. slaat handelling met Spanje voor. VIII. 232. maakt zig verdagt. VIII. 260, 405. wordt van zyn Pensionarisschap verlaaten. VIII. 406. tot Historieschryver van Holland aangesteld. VIII. 406
Meppel (*Jan Kornelisszoon*) wordt Luitenant-Admiraal. XIII. 140
Meppels gewonnen, in 1580. VII. 340
Mepsche (*Jaban*) vervoegt zig, wegens zeker geschil in Stad en Lande, aan de algemeene Staaten. XIII. 342
Merkele (*Gerard van*) wordt Admiraal der Vloote tegen de Oosterlingen. V. 60. bemagtigt een Fransch schip. V. 129
Merode (*Bernard van*), Heer van Rumen, wordt gemagtigd tot de Keulsche Vredehandeling. VII. 279. wordt Oranjes Stedehouder over Friesland. VII. 365. doet afstand van deeze waardigheid. VII. 495
Merode (*Jan van*), Baljuw van Kennemerland, trekt in gezantschap naar Spanje. XIII. 13
Merode (*Richard van*), Heer van Oorschot, wegens Brabant gemagtigd tot de opdragt der

Heerſchappye aan Frankryk. VIII. 55
Merode (*Walraven van*) tragt de uitkeering der goederen van Maltha te verwerven. XII. 28
Meroden (twee) tekenen het Verbond der Edelen. VI. 125
Merous (*Maerten*) helpt den Briele inneemen. VI. 345
Merula (*Engel Willemszoon*) Prieſter te Heenvliet. zyn zonderling einde. V. 408
Merwede (Huis te). Jan de II. Hertog van Brabant, belegert het, vergeefs. III. 162
Merwede (twee Heeren van de) ſneuvelen op een togt in Friesland. III. 260
Merwede (*Dirk van de*). III. 446
Merxem (*Joan van Straalen, Heer van*), wegens Brabant, gemagtigd tot de opdragt der Heerſchappye aan Frankryk. VIII. 55
Meſſen (*Joan van*) eerſte Klerk van den Raadpenſionaris de Witt, om ontrouw geſtraft. XII. 418, 419
Mets vergeefs belegerd door Karel den V. V. 370. aanſlag op deeze Stad. V. 400
Metſelaars. *Zie* Vrye Metſelaars.
Meulen (*Daniel van der*), Koopman te Leiden, doet opening tot Vredehandeling, in 1598. IX. 11
Meulenaar (*Antoni*), Raadsheer te Mechelen, geraadpleegd over 't Ketterſtraffen. VI. 110
Meurs. Aanſlag op deeze Stad. VIII. 424. zy wordt, door Mauris, veroverd. VIII. 470. de Stad en 't Graafſchap worden hem afgeſtaan. VIII. 471. zy wordt ontledigd van bezetting. IX. 25. bezet door de Kleevenaars. IX. 106. ingenomen door Prinſe Maurits. IX. 106. overleg om de Stad en 't Graafſchap tot een Vorſtendom te verheffen. XI. 241
Mey (*Pieter de*) raakt uit en wederom in de Regeering van Rotterdam. XVII. 135
Michielſen (*Michiel*), Schepen van Vliſſingen. XIV. 338
Michielszoon (*Jan*), Predikant te Grootenbroek, houdt briefwiſſeling met Sonoi. VIII. 274
Middagten (*Jan van*), een Gelderſchman, helpt Hoorn verraſſen. IV. 211
MIDDELBURG, in Zeeland. derwaards worden eenige Antwerpſche Monniken gezonden, in 't begin der twaalfde eeuwe. II. 212. Keuren aan deeze Stad, door Graave Willem den I. gegeven. II. 352. zy wordt, door Graave Guy, belegerd. III. 48. verlaaten. III. 49. door deszelfs Zoon, ingenomen. III. 156. of de Leden der Regeeringe aldaar den Beeldenſtorm begunſtigd hebben. VI. 182. de Stad wordt benaauwd, door de Naſſauſchen. VI. 437, 439. Requeſens poogt haar te ontzetten. VI. 459. 't mislukt. VI. 460. de Stad geeft zig over, by verdrag VI. 461. zy is misnoegd op Oranje. VI. 463. VII. 95. Dagvaart aldaar. VII. 139. de Doopsgezinden aldaar gekweld. VII. 210. de Stad treedt ſchoorvoetende in de Utrechtſche Unie. VII. 263 *Aans*. Sinode aldaar, in 1581. VII. 373. de Stad weigert het Plakaat af te kondigen, waarby Filips de II. van zyn regt op de Landen vervallen verklaard wordt. VII. 395. haar beſluit op de

de opdragt der Graafiykheid aan Willem den I. VII. 516 *Aant.* oproer aldaar, na de dood van Willem den II. XII. 145. men ſteekt 'er 't Oranje-vendel uit. XII. 297. opſchudding, in 1672. XIV. 218. Kerkelyke onluſten aldaar. XIV. 446 enz. de Stad ſtemt tegen de werving van zestienduizend man. XV. 210, 213, 215, 216. opſchudding en veranderiug der Regeering aldaar. XVII. 131, 246. Maatſchappyen van Koophandel aldaar opgeregt. XVIII. 225. beweeging aldaar. XX. 70. de Prins van Oranje wordt 'er tot Stadhouder verklaard. XX. 72

Mierlo (*Godefrid van*), tweede Biſſchop van Haarlem, wydt de groote Kerk wederom in. VI. 433

Mierop (*Gerard van*) bewaart het Blokhuis te Ypeſloot. IV. 355

Mierop (*Kornelis van*) vindt Willem den I. alleen, in eene zwaare ziekte. VI. 486

Minorka bemagtigd door de Engelſchen, in 1708. XVII. 323

Mirambeau (*François du Pons, Heer van*), zoekt de Staaten te bevredigen met Anjou. VII. 483

Miranda (*Andreas de*) verlieſt Meurs. VIII. 470

Misnoegden. Zie *Malcontenten.*

Moderatie of maatiging der Plakaaten ontworpen. VI. 151, 152, 157, 161. krygt den naam van *Moorderatie.* VI. 158

Modet (*Herman*) of *Stryker*, Predikant te Utrecht, door Oldenbarneveld beſchuldigd. VIII. 176. doet eene reis naar Engeland. VIII. 190. keert te rug. VIII. 216. wordt gevat en afgezet. VIII. 220. komt wederom in gunſt. VIII. 220

Moens (*Reinoud*), buitengewoone Raad van Holland. VI. 381

Moering (*Kornelis Gerard*), Schout te Gouda, gaat voor in het tekenen van Verzoekſchriften om herſtelling. XX. 135, 304

Moermond, Slot van Jan van Reneſſe, ingenomen. II. 110

Moersbergen (*Adolf van de Waal, Heer van*), gemagtigd om de Regeering van Leeuwaarden te helpen handhaaven. X. 91. heeft kennis van 't voorneemen, om zig van eenige Steden te verzekeren. X. 206, 207. handelt ten huize van Treſel. X. 210. wordt uit de Regeering gezet. X. 234. wykt ten Lande uit. X. 259. wordt gevat. X. 342. verwerft eene ſoort van vergiffenis. X. 372

Moersbergen (*Barthelomeus van de Waal, Heer van*), wegens Utrecht ter algemeene Staatsvergaderinge afgezonden. Moeite hem aangedaan. VIII 182, 191. hy wordt gevat. VIII. 247. geſlaakt. VIII. 247

Mogge van Reneſſe (*Pieter*), Burgemeeſter van Zierikzee, wordt zeer mishandeld, en in verzekering genomen. XX. 75. geſlaakt. XX. 100

Mol, Stadhouder der Leenen van Brabant, beſchuldigd van oproerigheid. VI. 181

Mol (*Jerenimus de*), Heer van Watermaale zyn bedryf te Brugge. VII. 294

Molla (*François*), Koopman te Amſterdam en Reſident van Poolen, wordt gebruikt tot de Vredehandeling. XVI. 321. XVII.

Monnikkendam gewonnen. X. 7
Mom (*Jakob*), om verraad op Tiel, onthalsd. X. 420
Mom (de Ritmeester), eenige Ruiterij naar Amsterdam zullende geleiden, dwaalt van den weg. XIk 95
Momma (*Willelmus*). Onluften over zyn beroep als Predikant te Middelburg. XIV. 446 enz.
Mona (Eiland), met hulp der Bataviereu, gewonnen. I. 98
Mondragon (*Chriſtoffel van*) ontzet Göes. VI. 392. ſlaat de Naſſauſchen by Thoolen. VI. 439. wordt Stadhouder van Zeeland. VI. 440. verdedigt Middelburg. VI. 461. geeft de Stad over. VI. 461. bevordert de vryheid van Aldegonde, de Ryk en nog drie anderen. VI. 462, 464. komt, als gyzelaar, te Dordrecht. VII. 30. bemagtigt Klundert, Fynaart en Ruigenhil. VIII. 62. ook Zierikzee, by verdrag. VII. 99. zyne edelmoedige behandeling van den Baljuw Vosbergen. VII. 99. by poogt de muitery van 's Konings knegten te ſtillen. VII. 102. ontzet Roermonde. VII. 184. belegert Lillo, vergeefs. VIII. 56. herwint de Schanſen om Hulſt. VIII. 358. ontzet Grol. VIII. 424. verſlaat Filips van Naſſau. VIII. 424. ſterft. VIII. 425
Monk (*George*) onderwerpt zig Schotland. XII. 205. raakt ſlaags met Tromp. XII. 238, 239, 240, 241. arbeidt aan de herſtelling van Karel den II. XIII. 6. zyne loosheid. XIII. 7. de toeleg gelukt hem. XIII. 8. hy, nu Hertog van Albemarle, raakt ſlaags met de Ruiter. XIII. 205. wykt. XIII. 209. doet in een' volgenden ſlag de Ruiter wyken. XIII. 210-214
Monmouth (*Jakob*, *Hertog van*) komt in Holland. XV. 225. verwekt een opſtand in Engeland. XV. 297. doet zig voor *Koning* uitroepen. XV. 301. wordt onthalsd. XV. 302
Monnikendam. Biſſchop Willem de II. doet een' ongelukkigen togt derwaards. III. 108. de Stad verzoent zig met Hertoge Albrecht van Saxen. IV. 286. Scheepsſtryd voor deeze Stad IV. 323. de Schout aldaar wearſchuwd de Onroomſchen, VI. 265. de Watergeuzen verraſſen de Stad. VI. 329. zy kieſt 's Prinſen zyde. VI. 364. Prins Maurits verſtelt 'er de Wet, in 1618. X. 266. bezending derwaards, in 1650. XII. 76. verandering der Regeeringe, in 1748. XX. 313
Monſter (de Jonge *Gerard van*) ſneuvelt te Schagen. II. 262
Monſter (*Maurinus van*). II. 259
Monſtering van 't Krygsvolk te water geſchiedde door Schouten en Burgemeeſters. V. 44
Monſtering van 't Krygsvolk, in 1651, geregeld. XII. 187
Montaigue, ſedert *Graaf van Sandwich*, zeilt met eene Engelſche Vloot naar de Zond. XII. 476. keert te rug naar Engeland. XII. 479. haalt Karel den II. uit Holland af. XIII. 8, 9. paſt op de Smirnſche Vloote. XIII. 157
Monthas (*Jan Barthen de*) in bezending naar Frankryk. XIII. 478. Kommiſſaris der Ruiterye geworden, krygt laſt om de Betuwe te bezetten. XIV. 31. verlaat

laat deezelve. XIV. 31. vonnis tegen hem geveld XIV. 63. hy verdedigt zig. XIV. 64. hy woont een Franschen togt naar Woerden by. XIV. 226. is verdagt van een aanslag op Sas van Gend. XIV. 261

Monte (Camille del) geslaagen. VIII. 128

Monte (Joan Baptista del) slaat het ontzet van Haarlem. VI. 428. overvalt de Staatschen by Burgerhout. VII. 272

Montecuculi (Ernst, Graaf van) wordt gevangen. VIII. 436. valt in de Veluwe. XI. 97

Montecuculi (Graaf van). zyne krygsbedryven in den oorlog des jaars 1672. XIV. 240, 278

Montenez (Pedro) voert bevel over eenige zwaar gewaapende Spanjaards. VI. 240

Monterei en Fuentes (Don Juan Domingo de Zuninga, Graaf van), wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XIII. 469. handeling met hem. XIV. 127. zyne ontmoeting met de Groot. XIV. 260, 261

Montesdocha (François), Bevelhebber te Maastricht, gevat. VII. 111

MONTFOORT (Slot te) gestigt. II. 265. aan Herman van Woerden verpand. III. 14. hem ontweldigd. III. 38. Jan, Burggraaf van Montfoort, beoorloogt Jan van Beijeren. III. 439. Zie *Jan, Burggraaf van Montfoort*. 't Slot wordt bemagtigd, door Albrecht van Saxen. IV. 263, 266

Montfoort (Willem van), Drost van Hattum, tragt de Stad aan Parma te leveren. VII. 360. wordt onthalsd. VII. 361

Montigni (Emmanuel van Lalaing, Heer van) voert bevel over 't Krygsvolk der Malcontenten. VII. 221, 269. verzoent zig met den Koning. VII. 271. bemagtigt Lens. VII. 452. komt voor Duinkerken. VII. 489. zyn aanslag op Thoolen mislukt. VIII. 289

Montigni (Floris van Mommerancy, Baron van) wordt Stadhouder van Doornik en het Doornikſche. VI. 42. trekt naar Spanje, in 1561. VI. 72. keert te rug. VI. 72. houdt de zyde van Oranje tegen Granvelle. VI. 72, 86. zyne bruiloft. VI. 121. hy weigert de Inquisitie en Plakaaten te handhaaven. VI. 131. trekt naar Spanje. VI. 155. zyne handeling aldaar. VI. 157. 161. hy schryft herwaards, wegens 's Konings misnoegen. VI. 195. wat men met hem voorhadt. VI. 196. zyn dood. VI. 246

Montpensier. Zie *Charlotte van Bourbon.*

Mook (Jan), Schoutte Enkhuizen. zyn verschil met de Regeeringe. XII. 286. hoe 't met hem afliep. XII. 295

Moor (Jooſt de) verslaat Fredrik Spinola. IX. 157. wordt gevaarlyk gewond. IX. 158

Moord van Parys van 1572. VI. 388

Morgan (de Kolonel *Thomas*) verdedigt Rynberk. VIII. 134. misleidt Parma. VIII. 290. zyn togt naar Thoolen. X. 135. hy wordt gekwetst. XI. 154

Morgensprааken. zo werden de Byeenkomsten der Gilden genaamd.

naamd. IV. 52
Morgentalen, zo noemde men de verponding op de Landeryen. V. 134
Morinen, oude Inwooners van het Belgiſch Gallie. I. 41
Moſterd (*Reinier*) Amſterdammer, neemt eene party Gelderſchen gevangen. IV. 355
Moſterd (*Willem*) wordt door Sonoi aangeſteld tot Regter over eenige Roomſchgezinden. VII. 55. handelt voor hem in Engeland. VIII. 275
Mouilliere (*Antoni van Lalaing, Heer van la*), van Mechelens wege gemagtigd tot de opdragt der Heerſchappye aan Frankryk. VIII. 30, 56
Moulin (*Pieter du*) voorziet Willem den III. van 't Staatnieuws in Engeland. XIV. 342. wordt Gouverneur van Suriname. XIV. 343
Muiden of *Amuda*. Tol aldaar der UtrechtſcheKerke geſchonken. II. 121. verdrag wegens Muiden. III. 39. Floris de V. op 't Slot aldaar gevangen. III. 78. van daar vervoerd. III. 80. 't wordt door Biſſchop Willem bemagtigd. III. 97. door Biſchop Jan den IV. III. 286. door Biſſchop Arnold. III. 307. door Karel van Gelder. IV. 354. ingenomen en verlaaten, door Sonoi. VII. 98. de Stad neemt voldoening van den Prinſe van Oranje. VII. 133. 't Slot aldaar verzekerd tegen Leiceſter. VIII. 205. Joan Maurits bezet de Stad, in 1672. XIV. 40. Sluis aldaar gelegd. XIV. 324
Muis van Holy (*Arend*), Burgemeeſter van Dordrecht, raakt uit de Regeering. XV. 279. XVI. 58
Muis van Holy (*Hugo*), Schout van Dordrecht, in bezending naar Amſterdam. X. 114, 138. beweegt Maurits om te Dordrecht geene verandering in de Regeering te maaken. X. 281. wordt tot het onderzoek van Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot gemagtigd. X. 296. en tot Regter over dezelven. X. 341
Muis van Holy (*Jakob*) brengt Dordrecht over aan 's Prinſen zyde. VI. 367. wordt Raad nevens den Prinſe. VI. 399
Muis (*Jakob*) bewerkt de nadere vereeniging, in Gelderland. VII. 248, 250
Muitery van 't Spaanſch Krygsvolk te Haarlem. VI. 444. te Antwerpen. VI. 471. in Schouwen. VII. 102. te Bruſſel. VII. 103. in verſcheiden' Steden. VIII. 350, 380. onder de Italiaanſche benden. VIII. 403, wordt door de Staatſchen geſtyfd. VIII. 403. nieuwe muitery, in 1597. VIII. 491. in 1598. IX. 9, 45, 64. in 1601. IX. 103. in 1602. IX. 120. in 1606. IX. 217. in 1609. IX. 459
Muitery van 't Staatſch Krygsvolk. VI. 450. VII. 376. van 't Scheepsvolk onder Treslong. VII. 501. van 't Scheepsvolk, te Rotterdam. VIII. 205. van 't krygsvolk, in verſcheiden' Steden. VIII. 270 enz. 308, 350
Mulart, Droſt van Lingen, neigt naar Spanje. VII. 341
Muller (*Lazarus*) werpt zig in Haarlem. VI. 410, 411
Munſter door de Herdoopers o-ver-

verweldigd. V. 71. door den Biſſchop belegerd. V. 73. hongersnood binnen deeze Stad. V. 82. die, by verraſſing, ingenomen wordt. V. 83
Munſter (Chriſtoffel Bernard van Galen, Biſſchop van) Oorſprong der oneenigheid tuſſchen de Staaten en hem. XIII. 79. twiſt over Bevergerne afgedaan. XIII. 79. de Staaten ſteeken zig in een geſchil tuſſchen hem en de Stad, welk eindelyk bygelegd wordt. XIII. 80-85. de Stad wordt op nieuws belegerd. XIII. 86. door de Staaten met geld ondersteund. XIII. 87. geheel in 's Biſſchops magt gebragt. XIII. 88. hy maakt zig meeſter van de Ellerſchanſe. XIII. 89. vordert Borkelo te rug. XIII. 89. verklaart den Staaten den oorlog. XIII. 171, 174. bemagtigt verſcheiden' Plaatſen. XIII. 174. valt in Drente. XIII. 175. geeft voor, alleen tegen de tegenwoordige Regeering te oorloogen. XIII. 176. zyne verdere krygsbedryven. XIII. 201. men maakt vrede met hem. XIII. 201, 202. zyn voorneemen om de Staaten op nieuws te beoorloogen ontdekt zig. XIV. 5, 12. hy verklaart hun den oorlog. XIV. 27. belegert Groningen, vergeefs. XIV. 130, 131. ruimt de gewonnen Plaatſen. XIV. 285. maakt vrede met de Staaten. XIV. 304
Munſterſche Vredehandeling. *Zie* Vredehandeling te Munſter.
Munt. Regt der Munte, door Otto den I. geſchonken aan de Utrechtſche Kerke. II. 120.
Munt der Graaven. III. 45, 46. onderzoek over het Regt der Munte, in Holland. III. 245. alleen te Dordrecht te houden. III. 426. grof en ſchielyk afgezet; door Maximiliaan. IV. 260. afzonderlyke, in Zeeland begonnen. VII. 323. van roozenobels, te Amſterdam. VIII. 146. Weſtfrieſche munt. VIII. 322.
Munt, in 1672; te Amſterdam. XIV. 203
Munter (Joan), Raadsheer in 't Hof. XV. 259
Munter (Kornelis), Sekretaris van Amſterdam. XV. 190
Muſch (Kornelis), Griffier der algemeene Staaten, belet de Spaanſche Gevolmagtigden het doen van een' keer door de Steden. XI. 172. handelt met Don Martin Axpe van vrede. XI. 214. ſtelt een merkwaardig Beſluit van Zomermaand 1650 op. XII. 68. ook zeker Geſchrift, uit den naam van Willem den II. XII. 194. ſterft. XII. 194
Muskovie. Gezantſchap van daar aan de Staaten. X. 80. en van de Staaten derwaards. X. 96. handeling der Staaten met den Grootvorſt Michael Fedorowitz. XI. 165. en met zyn opvolger Alexis. XII. 18
Myle (Adriaan van der) wordt Lid ven den Landraad. VII. 23. gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 29. en te Gend. VII. 109, 110. komt te Amſterdam. VII. 204. wordt tot de Keuiſche Vredehandeling gemagtigd. VII. 279
Myle (Arend van der), Burgemeester van Dordrecht, voorkomt aldaar den Beeldenſtorm. VI. 187

Mylc (*Kornelis van der*), Slotvoogd te Gouda, voorkomt aldaar den Beeldenstorm. VI. 187. geeft het Slot op. VI. 366
Mylc (*Kornelis van der*) in gezantschap naar Frankryk. X. 38, 41. naar Venetie. X. 45. poogt den Advokaat te doen ontslaan. X. 258. wykt ten Lande uit. X. 259. wordt van zyne waardigheden ontzet. X. 387, 390. keert hetwaards. X. 390. wordt verdagt gehouden. X. 462. komt wederom in den Hage woonen. XI. 44
Mylpaalen der oude Romeinen. I. 152 *dant.*

N.

Naaktloopers, te Amsterdam. V. 74, 88
Naaldwyk (*Adriaan van*) helpt Hoorn verrassen. IV. 211
Naaldwyk (*Hugo van*). II. 361
Naaldwyk (*Willem van*) sneuvelt. III. 260. Zie *Jan van Naaldwyk.*
NAARDEN, door de Utrechtsche Ruiters ingenomen. IV. 203. door Graave Willem van den Berge VI. 368. Aanslag op de Stad. VI. 403. zy geeft zig op aan Don Fredrik. VI. 404. moord aldaar. VI. 405. raadpleegingen op 't versterken deezer Stad. XIII. 360. XV. 36. zy wordt door de Franschen ingenomen. XIV. 39. aanslag des Prinsen van Oranje op de Stad. XIV. 226. hy verovert dezelve, in 1673. XIV. 272
Naersen (*Leonard van*) te Rotterdam verdagt van oproerigheid, in 1653. XII. 281. maakt beweeging, in 1672. XIV. 76, 77. wordt door de burgery tot Vroedschap benoemd. XIV. 115. door den Prinse verkooren. XIV. 194
Nabalia of *Naaupaale*. Stroom. I. 181
Neranus (*Theophilus*) helpt de lyken der Witten sneemen. XIV. 178. raakt, nevens *Samuel* en *Isaak Neranus*, over zeker gedigt, in moeilykheid. XIV. 221, 222
Nagel (*Willem*) Baljuw van Kennemerland, yvert voor Vrouwe Jakoba. III. 472
NAMEN. 't Kasteel aldaar verrast, door Don Jan. VII. 152. de Stad en 't Kasteel gewonnen, door de Franschen, in 1692. XVI. 177-181. heroverd door Koning Willem. XVI. 282 enz. gewonnen door de Franschen, in 1746. XX. 31
Nancy door Hertoge Karel bemagtigd. IV. 156. verlooren. IV. 159. op nieuws belegerd. IV. 159. Slag by deeze Stad. IV. 160
Narsius (*Joannes*), Remonstrantsch Predikant, raakt in hegtenis. X. 447. ontkomt. X. 447
NASSAU. de Vorsten uit deezen huize worden, in 1654, tot Ryksvorsten verheeven. XII. 391. Zie LODEWYK, JAN, ADOLF, HENRIK, WILLEM enz.
Naves (*Heer van*), Stedehouder van Mansfeld, ontvangt Don Jan te Luxemburg. VII. 124
Nederhorst (*Godard van Rheede, Heer van*), gemagtigd tot de Munsterssche Vredehandeling. XI. 405. weigert het Verdrag te tekenen. XI. 457. geschil hierover. XI. 478, 479

NEDERLANDEN. de meeſten en aanzienlykſten komen aan Hertoge Filips van Bourgondie. III. 507. hy doet hulde, wegens dezelven, aan Keizer Fredrik den III. III. 549. ontwerp van eene Unie, tuſſchen dezelven. V. 101. men zoektze als één Provincie te doen aanmerken. V. 5, 137. geſchil over derzelver onderhoorigheid aan het Duitſche Ryk. V. 301. uitſpraak deswege. V. 313. in Holland, met moeite aangenomen. V. 316. hoe zy, eindelyk, van alle verbindtenis aan 't Ryk vry geraakt zyn. V. 321. Karel de V. verklaart, dat zy nooit zullen konnen van een geſcheiden worden. V. 343. ſtaat derzelven, ten tyde der Overdragt. V. 439. zy worden, door de Spaanſche Inquiſitie, ſchuldig verklaard aan gekwetſte Majeſteit. VI. 265. ontwerp omze tot een Koningkryk te verheffen. VI. 266. ſtaat derzelven in den aanvang der Land. voogdye van Requeſens. VI. 458. de meeſten neemen Anjou tot Vorſt aan. VII. 403 enz. derzelver ſtaat na de dood van Willem den I. VIII. 12

NEDERLANDEN (OOSTENRYKSCHE). Verdrag van Onzydigheid derzelven, door Frankryk voorgeſlaagen. XVIII. 113-116. in 't jaar 1733, geſlooten. XIX. 159. ſtaat derzelven, in 1746. XX. 36

NEDERLANDEN (SPAANSCHE). handeling over eene verdeeling derzelven. XIII. 111, 113, 117. gronden van het regt der Koninginne van Frankryk op dezelven. XIII. 113. gerugt van een afſtand derzelven. XV. 294. ſtaat dezelven, in 1712. XVII. 435. in 1714. XVIII. 46. regten op de in- en uitgaande waaren aldaar geregeld. XVIII. 7.

NEDERLANDEN (VERENIGDE) ſluiten de Unie van Utrecht, in 1579. VII. 251 *enz.* zweeren Filips den II. af. VII. 392 enz. welvaart derzelven, in 1587. VIII. 224. in 1590. VIII. 353. ſtaat derzelven na de dood van Willem den III. XVII. 130

Nederſtigt, of 't *Land van Utrecht*. men arbeidt, om het aan Holland te doen hegten. IV. 494. het wordt onder éénen Stadhouder met Holland gebragt. V. 131.

Nedſyr. Zie *Noodvuur.*

Nehalennia, Godin van de zeevaarende Ingezetenen der Nederlanden, van ouds. I 25, 26

Nek (*Jakob Kornelis van*) doet eene der eerſte reizen uit Holland naar Oostindie. IX. 138

Nek (*Lambert van*) in bezending naar den Briele. XIX. 360

Nelleſtein (*Joan*), Burgemeeſter van Utrecht. XIV. 348

NERO houdt de Bataviſche Lyfwagt aan. I. 95. die een' toeleg op zyn leeven wreekt. I. 99. hy doorſteekt zig. I. 202

Nerviën, inwooners van het Belgiſch Gallie, door Cezar overheerd. I. 40

Nes (*Aart van*) woont een' zeeſlag by, tuſſchen Blake en Tromp. XII. 234. raakt in een ſcherp gevegt met de Engelſchen. XIII. 158. nog eens, in 1667. XIII. 263

Nes (*Frans van*) zet den Beeldenſtorm aan te Schoonhoven. VI. 186

Nes

Nes (*Jan van*) *de Oude*, Kapitein ter zee, ſneuvelt. XIV. 13
Netbenus (*Matthias*), Profeſſor te Utrecht, van zyn ampt verlaaten. XIII. 53
Neumeiſtern (*Erdman*), Lutherſch Predikant te Hamburg. Zyne hevigheid tegen de Gereformeerden. XVIII. 261
NEUZE (TER) geſterkt door Hohenlo. VII. 491. veroverd door de Franſchen, in 1747. XX. 105
Neyen (*Maarten*) ſmeedt een' aanſlag om Antwerpen aan 's Prinſen zyde over te brengen. VII. 14. vlugt. VII. 15
Neyen (*Pater Jan*) komt in den Haage van vrede handelen. IX. 245, 249, 250, 251. dringt op 't opontbieden der Vloote. IX. 258. zoekt den Griffier Aarſens om te koopen. IX. 271, 282, 283. brengt eene nadere bekragtiging der Wapenſchorſinge herwaards. IX. 285-288, 289. wordt tot de handeling gevolmagtigd. IX. 320, 336. reiſt naar Spanje. IX. 343
Nicolai (*Adriaan*), Kanſelier van Gelderland, wordt Lid van den Raad der Beroerten. VI. 251. komt 'er zeldzaam in. VI. 252
Nicolai (*Arnoud* of *Arend*), gewoone Raad van Holland. VI. 381. wordt Lid van den Hoogen Raade. VII. 451. wordt gemagtigd om de voorwaarden der inhuldiging van Willem den 1. te ontwerpen. VII. 518
Nidek (*Gysbert Rudolf van*), Advokaat der Weſtindiſche Maatſchappye, handelt te Lisbon. XII. 381
Nieda, zie *Noda*.
Niellius (*Karel*), Remonſtrantſch Predikant. X. 389. wordt naar Loeveſtein gevoerd. X. 447. ontkomt uit de hegtenis. XI. 144
Nierop (*Albrecht*), een der Regteren van Kornelis de Witt. Verhaal ten zynen laſte. XIV. 157. hy wordt gemagtigd tot het veranderen der Regeeringe. XIV. 197, 199, 201
Nieuwburg (*Filips Lodewyk, Paltsgraaf van*) beweert regt te hebben op de Kleefſche nalaatenſchap. VIII. 417. X. 8
Nieuwburg (*Filips Willem, Hertog van*). zyn misnoegen op de Staaten. XII. 14. XIII. 78
Nieuwburg (*Wolfgang Willem, Paltsgraaf van*) bevordert zyn regt op de Kleefſche nalaatenſchap. X. 8. de Staaten houden zyne zyde. X. 9. hy handelt met hen in den Haage. XI. 129. ſlaat voor om Maaſtricht den Keizerſchen in handen te ſtellen. XI. 155
Nieuwdorp, verbrand door Floris den III. II. 268
Nieuwenaar (*Adolf, Graaf van*) en Meurs, wordt Stadhouder van Gelderland. VII. 505. tragt zig, vergeefs, te verzekeren van Nieuwmegen. VIII. 71. werpt volk in Arnhem. VIII. 72. verraſt Nuis. VIII. 74. raakt met Taſſis in gevegt by Amerongen. VIII. 74. wordt, by voorraad, Stadhouder van Utrecht. VIII. 99. bemagtigt twee Schanſen. VIII. 99 kwelt Nieuwmegen. VIII. 99. wordt hoofd van Leiceſters Kamer van geldmiddelen. VIII. 156. vordert den Utrechtſchen een' nieuwen eed af. VIII. 167. werft in Duitſchland. VIII. 184. raakt in den gemee-

meenen haat. VIII. 242. bewerkt verandering in de Regeering VIII. 295 enz. vernieuwt de Wet, met overleg der Staaten. VIII. 309. komt 'ongelukkiglyk aan zyn einde. VIII. 309

Nieuwendoorn, Slot in Weſtfriesland. III. 44. geſlegt. III. 99

Nieuwendorp of *Nieuwburg*, Slot by Alkmaar. III. 44

Nieuwerbrugge. Pain & Vin verlaat de poſt aldaar. XIV. 236

Nieuwerſluis, Schans aldaar herſteld, in 1745. XX. 16

Nieuwkerk op de Veluwe. Kerkberoering aldaar. XX. 377

Nieuwland (*Nikolaas a nova terra* of *van*), wordt Biſſchop van Haarlem. VI. 65, 70

Nieuwmegen. Hof aldaar, door Karel den Grooten geſtigt. I. 420. door de Noormannen verbrand. II. 85. nog eens door Godefrid, Hertoge van Lotharingen. II. 161. de Stad wordt aan Gelder gehegt. II. 384. de Ooſtenrykſchen zoeken haar te verraſſen. IV. 344. zy wordt byna verraſt, in 1584. VIII. 19. in 1585, aan de Spaanſche zyde overgebragt. VIII. 71. gekweld door den Graave van Nieuwenaar. VIII. 99. Schenks aanſlagen op de Stad. VIII. 137, 307. zy wordt bemagtigd door Prinſe Maurits. VIII. 359. die 'er de Wet verſtelt. VIII. 360. in 1618, wordt 'er ook, buitenstyds, verandering in de Regeering gemaakt. X. 195-198. Holland zoekt de herſtelling der ontſlaagen Regenten, vergeefs, te verwerven. X. 198. de Stad maakt de zwaarigheid om de goederen der Ridderen van Maltha uit te keeren. XII. 28. Willem de II. verſtelt aldaar de Wet. XII. 69. de Stad neemt, na zynen dood, het regt hiertoe wederom aan zig. XII. 138. zy wordt bemagtigd door Turenne. XIV. 92. tot handelplaats over de Vrede verkooren. XIV. 369. opſchudding en verandering der Regeeringe aldaar. XVII. 137, 140, 243, 304. toeleg der Franſchen op de Stad. XVII. 160. beweeging aldaar, in 1747. XX. 151. verandering der Regeeringe, in 1748. XX. 315

Nieuwpoort in Holland verraſt, door de Gelderſchen. IV. 398. ontvangt voldoening van den Prins van Oranje, in 1577. VII. 138

Nieuwpoort in Vlaanderen verjaagt de Franſchen, in 1582. VII. 474. valt Parma in handen. VII. 490. Maurits ſlaat 'er 't beleg voor. IX. 78. merkwaardige ſlag by deeze Stad, in 1600. IX. 79-87. 't beleg wordt opgebroken. IX. 88. de Franſchen winnen de Stad, in 1745. XX. 13

Nieuwpoort (*Willem*), Vroedſchap van Schiedam, wegens Holland in bezending naar Friesland en Stad en Lande. XII. 130. en naar Zeeland. XII. 188. wordt benoemd tot de Vredehandeling met Kromwel. XII. 257. of hy Kromwel tot zekere verandering in Engeland hebbe aangezet. XII. 259. hy doet een' keer naar Holland. XII. 264, 307, 316. handelt bedektelyk met de Witt. XII. 279, 280. keert naar Londen. XII. 309. Friesland vordert hem ter ſtraffe. XII. 337. hy verklaart, by eede,

eede, Kromwel de Akte van Uitsluiting niet in den mond gegeven te hebben. XII. 369. syne handeling in Engeland. XII. 430, 472. XIII. 4. wat hy van Kromwels Zoonen gevoelde. XII. 471. hy keert te rug in Holland. XIII. 10. handelt aldaar met eenige geweeken Engelschen. XIII. 168. wordt in een oproer te Schiedam gevat. XIV. 78

Nieuwpoort (*Willem*) naar Frankryk gezonden. XVI. 441. op zyne Hofstede wordt van vrede gehandeld. XVII. 289. zyne gedagten over 't aanstellen van eenen Stadhouder. XVIII. 128

Nieuwstad (*Jakob van*), Schepen van Alkmaar, wegens Holland in bezending naar Zeeland XII. 227. naar Enkhuizen. XII. 288

Nikker (*Jan Pietersoon*), Burgemeester van Briele, stemt de eerste tot de overgave der Stad, in 1572. VI. 343, 344

Nikolaas van Cusa (Kardinaal). hoe hy, hier te Lande, de Aflaaten predikte. IV. 33. wat hy deedt, tot verbetering der zeden. IV. 34. hy heelt de scheuring der Utrechtsche Kerke. IV. 35

Nikolaas Peteriot, *Heer van Granvelle*, woont de Vredehandeling te Madrid by. IV. 461. bewerkt een verbond met den Hertoge van Gulik en met den Koning van Deenemarke. V. 262. zyn lift, om S. Difier te doen opgeeven. V. 271. hy woont de Kerkvergadering van Trente by. V. 362. hy sterft. V. 357

Noda, oude scheidpaal van 't Nedersticht. II. 246. *Aant.* ook de *Grebbe* genaamd. II. 248, 360

Noirkarmes (*Filips van S. Aldegonde*, *Heer van*), Stedehouder des Markgraafs van Bergen over Henegouwen. VI. 205. bezet Doornik en Valenchyn. VI. 209. doet eenige Leeraars ter dood brengen. VI. 209. bezet Maastricht, 's Hertogenbosch en Amsterdam. VI. 232. begroet Alva. VI. 246. wordt Lid van den Raad der Bergeerten. VI. 251. helpt Haarlem belegeren. VI. 414. krygt het bewind over den oorlog in Holland. VI. 456. *Aant.* tragt naar Gouda door list. VI. 465. doet opening tot bevrediging. VI. 478. sterft. VI. 478

Nominatien. Of en hoe verre de Stadhouder regt hebbe, om daarop onderzoek te doen. XV. 263, 270, 274

Noodwaar. wat 'er door berekend werdt. I. 395 *Aant.*

Noord (*Olivier van*) zeilt om den Aardkloot. IX. 180

NOORDHOLLAND. wat men 'er, oudtyds, door verstondt. III. 161. het onderwerpt zig den Vlaamingen. III. 161. wordt 'er van verlóst. III. 165

NOORDERKWARTIER. Moeite aldaar over 't stuk der Regeeringe. VII. 6, 9. deszelfs aandeel in de gemeene Lasten nader geregeld. XIII. 360

Noordwyk. Geweldenaaryen aldaar, door de Deenen gepleegd. II. 35

Noordwyk (*Everard van*) sneuvelt te Schagen. II. 262

Noordwyk (*Nikolaas van der Beekhorst*, *Heer van*) in gezantschap naar Frankryk. X. 425, 495

Noormannen. Zie *Deenen*.

Nort (*Karel van der*) verdedigt Oost-

Oostende. IX. 108, 162. wordt Stedehouder van Fredrik Henrik in Staatsch Vlaanderen. IX. 169. beschermt Sluis. IX. 207
Noricum. I. 181 *Aant.*
Norrits (*Eduard*), Bevelhebber van Oostende, verovert Blankenburg en andere Schansen. VIII. 385
Norrits (*John*), Kolonel van een Regement Schotten in Staatschen dienst, VII. 225. poogt Steenwyk te ontzetten. VII. 360, 362, 363. 't gelukt hem. VII. 364. hy tast de Rennenbergschen aan, VII. 366. wordt door Verdugo geslaagen. VII. 387. zyn aanslag op Deventer. VIII. 199. hy keurt der Staaten handeling goed. VIII. 313
North doet eenige Utrechtschen ter Stad uit zetten. VIII. 166 is verdagt, dat hy de Engelschen in Holland laat stroopen. VIII. 200
Noue (*François de la*) wordt Veldmaarschalk over 't Leger der Staaten, onder Bossu. VII. 224. overvalt La Motte by Duinkerken. VII. 272. poogt, vergeefs, Maastricht te ontzetten. VII. 273. bemagtigt Wayvyk. VII. 277. Imbise doet hem Gend ruimen. VII. 289. hy neemt Ninove in. VII. 317. wordt gevangen. VII. 318
Noviomum, nu *Nuis*. I. 135 *Aant.*
Nuinbem, Drossaard van Hoorne, Yfselstein, en Buuren, teekent het Verbond der Edelen. VI. 126
Nuis belegert door Hertoge Karel, IV. 149. verlaaten. IV. 152. verrast door Nieuwenaar. VIII. 74. belegerd en stormenderhand veroverd, door Parma. VIII. 131-134
Nutzel (*Karel*), Keizerlyke Gezant, raadt de Staaten tot vrede. VIII. 478
Nyenburg (*Dirk van der*) door Alva, tot Advokaat van Holland, aangeprezen. VI. 307. wordt Lid van den Hoogen Raade, in 1582. VII. 451
Nyenburg (*Jan Janszoon van der*) helpt het Marktschip van 's Hertogenbosch winnen, in 1570. VI. 323
Nyenburg (*J. van*), in bezending naar Friesland en Stad en Lande, op 't stuk der *Harmonie*. XIII. 336
Nyenoord (*Wigbold van Eysum, Heer van*). VII. 238. verdryft de Rennenbergschen uit Winsum. VII. 366. sterkt Otterdum. VII. 492
Nyenrode (*Kornelis van*) beschuldigd, wegens den Beeldenstorm te Utrecht. VI. 184.
Nyenrode (*Willem van*) handelt ten huize van Tresel. X. 210, 217
Nyveld (*Jakob van Zuilen van*), Schout te Rotterdam, raakt in moeite. XVI. 122 enz.
Nyveld (Jongkheer *Willem van Zuilen van*) beschuldigd, wegens den Beeldenstorm te Utrecht. VI. 184. dient onder Brederode. VI. 211. wordt geslagen. VI. 233. gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 20. en te Gend. VII. 109, 110. wordt Slotvoogd te Muiden. VII. 133. gezonden naar Engeland. VIII. 102. loopt gevaar van geligt te worden. VIII. 262
Nyveld (*Willem van*). Zie *Aartsbergen.*

O.

O.

Obdam (. . . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. verzelt Oranje op den togt van 1568. VI. 286
Obdam (*Jakob van Wassenaer, Heer van*) berent Venlo. XVII. 165. woont het beleg van Bon by. XVII. 183. zyn beleid in 't gevegt by Ekeren. XVII. 187 enz. Zie voorts op *Wassenaer*.
ODOKAR (Graaf) zyn twist met Koning Zwentibold. II. 101. hy wordt binnen Durfos belegerd. II. 101. zoekt hulp by Karel den Eenvoudigen. II. 102
Odyk (*Willem van Nassau, Heer van*) bekomt een aanzienlyk ampt in Engeland. XIII. 45. vertoont den persoon van Willem den II. als eerste Edele van Zeeland. XIII. 339. wordt aan Lodewyk den XIV. gezonden. XIV. 46. keert te rug. XIV. 101. wordt tot de Nieuwmeegsche Vredehandeling gemagtigd. XIV. 369. trekt, in buitengewoon gezantschap, naar Frankryk. XV. 3, 4. naar Engeland. XVI. 21, 31. zyne handeling aldaar. XVI. 23, 27, 35. hy wordt tot de Haagsche Byeenkomst gemagtigd. XVI. 103. in buitengewoon gezantschap naar Frankryk gezonden. XVII. 4. hy slaat voor om Koning Willem te Middelburg een eerenbeeld op te regten. XVII. 117. wordt van den staat van eerflen Edele vervallen verklaard. XVII. 148
Odyke (*Lubbert van*). II. 247
Oem (*Willem*) handelt in Holland, over vrede, in 1576. VII. 169
Oervede, wat 'er door verstaan werdt. III. 371
Offa, Koning van Mercie. zyn geschil met Karel den Grooten. I. 436
Ogle (*Joan*), Bevelhebber der bezettinge van Utrecht, gedreigd met gevangenis X. 31. handeling der Hollandsche Gemagtigden met hem. X. 220, 230, 231, 293, 294
Oirvede. wat 'er door verstaan werdt. III. 371
Oldenbarneveld (*Joan van*) trekt op om Haarlem te helpen ontzetten. VI. 427. weigert, als Regter, te zitten over eenige Roomschgezinden. VII. 59. wordt gemagtigd tot de handeling over de Utrechtsche Unie. VII. 250. tot het ontwerpen van de voorwaarden der inhuldiging van Willem den I. VII. 518. en tot de opdragt der Heerschappye aan Engeland. VIII. 90. hy wordt Advokaat van Holland. VIII. 122. zyne wedde. VIII. 122. Leicester ontbiedt hem; doch hy verschynt niet. VIII. 169. spreekt met den Graave. VIII. 176, 177. wil zyn ampt nederleggen. VIII. 218. behoudt het. VIII. 219. Leicester vaart tegen hem uit. VIII. 237. zoekt hem te ligten. VIII. 240. hy bestraft de Predikanten. VIII. 250. handelt met Medenblik. VIII. 273. brengt te wege dat Prins Maurits Stadhouder van Utrecht wordt. VIII. 332. wordt, door de Staaten, beschonken. VIII. 344. bearbeidt de Kerkenorde van 1591. VIII. 362. zyne handeling in Frankryk. VIII.

VIII. 494, 497, 498. en in Engeland. VIII. 499. hy vat agterdogt op tegen Maurits. IX. 86. X. 248. de Admirant spreekt met hem van vrede. IX. 118. hy moedigt de togten door 't Noorden naar China aan. IX. 140. reist in gezantschap naar Engeland. IX. 154. houdt de opregting eener Westindische Maatschappye tegen. IX. 229. neigt tot eene redelyke vrede met Spanje. IX. 241. beweegt Maurits om in het openen der handelinge te bewilligen. IX. 244. ontdekt den toeleg van Henrik den IV. op de heerschappy over den Vereenigden Staat. IX. 266. bevordert het opontbieden der Vloote. IX. 281. verwyt Verreiken het omkoopen, door Neyen ondernomen. IX. 282. doet de meeste Leden neigen tot vrede. IX. 284. ongenoegen tusschen Maurits en hem. IX. 284. hy wordt gemagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321, 336. yvert voor de behoudenis der Vaarte op Oostindie. IX. 332. haalt Maurits over tot bewilliging in 't verlengen der Wapenschorsinge IX. 346. ontdekt de Spaansche Huwelykshandeling in Engeland. IX. 354. beweegt Maurits om de krygskosten te hoog te begrooten. IX. 366. neigt tot Bestand. IX. 366. Henrik de IV. zoekt hem te winnen. IX. 367. en bevordert zyne Zoonen in Frankryk. IX. 368. hy ontvangt een geschenk van den Koning. IX. 368. onderzoek, of en hoe verre hy zig hierin vergreepen hebbe. IX. 369. gerugten ten zynen nadeele. IX. 385. hy beantwoordt de Spaansche scherp, by 't afbreeken der handelinge. IX. 387. Maurits schynt hem te verdenken van Spaanschgezindheid. IX. 389. schimpschriften tegen hem gestrooid. IX. 411. hy legt zyn ampt neder. IX. 412. aanvaarde het wederom. IX. 412. zyne bedenkelykheid op de handeling der Zeeuwen. IX. 414. Jeannin verzoent Maurits wederom met hem. IX. 423. hy houdt het sluiten van een lang Bestand zonder erkentenis van der Staaten vryheid tegen. IX. 430. draagt zorg, dat Prins Maurits schadeloos gesteld worde. IX. 447. zyn groot gezag. IX. 451. hy schynt voor 't vermeerderen van 's Prinsen aanzien te neigen. IX. 454. verandert van gedagten. IX. 454, 455. zoekt vrede te houden onder de Predikanten. X. 54 dringt op 't invoeren der Kerkenorde van 1591. X. 58. schynt de Remonstranten te begunstigen. X. 58, 59, 142. brengt te wege, dat Jakob de I. tot verdraagzaamheid raadt. X. 60. nadeelige gerugten van hem. X. 82, 176. misnoegen van François van Aarsens tegen hem. X. 82. hy bearbeidt, aan 't Engelsche Hof, de herlevering der verpande Steden. X. 99, 102-105. verzoekt Prins Maurits, dat hy de besluiten der Staaten op het Kerkelyke helpe handhaaven. X. 150. is bedugt voor ongewoone verandering der Regeeringe. X. 159, 160, 161. bevordert de aanneeming der Waardgelders,

ders. X. 168. spreekt met Uitenbogaard over de Sinode. X. 179. tragt, vergeefs, naar ontslag van zyn ampt. X. 186. schimpschriften tegen hem gestrooid. X. 200, 201, 204. Mauritz toont kwaad vermoeden op hem te hebben. X. 200, 201, 205. hy verdedigt zig schriftelyk by den Prinse en by de Staaten. X. 203. de Staaten neemen hem in hunne byzondere beschermingh. X. 204. men neemt zyn gevoelen in op de handeling met de Utrechtschen. X. 216. hy spreekt met den Prinse op 't stuk der Waardgelderen. X. 217. schryft aan die van Utrecht. X. 230. brengt de bewilliging in de Sinode byna ten einde. X. 240. wordt in hegtenis genomen. X. 240, 252, 253. oorzaken zyner gevangenis. X. 243-252. poogingen om hem te doen ontslaan. X. 258. hy, Hogerbeets en de Groot worden openlyk beschuldigd. X. 260, 263. hy krygt 'er berigt van en van de veranderinge der Regeeringe. X. 286, 287, 304. wordt ondervraagd. X. 297. van zyne papieren beroofd. X. 297. komt voor de Regters. X. 347. zyne bekentenis. X. 347, 348, 353, 356. men zoekt hem te beweegen om vergiffenis te begeeren. X. 358. hem wordt de doodstraf aangezeid. X. 359 inhoud van zyn vonnis. X. 364. zyn gedrag in zyn uiterste. X. 359-363, 366, 367. hy wordt onthaald. X. 367. zyn aart. X. 369. oordeel over zyn vonnis. X. 377-380. hy wordt verklaard misdaad van gekwetste Hoogheid begaan te hebben. X. 410

Oldenzeel verlooren, in 1580. VII. 348. herwonnen, in 1597. VIII. 473. wederom verlooren, in 1605. IX. 189. andermaal herwonnen, in 1626. XI. 35. gaat, in 1672, aan de Bisschoppelyken over. XIV. 28

Olemius, hardheid verwekt eenen opstand onder de Friezen. I. 80

Omkoopingen en ontvangen van geschenken. Plakaat daartegen. XII. 187

OMMELANDEN verbinden zig, voor 't eerst, met de Stad Groningen. III. 339. verschaffen Graave Lodewyk geld, in 1568. VI. 272. omhelzen de Geloofsvrede, in 1578. VII. 216. raaken in geschil met de Stad Groningen. VII. 237. treeden in de Utrechtsche Unie. VII. 263. verwerpen de Keulsche Vredepunten. VII. 284. twisten met Groningen, in 1597. VIII. 483. en omtrent 1640. XI. 348

Ommeren (*Heer van*), Gezant der Staaten by den Hertoge van Savoje. XII. 432

Onderwater (*Kornelis*), Burgemeester te Delft, geeft den Staaten kennis van de beweeging aldaar. XIV. 81

Oorlog. Margareet belooft geen oorlog te voeren, buiten der Staaten bewilliging. III. 269

Oorlogsverklaring (voorbeeld eener) in de veertiende eeuwe. III. 273

Oostende verjaagt de Fransche bezetting, in 1582. VII. 474. wordt door de Staatschen verzekerd. VII. 507. muitery aldaar gestild. VIII. 21. aanslag op de Stad. VIII. 77.

73. vierjaarig beleg derzelve. IX. 77, 107-109, 111, 113-116, 162, 163. zy gaat over, by verdrag. IX. 169. wordt door de Franſchen veroverd, in 1745. XX. 13

Oostendesche Maatſchappy, door Keizer Karel den VI. opgeregt. XVIII. 266. men beweert, dat het Oktroi voor dezelve ſtrydt met de Verdragen. XVIII. 269 enz. redenen voor en tegen dezelve. XVIII. 272 enz. 276 enz. haar voortgang. XVIII. 280. de Staaten arbeiden, ernſtelyk, om dezelve te doen vernietigen. XVIII. 297. vaſtſtelling omtrent dezelve by 't Weener-Verdrag van 1725. XVIII. 309. beding aangaande dezelve by 't Verdrag van Hanover. XVIII. 386. voorſlag om dezelve te verplaatſen. XVIII. 400. zy wordt, voor zeven jaaren, opgeſchort. XVIII. 443. haare geheele vernietiging, by 't Verdrag van Seville, beraamd. XVIII. 504. geſchiedt eindelyk, by 't Verdrag van Weenen. XIX. 48, 72. poogingen om een gedeelte van derzelver handel te behouden. XIX. 62

Oostenryk (*Don Jan van*), natuurlyke Zoon van Karel den V. zyne Krygsbedryven. VII. 124. hy wordt Landvoogd der Nederlanden. VII. 123. komt helmelyk herwaards. VII. 124. handelt met de Staaten. VII. 125, 128, 141. zyn toeleg op Engeland. VII. 130, 154, 198. hy geeft het eeuwig Edict uit. VII. 142. Holland en Zeeland weigeren, zig met hem te verdragen. VII. 144. hy beſchuldigt Oranje van een' aanſlag tegen zyn Perſoon. VII. 145. komt te Bruſſel. VII. 146. bezendt de Staaten van Holland en Zeeland. VII. 148. zoekt de Hoogduitſche knegten in 't Land te houden. VII. 150. maakt zig verdagt. VII. 150. bemagtigt het Kaſteel van Namen, door liſt. VII. 151. ook Charlemont. VII. 153. Oranje onderſchept zyne brieven. VII. 154. de Staaten handelen, op nieuws, met hem. VII. 157, 170. by ontbiedt de Spaanſche knegten te rug. VII. 167. wordt voor 's Lands vyand verklaard. VII. 180. ſlaat de Staatſchen by Gembloux. VII. 193. bemagtigt deeze Stad. VII. 193. en verſcheiden' anderen. VII. 194. vrugteloozе Vredehandeling met hem. VII. 194. hy bemagtigt Filippeville. VII. 197. raakt te Roermonde ſlaags met de Staatſchen. VII. 225. ſterft in 't Leger. VII. 232.

Oostenryk (*Don Jan van*), natuurlyke Zoon van Filips den IV. wordt Landvoogd der Spaanſche Nederlanden. XII. 445. wordt ontſlaagen. XII. 474.

Oosterga en *Westergo*, oudtyds Eilanden genoemd. I. 376. aan Koenraad, Biſſchop van Utrecht, opgedraagen. II. 194. en hem wederom ontnomen. II. 195. hem op nieuws geſchonken. II. 196. aan Holland gehegt. II. 217. wederom aan de Utrechtſche Kerk gegeven. II. 286. verdrag, deswege, tuſſchen Holland en 't Stigt. II. 243, 321. aan Willem, Broeder van Dirk den VII., opgedraagen. II. 286.

Zie Friesland (tegenwoordig).
Oosterlingen. Oorlog met dezelven. III. 530 enz. Vredehandeling. III. 539. Verdragen. III. 542. *Zie* Hanze-Steden.
Oostervant ('t *Graafschap*) waar gelegen. II. 147 *Aant.*
Oosterwyk (*Koenraad van*) wordt gevangen. III. 274
Oosterwyk (*Willem van Lier, Heer van*) trekt in gezantschap naar Venetie. XI. 66. naar Frankryk. XI. 242. zyne handeling aldaar. XI. 277, 334
Oosterzee. Slot aldaar, door Graave Willem den I. gestigt. II. 281
Oostfrankryk, een gedeelte der Nederlanden was 'er onder begreepen. I. 310. wordt *Duitschland* genaamd. II. 62
Oostfriesche onlusten, omtrent 1595. VIII. 418. omtrent 1598. IX. 19. omtrent 1602. IX. 123-128. omtrent 1606. IX. 310. omtrent 1611. X. 52, 53. omtrent 1622. X. 439-445. omtrent 1625. XI. 42. van 1627 tot 1636. XI. 226-230. omtrent 1640. XI. 350-354. na 1648. XIII. 90-97. in en na 1666. XIII. 351-357. in 1677. XIV. 458. vervolg derzelven, in 1681 enz. XV. 104. in en na 1721. XVIII. 282. in en na 1725; tot 1730. XVIII. 511 enz. 't Weener-Verdrag belooft, dezelven te zullen byleggen. XIX. 51, 73. verandering der Regeeringe aldaar. XIX 476-486
Oostfriesland. Zie *Joan, Edzard, Enno, Christiaan, Graaf* of *Vorst van Oostfriesland.*
Oost-Holland. 'dus noemt zig Emmenes. III. 273
Oostindie. waarom dus genaamd. IX. 131. oudste handel op dit Gewest. IX. 131. de Portugeezen worden 'er meester van. IX. 134. de Hollanders en Zeeuwen beginnen op Oostindie te vaaren. IX. 136. Filips de III. zoekt hun den handel derwaards te beletten. IX. 143. en dringt hierop in den Haage en te Antwerpen. IX. 326, 335, 357, 432. redenen voor en tegen den zelven. IX. 327, 331. de Staaten besluiten, dien te handhaaven IX. 332, 334, 342, 443. eenige Nederlanders leeren den Engelschen de vaart naar Oostindie. X. 46. schade aldaar, in 1672 en 1673. XIV. 293
Oostindische Maatschappy der Vereenigde Nederlanden. IX. 147. derzelver Oktroi. IX. 148. eerste uitrustingen. IX. 150. verrigtingen in Indie. IX. 197, 301-310. X. 6, 46, 51. XI. 238, 316, 372. XII. 473. XIII. 73, 405. verschillen met de Engelschen. X. 69, 70. voordeelige staat. X. 97, 98. verdrag met de Engelsche Oostindische Maatschappye van 1619. X. 393. zy doet Batavia stigten. X. 395. geeft der Engelsche Oostindische Maatschappye voldoening. XII. 365, 366. zy zoekt haaren handel in China en Japan te vestigen. XII. 473, 474. geeft den Engelschen voldoening, wegens drie genomen schepen. XIII. 4. legt Willem den III. een drieendertigste haarer uitdeelingen toe. XIV. 317. sluit met de Engelsche Maatschappy. XIV. 339. derzelver Oktroi wordt vernieuwd. XVI 335. wederom, in 1748. XIX. 419. zy verkiest den Prins van Oranje tot Opper-Directeur. XX. 332. deszelfs Re-

Repreſentanten. XX. 334
Ooſtzee. Koophandel op dezelve. III. 201, 500. *Zie* Koophandel op de Ooſtzee.
Ootmarſum ingenomen door Prinſe Maurits. VIII 366. verlooren. VIII. 378. herwonnen. VIII. 473. gaat, in 1672, aan de Biſchoppelyken over. XIV. 28
Openbouden van Steden en Sterkten. waarom, van ouds, bedongen. IV. 313 *Aant.*
Opmeer (*Nikolaas*), Burgemeeſter van Amſterdam, ontvangt Willem den III. XV. 145
Opperſte magt den Graaven uit den huize van Ooſtenryk toegeſchreeven. V. 140, 197, 242, 339, 340, 408
Opzitten of uitruſting van een gezant, hoe veel zy beliep. IV. 464. V. 161
Oquendo (*Don Antonio d'*) verlieſt den ſlag voor Duins. XI. 282
ORANJE ('t Prinsdom) komt aan den Huize van Naſſau. IV. 504. V. 270. wordt Willem den I. overgegeven. VI. 34. beroerte in de Stad Oranje. VI. 73. Fredrik Henrik raakt in 't geruſt bezit van het Prinsdom. XI. 130. Willem de III. tragt 'er in herſteld te worden. XIV. 462. 't wordt verbeurd verklaard. XV. 317. door Lodewyk den XIV. overmeeſterd. XVII. 204. wat deswege te Utrecht bepaald zy. XVII. 514, 518
ORANJE. *Zie* FILIBERT VAN CHALONS, RENE' VAN CHALONS, WILLEM VAN NASSAU of WILLEM DEN I., MAURITS, FREDRIK HENRIK, WILLEM DEN II., WILLEM DEN III., WILLEM KAREL HENRIK FRISO.
Orateur. gewoone naam der Noordſche gezanten. IV. 467
Ordonnantien (*Crimineele*) van Alva, door wie opgeſteld. VI. 292
Ordonnantien. *Zie* Benden van Ordonnantien.
Orleans (*Hertogin van*) haalt haaren Broeder, Karel den II. over tot een heimelyk Verbond met Frankryk. XIII. 417. ſterft ſchielyk. XIII. 419
Orleans (*Filips, Hertog van*) wordt Regent van Frankryk. XVIII. 66. invloed hiervan op den Staat van Europa. XVIII. 68. hy weigert den Pretendent ondersteuning. XVIII. 70. doet den Ambaſſadeur Buys een voorſlag van een Verbond. XVIII. 107-110. zyn inzigt hiermede. XVIII. 110. ſpreekt nader met Buys. XVIII. 112. ſlaat een Verdrag van onzydigheid der Ooſtenrykſche Nederlanden voor. XVIII. 113, 114. aanleiding tot handeling tuſſchen hem en Groot-Britanje. XVIII. 140. zyne inzigten in 't ſluiten van een Huwelyk voor Lodewyk den XV. XVIII. 239, 240
Ormond (*James Butler, Hertog van*) bekomt het opperbevel over de Engelſche troepen. XVII. 426. zyn laſt. XVII. 465. maakt zwaarigheid om te vegten. XVII. 466-469. zondert zig af van 't Leger der Bondgenooten. XVII 477, 480. bezet Gend en Brugge. XVII. 480
Orſoi gewonnen, door Graave Willem van Naſſau. XI. 159. door Lodewyk den XIV. in 1672. XIV. 26
Ortel (*Joachim*), Gezant der Staaten

ten in Engeland. VIII. 34. zyne handeling aldaar. VIII. 34-36, 192, 237. hy ontdekt Leicesters geheim Berigtschrift. VIII. 239. sterft, te Londen. VIII. 352

Os (van), Burger van den Haage, wil de Witt niet van de poort laaten. XIV. 163

Os (Tonis van der) wordt Interims-Regent te Zierikzee. XX. 74

Osdorp. die van Osdorp wederstaan de Dregter-Friezen. II. 236

Ossery (Daniel, Baron van), Kolonel in 's Lands dienst te Rynberk, onthalsd. XIV. 63

Otto tot Keizer uitgeroepen. I. 104. de Bataviſche hulpbenden verklaaren zig tegen hem. I. 106. hy beneemt zig het leeven. I. 112

Otto de I. (Keizer) doet eenige Giften aan de Kerke van Utrecht. II. 120. beoorloogt zynen Broeder, Henrik, om 't bezit van Lotharingen. II. 121. bemagtigt het. II. 123. sterft. II. 123

Otto de III. (Keizer) staat Dirk den II. eenige Leengoederen in eigendom af. II. 125

Otto van Saxen tot Keizer verkooren. II. 331. bevestigt Willem den I. in de Ryks Leenen. II. 333. Lodewyk van Loon zoekt zig, door hem, te doen herstellen. II. 339

Otto van Nassau, Graaf van Gelder, verdraagt zig met het Stigt, wegens de Veluwe. II. 272

Otto de III., Graaf van Gelder, pandt Nieuwmegen van Koning Willem. II. 384. wordt Voogd van Floris den V. III. 7. staat Vrouwe Aleid. III. 8. sterft. III. 9

Otto, Graaf van Bentheim, doet eenen inval in Drente. II. 227, 229. wordt geslaagen en gevangen. II. 239. wederom geslaakt. II. 231. omgebragt. II. 231

Otto de II. Graaf van Bentheim, zyn geschil met die van Groningen en Drente. II. 285

Otto de II., Bisschop van Utrecht, gaat op de Kruisvaart. II. 342. keert te rug. II. 350. raakt in oorlog met den Graave van Gelder. II. 357. maakt vrede. II. 359. 't Drostampt van Salland wordt hem afgestaan. II. 360. hy raakt in nieuw geschil met de Drenters en Groningers. II. 361. sneuvelt. II. 365

Otto de III., Bisschop van Utrecht, wordt Voogd van Graave Willem den II. II. 376. sterft. II. 397

Otto, Heer van Arkel, bevredigt de Kabbeljaauwschen met Hertoge Albrecht. III. 298. zyn aanzien en bedryf. III. 299

Ottervoort ('t Wed) waar gelegen. II. 260

Oudaan (Joachim Franszoon) loopt, in 't jaar 1672, in 't oog. XIV. 221

Oudart (Nikolaas), Geheimschryver der Koningklyke Prinsesse. XIII. 38. raakt in hegtenis. XIII. 163. wordt geslaakt. XIII. 171

Ouddorp heeft Keuren van Willem den II. gehad. II. 259

Oude (Reinier de). II. 259

Oudenaarden bemagtigd, door Willem den I. VI. 388. moedwil aldaar gepleegd. VI. 388. aanslag op de Stad. VII. 419. zy wordt door Parma bemagtigd.

digd. VII. 452. belegerd, in 1674. XIV. 383
OUDEWATER, vergeefs, door Jan van Arkel, belegerd. III. 346. de Kabbeljaauwſchen raaken er op 't kuſſen. IV. 196. de Stad heeft een oud voorregt, om niet van de Graafſykheid vervreemd te mogen worden. VI. 16. wordt aan de zyde van Oranje overgebragt. VI. 366. door Hiergeſ, ſtormenderhand, veroverd. VII. 62, 69. zonderling voorval omtrent het Lyk van den Predikant aldaar. VII. 64. opſchudding, in 1617. X. 152, 162. Prins Maurits verſtelt 'er de Wet; in 1618. X. 266. de Stad neemt vrye hoede van de Franſchen, in 1672. XIV. 41. de bezetting trekt 'er uit. XIV. 133, 283. beweeging aldaar, in 1750. XX. 358
Oudthoorn (*Dirk de Vlaming van*) wordt te Amſterdam uit de Vroedſchap gezet. X. 280
Ouwenaller (*Reinier van*), Kierk van den Raadpenſionaris de Witt, verzelt zynen meeſter naar de Voorpoorte. XIV. 159, 162, 163, 166
Overkerk (*Henrik van Naſſau, Heer van*), beſchermt Willem den III. in den ſlag van S. Denys. XIV. 494. zyne Krygsbedryven. XVII. 185, 190, 221 enz. 258, 260, 280, 306. hy ſterft. XVII. 322
Overeenſtemming. Zie *Harmonie*.
OVERKWARTIER VAN GELDERLAND. Handeling over het zelve. XVIII. 48. deszelfs aangelegenheid. XVIII. 52. verſchil over de regtspleeging aldaar. XVIII. 78, 97. het wordt den Staaten gedeeltelyk afgeſtaan. XVIII. 86
OVERMAAZE (LANDEN VAN) door Willem den II. ingenomen. XI. 457. verdeeld tuſſchen Spanje en de Staaten. XIII. 13
Overſte Heer. de Staaten van Holland myden 't geeven van deezen titel aan hunnen toekomenden Graave. V. 339
Overſtein (*Otto, Graaf van*) ſneuvelt te Antwerpen. VII. 112, 113
OVERYSSEL of *Overſligt*, door Karel van Gelder overvallen. IV. 363. en gedeeltelyk bemagtigd. IV. 458. Schenk voert een Leger derwaards. IV. 442. Karel de V. wordt 'er Heer van. IV. 479. 't wordt een Landſchap op zig zelf. V. 132. kiest gedeeltelyk 's Prinſen zyde, in 1572. VI. 368. valt hem wederom af. VI. 400, 402. treedt ſchoorvoetende in de Utrechtſche Unie. VII. 266. deszelfs oordeel over de Keulſche Vredepunten. VII. 284. Oranje verzekert dit Gewest. VII. 328. 't verwoeſten van 't platte Land aldaar nagelaaten. VIII. 19, 20. verklaart zig tegen de opdragt der heerſchappye aan Frankryk. VIII. 50. ſtaat der Kerken aldaar, in 1612. X. 58. en in 1616. X. 142. Maurits haalt het Gewest over, om in de nationaale Sinode te bewilligen. X. 199. verſchil over deszelfs aandeel in de gemeene laſten. X. 446. men ſtelt 'er orde op de Regeering, na de dood van Willem den II. XII. 130. beſchryving derzelve. XII. 407. ſcheuring onder de Staaten van 't Gewest. XII. 403.

eene der partyen kieſt den Prins van Oranje tot Stadhouder. XII. 405. de Staaten van Holland beſliſſen eerlang den twiſt. XII. 406-412. 't Geweſt ſlaat voor om den Prins van Oranje, in gezantſchap, naar Engeland te zenden. XIII. 166. nieuwe ſcheuring onder de Staaten geheeld. XIII. 344-351. de Provincie, door de Biſſchoppelyken, ontruimd. XIV. 308. in de Unie herſteld. XIV. 325. de Regeering aldaar veranderd. XIV. 360. de Provincie draalt met beſluiten op de werving van zeſtienduizend man. XV. 218. onluſten tuſſchen de Edelen en Steden. XVI. 96. verandering in de Regeering aldaar. XVII. 143. de Provincie ſlaat het houden eener buitengewoone Vergadering voor. XVIII. 127. kieſt den Prins van Oranje, in 1747, tot Stadhouder. XX. 96, 150. verklaart deeze waardigheid erfelyk. XX. 150. opſchudding aldaar, tegen de Pagters. XX. 208. verandering in de Regeering. XX. 315

P.

Paalwormen, in 't hout der zeeweeringen ontdekt, XIX 90
Paapendrecht. Schans aldaar verlooren. VII. 65
Paapenbeſt (de Overſte) tragt, vergeefs, Maaſtricht te ontzetten. XI. 155, 156
Paapenmuts door Maurits geſtigt. X. 405. verlooren. X. 445
Paats (*Adriaan*). Vroedſchap van Rotterdam, gemagtigd tot het byleggen van den twiſt in Overyſſel. XIII. 349. wordt van zyne Vroedſchapsplaats verlaaten. XIV. 277. handelt in Spanje. XIV. 276, 277. wordt in zyne Vroedſchapsplaats herſteld. XIV. 277. raakt over 't ſchryven van d'Avaux in moeite. XV. 168, 169. wordt naar Engeland gezonden. XV. 312
Paats (*Kornelis*), Schout te Leiden, neemt Armſtrong gevangen. XV. 253
Pacificatie van Gend, getroffen. VII. 115. Voorwaarden derzelve. VII. 115. getuigeniſſen ten voordeele daar van. VII. 131
Paciotto of *Pacieco*. Ingenieur onder Alva. VI. 244. voert bevel binnen Deventer. VI. 321. wordt te Vliſſingen opgehangen. VI. 351
Padilla. Zie *Pedilla*.
Pagten afgeſchaft in Friesland. XX. 199. in Stad en Lande. XX. 207. in Utrecht. XX. 208. te Haarlem. XX. 211. te Leiden. XX. 215. zyne Hoogheid ſlaat een algemeene afſchaffing der Pagten in Holland voor. XX. 228. de Staaten beſluiten 'er toe XX. 230. en tot het heffen van een middel, by voorraad, in de plaats der afgeſchafte Pagten. XX. 230 enz. zy beſluiten de verpagte middelen, by wege van *Collecte* of inzameling, te heffen. XX. 239
Pagters van 's Lands gemeene middelen. Misnoegen op dezelven. XX. 195. oproer tegen hen, in Friesland. XX. 197. in Overyſſel. XX. 208. geweldige plondering hunner huizen, te Haarlem. XX. 209. te Leiden. XX. 214. in den Haage. XX. 216. te Amſterdam. XX. 218 enz. de opſtand tegen hen wordt, in ſom-

sommige Steden, voorkomen. XX. 227. zy ontvangen vergoeding van schade, uit 's Lands kasse. XX. 240
Pain & Vin (*Mozes*) wordt Kwartiermeester-Generaal. XIII. 192. schryvens aan hem. XIV. 232. hy verlaat de post aan de Nieuwerbrugge. XIV. 236. hy wordt onthalsd. XIV. 237. aanmerkingen over zyn vonnis. XIV. 238
Palestina. Zie Heilig Land.
PALTS. Staat des oorlogs in dit Gewest. X. 423
Palland (*Bernard van*), Heer van Keppel, in bezending naar Friesland en Stad en Lande. XV. 31
Pancras (*Nikolaas*), Raad te Amsterdam. XIV. 85
Panne (*Pieter*) om een' aanslag op 't leeven van Prinse Maurits, in 1598, ter dood gebragt. IX. 12
Paret (*Steven*) wordt gevat. VIII. 169. ontdekkingen uit zyne schriften. VIII. 170
Parlement of groote Raad te Mechelen opgeregt. IV. 161. hersteld. IV. 322
Parlement van Engeland ten tyde van Karel den I. raakt in hevig geschil met den Koning. XI. 322-326. en eerlang in openbaaren oorlog. XI. 329, 339. zoekt de Staaten te winnen. XI. 330. vindt ingang by die van Holland. XII. 331. en Zeeland. XI. 341, 373. de Staaten zoeken de verschillen te bemiddelen. XI. 373. 't Parlement klaagt over hunne Gezanten. XI. 376. krygt Karel den I. in zyne magt. XII. 7, 8. doet hem onthalzen. XII. 34. aanvaardt de Regeering. XII. 34. raakt in ongenoegen met de Staaten. XII. 205, 211, 213. geeft, in 't jaar 1651, de vermaarde Akte uit tot bevordering van den Engelschen Koophandel. XII. 211. handelt met de Staatsche gezanten. XII. 215. neigt tot vrede met de Staaten. XII. 247. schryft aan die van Holland. XII. 254
Parma (*Alexander Farneze, Prins van*) trouwt. VI. 122. komt in 't Leger van Don Jan. VII. 192. verslaat de Staatschen by Gemblours. VII. 193. bemagtigt Limburg, Valkenburg en Daalhem. VII. 198. wordt Landvoogd. VII. 233. bemagtigt Kerpen en Helmond. VII. 242. verdraagt zig met de Waalen en Malcontenten. VII. 270, 271. dreigt Antwerpen. VII. 272. belegert Maastricht. VII. 272. wint deeze Stad. VII. 275. zyne ziekte. VII. 276. hy bemagtigt Mortagne en S. Amand. VII. 316. tragt naar Brussel. VII. 318. is misnoegd over de te rugkomst zyner Moeder. VII. 344. kondigt een' scherpen Ban af tegen Oranje. VII. 345. tragt naar Hattum, door list. VII. 360. staat zyns Legers, in 1581. VII. 376 hy verrast Breda. VII. 379. wint Doornik. VII. 416. neemt Wouw in. VII. 418. gelooft de dood van Oranje te voorbaarig. VII. 442. verovert Oudenaarden. VII. 452. ook Gavere en Kestenat. VII. 454. zyn aanslag op Anjou en Oranje. VII. 458. hy bemagtigt verscheiden Plaatsen. VII. 459. handelt met Anjou. VII. 483. wint Eindhoven en andere Steden. VII. 488. ag-

terhaalt Biron, by Steenbergen. VII. 489. bemagtigt Duinkerken. VII. 489. Nieuwpoort, Veurne enz. VII. 490, 491. benaauwt Antwerpen. VII. 491. koopt Aalst. VII. 491. ſtelt orde op de zaaken der zee. VII. 500. handelt met Gend. VII. 506. met Brugge en 't Vrye. VII. 507. heeft de hand in den laatſten toeleg op 't leeven van Oranje. VII. 533. zet het beleg van Antwerpen voort. VIII. 16, 21, 22, 80. neemt Dendermonde in. VIII. 17. ook Gend, by verdrag. VIII. 18. ſlaat een' ſchipbrug over de Scheldt. VIII. 23, 78. bemagtigt Bruſſel. VIII. 64. neemt Zutfen aan in genade. VIII. 70. zyne ſchipbrug voor Antwerpen wordt verhield. VIII. 79. hy bemagtigt de Stad. VIII. 81, 82. wint Venlo. VIII. 130. belegert Nuis. VIII. 131. verovert de Stad. VIII. 133. de Paus ſchenkt hem een zwaard en hoed. VIII. 134. hy neemt Meurs, Alpen en Krakau in. VIII. 134. belegert Rynberk. VIII. 134, 135. dood van zynen Vader en Moeder. VIII. 137. hy wordt Hertog. VIII. 137. bemagtigt Wouw. VIII. 196. belegert Sluis. VIII. 225. wint de Stad. VIII. 227. bekomt Geertruidenberg, door verraad. VIII. 281. ruſt zig toe tot eene landing. VIII. 283. zyn aanſlag op Thoolen. VIII. 289. hy belegert Bergen op Zoom. VIII. 290. breekt het beleg op. VIII. 291. wint Bon. VIII. 291. verovert Rynberk. VIII. 304. 306. wordt ziek. VIII. 311. trekt naar Frankryk. VIII. 346. belegert Knodſenburg. VIII, 357. breekt op. VIII. 358. trekt op tot ontzet van Rouan. VIII. 364. ſterft. VIII. 369

Parma (*Alexander Farneze, Prins van*) wordt Landvoogd der Spaanſche Nederlanden. XV. 52

Parma (*Octavio Farneze, Hertog van*) verzelt zyne Gemaalin, de Landvoogdes, op de reize uit Italie. VI. 40. ſterft. VIII. 137

Partage-Traktaat. *Zie* Verdrag van Verdeelinge.

Partby (*Willem Janszoon*) heeft de hand in een' aanſlag op 't leeven van Prinſe Maurits. X. 451, 453, 456. neemt de vlugt. X. 461, 467. wordt gevat. X. 469. en onthalsd. X. 477

Paryſche moord van 1572. VI. 388

Paspoorten. Zie Vrygeleibrieven.

Paſſau ſchynt zynen naam van de Batavieren ontleend te hebben. I. 295, 298

Paſſauſche Vrede geſlooten. V. 366

Patenten. 't verleenen derzelven geregeld op de groote Vergadering des jaars 1651. XII. 186

Pater (*Adriaan Janszoon*) ſneuvelt op een' togt naar Weſtindie. XI. 245

Patricius. betekenis deezes naams. I. 309 *Aant.* 421 *Aant.*

Pauli (*Jakob*) gemagtigd tot de raadpleegingen op het zoeken van vreemde hulpe. VII. 79

Paulinus Pompejus voltooit Druzus Dyk langs den Ryn. I. 95

Paulus de IV. (*Paus*) beoorloogt het Huis van Oostenryk. VI. 13

Pauw (*Adriaan*), Koopman te Amſterdam, bevorderde de Her-

vorming. VI. 194. ſtilt een oproer. VI. 219. helpt Brederode aan geld. VI. 229. heeft de hand in de omwenteling des jaars 1578. VII. 206

Pauw (*Adriaan*), Ridder, wordt Bezorger van 's Lands Hooge Schoole, in 1619. X. 383. trekt in gezantſchap naar Frankryk. X. 425, 495. naar Engeland. XI. 62. wordt Raadpenſionaris van Holland. XI. 142. trekt naar Frankryk. XI. 196. bewerkt aldaar een gewigtig Verbond. XI. 197. vertoeft 'er eenigen tyd. XI. 200, 214, 242. doet afſtand van 't Raadpenſionarisſchap. XI. 241. wordt gemagtigd tot de Munſterſche Vredehandeling. XI. 404, 405. doet een' keer naar den Haage. XI. 415. is verdagt by de Franſchen. XI. 419, 451. trekt, in buitengewoon gezantſchap, naar Engeland. XII. 33. aanvaardt het Raadpenſionarisſchap wederom. XII. 214. reiſt naar Engeland om Tromp te verſchoonen. XII. 219. raakt by 't gemeen in haat. XII. 220. ſterft. XII. 231

Pauw (*Adriaan*), *Heer van Bennenbroek*, Preſident van 't Hof van Holland. XVI. 78

Pauw (*Izaak*), *Heer van Agtienboven*, in bezending naar Friesland en Stad en Lande. XV. 31

Pauw (*Reinier*), Burgemeeſter van Amſterdam, een der eerſte opregteren van de Ooſtindiſche Maatſchappye. IX. 137. ontvangt een ſchimpſchrift tegen Oldenbarneveld. IX. 411. trekt naar Engeland in gezantſchap. X. 70. ſchynt Maurits tot Graave te willen bevorderen. X. 247, 354. dringt op verandering der Regeeringe te Dordrecht. X. 281. wordt gemagtigd tot het onderzoek van Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 296. en tot Regter over dezelven. X. 341

Pauw (*Willem*), Raadsheer in den Hoogen Raade, verandert, van wege zyne Hoogheid, de Regeering in de Hollandſche Steden. XX. 301, 302, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313

Pavie. Slag daar by. IV. 450

Pedilla (*Don Martin de*), Spaanſche Admiraal, lydt veel door ſtorm. VIII. 448, 449, 476, 477

Peerken Waarbeek draagt, onder den naam van Richard, Koning van Engeland, zyn regt op dit Ryk over aan Maximiliaan en Filips. IV. 301. zyn verder bedryf. IV. 299, 300, 301

Pegnaranda (*Don Gaſpar de Braccamonte en Gusman, Graaf van*), wegens Spanje, gevolmagtigd tot de Vredehandeling te Munſter. XI. 402

Pekkius (*Pieter*), Kanſelier van Brabant, handelt met de Remonſtranten. X. 418. zyn voorſlag aan de algemeene Staaten wordt van de hand geweezen. X. 419

Pelgrim, Zoon van Dirk den VI. eerſte Heer van Voorne. II. 236, 238

Pelgrimaadjen naar 't Heilige Land. derzelver oorſprong. II. 151. zy geeven aanleiding tot de Kruisvaarten. II. 199

Pelbam (*Willem*) valt in Brabant. VIII. 128

Pen-

Pendrecht (*Bertolf van*). II. 259
Penning (honderdſte en tiende). *Zie* Honderdſte *en* Tiende Penning.
Penning (honderdſte en vyftigſte) gevorderd, in 1556. VI. 10. honderdſte, in 1557. VI. 23. honderdſte en vyftigſte, in 1559. VI. 36. honderdſte, twintigſte en tiende, door Alva gevorderd, in 1569. VI. 298. *Zie* Tiende penning. twaalfde penning van de Landeryen geheeven, in 1572. VI. 383
Penningen geligt tot tien ten honderd. III. 430
Peralta (*Gabriel de*) ſneuvelt op den togt naar Schouwen. VII. 72
Perea (*Lorenzo*) verovert Loevenſtein, in 1570. VI. 326
Perenot. Zie *Nikolaas* en *Antboni Perenot*.
Perez (*Markus*), Koopman te Antwerpen, verſchaft Willem den I. geld. VI. 285, 289
Peronne (Vrede van). IV. 105
Perre (*Paulus van de*), Penſionaris van Middelburg, trekt, in buitengewoon gezantſchap, naar Engeland. XII. 213, 215, 216. wordt tot de Vredehandeling met Kromwel gemagtigd XII. 257. ſterft. XII. 312
Persie. Gezant uit dit Ryk aan de Staaten. X. 48. nog een. XI. 42
Perſyn (*Dirk*). II. 259
Perſyn (*Dirk* en *Nikolaas*) ſneuvelen in een ſcheepsſtryd. III. 160
Perſyn (*Henrik van*) wordt Geheimſchryver van 's Prinſen Raad, in 1572. VI. 396
Perſyn (*Hippolitus*), Preſident van 't Hof van Utrecht, geraadpleegd over 't Ketterſtraffen. VI. 109
Perſyn (*Jan*). II. 313. *Zie* *Jan Perſyn*.
Pescarengis (*Cosmo*) zoekt Leiden te bemagtigen voor Leiceſter. VIII. 259. wordt onthalsd. VIII. 261
Peſſer (*Jan*), over verbooden' verſtandhouding, geſtraft. XIII. 436
Peſſer (*Joan*), Vroedſchap te Rotterdam, verdagt by 't gemeen. XIV. 77. legt zyn ampt neder. XIV. 78. wordt door de ſchuttery bewaard. XIV. 115. wykt naar Brabant. XIV. 261
Peſt. zorg tegen dezelve, in de Vereenigde Geweſten. XVIII. 232
Peſtziekte in Holland, in 1664. XIII. 138
Peſters (*Joan*) handelt, wegens Willem den III., met de Franſchen te Nieuwmegen. XIV. 420, 461
Peter Alexowitz, Czaar van Muskovie. zyne reizen. XVI. 377. hy oefent zig te Amſterdam, in 't Scheepstimmeren. XVI. 379. verwekt een oorlog tegen Zweeden. XVII. 41. is te onvrede op de Staaten. XVIII. 103. heeft geſchil met Dantzig. XVIII. 123. komt in Holland. XVIII. 124. ſterft. XVIII. 378
Petkum (*Simon van*), Gezant van Deenemarke. XV. 90. arbeidt tot bevordering der Vrede. XVII. 326, 332, 340, 350, 352, 355. 356. 364, 366, 370
Petri (*Cunerus*) wordt Biſſchop van Leeuwaarden. VI. 65. de Graaf van Rennenberg ſteekt hem in een Klooſter. VII. 239. hy ontſnapt. VII. 240
Petri (*Joannes*), Grietman van Stel-

Stellingwerf, van 't verdigten van brieven verdagt. VIII. 276
Petronelle (Vrouw) trouwt met Floris den II. II. 206. regeert Holland, geduurende de minderjaarigheid van Dirk den VI. II. 216. bekomt Oostergouwe en Westergouwe. II. 217. tragt naar het Graafschap van Vlaanderen. II. 217. doch vergeefs. II. 219. stigt of begiftigt het Klooster te Rynsburg. II. 233. sterft. II. 233. haar aart. II. 220
Philippeville, door Willem van Nassau versterkt. V. 416
Phladirtinga. Zie *Vlaardingen*.
Picard (*Henrik*) gevat. XIV. 451. geslaakt. XIV. 452
Picolomini, Keizerlyke Overste. zyne Krygsbedryven in de Nederlanden. XI. 272, 390
Piek (*Gysbert*), Halfheer van Asperen. IV. 184
Piemonteezen vervolgd, in 1685. XV. 318. bekomen vryheid. XVI. 119, 324. verzameling van penningen ten hunnen behoeve, in 1731. XIX. 66. Zie Waldenzen. eenigen hunner komen herwaards. XIX. 67
Pier (*Groote*). Zie *Groote Pier*.
Pieter Gabriel predikt heimelyk te Amsterdam. VI. 165. openlyk buiten den Haage. VI. 167
Pieter Pieterszoon, Predikant te Leiden, twist met Kasper Koolhaas. VII. 334
Pipyn *de Dikke*, Groothofmeester van Frankryk, verslaat Theodorik. I. 355. overwint de Friezen. I. 358. slaat hen, andermaal, by Duurstede. I. 363. sterft. I. 366
Pipyn *de Korte*, Groothofmeester van Frankryk, stelt Childerik den III. op den Westfranksschen Troon. I. 383. krygt bewind over gantsch Frankryk. I. 404. overwint de Saxers, met hulp der Friezen. I. 404, 412. wordt tot *Koning* verheeven. I. 405. staat den Paus een deel van Italie af. I. 418. sterft. I. 418.
Piron (de Kolonel) tragt naar Hulst. VIII. 455
Pius de V. (*Paus*) vereert Alva met een hoed en zwaard. VI. 290
Plaatsvulling vastgesteld, in de opvolging tot de Regeering der Nederlanden. V. 335
Placentie, vergeefs belegerd door Vitellius. I. 106
Plakaaten van Karel den V. tegen de Hervorming. IV. 426. V. 7, 278, 343. verdediging derzelven. V. 347. zy worden een weinig verzagt. V. 349. zy worden vernieuwd. VI. 8. niet alomme afgekondigd. VI 8. in Brabant, ingetrokken. VI. 9. Filips de II. wilze uitgevoerd hebben. VI. 50. sommige Heeren en Edelen willenze doen intrekken of verzagten. VI. 101, 131, 139. de Godgeleerden willen genoegzaam geene verzagting in dezelven gedoogen. VI. 111. Filips geheel geene. VI. 117. *Moderatie* of maatiging derzelven ontworpen. VI. 151, 157, 172. komt te laat VI. 177.
Plancius (*Petrus*), Predikant te Amsterdam, geeft opening om door 't Noorden naar China te komen. IX. 140
Plessis (*Robert de Piles du*) zyne handeling met Burgemeester

ter Halewyn. XVI. 231 enz.
Ploos (*Adriaan*) wordt tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot aangesteld. X. 288, 341. trekt, in gezantschap, naar Frankryk. X. 425
Ploos (*Pieter*) handelt ten huize van Tresel. X. 210
Plooijery in Gelderland. XVII. 140 enz.
Poelgeest (*Gerrit van*) verliest het Slot van dien naam. IV. 251
Pojet (*Heer van*) bemagtigt Geer-Geertruidenberg. VI. 447
Polanen ('t Slot) door de Kabbeljaauwschen vernield. III. 270. door die van Delft, bemagtigd. III. 297
Polanen (*Lodewyk van Nassau, Heer van*), natuurlyke Zoon van Prinse Maurits. X. 499
Polbain (*Maarten van*) belegert Rotterdam. IV. 250, 257
Poll (*Herman van de*) te Amsterdam, in 1618, uit de Vroedschap gezet. X. 280
Poll (*Jan van de*), Burgemeester van Amsterdam. zyne zorg voor de Stad, in 1672. XIV. 204, 209. hy wordt ontzet van de Regeeringe. XIV. 216
Poll (*Kornelis van de*) handelt ten huize van Tresel. X. 210, 217. wat de Groot van hem schryft. X. 234
Poll (*Pieter van de*), Burgemeester van Amsterdam, begroet den Prins van Oranje. XX. 288
Polyander (*Joannes*) wordt Hoogleeraar te Leiden. X. 54
Pompe (*Matthys*), Baljuw van Zuidholland, door 't gemeen gedreigd. XIV. 199
Pompone (*Simon Arnaud de*) handelt, wegens Frankryk, met de Witt. XIII. 385. ook in Zweeden. XIII. 387, 470. maakt Rumpf de Oorlogsverklaaring des Konings aan de Staaten bekend. XIV. 7
POOLEN. Handeling der Staaten met dit Ryk. XI. 180. XII. 389. Verdrag met hetzelve, in 1656 geslooten. XII. 440. verwarringen in en na 1696. XVI. 367, 373. XVI. 229. oorlog om de Kroon van hetzelve. XIX. 139 enz. 153
Poorten (*Josua van der*), Koopman te Amsterdam, begroet den Prins van Oranje, uit den naam der Koopluiden. XX. 292. wordt tot 's Prinsen Representant by de Oostindische Maatschappy, aangesteld. XX. 334
Poorters der Hollandsche en Zeeuwsche Steden woonen 't beleg van Nuis by. IV. 159
Poortvliet, by Scharpenisse, bemagtigd en geslegt. II. 323
Poppius (*Eduard*), Remonstrantsch Predikant. X. 389. wordt naar Loevestein gevoerd. X. 447
POPPO, Koning der Friezen, geeft Willebrord vryheid tot prediken. I. 370. staat op tegen de Franken. I. 374. sneuvelt in een gevegt. I. 377
Porte (*Ottomannische*). eerste Verbond der Staaten met dezelve. X. 49, 50. hunne handeling aldaar, in 1668. XIII. 372. Verdrag van Koophandel met dezelve van 1680. XV. 54. onlusten met dit Ryk. XVIII. 104. het slaat, in 1745, zyne bemiddeling tot vrede voor. XX. 14

Por-

Porte (*Joan de la*), Raadsheer van Gend, wordt Lid in den Raad der Beroerten. VI. 251. gevangen genomen. VII. 178
Portland (*Willem Benkink, Graaf van*). De Stad Amsterdam betwist hem het regt om onder de Edelen van Holland te zitten. XVI. 59, 65. de Edelen kennen 't hem toe. XVI. 62, 69. Koning Willem handhaaft 'er hem in. XVI. 66, 96. afgunst omtrent hem in Engeland. XVI. 167, 278. zyne handeling met Bouflers. XVI. 396, 399. XVII. 6. in Frankryk. XVII. 4. en in den Haage. XVII. 22. zyne jongste gesprekken met Koning Willem. XVII. 105, 107, 198
Porto Franco of vrye Haven, met eenige bepaaling, door zyne Hoogheid aangepreezen. XX. 420. oordeel van 't gemeen hier over. XX. 432. de Kollegien ter Admiraliteit in Holland neigen 'er toe. XX. 433. het Kollegie ter Admiraliteit in Zeeland vindt 'er veele zwaarigheden in. XX. 437. en slaat andere middelen voor tot herstelling van den Koophandel. XX. 444
Porto S. Maria geplonderd, in 1702. XVII. 171
PORTUGAL. Oorlog in dit Ryk, in 1580. VII. 460. de Staaten neemen 'er deel in. VII. 460. Filips de II. maakt zig meester van 't Ryk. VII. 461, 462. omkeering in het zelve, in 1640. XI. 311. tienjaarig Bestand met het zelve gesloten. XI. 312. Vloot derwaards geschikt. XI. 314. handeling met het zelve. XII. 455-459. 't raakt in oorlog met de Staaten. XII. 459-461. de vrede wordt getroffen. XIII. 14-18. en eerlang bekragtigd en afgekondigd. XIII. 71, 72. 't Ryk verzoekt hulp van de Staaten tegen Spanje. XIII. 74. handeling en Verdrag met het zelve. XIII. 376-379. Verdrag van 1703. XVII. 196. oorlog aldaar, in 1704. XVII. 226 enz. in 1705. XVII. 265. in 1706. XVII. 285. in 1709. XVII. 345. verschil met dit Ryk. XVII. 408
Postella (*Dominikus Richæus van*), wegens Friesland, naar Engeland gezonden. VIII. 212
Posteryen. Herkomst derzelven. XX. 128. voorslag om dezelven aan 't gemeene Land te brengen. XVIII. 130. dit geschiedt, in 1747. XX. 126, behalve door Amsterdam. XX. 127, 268. welk 'er, in 1748, ook toe komt. XX. 283
Posthumus (*Junius*) wordt voor Keizer uitgeroepen. I. 206. omgebragt. I. 207
Pots (*Adriaan*), Griffier, raadt dat men geen misdaad stelle in de sententie des Ruwaards van Putten. XIV. 155
Pots (*Henrik*), Griffier, helpt Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot onderzoeken. X. 288
Potter (*Jaques de*), Schepen van Utrecht, doet Buis vatten. VIII. 161. wordt Rentmeester der Domeinen. VIII. 168
Pauderoyen ('t Slot) belegerd. IV. 352. gewonnen. IV. 357
Praag verlooren, in 1741. XIX. 320 herwonnen, in 1742. XIX. 341. verlooren, in 1744. XIX. 469. ontruimd. XIX. 470

Pradel voert het bevel over de Franſche hulptroepen, tegen den Biſſchop van Munſter. XIII. 177, 188
Pragmatike Sanctie van Keizer Karel den VI. Berigt wegens dezelve. XVIII. 311. poogingen om dezelve te doen handhaaven. XIX. 21, 24, 27. de Staaten verbinden zig tot derzelver handhaaving. XIX. 70, 72. ſtaat derzelve, in 1740. XIX. 285
Predikaatſie. *Zie* Preeke.
Predikanten worden gevleid door Leiceſter. VIII. 150. prediken tegen de Staaten. VIII. 183, 189, 269. ſtyven Sonoi. VIII. 210, 274. hun gewoel in Friesland. VIII. 212. eenigen worden in den Haage ontboden en vermaand. VIII. 221. zy vermaanen de Staaten wederom. VIII. 221, 249. worden ſcherp afgezet VIII. 250. handelen in Engeland. VIII. 274. door Maurits geraadpleegd op de Vredehandeling met Spanje. VIII. 284. prediken 'er tegen. IX. 283. kiezen party in den twiſt, tuſſchen Gomarus en Arminius. X. 17. dringen op het onderſteunen van Rochelle. XI. 29. onderzoeken, of 't vry ſta Beſtand te maaken met Spanje. XI. 109. beveelen de Kerken in Engeland en Ierland den Staaten aan. XI. 339. verzoeken, dat 'er by de Vredehandeling niets ten nadeele der Hervorm. de Leere beſlooten worde. XI. 360. ſommigen ſpreeken flaauwlyk van de voordeelen der Munſterſche Vrede. XI 494. eenigen moeijen zig met de raadpleegingen op het Stadhouderſchap. XII. 229. ſpreeken kwalyk van de Vrede met Kromwel. XII. 330. middelen gebruikt, om hen te beteugelen. XII. 363, 364. XIII. 52, 62, 155, 156. eenigen vaaren uit tegen de Regeering. XIV. 66. berispen der Staaten raadpleegingen over het toelaaten van eenen Roomſchen Vikaris. XIX. 86. worden tot hunnen pligt vermaand. XIX. 88
Preeke (openbaare) der Onroomſchen aangevangen, in Walſch-Vlaandereu; en daarna in de overige Nederlanden. VI. 161. oorſprong en wyze derzelve. VI. 162. verbooden. VI. 173, 191. zy geeft aanleiding tot den Beeldenſtorm. VI. 180. gedagten der Staaten van Holland op 't ſtuk der Preeke. VI. 201. zy wordt alomme geſtaakt. VI. 229
Preſton (de Kolonel) werpt volk in Doornik. VII. 417. tragt naar Bourbourg. VII. 419
Pretendent tot de Kroon van Groot-Britanje, gebooren. XV. 400 enz. getuigeniſſen voor de wettigheid zyner geboorte. XV. 463. het Huis der Gemeenten ontwykt het onderzoek derzelve. XV. 495, 500. men ſpreekt, van hem in den Proteſtantſchen Godsdienſt te doen opvoeden. XVII. 46. Frankryk erkent hem, in 1701, voor Koning van Engeland. XVII. 100. zyne onderneeming op Schotland, in 1708, mislukt. XVII. 315. zyn *Proteſt* tegen de Utrechtſche Vrede wordt niet aangenomen. XVII. 520. opſtand in Engeland en Schotland, ten zynen behoeve. XVIII. 55. by wordt in Schotland

land voor *Koning* uitgeroepen. XVIII. 59. ook hier en daar in Engeland. XVIII. 59. hy ſchryft aan de Staaten. XVIII. 62. landt in Schotland. XVIII. 62. keert van daar naar Frankryk. XVIII. 63. vertrekt over de Alpen. XVIII. 147, 151. aanſlag, ten zynen behoeve, door Gyllemborg en Gortz beleid. XVIII. 153 enz. hy trouwt. XVIII. 205. andere aanſlag in Engeland. XVIII. 243. ydele hoop van ſommigen op zyne bevorderíng. XVIII. 442. onderneeming eener landing ten zynen behoeve, mislukt, door ſtorm. XIX. 422 enz. zyn Zoon verwekt eenen opſtand in Schotland. XIX. 515 enz.

Prié (*Markgraaf de*) neemt de Regeering der Ooſtenrykſche Nederlanden waar. XVIII. 98. handelt in den Haage. XVIII. 187 enz.

Prince (*Samuel*), Remonſtrantſch Predikant, raakt in hegtenis. X. 411. ontkomt. X. 413

Prinſes (Koningklyke), Weduwe van Willem den II., Prinſe van Oranje, verſchilt met haare Schoonmoeder over de Voogdyſchap haars Zoons. XII. 138-142. 't verſchil wordt vereffend. XII. 143. zy tragt de uitſluiting haars Zoons te voorkomen. XII. 317. handelt heimelyk met haaren Broeder Karel den II. XIII. 5. draagt haaren Zoon den Staaten voor, tot bekleeding der waardigheden zyner voorzaaten. XIII. 34. reiſt, ten zynen behoeve, naar Amſterdam. XIII. 37. ſterft. XIII. 38, 39. haar uiterſte wil. XIII. 38

Prinſes, Weduwe van Fredrik Henrik, Prinſe van Oranje, beveelt haaren Kleinzoon den Staaten aan. XII. 131. verſchilt met de Koningklyke Prinſeſſe over de Voogdyſchap. XII. 138-142. de Keurvorſt van Brandenburg houdt haare zyde. XII. 142. men komt overeen. XII. 143. zy doet een nieuw Vertoog aan de Staaten ten behoeve van haaren Kleinzoon. XII. 171. tragt de uitſluiting van den zelven te voorkomen XII. 327. zoekt hulp by Holland in haare Voogdyſchap. XII. 443. handelt met Karel den II. XIII. 5, 6. de Witt handelt met haar. XIII. 43, 197. zy arbeidt by de Geweſten, ten behoeve haars Kleinzoons. XIII. 166. verzoekt, dat Holland zorg voor zyne opvoeding draage. XIII. 197. wil vrye hoede voor haar huis en goederen neemen van Frankryk. XIV. 42. ſterft. XIV. 378

Prior (*Matthys*) handelt heimelyk tuſſchen het Franſche en Engelſche Hof. XVII. 379 enz.

Privilegie *de non evocando*, of om niet buitens Lands te regt geſteld te worden. welke uitzonderingen op het zelve vielen. IV. 39. Amſterdam ſtaat dit Privilegie voor. V. 5. geene *Mandementen* te verleenen tegen eenig Privilegie. IV. 39. Groot-Privilegie van Vrouw Maria. IV. 167. de Aartshertog Filips weigert het te beveſtigen. IV. 295. waarom. IV. 298. Privilegien van verſcheiden Steden geſchonden. IV. 486. V. 208, 408. verdigt Privilegie. V. 171.

zorg voor de bewaaring van 's Lands Privilegien. V. 409. zy worden opgeëischt, door Alva. VI. 292. bewaard, op last van Willem den I. VI. 378, 379, 386
Probus (Keizer) staat den Franken eenig Land in Gallie af. I. 210, 211. stigt sterkten over den Ryn. I. 212. zyn brief aan den Romeinschen Raad. I. 212. hy staat den Galliërs 't planten van den Wynstok toe. I. 217
Protestanten. oorsprong deezes naams. V. 7. Karel de V. doet hun den oorlog aan, in Duitschland. V. 281. overwint hunne voornaamste hoofden. V. 292
Prouninck (*Gerard van*), gezeid *Deventer*, houdt gemeenschap met Leicester. VIII. 146. wordt tweede Burgemeester, te Utrecht. VIII. 168, 248. men weert hem uit de algemeene Staatsvergadering. VIII. 180, 181. hy keurt het afzetten der Gekoorenen af. VIII. 182. verkragt de Sekretary. VIII. 191. verdedigt den Engelschen Landaart. VIII. 199. woelt in Gelderland, Friesland en Overyssel. VIII. 211, 212. verdedigt zig tegen die van Holland. VIII. 214, 250. schryft voor Sonoi. VIII. 275. kuipt, om Burgemeester te blyven. VIII. 297, 298, 299. wordt gevat. VIII. 300. bezwaard door de Staaten van Holland. VIII. 302. hy verdedigt zig. VIII. 303. wordt gebannen. VIII. 303. zyn verder bedryf. VIII. 303, 304
Prouninck (*Jakob*), gezeid *Deventer*, Bevelhebber van 't Slot te Loevestein. X. 415, 417
Pruneaux (*Roebus van Sorbieres, Heer van*), handelt van wege Anjou met de Staatschen. VII. 199, 236, 501. zoekt de Staaten te beweegen om Frankryk de opperheerschappy op te draagen. VIII. 31, 33. keert naar Frankryk. VIII. 51
Puiseux (*Markgraaf de*) komt heimelyk in den Haage, in 1746. XX. 26
Puppienus en Balbinus worden, ondanks de poogingen der Germaniesche Lyfwagt, gedood. I. 200
Purmer bedykt, in 1620. X. 159
Purmerende (*Heerlykheid* van) aan Willem Eggert opgedraagen. III. 327. verandert van Heer. IV. 197. wordt met het Graafschap van Egmond vereenigd. IV. 233. de Stad kiest 's Prinsen zyde. VI. 364. de Heerlykheid deezer Stede aan de Graaflykheid gehouden. VII. 514. zy bewilligt niet in de zogenaamde *scherpe Resolutie*. X. 164. aldaar wordt geene verandering gemaakt, in 1618. X. 276. bezending derwaards, in 1650. XII. 76. in 1672, geschiedt 'er geene verandering in de Regeering. XIV. 202. *Aant.* verandering der Regeeringe, in 1748. XX. 310
Put van S. Willebrord, te Heilo. I. 362
Putten (Huis te). III. 124
Putten (*Gerard van*) helpt Dirk den IV. binnen Dordrecht. II. 164
Putten (*Nikolaas van*). III. 60, 102
Pynaker (*Kornelis*), Hoogleeraar te Groningen, sluit een Verdrag met die van Tunis en Algiers.

giers. X. 445
Pypenpoy (Jonkheer *François van*) ruimt het Slot te Staveren. VII. 322

Q.

Quaden, hunne oude wooning. I. 247 *Aant.* worden door de Saxers verjaagd. I. 247. verdryven de Saliërs uit Batavia. I. 248. hunne ſtrooperyen. I. 249. zy worden, door Juliaan, bedwongen. I. 250. ſlaan zig omtrent den Ryn neder. I. 251
Quesnoi belegerd, in 1712. XVII. 469. veroverd. XVII. 480. verlooren. XVII. 482
Quintilius. Zie *Varus*.
Quoten. Zie Aandeelen.
Quotiſatie (Perſoneele) in Holland ingevoerd. XIX. 347

R.

Raad van *Holland* betekende, oudtyds, de Edelen en Steden. III. 172
Raad der Beroerten onder Alva opgeregt. VI. 251. Leden deszelfs. VI. 251. wyze van regtspleegen. VI. 253, 254. wordt *Bloedraad* genoemd. VI. 254. hadt, in 1569, reeds agtduizend Perſoonen ingedaagd. VI. 292. heeft, in 1573, vyftienduizend zaaken af te doen. VI. 447. blyft nog onder Requeſens in wezen. VI. 456. verlieſt zyn gezag t'eenemaal onder Don Jan. VII. 202
Raad van Staate, in de Nederlanden. V. 22. onder Filips den II. VI. 40. aanwas van deszelfs gezag. VI. 98. men klaagt over deszelfs Regeering. VI. 99. verſchil in den zelven over 't ſtuk der Plakaaten. VI. 119. hy beſtaat, op 't einde van 1573, en ſedert, ſlegts uit drie Leden. VI. 456. VII. 90. aanvaardt 's Lands Regeering, na de dood van Requeſens. VII. 90, 91, 92. wordt met vier Leden vermeerderd. VII. 90. in hegtenis genomen; doch gedeeltelyk geſlaakt. VII. 105
Raad van Staate der Verenigde Gewesten ingeſteld. VIII. 5. beſchreeven. VIII. 339. ſtaat wankel. VIII. 111. verſchil met Leiceſter, over den zelven. VIII. 114. hy benoemt 'er eenige Leden toe. VIII. 115. hy bepaalt het gezag des Raads heimelyk. VIII. 187, 188. de Engelſche Gezant wordt uit deezen Raade geſloten. XI. 57. nieuw Berigtſchrift voor den zelven ontworpen, in 1651. XII. 187. Holland ſluit 'er de Stadhouders buiten, in 1668. XIII. 340. Willem de III. krygt 'er zitting in. XIII. 427. aanmerkingen over deszelfs Inſtructien. XVII. 272. Prins Joan Willem Friſo wordt 'er buiten gehouden. XVII. 297
Raad nevens zyne Doorluchtigheid, in 1572 aangeſteld. VI. 398. verſchil over deszelfs rang by 't begraaven van den Prinſe. VII. 536. diergelyke, in 1590, geſteld. VIII. 331
Raad (geheime) in de Nederlanden. V. 22. onder Filips den II. VI. 41. deszelfs gevoelen over 't ſtuk der Plakaaten. VI. 118

Raad der *Finantien* of Geldmiddelen, in de Nederlanden. V. 22. VI. 41
Raad (groote) te Mechelen opgeregt. IV. 161. herſteld. IV. 322
Raad. *Zie* Hoogen Raad.
Raaden (Gekommitteerde) in Weſtfriesland en 't Noorderkwartier. Oorſprong van dit Kollegie. VI. 450. der Staaten van Holland, in 1584 en in 1590 aangeſteld. VIII. 9, 331, 338. hy ſchryven tegen Leicesters Plakaat op de Zeevaart. VIII. 154
Raadpenſionaris behoeft geen gebooren Hollander te zyn. XI. 244
Raap (Daniel), Porceleinkooper te Amſterdam. zyn bedryf aldaar. XX. 136. arg vermoeden op hem. XX. 138. hy wordt by éénen der Burgemeeſteren ontbooden. XX. 139. komt voor Burgemeeſteren. XX. 141. verſpreidt het Verzoekſchrift der *drie Artikelen*. XX. 272. verſchynt 'er mede op de Doele. XX. 274. begroet zyne Hoogheid buiten de Haarlemmer Poort. XX. 287. zoekt te wege te brengen, dat de Ambagtsheerlykheid van Ooſt- en Weſtzaanen den Prinſe opgedraagen worde. XX. 357. raakt in den haat van 't gemeen. XX. 299. blyk hier van by zyne begraafenis. XX. 299
Raapborſt (Chriſtiaan van). III. 93
Raapborſt (Dirk van) ſneuvelt. III. 17
Raapborſt (Henrik van Raapborſt, Heer tot), in 't Lid der Edelen beſchreeven, in 1618. X. 282
Raapborſt (Herbert van) tekent het Verbond der Edelen. VI. 126. legert zig in 't Klooſter te Egmond. VI. 215
Raasveld (Henrik Adolf van), Droſt van Twente, beſchryft een' Landdag in Overyſſel. XIII. 346. twiſt hieruit ontſtaan. XIII. 346 enz.
Raatingen (Gerrit van) zoekt Hattum tot afval te brengen. VII. 361
Raatingen (Henrik Janszoon van), te Utrecht gevat. VIII. 299
Rabenhaupt (Karel), Baron van Sucha, verdedigt Groningen wakkerlyk. XIV. 130. wint de nieuwe Schans. XIV. 285
RADBOUD, Koning der Friezen, blyft ongeloovig, op de prediking van Wigbert. I. 356, 357. wordt door Pipyn den Dikken, overwonnen. I. 358. valt in Frankryk. I. 362. wordt, andermaal, geſlaagen. I. 363. zyne Dogter Theudeſinde trouwt met Grimoald, Zoon van Pipyn. I. 364. hy ſlaat Karel Martel, met hulp van Raganfrid. I. 366. wordt, door Karel Martel, overwonnen. I. 367. weigert zig te laaten doopen, ſchoon hy den voet reeds in de vont hadt. I. 370. ſterft. I. 370, 384
RADBOUD DE II, Koning of Hertog der Friezen, wykt naar Jutland. I. 418
RADBOUD, Heer van Neder-Friesland, verbindt zig met de Saxers. I. 402
RADBOUD, Heer van Friesland, wederſtaat Rollos Leger. II. 81
Radboud, Biſſchop van Utrecht, zyn bedryf en dood. II. 104
Radermacher (Joan Kornelis), Theſau-

saurier-Generaal des Prinsen van Oranje, als Groot-Meester der vrye Metselaaren, bekend gemaakt. XIX. 168
Radigis, Koning der Warners. Gelegenheid van zyn Huwelyk, met eene Frankische Prinses. I. 314
Raganfrid, Groot-hofmeester van Frankryk, staat Karel Martel. I. 367. wordt door hem verwonnen. I. 367. verdraagt zig met hem. I. 371
Raginer, Hertog van Hasbain en Henegouwen, wordt, door Robio, geslaagen. II. 81, 82. verbindt zig met Odokar en anderen, tegen Koning Zwentibold. II. 101. werpt zig in Dursos. II. 101
Ragotski (de Prins) verwekt een opstand in Hongarye. XVII. 195, 230
Ralda (*Fokko*), Raadsheer 's Hofs van Friesland, krygt een beroerte onder 't afzweeren van Filips den II. VII. 396
Rammekens (de sterkte) gestigt. V. 294. met Engelsch Krygsvolk bezet. VIII. 93, 97, 98. IX. 175. ontruimd. X. 104
Randwyk (*Heer van*) in gezantschap naar Duitschland. X. 427. naar Engeland. XI. 62
Randwyk (*Jakob van*), Burggraaf van Nieuwmegen, staat van zyne Burgemeesters- en Raadsplaats af. XVII. 137. wordt tot de Utrechtsche Vredehandeling gemagtigd. XVII. 427
Rantsau (*Kajus*), Gezant van Deenemarke, te Bergen op Zoom aangehouden. VIII. 206. moeite hieruit ontstaan. VIII. 207
Rassingbem (*Maximiliaan Vilain de Gand, Heer van*), van de Spaansche zyde, gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda, VII. 30. wordt Lid van den Raad van Staate. VII. 90. verschoont het verrassen van Namen, door Don Jan. VII. 153. wordt te Gend gevat. VII. 178
Rataller (*Filips*) wordt Griffier des Hofs van Utrecht. VIII. 168. wordt naar Engeland gezonden. VIII. 190. keert te rug. VIII. 216
Rataller (*Jan*) wordt om 't schryven van zeker boekje gebannen. VII. 493, 494
Rataller (*Joris*), Raadsheer te Mechelen, naar Deenemarke gezonden. VI. 238
Ravens (*Samuël*) ontwerpt eene landing in Engeland. XIII. 210
Reveßein. Onluften ter gelegenheid van 't houden van Staatsche bezetting in deeze Plaatse. XII. 203. de Staaten zoeken 'er door Frankryk in gehandhaafd te worden. XIII. 20, 26, 28. zy wordt door de Fransehen ingenomen en geslegt. XIV. 91
Rawleigh (*Walter*) door de Staatschen beschuldigd. VIII. 476
Reaal (*Laurens Jakobszoon*) bevordert de openbaare Preeke. VI. 165, 166, 194. wordt aan Brederode gezonden. VI. 216. houdt de wagt, by 't inkomen van Leicester. VIII. 243
Reaal (*Laurens*) in gezantschap naar Deenemarke gezonden. XI. 72. wordt gevangen. XI. 73. geslaakt. XI. 74
Rederykers. derzelver oorsprong en bedryf. IV. 13. zy schynen de Hervorming te begunstigen. V.

93. bevorderen dezelve. VI. 70. hunne spelen worden verboden. VI. 71
Reede. Zie *Ankerongen.*
Reekalf (Goossen Janszoon), Burgemeester van Amsterdam, beleidt den tegenstand tegen de herdoopers. V. 95, 96
Reenen neemt vrye hoede van de Franschen. XIV. 39. die de Stad verlaaten. XIV. 283. beweeging aldaar, in 1702. XVII. 147
Rees neemt Spaansche bezetting in. IX. 32. wordt door Graave Herman van den Berge tegen de Duitschers verdedigd. IX. 54. ontruimd. IX. 95. ingenomen, door Maurits. X. 77. door Lodewyk den XIV. XIV. 27
Reformatie. Zie Hervorming.
Regeeringswyze der oude Batavieren. I. 69. der Landen omtrent den Ryn, in de vyfde eeuwe. I. 312. der nu Vereenigde Nederlanden, in de negende eeuwe. II. 9. van Holland, in de dertiende en veertiende eeuwe. II. 306. III. 361
Regeering van Holland. Staat derzelve in den aanvang der beroerte. VII. 3. zy wordt nader geregeld door de Staaten. VII. 5, 12. staat wankel, na de dood van Willem den I. VIII. 111. wordt van wege de Staaten voor Leicester opengelegd. VIII. 253. schets derzelve na den afstand van Leicester. VIII. 333-340. aanmerkelyke beschryving derzelve, door de Staaten. VIII. 480. gedagten om dezelve te hervormen, omtrent 1608. IX. 371, 449-456
Regten (in- en uitgaande). Verschil over 't heffen derzelven tusschen Holland en Zeeland. VIII. 327, 485
Regteren (Adolf Henrik, Graaf van) wordt tot de Utrechtsche Vredehandeling gemagtigd. XVII. 427. zyn geschil met Menager. XVII. 486. hy handelt over 't Verdrag van Barriere. XVIII. 47. opent de buitengewoone Vergadering, in 1716. XVIII. 32, 133
Regteren (jonge Graaf van) sneuvelt te Vilvoorden. XX. 28
Regters (vierentwintig) over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot gesteld. X. 340. hun last. X. 342
Regtspleeging, verandering in dezelve. V. 30
Reide (Huis te) ingenomen door de Spaansche. X. 422
Reigersbergen (Maria), Huisvrouw van de Groot, helpt haaren man uit de Loevesteinsche gevangenis. X. 414
Reigersbergen (Nikolaas) wordt Raadsheer in den Hoogen Raade. XI. 45. moeite hem aangedaan over zekeren brief aan zynen Zwaager de Groot. XI. 50
Reigersbosch aan den Amstel, aan Floris den V. afgestaan. III. 39
Reinoldszoon (Jan) van Hoorn, Koopvaardyschipper. zyne dapperheid. XIII. 126
Reinoud de I., Graaf van Gelder, sluit een Bestand met Floris den V. III. 33
Reinoud de II. Graaf, wordt Hertog van Gelder. III. 241
Reinoud, Heer van Brederode, neemt de Dagvaart waar, voor den Stadhouder. V. 225, 228. mag 't wapen van Holland niet voeren. V. 329
Reinoud van Brederode helpt de Hoek-

Hoekſchen in 't bewind. IV. 4. begeeft zig binnen Amſterdam. IV. 8, 13. woont den togt tegen Gend by. IV. 38. begeeft zig binnen Utrecht. IV. 57. verhaal zyner gevangenis. IV. 129. pyniging. IV. 133. en ontſlag. IV. 135. hy ſterft. IV. 135
Reinſt (*Lambert*) Burgemeeſter van Amſterdam. XIV. 209. wordt bedankt. XIV. 216
Religions-Vrede. Zie Geloofsvrede.
Remen, oude Inwoners van het Belgiſch Gallie. I. 40
Remonſtranten. Derzelver oorſprong. X. 15. zy vervatten hunne Leer in *vyf* punten, en leveren 'er een Vertoog over in ter Vergaderinge van Holland. X. 33. zy zyn de minſten in getal. X. 33. verzoeken om eene wettige en vrye Sinode, en middelerwyl onderlinge verdraagzaamheid. X. 43. houden de Haagſche Conferentie met de Contraremonſtranten. X. 35. de Delftſche, daarna. X. 59. vorderen dat men hunne vyf punten verdraaglyk verklaare. X. 61. en dat men niet tegen hen uitvaare van den Predikſtoel. X. 62. handeling tegen hen, te Amſterdam. X. 86. zy houden byzondere Byeenkomſten. X. 143. hunne onderlinge verbindtenis. X. 144. oorſprong hunner afzondering te Amſterdam. X. 145. hunne Vergadering aldaar geſtoord. X. 146. zy leveren een ſmeekſchrift in aan de Staaten. X. 149. neigen tot eene algemeene Sinode. X. 165. wat verwagting zy van de nationaale hadden. X. 237. waarom zy, door Oldenbarneveld en door de meeſte Wethouderen, begunſtigd werden. X. 249. zy laaken de verandering der Regeeringe. X. 283. eenigen hunner komen voor de Sinode. X. 314. weigeren dezelve voor Regter te erkennen. X. 316. verklaaren hun gevoelen. X. 317. raaken met de Sinode in verſchil over de wyze van handelen. X. 318-322. worden uit de Sinode gezet. X. 322. hunne Leer wordt veroordeeld. X. 323, 325, 326. zy houden eene Vergadering te Rotterdam. X. 323. opſchudding onder de Remonſtrantſchgezinden te Alkmaar. X. 383. en te Hoorn. X. 384. de Remonſtranten, die voor de Sinode gedaagd geweeſt waren, worden ten Lande uit gevoerd. X. 385, 386. Plakaaten tegen hen. X. 386. zy houden heimelyke Vergaderingen. X. 387. hunne Studenten worden uit het Staaten-Kollegie gezet. X. 388. begrooting van 't getal hunner Predikanten. X. 389. verandering onder Amptenaars, die hun toegedaan waren. X. 387, 390, 391, 392. zy ſtellen orde op 't bedienen hunner Gemeenten. X. 389. worden vervolgd. X. 411. verſcheiden hunner Predikanten raaken in hegtenis. X. 411, 447. ſommigen ontkomen. X. 412, 447. anderen worden naar Loevenſtein gevoerd. X. 413, 447. handeling met de Remonſtranten in Brabant. X. 418. verſpieder onder hen ontdekt. X. 447. eenigen hunner hebben deel aan den aanſlag op het leeven van Prinſe

Maurits. X. 450, 451, 454. eenigen hunner ontdekken dien. X. 456, 459, 479. zy worden 'er in 't gemeen mede beſchuldigd. X. 463. verdedigen zig. X. 472. inzigten van Fredrik Henrik omtrent hen. XI. 8. zy bekomen eenige meerder vryheid. XI. 44, 46. de Sinoden klaagen over hen. XI. 46, 47. de Plakaaten tegen hen worden vernieuwd. XI. 47, 77. Amſterdam wordt gemaatigder omtrent hen. XI. 48. zy bekomen groote vryheid. XI. 76. ſtigten eene Kerk en Kweekſchool te Amſterdam. XI. 87. 't klaagen over hunne ſtoutigheden houdt op. XI. 88. zeven hunner Predikanten ontkomen uit de Loevenſteinſche hegtenis. XI. 143

Rendorp (*Herman*), aanzienlyk burger te Amſterdam, verhuurt den Remonſtranten eene Predikplaats. X. 146

René van Chalons, Zoon van Henrik van Naſſau, erft het Prinsdom Oranje. IV. 508. wordt Stadhouder van Holland. V. 191. zyn laſt. V. 192. hy is getrouwd met Anna van Lotharingen. V. 146, 192. verſchilt met den Admiraal over't verleenen der Vrygeleibrieven. V. 196. herwint Luxemburg. V. 221. draagt zorg voor Holland. V. 222. trekt uit tegen de Gelderſchen. V. 225. wordt geſlaagen. V. 226. valt in Gulikerland. V. 236. men durft hem geene rekening afvorderen. V. 245. hy vergt den grooten Steden eene leening af. V. 251. wordt Stadhouder van Gelderland. V. 256. ontvangt, in 's Keizers naam, de hulde van verſcheiden' Steden. V. 256. ſneuvelt in 't beleg van S. Diſier. V. 270

Reneſſe (*Filips* en *Willem van*) bewerken, zo men wil, den Beeldenſtorm te Utrecht. VI. 184. de eerſte dient onder Brederode. VI. 211

Reneſſe (*Gerrit van*) onthalsd. VI. 233 *Aant.*

Reneſſe (*Jan van*). Zie *Jan van Reneſſe*.

Reneſſe (*Jan van*) *van Wulven*, tekent het Verbond der Edelen. VI. 126. wordt gevangen en onthalsd. VI. 233

Reneſſe (*Jan van*), *Heer van Wilp*, woont de byeenkomſt te S. Truyen by, van wege de Hollandſche Edelen. VI. 174. heeft, zo men wil, de hand in den Beeldenſtorm te Utrecht. VI. 184. trekt naar 't Noorderkwartier. VI. 189. Oranje legt by hem t'huis. VI. 200. hy dient onder Brederode. VI. 211

Reneſſe (*Koſtyn van*) helpt Utrecht tegen Amſtel. III. 37

Reneſſe (*Koſtyn van*) ſneuvelt. III. 282

Rengers (*Joan*), wegens Utrecht, gemagtigd tot de opdragt der Heerſchappye aan Frankryk. VIII. 56

Rengers (Jonkheer *Ozebrand Jan*), in hegtenis genomen. XIV. 451. geſlaakt. XIV. 456

Renichon (*Michiel*), Prieſter, bekent, op 't leeven van Prinſe Maurits te hebben toegelegd. VIII. 398

Rennenberg (*Graaf van*) wordt Kapitein in Holland. IV. 417

Rennenberg (*Joris van Lalaing, Graaf van*), bevredigt Groningen

gen met de Ommelanden. VII. 238. maakt merkelyke verandering in Friesland. VII. 239. bemagtigt Kampen en Deventer VII. 240. tekent de Utrechtsche Unie. VII. 265. spreekt 'er kwalyk van. VII. 265. handelt heimelyk over zyne verzoening met den Koning. VII. 265, 319, 320. zyn bedryf te Groningen en in Drente. VII. 299, 300. hy veinst zig yverig Staatschgezind. VII. 320. zyn ontrouw wordt ontdekt. VII. 322. Oranje zoekt hem te ligten. VII. 324. hy brengt Groningen over aan 's Konings zyde. VII. 325. slaat Hohenlo op de Bourtange. VII. 341. neemt Koeverden en Oldenzeel in. VII. 342. belegert Steenwyk. VII. 343, 356, 362. beschiet de Stad met gloeijende kogels. VII. 359. breekt het beleg op. VII. 364. schryft aan Enkhuizen. VII. 359. maakt zig meester van de Ommelanden. VII. 366. sterft. VII. 367

Renswoude (*Henrik van Reede, Heer van*), handelt in Spanje. XIII. 29

Renswoude (*Joan van Reede, Heer van*). XII. 70; 89 *Aant.* trekt in gezantschap naar Engeland. XI. 374. zyne handeling aldaar. XI. 375-378. wordt Presidént der Staaten van Utrecht. XIV. 327

Renten (Lyf-) door de Steden verkogt. III. 427. te Utrecht, zuiver twee-entwintig ten honderd Lyfrenten beloofd. IV. 214. twintig ten honderd aan Renten betaald. V. 275

Representatie. Zie Plaatsvulling.

Requesens (*Don Louis de*) komt als Landvoogd in de Nederlanden. VI. 454. Alva tragt hem kwaade indrukfels te geeven. VI. 455. hy doet Alvas praalbeeld afwerpen. VI. 291. laat den Raad der Beroerten in wezen. VI. 456. onderneemt het ontzet van Middelburg. VI. 459. kondigt eene algemeene vergiffenis af. VI. 476. vordert schattingen. VI. 476. tragt geld te heffen zonder bewilliging der Staaten. VI. 477. handelt over eene bevrediging met Holland en Zeeland. VI. 478. VII. 25. zyne inzigten in deeze handeling. VII. 51. zyn toeleg op Zeeland. VII. 69, 70. op de Dordrechtsche Waard. VII. 75. zyne verlegenheid om geld. VII. 76. hy stelt het jaarbegin op den eersten van Louwmaand. VII. 91. sterft. VII. 89. zyne afbeelding. VII. 89. gevolgen van zynen dood. VII. 91.

Requeſt. Zie Verzoekschrift.

Rheime, Dogter van Waromir, Legerhoofd der Batten, gevangen. I. 76

Rhetie, oude naam van Graauwbunderland. I. 161 *Aant.*

Rhône (*Heer van*) sneuvelt voor Hulst. VIII. 432, 433

Rhuiſtri. Zie *Ruſtingerland.*

Ricçen (*Franco* of *François*), Pensionaris van Purmerende, wegens Holland naar Gelderland en Overyssel gezonden. XII. 1-30. ook naar Zeeland. XII. 188, 227

Richard de I., Koning van Engeland, zoekt Hertog Albrecht in een verbond tegen Frankryk in te wikkelen. III. 319

Richard Klaaszoon, Predikant, arbeidt om Enkhuizen enz. aan

's Prinſen zyde te brengen. VI. 320
Richardot (*Joan*) verdedigt Parma in Spanje. VIII. 311. raadt tot den inval in de Bommelerwaard. IX. 46. verklaart 's Konings bekragtiging van de Wapenſchorſing. IX. 279. komt als Gevolmagtigde tot de Vredehandeling in den Haage. IX. 320. erkent der Staaten vryheid volmondig. IX. 323, 325. dringt ſterk op 't afſtaan des Indiſchen handels. XI. 327, 336. vermaant ernſtelyk tot ſluiten. IX. 341. ſpreekt met Jeannin. IX. 358. vindt eenige zwaarigheid in zynen voorſlag tot een Beſtand. IX. 372. zyne ſcherpe taal by 't afbreeken der handelinge. IX. 387. hy laat zyn heimelyk Berigtſchrift agter. IX. 390. gedagten hierover. IX. 392
Richelieu (Kardinaal *van*). Zyn misnoegen op de Staaten. XI. 30, 31. zyne inzigten. XII. 5. hy ſterft. XI. 333
Richilde, Weduwe van Boudewyn den V., Graave van Vlaanderen, verwekt den Koning van Frankryk en den Keizer tot een' oorlog, tegen Robert de Fries. II. 179, 180. bevredigt zig met hem. II. 186
Riperiolen. Zie *Ripuariërs*.
Ripperda (*Adolf Heurik*) *tot Beurze*, gevolmagtigd tot de Bredaſche Vredehandeling. XIII. 245, 265
Ripperda (*Joan Willem van*), *Vryheer van Poelgeeſt*, naar Spanje gezonden. XVIII. 100. zyn ſchryvens van daar. XVIII. 100. zyne handeling over eenige geſchillen in den Koophandel. XVIII. 121. hy wordt Roomſch. XVIII. 301. treedt in dienſt des Konings van Spanje. XVIII. 302, 339. zyne handeling aan 't Weener Hof. XVIII. 302, 306. hy ſpreekt onvoorzigtiglyk. XVIII. 319, 363, 365, 367. ſtoot de Staaten door de wyze van ondertekening van eenen brief des Konings. XVIII. 350. wordt van zyne ampten verlaaten. XVIII. 362 enz. vlugt XVIII. 369. wordt gevangen gezet. XVIII. 372. zyn nader bedryf en uiteinde. XVIII. 373
Ripperda (*Wybout van*), Overſte van Haarlem, belet de handeling met Don Fredrik. VI. 411. wordt onthalsd. VI. 432
Ripperda (*Wilhelm*), *Heer te Hengelo*, gemagtigd tot de Munſterſche Vredehandeling. XI. 405
Ripperts (*Kornelis*), Burgemeester van Hoorn, wegens Holland in bezending naar Friesland en Stad en Lande. XII. 130
Ripuariërs, eene ſoort van Franken, zyn met de Romeinen in verbond. I. 289
Riſoir (. . . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. zoekt Alva te ligten. VI. 275
Rithove (*Martinus*) wordt Biſſchop van Yperen. VI. 65. men raadpleegt hem over 't Ketterſtraffen. VI. 109. hy woont de onthalzing van Egmond by. VI. 279
Rixtel (*Pieter van*) ſtelt een Verzoekſchrift op aan de Regeering te Haarlem. XIV. 200
ROBERT *de* FRIES. zyne Scheepstogten. II. 175. hy komt in Hol-

Holland. II. 176. zoekt zig meester te maaken van de Regeeringe. II. 176. trouwt met Vrouwe Geertruid. II. 177. een gedeelte van Zeeland Bewester-Scheldе wordt hem afgestaan. II. 177. by beoorloogt zynen Broeder, Boudewyn den VI. II. 178. wordt, door Godefrid, Hertoge van Lotharingen, uit Holland verdreeven. II. 181. herstelt Dirk den V., met Engelsche hulpe, in 't Graafschap van Holland. II. 186, 187. trekt naar 't Heilige Land. II. 199. sterft. II. 200

Robert de III., Graaf van Vlaanderen, sluit een Bestand met Willem den III. III. 186. doet hem den oorlog aan. III. 189. sluit een voordeelig Verdrag met hem. III. 190

Robert (Prins) raakt slaags met de Ruiter. XIII. 204. nog driemaal, in 1673. XIV. 287, 289, 291

Roche (*Ferdinand van Lannoi, Graaf van la*) krygt bewind, van wege Spanje, over Holland en Utrecht. VI. 478

Rochelle, door eene Vloot der Staaten belegerd. XI. 17. verdrag met de Stad. XI. 28. zy wordt op nieuws ingeslooten. XI. 74. hongersnood aldaar. XI. 75. zy geeft zig over. XI. 76

Rochepot (*Antoni van Silli, Graaf van*), handelt van wege Anjou met de Staatschen. VII. 199. heeft de hand in den aanslag op Antwerpen. VII. 477

Rochette (*La*). Verdrag wegens deeze Heerlykheid met den Bischop van Luik. XIII. 411

Roda (*Hieronimus*) wordt Lid van den Raad van Staate. VII. 90. gedraagt zig als Landvoogd. VII. 106, 112. pryst de muitery te Antwerpen. VII. 115

Roeland van Uitkerken verdedigt Haarlem. III. 470. verdraagt zig met de Kennemers. III. 471. wordt beloond. III. 478. wordt Raad in den Hove van Holland. III. 490

Roermonde gewonnen, door Willem den I. VI. 385. vergeefs belegerd door Hohenlo. VII. 184. door Fredrik Henrik gewonnen. XI. 150. heroverd, door den Kardinaal Infant. XI. 254

Roermonde (*François Lodewyk, Bischop van*). zyn verschil met de Staaten. XIX. 219

Roeft (*Floris*) sneuvelt te Schagen. II. 262

Roeux (*Jean van Croi, Graaf van*) krygt bevel over eene Bende van Ordonnantie. VI. 45. belegert het Slot te Gend. VII. 106, 107

Rol (*Jan Simonszoon*) zoekt Trestongs schip te bemagtigen. VI. 340. wordt verjaagd in den slag op de Zuiderzee. VI. 449

Rollé (*Jeronimus de*), Baljuw van Veere, doet den eed aan Oranje. VI. 354. sneuvelt voor Thoolen. VI. 439

ROLLO, de Noorman, valt in Walcheren. II. 80. overwint de Friezen. II. 81. keert naar Frankryk. II. 82

Romero (*Fulgan*) krygt bevel over 't vertrekkend Spaansch Krygsvolk. VI. 47, 60. keert onder Alva wederom herwaards. VI. 241, 279. misleidt die van Naarden. VI. 404. bemagtigt Sparendam. VI. 413. komt als

gyzelaar te Dordrecht. VII. 30. vermaant het muitend Krygsvolk tot zagtheid. VII. 114
Romswinkel (*Frans*), Burgemeester van Nieuwmegen, afgezet en gebannen. XVII. 139. hersteld. XVII. 140
Rompf. Zie *Rumpf*.
Roobol (*Kornelis Geerlofszoon*) dient Willem den I. te water. VI. 308. beschuldigd, te Embden. VI. 325. helpt den Briele inneemen, in 1572. VI. 344, 345, 347
Roodenburg de Oude (*Herman*) helpt Brederode aan geld. VI. 229
Roodenburg (*Herman*) wordt uit eene Schans op de Veluwe verjaagd. VII. 70
Roodenburg (*Herman Betsen*) heult met Leicester. VIII. 244
Roodenys (*Daniel van*) II. 259
Roomburg, by Leiden. I. 70, 80. of aldaar eene Roomsche Legerplaats geweest zy. I. 122. oude opschriften aldaar gevonden. I. 195
Roomschgezinden, bitterheid tegen dezelven. VI. 367, 382, 422. hun wordt, in 1572, openbaare Godsdienstoefening beloofd in Holland. VI. 379. poogingen om hun dezelve te beletten. VII. 17, 22. harde handel van Sonoi omtrent eenigen in 't Noorderkwartier. VII. 54-61. hun Godsdienst verbooden te stooren, buiten Holland en Zeeland. VII. 203. zy houden heimelyke Byeenkomsten te Amsterdam. VII. 209. verzoeken, vergeefs, vrye Godsdienstoefening te Haarlem. VII. 369. eerste Plakaat in Holland tegen hen. VII. 372. hun Godsdienst te Brussel en te Antwerpen geschorst. VII. 373. wordt door Anjou ter laatster Stede wederom vry gegeven. VII. 451, 452. Filips de III. zoekt vryë Godsdienstoefening voor de Roomschgezinden te bedingen in de Vereenigde Gewesten. IX. 338, 357, 467. de Fransche Ambassadeur Jeannin doet een Vertoog ten hunnen voordeele. IX. 461. ook geschiedt zulks, in 1644, door de Graave d'Avaux. XI. 364. den Jezuiten en Monniken wordt het Land ontzeid. XV. 385. hoe ver de Roomschen hier vryheid hebben. XV. 386, 387. eenigen hunner Kerken worden geslooten. XVIII. 230. 't gebruik van den nieuwen dienst van Paus Gregorius den VII. wordt hun verbooden. XIX. 34. hunnen Priesteren wordt een nieuwe eed van onderdaanigheid afgevorderd. XIX. 35. hun verschil over de Bulle *Unigenitus*. XIX. 80 enz. handeling om een' Pausgezinden Vikaris onder hen toe te laaten. XIX. 84 enz. beweegingen onder sommigen van hun, ter gelegenheid van den S. Jans- en Sakramentsdag. XIX. 165. eenigen hunner huizen geplonderd. XX. 118
Roorda (*Abraham*) arbeidt tot besnoeijing van 't gezag des Stadhouders van Friesland. XI. 222, 223
Roorda (*Joan*) wordt te Groningen gevangen. VII. 301
Roorda (*Karel*) bewerkt de nader vereeniging in Friesland. VII. 248. schryft scherp tegen 't Huis van Nassau. IX. 87
Roorda (*Karel van*) houdt de zyde der Hollandschgezinden. XIII. 141

Roon (*Willem van*), Schout te Nieuwdorp, door Sonoi, tot Regter geſteld over eenige Roomſchgezinden. VII. 55
Roosmaale (*Dominikus*) doet, nevens anderen, voorſlagen aan de Regeering te Rotterdam. XIV. 76. wordt Vroedſchap. XIV. 194
Root (*Paulus*) maakt een Verdrag met de Kalviniſchen te Amſterdam. VI. 195
Roozeboom (*Huibert*), Raadsheer, en daarna Preſident in den Hoogen Raad, naar Overyſſel gezonden. XVI. 97. naar Goes. XVI. 207, 214
Roozenburg ('t Slot) door de Kabbeljaauwſchen belegerd. III. 279
Roozeveld (*Joan Willem van*), wegens Goes, afgezonden aan den Prinſe van Oranje. XX. 78
Roque (*Pieter de la*), Luitenant-Generaal voorziet den inval in Staatſch Vlaanderen, in 1747. XX. 62. geeft Hulſt over. XX. 105. wordt beſchuldigd van wangedrag en gevangen gezet. XX. 105
Roruk, de Deen, krygt bewind over Kennemerland. II. 49. bemagtigt Duurſtede. II. 64. krygt meer bewinds hier te Lande. II. 65, 68. beweegt de Deenen naar huis te keeren. II. 71. zyn Neef, Rudolf, bekomt de ontvangſt eener Koningklyke ſchatting. II. 71. hy herſtelt zig in zyn bewind, door de *Conkingi* verjaagd zynde. II. 72. handelt met Karel den Kaalen. II. 78
Roſa (*Henrik*) verklaart Uitenbogaard niet meer te konnen hooren prediken. X. 150 wordt tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot aangeſteld. X. 430
Roſa (*Pieter*), in de Geëligeerden te Utrecht. XIV. 347
Roſæus (*Henricus*), Predikant in den Haage, verſchilt met Uitenbogaard. X. 150
Rosmale (*P. van*) naar Frankryk gezonden. XVI. 441
Roſſem. Zie *Maarten van Roſſem*.
Rotbé (*Joannes*) ſchryft blaauwboekjes tegen Willem den III. XIV. 417
Rotterdam, ingenomen door Jan van Beijeren. III. 431. hem afgeſtaan. III. 435. oproer aldaar. III. 533. de Stadhouder, Wolferd van Borſelen, maakt 'er zig meeſter. IV. 189. de Stad wordt door Jonker Frans ingenomen. IV. 247. door Maximiliaan belegerd. IV. 249. gaat over, by verdrag. IV. 256. toeleg van Willem den I. op deeze Stad. VI. 323. zy wordt verraſt, door Boſſu. VI. 349. kieſt 's Prinſen zyde. VI. 380. dagvaart aldaar. VI. 478. de Stad maakt zwaarigheid in 't aanneemen der Unie. VII. 264. Contraremonſtrantſch Predikant aldaar de Stad ontzeid. X. 55. Prins Maurits verſtelt 'er de Wet, in 1618. X. 274. Vergadering der Remonſtranten aldaar, in 1619. X. 323. hunne openlyke Byeenkomſten in de Stad. XI. 46. bezending derwaards, in 1650. XII. 75. beweeging aldaar, in 1653. XII. 281. opſchudding, in 1672, om Willem den III. tot Stadhouder te doen verklaaren. XIV. 76. nieuwe beroerte. XIV. 113, 193. verandering der Regeeringe. XIV.

XIV. 193, 194. geweldige opſchudding aldaar, in 1690. XVI. 121-139. zes Vroedſchappen bedankt. XVI. 128. gedeeltelyk herſteld. XVII. 135. Maatſchappy van Verzekering aldaar opgeregt. XVIII. 225. de Stad verklaart den Prins van Oranje tot Stadhouder. XX. 85. opſchudding aldaar. XX. 87. beweeging aldaar over 't verkoopen der kleine Ampten. XX. 129. de Regeering beſluit 'er, gedwongen, toe. XX. 132. zyne Hoogheid vernietigt de afgeperſte bewilliging. XX. 132. men voorkomt aldaar den opſtand tegen de Pagters. XX. 227. opſchudding, in 1748. XX. 305. verandering der Regeeringe. XX. 306. plondering van eens Wynkoopers huis en pakhuizen aldaar. XX. 354

Roukens (*Dr. Willem*), Burgemeester van Nieuwmegen, wordt ontzet van de Regeeringe. XVII. 187. herſteld. XVII. 138. op nieuws afgezet. XVII. 140. onthalsd. XVII. 245

Rouſſet de Miſſy (*Joan*) wordt te Amſterdam geligt en naar den Haage gevoerd. XX. 85. geſlaakt. XX. 85. tot buitengewoonen Raad en Hiſtorieſchryver van den Prinſe van Oranje aangeſteld. XX. 85. ſchryft tegen de Pagters. XX. 196. wordt geteld onder de bewerkers van verandering der Regeeringe te Amſterdam. XX. 271. zyne Hoogheid beneemt hem de Akte als zynen Hiſtorieſchryver. XX. 299. hy wordt openlyk ingedaagd en wykt uit Amſterdam. XX. 299

Roy (*Filips le*) doet opening tot eene Vredehandeling. XI. 158. bewerkt eene ſtilzwygende Wapenſchorſing, in 1647. XI. 451

Royer (*Jean*), Predikant in den Haage, bidt openlyk voor den Prins en Prinſeſſe van Oranje. XIX. 167

Rubens (*Pieter Paulus*), Konſtſchilder, tragt hier van vrede te handelen. XI. 170

RUDOLF (Keizer) ſchenkt Holland aan twee Heeren, op eenen tyd. III. 27

Rudolf de II. (Keizer) zoekt de Staaten te bevredigen met Don Jan. VII. 141. vermaant hen tot vrede met den Koning. VIII. 346, 478. IX. 66, 180. beſchuldigt hen wegens hunne uitſpraak over de Ooſtfrieſche geſchillen. IX. 127. vordert, dat zy zig niet vry doen verklaaren, zonder hem te kennen. IX. 295. hun antwoord. IX. 296. hy ſterft. X. 58

Rudolf Chriſtiaan, Graaf van Ooſtfriesland, raakt in geſchil met Embden. XI. 43, 226. ſterft. XI. 227

Rudolf, de Deen, Neef van Roruk, bekomt eenige gunſten van Lotharius. II. 71. ſneuvelt. II. 79

Rudolf van Diepholt wordt Biſchop van Utrecht. III. 492. maakt vrede met Hertoge Filips. III. 496. en met zynen mededinger, Walraven van Meurs. IV. 35. hy ſterft. IV. 48

Rudze (*Matthews* of *Michiel*), Predikant te Woerden, gedagvaard in den Haage. VII. 334. vaart vinnig uit tegen 't afzweeren van Filips den II. VII. 396. hem worde

wordt de Stad ontzeid. VII. 396
Ruigenhil ingenomen, door Mondragon. VII. 62
Ruikhaver (*Maarten*), Burgemeester van Haarlem, in eene bezending naar Utrecht afgevaardigd. X. 227
Ruikhaver (*Nikolaas*) dient Willem den I. te water. VI. 308, 323. helpt den Briele inneemen. VI. 345. komt te Alkmaar. VI. 440. poogt Amsterdam te verraſſen. VII. 185. wordt doorſteken. VII. 187
Ruil (*Albert*), Penſionaris van Haarlem, door Willem den II. in hegtenis genomen. XII. 90. op Loevestein gezet. XII. 92. geſlaakt, mids afſtaande van zyn ampt. XII. 109. herſteld in zyne waardigheid. XII. 127, 194
Ruiſch (*Johan*), Advokaat Fiskaal, haalt Kornelis de Witt van Dordrecht. XIV. 142. houdt de Witten op de Voorpoorte. XIV. 166
Ruiſch (*Nikolaas*), Penſionaris van Dordrecht, wegens Holland naar Zeeland in bezending. XII. 130
Ruiſch (Jonkheer *Pieter*) wordt eerſte Burgemeeſter van Utrecht. VIII. 168
Ruiter (*Herman de*) verraſt het Slot te Loevestein, in 1570. VI. 325. ſneuvelt. VI. 326
Ruiter (*Michiel Adriaanszoon de*) woont, in 1641, den togt naar Portugal by. XI. 314. raakt, in 1652, in een bevig gevegt met Askue. XII. 221. wordt zeer gehavend, in den ſlag tuſſchen Blake en Tromp, in 1653. XII. 234, 235. en in den ſlag tuſſchen Monk en Tromp. XII. 241. doet een' kruistogt naar de Middellandſche zee. XII. 437. loopt uit naar de Zond. XII. 438. kruiſt wederom in de Middellandſche zee. XII. 439, 446. neemt twee Franſche Kaapers. XII. 437. wat hierover te doen viel. XII. 448. hy zeilt naar Portugal. XII. 460. naar de Zond. XII. 476, 479. naar Funen. XII. 480. helpt Nyborg bemagtigen. XII. 480. bezet de Zweedſche Vloot voor Landskroon. XII. 482. wordt adelyk verklaard door den Koning van Deenemarke. XII. 483. komt in 't Vaderland te rug. XII. 483. doet een' geheimen togt naar Kabo Verde. XIII. 121. herovert de Sterkten aldaar. XIII. 123. zeilt naar Guinea. XIII. 124. zyne verrigtingen op deeze Kuſt. XIII. 149. hy komt te rug en op de Eems. XIII. 150. krygt het opperbevel over 's Lands Vloote. XIII. 154. zyne beweegingen, in 1665. XIII. 157-159. hy doet, in 1666, de Engelſchen onder Albemarle wyken, in wanorde. XIII. 205-209. wykt zelf in een' volgenden ſlag. XIII. 210-214. loopt wederom in zee. XIII. 224. keert te rug door ſtorm. XIII. 226. doet een togt naar Chattam. XIII. 259-262. wordt beſchonken door de Staaten. XIII. 262. loopt, in 1671, in zee om te kruiſſen. XIII. 442. zyne ontmoeting met het Engelſch Jagt de Merlyn. XIII. 442. raakt in gevegt met de Franſche en Engelſche Vlooten voor Soulsbaai. XIV. 23 enz. krygt laſt om 't gevegt te myden. XIV. 113. ſchryft tot verdediging van

den

den Ruwaard van Putten. XIV. 147. zyn huis wordt met plondering gedreigd. XIV. 212. zyn perſoon loopt gevaar. XIV. 213. by beveiligt de Ooſtindiſche Vloot. XIV, 223. raakt ſlaags met de Franſche en Engelſche Vlooten. XIV. 287. andermaal. XIV. 289. en ten derde male. XIV. 291. doet een togt naar de Karibiſche Eilanden. XIV. 336. naar Sicilie. XIV. 391. raakt ſlaags met de Franſchen. XIV. 392, 393. ſneuvelt. XIV. 393, 394

Ruitergeld. Laſtigheid van het zelve. IV. 210

Ruiters. Knegten te voet, zo wel als te paard, dus genoemd. IV. 201. *reizige Ruiters.* IV. 225

Ruiven (*Dirk van*), om ontrouw gebannen. XII. 418, 419. laater Vonnis over hem in Friesland geweezen. XIII. 224

Rumpf, Sekretaris der Ambaſſade in Frankryk. zyn geſprek met Pompone. XIV. 7

Rundvee. Sterſte onder het zelve. XVIII. 105

Rusland. Veranderingen aldaar, in 't jaar 1730. XIX. 29. in 't jaar 1740. XIX. 276. in 't jaar 1741. XIX. 331. de Keizerin belooft Groot-Britanje en den Staaten onderſtand in manſchap. XX. 173

Ruſſel (*William*) wordt Bevelhebber der Engelſche bezetting van Vliſſingen. VIII. 205

Ruſſy (*Elias de la Place, Heer van*), Gezant van Henrik den IV. by de Staaten. IX. 267

Ruſtingerland oudtyds *Rhuiſtri*, waar gelegen. I. 440. aan Heriold ter Leen gegeven. II. 49

Rybove (*François van Ketbulle, Heer van*), zoekt Oranjes bewilliging te verkrygen tot het verwekken van oproer te Gend. VII. 176. doet Aarſchot en andere vatten. VII. 178. ſchynt eene nieuwe party in 't Land te willen maaken. VII. 179. verzekert zig van Brugge. VII. 197. doet Heſſels en Viſch ophangen. VII. 253. zoekt Imbiſe te ontzetten van 't bewind. VII. 289, 290. komt in Holland. VIII. 17

Ryk (*Jakob Simonszoon de*) kaapt op de Spaanſchen. VI. 341. raadt tot gewigtiger onderneemingen. VI. 341. helpt den Briel bemagtigen. VI. 345. vat Paciecq te Vliſſingen. VI. 352. verſlaat de Spanjaards voor Veere. VI. 354. zet Zierikzee om. VI. 366. wordt gevat, voor Thoolen. VI. 439. geſlaakt. VI. 462, 464

Rykdommen waren, van ouds, Raaden in de Steden. II. 33

Ryke (*Pieter de*), vertoonende den eerſten Edele van Zeeland, ſterft. VIII. 453, 459

Ryke (*Simon de*). Raad te Amſterdam. zyn verhaal, wegens de vonniſſen van Egmond en Hoorne. VI. 278

Ryksverdeeling na de dood van Klovis. I. 310. door Karel den Grooten. II. 34. door Keizer Lodewyk, tuſſchen zyne Zoonen, Lotharius en Karel. II. 56. tuſſchen Lotharius, Lodewyk en Karel. II. 60. na de dood van Lotharius, tuſſchen zyne drie Zoonen. II. 67. verdeeling van 't Ryk van Lotharius. II. 75. Ryksverdeeling, na de dood van Keizer en Koning Lodewyk. II. 83

Ryn, Rivier, oude loop. I. 4. verdrooging van haaren middenkil. I. 173. haar uitloop by Katwyk raakt dlgt. II. 58. verdrag tuſſchen vier Mogendheden, om haare overſtroomingen te beletten. II. 246
Rynberk belegerd, door Parma. VIII. 134. Leiceſter poogt het te ontzetten. VIII. 135. ook anderen. VIII. 305. de Stad geeft zig over. VIII. 304, 306 zy wordt door Maurits herwonnen. VIII. 468. door den Keurvorſt van Keulen te rug geëiſcht. VIII. 469. IX. 29. bemagtigd door de Spaanſchen. IX. 30. heroverd door Prinſe Maurits. IX. 105. verſterkt. IX. 188. Spinola neemt de Stad in. IX. 214-216. zy wordt door Fredrik Henrik herwonnen. XI. 174. de Staaten zoeken, door Frankryk, in 't regt van bezettinge gehandhaafd te worden. XIII. 20, 26, 28. zy ſluiten deswege eene overeenkomſt met den Keurvorſt van Keulen. XIII. 374. de Stad wordt door de Franſchen bemagtigd. XIV. 27. door de Bondgenooten. XVI. 13. door de Pruiſſiſchen. XVII. 182
Ryngoud (*Jakob*), houdt gemeenſchap met Leiceſter. VIII. 145, 148, 149. wordt Theſaurier. VIII. 156. zyn toeleg. VIII. 157, 158. Buis wil geen Kommis onder hem zyn. VIII. 159. hy bewerkt, zo men meent, het vatten van Buis. VIII. 164. men ontdekt zynen toeleg. VIII. 170. hy raakt in hegtenis. VIII. 171. ontkomt. VIII. 171. loopt tot den vyand over. VIII. 172. ſterft Roomſch. VIII. 172
Rynsburg. gevegt aldaar tegen de Deenen. II. 95. tegen de Friezen. II. 115. Klooſter aldaar geſtigt. II. 116
Rynsburg, een Landgoed in Walcheren. II. 267
Ryp (*Jan Korneliszoon*) tragt, Noord-om, naar China te zeilen. IX. 141
Ryſſel veroverd, door de Bondgenooten, in 1708. XVII. 321
Ryswyk. Willem de I. trekt derwaards. II. 319
Ryswyk (Huis te). Gelegenheid van het zelve. XVI. 348. Vredehandeling aldaar. *Zie* Vredehandeling te Ryswyk.
Ryswyk (*Arnoud van*). II. 295, 300
Ryswyk (*Dodo van*) getuigt in een' Giftbrief. II. 198
Ryswyk (*Henrik van*). II. 295 300
Ryswyk (*Jan van*). II. 295, 302
Ryswyk (Jonkheer *Kornelis van*) belet het omſlaan van Medenblik eenige dagen. VI. 361. wordt, door Boſſu, vergeefs, aangezogt tot verraad. VI. 447. ſterft. VIII. 209
Ryswyk (*Willem van*). III. 36
Ryzenburg (. . . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125
Ryzenburg (Jonkheer *Juſtus van*), eerſte Burgemeeſter van Utrecht, in een' oproer afgezet. X. 27. herſteld. X. 30. ſchryft klaaglyk over de verandering der Regeeringe te Nieuwmegen. X. 206. wordt uit de Regeering gezet. X. 234

S.

Saab (*Richard*) om oproerigheid te Amersfoort gestraft. XVII. 145, 147
Sabinus (*Julius*) verbindt zig met Civilis. I. 147, 149. zyn togt tegen de Sequaanen. I. 159. hy wordt gedood. I. 159
Saint Disier belegerd. V. 269. ingenomen. V. 271
Sakraments- en S. Jans dag. Beweegingen ter gelegenheid van den samenloop derzelven. XIX. 165
Salee. Verdrag van 1651 met dit Gemeenebest. XII. 202
Saliërs, eene foort van Franken. I. 242. staan zig in Batavia neder. I. 242. neemen Toxandrie in. I. 242. worden door Juliaan bedwongen. I. 243. door de Quaden uit Batavia verdreeven. I. 247. verbinden zig met andere Franken, tegen de Romeinen. I. 257. worden, door Aëtius, overwonnen. I. 281. Klodio regeert over hen. I. 282. naderhand Klovis. I. 301
Salinas (*Hieronimus de*) neemt Hoorne gevangen. VI. 249. tragt Bourbourg aan Oranje te leveren. VII. 419
Salland (Drostampt van) aan den Bisschop van Utrecht afgestaan. II. 360
Sallik (*B. van Welvelde, Heer van*) in bezending naar Friesland en Groningen. XVII. 209
Salmius (*Anselmus*) aangesteld tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
Salseda (*Nikolaas*) smeedt een aanslag op het leeven van Oranje en Anjou. VII. 458. straft hem en den zynen aangedaan. VII. 460
Saltzburg. Verdrukking der Protestanten aldaar. XIX. 67. een gedeelte derzelven komt herwaards. XIX. 68. en wordt in't Land van Kadzand geplaatst. XIX. 69
Sanctie. Zie *Pragmatike Sanctie*.
Sande (*Joban van den*), aangesteld tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
Sandwich (*Graaf van*). Zie *Montaigue*.
Sandwich (*Graaf van*). zyne handeling, wegens Groot-Britanje, te Breda. XX. 47, 50, 184. en te Aken. XX. 179, 182, 183, 184, 187
Sapma (*Dominicus*), Remonstrantsch Predikant te Hoorn. Oproer ter gelegenheid van zyne vervoering. X. 384. hy raakt in hegtenis. X. 412. ontkomt. X. 412
Suravia (*Adriaan*), Hoogleeraar der Godgeleerdheid, wordt in den Haage ontbooden. VIII. 221. heeft de hand in eene muitery te Leiden. VIII. 258. wykt naar Engeland. VIII. 261
Sarda (*Antonio*). zyn beeldtenis te Groningen aan de kaak gespykerd. VII. 126
Sardinie veroverd door Spanje, in 1717. XVIII. 164. verdediging hiervan. XVIII. 165
Sarmaaten. hunne oude wooning. I. 265 *Aant.* 269 *Aant.*
Sarpi (*Broeder, Paulo*), Schryver eener Historie der Kerkvergaderinge van Trente, door de Jezuiten belaagd. IX. 313

Sas van Gend veroverd, door Fredrik Henrik. XI. 367, 370. aanslag der Franschen op deeze Vesting, in 1673. XIV. 267. zy werpen, in 1701, eene Schans onder 't geschut derzelve op. XVII. 102. zy veroveren de Plaats, in 1747. XX. 105
Sas van den Bosschc (Gerard), Raad ter Admiraliteit. Vonnis ten zynen laste. XV. 334
Sasbout (Arnoud) wordt, van de Spaansche zyde, gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 30. wordt Lid van den Raad van Staate. VII. 90
Satapa (Lopes) voert bevel over eenige Spaansche paarden, onder Alva. VI. 240
Sautyn (Gillis), in bezending naar Engeland. XIV. 338
Sautyn (Jan), Burgemeester van Amsterdam, begroet den Prins van Oranje. XX. 288
Savoje (Hertog van), ondersteund door de Staaten. X. 155. zy spreeken by hem voor de Waldenzen. X. 432. handelen verder met hem. X. 432, 433. Zie *Viktor Amadeus den II.*
Saxen (Huis van). Reden, waarom de oude Hollandsche Graaven zig gaarne met het zelve vermaagschapten. II. 207
Saxers. oude wooning van dit Volk. I. 218 *Aant.* hunne zeeschuimeryen. I. 222, 285, 293. hunne schranderheid en dapperheid. I. 247. zy verjaagen de Quaden. I. 247. worden door Theodosius beoorloogd. I. 261. door Valentiniaan. I. 263. steeken naar Britanje over. I. 289. worden overwonnen, door de Franken. I. 294. door Klovis. I. 307. door Klotaris. I. 321. dien zy daarna ook overwinnen. I. 323. hun oorlog met de Sueven. I. 324. zy worden door Klotaris den II. en Dagobert overwonnen. I. 331. van schatting ontheeven. I. 343. door Karoloman ontslaagen. I. 402. door Pipyn. I. 404, 417. hunne oorlogen met Karel den Grooten. I. 419, 424, 429, 440. zy verdraagen zig met hem. I. 442. doen, in grooten getale, belydenis van den Christelyken Godsdienst. I. 422, 446
Saxische knegten. Zie *Zwarten hoop.*
Saxische Oever. wat 'er door verstaan werdt. I. 277
Scepenus (Jakobus), Predikant te Gouda, wegens onbehoorlyke taal bestraft. XIII. 155
Schaap (Gerard), Burgemeester van Amsterdam, handelt in 't Noorden. XI. 382
Schaap Pieterszoon (Gerard), Raad van Amsterdam, wordt Kommissaris van Holland in Engeland. XII. 206, 207. en daarna buitengewoone Gezant der algemeene Staaten. XII. 213
Schaap (Pieter), Raad der Stad Amsterdam. XIV. 106
Schade (Gaspar), in bezending naar Friesland en Stad en Lande, op 't stuk der *Harmonie.* XIII. 336
Schaffelaar (Jan van). zyne onvertsaagdheid. IV. 217
Schaffer (Dirk), Burgemeester van Groningen, gevangen. VII. 327
Schaffer (Goossen) aangesteld tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341

Schaagen, geplonderd door de Haarlemmers. II. 260. Willem, eerſte Heer van Schaagen. III. 353
Schagen (Jonkheer *Chriſtoffel van*) handelt, wegens Haarlem, met Don Fredrik. VI. 411. ſterft in de gevangenis. VI. 412
Schagen (*Jan, Heer van*), ſlaat eene bezending naar Engeland af. VIII. 192. wordt in 't Lid der Edelen beſchreeven. X. 282. poogt Oldenbarnevéld te doen ſlaaken. X. 285
Schagen (*Pieter Janszoon*) aangeſteld tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
Schalkwyk (*Henrik* en *Bartbold van*). III. 180
Schalkwyk (*Willem van*). II. 247
Schanſen geſtigt, in 1618. XI. 56
Schay (*Kornelis*), Burgemeeſter van Groningen, bevordert de verkiezing van Prins Willem Karel Henrik Friſo tot Stadhouder. XVIII. 196
Scheele (*Rabo Herman*), wegens een gedeelte der Edelen van Overyſſel, afgezonden naar Holland. XII. 406
Scheepsſtryd op het Slaak, in 1631. XI. 136
Scheepstimmermans-Gilde te Amſterdam kiest de zyde der Doeliſten. XX. 280. belet de tekeningen tot handhaaving der Regeeringe. XX. 286, 287. eenige Gildebroeders dringen op verandering in den Krygsraad. XX. 294, 295. moeijen zig met de Collecte van den Impoſt der Wynen. XX. 351
Scheepvaart. Staat derzelve, omtrent het midden der vyftiende eeuwe. IV. 88. in de zeſtiende eeuwe meer uitgebreid. IV. 464. naar Ooſt- en Weſtindie. IX. 136, 151. ook noordwaards om een' weg naar China te vinden. IX. 140. op de Elve en Wezer verzekerd. XI. 74, 129
Scheerenberg (*Abraham*), Burgerkapitein te Amſterdam. Zyn vendel verdryft de oproerigen van 't Stadhuis. XX. 141
Schelde. Handeling op het openen derzelve. XII. 367
Schelling (Ter). *Folkert Reiner*, Heer van dit Eiland, ſluit een verbond met Eduard den IV. IV. 182
Schellinger (*Elias*), Oud-Schepen van Amſterdam, wordt gemagtigd om de belangen der burgeren te hooren. XX. 275
Schellinkhout. Slag aldaar. III. 18
Schelsinga (*Livius van*) houdt de zyde der Hollandſchgezinden. XIII. 341
Schenk. Zie *Juriaan Schenk*.
Schenk (*Maarten*) trekt op tot ontzet van Groningen, in 1580. VII. 338. zyn toeleg op Zwolle. VII. 338. hy ſlaat Hohenlo. VII. 339. neemt Koeverden in. VII. 339. wint Delfzyl. VII. 339. is misnoegd over de verbeffing van Verdugo. VII. 368. helpt Breda inneemen. VII. 379. wordt gevangen. VII. 467. raakt los. VII. 467. gaat over tot de Staatſche zyde. VIII. 74. raakt in gevegt met Taſſis. VIII. 74. ſlaat Appio Conti. VIII. 125. helpt Werle inneemen. VIII. 125. wordt Ridder geſlaagen. VIII. 125. ſtigt Schenkenſchans. VIII. 129. zyn toeleg op Nieuwmegen. VIII. 137. hy verovert Roer-

Roeroord en Bon. VIII. 265. verdedigt de laatſtgemelde Stad. VIII. 292. verlieſtze. VIII. 292. ſpyzigt Rynberk. VIII. 305. zyn aanſlag op Nieuwmegen. VIII. 307. hy verdrinkt. VIII. 308
Schenkenschans geſtigt. VIII. 129. door Mendoza belegerd. IX. 46, 47. verraſt door de Spaanſchen, in 1635. XI. 205. door Fredrik Henrik herwonnen. XI. 206, 208. door de Franſchen veroverd. XIV. 34. aan de Staaten ingeruimd. XV. 82
Schepen, hoe, van ouds, hoe, in laater' tyd, getimmerd. IV. 87
Schepen (Waterlandſche) op eene zonderlinge wyze verloſt uit het ys. VI. 408. aanſlag der Engelſchen om de Schepen in de havens te vernielen. XII. 223
Schepens der Steden. Hertog Albrecht beweert, dat hyze, binnen 's jaars, zetten en ontzetten kan, 't zy hy in Holland zy, of niet. III. 295. zy hadden, van ouds, ook 't burgerlyk beſtier der Steden. III. 361
Schepers (*Willem Baſtiaanszoon*) doet, nevens anderen, voorſlagen aan de Regeering te Rotterdam. XIV. 76. wordt Vroedſchap aldaar. XIV. 194. zyn togt, als Luitenant Admiraal, naar 't Noorden. XIV. 443. andere togt naar Gottenburg. XV. 187. hy verzelt Willem den III. naar Engeland. XV. 476. arbeidt tot het ſtillen van eenen oproer te Rotterdam. XVI. 213
Sebets (*Caspar*), gemagtigd tot de Keulſche Vredehandeling. VII. 178
Sebets (*Maarten*) zoekt Gouda in te krygen, door liſt. VI. 394. verhangt zig. VI. 394
Scheyfve (*Joannes*), Kanſelier van Brabant, verſchilt met den Raadsheer Maas. VI. 105
Schiedam. Jan de I. derwaards gevoerd. III. 125. de Stad werpt de Vlaamſche bezetting uit. III. 166. de Hoekſchen zoeken, vergeefs, haar te bemagtigen. IV. 250. zy wordt bezet door Lumei, in 1572. VI. 380. Prins Maurits verandert 'er de Regeering, in 1618. X. 266. bezending derwaards, in 1650. XII. 76. oproer aldaar, in 1672. XIV. 78. de Stad verklaart zig tegen de werving van zeſtienduizend man. XV. 177, 179. verandering der Regeeringe, in 1748. XX. 307
Schieringers en *Vetkoopers*. Tweeſpalt in Friesland. III. 328. IV 63
Schildtalen. nieuwe ſchikking op dezelven. IV. 412. V. 143. Ontwerp om tweeduizend man op dezelven te vinden. IV. 430. voorſlag om 'er drieduizend man op te vinden. IV. 487. waarom ſommige Steden gaarne, anderen noode naar de Schildtalen droegen. V. 407
Schimpſchriften tegen de voorſtanders der Inquiſitie en Plakaaten. VI 128. tegen Filips den II. VI. 129. tegen Oldenbarneveld. IX. 411. tegen Willem den III. en de Stad Amſterdam. XV. 194
Scholten (*Chriſtiaan*), Burgerkapitein te Amſterdam, tekent de drie Artikelen. XX. 276. wordt van zyne Kapiteinsplaatſe verlaaten. XX. 296

Schomberg (*Heer van*) beweegt Willem den I. om zyn volk af te danken. VI. 290. wordt verdagt gehouden van een toeleg op deszelfs leeven. VI. 389. handelt met hem. VI. 467
Schomberg (*Maarschalk van*) trekt, in Franschen dienst, naar de Elzas. XV. 245. gaat over in dien van Willem den III. XV. 455. wordt *Hertog*. XVI. 48. zyne Krygsbedryven in Ierland. XVI. 48, 114. hy sneuvelt. XVI. 116
Schoning (de Generaal) helpt Rynberk winnen. XVI. 13
Schoolen der Romeinen, waar in de Krygskonst geleerd werdt. I. 255
Schoolen van Friezen en andere vreemdelingen te Rome. I. 447
Schoonenberg (de *Heer van*), der Staaten Gezant in Spanje, raakt in eenige moeite. XVI. 298. XVII. 23. verschynt wederom ten Hove. XVII. 38. zyn schryvens. XVII. 47
SCHOONHOVEN kiest de zyde van Graave Jan den II. III. 148. wordt, door Jonkheere Willem, den Vlaamingen ontweldigd. III. 166. 't Slot aldaar, door de Hoekschen, gewonnen. III. 463. zy raaken 'er op 't kussen. IV. 175. daarna de Kabbeljaauwschen. IV. 196. aanslag der Hoekschen op de Stad. IV. 247. zy wordt overgebragt tot 's Prinsen zyde, in 1572. VI. 381. mishandeling der Geestelykheid aldaar. VI. 382. de Stad wordt door Hierges ingenomen. VII. 64. zy ontvangt voldoening van Oranje. VII. 137. beweeging aldaar, in 1615. X. 168. Maurits verstelt 'er de Wet, in 1618. X. 266. bezending derwaards, in 1650. XII. 75. verschil onder de Regenten, in 1702. XVII. 134. verandering der Regeeringe, in 1748. XX. 307
Schoonhoven (*Dirk Jakobszoon*), wegens Holland naar Utrecht afgezonden. X. 219
Schoorsteengeld, in Holland, voorgeslaagen en afgewezen. V. 138
Schoot (merkwaardige) in 't beleg van Steenwyk. VII. 358
Schot. welk eene soort van belasting. III. 184. in 't Noorderkwartier in gebruik. V. 382
Schot (*Jakob*), Oud-Schepen te Leiden, heeft de hand in eene muitery aldaar. VIII. 259
SCHOTLAND. Verschil over 't regt op de Schotsche Kroon. II. 55. Verdrag met Jakob den V. Koning van Schotland. V. 209. onlusten met dit Ryk. V. 267. 342, 354. Verbond van vrede en vriendschap met het zelve. V. 357. verschil. VIII. 293. bezending derwaards. VIII. 293, 294. 't verschil wordt bygelegd. VIII. 400
Schotte (*Jakob*) aangesteld tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341. in gezantschap naar Engeland gezonden. X. 427
Schouten (*Allert* en *Willem*), hun bedryf in Brazil. XI. 12, 113
Schouten (*Willem Korneliszoon*) ontdekt de Straat van Le Maire. X. 157
SCHOUWEN, door Hugo van Voorne, aangevallen. II. 317. door de Vlaamingen. II. 323.

door

door Jan van Reneſſe bemagtigd. III. 141. merkwaardige togt der Spanjaarden derwaards. VII. 70 enz. muitery van 't Spaanſch krygsvolk aldaar. VII. 102. 't Eiland bezet, door Oranje. VII. 118
Schauwenburg (*Graaf Jobſt van*) ſterkt het Leger van Graave Lodewyk. VI. 274. wordt 's Prinſen Stadhouder in Friesland. VI. 369. ruimt dit Gewest. VI. 402
Schryver (de Kapitein *Filips*) raakt ſlaags met de Franſchen. XVI. 249
Schryver (*Kornelis*) in gevegt met de Algierynen. XVIII. 296. zyn togt naar Algiers. XVIII. 508. hy verovert een Saleeſchen kaaper. XIX. 32. vernieuwt de Vrede met Algiers. XIX. 65
Schryfwyze (bedekte) in gevaarlyke tyden. VI. 310
Schuilenburg (*Joan*), wegens Stad en Lande, zitting hebbende ter Generaliteit, bewilligt, tegen laſt, in de vrede met Portugal. XIII. 17. verwekt oproer in Groningen. XIII. 64. raakt in hegtenis. XIII. 67. ontſnapt. XIII. 67. vonnis tegen hem. XIII. 68. hy loopt over tot den Biſſchop van Munſter. XIII. 175
Schulden van Zeeland, in 't jaar 1529. IV. 507. van Holland. IV. 12, 275, 403, 419. de Ingezetenen, om 's Lands ſchulden, buitens Lands, bekommerd. V. 299. oude ſchulden van Holland afgedaan. V. 301, 384. der Nederlanden, in 't begin der Regeeringe van Filips den II. VI. 9, 20. van Holland, in 1655. XII. 434
Schutteryen, door Keizer Henrik den I. ingeſteld. II. 118. uitgeſlooten van 't raadpleegen over zaaken van Regeeringe. VII. 432. Amſterdam neemt een beſluit, om dezelven te hooren over 's Prinſen verheffing tot Graave. VII. 526, 527
Schuurmans (*Pieter*) wordt voor een gedeelte eigenaar van de Berbice. XVIII. 11
Sclaaven, een Gottiſch Volk, vallen in deeze Landen. I. 273
Scriverius (*Petrus*). zyn ſchrandere vond om Hogerbeets en de Groot jet te perigten in de gevangenis. X. 304. moeite, hem aangedaan, om een Lofvers op den eerſten. X. 306
Secluſie. Zie Uitſluiting.
Seldenus, (*Joannes*) ſchryft een boek tegen de Groot, *Mare Clauſum* of *geſlooten zee* genaamd. XI. 259. 't wordt hier te Lande wederlegd. XI. 259
Selles (*Heer van*) handelt met de Staaten, van wege Filips den II. VII. 194. verzoent zig met hem. VII. 271. wordt gevangen. VII. 318. ſterft in de hegtenis. VII. 318
Senonen (Stad der) waar gelegen. I. 236 *Aant.*
Sequaanen, oude Inwooners van Gallie. I. 38. verjaagen Sabinus. I. 159
Servien (*Abel*), *Graaf de la Roche*, wegens Frankryk gemagtigd tot de Munſterſche Vredehandeling. XI. 361. doet een' keer naar den Haage. XI. 447. zyne handeling aldaar. XI. 447, 448, 452. hy keert naar Munſter. XI. 452. is den Staaten on-

Songenegen. XII. 448
Sefibag, Zoon van Egomir, gevangen. I. 76
Sevennes. Opstand aldaar. XVII. 199
Seymours (Henry), Engelsche Admiraal, raakt slaags met de Spaansche Vloote. VIII. 286
Shaftsbury (Graaf van) wil den Vereenigden Staat uitgerooid hebben. XIV. 251
Sicilie. Krygsbedryven aldaar, in 1674. XIV. 336. in 1675. XIV. 374. in 1676. XIV. 391. in 1678. XIV. 473. in 1718. XVIII. 169. in 1719 XVIII. 205
Sidkenisky, Bevelhebber van Graave, gevangen. IX. 299
Sidnei (Filips) wordt Overste van Vlissingen en Rammekens. VIII. 98. dringt op vermeerdering van Leicesters gezag. VIII. 115. vlamt op 't Stadhouderschap van Zeeland. VIII. 115. bekomt het Regement van Hautain. VIII. 129. helpt Axel bemagtigen. VIII. 134. sneuvelt by Warnsfeld. VIII. 136
Sigebert, Koning van Oostfrankryk. I. 324. beoorloogt Chilperik. I. 325. wordt omgebragt. I. 326
Sigebert de II., Koning van Oostfrankryk. I. 344. zyne Godsdienstigheid. I. 344, 345. hy sterft. I. 346
Sigifrid of Sivaard. Zie Sikko.
Sigismond (Keizer) trekt, met Willem den IV., naar Engeland. III. 404. weigert Vrouw Jakoba met de Landen te verlyden. III. 406. draagtze Jan van Beijeren op. III. 424
Sigismond de III., Koning van Poolen, raadt de Staaten tot vrede met Spanje. VIII. 477. hun antwoord. VIII. 478
Sigambren, een Germaniesch Volk, in Gallie verplaatst. I. 44. hun handeling met Cézar. I. 45. zy worden, door Druzus, beoorloogd. I. 58, 60
Sikko of Sivaard, Zoan van Dirk den II. II. 132. byzonderheden hem betreffende. II. 150
Silla (Nicasius van), Pensionaris van Amsterdam, gemagtigd om met Leicester te handelen. VIII. 175. in gezantschap naar Engeland gezonden. VIII. 192. naar Deenemarke. VIII. 453
Silvius (Gabriel) houdt verstand met Buat. XIII. 215. handelt, wegens Karel den II., aan 't Hof van Berlyn. XIII. 395-398. wegens den Prins van Oranje, met Karel den II. XIV. 43, 118, 341
Silvius (Kornelis), Burgemeester van Haarlem, in gezantschap naar Engeland. XVIII. 441
Sylvius (Willem), Boekdrukker, helpt tot het verrassen van Breda. VII. 163
Simon Simonszoon, Predikant te Haarlem, onthoofd. VI. 431
Simonides (Simon), Predikant in den Harge, vaart uit tegen de Regeering. XIII. 156. XIV. 67. noemt den moord der Witten een wraake Gods. XIV. 175
Simonszoon (Nikolaas Jakob), in gezantschap naar Deenemarke. IX. 274
Simple (William) verraadt Lier. VII. 454
Singendonk (Henrik) Schepen van Nieuwmegen, gebannen. XVII. 139. hersteld. XVII. 140
Sinode (eerste) te Dordrecht, in 1574. VI. 481. te Alkmaar, in 1575.

1575, wordt door Gemagtigden der Staaten bygewoond. VII. 22. Sinode te Middelburg, in 1581. VII. 373. in den Haage, in 1586. VIII. 153
Sinode (nationaale) in 1606 beſlooten te houden. X. 17, 19. raadpleegingen hierop, in 1617. X. 154, 176-182, 186. Dordrecht benoemd tot de plaats der Sinode. X. 178. zy wordt byeengeroepen, in 1618. X. 238, 309, 310, 311. vangt aan. X. 311. kort verhaal haarer voornaamſte handelingen. X. 311-323, 324-328. zy ſcheidt. X. 329. haare Kerkenorde wordt niet goedgekeurd. X. 329. voorſlag wegens haare uitſpraak omtrent de Leere. XI. 76
S. Andries Schans geſtigt, in 1599. IX. 50. bemagtigd door Prinſe Maurits, in 1600. IX. 74, 75. door de Franſchen, in 1672. XIV. 35
S. Eustatius veroverd door de Engelſchen. XIII. 119. te rug bekomen. XIII. 252, 253. bemagtigd door de Franſchen. XVI. 49
S. Geertruids (Joan van der Linde, Abt van), tekent de Bruſſelſche Vereeniging. VII. 141. nodigt Oranje naar Brabant. VII. 168. handelt met den Aartshertoge Matthias. VII. 181. wordt tot de Keulſche Vredehandeling gemagtigd VII. 278, 315
S. George del Mina veroverd, in 1637. XI. 247
S. Guilain. Aanſlag op deeze Stad. VII. 197 gewonnen door de Franſchen, in 1676. XIV. 441
S. John (Olivier), Gezant van 't Parlement van Engeland aan de Staaten. XII. 208. zyne handeling. XII. 208. 't graauw in den Haage beſchimpt hem. XII. 209, 210. by doet nadeelig verſlag van 't gehandelde. XII. 210, 211
S. Malo gebombardeerd, in 1693. XVI. 250
S. Omer gewonnen, door de Franſchen, in 1677. XIV. 439, 440
S. Pietersberg by Maaſtricht. Sterkte op dezelve geſtigt. XVII. 99. twiſt over 't aanleggen van eenige nieuwe werken aldaar. XVIII. 394
S. Quintin belegerd. VI. 15. gewonnen. VI. 18. ſlag aldaar, in 1557. VI. 15
S. Thomé bezogt door de Staatſchen, in 1599. IX. 60
S. Thomé, door Jol veroverd. XI. 315. opſtand der Portugeezen aldaar. XI. 371
S. Truyen. Byeenkomſt der Edelen aldaar, in 1566. VI. 174
S. Vincent gewonnen, in 1710. XVII. 388
S. Winoksbergen verlooren, in 1558. VI. 26. gevegt by deeze Stad, in 1582. VII. 256. zy valt Parma in handen. VII. 490
Sittert, door Fredrik Henrik gewonnen. XI. 151
Six (Jan), Burgemeeſter van Amſterdam, is uit de Stad, terwyl aldaar aan de verandering der Regeeringe gewerkt wordt. XX. 289
Sixtus de V. (Paus) verklaart Koningin Elizabet vervallen van het regt tot haare Ryken. VIII. 283
Skyten vallen in Gallie. I. 268, 270

Slaavenburg. oude naam van Vlaardingen. I. 273
Slaaverny. wanneer heeft beginnen op te houden. II. 205, 307
Slatius (Henrik), geweezen Predikant te Bleiswyk, heeft de hand in een aanslag op het leeven van Prins Maurits. X. 451, 454, 456. schryft den *Klaarlichtenden fakkel.* X. 455. koopt anderen om. X. 455. vaardigt een koffer met geweer af naar den Haage. X. 457. neemt de vlugt. X. 470. wordt agterhaald. X. 471. en ter dood gebragt. X. 476
Slingeland (Govert van), Pensionaris van Dordrecht. XII. 295. trekt in gezantschap naar Zweeden. XII. 392 en naar Zweeden en Deenemarke. XII. 477
Slingeland (Simon van) wordt Raadpensionaris van Holland. XVIII. 453. sterft. XIX. 223. zyne afbeelding. XIX. 224
Sloet (Joan), Drossaard van Vollenhove, gemagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321
Sloot (Jan Klaaszoon) arbeidt om de Noordhollandsche Steden te doen omslaan. VI. 320
Sloot (Volkert) aangesteld tot Regter over Oldenbarneveld. Hogerbeets en de Groot. X. 341
Sluis, die van Sluis vallen in Zeeland. IV. 232. verrassen Vlissingen. IV. 235. de Stad wordt, door Maximiliaan, bedwongen, IV. 235. verklaart zig tegen hem. IV. 244. wordt belegerd en ingenomen. IV. 290. kiest de Staatsche zyde. VII. 507. wordt door Parma bemagtigd, in 1587. VIII. 225, 227. heroverd door Prinse Maurits, in 1604. IX. 165, 167, 168. aanslag van du Terrail op de Stad. IX. 207. andere aanslagen mislukt. X. 423. XI. 37. verraad aldaar ontdekt en gestraft. XVI. 109. veroverd door de Franschen, in 1747. XX. 62
Sluis, Zie *Goudsche Sluis.*
Smalkaldé (Verbond van). V. 8
Smeur (Doctor Leonard) wordt tot Interims-Regent verkoren, te Zierikzee. XX. 75. 100
Smid (Jan Janszoon) woont de eerste openbaare Predike by. VI. 166
Smid (Jakob), Zie *Baarland.*
Smid (Wessel), Burgerkapitein te Amsterdam, beschermt de Ruiters huis. XIV. 212
Smout (Adriaan), Predikant te Amsterdam. Moeite met hem. XI. 78, 83, 84. hy wordt ter Stad uit gezet. XI. 84. wat 'er verder met hem voorviel. XI. 86
Snels (Jakob) in bezending naar den Briele. XIX. 360
Sodomie, in Vlaanderen gestraft VII. 203. in de Vereenigde Nederlanden ontdekt en tegengegaan, in 1730. XIX. 37 enz.
Soldy voor 't Krygsvolk. Hoe van ouds berekend. III. 137. onder de Graaven uit den Huize van Beieren reeds betaald. III. 338, 377 *Aant.*
Solms (George, Graaf van) verlaat Hulst. VIII. 432, 434. helpt den slag by Nieuwpoort winnen. IX. 81
Sommelsdyk (François van Aerssen, Heer van) doet een togt naar de Middellandsche zee. XVIII. 241, 393. naar Engeland. XVIII. 498
Sommelsdyk (Cornelis van Aerssen, Heer

Heer van). XII. 89 *Aant.* heeft deel aan den aanslag op Amsterdam. XII. 95. een deel van zyn volk dwaalt van den weg. XII. 95. hy verdedigt zig wegens deezen aanslag. XII. 164-196. wordt, op zyn verzoek, begreepen in de algemeene Vergiffenisse. XII. 196. komt in 's Lands Vloote, in 1666. XIII. 211. verheft zyne Heerlykheid van de Staaten van Zeeland. XIII. 338. wordt voor een derde eigenaar en Gouverneur van Suriname. XV. 102. wordt aldaar ongelukkiglyk omgebragt. XV. 103

Sonk (*Albert*) in gezantschap naar Engeland. X. 427. naar 't Noorden. XI. 382

Sonnius (*Franciskus*), Kanonnik der Domkerke te Utrecht, woont de Kerkvergadering van Trente by. V. 363, 364, 365. brengt Filips den II. tyding van 't opregten der nieuwe Bisdommen. VI. 56. wordt Bisschop van Antwerpen. VI. 64

Sonoi (*Diderik*) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. bevordert de tekening by anderen. VI. 127. woont de openbaare Preeke by buiten den Haage. VI. 167. weigert den nieuwen eed. VI. 212. belooft geld tot ondersteuning van 't Bondgenootschap. VI. 255. verzelt Oranje op den togt van 1568. VI. 286. krygt last om heimelyk geld te verzamelen. VI. 312. zyn slinksche handel met een' Schipper. VI. 302. hy tragt naar Utrecht. VI. 328. wordt 's Prinsen Stedehouder in 't Noorderkwartier. VI. 361. aanmerking op zynen Lastbrief. VI. 361. inhoud van zyn Berigtschrift. VI. 362. hy werft te Breemen. VI. 362. zet de meeste Steden van 't Noorderkwartier om. VI. 363. tragt naar Overyssel en Friesland. VI. 368, 369. benaauwt Amsterdam te water. VI. 394. misnoegen op hem. VI. 395. hy verschanst zig op den Diemerdyk. VI. 423. agterhaalt een deel der Haarlemsche bezettinge. VI. 432. baldaadigheid van zyn Krygsvolk. VI. 437. hy tragt Alkmaar te ontzetten. VI. 442. klaagt over den staat van 't Noorderkwartier. VI. 445. klagten over hem. VII. 6. hy bemagtigt het Barndegat. VII. 53. verlaat het wederom. VII. 54. zyn handel omtrent eenige Roomschgezinden in 't Noorderkwartier. VII. 54-61. hy wint Muiden. VII. 98. verlaat het wederom. VII. 98. bezet Beverwyk en Assumburg. VII. 119. benaauwt Amsterdam zeer. VII. 188. verlaat de Stad. VII. 192. helpt Kampen en Deventer bemagtigen. VII. 240. neemt Staveren in. VII. 322, 365. ook Vollenhove. VII. 364. vervolgt de Rennenbergschen. VII. 366. verzekert zig van Enkhuizen. VII. 464. zendt Krygsvolk naar Medenblik. VIII. 27. krygt last om Embden in te neemen. VIII. 69. wordt door Leicester gevleid. VIII. 176, 188, 215. twist tusschen hem en de Staaten. VIII. 209. hy sluit Maurits en Hohenlo de poort van Medenblik voor 't hoofd. VIII. 210. handelt met Maurits. VIII. 270. verdedigt Medenblik tegen hem.

hem. VIII. 275. verdraagt zig. VIII. 277. klaagt dat men 't Verdrag niet houdt. VIII. 277. bekomt zyn afscheidt. VIII. 278. zyn verder bedryf en dood. VIII. 278
Senoi (*Foost*) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125
Sopingius (*Christiaan*), Predikant te Warmond, predikt voor de Remonstranten te Amsterdam. X. 146
Soranus, de Batavier. zyne behendigheid in 't schieten. I. 190
Souvré (*de*) handelt hier te Lande om de uitkeering van de goederen der Ridderorde van Maltha te verwerven. XII. 28
Souveraniteit. Zie Opperste Magt.
Spaansch Krygsvolk. wanneer eerst in de Nederlanden gevoerd. IV. 491
Spangen (*Oger van*) treuvelt. III. 260
Spanjaarden (drie of vierduizend) in de Nederlanden gelegd. VI. 45. Filips de II. zoekt ze in 't Land te doen blyven. VI. 47. klagten over dezelven. VI. 48. de Staaten dringen op derzelver vertrek. VI. 51. 't wordt uitgesteld. VI. 58. 't volgt, eindelyk. VI. 60. agt- of tienduizend Spanjaarden komen, onder Alva, in de Nederlanden. VI. 243. hun vertrek gevorderd onder Requesens. VII. 32. 't wordt met moeite verworven onder Don Jan. VII. 130, 146. vierduizend Spanjaarden, in 1598, gezonden naar de Nederlanden. IX. 8
Spaarendam bemagtigd door Romero. VI. 413. bezet door 's Prinsen volk. VII. 119
Speceryen. zeer dierbaar in de agtste eeuwe. I. 400
Spencer (*Richard*), Engelsche Gezant in den Haage. IX. 275, 344. dringt op 't aanneemen van 't Bestand. IX. 421
Spiegel (*Henrik Dirkszoon*), voorzittend Schepen van Amsterdam, afgezonden aan Prinse Willem den II. XII. 76
Spiegel (*Jan Klaaszoon*) dient Willem den I. te water. VI. 308. helpt den Briele inneemen. VI. 345
Spiegel (*Laurens Janszoon*), te Amsterdam uit de Vroedschap gezet. X. 280
Spilbergen (*Joris van*). zyne bedryven in Oost- en Westindie. IX. 139, 144. X. 97, 98
Spinola (*Ambrosio*) brengt agtduizend Spanjaarden en Italiaanen in de Nederlanden. IX. 118. krygt bevel over 't beleg van Oostende. IX. 162. zoekt, vergeefs, Sluis te ontzetten. IX. 167. raadt Filips den III. tot het voortzetten van den kryg. IX. 187. verovert Oldenzeel en Lingen. IX. 188, 189. doet Maurits Leger wyken. IX. 163, 195. verstrekt Koning Filips den III. geld en geloof. IX. 198. rukt in Overyssel. IX. 209. wint Lochem. IX. 211. tragt naar Zwolle. IX. 212. verovert Grol. IX. 213. en Rynberk. IX. 214-216. raadt Filips den III. tot vrede met de Staaten. IX. 234. komt als Gevolmagtigde tot de handeling in den Haage. IX. 329. is zeer gezet op 't afstaan der Vaarte op de Indien. IX. 336. bemagtigt Aken. X. 75. en verscheiden Kleefsche en Gulik-
sche

ſche Plaatſen. X. 76. valt in de Nederpalts. X 405. ſpreekt met Uitenbogaard. X. 418. belegert Bergen op Zoom. X. 432. verlaat de Stad. X. 437. ſlaat het beleg voor Breda. X. 487. XI. 9. verovert de Stad. XI 11. zyn aanſlag op Zuidbeveland. XI. 55. hy ſterft. XI. 125

Spinola (*Fredrik*) voert zes Galeijen ten dienſte van Spanje naar de Nederlanden. IX 63. die geheel reddeloos geſchooten worden. IX. 64. hy herſtelt ze wederom. IX. 64. neemt eenige zoetelaars. IX. 78. lydt wederom merkelyke ſchade. IX. 78. zyne zes galeijen worden overzeild. IX. 122. hy ſneuvelt in een Scheepsſtryd met Jooſt de Moor. IX. 157

Spitſen. Voorbeeld deezer ſtraf-oefening. IV. 318

Staal (*Joannes*), Penſionaris van Amſterdam, in bezending naar Dordrecht. XIX. 360. begroet den Prins van Oranje. XX. 95

Staartſter, in 1680 gezien. XV. 55

Staaten (algemeene) handelen met Don Jan. VII. 125, 128, 141. verzekeren zig van Kameryk en Valenchyn. VII. 125. Friesland en Groningerland vallen hun toe. VII. 125. Oranje waarſchuwt hen tegen den handel met Don Jan. VII. 127. zy verklaaren zig tegen 't vertrek der Spanjaarden te water. VII. 130. verwerven een getuigenis ten voordeele der Gendſche Bevrediging. VII. 131. vereenigen zig te Bruſſel nader met elkanderen. VII. 140. handelen met Holland en Zeeland. VII 147. ontvangen 'er onderſtand van. VII. 196, 197. handelen met Engeland. VII. 198. hunne Krygsmagt, in 1578. VII. 228. zy handelen met de Walſche Staaten. VII. 269

STAATEN (ALGEMEENE) DER VERENIGDE NEDERLANDEN noemen zig, na de dood van Willem den I., de hoogſte Overheid van den Lande. VII. 536. verſchil hierover. VIII. 335. handelen met Frankryk over de opdragt der Opperheerſchappye. VIII. 30-33, 36, 39, 53-64. ook met Engeland. VIII. 33, 51, 90. doch met beide vrugteloos. VIII. 65, 66, 61. ſchryven aan Koninginne Elizabet, over Leiceſter. VIII. 200, 201. natuur hunner Vergaderinge. VIII. 338 oneenigheid onder hen. VIII. 416. zy leggen de Ooſtfrieſche geſchillen by. VIII. 420. handelen met Frankryk en Engeland. VIII. 443-448. treeden in 't Verbond tuſſchen Frankryk en Engeland, in 1596 geſlooten. VIII. 450. ſluiten, in 1598, een Verdrag met Engeland. VIII. 502. bemiddelen den twiſt in Ooſtfriesland met Graave Enno. IX. 124, 126. werpen volk in Embden. IX. 126. verantwoorden zig deswege by den Keizer. IX. 128. ſtellen vaſt. dat men, met Spanje handelende, de Vryheid van den Staat vooraf behoore te bedingen. IX. 242, 290. men biedt aan, met hen, als met vrye volken, te willen handelen. IX. 246. zy ſluiten eene Wapenſchorſing met de Aartshertogen. IX. 248, 250. ſchryven eenen bededag uit. IX. 250. geeven te kennen dat zy eenige weinige uitheemſchen

ſchen onder de handelende gezanten zullen toelaaten. IX. 291-294. neigen tot Beſtand. IX. 377. hun beſluit daarop. IX. 429. zy treffen een twaalfjaarig Beſtand met de Spaanſchen. IX. 436. Frankryk en Groot-Britanje maaken zwaarigheid om hunne vryheid te erkennen. IX. 445. zy danken krygsvolk af. IX. 459. zoeken de Regeering te Leeuwaarden, vergeefs, te handhaaven. X. 91. doen eene bezending naar Utrecht op 't ſtuk der Waardgelders en der Sinode. X. 218, 222, 223, 225. hun titel en rang geregeld. XI. 287. raadpleegingen op een Berigtſchrift, voor de Afgevaardigden in hunne Vergadering. XI. 343-347. zy beſluiten, in 1650, tot eene bezending aan de Hollandſche Steden. XII. 68. ſchryven naar Engeland, over 't werk der Vrede. XII. 255. beſluiten tot handeling, en benoemen ten dien einde Gemagtigden. XII. 256, 257. haaken naar vrede met Karel den II. XIII. 233. vangen de handeling met hem aan. XIII. 234, 236. verbieden en belaſten de Franſche Waaren. XIII. 439, 461. ſchryven beleefdelyk aan Lodewyk den XIV. XIII. 462. beſluiten, met meerderheid van ſtemmen, om met hem te verdraagen. XIV. 54. verklaaren Zweeden den oorlog. XIV. 375. wyzen een Verbond met Frankryk en een met Engeland van de hand. XV. 42-50. ondersteunen de Spaanſchen. XV. 131, 132, 224. den Prins van Oranje, in den togt naar Engeland. XV. 468. verklaaren Frankryk den oorlog. XVI. 3. verbieden den handel met dat Ryk. XVI. 7. door Lodewyk den XIV. aangezogt tot byzondere handeling. XVII. 122. door den Franſchen Reſident Barré aangemerkt als meer vry onder eene Stadhouderlooze Regeering. XVII. 123, 129. zy verklaaren Frankryk eerſt den oorlog, in 1702. XVII. 153. verbieden allen handel met dat Ryk. XVII. 175. raadpleegen over 't aanſtellen van hooge Krygsbevelhebbers. XVII. 207. ſteeken zig in de Gelderſche geſchillen. XVII. 231, 235 enz. derzelver Afgevaardigden verſchillen met Marlborough. XVII. 261. zy helpen Pruiſſen aan 't bezit van Neufchatel. XVII. 313. neigen tot vrede. XVII. 399. worden beſchuldigd in Engeland. XVII. 458. verdedigen zig. XVII. 460. worden aangezogt om in den Noordſchen kryg deel te neemen. XVIII. 11. weigeren den Hertog van Savoje te handhaaven, in 't bezit van Sicilie. XVIII. 25. willen Ooſtende niet ruimen. XVIII. 26. hebben verſchil met den Koning van Pruiſſen. XVIII. 37. ondersteunen Koning George den I. met zesduizend man. XVIII. 57, 58, 60, 61, 63. oneenigheid onder hen. XVIII. 126. zy beſchryven, op den voorſlag van Overyſſel, eene buitengewoone Vergadering. XVIII. 127, 129. handelingen op dezelve. XVIII. 129-136. zy belaſten hunne Obligatien met een honderdſten penning. XVIII. 134. raadplee-

pleegen op de aanneeming van het viervoudig Verbond. XVIII. 182, 212. besluiten 'er toe, onder voorwaarden. XVIII. 184. ondersteunen George den I. met tweeduizend man. XVIII. 203. belooven hem nieuwen bystand. XVIII. 242. zoeken de Oostendesche Maatschappy te doen vernietigen. XVIII. 297, 331, 341, 351. raadplegen op de aanneeming van 't Verdrag van Hanover. XVIII. 324 enz. 356 enz. neemen het aan XVIII. 385 enz. vermeerderen hunne Landmagt. XVIII. 399. zyn egter gezind tot vrede. XVIII. 413. wyzen het eerste Ontwerp der voorafgaande punten van de hand. XVIII. 422. ook dat van 't Weener Hof. XVIII. 431. zy bekragtigen het laatste Ontwerp der voorafgaande punten. XVIII. 443. hunne belangen op de Byeenkomst van Soissons. XVIII. 470. zy treeden in 't Verdrag van Seville. XVIII. 504. doen, nevens hunne Bondgenooten, hunnen uitersten voorslag aan 't Weener-Hof. XIX. 16. worden verzogt om 't Weener-Verdrag aan te neemen. XIX. 52. schryven, deswege, aan de byzondere Gewesten. XIX. 53. treeden 'er in. XIX. 70. verklaaren dat zy zig niet denken te moeijen met den oorlog om de Poolsche Kroone. XIX. 143. handelen met Frankryk over de onzydigheid der Oostenrykse Nederlanden. XIX. 149. geeven 'er den Keizer kennis van. XIX. 150. weigeren hem onderstand. XIX. 159. sluiten eene Overeenkomst met Frankryk over de onzydigheid der Oostenrykse Nederlanden. XIX. 159. schryven aan Koning George den II. over 't Huwelyk zyner Dogter. XIX. 164. zoeken de oorlogende Mogendheden te bevredigen. XIX. 179. hun ontwerp ten dien einde. XIX. 180. worde by dezelven niet eveneens aangemerkt. XIX. 185, 186, 187. zy helpen eene Wapenschorsing bewerken. XIX. 188, 191, 193, 198, 207. hun oordeel over de voorafgaande punten der Vrede. XIX. 206. zy weigeren de handhaaving derzelven. XIX. 211. bemiddelen een geschil tusschen de Hoven van Spanje en Portugal. XIX. 210. arbeiden tot bylegging van den twist over Gulik en Berg. XIX. 233. hun voorslag ten dien einde. XIX. 238. zy klaagen over de geweldenaaryen der Spaansche Kustbewaarders. XIX. 253. verkrygen eenige voldoening. XIX. 265. vermeerderen hunne Landmagt. XIX. 278. doen zulks voor de tweede reize. XIX. 325. arbeiden om de Koningin van Hongarye met den Koning van Pruissen te bevredigen XIX. 327. besluiten, de Koningin met geld te ondersteunen. XIX. 328. hunne Landmagt voor de derde reize te vermeerderen. XIX. 343. en de Koningin van Hongarye met twintigduizend man by te staan. XIX. 397. ondersteunen George den II., in 1744, met zesduizend man. XIX. 424. en met tien Oorlogsschepen. XIX. 430. de Koningin van Hongarye met twin-

twintigduizend man. XIX. 459. zy geeven reden waarom zy Frankryk den oorlog nog niet konnen verklaaren XIX. 487. zenden George den II. wederom zesduizend man ter hulpe. XIX. 526 geeven den byzonderen Geweften kennis van den inval in Staatfch Vlaanderen. XX. 64. neemen genoegen in 't gehandelde te Breda. XX. 84. ftellen den Prins van Oranje aan tot Kapitein- en Admiraal-Generaal van de Unie. XX. 95. verklaaren deeze waardigheden erfelyk. XX. 150. beantwoorden de Verklaaring van den Abt de la Ville. XX. 162 enz. neemen fterke befluiten tegen Frankryk. XX. 172. verbinden zig met Rusland. XX. 173. met de Keizerinne, Groot-Britanje en Sardinie. XX. 177. met den Hertog van Brunswyk-Wolfembuttel. XX. 178. bekragtigen de Akenfche Vrede. XX. 252. beweeren de afhangelykheid van 't Markgraaffchap van Bergen op Zoom. XX. 254. treeden wederom in 't bezit der Plaatfen, door Frankryk op hen veroverd. XX. 257. fluiten een Verdrag van Onderftand met Keur-Beljeren en Keur-Saxen. XX. 373; 375. hun antwoord aan den Koning van Pruiffen, wegens 't ontvangen van de fchepen zyner Embder Maatfchappye. XX. 406

Staaten (Walfche) zyn misnoegd over 't bedryf der Gentenaaren. VII. 220. dryven den handel met Anjou voort. VII. 228. fluiten een onderling Verbond. VII. 243. gevolgen van het zelve. VII. 244. de algemeene Staaten handelen met hen. VII. 269. zy verdraagen zig met Parma. VII. 270, 305. dringen op 't herroepen van 't uitheemfch Krygsvolk. VII. 456

Stad der Batavieren, door Civilis verbrand. I. 172

Stad en Lande. Staat der Kerken aldaar, in 1612. X. 58. 't Geweft dringt op het houden eener nationaale Sinode. X. 155. verfchil tuffchen de twee Leden van het zelve. XI. 348-350. de Staaten van 't Geweft zoeken Gelderland te doen bewilligen in de bevordering van den Prinfe van Oranje. XII. 305. onluften aldaar. XII. 395. 't Geweft weigert te bewilligen in de vrede met Portugal XIII. 16. nieuwe beweeging aldaar. XIII. 63. de Stadhouder legt de gefchillen by. XIII. 69 tweedragt over de Monftering, Scheppe-ryen en Zylvefteryen. XIII. 342. twift tuffchen de twee Leden. XIV. 451 enz. verfchil met de Provincie over 't afdanken van Krygsvolk. XV. 25. de Provincie ftemt de werving van 'zestienduizend man af. XV. 218. zy dringt op het te rug ontbieden van den Spaanfchen onderftand. XV. 225. zy verfchilt met den Stadhouder over 't begeeven van eene Kompagnie paarden. XVI. 99. kieft Prins Willem Karel Henrik Friso, tot Stadhouder. XVIII. 195. onluften aldaar, omtrent het jaar 1732. XIX. 170. beroerte, in 1748. XX. 202 enz. in 1749. XX. 319 enz. befluiten aldaar genomen op de Opdragt van 't Erf-

Erfstadhouderschap. XX. 204, 331. men arbeidt 'er, om den Stadhouder meer gezags te doen opdraagen. XX. 204. waartoe beslooten wordt. XX. 206. men schaft de Pagten af. XX. 207. merkwaardige verandering in de Regeeringe aldaar. XX. 320 enz. Provinciaal Geregtshof opgerigt. XX. 328. Jagtgerigt. XX. 331. algemeene Vergiffenis afgekondigd. XX. 331

STADHOUDERS DER VERREENIGDE GEWESTEN. Ongelyke wyze van aanstellinge derzelven. VIII. 168, 332. beschryving hunner waardigheid. VIII. 335, 481. XIII. 222. redenen voor en tegen derzelver aanstellinge, op de groote Vergadering des jaars 1651, voorgesteld. XII 157, 160, 169, 183-185, 188. hun ampt en dat van Kapitein-Generaal van een gescheiden, in Holland. XIII. 289-295. vernietigd by het *eeuwig Edict*. XIII. 292. Holland sluit hen uit den Raad van Staate, in 1668. XIII. 340. zie ook XVII. 297. vier Gewesten raadpleegen, om geenen Stadhonder aan te stellen. XVII. 298. besluiten 'er toe. XVIII. 258. verdere spraak hier over. XVIII. 127. XIX. 355, 356

STADHOUDERS VAN HOLLAND, ten tyde der Graaven. Jan van Arkel, onder Hertoge Albrecht III. 324. Jakob van Gaasbeek, door Hertoge Filips, als Ruwaard. III. 466. Filwater, van wege den Hertoge van Glocchester. III. 469. Frank van Borselen, door Hertoge Filips, als Ruwaard. III. 491. Hugo van Lannoi, Heer van Santes, door Hertoge Filips, als Graaf. III. 514. IV. 3. Willem van Lalaing, Heere van Binguicourt, door denzelfden. III. 548. IV. 4. Gozewyn de Wilde, door denzelfden. IV. 9. Jan van Lannoi, door den zelfden. IV. 22. Lodewyk van Brugge, Heer van Gruithuizen, onder de Hertogen Filips en Karel. IV. 114. Wolferd van Borselen, Heer van Veere, onder Vrouwe Maria. IV. 171. Joost van Lalaing, onder dezelfde. IV. 191. Jan van Egmond, onder Maximiliaan en Filips. IV. 233. Floris van Egmond, Heer van Yfselstein, onder Karel den V. IV. 388. Henrik van Nassau, Heer van Breda, onder den zelfden. IV. 402. Anthonis van Lalaing, Graaf van Hoogstraaten, onder den zelfden. IV. 443. René van Chalons, Prins van Oranje, onder den zelfden. V. 191. Lodewyk van Vlaanderen, Heer van Praat, onder den zelfden. V. 270. Maximiliaan van Bourgondie, Heer van Beveren en Veere, onder den zelfden. V. 294. *Zie* de STADHOUDERS onder de Staatsche Regeering, op derzelver byzondere naamen.

Stadingers of *Stedingers*, Ketterij onder dezelven ontdekt. II. 367, 370. Kruisvaarten tegen hen gepredikt. II. 372. Floris de IV. overwint hen. II. 373

Stakenbroek (de Luitenant-Generaal) berent 's Hertogenbosch. XI. 92. neemt Burik in. XI. 104. verovert Limburg, 's Hertogen-

rade, Valkenburg en Daalhem. XI. 157
Stalbroeders. wie 'er door verſtaan werden. IV. 201
Stanislaus Leczinski, tot Koning van Poolen verkooren. XVII. 229. wykt naar Saxen. XVII. 306. wordt andermaal voor Koning verklaard. XIX. 154. vlugt uit Dantzig. XIX. 175, 176
Stanlei (*William*) wordt Overſte van Deventer. VIII. 137. verraadt de Stad. VIII. 196. valt met de Spaanſchen in de Bommelerwaard. IX. 48
Stapel (Schotſche) te Veere. Handeling daarover. XIII. 410
Stapelregt van Dordrecht. III. 208. twiſt over het zelve met verſcheiden' Steden. III. 209. V. 188
Staveniſſe (*Kornelis van*), Raadpenſionaris van Zeeland, handelt in 't Noorden. XI. 382
STAVEREN ('t GRAAFSCHAP) aan de Utrechtſche Kerke geſchonken. II. 194, 196. Floris de V. aldaar voor Heer erkend. III. 46. 's Graaven Schouten van daar verdreeven. III. 226, 235. de Stad door de Friezen belegerd. III. 342. gewonnen. III. 397
STAVEREN. 't Slot aldaar geſlegt. VII. 321. hermaakt. VII. 358. Sonoi bemagtigt het. VII. 365
STEDEN. hoe zy geregeerd werden, in de Middeleeuwe. II. 32. beginnen de verdragen der Graaven te bekragtigen. III. 5, 24, 25, 133, 203. verbinden zig met Jan van Avennes, tegen verſcheiden' Edelen. III. 139. verſchillen met de Edelen over 't draagen der gemeene laſten. III. 183. bezegelen de Graafly-ke brieven, *bi bevelinge en om bede wille* des Graaven. III. 350. aanwas van haar gezag, ten tyde van Hertoge Albrecht. III. 359. vier Hoofdſteden in Holland. III. 360. nog twee daar boven. III. 361. wyze van Regeeringe, in de veertiende eeuwe. III. 361. wanneer zy begonnen hebben Dagvaarten te houden. III. 426
STEDEN (KLEINE) verſchillen met de grooten, over 't ſtuk der ſchattinge. IV. 412. V. 385. de Landvoogdes, Maria, wil de kleine Steden niet op de Dagvaarten hebben. V. 219, 336. na de omkeering, in 1572, op de Dagvaarten toegelaaten. VI. 377. op de Vredehandeling van 1607 beſchreeven. IX. 319
STEDEN (STEMMENDE) verwerven, in en na 1650, oktroi tot het beſtellen haarer Wethouderſchap. XII. 134 enz.
Stedingers. Zie *Stadingers.*
Stedum (*Baron van Lintelo, Heer van*) in hevig geſchil met de Ommelander Vergadering. XIX. 171
Steekſpelen, door Keizer Henrik den I. ingevoerd. II. 118. door Willem den III. gehouden. III. 205
Steeland (*Servaas van*), Baljuw van Waas, verraadt Axel, Hulſt en Rupelmonde. VII. 491
Steen (*Jakob van den*), Burgemeeſter van Tiel, in bezending naar Zeeland op 't ſtuk der *Harmonie*. XIII. 335
STEENBERGEN, ingenomen door de Staatſchen. VII. 162. gevegt by deeze Stad. VII. 489. zy valt den Spaanſchen in handen. VII.

VII 491. wordt door Maurits herwonnen. VIII. 346. door Velasko veroverd. X. 433
Steene (Benjamin van den), Oud-Schepen van Goes. zyn huis wordt geplonderd. XII. 400
STEENWYK belegerd door Rennenberg, in 1580. VII. 343, 356-360, 362-364. verlaaten. VII. 364. verraft, door Verdugo. VII. 466. gewonnen, door Prinfe Maurits. VIII. 365. aanflag op de Stad. VIII. 466. zy moet op gewigtige zaaken befchreeven worden. XII. 412. wordt door de Munfterfchen ingenomen. XIV. 29. geruimd. XIV. 285. geweldige beroerte en verandering der Regeeringe aldaar. XX. 360-370
Steinfurt. de Staatfche Ruiters overvallen aldaar een Spaanfch geleide. IX. 299
Stella (François Martini) brengt Groningen en Friesland over aan de Staatfche zyde. VII. 125-127
Stellingwerf (Auke), Luitenant-Admiraal van Friesland, fneuvelt in den flag voor Leftoffe. XIII. 147
Stellingwerf (Nikolaas), Penfionaris van Medenblik, door Willem den II. in hegtenis genomen. XII. 90. op Loeveftein gezet. XII. 92. geflaakt, mids zig onthoudende van de Regeering. XII. 109. herfteld in zyne waardigheid. XII. 127, 194
STELLINGWERVER FRIEZEN, door Biffchop Guy, tot onderwerping gebragt. III. 195, 197
Steltman (Gillis) helpt den Briele inneemen. VI. 345
Sterkenburg (Ludolf van Tjarda van), *Heer van Weede*, gevolmagtigd tot de Bredafche Vredehandeling. XIII. 245, 265
Stermont (Jakobus), Predikant in den Haage, vaart uit tegen 't gedrag der Staaten. XII. 81. belooft beterfchap. XII. 364
Sterrenberg (Willem van Waffenaer, Heer van), der Staaten Ambaffadeur in Frankryk. Zyne handeling aldaar. XV. 99
STEVENSWEERD veroverd, in 1702. XVII. 166
Steyn (Jakob), Burgemeefter van Haarlem. zyn huis met plonderen gedreigd, in 1672. XIV. 66
Steyn (Matthéus), Vroedfchap te Haarlem, afgezonden aan Willem den III. XIV. 80
Steyn (Pieter), Burgemeefter van Haarlem, wordt Raadpenfionaris. XX. 337
Stiliko, Staatsdienaar van Honorius, maakt een Verdrag met de Franken en andere volken. I. 267. hitft verfcheiden Barbaarfche volken op, tot eenen inval in Gallie. I. 269
Stille waarheid bezitten. wat 'er door verftaan werdt. III. 116 *Aant.*
Stillyard of *Duitfche Hanze* te Londen, Voorregten derzelve. V. 396
Stochius (Paulus) raakt, om geldverzameling voor de Remonftranten, in hegtenis. X. 392. wordt, andermaal, op vermoeden, gevat. X. 464
Stoke. Zie *Melis Stoke*.
Stoolen (zeven). wat 'er door verftaan worde. III. 112
Stoop (Willem), Schout van Dordrecht, raakt in moeite met het Hof. XV. 260, 264, 278
Stopelebergbe, hoogte by Heemskerk, waar de Graaven plagten

gehuldigd te worden. III. 421
Stormgevaarte der Batavieren. I. 133, 138
Stormpolder, by Yſſelmonde. van waar dus genoemd. II. 189
Stoutenburg (*Willem van Oldenbarneveld, Heer van*), ontzet van 't Bevelhebberſchap over Bergen op Zoom. X. 391. ſmeedt een' aanſlag op 't leeven van Prinſe Maurits. X. 450. ſpreekt 'er over met anderen. X. 451, 452, 459. neemt de vlugt. X. 461, 465. komt te Bruſſel. X. 466. treedt in dienſt der Aartshertoginne. X. 467. zyne vrouw blyft in Holland. X. 467
Straalen, veroverd door Fredrik Henrik. XI. 151
Straalen (*Antoni van*), Burgemeeſter van Antwerpen, door Alva gevangen. VI. 249. onthalsd. VI. 284
Straalzond met geld ondersteund, door de Staaten. XI. 71
Straat (*Pieter*), een der uitvinderen eener nieuwe wyze van zeeweeringe, door middel van ſteen. XIX. 92
Strik (*Joan*) komt te Utrecht, buitens tyds, in de Regeeringe. X. 233
Strikland (*Walter*), Gezant van 't Parlement van Engeland by de Staaten, kan geen gehoor krygen. XI. 330. vindt ingang by Holland en Zeeland. XI. 331, 341, 373. beſchuldigt Fredrik Henrik. XI. 340. vordert dat 's Konings ſchepen als wederſpannig gehandeld worden. XII. 9. keert te rug naar Engeland. XII. 37. komt wederom in den Haage. XII. 208. wordt van 't graauw beſchimpt. XII. 209, 210. keert naar Londen, en doet nadeelig verſlag van 't gehandelde. XII. 211
Stryen (*Gerrit van*), Heer van Zevenbergen. III. 387 *Aant.* 389
Stryen (*Quiryn van*), Burgemeeſter van Amſterdam. XVII. 331
Stryen (*Willem van*). III. 41
Stuart (*William*) verwerft Brieven van Schaverhaaling tegen de Staaten. VIII. 293. handelt, wegens Schotland, in den Haage. VIII. 400
Stuiver (*Gerrit*) wordt Burgemeeſter van Haarlem. VI. 412. wordt gevangen gezet. VI. 432
Styl van den Hove. wat 'er door verſtaan werdt. III. 194. IV. 54 *Aant.*
Styl (nieuwe), door Gregorius den XIII. ingevoerd. VII. 469. waar aangenomen. VII. 470
Styrum (*Graaf van*) raakt in moeite over 't ſtryken der Vlagge. XV. 71. komt met een Franſch ſchip in gevegt. XV. 321
Styrum (*Herman Otto, Graaf van*), in een gevegt gevangen. XI. 36. wordt Bevelhebber van Grol. XI. 55
Styrum (*Jan, Graaf van*) verdedigt Grol. VIII. 471
Suentibold. Zie *Zwentibold*.
Sueſſonen, door Cezar overheerd. I. 40
Sueven, tweeërlei Germaanen. I. 16, 39 *Aant.* door Druzus beoorloogd. I. 58. vallen in Gallie. I. 273. hun oorlog met de Saxers. I. 324
Suis (*Kornelis*), Preſident van den Hove. voor zyn huis wordt eerſt gepredikt. VI. 167. men perſt hem gereedſchap af tot de beeldſtorminge. VI. 186. by ſtaat,

ſtaat, te Leiden, over een verding met de Onroomſchen. VI. 203. wordt, van de Spaanſche zyde, gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 30
Suitbardesbage. onderzoek naar deszelfs gelegenheid. II. 93 *Aant.* 107
Sunicen. Inwooners van Gallie. I. 157
Sunnemere. wat 'er mede gemeend wordt. II. 126, 127
SURINAME veroverd op de Engelſchen. XIII. 406. handeling over 't vertrek der Engelſchen van daar. XIII. 406-410. de Volkplanting verandert van eigenaars. XV. 101. aanſlag der Franſchen op dezelve mislukt XVI. 49. zy wordt gebrandſchat. XVII. 490
Swart (*Marcelis de*), Reſident der Staaten aan 't Ruſſiſche Hof, zendt een Ontwerp van een Verdrag van Koophandel herwaards. XIX. 31
Sweers (*Izaak*), Vice-Admiraal. door Tromp van lafhertigheid beſchuldigd, verdedigt zig. XIV. 289, 290. hy ſneuvelt. XIV. 292
Swevighem (*Heer van*) houdt Aarſchots zyde tegen Oranje. VII. 176. wordt gevat, te Gend. VII. 178
Syagrius, Roomſch Bevelhebber in Gallie, door Klovis overwonnen. I. 303, 304
Sylla (*Laurens*), Fiskaal der drie gevangenen, Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 288, 291
Sypeſtein (*Askanius van*), Baljuw van Brederode. zyn huis wordt geplonderd. XIV. 199
Sypeſtein (*Dirk van*) geſtraft, om een voorgenomen verraad van Thoolen. VIII. 491

T.

TAAL (Nederduitſche) in de Vertoogen aan Leiceſter te gebruiken. VIII. 122
TABACO of nieuw Walcheren, door de Engelſchen veroverd. XIII. 119. te rug bekomen. XIII. 252, 253. wederom gewonnen door de Engelſchen. XIV. 293. veroverd door de Franſchen. XIV. 442
Taffyn (*Jaques*) naar Engeland gezonden, door Willem den I. VII. 101
Taffyn (*Quintyn*), van Mechelens wege, gemagtigd tot de opdragt der Heerſchappye aan Frankryk. VIII. 56
Taleſius (*Henrik*), Prieſter te Haarlem, gevat. VIII. 29. geſlaakt. VIII. 29
Tallard (*Camille d'Hoſtun, Graaf van*), in gezantſchap naar Engeland gezonden. XVII. 5, 396. komt in Holland. XVII. 9. zyne handeling. XVII. 9, 22. en krygsbedryven. XVII. 153, 181
Tamarika veroverd. XI. 285
Tambergen (de Kolonel) gevat te Utrecht. VII. 136, 137
Tanchelyn predikt eene Ketterſche Leer. II. 211. wordt omgebragt. II. 212
Tapper (*Ruard*) wordt Opper-Inquiſiteur van Nederland. V. 345
Targh (*Pompejo*). zyn zonderling ſtormtuig in 't beleg van Oſtende. IX. 115
Taſſis (*Joan Baptiſta de*) door Alva gezonden om zig van Dordrecht te verzekeren. VI. 359. vertrekt van daar. VI. 367. be-

magtigt 't Slot te Gunterſtein. VI. 404. en de ſchans te Aduarderzyl. VII. 366. ſtroopt langs de Veluwe en in Friesland. VII. 492. overrompelt Zutfen. VII. 492. bemagtigt Hakfoort en Nieuwbeek. VIII. 73. valt in Gooiland. VIII. 73. wint de Huizen Regteren en Schuilenburg. VIII. 73. raakt met de Staatſchen in gevegt by Amerongen. VIII. 74. valt in Friesland. VIII. 123. wordt door ſtofregen te rug gejaagd. VIII. 123. bekomt Deventer en de ſchans over Zutfen, door verraad. VIII. 196. ſneuvelt voor Bon. VIII. 292

Taſſis (*Joan Baptiſta de*), Bloedverwant des bovengemelden, ontraadt Filips den II. een beſtand. VIII. 415. wil de Staatſche Gezanten in Deenemarke niet erkend hebben. VIII. 452

Taurinus (*Jakobus*), Remonſtrantſch Predikant te Utrecht, ſchryft de Weegſchaal van Kardetons Redevoering. X. 182. wykt ten Lande uit en ſterft. X. 259

Tautenburg ('t Slot) gewonnen, in 1572. VI. 368

Taxandrie. waar gelegen. I. 380. Zie *Toxandrie*.

Teekman (*Willem*), Burgemeeſter te Amersfoort, om oproerigheid geſtraft. XVII. 145, 146, 147

Teeling (*Joannes*), Predikant te Utrecht, wordt de Stad uit gezet. XIII. 52

Teeling (*Jooſt Ewoudszoon*) wordt Kommis in Leiceſters Kamer van geldmiddelen. VIII. 157. Lid des Raads van Staate. VIII. 203

Teilingen (*Floris van*), Burgemeeſter van Alkmaar, bevordert het inneemen van 's Prinſen bezetting. VI. 441

Teilingen (*Jan van*). III. 60

Teilingen (*Kornelis Floriszoon van*), Diaken te Amſterdam. VI. 167. wordt aan Brederode gezonden. VI. 216

Teilingen (*Simon* en *Dirk van*) ſneuvelen. III. 260

Teilingen (*Willem van*). II. 295, 300

Teilingen (*Willem van*) ſpant aan tegen Floris den V. III. 67. wordt naar Kleeve gevoerd. III. 90

TEISTERBANT (GRAAFSCHAP). Staat en Verdeeling van het zelve. II. 92, 96, 106, 135, 137, 138

TEISTERBANTSCHE FRIEZEN verſlaan de Noormannen. II. 92

Tekeli (*Emerik, Graaf van*), hoofd der misnoegde Hongaaren. XV. 125

Teligni (*Heer van*) wordt gevangen. VIII. 24

Temminck (*Egbert de Vry*), Oud-Schepen van Amſterdam, wordt gemagtigd om de belangen der Burgeren te hooren. XX. 275

Tempeliers. Stigting deezer orde. III. 190. ongebondenheid der zelve. III. 191. zy wordt uitgerooid. III. 191

Temple (*William*) handelt in den Haage met de Witt. XIII. 296-301. ſluit twee Verbonden met de Staaten binnen vier dagen. XIII. 302. waar hy de Witt voor hieldt. XIII. 309. hy handelt te Bruſſel. XIII. 317. maakt zig aldaar verdagt by de Staatſchen. XIII. 322, 328. handelt met hen over 't jongſte Verdrag van Zeevaart.

naart. XIII. 402. over 't verjaagen der Engelſchen uit Makaſſar. XIII. 405. over Suriname. XIII. 406. over den Schotſchen Stapel te Veere. XIII. 410. hy keert naar Engeland. XIII. 427. handelt in den Haage. XIV. 339, 340. ſchryft wegens de opdragt der Souverainiteit van Gelderland aan Willem den III. XIV. 366. wordt gemagtigd tot de Nieuwmeegſche Vredehandeling. XIV. 369. zyn geſprek met de Franſchen. XIV. 407, 415. met Willem den III. XIV. 421, 425, 433. met Fagel. XIV. 426

Tenkteren, een Germaniſch Volk, vallen in 't Land der Menapiers. I. 42. worden door Cezar verjaagd. I. 43. voegen zig by Civilis. I. 131. handelen met de Agrippiners. I. 156

Terouanne veroverd, en t'eenemaal verdelgd. V. 387

Terpen of *Torpen*. wat men 'er, van ouds, door verſtondt. I. 19. II. 145

Terrail (*du*). zyn aanſlag op Bergen op Zoom miſlukt. IX. 190. hy verraſt Breëvoort, IX. 206. moet de Plaats wederom ruimen. IX. 207. trekt, vergeefs, naar Sluis. IX. 207

Terranova (*Karel van Arragon*, *Hertog van*), van de Spaanſche zyde, gemagtigd tot de Keulſche Vredehandeling. VII. 279. ſchryft aan byzondere Staaten en Steden. VII. 283. zyn uiterſte laſt. VII. 313. hy breekt de handeling af. VII. 313, 315. handelt om Rennenberg tot 's Konings zyde over te haalen. VII. 320, 327

Teutobach, Veldheer of Koning der Teutonen, ſneuvelt. I. 10

Teutobourg ('t Boſch) waar gelegen. I. 66 *Aant.*

Teutonen. hunne oude wooning. I. 6. zy beoorloogen de Romeinen. I. 8-11

TEXLA of TEXEL. de Utrechtſche Kerk bezat aldaar eenige goederen. II. 120. ook de Graaven van Holland. II. 126. 't Eiland door Floris den III. gebrandſchat. II. 268. door Jan van Naaldwyk bemagtigd. IV. 275. verzoent zig met Hertoge Albrecht van Saxen. IV. 287. wordt, door de Gelderſchen, gebrandſchat. IV. 438. ſchade aldaar, in 1593. veroorzaakt. VIII. 381. in 1607. IX. 225. voorgenomene landing der Engelſchen aldaar, door eene ongewoone ebbe belet. XIV. 128

THEODEBALD wordt Koning van Ooſtfrankryk. I. 319. geeft voor, over Britanje te heerſchen. I. 319. ſterft. I. 320

THEODEBERT wordt Koning van Ooſtfrankryk. I. 312. ſterft. I. 319

THEODEBERT DE II. Geſchiedeniſſen van Frankryk, ten zynen tyde. I. 329

Theodechilde, Frankiſche Prinſes, trouwt Radigis, Koning der Warners. I. 314-318

THEODORIK wordt Koning van Ooſtfrankryk. I. 310

THEODORIK DE II. wordt Koning van Ooſtfrankryk. I. 355

Theodorus de I. anders *Baron van Neuhoff*, tot Koning van Corſica verkooren. XIX. 523. zoekt onderſtand hier te Lande. XIX. 523

Theudeſinde, Dogter van Radboud,

boud, trouwt met Grimoald. I. 364. doet haaren man ombrengen. I. 365
Thiant (Robert van Merode, Heer van), zoekt Grevelingen te verfaſſen. VII. 419
Thibaut (Henrik), Heer van S. Aagtenkerke, Burgemeeſter van Middelburg, arbeidt om Willem den III. te bevorderen. XII. 145
Thibaut (Karel), Predikant te Thoolen, ſtilt eene oproerige menigte. XX. 77
Thin (Floris), Advokaat's Lands van Utrecht, handelt, van wege de Staaten van Utrecht, met Alva. VI 315. bewerkt de nader Vereeniging in 't Stigt. VII. 248. wordt uit Utrecht gezet. VIII. 166, 167. door de Staaten van Holland beſchermd. VIII. 169, 177
Tholouſe (Jan van Marnix, Heer van), teekent het Verbond der Edelen. VI. 125. heeft het beleid van een' aanſlag op Walcheren. VI. 223, 224, 225. wordt verſlaagen by Ooſterweel. VI. 226
THOOLEN. Onderneeming der Naſſauſchen op deeze Stad, in 1573. VI. 438. zy ontvangt voldoening van den Prins, in 1577. VII. 138. neemt Staatſche bezetting in. VII. 162. aanſlagen der Spaanſchen op de Stad. VIII. 289, 385, 491. verandering aldaar, in 1702. XVII. 149 de Stad wordt door de Franſchen gebrandſchat, in 1712. XVII. 482. opſchudding aldaar, in 1747. XX. 75. de Prins van Oranje wordt 'er tot Stadhouder uitgeroepen. XX. 75
Thorn. Verdrukking der Proteſtanten aldaar. XVIII. 294. de Staaten ſchryven voor de verdrukten. XVIII. 295. hun beding desaangaande by 't Verdrag van Hanover. XVIII. 385
Thou (Jakob Auguſtus de) Franſche Ambaſſadeur by de Staaten. Zyne handeling met hen. XII. 449-455
Thuillerie (de la), Franſche Gezant by de Staaten, in 1596. VIII. 429
Thuillerie (de la), Gezant van Lodewyk den XIII. in 1640. XI. 302. zyn laſt en handeling. XI. 303, 308, 309, 365. hy doet een' keer naar 't Noorden. XI. 385, neemt zyn affcheid van de Staaten, met eene ſcherpe aanſpraak. XI. 480, 492
Thuredrecht. Zie DORDRECHT.
Thyſſen, Burgemeeſter van Veere. 't Graauw valt op zyn huis aan. XIV. 72
TIBBOLD (Graaf) ſtrydt tegen de Deenen, omtrent Rynsburg. II. 55
TIBERIUS Krygstogt tegen de Germaanen. I. 62. hy overwint de Kaninefaaten. I. 62
Tichelaar (Willem), Chirurgyn te Piershil, beſchuldigt Kornelis de Witt van een aanſlag op 't leeven van den Prins van Oranje. XIV. 142, 143 wordt op de Voorpoorte gezet. XIV. 142. Dordrecht wraakt zyn getuigenis. XIV. 143. wederlegging van het zelve. XIV. 145, 151. hy wordt aangezet om 't volk tegen den Ruwaard op te hitſen. XIV. 157. hy doet het. XIV. 160. hy geeft het zogenaamd *Waarachtig Verhaal* uit. XIV. 152. zyn ongelukkig einde. XIV. 180

TIEL, de Noormannen vallen in deeze Stad. II. 134. worden daar uit verjaagd. II. 135. verraad op deeze Stad ontdekt en geſtraft. X. 420. zy verwerft oktroi tot het beſtellen haarer Wethouderſchap. XII. 138. neemt vrye hoede van de Franſchen. XIV. 35. opſchudding en verandering der Regeeringe aldaar. XVII. 138, 141
Tienden. of menze van nieuwbekeerden behoore te vorderen. I. 443 *Aant.*
Tiende penning van de inkomſten der vaſte goederen en van de winſten der Kooplieden gevorderd. V. 240. de Staaten bewilligen 'er in. V. 243. hy wordt geheeven. V. 244. doch met veel moeite. V. 275, 276, 285. op ſommige Plaatſen, komt 'er weinig van. V. 286
Tiende penning. Alva zoekt dien in te voeren. VI. 293. zwaarigheden hierin. VI. 294, 295. Alva's oogmerk in 't dringen op den zelven. VI. 296. Vertoog daartegen. VI. 297. eenige Geweſten bewilligen 'er in. VI. 299. Holland in 't byzonder. VI. 302. Utrecht blyft weigerig. VI. 302, 313. Alva wil, in de plaats van den tienden penning, met twee millioenen te vrede zyn. VI. 303. hy laat vooreerſt af van 'er op te dringen. VI. 304. Holland beſluit den tienden penning af te koopen. VI. 312. 't geſchiedt, door verſcheiden Geweſten. VI. 315. Alva zoekt, op nieuws, den tienden penning door te dryven. VI. 333. Plakaat op 't invorderen van den zelven opgeſteld. VI. 354. gemaatigd. VI. 338. Holland weigert het af te kondigen. VI. 335, 336. twiſt over den tienden penning tuſſchen Alva en Viglius. VI. 337. Alva begint dien te heffen te Bruſſel. VI. 339. laat 'er plotſelyk van af, op de tyding der inneeminge van den Briele. VI. 340. poogingen om dien in Holland in te voeren. VI. 373. hy wordt t'eenemaal afgeſchaft. VI. 375
Tienen veroverd. XI. 203
Til (*Joan Rocbus van*), Reſident der algemeene Staaten, te Lisbon. Voorval ten zynen huize. XIX. 209
Tilius (*Thomas*) of *van Thielt*, Abt van S. Bernards, wordt Leeraar der Hervormden. VI. 250. predikt buiten Amſterdam. VII. 205
Tillet (*Jooſt de*), Prooſt van Walcourt, geraadpleegd over 't Ketterſtraffen. VI. 110
Tilly (. . . . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125
Tilly (*Joan, Graaf van*). zyne Krygsbedryven in Duitſchland. X. 424, 435. XI. 63, 121, 122. hy ſneuvelt. XI. 163
Tilly (de Ritmeeſter, *Graaf van*) gebiedt een Kompagnie, ten tyde van den moord der Witten. XIV. 162, 165, 168
Timmerman (*Antoni*), een Dominikaaner Monnik, heeft kennis aan een' aanſlag op het leeven van Oranje. VII. 439. wordt geſtraft. VII. 441
Tisnacq (*Karel van*) wordt Raad der Nederlandſche zaaken in Spanje. VI. 56. Preſident van den geheimen Raad te Bruſſel.

VI. 121. Filips raadpleegt hem over de Nederlandſche beroerten. VI. 169
Tegt (*Jakob van der*), Penſionaris van Gouda, gemagtigd om aan 't Hof van Bruſſel te handelen. XIII. 312. dringt op 't vertrek van de Groot. XIV. 55
Telbiakum, oude naam van Zulpich. I. 167 *Aant.*
Telhuis (het) of *Lobeth* ingenomen, door Prinſe Maurits. IX. 33, 47. de Franſchen trekken, by het zelve, over den Ryn. XIV. 30
Tollen verſcheiden' ſoorten derzelven. II. 24. Tol te Dordrecht. klagten over dezelven. II. 141. te Geervliet. II. 237, 239, 277
Tollen (Zondſche). geſchillen over 't verhoogen derzelven, in 1561. VI. 237. in 1589. VIII. 319 XI. 379. op den Rynſtroom. Moeite daar over. X. 156
Tolvryheid. of het heffen van een uitgaand Regt op de Koopwaaren met dezelve ſtrydig zy. V. 379
Tongeren, hunne oude wooning. I. 108. gaan tot Civilis zyde over. I. 158
Tooren van Kaligula, agter 't Huis te Britten. I. 88
Torcy (*Markgraaf de*). zyne handeling in den Haage. XVII. 333. hy maakt zwaarigheid, om de voorafgaande punten te tekenen. XVII. 337. zyn voorſlag. XVII. 340. hy begint eene heimelyke Vredehandeling met Engeland. XVII. 396
Torenvliet (*Frank van*), Burgemeeſter van Leiden, beweegt Hogerbeets tot het wederaanvaarden van het Penſionariſchap. X. 175. wordt naar Utrecht afgezonden. X. 219
Torpen of *Terpen*. wat 'er, van ouds, door verſlaan werdt. I. 19. II. 245
Terre (*Jakob de la*), Lid van den geheimen Raad. zyne ontmoeting te Amſterdam. VI. 220, 221. hy raakt in hegtenis. VI. 313
Toulon. Aanſlag op deeze haven, in 1707. XVII. 319
Toxandrie, waar gelegen. I. 242 *Aant.* door de Saliërs ingenomen. I. 242. Zie *Taxandrie*.
Traktaat. Zie Verdrag.
TRAJAAN ſtigt een Kaſteel tegen over Maguntiakum. I. 190. en eene Volkplanting aan den Ryn. I. 190
Trajectum. Utrecht en Maaſtricht beide zo genoemd. I. 368
Trente. Zie Kerkvergadering van Trente.
Treſel (*Daniël*), eerſte Klerk der algemeene Staaten. X. 210. vermaarde Byeenkomſt ten zynen huize, in 1618. X. 210. gelegenheid tot dezelve. X. 215. hy wykt ten Lande uit. X. 259. wordt voor twee jaaren gebannen. X. 374, 410
Treslong (*Jan van Blois*, gezeid) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. woont de byeenkomſt te S. Truyen by. VI. 174. wordt onthalsd. VI. 277
Treslong (*Jan van*), Advokaat, ſpreekt voor van den Einde. VI. 263. handelt over eene bevrediging. VI. 478, 480. wordt Lid van den Hoogen Raade. VII. 451
Treslong (*Lodewyk van Blois van*), te Antwerpen gevat. VII. 155, 157

Treslong (*Willem van Blois van*) wordt te Embden in hegtenis genomen. VI. 325. ontſnapt. VI. 325. neemt dienſt te water, onder Oranje. VI. 325. raakt by Wieringen in gevaar. VI. 340. komt in Engeland. VI. 341. helpt den Briele inneemen, in 1572. VI. 342, 343, 344, 347. komt te Vliſſingen. VI 351. heeft eene landing in Spanje in den zin. VII. 226. koopt den ouden Hoorn. VII. 328. zyn ſcheepsvolk muit. VII. 501. hy ſtilt eene muitery te Ooſtende. VIII. 21. wordt van zyne ampten verlaaten en vaſtgezet. VIII. 84. de Cipier bedreigt hem. VIII. 85. hy bekomt zyne vryheid. VIII. 86. wordt Luitenant-Houtvester. VIII. 87

Treviren, oude Inwooners van Gallie. I. 43. door Civilis, tot afval van de Romeinen aangezogt. I. 140. hunne Bouwſtad. I. 155

Tribeken, oude Inwooners van Gallie. I. 161 *Aant.*

Tricaſſinen, oude Inwooners van Champagne. I. 226 *Aant.*

Trillo (*Karel van*) wordt door Leiceſter Schout van Utrecht gemaakt. VIII. 168. neemt eenige Stigtſche Edelen gevangen. VIII. 246. raakt zelfs in hegtenis. VIII. 301. wordt geſlaakt. VIII. 302

Trip (*Kornelis*) wordt, door zyne Hoogheid, tot Burgemeeſter van Amſterdam aangeſteld. XX. 290

Tripoli. Verdrag van Vrede met dit Gemeenebeſt. XVII. 206. XVIII. 9, 488. Gezant van daar in den Haage. XX. 336

Tromp (*Harpert Maartenszoon*) krygt eenige opening van den voorgenomen togt van Willem den III. naar Engeland. XV. 426

Tromp (*Kornelis*), Vice- en naderhand Luitenant-Admiraal, beweeging op zyn ſchip. XIII. 150. hy wordt Luitenant-Admiraal. XIII. 154. is zeer geneigd voor den Prinſe van Oranje. XIII. 153. zyn zonderling gedrag in den zeeſlag voor 't Noordvoorland. XIII. 211, 212, 213. hy wordt verlaaten van zyn ampt. XIII. 214. wat hem, ten tyde van den moord der Witten, ontmoette. XIV. 173, 174. hy wordt in zyn ampt herſteld. XIV. 286. woont de zeeſlagen van 't jaar 1673 by. XIV. 287, 290, 291. zyn ſchryvens aan zyne Zuſter. XIV. 288. hy doet eene landing op Bel-Isle. XIV. 337. helpt de Zweedſche Vloot overwinnen. XIV. 399, 400. wordt *Baron* en *Graaf*. XIV. 400. ſterft. XVI. 151

Tromp (*Maarten Harpertszoon*) wordt Luitenant-Admiraal van Holland. XI. 258. overwint de Spaanſche Vloot in Duins. XI. 280. kruiſt langs de Vlaamſche kuſten. XI. 292, 310, 426. waakt tegen de zeeſchuimeryen van den Bevelhebber der Sorlings. XII. 207. raakt in gevegt met Blake. XII. 217. wyt hem de Vredebreuk. XII. 218. vervalt in ongunſt. XII. 221. krygt wederom 't bewind over 's Lands Vloote. XII. 222. raakt, op nieuws, ſlaags met Blake. XII. 223. en ten derde maale, drie dagen agtereen. XII. 233. zyne ſcheeps-

ſcheepsſtryden tegen Monk. XII. 238, 239, 240, 241. hy ſneuvelt voor de Maaze. XII. 241
Treye (*Jan van*) dient Willem den I. te water. VI. 308
Truchſes (*Gebbard*), Aartsbiſſchop van Keulen, neemt eene Vronw. VIII. 25. raakt in oorlog. VIII. 25. wordt door de Staaten ondersteund. VIII. 25. wykt naar Holland. VIII. 26. onthoudt zig op Honsholredyk. VIII. 266. keert naar Duitſchland. VIII. 306
Tſeraarts (*Jeronimus*) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. brengt Veere aan 's Prinſen zyde over. VI. 353. tragt, vergeefs, naar Goes. VI. 366, 392. misnoegen op hem. VI. 393. hy tragt zyn bewind af te leggen. VI. 393. daagt zyne beſchuldigers tot eenen kamp uit. VI. 393. wordt in een' oploop te Geertruidenberg gedood. VI. 447
Tubanten. hunne oude wooning. I. 229
Tuin (Hollandſche) op de Graafſlyke munten en zegels: van waar herkomſtig. III. 373
Tulp (*Nikolaas*), Schepen van Amſterdam, handelt met Willem den II. XII. 104
Tunis. Togt van Karel den V., met Hollandſche en Zeeuwſche ſchepen, derwaards. V. 125. Verdrag van 1622 met dit Gemeenebeſt. X. 445. van 1662. XIII. 50. gezantſchap van het zelve. XVII. 19. Verdrag met het zelve. XVII. 206, 323. XVIII. 9
Turenne (*Maarſchalk van*), Raadpleegingen om hem aan 't hoofd van 't Leger der Staaten te ſtellen. XIII. 189, 190
Turk (*Gasper*) geeft het Slot te Gorinchem op. VI. 367
Turk (*Sander* en *Lubbert*) tekenen het Verbond der Edelen. VI. 126. de eerſte helpt Graave inneemen. VI. 269
Turnhout. Gevegt by deeze Stad, in 1597. VIII. 464
Tutor (*Julius*) verbindt zig met Civilis. I. 147
Tweebrugge (*Hertog van*) ondersteunt de Hugenooten. VI. 290. ſterft. VI. 291

U.

Ubbena (*Joachim*), Burgemeester van Groningen, ontdekt een' toeleg op de Stad. VIII. 77
Ubbo, Hertog der Friezen, valt in Engeland. I. 439
Ubiën, een Germaniſch Volk, verbinden zig met Cezar. I. 45. lyden veel van Civilis bondgenooten. I. 136
Udink (*Gerard*), om oproerigheid te Groningen gebannen. XIII. 96
Ufkens (*Popke*) bewerkt de nader Vereeniging in Friesland. VII. 248. loopt by Rennenberg in 't oog. VII. 320, 325
Uitenbogaard (*Joannes*), Predikant in den Haage en in 't Leger, predikt ter gelegenheid van de overwinning by Nieuwpoort. IX. 86. houdt verkeering met Oldenbarneveld. X. 58, 59. raakt in geſchil met Roſæus. X. 150. eenige Heeren verklaaren, hem niet meer met een goed gemoed te konnen hooren predi-

diken. X. 150. hy ſpreekt met Prinſe Maurits. X. 151. en met Oldenbarneveld. X. 179. vertaalt de Verklaaring van Haarlem in 't Franſch. X. 192. hadt kennis van 't voorneemen om zig van eenige Steden te verzekeren. X. 206. geeft gelegenheid tot het aanleggen der Byeenkomſt by Treſel. X. 215. ziet Oldenbarneveld nog kort voor deszelfs gevangenis. X. 253. wykt ten Lande uit. X. 259. onderzoek van 't gene Berk, ten zynen laſte, verklaard heeft. X. 350-352. hy wordt voor eeuwig gebannen. X. 374. ſpreekt in Brabant met Spinola. X. 418. zyn zonderling ſchryven. XI. 46. hy predikt wederom in de Remonſtrantſche Vergaderplaatſe in den Haage. XI. 88

Uiteneng (*Bernard*) woont de byeenkomſt der Edelen te S. Truyen by. VI. 174. voorziet de bezetting te Viane. VI. 215

Uitenbove (*Karel*) wordt Voorſchepen van Gend. VII. 508

Uitgeeſt, ſchotvry verklaard, voor drie jaaren. III. 17. heeft een oud Voorregt om niet van de Graafiykheid vervreemd te mogen worden. VI. 16

Uitkerken. Zie *Roeland* en *Jan van Uitkerken*.

Uitſluiting des Prinſen van Oranje (*Akte* van), door de Witt ontworpen. XII. 324. vyf Steden verklaaren 'er zig tegen. XII. 325. 't geheim daarvan lekt uit. XII. 326. de Prinſeſſen van Oranje doen 'er Vertoogen tegen. XII. 327. de Geweſten begeeren 'er opening van. XII. 327, 329. Kromwel vordertze. XII. 328. zy wordt hem overgeleverd. XII. 330. oordeel der Geweſten over dezelve. XII. 333, 334, 336, 338-342. de algemeene Staaten bekomen 'er een afſchrift van. XII. 337. men ſlaat middelen voor omze te doen vernietigen. XII. 342. zy wordt door Holland verdedigd in een uitvoerig Vertoog. XII. 345-357. oordeelen over deeze verdediging. XII. 357-361. de Akte van Uitſluiting wordt vernietigd. XIII. 35

Ukromir, Legerhoofd der Batten. I. 76

Ulefeld (*Jakob*), Deenſche Gezant in den Haage. IX. 295

Ulrich, *Graaf van Ooſtfriesland*, twiſt met Embden. XI. 227. Huwelyk van zynen Zoon met eene Dogter van Fredrik Henrik, gaat niet voort. XI. 301. XIII. 91, 92. hy ſterft. XIII. 90

Unie voor drie maanden, tuſſchen Holland, Antwerpen en 's Hertogenboſch. IV. 489. verlengd. IV. 497. van alle de Nederlanden ontworpen. V. 101. van 1575 en 1576, tuſſchen Holland en Zeeland. VII. 15, 93. der algemeene Staaten, te Bruſſel, in 1577. VII. 140. der Vereenigde Staaten, te Utrecht, van 1579. VII. 247-268. verandering in het XIII. Lid derzelve. VII. 503

Upſtalsboom by Aurik. Wetten onder denzelven gemaakt. II. 20. III. 225

Urſinus (*Joannes*), Predikant te Rotterdam, yvert tegen de Regeering. XIV. 67

Utrecht. de Friezen uit deeze Stad verjaagd. I. 337. Dagobert ſtigt aldaar eene Kerk. I. 337. die vernield wordt. I. 338. Kerk door

door Willibrord geſtigt. I. 371. Tolhuis aldaar opgeregt. I. 338. giften aan de Kerk van Utrecht. I. 372. geſchil over 't Regt tot deeze Kerke. I. 408. de Stad wordt, door de Deenen, bemagtigd. II. 68. verſcheiden' Kerken aldaar, door de Noormannen, vernield. II. 118. zy komen wederom voor de Stad; doch trekken te rug. II. 137. Utrecht door Dirk den VI. belegerd. II. 230. 't beleg wordt opgebroken. II. 230. giften van Willem den II. aan Utrecht. II. 299. de Stad, door de Kennemers, verraft. III. 12. herwonnen. III. 14. opſchudding aldaar. III. 150. zy wordt, door de Vlaamingen, ingenomen. III. 163. verlaaten. III. 179. belegerd, door Willem den IV. III. 257. verlaaten. III. 258. zy verbindt zig met Hertoge Albrecht, tegen Arkel. III. 348. oproer aldaar, door Hertog Willem, geſtild. III. 394, 395. de Stad raakt met Jan van Beijeren in oorlog. III. 438. beroerte aldaar. IV. 47, 56. de Stad wordt met een beleg gedreigd. IV. 59. zy verſtrekt een toevlugt voor de Hoekſchen. IV. 201. raakt in oorlog met Maximiliaan. IV. 202, 203, 204. ſlegte ſtaat haarer geldmiddelen. IV. 204. zy wint Viane. IV. 205. verlieft het. IV. 206. wordt, door Biſchop David, in den ban gedaan. IV. 217. die van Utrecht belegeren Yſſelſtein. IV. 218. beroerte in de Stad. IV. 224. zy wordt belegerd. IV. 226. gaat over by verdrag. IV. 228. raakt in geſchil met Floris van Yſſelſtein. IV. 368. neemt Karel van Gelder tot Beſchermheer aan. IV. 368. ontvangt Gelderſche bezetting. IV. 468. wordt verraft door de Ooſtenrykſchen. IV. 494. ontvangt Karel den V. voor Heer. IV. 495. men arbeidt, om haar en 't Land aan Holland te doen hegten. IV. 494. 't Slot Vredenburg aldaar geſtigt. IV. 495. Karel de V. wordt aldaar ingehaald. V. 190. twiſt aldaar tuſſchen den Aartsbiſſchop en de Geeſtelykheid. VI. 114. Beeldenſtorm. VI. 183, 184. de Preek aldaar naar buiten gedreeven. VI. 193, 200. de Prins van Oranje ſtelt 'er orde. VI. 200. de Stad wordt bezet, door den Graave van Megen. VI. 214. moeilykheid aldaar met de bezetting. VI. 314. zy verlaat de Stad. VI. 328. Sonoi zoektze te winnen. VI. 328. 't Krygsvolk komt 'er wederom in. VI. 329. muitery onder het zelve. VI. 346. 't wordt 'er op nieuws uit geligt. VI. 346. 't beeld des Prinſen van Oranje aldaar, door 't graauw, verbrand. VI. 433. de Stad wordt van Alva's vonnis ontheeven. Zie UTRECHT (STAATEN *van*). VI. 482. moeite met het Krygsvolk aldaar. VI. 482. de Stad wyft het Spaanſche Leger af. VI. 496. zy ontſlaat zig van haare bezetting. VII. 134-136. zy en 't Stigt ontvangen voldoening van den Prinſe. VII. 160. 't Slot Vreedenburg te Utrecht wordt geſlegt. VII. 164. de Minderbroeders ruimen de Stad. VII. 203. de Unie van 1579 wordt aldaar geſlooten. VII. 250. de Keur-

Keulſche Vredepunten aldaar berispt. VII. 284. Beeldenſtorm aldaar. VII. 287, 329. Kerktwiſt onder de Hervormden VII. 374. VIII. 150. geweldige opſchudding, in 1583. VII. 495-499. erfraad aldaar opgeregt. VIII. 10. misnoegen tuſſchen de burgery aldaar en die van Amſterdam. VIII. 142. men wil 'er de Opperheerſchappy aan Engeland, zonder voorwaarden, opdraagen. VIII. 160. eenige burgers ter Stad uit gezet. VIII. 166. nieuwe eed aldaar. gevorderd. VIII. 167. men wil 'er 't Lid der Gekoornen doen afzetten. VIII. 181. hevige twiſt tuſſchen eenige Edelen aldaar. VIII. 246. verandering der Regeeringe, in 1588. VIII. 295-304. beweeging aldaar, in 1598 geſtild. IX. 36. opſchudding, in 1610, geſtild door de wapenen. X. 25-33. Waardgelders aldaar geligt. X. 168, 169. men is 'er bekommerd voor verandering der Regeeringe. X. 206, 207, 208. die, eerlang, geſchiedt. X. 233. men ſtelt 'er orde op 't beſtellen der Wethouderſchap, na de dood van Willem den II. XII. 130. ongeruſtheid aldaar, in 1654. XII. 363. geſchil met de Predikanten. XIII. 52. opſchudding, in 1672. XIV. 35, 37. de Stad, van 't Leger der Staaten verlaaten zynde, onderwerpt zig aan Frankryk. XIV. 38, 40. de Franſchen verlaaten de Stad en Provincie. XIV. 281. verandering der Regeeringe. XIV. 327. ſtorm aldaar, in 1674. XIV. 337. Vrede aldaar geſlooten. XVII. 504 enz. Maatſchappy van Koophandel aldaar opgeregt. XVIII. 216

UTRECHT (STAATEN van) worden door Alva gedaagd, over 't weigeren van den tienden penning. VI. 314. vonnis tegen hen opgeſchort. VI. 315. zy blyven den tienden penning weigeren. VI. 328. zy verwerpen de Geloofsvrede. VII. 215. treeden in de Unie des jaars 1579. VII. 263. handelen met den Prinſe van Oranje. VII. 329. raadpleegen op de opdragt der hooge Overheid aan hem. VII. 425-432, 436. doen Anjou hulde noch eed. VII. 424. 437, 445. ſtooten zig aan de opdragt der Graaflykheid van Holland aan Willem den I. VII. 514. handelen over 't afdanken der Waardgelders, in 1618. X. 209. hunne Gemagtigden ſpreeken met die van Holland, in den Haage, by Treſel. X. 210-215. zy hooren de Hollandſche Afgevaardigden te Utrecht. X. 221. ook die der algemeene Staaten. X. 223. hun antwoord. X. 225. verdeeldheid onder hen. X. 227. zy wyken. X. 231. verandering in hunne Vergadering. X. 233. zy weigeren de Munſterſche Vrede te bekragtigen. XI. 483, 485. doen het eindelyk. XI. 488, 490. maaken zwaarigheid om de goederen der Ridderen van Maltha uit te keeren. XII. 29. oneenigheid onder hen. XII. 398. zy verdraagen zig met Frankryk. XIV. 40. verzoeken in de Unie herſteld te worden. XIV. 309. raadpleegingen hierop. XIV. 310, 318. beſluit. XIV. 325. zy raaden Willem den III. de

de Souverainiteit van Gelderland te aanvaarden. XIV. 347. worden hier voor bedankt. XIV. 360. bewilligen in de werving van zeſtienduizend man. XV. 217. ſtellen, in 1702, orde op de Regeering. XVII. 144 enz. hun gevoelen over het ondersteunen der Koninginne van Hongarye. XIX. 392. zy verkiezen den Prins van Oranje tot Stadhouder. XX. 96. verklaaren deeze waardigheid erfelyk. XX. 152

Uzipeeten, een Germaniſch Volk, vallen, met de Tenkteren, in 't Land der Menapiers. I. 42. worden door Cezar verjaagd. I. 44. door Druzus overvallen. I. 58. belegeren Maguntiakum. I. 146. ſtoute togt van eenigen van deezen Landaart. I. 183

V.

Vaart (*de*). Blokhuis aldaar belegerd. IV. 203. ingenomen. IV. 229

Vada, Romeinſche Legerplaats in 't Eiland der Batavieren. I. 175 *Aant.*

Valenciyn. Beroerte aldaar, in 1561. VI. 71. toeſtand der Stad, in 1566. VI. 205. zy wordt, door Noirkarmes, bezet. VI. 209. door 's Prinſen volk ingenomen. VI. 365. door de algemeene Staaten verzekerd. VII. 125. door de Franſchen gewonnen, in 1677. XIV. 439

VALENTINIAAN (Keizer) beoorloogt de Alemannen. I. 262. ſtigt ſterkten langs den Ryn. I. 263. ſlaat de Saxers. I. 264. ſluit een Verdrag met de Allemannen. I. 265

Valke (*Jakob*), wegens Zeeland gemagtigd tot de opdragt der Heerſchappye aan Frankryk. VIII. 56. en aan Engeland. VIII. 90, 97. door Leiceſter tot Lid in den Raad van Staate benoemd. VIII. 115, 120, 203, 251. in gezantſchap naar Engeland. VIII. 192. ſlaat handeling met Spanje voor. VIII. 232. trekt in gezantſchap, naar Schotland. VIII. 400. en naar Engeland. IX. 154

Valkenaar (*Karel*), wegens Utrecht aan Willem den III. gezonden. XIV. 348

VALKENBURG gewonnen door Parma. VIII. 198. heroverd, in 1632. XI. 157

Valkenier (*Gillis*), Burgemeeſter van Amſterdam, gemagtigd tot de opvoeding van Willem den III. XIII. 198. verdagt van 't eeuwig Edict te hebben bevorderd. XIV. 85. zit in Gekommitteerde Raaden, in Auguſtus 1672. XIV. 161. zyne zorg voór Amſterdam geroemd. XIV. 204. hy wordt beſchimpt. XIV. 216

Valkenier (*Pieter*), in gezantſchap naar Zwitſerland gezonden. XVI. 164

Valkeſtein (*Joan Filips, Graaf van*), doorſchooten voor Zutfen. VIII. 355

Valkonetten. eene ſoort van geſchut. V. 380

Vane (*Henry*), Gezant van Groot-Britanje by de Staaten. Zyne handeling met hen. XI. 126, 127

Vangionen, oude Inwooners van Gallie. I. 161 *Aant.*

Varax (*Graaf van*) ſneuvelt in 't gevegt by Turnhout. VIII. 464, 465.

465. Maurits zendt zyn Lyk den Aartshertoge Albertus toe. VIII. 465
Vargas (*Joan de*), Luitenant, en voornaam Lid van den Raad der Beroerten. VI. 251. zyne wreedheid. VI. 252, 458. en ſtraffe taal. VI. 259, 263. hy belooft Filips den II. veel voordeels uit de Verbeurdverklaaringen, VI. 265. heeft de hand in 't opſtellen der *Crimineele Ordonnantien*. VI. 293. vertrekt naar Spanje. VI. 456
Varrabon (*Markus van Ryx, Markgraaf van*), wordt Stadhouder van Gelderland, van 's Konings wege. VIII. 305. doet de ſtukken van Schenks lyk bewaaren. VIII. 308. wordt gevangen. VIII. 436
Varus (*Quintilius*) wordt, door Arminius, geſlaagen. I. 63. Germanikus bezoekt zyne Legerplaats. I. 66, 67
Vaskones verdryven Civilis benden. I. 141
Vatgeld in Frankryk geheeven. Handeling hierover. XIII. 18, 21, 24-26, 28
Veenhuizen (*Reinier van Brederode, Heer van*), gemagtigd tot de verandering der Regeeringe te Alkmaar. X. 22. zoekt zynen Schoonvader, Oldenbarneveld, te doen ontſlaan. X. 258. onthoudt zig van de raadpleegingen over deszelfs zaak. X. 339. wordt niet meer onder de Edelen beſchreeven. X. 390
Veere verkrygt een Voorregt in den handel, van Eduard den IV. IV. 118. de Heerlykheid van Veere, nevens die van Vliſſingen, tot een Markgraafſchap verheeven. V. 428. de Stad kieſt de zyde van Oranje. VI. 353. wordt met verſcheiden voorregten beſchonken. VI. 463. Oranje koopt het Markgraafſchap deezer Stad. VII. 381. Maurits wordt aldaar ingehuldigd. VIII. 271. aanſlag op de Stad. VIII. 453. verſchil over 't beſtellen der Wet aldaar, na de dood van Willem den II. XII. 147. XIII. 99. oproer aldaar geſtild. XIII. 336. handeling over den Schotſchen Stapel aldaar. XIII. 410. men arbeidt 'er aan 't ſterken der Vesten. XIV. 23. Willem de III. aldaar eerſt voor Stadhouder uitgeroepen, in 1672. XIV. 71. verandering der Regeeringe aldaar. XIV. 218. de Stad verklaart zig ſterk tegen de vernietiging van 't Markgraafſchap. XIX. 111. geeft daardoor misnoegen aan de andere Leden. XIX. 116. gaat over tot het gevoelen der meerderheid. XIX. 119. de Prins van Oranje wordt aldaar, in 1747, het eerſt, tot Stadhouder van Zeeland uitgeroepen. XX. 71
Velasko (*Don Louis de*) verovert Steenbergen. X. 433
Velde (*Abraham van de*), Predikant te Utrecht, wordt ter Stad uitgezet. XIII. 52. verdere moeite met hem. XIII. 53. hy wordt herſteld. XIV. 445
Veld-Leger by Breda tot oefening van 't Krygsvolk, in 1732. XIX. 79
Veldmaarſchalks-ampt. Handeling over 't begeeven, of niet begeeven van het zelve. XII. 414-424. Holland beweert, in

een wydluftig Vertoog, dat men 't niet behoort te begeeven. XII. 425-429. nieuw verſchil over 't begeeven van het zelve. XVI. 258
Veldſlag by S. Quintin, in 1557. VI. 15. by Grevelingen, in 1558. VI. 27. by Heiligerlee, in 1568. VI. 273. by Jemmingen, in 1568. VI. 280. op de Mookerheide, in 1574. VI. 469. by Gembloux, in 1578. VII. 193. op de Bourtange, in 1580. VII. 341. by Steenbergen, in 1583. VII. 489. by Turnhout, in 1597. VIII. 464. by Nieuwpoort, in 1600. IX. 79 enz. by Fleury, in 1622. X. 436. by Senef, in 1674. XIV. 331. by Mont-Kaſſel, in 1677. XIV. 440. by S. Denys, in 1678. XIV. 493. by Walcourt, in 1689. XVI. 11. by Namen en by Fleury, in 1690. XVI. 104, 105. by Leuze, in 1691. XVI. 148. by Steenkerken, in 1692. XVI. 182. by Landau, in 1693. XVI. 245. by Ekeren, in 1703. XVII. 187. by Hochſtett, in 1704. XVII. 216 enz by Ramillies, in 1706. XVII. 280. by Oudenaarden, in 1708. XVII. 319. by Malplaquet, in 1709. XVII. 342. by Denain, in 1712. XVII. 481. by Molwitz, in 1741. XIX. 306. by Czaslau, in 1742. XIX. 338. by Dettingen, in 1743. XIX. 409. by Veletri, in 1744. XIX. 472. by Phaffenhoffen, in 1745. XIX. 494. by Friedberg. XIX. 500. by Prausnitz. XIX. 501. by Hennersdorf. XIX. 508. by Keſſelsdorf. XIX. 511. by Baſſignana. XIX. 524. by Fontenoi. XX. 7. by Raucoux, in 1746. XX. 33. by Lafeld, in 1747. XX. 106
Velleda, waarzegſter onder de Germaanen. I. 154, 157, 178, 180
Veltdriel (*Joan*), Oud-Burgemeester van Dokkum, handelt in Muskovie. XI. 165
Veluwe ('t *Graafſchap* van *de*). Staat van het zelve. II. 268. twiſt deswege. II. 269. Verdrag. II. 272. de Hollanders loopen de Veluwe af. IV. 399
Velzen (*Gerard van*). III. 41. Zie *Gerard van Velzen*.
Venator (*Adolf*), Predikant te Alkmaar. Verſchil met hem. X. 21. hy wordt geſchorſt. X. 23. en afgezet. X. 24
Veneto (*Antonio*) heeft deel aan een' aanſlag op het leeven van Willem den I. VII. 438. wordt geſtraft. VII. 441
Veneten of *Veneden*. Zie *Wilten*.
Venetie (de Staat van) raakt in geſchil met den Paus. IX. 204. wordt door de Staaten ondersteund. IX. 205. door Henrik den IV. met den Paus bevredigd. IX. 312. handelt met de Staaten. X. 45. ontvangt hulp van hun tegen den Aartshertoge van Ooſtenryk. X. 110, 308. gezantſchap der Staaten derwaards. XI. 66. 't Gemeenebeſt werft vierduizend man hier te Lande. XI. 125. leeft in onverſchilligheid met de Staaten. XII. 18. verzoekt hun om onderſtand tegen den Turk, die geweigerd wordt. XIII. 372
Venlo vergeefs belegerd. IV. 370. belegerd door Parma. VIII. 129. dwingt de bezetting tot de overgave. VIII. 130. verjaagt

jaagt de Spaanſche bezetting VIII. 346. Maurits poogt de Stad in te neemen. VIII. 467. ook Fredrik Henrik. IX. 217. zy valt den laatſten in handen. XI. 150. wordt heroverd door den Kardinaal Infant. XI. 254. in 1702 gewonnen. XVII. 165
VERAX, Zoon van Civilis Zuſter. I. 176
Verbeurdverklaaring van goederen, in Holland en in Zeeland afgeſchaft. XIX. 41
Verbolt (*Joan*), Raad te Nieuwmegen, bedankt. XVII. 137. herſteld. XVII. 138
Verbond der Edelen, in 1565. eerſte opening tot het zelve. VI. 122. door wien opgeſteld. VI. 123. deszelfs inhoud. VI. 124. voornaamſte tekenaars. VI. 125. of 'ef Oranje, Egmond en Hoorne deel aan hadden. VI. 126. de Beeldenſtorm geeft het eenen krak. VI. 207, 212. geheel verval van het zelve. VI. 227, 233. intekening om het te onderſteunen. VI. 255
Verbond tuſſchen Frankryk en Engeland van 1596, waarin de Staaten treeden. VIII. 450. tuſſchen Frankryk en de Staaten van 1596. VIII. 450. tuſſchen dezelfde twee Mogendheden van 1608. IX. 315. tuſſchen Groot-Britanje en de Staaten van 1608. IX. 343. tuſſchen den Koning van Marokko en de Staaten, in 1609. X. 6. tuſſchen den Sultan Achmet Chan en de Staaten, in 1612. X. 49, 50. tuſſchen de Staaten en de Stad Lubek, in 1613. X. 65. tuſſchen de Staaten en verſcheiden' Duitſche Vorſten, in 1613 X. 65. tuſſchen Zweeden en de Staaten, in 1613 en 1614. X. 66. XI. 64. tuſſchen de Staaten en de Hanze-Steden, in 1615 en 1616. X. 94. tuſſchen Deenemarke en de Staaten, in 1621. X. 427. tuſſchen de Staaten en den Keurvorſt van Brandenburg, in 1622. X. 428. tuſſchen Groot-Britanje en de Staaten, in 1624. X. 493. tuſſchen Frankryk en de Staaten, in 1624. X. 495. tuſſchen Groot-Britanje en de Staaten, in 1625. XI. 15. tuſſchen Groot-Britanje, Deenemarke en de Staaten, in 1625. XI. 27. tuſſchen Frankryk en de Staaten, in 1630. XI. 123. tuſſchen dezelfden, in 1634. XI. 186. en in 1635. XI. 197. tuſſchen dezelfden, in 1644. XI. 362. tuſſchen de Staaten en de Hanze-Steden, in 1645 en 1646. XI. 395. tuſſchen Frankryk en de Staaten, in 1647. XI. 452. tuſſchen Deenemarke en de Staaten, in 1649. XII. 40. tuſſchen dezelfde Mogendheden van 1654. XII. 274. tuſſchen de Staaten en den Keurvorſt van Brandenburg van 1655. XII. 389. tuſſchen Deenemarke en de Staaten van 1657. XII. 462. tuſſchen Frankryk en de Staaten van 1662. XIII. 31. tuſſchen Groot-Britanje en de Staaten van 't zelfde jaar. XIII. 47, 48. tuſſchen Deenemarke, de Staaten, Brandenburg en Lunenburg van 1666. XIII. 238. tuſſchen Groot-Britanje en de Staaten van 1668. XIII. 303. drievoudig, tuſſchen Groot-Britanje, Zweeden en de Staaten van 1668. XIII. 303. tuſſchen Frankryk en Zweeden

den van 1672. XIII. 470. tusſchen de Staaten en Keur-Brandenburg van 1672. XIV. 20. tuſſchen Keizer Leopold en de Staaten, in 1672 en 1673. XIV. 131, 275. tuſſchen Chriſtiaan den V., Koning van Deenemarke en de Staaten, in 1673. XIV. 274. tuſſchen Karel den II., Koning van Spanje, en de Staaten, in 1673. XIV. 276. tuſſchen Lunenburg, Osnabrugge, Brandenburg, Deenemarke en de Staaten, in 1674. XIV. 305, 306, 307. tuſſchen Karel den II. Koning van Groot-Britanje en de Staaten, van Louw-, Lente- en Hooimaand des jaars 1678. XIV. 470, 471, 485. tuſſchen de Staaten en Keur-Brandenburg van 1678. XIV. 472. tuſſchen Karel den XI., Koning van Zweeden, en de Staaten, in 1681 en 1685. XV. 60, 90, 123, 325 tuſſchen Jakob den II., Koning van Groot-Britanje en de Staaten, in 1685. XV. 307. tuſſchen Keizer Leopold en de Staaten, het *groot Verbond* genaamd. XVI. 16, 46, 298, 425. tuſſchen Groot-Britanje en de Staaten, in 1689. XVI. 38. tuſſchen Groot-Britanje, Zweeden en de Staaten, in 1698. XVII. 16, 42, 94. tuſſchen Groot-Britanje, Deenemarke en de Staaten, in 1701. XVII. 91. tuſſchen den Keizer, Groot-Britanje en de Staaten, in 1701. XVII. 93. tuſſchen Groot-Britanje en de Staaten van 1701. XVII. 95. vernieuwd. XVII. 121. tuſſchen Groot-Britanje, Pruiſſen en de Staaten van 1701. XVII. 96. tuſſchen de Staaten en Bern en Graauwbunderland. XVIII. 9. tuſſchen Groot-Britanje en de Staaten, in 1716. XVIII. 116. drievoudig, van 1717, tuſſchen Frankryk, Groot-Britanje en de Staaten. XVIII. 146. viervoudig van 1718. XVIII. 173 enz. geheim tuſſchen Frankryk, Spanje en Groot-Britanje van 1721. XVIII. 236. tuſſchen Frankryk, Groot-Britanje en Deenemarke van 1727. XVIII. 403. tuſſchen den Keizer, Rusland en Deenemarke van 1732. XIX. 76. tuſſchen de Hoven van Weenen en Dresden van 1743. XIX. 414. van Frankfort van 1744. XIX. 460. van Warſchauw van 1745. XIX. 491. tuſſchen de Hoven van Weenen en Petersburg van 1746. XX. 43. tuſſchen Groot-Britanje en Rusland van 1747. XX. 158. tuſſchen de Keizerinne, Groot-Britanje, Sardinie en de Staaten van 1748. XX. 177

Verdrag van 1598, tuſſchen Engeland en de Staaten, te Weſtmunſter geſlooten. VIII. 502. van 1609, tuſſchen Spanje, de Aartshertogen en de Staaten. IX. 436. van 1609, tuſſchen Frankryk, Groot-Britanje en de Staaten, waarby het laatſtgemelde beveſtigd wordt. IX. 445. van 1622, met Tunis en Algiers. X. 445. van 1627, met Frankryk, welk niet bekragtigd wordt. XI. 61, 62. van 1632, met den Keurvorſt van Brandenburg. XI. 167. van 1636 tot 1645, met Frankryk. XI. 235, 265, 277, 304, 334, 362, 389, 423. van 1636, met den Keurvorſt van Bran-

Brandenburg. XI. 239. van 1649, met Deenemarke. XII. 41. wordt vernietigd. XII. 273. van 1650, met Spanje. XII. 45. van 1656, met Zweeden. XII. 439. met Poolen en Dantzig. XII. 440. met Deenemarke. XII. 440. van 1657, met Frankryk. XII. 453. van 1659, met Frankryk en Engeland. XII. 476. van 't zelfde jaar, met Engeland. XII. 478. van 1662, met Tunis en Algiers. XIII. 50. van 1665, met de Hertogen van Brunswyk-Lunenburg. XIII. 172. van 1666, met den Keurvorſt van Brandenburg. XIII. 184. van 1666, met Deenemarke. XIII. 186. van 1667. met Zweeden. XIII. 277. van Koophandel met Groot-Britanje van 1668. XIII. 302, 402. met Frankryk van 1668. XIII. 328. met den Keurvorſt van Brandenburg van 1668. XIII. 373. met den Keurvorſt van Keulen van 1668. XIII. 374. met de Ridderorde van Maltha van 1668. XIII. 375. met Zweeden, in 1673. XIV. 274. van Zeevaart met Groot-Britanje, in 1674. XIV. 335. van Koophandel met Frankryk, in 1678. XIV. 492. van Koophandel met de Porte van 1680. XV. 54. met Frankryk tot bevordering van een Beſtand tuſſchen dit Ryk en Spanje, in 1684, XV. 240, 242. met Marokko van 1684. XV. 254. met Keur-Brandenburg, in 1685 XV. 292. met Deenemarke, in 1688. XV. 379. met Groot-Britanje, in 1689. XVI. 27, 37, 38. met Brunswyk-Wolfembuttel. XVI. 143, 271. met Deenemarke, in 1691. XVI. 165. met Marokko, in 1692. XVI. 198. van Onzydigheid voor Italie, in 1696. XVI. 333. van Koophandel met Frankryk, in 1697. XVI. 408. met Groot-Britanje van 1709. XVII. 346. en van 1713. XVII. 496. van Koophandel met Frankryk van 1713. XVII. 512. tuſſchen Frankryk, den Czaar en Pruiſſen van 1717. XVIII. 160. tuſſchen Pruiſſen en de Staaten van 1717. XVIII. 160. van Weenen van 1725. XVIII. 306 enz. van Hanover van 1725. XVIII. 321 enz. van Seville van 1729. XVIII. 499 enz. XIX. 3 enz. 10 enz. van Weenen. van 1731. XIX. 48, 70. van Koophandel met Frankryk van 1739. XIX. 266. ingetrokken. XX. 21. van Worms van 1743. XIX. 413. van Fueſſen van 1745. XIX. 495

Verdrag van Verdeelinge der Spaanſche Heerſchappye. Handeling over het zelve. XVII. 6. het eerſte wordt geſlooten. XVII. 11. handeling over het tweede. XVII. 22, 25. redenen voor en tegen het zelve. XVII. 27. het wordt geſlooten. XVII. 29. men zoekt het door verſcheiden Mogendheden te doen aanneemen. XVII. 33. misnoegen over het zelve aan het Weener-Hof. XVII. 35. de Keizer weigert het te aanvaarden. XVII. 37. Frankryk houdt 'er zig niet aan. XVII. 53, 60

Verdugo (*François*) wordt Stadhouder van Friesland enz. van 's Konings wege. VII. 367. ſlaat Norrits, by Noordhoorn. VII. 387. valt op de ſchans by Oldenſ 3

denboon. VII. 465. belegert Lochem. VII. 465. verlaat het. VII. 466. verraft Steenwyk. VII. 466. zyn aanflag op Kampen. VIII. 18. op Haffelt. VIII. 19. hy valt in Schooterburum. VIII. 68. biedt Graave Willem de brandfchatting der Ommelanden aan. VIII. 123. doet boekjes ftrooijen in Friesland. VIII. 124. zyne Krygsbedryven aldaar. VIII. 312. hy wint Ementil. VIII. 349. befchermt Groningen, VIII. 356, 357. tragt naar Koeverden. VIII. 378, 379. verlaat de Stad. VIII. 385. valt in Friesland. VIII. 404. trekt naar Frankryk. VIII. 422. fterft. VIII. 422

Vere (*Eduard*) fneuvelt voor 's Hertogenbofch. XI. 98

Vere (*François*) brengt voorraad in Rynberk. VIII. 306. bemagtigt de Schans over Zutfen. VIII. 354. vordert vierentwintig fchepen van de Staaten. VIII. 438. dringt ftark op het voldoen der agterftallen aan Koninginne Elizabet. VIII. 500. helpt den flag by Nieuwpoort winnen. IX. 79 enz. verdedigt Ooftende. IX. 105, 108, 111. zyne looze handeling aldaar. IX. 113

Vere (*Horatio*), Broeder van François, helpt den flag by Nieuwpoort winnen. IX. 82. wordt in 't verdedigen van Ooftende gekwetft. IX. 115. doorwaadt de eerfte de Roer. XI. 194

Vereeniging. Zie *Unie*.

Vereljt (*Joan Louis*), Burgemeester van Veere, in bezending naar Staatfch Vlaanderen. XX. 63. hy doet een voorflag, wegens 't aanvaarden van Engelfchen onderftand. XX. 69, 70. doet de oude en dienende Burgemeeflers vergaderen, om den Prins van Oranje tot Stadhouder uit te roepen. XX. 71. wordt benoemd, om 'er zyne Hoogheid kennis van te geeven; doch verfchoont zig. XX. 78

Vergadering. Zie Groote Vergadering.

Vergiffenis (algemeene), in 1566 beraamd. VI. 172. in 1570 afgekondigd. VI. 316. baart weinig geruftheid. VI. 316. andere onder Requefens, in 1574. VI. 475. andere der algemeene Staaten, in 1651. XII. 192, 196, 197. en der Staaten van Holland van 1749. XX. 314

Verbee (*Jan*), Schepen van Amfterdam, ontdekt een' aanflag op Enkhuizen. VII. 463. verwelkomt Leiceflter. VIII. 244

Verbee (*Wouter*), aangezogt om Enkhuizen te verraaden. VII. 463

Verhoef (*Henrik*), Zilverfmid in den Haage, heeft de voornaamfte hand in den moord der Witten. XIV. 164, 165, 169, 170, 171, 172, 176. maakt zig meester van de harten der broederen. XIV. 177. zyn uiteinde. XIV. 180

Verhoef (*Pieter Willemszoon*) helpt den Scheepsftryd voor Gibraltar winnen. IX. 255. zeilt naar Ooftindie. IX. 301. wordt op Banda vermoord. X. 46

Verlofgeld op 't Kooren. Zie Kooren.

Verlofgelden of *Licenten*, in Holland en in Zeeland ingevoerd. VI. 399. te Calais geheven. VI. 400. VII. 81. Zie Regten.

Vermertlen (*Michiel*), door Sonoi aangesteld tot Regter over eenige Roomschgezinden. VII. 55
Vernoutsee, in Zuidbeveland. III. 8 *Aant.* Slag aldaar. III. 8
Verpagting van 's Lands Imposten, voor de eerste reize. V. 419, 421. brengt tweemaal zo veel op als de heffing by inzameling. V. 421. *Zie* Excynzen *en* Imposten.
Verponding in Holland, van 't jaar 1448. IV. 20. van 't jaar 1515. IV. 391. V. 134. ontwerp eener nieuwe Verponding. V. 12, 352
Verponding (nieuwe) in Holland van 1632. XI. 51. van 1732. XIX. 33
Verraad (Protestantsch) in Engeland. XV. 251
Verreiken (*Lodewyk*) brengt de Spaansche bekragtiging der Wapenschorsing naar den Haage over. IX. 278. belooft eene nadere. IX. 279, 280. dringt op het te rug roepen der Vloote. IX. 280. waartoe, eindelyk, besloten wordt. IX. 281. men verwyt hem 't omkoopen, door Neyen ondernomen. IX. 282. hy beschuldigt Neyen. IX. 283. brengt eene nadere bekragtiging herwaards. IX. 285, 289. wordt tot de handeling gevolmagtigd. IX. 320, 347
Verrekykers gevonden, te Middelburg. X. 47
Verritus en *Malorix*, Opperhoofden der Friezen, beweegen hen tot het inneemen van eenige akkers. I. 96. hun zonderling gedrag in den Schouwburg te Rome. I. 97
Verstandhouding (geheime). orde op dezelve, in 't jaar 1651, beraamd. XII. 187
Vervolging neemt af, in 1564. VI. 98. wakkert in 1566. VI. 209. in 1567. VI. 233, 253. in 1568. VI. 265. in 1569. VI. 292. in 1570. VI. 317. neemt sterk af, onder Don Jan. VII. 202. laatste voorbeeld van 't dooden om den Godsdienst in de Spaansche Nederlanden. VIII. 428
Verzegeling. wat 'er, in Holland, door verstaan werdt. IV. 445. V. 23
Verzoekschrift der Edelen ontworpen. VI. 132. overgeleverd. VI. 142. Inhoud van het zelve. VI. 143. Antwoord daarop. VI. 145. 't wordt gedrukt. VI. 147.
VESPAZIAAN voor Keizer uitgeroepen. I. 117. Civilis veinst zyne zyde te kiezen. I. 117. hy wint den Slag by Kremona. I. 138. 't Leger aan den Neder-Ryn doet hem eed. I. 139
Vetera, Legerplaats der Romeinen. I. 127 *Aant.* door Civilis besteemd. I. 133. belegerd. I. 134, 136, 142. ontzet. I. 143. op nieuws, omringd. I. 145. hongersnood te Vetera. I. 151. dat, eindelyk, opgegeven wordt. I. 152
Veth (*Lucas de*), Schout by nagt. zyn togt naar de Oostzee. XVIII. 102. hy keert naar huis. XVIII. 103.
Vetkoopers en *Schieringers* tweespalt in Friesland. III. 328. IV. 63
VEURNE, door Parma bemagtigd, in 1583. VII. 490. door de Franschen, in 1744. XIX. 456
Veuzels (*Willem*) naar Spanje gezonden, om die van Utrecht te

te verdedigen. VI. 315. brengt eenig Zilverwerk naar Emmerik. VII. 330
Vezekius (*Bernherus*), Remonſtrantſch Predikant, raakt in hegtenis. X. 412. ontkomt. X. 413. XI. 144
Vezontio, Stad in Gallie. I. 101
VIANE *en* AMEIDE (*Heerlykheid van*) door de Staaten van Holland gekogt. XVIII. 337
VIANE, verſcheiden' reizen verlooren en gewonnen. IV. 205. 't Slot aldaar verſterkt. VI. 211. de bezetting wordt van vootraad voorzien. VI. 215. Hertog Erik maakt 'er zig meeſter van. VI. 232
Vierde Punt der Ryswykſche Vrede, tuſſchen het Keizerryk en Frankryk. XVI. 418. zwaarigheid in het zelve. XVI. 421. de Staaten zoeken het te doen veranderen. XVI. 423. XIX. 215. Frankryks oogmerk in het zelve. XVI. 424. handeling, in het Duitſche Ryk, over de vernietiging van het zelve. XIX. 212
Vierſen (*Matthias van*) trekt in gezantſchap naar Deenemarke. XIII. 393
Viglius van Zuichem van Aytta zoekt onderſtand tegen de Munſterſche herdoopers. V. 74. wordt Raadsheer in den grooten Raad te Mechelen en in den geheimen. V. 236, 262. verdedigt 's Keizers regt op Gelder en Zutfen. V. 236. bewerkt een Verbond met den Hertoge van Gulik en den Koning van Deenemarke. V. 262. handelt, op de Ryksdagen, over de onderhoorigheid der Nederlanden aan 't Ryk. V. 306, 308, 309, 311, 317. wordt Preſident van den geheimen Raad. V. 317. verdedigt zig wegens 't uitgeeven van een ſtreng Plakaat. V. 348. ſlaat eenige Nederlanders voor, om naar Trente te gaan. V. 363. zyn oordeel over den afſtand der Nederlanden. V. 427. hy wordt medehelper in de Abtdye van S. Baafs. VI. 7. Lid van den Raad van Staate. VI. 7, 40. zyn gezag. VI. 8, 46. hy wordt gemagtigd tot de Vredehandeling, in 1558. VI. 32. zoekt zig van zyn ampt te ontſlaan. VI. 71. dwarsboomt Oranje. VI. 97, 100. verſchilt met hem over Egmonds Berigtſchrift. VI. 104. krygt eene beroerte. VI. 106. wordt van 't Preſidentſchap in den geheimen Raad ontſlaagen. VI. 121. geraadpleegd op 't ſtuk der Inquiſitie. VI. 137. keurt zeker Vertoog van Holland af. VI. 153. houdt de Landvoogdes op binnen Bruſſel. VI. 190. zoekt den Koning tot gemaatigdheid te beweegen. VI. 265. wordt voor den opſteller der Crimineele Ordonnantien gehouden. VI. 293. raakt in geſchil met Alva over den tienden penning. VI. 294, 297, 334, 337. zyn moedig antwoord. VI. 337. hy ontwerpt eene algemeene Vergiffenis. VI. 317. hy ſterft. VII. 146
Vigos. Spaanſche Zilvervloot aldaar vernield. XVII. 171
Vikaris (Pauſelyke). Raadpleegingen in Holland om 'er een onder de Roomſchgezinden toe te laaten. XIX. 84 enz.
Viktor Amadeus de II., Hertog van Savoje, verlaat de zyde van Frankryk. XVI. 119. treedt in 't Groot-Verbond. XVI. 103, 129.

120. zoekt onderſtand by de Staaten. XVI. 120, 158. zyne Krygsverrigtingen. XVI. 158, 199. hy ſluit heimelyk met Frankryk. XVI. 323 enz. gaat tot de Bondgenooten over. XVII. 204, 223, 322. wordt *Koning van Sicilie*. XVIII. 7. de Staaten weigeren hem in 't bezit van dit Ryk te handhaaven. XVIII. 25. hy treedt in 't Viervoudig Verbond. XVIII. 186. neemt den naam van *Koning van Sardinie* aan. XVIII. 187
Villa Hermoſa (*Hertog van*) wordt Landvoogd der Spaanſche Nederlanden. XIV. 371. XV. 52
Ville (*Abt de la*), Franſche Gezant in den Haage, ſlaat het houden eener Byeenkomſt voor. XX. 14. geeft den Staaten kennis van het oogmerk zyns Meesters om hunnen bodem aan te taſten. XX. 56. doet eene nadere Verklaaring. XX. 161. wordt beantwoord. XX. 162
Ville (*Joris van Lalaing, Heer van*), verzekert zig van Valenchyn voor de Staaten. VII. 125. wordt Overſte van Friesland en Groningerland, by voorraad. VII. 127. wordt aldaar, en over Drente, Twente en Lingen, vaſte Stadhouder. VII. 165. doet Boſſus knegten vertrekken uit Friesland. VII. 165. wordt Graaf van Rennenberg. VII. 238. Zie *Rennenberg*.
Villers (*Jan de*), *Heer van l'Isle Adam*, ſtuit de Kennemers, voor Hoorn. III. 473. zyne magt. III. 474
Villers (*Jan van Montigni, Heer van*), by Daalhem gevangen. VI. 270. ter dood gebragt. VI. 277. byzonderheid hem betreffende. VI. 278
Villers (*Jooſt de Zoete, Heer van*), neemt den Heer van Selles gevangen. VII. 318. zyne Krygsbedryven, in 1581. VII. 376. hy wordt Stadhouder van Utrecht. VIII. 10. raakt met Taſſis in gevegt. VIII. 74. wordt gevangen. VIII. 75. raakt los. VIII. 305. ſpyzigt Rynberk. VIII. 305
Villers (*Pieter de*), Predikant, maant Willem den I. af van den handel met Engeland. VII. 83. ſchryft de Verdediging van den Prinſe tegen den Spaanſchen Ban. VII. 348. brengt den toeleg van Anjou op Antwerpen uit. VII. 476
Vindex (*Kajus Julius*) verwekt eenen opſtand in Gallie. I. 100. die gedempt wordt. I. 101
Vindoniſſa, Legerplaats in Zwitſerland. I. 154 *Aant.*
Viſch of *Viſſchers* (*Jan*), Baljuw van Ingelmonſter, te Gend gevat. VII. 178. opgehangen. VII. 233
Viſch (*Gerard Jakobszoon*), Vroedſchap te Rotterdam, door de ſchuttery bewaard. XIV. 115
Viſſchery. Zie Haringviſſchery.
Viſſer (*Adolf*) in bezending naar Zeeland. XVIII. 244
Visvliet (*Omar van*), Kiesheer te Middelburg, gemagtigd tot de Byeenkomſt te Antwerpen. XIX. 228
Vitelli (*Chiappin*), Veldmaarſchalk onder Alva. VI. 241. trekt op tegen Graave Lodewyk. VI. 280. bemagtigt Woudrichem, Leerdam en Asperen. VI. 474. zyn dood. VII. 75

VITELLIUS (AULUS) aan den Neder-Ryn tot Keizer verklaard. I. 104. de Bataviſche hulpbenden vallen hem toe. I. 104. hy beoorloogt en overwint Othos Leger. I. 106, 111. hy verzendt de Batavieren naar hun Vaderland. I. 113. beveelt het doen eener werving onder de Batavieren. I. 118. verlieſt den Slag by Kremona. I. 138
Viten. Zie *Jutten.*
Vivien (*Nikolaas*), Penſionaris van Dordrecht, in bezending naar Zeeland op 't ſtuk der *Harmonie.* XIII. 335. neemt de Vergadering van Holland waar. XIV. 54
VLAANDEREN. Oorſprong der oorlogen tuſſchen Vlaanderen en Holland. II. 154, 175. Vrouw Petronelle ſtaat, vergeefs, naar dit Graafſchap voor haaren Zoon, Dirk den VI. II. 217. die van Vlaanderen vallen in Walcheren. II. 277. worden verdreeven. II. 279. vallen wederom in Walcheren. II. 317. in Schouwen. II. 323. voeren, op nieuws, oorlog tegen Holland. II. 388. vallen in Walcheren. II. 392. worden geſlaagen. II. 393. doen een' nieuwen inval. III. 98, 99. worden verjaagd. III. 49, 101. worden van Holland, Zeeland en de Stad Utrecht meeſter. III. 160, 161, 164. raaken alles wederom kwyt. III. 165, 168, 179. einde van den twiſt tuſſchen Vlaanderen en Holland. IV. 208. Vlaanderen wil Maximiliaan niet voor Voogd erkennen. IV. 231. binnenlandſche oorlog in Vlaanderen. IV. 232, 240. Verdrag. IV. 241, 259. Grensſcheiding aldaar geregeld. XIII. 137, 373
VLAANDEREN (STAATSCH) wordt, in 1747, veroverd door de Franſchen. XX. 60, 104. oorzaaken van deszelfs zwakheid. XX. 63
VLAARDINGEN, Stede en Landſtreek in Holland. II. 159, 165. overmeeſterd. II. 159. Vlaardinger engte. II. 159. Scheepsſtryd voor Vlaardingen. II. 161, de Vlaamingen worden 'er uit verjaagd. III. 166. opſchudding in 1653. XII. 281. de plaats zoekt als een beſlooten Stad aangemerkt te worden. XX. 409
Vlagge (Regt der), handeling hierover met de Engelſchen, in 1672. XIII. 472-476. met de Franſchen, in 1681. XV. 71
Vlak (*Romnert*), zyn ſchip vliegt in de lugt, by Tabago. XIV. 444
Vlak (*Roemer*) ſterft aan eene wonde. XVII. 198
Vleugels. wat men 'er door verſtondt. I. 126 *Aant.*
VLIELAND geplonderd door Billy. VII. 75
Vlierbop (*Ellerd*) helpt Briele inneemen. VI. 345
Vliet (*Gerard van Woerden van*) om hulp aangezogt tot het inneemen van Amſterdam. VII. 187
Vliet (Jonkheer *Jan van Woerden van*), gemagtigd tot het bewind in 't Noorderkwartier. VI. 395. wordt Burgemeeſter van Haarlem. VI. 412. gevangen gezet. VI. 432. ontſnapt. VI. 433. wordt Lid van den Landraad. VII. 23
VLISSINGEN, WESTKAPELLE *en* DOM-

DOMBURG (de *Heerlykheid van*) aan den Heere van Veere geſchonken. IV. 86
VLISSINGEN verraſt door die van Sluis. IV. 235. wordt, nevens Veere, tot een Markgraafſchap verheeven. V. 428. toeleg van Willem den I. op deeze Stad. VI. 325. Alva zoekt 'er zig van te verzekeren. VI. 350. zy verjaagt haare bezetting en kieſt 's Prinſen zyde. VI. 350. 't aangevangen Slot aldaar geſlegt. VI. 353. in 1574, met verſcheiden' voorregten beſchonken. VI. 463. aanſlag op deeze Stad mislukt. VII. 376. Oranje koopt de Heerlykheid deezer Stad. VII. 381. zy wordt met Engelſch Krygsvolk bezet. VIII. 92, 97, 98. IX. 175. Maurits wordt aldaar ingehuldigd. VIII. 271. toeleg op de Stad, in 1601. IX. 102. zy wordt ontledigd van Engelſche bezetting. X. 104. aanſlag op de Stad, in 1636. XI. 237. verſchil over 't beſtellen der Wet aldaar, na de dood van Willem den II. XII. 147. XIII. 99. verandering der Regeeringe, in 1672. XIV. 218. de Prins van Oranje wordt aldaar voor Stadhouder verklaard, in 1747. XX. 71. aankomſt van Engelſch Krygsvolk voor de Stad. XX. 80
Vloot (zogenaamde *onverwinnelyke*), in Spanje uitgeruſt. VIII. 283. ſteekt in zee. VIII. 285. raakt ſlaags met de Engelſchen. VIII. 286. keert naar huis. VIII. 287. lydt zwaare ſchade, door ſtorm. VIII. 287
Vloot (Smirnſche), in 1664, aangetaſt door de Engelſchen. XIII. 126. nog eens, in 1672. XIV. 13. onderzoek, of zulks met de Bredaſche Vrede ſtreedt. XIV. 14. aanſlag op dezelve. XVI. 151
Vloot (Spaanſche) komt aan te Kadix. XVIII. 416. handeling over de belaſting op het zilver met dezelve aangebragt. XVIII. 448, 453. die eindelyk geregeld wordt. XVIII. 508
Vloots of *Vlotinus* (*Pieter*), Sekretaris van Amſterdam, naar Deenemarke gezonden. VI. 238
Vlugtelingen (Franſche). Verklaaring ten hunnen voordeele. XVII. 348
Voet (*Gerardus*), wegens Gelderland, gemagtigd tot de opdragt der Heerſchappye aan Frankryk. VIII. 55
Voetiaanen en *Coccejaanen*. Oorſprong van derzelver geſchillen. XIII. 54-57, 62. de eerſten komen in meer agting na 't jaar 1672. XIV. 445. hunne verſchillen door de Staaten bemiddeld, in 1694. XVI. 275
Voetſpoeling, in Zeeland geoefend. VI. 355. XI. 162
Vogelenzang, Graafly k Lusthuis door Floris den V. geſtigt. III. 85
Vogelzangk (*Pieter*), Penſionaris van Amſterdam, in gezantſchap naar Zweeden en Deenemarke. XII. 477
Vokula (*Dillius*) trekt op tegen Civilis. I. 134. legert zig te Geldaba. I. 135. wordt, hier, overvallen. I. 141. overvalt Civilis. I. 143. ontzet Vetera. I. 144
VOLKMARUS, Biſſchop van Utrecht, bitſt de Friezen op te gen

gen Graave Arnoud. II. 129
Volkplanting van Trajaan, hier te Lande. I. 190
VOLLENHOVE (Slot te) geſtigt. II. 265. belegerd. III. 195. verlaaten. III. 196. ingenomen door Sonoi. VII. 364
Volmar (*Jakob*) heeft de hand in eene muitery te Leiden. VIII. 259. wordt onthalsd. VIII. 261
Vondel (*Joost van den*) maakt een vers op 't ſtigten der Remonſtrantſche Kerke te Amſterdam. XI. 87. wat hierover te doen viel. XI. 87. hy ſterft. XV. 40
Voogd (*Leonard de*), trekt in bezending naar Schotland. VIII. 293. Raadsheer in den Hoogen Raade, afgezonden om Amſterdam tot het Beſtand over te haalen. IX. 429. wordt gemagtigd tot de verandering der Regeeringe te Alkmaar. X. 22
Voogd (*Nikolaas de*) komt in bezending te Utrecht. X. 223. wordt tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot aangeſteld. X. 288, 340
Voogdyſchap over den jongen Prinſe van Oranje Willem den III. Verſchillen, deswege, onder zyne naaſtbeſtaanden vereffend. XII. 138-144. de Prinſes Weduwe zoekt hulp in de Voogdyſchap by de Staaten van Holland. XII. 443
Voorbout (*Willem van*) ſneuvelt te Schagen. II. 262
VOORNE (*Heerlykheid van*). Gelegenheid derzelve. II. 238. zy wordt aan Jan van Beljeren opgedraagen. III. 325. aan Frank van Borſelen. III. 514. aan Karel, Graave van Charolois. III. 515. byzonderheden, wegens deeze Heerlykheid. III. 515. men zoekt haar de gemeene Laſten onder Holland te doen opbrengen. V. 248, 285
VOORNE (LAND VAN) wil als een Geweſt op zig zelf aangemerkt zyn. VII. 264, 433. wordt, nevens Briele, verklaard tot Holland te behooren. XIV. 306
Voorne (*Floris van*). II. 259
Voorne (*Gerard van*) onthalsd. IV. 230
Voorne (*Hugo van*). II. 259, 295, 300, 304
Voorne (*Magteld van*) ondersteunt Willem den V. tegen zyne Moeder. III. 282. Zie *Hugo van Voorne*.
Voornerſchans, bemagtigd door de Franſchen. XIV. 35
Voorſchooten, Legerſtede des Graaven van Loon. III. 318
Vorſtius (*Conradus*), in Arminius plaats, tot Hoogleeraar te Leiden beroepen. X. 20. geſchorſt. X. 54. zyne Leer wordt veroordeeld. X. 326
Vos (*Jakob*) wordt, om 't ſchryven van zeker boekje, gebannen. VII. 493, 494
Vos (*Paulus*) wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23
Vosbergen (*Gaspar van*), Baljuw van Zierikzee. Zyn tooze handel met de Spaanſchen. VII. 73, 99. hy ontvlugt hun. VII. 100. zyn geſprek met Oranje over den koop van Veere en Vliſſingen. VII. 384. hy wordt gemagtigd om met Leiceſter te handelen. VIII. 175. wegens zyn bedryf in 't Prinsdom van Oranje beſchuldigd. X. 426. in gezantſchap naar Frankryk. XI. 62.

62. naar Duitſchland. XI. 178
Vosmaar (*Jakob*) bevordert de aanſtelling van Willem den III. te Rotterdam. XIV. 78
Voſſe (*Andries de*), Penſionaris van Enkhuizen. XIV. 338
Voſſius (*Gerardus Joannes*) wordt van 't Regentſchap van 't Staaten-Kollegie verlaaten. X. 388. wordt Profeſſor der Hiſtorien in de doorlugtige Schoole te Amſterdam. XI. 89
Vrede is noodig voor Holland. V. 118
Vrede van Atrecht van 1435. III. 522. van Conflans, in 1465. IV. 85. van Peronne, in 1468. IV. 105. van Frankfort, in 1489. IV. 259. van Kameryk, in 1508 en 1529. IV. 358, 503. van Crespi, in 1544. V. 272. van Paſſau, in 1552. V. 366. van Chateau in Cambreſis, in 1558. VI. 34. van Vervins, in 1598. VIII. 499. van Munſter, in 1648. XI. 458. van Londen, in 1654. XII. 317. Pyreneeſche van 1659. XII. 475. Olivaſche van 1660. XII. 481. Koppenhaagſche, van 't zelfde jaar. XII. 482. met Portugal van 1661. XIII. 16-18. met den Biſſchop van Munſter van 1666. XIII. 202. Bredaſche van 1667. XIII. 265-267. Akenſche van 1668. XIII. 329. Weſtmunſterſche van 1674. XIV. 299. Keulſche van 1674, met den Biſſchop van Munſter en den Keurvorſt van Keulen. XIV. 304, 305. Nieuwmeegſche van 1678. XIV. 490 enz. XV. 19. met Algiers van 1679. XV. 24. Ryswykſche van 1697. XVI. 406 enz. *zie* Vierde *punt* der Ryswykſche Vrede. Karlowitſche Vrede van 1699. XVII. 17. Travendalſche van 1700. XVII. 43. Utrechtſche van 1713. XVII. 504 enz. met Algiers, Tunis en Tripoli, in 1713. XVIII. 9. van Radſtad en Baden, in 1714. XVIII. 14, 16. met Spanje van 1714. XVIII. 20. Paſſarowitſche van 1718. XVIII. 172. met Algiers van 1726. XVIII. 391. vernieuwd, in 1731. XIX. 65. van Weenen van 1738. XIX. 240. van Breslau van 1742. XIX. 339. van Abo van 1743. XIX. 417. van Dresden van 1745. XIX. 513. van Aken van 1748. XX. 244
Vredehandeling (heimelyke) van 1705 en vervolgens. XVII. 289-294, 314, 315, 326. zy wordt openbaar. XVII. 334 enz.
Vredehandeling te Aken. XX. 179. Gevolmagtigden op dezelve. XX. 179. zwaarigheden in de handeling. XX. 181. de voorafgaande punten tot de Vrede worden getekend. XX. 182. inhoud derzelven. XX. 184. geheim punt. XX. 186. verklaaring der Gevolmagtigden van Groot-Britanje en de Staaten. XX. 187. byzonderheid in 't ſtellen der voorafgaande punten. XX. 191. vervolg der handelinge. XX. 240. zwaarigheden in het Franſch Ontwerp. XX. 242. de Vrede wordt getekend. XX. 244. Proteſten daar tegen. XX. 251. aanmerkingen. XX. 258
Vredehandeling te Breda, in 1667. XIII. 245. Gevolmagtigden der Staaten. XIII. 245. hun laſt. XIII. 245. handeling over 't behouden der wederzydſche be-

bezittingen. XIII. 247. over eene duisterheid in 't Verbond van 1662. XIII. 249. over de brieven van Schaverhaaling. XIII. 250. over de Engelsche Akte tot voortzetting van den Koophandel. XIII. 251. over de handhaaving der Vrede. XIII. 252. Wapenschorsing voorgeslaagen. XIII. 253. afgeweezen. XIII. 254. handeling tusschen de Zweedschen en Staatschen. XIII. 254. misverstand wegens 't aanneemen van zekeren voorslag. XIII. 255. aanvang der openbaare handelingen. XIII. 257. voortgang derzelven. XIII. 263. de Vrede wordt geslooten. XIII. 265

Vredehandeling te Breda, in 1746 beslooten. XX. 27. opening derzelve. XX. 47. stremming. XX. 48. gedrag der Engelschen op dezelve. XX. 50. ontwerp van eene algemeene Vrede, aldaar gemaakt. XX. 53. vergeleeken met de Vrede van Aken. XX. 259. verslag van 't gehandelde aldaar. XX. 83. zy wordt afgebroken. XX. 102

Vredehandeling te Geertruidenberg, in 1710. Voorbereidsels daartoe. XVII. 350. voorslag van Frankryk. XVII. 352. verschil over den zelven. XVII. 355. handeling met de Franschen. XVII. 356-362. raadpleegingen daarover in den Haage. XVII. 362-364. nadere voorslag van Frankryk. XVII. 364, 367. handeling over denzelven. XVII. 365-372. zy wordt afgebroken. XVII. 372. de Staaten verdedigen zig deswege. XVII. 372-382

Vredehandeling met Kromwel, Last der Gemagtigden tot dezelve. XII. 258. uitvoering van den zelven. XII. 261. voorslag der Engelschen. XII. 262. hun eisch van vergoeding. XII. 263. de Gemagtigden handelen bedekt voor elkanderen. XII. 279, 280. nieuwe last aan dezelven. XII. 308. de Engelschen ontwerpen een Verdrag. XII. 310. twist over het zelve. XII. 311. de Staaten bewilligen 'er in onder voorwaarde. XII. 315. de Vrede wordt geslooten. XII. 317. handeling over de uitsluiting van den Prinse van Oranje door Holland alleen. XII. 320-324. zy geschiedt. XII. 324. zy lekt uit. XII. 326. Zie *Uitsluiting*. de Vrede wordt afgekondigd. XII. 330. aanmerkingen op dezelve. XII. 331

Vredehandeling te Keulen, in 1673. XIV. 242, 244, 253. handeling over eene Wapenschorsing. XIV. 243, 244, 247-252. Instructie voor de Gevolmagtigden. XIV. 252. voorslag der Zweedschen. XIV. 254. Antwoord der Staatschen. XIV. 256. door Zeeland afgekeurd. XIV. 257. nader voorslag der Zweedschen. XIV. 258. de handeling wordt gerekt. XIV. 264. afgebroken. XIV. 301

Vredehandeling te Munster beschreeven. XI. 397 enz. titels en rang der Gevolmagtigden geregeld. XI. 397. Fredrik Henrik stremt het vertrek der Gevolmagtigden van den Staat. XI. 398, 399. schets van de belangen der handelende Mogendheden, als Spanje. XI. 400. de Ver-

Vereenigde Gewesten. XI. 402. de Keizer. XI. 406. Beijeren. XI. 408. Saxen. XI. 408. Frankryk. XI. 408. Zweeden. XI. 408. de Paltsgraaf Karel Lodewyk. XI. 409. Heſſen-Kaſſel. XI. 409. middelaars op de handeling. XI. 410. voorbereidſels tot dezelve. XI. 411. de Staatſche Gevolmagtigden komen te Munſter. XI. 412. verneemen dat Frankryk en Spanje afzonderlyk handelen. XI. 413. verſlag van Pauw en de Knuit. XI. 415-418. handeling over een Beſtand. XI. 419. de Staatſchen verontſchuldigen zig wegens afzonderlyke handeling met de Spaanſchen. XI. 419-425. zy komen genoegzaam overeen met dezelven. XI. 444-446. zoeken Frankryk en Spanje te bevredigen. XI. 446. tekenen 't ontwerp der Vrede. XI. 451. de Spaanſchen loopen te rug. XI. 454. de Staatſchen noodzaaken hen te ſtaan. XI. 454. de Franſchen ſtremmen het tekenen der Vrede tuſſchen Spanje en de Staaten. XI. 455. 't geſchiedt eindelyk. XI. 457. inhoud van het Verdrag XI 458-475. byzondere Verdragen met het Huis van Oranje. XI. 475-478. verſchil wegens dezelven. XI. 488. de Staatſchen doen verſlag van 't ſluiten der Vrede. XI. 478. mismoegen van 't Franſche Hof. XI. 479, 485. Zeeland en Utrecht weigeren de Vrede te bekragtigen. XI. 457, 483-485, 489. Utrecht laat zig overhaalen. XI. 488, 490. de Vrede wordt afgekondigd. XI. 491, 494. Zeeland neemtze eindelyk aan. XI. 493. ſchets van 't gene 'er verder geſloo-

ten wordt te Munſter en te Osnabrugge. XI. 495, 500

Vredehandeling te Nieuwmegen. Voorbereidſels tot dezelve. XIV. 368, 384. inzigten op de voorwaarden. XIV. 385. verſchil over de Paspoorten. XIV. 387. de handeling wordt opgeſchort. XIV. 388. voortgezet. XIV. 401, 423. inzigten der oorloogende Mogendheden. XIV. 403-406. handeling der Franſchen. XIV. 406-411, 415-418. verſchil over den onzydigen grond buiten Nieuwmegen. XIV. 411. over den titel en rang der Gevolmagtigden. XIV. 413. orde op de openbaare ruſt. XIV. 413. onderzoek der Volmagten. XIV. 424. wederzydſche eiſchen. XIV. 436-439. de Franſchen handelen met de Staatſchen over eene afzonderlyke Vrede. XIV. 460-462. zy rekken de handeling over de algemeene. XIV. 467. hun voorſlag van de Voorwaarden der Vrede. XIV. 476. Wapenſchorſing. XIV. 480, 481. de Staatſchen arbeiden tot Vrede. XIV. 482. de Vrede wordt byna hoopeloos. XIV. 482. de hoop tot Vrede herleeft. XIV. 486. bedektheid der Franſchen. XIV. 487-490. uitſlag der handelinge. XIV. 490 enz.

Vredehandeling te Peronne, in 1558. VI. 29. te Breda, in 1575. VII. 31-53. te Keulen, in 1579. VII. 277-285, 310-316. met den Aartshertoge Albertus, in 1598 afgeweezen. IX. 11. ſchriften voor en tegen de Vredehandeling met Spanje. IX. 178-180. drie gevoelens over dezelve. IX. 239, 251, 283

Vre-

Vredehandeling te Ryswyk. Eerſte aanleiding tot dezelve. XVI. 255, 272, 300-306, 320, 341-347. men beſluit 'er toe. XVI. 344, 345. de handelplaats wordt vaſtgeſteld. XVI. 347. gelegenheid derzelve. XVI. 348. ſchets van de inzigten en belangen van Frankryk. XVI. 350, 367. van den Keizer en 't Ryk. XVI. 352. van Spanje. XVI. 355. van Groot-Britanje. XVI. 355. van de Staaten. XVI. 357. van Zweeden. XVI. 358. regeling van het uiterlyke der handelinge. XVI. 359. Opening der Byeenkomſten. XVI. 360. Eiſchen der Duitſchen. XVI. 362. der Spaanſchen. XVI. 364. der Staatſchen. XVI. 364. Aanmerkingen op de eiſchen. XVI. 364. verſcheiden Ontwerpen van Vrede. XVI. 381-384, 389. aanmerkingen op dat der Franſchen. XVI. 385-390. de Franſchen zoeken afzonderlyk te ſluiten. XVI. 390. doen een naderen voorſlag. XVI. 392-395. de Keizerſchen zoeken het ſluiten te doen verwylen. XVI. 401. de Vrede wordt getekend. XVI. 406 enz. 418 enz. *Proteſtatien* tegen dezelve. XVI. 427. Aanmerkingen op dezelve. XVI. 436 enz.

Vredehandeling met Spanje en de Aartshertogen van den jaare 1608. Wederzydſche Gemagtigden tot dezelve. IX. 320, 321. onderzoek der Volmagten. IX. 321. men handelt eerſt van Vrede. IX. 322. de Vryheid der Vereenigde Nederlanden wordt erkend. IX. 323, 325. de titel der Aartshertogen betwiſt. IX. 323. geſchillen over den Indiſchen handel. IX. 326-334, 335, 342. de Staaten zoeken de onderhandelingen af te breeken. IX. 335. de Spaanſchen leveren hunne punten over. IX. 337. hunne inzigten op 't ſtuk van den Godsdienſt. IX. 338. punten der Staatſchen. IX. 341, 349. verſchil over den Koophandel in de Nederlanden. IX. 341, 342. over de grensſcheiding. IX. 344. over de geleigelden, wiſſeling van Plaatſen en herlevering van goederen. IX. 347. de Spaanſchen eiſchen, voor 't laatſt, afſtand van de Indiſche Vaart, en vrye oefening van den Roomſchen Godsdienſt. IX. 357. de handeling wordt afgebroken. IX. 359. *Zie* Beſtand.

Vredehandeling met de Spaanſchen van 1629. XI. 106. van 1632 en 1633. XI. 158, 167-174. van 1635. XI. 213-216. aanleiding tot de Munſterſche Vredehandeling. XI. 357-362, 395. *Zie* Vredehandeling te Munſter.

Vredehandeling te Utrecht vaſtgeſteld. XVII. 423. Gevolmagtigden tot dezelve. XVII. 427. inzigten en belangen op dezelve, van Frankryk. XVII. 428. van Groot-Britanje. XVII. 430. van de Staaten. XVII. 433. opening der Byeenkomſte. XVII. 440. 't Ontwerp der Franſchen wordt verklaard. XVII. 442. misnoegen daarover. XVII. 445. handeling over 't beantwoorden derzelve. XVII. 447. eiſchen der Keizerſchen. XVII. 448. der Engelſchen. XVII. 448.

448. der Portugeesſchen. XVII. 449. der Pruiſſiſchen. XVII. 450. der Savooiſchen. XVII. 450. der Staatſchen. XVII. 451. Aanmerkingen op alle de eiſchen. XVII. 453. misnoegen der Keizerſchen. XVII. 454. de handeling verflaauwt. XVII. 455. de Engelſchen dreigen afzonderlyk te zullen ſluiten. XVII. 470. wapenſchorſing. XVII. 483, 489. twiſt over de Barriere der Staaten. XVII. 485. over Doornik. XVII. 487. over de Plaatſen, die Frankryk zou moeten afſtaan. XVII. 501. over de Lyſt der Regten. XVII. 702. de Vrede wordt geſlooten. XVII. 504, 515. afgekondigd. XVII. 515. Proteſten tegen 't gehandelde. XVII. 519. beſluit van 't verhaal der handelinge. XVII. 521. de Vredehandeling tuſſchen den Keizer en Frankryk wordt afgebroken. XVIII. 4. hervat. XVIII. 13. Vredehandeling tusſchen Spanje en Savoje. XVIII. 7. tuſſchen Spanje en de Staaten. XVIII. 16-22. tuſſchen Spanje en Portugal. XVIII. 22

Vredehandeling te Weſtmunſter met Karel den II. XIV. 293. de Staaten ſchryven hem. XIV. 294. zyn antwoord. XIV. 296. wederantwoord der Staaten. XIV. 297. uitſlag der handelinge. XIV. 299

Vredeland (*Henrik*), Lutherſch' Predikant te Woerden, wordt de Stad ontzeid. VII. 333

Vredenburg ('t Slot) te Utrecht geſtigt. IV. 495

Vreeland ('t Slot te) geſtigt. II. 398. belegerd. III. 12. aan Gysbrecht van Amſtel verpand. III. 14. hem ontweldigd. III. 36. aan Willem den III. verpand. III. 224. den Biſſchop van Utrecht wederom afgeſtaan. III. 287. twiſt hierover beſlegt. III 305, 308

Vreemdelingen, met eenige bepaaling, van 't bekleeden van Ampten in Holland uitgeſlooten. V. 383, 405, 428. uit de Regeering te weeren. VI. 51, 100

Vreeswyk. Zie *Vaart*.

Vroedſchappen der Steden, oudtyds, geen bepaald getal. II. 33. wanneer vaſte Kollegien geworden. III. 363. in welke Steden, zy zig zelven kiezen mogten, onder den Aartshertoge Filips, en tot hoe lang. IV. 295, 296, 297, 349. ſomtyds gedreigd te veranderen. IV. 454. men bedingt, dat zulks, alleen op den gewoonen tyd, geſchiede. V. 418

Vroezen (*Adriaan*), Vroedſchap te Rotterdam, verdagt by 't gemeen. XIV. 77. legt zyn ampt neder. XIV. 78. wordt door de ſchutters vaſtgehouden. XIV. 115. aan zyne Hoogheid gezonden. XIV. 193. wederom in de Regeering geſteld. XVII. 135

Vroone ('t Dorp) heeft Keuren van Willem den II. gehad. II. 401. 't wordt verbrand. III. 107

Vrooneſtein (*Adriaan de Waal van*), tekent het verbond der Edelen. VI. 126

Vrouw (ſterke) uit Zeeland. III. 205

Vrouw, in mans gewaad, volgt den kryg. IX. 115

Vrybergen (*Kornelis van*), Reſident te Bruſſel. zyne handeling.

ling aldaar. XIV. 127
Vrybergen (*Marinus van*), der Staaten Gezant aan 't Engelſche Hof. XVII. 121, 279, 381
Vrybergen (*Theodorus van*) neemt Brouwershaven in. XIII. 413
Vrye-Metſelaars Genootſchap derzelven in Holland geſtoord en verbooden. XIX. 167
VRYEN (LAND VAN DE) treedt in Utrechtſche Unie. VII. 266. verzoent zig gedeeltelyk met Filips den II. VII. 507
Vrygeleibrieven. Verſchil over 't verleenen derzelven tuſſchen den Admiraal en de Staaten. V. 140, 163, 194
Vryheid, ſterk begeerd van de oude Ingezetenen deezer Landen. I. 444. II. 214, 222, 223. III. 335, 337. IV. 63, 66
Vrywilligen. welke Krygsknegten de Romeinen hierdoor verſtonden. I. 194 *Aant.*
Vuuren langs de ſtranden in oorlogstyd. V. 293
Vyg (*Adriaan*), Overſte van Gorinchem, verlieſt Gunterſtein. VI. 424

W.

Waal (*Frank de*) bevordert de openbaare Preeke. VI. 165
Waal (*Joan de*), Burgemeeſter van Haarlem, door Willem den II. in hegtenis genomen. XII. 90. op Loeveſtein gezet. XII. 92. geſlaakt, mids zig onthoudende van de Regeeringe. XII. 109. herſteld in zyne waardigheid. XII. 127, 194
Waaſten. Zie *Warneton*.
Waardgelders aangenomen, in 1587. VIII. 204. in 1596. VIII. 432. in 1617. X. 161, 166, 169. oorzaaken hiervan. X. 161. afgedankt te Utrecht. X. 232. en in Holland. X. 235, 236. honderd vendels beſlooten aan te neemen, in Holland, in 1747. XX. 120. afgedankt. XX. 334
Waayen (*Joannes van der*), Predikant te Middelburg, wordt Zeeland ontzeid. XIV. 449. arbeid om het goed verſtand tuſſchen de Prinſen van Oranje en Naſſau te herſtellen. XV. 424
Wabbens (*Sebaſtiaan*), Burgemeeſter van Appingadam, begunſtigt de onderneeming van Graave Lodewyk. VI. 272
WAGENINGEN bemagtigd door Hertoge Karel van Gelder. IV. 340. belegerd door Filips van Bourgondie. IV. 341. verlaaten. IV. 343, 348. neemt vrye hoede van de Franſchen, in 1672. XIV. 39. opſchudding aldaar. XVII. 246, 300 enz.
Wageſchotten tot geſchenk gegeven. V. 104
Wagtendonk bemagtigd door Graave Lodewyk, in 1600. IX. 72. verlooren en herwonnen, in 1603. IX. 157. verlooren, in 1605. IX. 195
Wakkene-Kapelle (*Adolf van Bourgondie, Heer van*), onderneemt eene landing in Frankryk. VI. 27. krygt bevel om Rammekens te bezetten. VI. 224. en om voor Walcheren te zorgen. VI. 330. wordt kwalyk bejegend te Vliſſingen. VI. 351. ſneuvelt voor Middelburg. VI. 440. heeft 's Konings Perſoon in de Staaten van Zeeland vertoond. VIII. 457

WALCHEREN. ongeoorloofde Huwelyken aldaar. II. 45. Hemming krygt bewind in dit Eiland. II. 49. ook, meent men, Heriold. II. 59. Eggard is 'er Graaf. II. 53. de Deenen doen 'er eenen inval. II. 53, 58. ook de Vlaamingen. II. 277, 279, 317. III. 99. aanslag der verbonden Edelen op dit Eiland, mislukt. VI. 172, 223. bekommering aldaar voor eene landing der Watergeuzen. VI. 424
Waldek (*George Fredrik, Prins van*), wordt Veldmaarschalk. XVI. II. zyne Krygsbedryven. XVI. 104-109, 148, 149. hy sterft. XVI. 202. zyne bekwaamheid. XVI. 244
Waldek (*Prins van*) wordt Generaal in Staatsche dienst, in 1745. XX. 6. in 1747. XX. 64. verlaat dien, en keert naar Duitschland. XX. 107. de Koning van Pruissen klaagt over hem. XX. 108
Waldenzen in Provence ter dood gebragt. V. 282. in Piemont ondersteund, door de Staaten. XII. 430-432. verdraagen zig met den Hertoge van Savoje. XII. 432. de Staaten schryven, in hun voordeel, aan den Hertoge. XIII. 51
Waldenfinger (de Kolonel) gesteld, om Oranje te bespieden. VI. 208
Walen (*Joan*), Advokaat te Dordrecht, om oproerigheid gebannen. XI. 443
WALGER de *Fries*, Zoon van Graave Gerolf, wordt naar Frankryk gezonden. II. 90. doodt Hertog Everard. II. 95. wordt Graaf van Teisterbant. II 96. tekent het Bons Verdrag. II. 166
Walpole (*Horatio*). zyne handeling in den Haage. XVIII. 60
Walraven, Bastaard van Brederode, gevangen en gepynigd. IV. 131. ontsnapt. IX. 134
Walraven van Meurs wordt tot Bisschop van Utrecht verkooren. III 498. naar Munster verplaatst. IV. 35
Walsingham (*François*), Geheimschryver van Koninginne Elizabet, handelt met Graave Lodewyk. VI. 331
Walstein (*Hertog van*) of *Fridland*: zyne Krygsbedryven in Duitschland. XI. 19, 193. hy wordt omgebragt. XI. 194
Walvisschen hier te Lande gestrand, in 1598 en in 1617. IX. 37, 158
Walvischvangst. beginsels derzelve. X. 67, 159. op- en ondergang der Noordsche Maatschappye. X. 68, 69, 70, 71
Wandaalen, door Stiliko opgehitst, vallen in Gallie. I. 269, 270, 271
Wapenhuis van Septimius Severus, hier te Lande. I. 194
Wapenschorsing, in 1607, met Spanje geslooten, voor agt maanden. IX. 248. nader verklaard. IX. 270. verlengd. IX. 291, 342, 346, 325. stilzwygende van 1647. XI. 451
Warendorp (*Gerrit Harmens*), om oproerigheid, te Groningen, onthalsd. XIII. 69
Warfusé (*René van Renesse, Graaf van*), handelt heimelyk over 't verwekken van eenen opstand tegen Filips den IV. XI. 149, 166. zyn bedryf te Luik. XII. 48

Warmenbuizen. moeite aldaar met een' Predikant. X. 55
Warmond (*Jakob van Duivenvoorde*, *Heer van*), handelt heimelyk met Oranje, in 1571. VI. 328. wordt Admiraal en raakt ſlaags met de Spaanſche Vloote. VIII. 286. zyn togt naar Spanje. VIII. 439, 476. hy handelt in Engeland. VIII. 494. ſlaat Spinola. IX. 178. in 't Lid der Edelen beſchreeven. X. 282
WARNERS. oude en laatere wooningen van dit Volk. I. 313, 314. gevegt in hun Land. I. 316. zy worden door Childebert verdelgd. I. 327
Warneton verovert door de Franſchen, in 1744. XIX. 454
Warnsfeld. Gevegt by dit Dorp. VIII. 136
Warwik (*Richard*, *Graaf van*), ſtoot Eduard den IV. van den Engelſchen Troon. IV. 108, 113. kruiſt op de Hollandſche en Zeeuwſche ſchepen. IV. 110. wordt verjaagd. IV. 111. ſneuvelt. IV. 117
Warwyk (*Wybrand van*). zyne verrigtingen in Ooſtindie. IX. 300
Waſda ('t Woud) aan Graave Dirk geſchonken. II. 73. waar men het zoeken moet. II. 74
Waſſenaer (*Dirk van*). III. 41, 152
Waſſenaer (*Filips van*). II. 295, 300. helpt Willem den I. in 't bewind van Holland. II. 302
Waſſenaer (*Filips van*) III. 60, 204
Waſſenaer (*Filips van*), Burggraaf van Leiden. III. 331. verbindt zig met Utrecht en Amersfoort. III. 437. wordt ontzet van 't Burggraafſchap. III. 442
Waſſenaer (*Filips van*), *Heer van Voerburg*, wordt Bevelhebber van Hoorn. IV. 218
Waſſenaer (*Fredrik Henrik*, *Baron van*), *Heer der Katwyken*, door zyne Hoogheid naar Rotterdam gezonden. XX. 132. gevolmagtigd tot de Vredehandeling te Aken. XX. 179. tot de verandering der Regeering in de Hollandſche Steden. XX. 301, 302, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313
Waſſenaer (*Jakob van*) ſneuvelt. III. 17
Waſſenaer (*Jakob van*), *Heer van Obdam*, in gezantſchap naar 't Noorden. X. 48
Waſſenaer (*Jakob van*), *Heer van Obdam*, wegens Holland, in bezending naar Gelderland en Overyſſel. XII. 130. en naar Zeeland. XII. 188. wordt beſchuldigd en verdedigd. XII. 239. wordt gemagtigd tot het ſtillen van een oproer te Enkhuizen. XII. 288. wordt Luitenant-Admiraal. XII. 436. voert 's Lands Vloot voor Dantzig. XII. 438. keert 'er mede naar 't Vaderland. XII. 439. koopt de Heerlykheid van Waſſenaer. XII. 455. geleidt een Esquader naar Portugal. XII. 455. bemagtigt vyftien Suikerſchepen. XII. 466. zeilt naar de Zond tot ontzet van Koppenhagen. XII. 467. raakt ſlaags met de Zweedſche Vloote. XII. 468. overwintert in Deenemarke. XII. 469. doet de Zweedſche Vloot wyken van voor Koppenhagen. XII. 478. keert te rug naar 't Vaderland. XII. 480. wordt *Luitenant-Admiraal-Generaal*. XIII. 140. loopt in zee.

XIII. 144. ſneuvelt. XIII. 145. eenigen zyner Onderbevelhebberen worden, wegens pligtverzuim, geſtraft. XIII. 147, 148
Waſſenaer (*Jakob van*), *Heer van Obdam*, in 't Lid der Edelen beſchreeven. XIII. 227. in buitengewoon gezantſchap gezonden naar Frankryk. XIII. 424 in gezantſchap naar Engeland. XV. 303. naar Frankryk. XVI. 109. Zie voorts op *Obdam* (*Jakob van Waſſenaer*, *Heer van*).
Waſſenaer (*Jakob*, *Baron van*), in de Ridderſchap van Holland beſchreeven. XVIII. 297
Waſſenaer (*Jan* en *Filips van*) woonen den togt tegen Gend by. IV. 38
Waſſenaer (*Jan*, *Heer van*) door de Gelderſchen gevangen. IV. 375. ſneuvelt in Friesland. IV. 443, 444
Waſſenaer (*Joan Henrik*, *Heer van Obdam en*) wordt Groot-Zegelbewaarder. XIX. 224. in bezending naar Dordrecht. XIX. 360
Waſſenaer (*Karel Lodewyk*, *Baron van*), Baljuw van den Haage, ſtilt een oproer aldaar. XX. 91, 92, 93. zyn voorſlag omtrent de Poſteryen. XX. 126
Waſſenaer (*Unico Willem*, *Graaf van*) benoemt tot het Gezantſchap aan den Koning van Frankryk. XIX. 452. zyne handeling aan 't Franſche Hof. XIX. 454, 456 enz. by den Keurvorſt van Keulen. XIX. 490. hy keert wederom naar 't Franſche Hof. XX. 21. zyne handeling aldaar. XX. 22-28. en op de Byeenkomſt te Breda. XX. 47 enz. hy wordt, deswege, bedankt. XX. 104
Waſſenboven (*Gilain Zegers van*) woont de openbaare Preeke by. VI. 167. weigert den nieuwen eed. VI. 213
Waſſenboven (*Jan Zegers van*) bevordert de tekening van 't Verbond der Edelen. VI. 127. woont de openbaare Preeke by. VI. 167
Waſteel (*Pieter*) wordt Raad nevens den Prinſe. VI. 399
Waterdyk (*Dismas van Bergen*, *Heer van*), verdedigt Geertruidenberg. VIII. 375
Watergeuzen. Derzelver bedryven. VI. 308, 309, 322, 329. ongeregeldheid onder dezelven. VI. 327. zy verraſſen Monnikendam. VI. 329. worden genoodzaakt uit Engeland te vertrekken. VI 341. neemen den Briele in. VI. 342 344
Wateringen (*Gerard van*) Ridder. III. 31
Wateringen (*Gerard van*) door Willem den V. gedood. III. 292
WATERLANDERS ſpannen met de Kennemers en Weſtfriezen ſamen, tegens Floris den V. III. 10
Watervloed van 't jaar 839 II. 58. van 't jaar 1170. II. 263. van de jaaren 1286 en 1287. III. 43. van 't jaar 1324. III. 221. van 't jaar 1334. III. 228. van 't jaar 1421. III. 453. van 't jaar 1523. IV. 445. van 't jaar 1530. V. 13. van 't jaar 1532. V. 48. van 1570. VI. 323, 324 in 1624. X 486 in 1675. XIV. 377. in 1682. XV. 105. in 1686. XV. 335. in 1715. XVIII. 105. in 1717. XVIII. 167. in 1726. XVIII. 396. in 1740 en 1741. XIX. 329. in 1744. XIX. 474. in 1747. XX. 175. in 1751. XX. 383

Waveren (*Antoni Oetgens van*), Burgemeester van Amsterdam, afgezonden aan Prinse Willem den II. XII. 75. handelt te Lubek. XII. 277.
Waveren (*Gerard Bors van*), Burgemeester van Amsterdam, ontvangt Willem den III. XV. 145. zyne stoutmoedigheid. XV. 268
Waveren (*Kornelis Bors van*), Pensionaris van Amsterdam. XVI. 66, 75, 76, 78, 85, 86, 92
Webbes (*Thomas*) doet Buis vatten. VIII. 162
Wedde ('t Huis te) gewonnen, in 1568. VI. 272
Wederdoopers. *Zie* Herdoopers.
Weegschaal van Karletons Redevoering komt in 't licht. X. 182. wie 'er de Schryver van geweest zy. X. 189, 290
Weerd ('t Huis te) gewonnen, door Hohenlo. VII. 242. door de Groningers. XIV. 131
Weerd (*Sebald de*), op Ceilon omgebragt. IX. 198
Weesp. Tienden aldaar aan de Utrechtsche Kerke afgestaan. II. 265. door Bisschop Jan den IV. ingenomen. III. 286. nog eens door Bisschop Arnold. III. 307. door Karel van Gelder. IV. 354. neemt voldoening van den Prinse van Oranje, in 1577. VII. 134. de Wet wordt aldaar veranderd. VII. 299
Weevery van Wollen-stoffen, van ouds, vermaard in Gallie. I. 206. in Friesland. II. 8
Weeveryen wyken uit de Nederlanden, ter gelegenheid der vervolgingen onder Alva. VI. 292. 's Prinsen voorslag tot herstelling der zelven. XX. 410
Weezenbeeke (*Jakob van*) wordt Krygskommissaris in Holland. VI. 387
Wegen der oude Romeinen. I. 152. *Aant.* 191. in Westfriesland, door Floris den V. gemaakt. III. 45
Weibnum (Luitenant-Generaal *van*). zyne Krygsbedryven. XVI. 105. en dood. XVI. 166
Weimar (*Bernard, Hertog van*). zyne Krygsbedryven in Duitschland. XI. 63, 164, 194, 239, 275. hy sterft. XI. 286.
Wel (de Schans en 't Slot te) verlooren. VIII. 129, 130
Welderen (*Bernard, Graef van*), in gezantschap naar Engeland. XVIII. 441
Welland (*Godard van Tuil van Serooskerke, Heer van*), in bezending naar Friesland en Groningen. XVII. 209
Welsenes (*Emmanuel van*), Sekretaris te Rotterdam. XVI. 123
Welsing (*Izaak*), Remonstrantsch Predikant, raakt in hegtenis. X. 412. ontkomt. X. 412
Weltz, een Engelsche overlooper, door Leicester in dienst gehouden. VIII. 128
Wena (Jonkheer *Gerard Storm van*) voert 's Lands Vloot van S. Thomé naar 't Vaderland. IX. 61. sterft op de reize. IX. 61
Wendeldyk. overeenkomst wegens het leggen van zeven sluizen in den zelven. II. 369
Wensen (*Adriaan*) wordt Lid van den Hooge Raade, in 1582. VII. 451
Werden aan de Roer, door Koning Willem, bemagtigd. II. 383
Werf (*Pieter Adriaanszoon van der*),

der), Burgemeester van Leiden. zyne rustigheid. VI. 491
Werke (*Joan van de*), Pensionaris van Amsterdam, en daarna van Middelburg, naar Schotland gezonden. VIII. 294. handelt in Engeland. VIII. 494
Werving van zestienduizend man voorgeslaagen door Willem den III. XV. 139. verschil hierover onder de Leden van Holland. XV. 141. dit Gewest besluit 'er toe, by meerderheid van stemmen. XV. 177. Gelderland bewilligt 'er in. XV. 209. ook de meerderheid van Zeeland. XV. 210-217. Utrecht insgelyks. XV. 217. Friesland stemtze af. XV. 217. Stad en Lande insgelyks. XV. 218. Overyssel draalt met besluiten. XV. 218. de werving blyft agter. XV. 218. 's Prinsen oogmerk in het dringen op dezelve, volgens d'Avaux. XV. 422
WESTERGO. Zie OOSTERGO.
Westerveen (*Abraham*) schryft tegen de Oostendesche Maatschappy. XVIII. 272
Westervoort. Schans en Sluis aldaar gestigt. XIX. 327
Westerwyk (*Adolf van*), Burgemeester van Goes, raakt in moeite. XVI. 203 enz. vonnis ten zynen laste. XVI. 216, 224. hy wordt vervoerd. XVI. 227. hersteld. XVI. 229. XVII. 150
Westfaling (*Adriaan*), Schout van Dordrecht, wordt gevangen. IV. 195. onthald. IV. 198
Westflingen of *Westfriesland* (het Graafschap) aan de Utrechtsche Kerke gegeven. II. 172, 174
WESTFRANKRYK, daarna bloolyk *Frankryk* genaamd. II. 62
WESTFRIESLAND. aloude gesteldheid van het zelve. II. 129, 221. III. 15. wat 'er door verstaan worde. VIII. 59 *Aant.* 321, 322. munt afzonderlyk. VIII. 322, 324
WESTFRIEZEN, door Dirk den II. overwonnen. II. 115. door Arnoud beoorloogd. II. 129. door Dirk den III. tot onderwerping gebragt. II. 133. staan op tegen Dirk den VI. II. 220. die hen, over 't ys, overvalt. II. 221. zy verbinden zig met de Kennemers. II. 222. steeken 's Graaven Huizen in brand. II. 223. verdraagen zig. II. 223. vallen in Kennemerland. II. 236. Floris de III. verdraagt zig met hen. II. 240. zy bemagtigen Alkmaar. II. 260, 262. slaan Floris den III. II. 261. vallen in Akersloot. II. 268. worden, door Vrouwe Aleid, geslaagen. II. 276. staan op tegen Koning Willem. II. 400. dooden hem. II. 402. vallen in Amstelland. III. 11. stryden tegen de Hollanders, by Heilo. III. 15. by Schellinkhout. III. 18. onderwerpen zig aan Floris den V. III. 43. daarna aan Jan den I. III. 97, 98, 106, 132. verliezen hunne Voorregten. III. 476. worden 'er in hersteld. IV. 54. verbeurenze andermaal. IV. 285. en verkrygenze wederom. IV. 288
West-Gothen vallen in Italie en Gallie. I. 270, 272. vedraagen zig met de Landen omtrent den Ryn. I. 300
WESTINDIE. Beginsels der Vaart derwaards. IX. 151. ontwerp tot de opregting eener Westindische Maatschappye. IX. 226-

230. verlof hiertoe. X. 306
Westindien (Spaansche). Staat des handels op dezelven, in 1738. XIX. 247
Westindische Maatschappy opgeregt in 1621. X. 429. zy rust eene Vloot uit naar Brazil. X. 483. verovert deeze kust, grootendeels. XI. 117. stelt 'er orde op de Regeering. XI. 119. zendt 'er nieuwe Vlooten naar toe. XI 245, 285. verloop haarer zaaken aldaar. XII. 10-13, 381. zy verlieft gantsch Brazil. XII. 383. bekomt 'er eenige vergoeding voor. XIII. 17, 379. haar verval en herstelling. XIII. 379-382. vernieuwing van haar oktroi. XVII. 47. XIX. 32. zy verkiest den Prins van Oranje tot Opper-Direkteur. XX. 334. deszelfs Representanten. XX. 334
Westkapelle. Willebrord predikt aldaar. I. 361
Westmunster. Verdrag aldaar gesloten, in 1598. VIII. 502. aanmerkingen over het zelve. VIII. 503
Wetten der Franken, de Salische en Ripuarische. I. 303 *Aant.* der Friezen. I. 445
Wezel neemt Spaansche bezetting in. IX. 32. wordt door den Kolonel van Dieden by verrassing bemagting. XI. 99. door Lodewyk den XIV. ingenomen. XIV. 27
Wezele (*Anthony van*), Advokaat-Fiskaal, in schimpschriften beschuldigd. XX. 218. door de Staaten en den Prins van Oranje beschermd. XX. 218
Wichard, Voogd van Gelder, helpt Bisschop Willem tegen Dirk den IV. II. 166, 167. wordt gevangen. II. 196
Wicquefort (*Abraham van*), Resident van Poolen en Lunenburg, houdt briefwisseling met Howard. XIV. 339. wordt verdagt by Willem den III. XIV. 379. raakt in hegtenis. XIV. 379. beweert dat Holland geen Regtsgebied over hem heeft. XIV. 380. wordt tot eene eeuwige gevangenis veroordeeld. XIV. 381. ontkomt uit de hegtenis. XIV. 381. sterft. XIV. 382
Widele of *Wyde Heele*. Mond der Maaze. III. 157
Wieringen gebrandschat, door Floris den III. II. 268. Zeeslag omtrent dit Eiland. III. 483. 't wordt, door Jan van Naaldwyk, bemagtigd. IV. 275. 't verzoent zig met Hertoge Albrecht van Saxen. IV. 287. 't wordt door de Gelderschen gebrandschat. IV. 438
Wierts (*Joan*), Raad en Rekenmeester van Willem den III. wordt gemagtigd tot het veranderen der Regeeringe. XIV. 197, 198, 201
Wigbert, een Engelsche Monnik, predikt het Evangelie in Friesland. I. 356
Wilbrand, Bisschop van Paderborn, wordt Bisschop van Utrecht. II. 366
Wilde Geuzen verjaagd. VI. 266
Wildt (*Gideon de*) sluit een Verdrag met Salee. XII. 203. kruist in de Middellandsche zee. XII. 455
Wildt (*Hiob de*), Sekretaris der Admiraliteit te Amsterdam, bevordert de uitrusting der schepen tot den overtogt naar En-

ge-

geland. XV. 425. komt in Engeland. XVI. 22
Wilfrid, Biſſchop van Jork. I. 349. wordt afgezet. I. 351. komt in Friesland. I. 352. predikt aldaar. I. 352. reiſt naar Rome. I. 354. wordt in zyn Bisdom herſteld. I. 354. ſterft. I. 354
Willelmus Procurator. Berigt wegens zyne Kronyk. II. 327 *Aant.*
Wilkes (*Thomas*), Raadsheer van Staate, wegens Engeland, belooft Reingoud te doen ſtraffen. VIII. 170. ſchryft ten nadeele van de Staaten. VIII. 201. dryft dat de Oppermagt hier by de Gemeente is. VIII. 298
Willebrord, een Neder-Saxer van herkomſt, predikt het Evangelie in Friesland. I. 356, 357, 360, 364. wordt, door Pipyn, met eenige goederen, beſchonken. I. 358. ook naderhand door anderen. I. 372, 378. wordt door Sergius den I. tot Aarts-Biſſchop ingewyd. I. 360. komt te Weſtkapelle. I. 361. ſtigt eenige Kerken. I. 162. veſtigt zynen zetel te Utrecht. I. 371. ſterft. I. 378. zyn uiterſte wil. I. 378
Willekens (*Jakob*). zyn togt naar Brazil. X. 483. XI. 12. hy bemagtigt de Allerheiligen-baai. XI. 12
Willem de *Overwinnaar*, Koning van Engeland, helpt Dirk den V. aan 't Graafſchap van Holland. II. 187
Willem, Hertog van Gelder, trouwt met de Dogter van Hertoge Albrecht. III. 316. raakt in oorlog met Brabant, over 't bezit der Stad Graave. III 317. die aan Brabant komt. III. 319
Willem, Zoon van *Jan*, *Hertoge van Gulik*, geſchikt tot opvolger van Karel, in 't Hertogdom Gelder. V. 146. volgt zynen Vader in 't Hertogdom Gulik op. V. 212. maakt een Verbond met François den I. V. 212. beweert zyn regt op Gelder en Zutfen. V. 233. ſtaat het af aan Karel den V. V. 254, 255. maakt een Verbond van beſcherming met deezen. V. 261
Willem de I., Zoon van Floris den III., helpt Akre winnen. II. 274. is oneenig met Dirk den VII. II. 276. wordt, door Vrouwe Aleid, geſlaagen. II. 278. verzoent zig met den Graave. II. 279. bekomt Friesland. II. 280. verjaagt Henrik de Kraan. II. 281. wordt gevangen. II. 283. ontvlugt. II. 283. trouwt. II. 284. neemt Biſſchop Dirk den II. gevangen. II. 289. wordt door de Edelen tot *Graaf* verheeven. II. 301. laat Ada naar Texel, en voorts naar Engeland brengen. II. 305. wykt naar Zeeland. II. 313. wordt van daar verjaagd. II. 317. keert derwaards weder. II. 318. komt met een Leger in Holland. II. 319. bemagtigt Asperen. II. 320. verdraagt zig met Biſſchop Dirk. II. 321. ook met Graave Lodewyk. II. 324. wordt in de Ryks Leenen beveſtigd. II. 335. verbindt zig met Engeland. II. 333. wordt in Vlaanderen gevangen. II. 336. doet een' togt naar Engeland. II. 338. gaat op de Kruisvaart naar Egipte. II. 340, 342. helpt Damiate bemagtigen. II. 348. ſterft. II. 352. Keuren, door hem, aan Middelburg ge-

geven. II. 352
Willem de II. wordt Graaf van Holland, onder Voogdye. II. 376. zyne Voogden helpen Kleef tegen Keulen. II. 377. hy wordt tot *Roomſch-Koning* verkooren. II. 381, 382. hy bemagtigt Werden en Aken. II. 383, 385. wordt Ridder geſlaagen en gekroond. II. 386. belegert Keizerswaard. II. 386. trouwt. II. 387. keert naar Holland. II. 387. raakt in oorlog met Vlaanderen. II. 391. zyne benden ſlaan de Vlaamingen by Weſtkapelle. II. 393. hy maakt Vrede met Vlaanderen. II. 396. wordt door den Paus ontbooden, om Keizer gekroond te worden. II. 396. komt te Utrecht in lyfsgevaar. II. 399. ſtigt het Slot Toorenburg. II. 400. trekt op tegen de Weſtfriezen. II. 401. ſneuvelt, by Hoogtwoude, in 't ys. II. 402. vryheden aan eenige Steden, door hem, verleend. II. 401, 403, 405. gebouwen, door hem geſtigt. II. 405. gebedeboek, hem toegeſchreeven. II. 406. zyn Lyk gevonden. III. 19
Willem de III. komt in 't bewind. III. 150. doet eene landing in Vlaanderen. III. 153. wordt by Veere geſlaagen. III. 155. andermaal, in eenen Scheepsſtryd in 't Gouwe. III. 160. wint Schoonhoven. III. 166. zeilt van Schiedam tot ontzet van Zierikzee. III. 172. behaalt de overwinning op de Vlaamingen. III. 176. brengt Zeeland tot onderwerping. III. 178. wordt *Graaf van Holland*. III. 181. trouwt. III. 182. beſlist een' twiſt tuſſchen de Edelen en Steden. III. 183. ſluit een Beſtand met Vlaanderen. III. 188. houdt geduurig ſteekſpelen. III. 187. handelt met Engeland. III. 187. beoorloogt den Graave van Vlaanderen. III. 189. doet eenen inval in dit Graafſchap. III. 200. verdraagt zig met Graave, Lodewyk. III. 202. jaagt de Landzaaten op veele koſten. III. 204. beneemt den Kennemeren hunne Voorregten. III. 208. zyn verſchil met Dordrecht. III. 208. Huwelyken zyner Dogteren, III. 206, 210, 214. hy wikkelt zig in den twiſt tuſſchen Keizer Lodewyk en den Paus. III. 216. verkrygt groot gezag in 't Stigt. III. 220. pandt Vreêland. III. 222. zoekt Friesland te bemagtigen. III. 224. 't gelukt. III. 226. draagt Zeeland zynen Zoon Willem op. III. 229. handelt met Engeland over een Verbond tegen Frankryk. III. 230. ſterft. III. 232. zyn aanzien en aart. III. 233. waarom hy *de Goede* bygenaamd zy. III. 235. in wat zin, Ryks Stedehouder genoemd. III. 241
Willem de IV. wordt, by 't leeven zyns Vaders, Graaf van Zeeland. III. 219. daarna, Graaf van Holland. III. 237. ſluit een Verbond met Engeland. III. 237. neemt deel in den Kryg tuſſchen Frankryk en Engeland. III. 239. geeft eene Handveſt aan Amſterdam. III. 250. of hy een' togt naar Spanje gedaan hebbe. III. 248. hy trekt naar Pruiſſen. III. 252. belegert Utrecht. III. 257. breekt het beleg op. III. 258.

258. zyn togt tegen de Friezen. III. 258. hy sneuvelt in een gevegt by Staveren. III. 259. zyn Lyk wordt vervoerd. III. 338. hy heeft het splitsen der Leenen in gebruik gebragt. III. 261
WILLEM DE V. komt herwaards. III. 271. raakt in oorlog met den Bisschop van Utrecht. III. 272. krygt de nederlaag. III. 274. Vrouw Margareet draagt hem de Landen op. III. 275. ontzet hem wederom van de Regeering. III. 276. hy doet zig op nieuws inhuldigen. III. 277. raakt in oorlog met zyne Moeder. III. 279. verbindt zig met veele Edelen en Steden. III. 280. overwint zyne Moeder. III. 282. verzoent zig met haar. III. 283. trouwt. III. 282. beoorloogt de Stigtschen, op nieuws. III. 283. maakt vrede met dezelven. III. 287. bekomt Heusden. III. 288, 290. reist naar Engeland. III. 290. wordt krankzinnig. III. 291, 292, 302, sterft. III. 329
WILLEM DE VI. woont, nog jong, 't beleg van Damme by. III. 315. bewerkt den moord van Aleid van Poelgeest. III. 322. vlugt op 't Slot te Altena. III. 324. wykt naar 's Hertogenbosch, en voorts naar Frankryk. III. 326, 327. verzoent zig met Hertoge Albrecht. III. 330. steekt over naar Friesland, en helpt de Friezen overwinnen. III. 332. bedwingt hen andermaal. III. 339. zyn derde togt derwaards. III. 341. hy sluit een bestand met hen. III. 342. beoorloogt den Heer van Arkel. III. 347. verbindt zig met de Stad Utrecht. III. 348. belegert Gorinchem. III. 351. sluit een Verdrag met die van Arkel. III. 352. wordt *Graaf*. III. 364. doet een' inval in 't Land van Arkel. III. 371. belegert Hagestein en Everstein. III. 372. sluit een Bestand met Arkel. III. 374. wordt Heer van Arkel. III. 376. raakt met Gelder in oorlog. III. 377. maakt bestand. III. 379. helpt de Luikenaars bedwingen. III. 381. zyn verschil met Brabant. III. 383. hy vereffent den twist tusschen den Abt en Heer van Egmond. III. 385. hervat den oorlog met Gelder. III. 387. maakt vrede. III. 388. ontdekt een verraad tegen zyne Regeeringe. III. 389. stilt de opschuddingen te Utrecht. III. 395. Huwelyk zyner Dogter. III. 398. hy trekt naar Engeland. III. 404. naar Frankryk. III. 406. doet zyne Dogter tot zyne Opvolgster aanneemen. III. 408. sterft. III. 411. zyne kinderen. III. 412
Willem, Zoon van Willem den I. wordt Voogd van Willem den II. II. 377
Willem de I., Bisschop van Utrecht, doet Heirvaart tegen Floris den I. beschryven. II. 166. 't Leger wordt geslaagen. II. 168. hy bekomt gunstige Giftbrieven van Henrik den IV. II. 171. trekt naar 't Heilige Land. II. 177. draagt Holland aan Godefrid van Lotharingen op. II. 180. ontzet Alkmaar. II. 181. begint een Slot te Yselmonde te stigten. II. 183. yvert tegen Paus Gregoor den VII. II. 184, 185. sterft. II. 185

Wil-

Willem de II., Biſſchop van Utrecht, is gebeeten op Floris den V. III. 75. ſtookt de Weſtfriezen tegen Jan den I. op. III. 97. bemagtigt het Muider Slot. III. 97. zyn ongelukkige togt naar Waterland. III. 108. hy maakt vrede met Jan den I. III. 111. verbreektze wederom. III. 113. valt in de Landen van Amſtel en Woerden. III. 151. ſneuvelt. III. 152

Willem van Enkevoort, Kardinaal, wordt Biſſchop van Utrecht. V. 131, ſterft. V. 131

Willem van Croi, Heer van Chievres en Aarſchot, wordt algemeene Landvoogd. IV. 331. bezorgt de opvoeding van Karel den V. IV. 338

Willem van Lalaing, Heer van Binguicourt, wordt Stadhouder van Holland en Zeeland. III. 548. IV. 4. begunſtigt de Hoekſchen. IV. 4. wordt afgezet. IV. 9

Willem van Nassau, in 't gemeen Willem de I., Zoon van Willem, Graave van Naſſau, erft het Prinsdom Oranje. V. 270. zoekt in 't bezit van het zelve te geraaken. V. 327. trouwt de Erfdogter des Graaven van Buuren. V. 326. wordt, om 't weigeren van 't Haardſtedegeld, in regten betrokken. V. 376. bezorgt de verſterking van Charlemont en Philippeville. V. 416. valt in Pikardye. V. 417. brengt de Keizerlyke kroon naar Duitſchland. V. 436. wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Lid van den Raad van Staate. VI. 7, 40. men ontlaſt hem van zyn aandeel in 's Konings beden. VI. 12, 25. hy dient in den kryg tegen Frankryk. VI. 14. handelt over de Vrede. VI. 31. treedt in 't bezit van zyn Prinsdom Oranje. VI. 34. trekt, als gyzelaar, naar Frankryk. VI. 35. ontdekt 's Konings toeleg tegen de Ketters. VI. 35. zyne Gemaalin, Anna van Buuren, ſterft. VI. 39. hy zoekt de Hertogin van Lotharingen tot Landvoogdeſſe te bevorderen. VI. 39. wordt *Stadhouder van Holland, Zeeland en Utrecht*. VI. 41. aanzien van zyn geſlagt. VI. 43. hy belydt den Roomſch-Katholyken Godsdienſt. VI. 44, 74, 105. krygt eene der veertien benden van *Ordonnantien* onder zyn bevel. VI. 45, 57. arbeidt tot bevordering van 't vertrek der Spaanſche knegten. VI. 48, 58, 59. loopt by Filips in 't oog. VI. 49. is misnoegd over de opregting der nieuwe Bisdommen. VI. 67. trouwt met Anna van Saxen. VI. 69. verbindt zig met eenigen tegen Granvelle. VI. 69, 86. voorkomt de ondersteuning des Konings van Frankryk tegen de Hugenooten. VI. 74. houdt afzonderlyke byeenkomſten met eenige Grooten. VI. 76. ſchryft aan den Koning tegen Granvelle. VI. 78, 84. maakt aanhang, om Granvelle den voet te ligten. VI. 80, 86. blyft uit den Raad van Staate. VI. 82, neemt 'er, op 's Konings bevel, wederom plaats in. VI. 89, 95. zyn toeleg op Vryheid van Godsdienſt. VI. 96, 100, 105, 204. hy zoekt eenige luiden in den geheimen Raad te brengen. VI. 97, 101. ſtemt voor eene bezending naar Spanje. VI. 103. zyn inzigt hiermee

mede. VI. 106. hy is t'onvrede over 's Konings ſtrengheid. VI. 109, 112, 118, 120. maakt zwaarigheid in 't uitvoeren der Plakaaten. VI. 120, 131, 138. of, en hoe ver hy deel hadt aan 't Verbond en aan 't Verzoekſchrift der Edelen. VI. 121, 126, 133. 134. hy maakt de Landvoogdes bevreesd voor 't groot getal der Onroomſchen. VI. 130. hy verlaat het Hof. VI. 131. houdt eene Byeenkomſt te Breda. VI. 132. komt wederom ten Hove. VI. 137. ſtelt orde op de preeke te Antwerpen. VI. 163, 173. ontvangt vleijende brieven van den Koning. VI. 173. ſpreekt met de Edelen, te S. Truyen. VI. 175. wordt door de Landvoogdeſſe beſchuldigd by den Koning. VI. 190, 193. ſtraft de Beeldſtorming, te Antwerpen. VI. 192. geeft de Brieven van Alava in 't licht. VI. 195. houdt eene Dagvaart, te Dendermonde. VI. 196. men nodigt hem naar Holland. VI. 198. hy weigert een geſchenk van de Staaten van dit Geweſt. VI. 199. ſtelt orde op de Preeke te Utrecht. VI. 200. houdt eene Dagvaart der Staaten, te Schoonhoven. VI. 201. ſluit een Verding met de Onroomſchen, te Amſterdam. VI. 203. te Leiden. VI. 203. ſchryft over den Staat des Lands. VI. 204. wordt oneenig met Egmond. VI. 208. krygt, in ſchyn, bevel over eenige nieuw geworven manſchap. VI. 208. begint op zyne veiligheid verdagt te zyn. VI. 209. weigert den nieuwen eed. VI. 212. heeft een' aanſlag op Walcheren voor. VI. 223. wordt te Antwerpen zwaarlyk gedreigd. VI. 226. begeeft zig ten Lande uit en naar Duitſchland. VI. 227, 228. Holland verſtrekt hem eenige penningen. VI. 228. hy wordt openlyk ingedaagd. VI. 257. verantwoordt zig, ſchriftelyk. VI. 259. verzamelt geld en krygsvolk. VI. 266. zyn toeleg. VI. 268. een deel zyns volks wordt geſlaagen, by Daalhem. VI. 270. hy zendt Graaf Lodewyk naar Friesland. VI. 271. blyk van zyne verandering van Godsdienſt. VI. 271. vonnis tegen hem. VI. 276. zyn aanſlag op Alkmaar en Hoorn. VI. 281. hy geeft reden van 't aanneemen der wapenen. VI. 282. hy komt te velde. VI. 285. bemagtigt eenige Plaatſen, in 't Luxemburgſche. VI. 286 trekt over de Maaze. VI. 287. zoekt Alva, vergeefs, tot ſlaan uit te lokken. VI. 288. heeft geld gebrek. VI. 289. trekt naar Frankryk. VI. 289. dankt zyn Leger af. VI. 290. keert naar Duitſchland. VI. 291. Buis komt hem ſpreeken. VI. 306. hy geeft beſtellingen ter zee uit. VI. 308, 321, 322. onderzoek over de wettigheid zyner laſtbrieven. VI. 310. hy handelt heimelyk om eenige Steden te winnen. VI. 311, 319. zoekt hulp in 't Duitſche Ryk. VI. 319. zyne ſchepen te Embden in beſlag genomen. VI. 324. ongeregeldheid op zyne Vloote. VI. 327. hy handelt in 't Noorden. VI. 330. en met Frankryk en Engeland. VI. 330, 331. genoegt zig kwalyk aan 't inneemen van

den

den Briele. VI. 348. veele Zeeuwſche en Hollandſche Steden vallen hem toe. VI. 350, 353, 355, 363, 364, 366, 367, 380, 381. Gelderland, Overysſel, 't Stigt en Friesland ook voor een gedeelte. VI. 368, 369. hy zendt Aldegonde op eene Dagvaart te Dordrecht. VI. 377. zoekt tot beſchermer van alle de Nederlanden aangenomen te worden. VI. 378. ſtaat de openbaare oefening van den Roomſchen en Hervormden Godsdienſt toe. VI. 379. brengt wederom een Leger op de been. VI. 384. heeft op nieuws geld gebrek. VI. 384. trekt op en bemagtigt Roermonde. VI. 385. kan den moedwil van 't krygsvolk, naauwlyks, beteugelen. VI. 385. ſtelt orde op de Regeering van Holland. VI. 386, 387. trekt wederom over de Maaze. VI. 387. bemagtigt eenige Steden in Brabant. VI. 388. vermoeden van een toeleg op zyn leeven. VI. 389. hy poogt, vergeefs, Bergen te ontzetten. VI. 390. breekt op en dankt zyn Leger af. VI. 390. komt in Holland. VI. 396. woont eene Dagvaart te Haarlem by. VI. 396. regt een nieuw Geregtshof op. VI. 397. geeft verſcheiden' Ordonnantien uit. VI. 397. zyn groot gezag. VI. 398. VII. 3, 12, 94. Raad nevens hem geſteld. VI. 398. Gelderland, Friesland en Overysſel vallen hem af. VI. 400. hy verandert de Wet te Haarlem. VI. 412. zendt Lumei af tot ontzet deezer Stad. VI. 415. ook, zyns ondanks, ander volk. VI. 425, 426. 't graauw verbrandt zyn beeldtenis te Utrecht. VI. 433. hy neemt Lumei en Entes in hegtenis. VI. 434. Boſſu zoekt hem in handen te krygen. VI. 436. men klaagt by hem over Sonois Krygsvolk. VI. 437. hy zendt bezetting naar Alkmaar. VI. 440. zyn ruſtig antwoord op de klagten van Sonoi. VI. 446. hy neemt Middelburg in, by verdrag. VI. 461. beſchenkt Vliſſingen, Veere en Arnemuiden met verſcheiden' Voorregten. VI. 462. zyn toeleg op Antwerpen mislukt. VI. 464. zyne handeling met Engeland en met Frankryk. VI. 466. met de Spaanſchen. VI. 478, 480, 481. hy ſtort in eene zwaare ziekte. VI. 486. wordt herſteld. VI. 487. bevordert het ontzet van Leiden. VI. 488. verſtelt 'er de Wet. VI. 497. regt 'er eene Hooge School op. VI. 498. bevredigt de Staaten van 't Noorderkwartier met Sonoi. VII. 7, 10. vordert dat men hem van 't bewind ontſla. VII. 11. de Staaten draagen hem de opperſte magt op, geduurende den oorlog. VII. 12, 16, 18, 21, 94. VIII. 109. hy beſchuldigt hen. VII. 14. zy voegen hem een' lyfwagt toe. VII. 13. zyn toeleg op Antwerpen mislukt, andermaal. VII. 14. hy zoekt den Landraad te doen afſchaffen. VII. 19, 23. handelt met Boſſu. VII. 27. waarſchuwt de Staaten tegen de Vredehandeling. VII. 28. handelt met de Spaanſchen. VII. 41. trouwt, voor de derde reize, met Charlotte van Bourbon. VII. 67. begeeft zig naar Walcheren. VII. 69.

ziet naar uitheemſche hulp uit. VII. 78, 81. handelt met Engeland. VII. 82, 83. met Frankryk. VII. 87. doet een' wanhoopigen voorſlag. VII. 88. ſchept wederom moed. VII. 91. ſluit een Verbond van Vereeniging tuſſchen Holland en Zeeland. VII. 93. vordert zwaare ſommen van de Staaten. VII. 13, 96. poogt, vergeefs, Zierikzee te ontzetten. VII 99. ſchryft aan de overheerde Nederlanden. VII. 104. onderſteunt Vlaanderen, met Krygsvolk. VII. 107. bevordert de Gendſche Vredehandeling. VII. 109. bedingt, by dezelve, eenige voordeelen. VII. 115, 116. legt toe op 't geheel bemagtigen van Holland, Zeeland en 't Stigt. VII. 119. vermaant de Staaten tegen den handel met Don Jan. VII. 127, 129. zoekt de Spaanſchgezinde Steden om te zetten. VII. 132. Muiden en Weesp neemen voldoening van hem. VII. 133, 134. ook Haarlem. VII. 134. hy vermaant Utrecht tot verdrag VII. 136. 't welk, eerlang, getroffen wordt. VII. 160. Schoonhoven, Nieuwpoort, Thoolen en Goes neemen voldoening van hem. VII. 137, 138. zyne wedde wordt verhoogd. VII. 139. hy weigert te treeden in 't verdrag met Don Jan. VII. 144, 148, 149. wordt beſchuldigd van een' aanſlag op deezen. VII. 145. door beloften van byzondere voordeelen, aangezogt, tot verdrag met hem. VII. 149. hy onderſchept Don Jans brieven. VII. 154. hy ontzet Antwerpen. VII. 156. komt in Holland. VII. 159. genegenheid der Gemeente te hemwaards. VII. 159. hy vertrekt naar Utrecht. VII. 159. 't Stigt ontvangt voldoening van hem. VII. 160. hy verraſt Breda. VII. 162. de algemeene Staaten nodigen hem naar Brabant. VII. 167, 168. hy vertrekt derwaards. VII. 170. wordt *Ruwaard* van Brabant. VII. 171. verwelkomt den Aartshertog Matthias. VII. 175. Ryhove begeert zyne bewilliging om oproer in Gend te verwekken. VII. 177. hy toont zig misnoegd over 't gebeurde aldaar. VII. 179, 180. wordt Stedehouder van den Aartshertoge. VII. 183. handelt met Amſterdam. VII. 185, 187, 189. bevordert den kryg tegen Don Jan. VII. 195. bezorgt den Doopsgezinden vryheid van geweeten. VII. 211. Dathenus vaart tegen hem uit. VII. 218. zyn voorſlag aan Don Jan. VII. 233. hy ſluit een Verdrag met die van Gend. VII. 236. wordt, wegens de dood van Boſſu, beſchuldigd. VII. 244. mistrouwt de Gendſche Bevrediging. VII. 247. bewerkt de Unie van Utrecht, heimelyk. VII. 248, 249. neemt zee aan. VII. 267. poogt Maaſtricht te ontzetten. VII. 274. woont de Dagvaart te Antwerpen by. VII. 277, 278. verſtelt de Wet te Gend. VII. 290. loopt aldaar gevaar van geligt te worden. VII. 291. wyſt het Stadhouderſchap van Vlaanderen van de hand. VII. 295, 296. doet een ernſtig Vertoog aan de algemeene Staaten. VII. 308. ontwerpt een' ſtaat van oor-

oorloge. VII. 309. laft, hem betreffende, op de Keulſche Vredehandeling. VII. 282, 285, 310, 314. zyn toeleg op Maaſtricht. VII. 319. hy komt wederom in Holland. VII. 323. legt toe om Rennenberg te ligten. VII. 324. ſtelt orde op de verzekering van Overyſſel. VII. 328. komt te Amſterdam. VII. 329. ban tegen hem uitgeſproken, op 's Konings naam. VII. 345. zyn lyfwagt wordt vermeerderd. VII. 348. hy verdedigt zig tegen den ban. VII. 348. wordt Stadhouder van Friesland. VII. 365. bekragtigt den afſtand van de voldoening aan Amſterdam. VII. 371. geeft een Plakaat tegen de Roomſchgezinden uit. VII. 372. koopt het Markgraaffchap van Veere en Vliſſingen. VII. 381-386. maakt zig by eenige Vorſten gehaat, door 't afzweeren van Filips den II. VII. 397. een zyner verſpiederen in Spanje ontdekt en geſtraft. VII. 420. hy klaagt over de Staaten. VII. 422. raadpleegingen op de opdragt der hooge Overheid van Holland en Zeeland, aan hem. VII. 425-428, 430-434. zyne heimelyke inzigten op den handel met Anjou. VII. 428. hy ontvangt den eed als hooge Overheid in Holland. VII. 435. in Zeeland en in 't Stigt hapert de opdragt. VII. 436. hy keurt Anjous *Renverſaalen* af. VII. 437. hy wordt door 't hoofd geſchooten. VII. 439. geneeft. VII. 443, 444. verlieft zyne derde Gemaalin. VII. 444. ontvangt een behoorlyk *Renverſaal*. van Anjou. VII. 445. opent hem den ſtaat des Lands. VII. 447. ſtelt eenen Hoogen Raad in Holland in. VII. 450. loopt gevaar van een kogel by Gend. VII. 457. aanſlag op zyn leeven. VII. 458. Anjou legt hem laagen. VII. 475, 477, 481. handelt met hem. VII. 482, 483, 485. 't Hertogdom van Brabant wordt den Prinſe aangeboden. VII. 484. zyne gedagten over den tegenwoordigen ſtaat der zaaken. VII. 484. hy legt een twiſt in Friesland by. VII. 494. ſtelt Graaf Willem Lodewyk tot zynen Stedehouder aldaar aan. VII. 495. trouwt met Louiſe van Coligni. VII. 499. wordt ſmaadelyk bejegent te Antwerpen. VII. 500. komt in Zeeland. VII. 500. ſtelt orde op de zaaken der zee. VII. 500, 501. handeling over de opdragt der Graaflykheid van Holland en Zeeland aan hem. VII. 511-518. ontwerp der voorwaarden hierop beraamd. VII. 519 enz. Amſterdam en Gouda vinden 'er zwaarigheid in. VII. 524-528. verſcheiden' aanſlagen tegen den Prinſe. VII. 528. hy geeft raad tot behoudenis van Antwerpen. VIII. 14. laatſte toeleg op zyn leeven. VII. 529. hy wordt doorſchooten. VII. 531. bedenkelykheid over zyne laatſte woorden. VII. 532 *Aant.* zyne begraafenis. VII. 536. gedaante, aart, Gemaalinnen en kinderen. VII. 537. voorzorg der Staaten na zynen dood. VIII. 3. hy heeft grooter gezag gehad dan de Stadhouders na hem. XV. 271, 275

WILLEM DE II. Prins van Oranje, gebooren. XI. 44. pillega-

ven

ven hem geſchonken. XI. 44. hy wordt Generaal der Ruiterye. XI. 117. 't regt tot de opvolging in 't Stadhouderſchap wordt hem opgedraagen. XI. 139. hy trouwt met de Koningklyke Prinſeſſe van Engeland. XI. 297-301. geeft de eerſte proeven van dapperheid. XI. 337. ontvangt de Franſche Gevolmagtigden tot de Vredehandeling buiten den Haage. XI. 361. neigt tot het voortzetten des oorlogs. XI. 432. wordt Stadhouder, Kapiteinen Admiraal-Generaal. XI. 438-443. byzonderheden in zyne laſtbrieven, Briefe en Voorne betreffende. XI. 441, 442. hy wil te velde. XI. 449. zendt eenig Krygsvolk naar de grenzen. XI. 450. Holland brengt te wege, dat het te rug ontbooden wordt. XI. 450, 451. hy verzekert zig van de Landen van Overmaaze, op het punt van het tekenen der Vrede. XI. 457. Verdragen, hem en zyn Huis betreffende, te Munſter geſlooten. XI. 475-478. verſchil hierover vereffend. XI. 488, 489. hy begunſtigt de zaaken van Karel den I. XII. 9, 10. dringt op 't byſtaan van Luik. XII. 49. begeert dat de Staaten zig voor Frankryk en tegen Spanje verklaaren. XII. 52. raakt in onluſt met Holland en byzonderlyk met Amſterdam. XII. 53. ſtelt zig tegen Hollands gevoelen over de vermindering van 't Krygsvolk. XII. 62-65, 66, 67, 82. wordt gemagtigd om op de gemeene ruſt te voorzien. XII. 68. verandert de Wet te Nieuwmegen. XII. 68. ſtelt zig aan 't hoofd eener bezending naar de HollandſcheSteden. XII. 70-77. doet 'er verſlag van. XII. 77. klaagt over Amſterdam. XII. 77. doet den Vice-Admiraal de Witte in hegtenis neemen. XII. 83. ook zes Afgevaardigden ter Vergaderingen van Holland. XII. 89. poogt Amſterdam, door Krygsvolk, te overrompelen. XII. 92. zyne ſtoornis over 't mislukken van deezen toeleg. XII. 100. hy komt in 't Leger voor Amſterdam. XII 101. verdraagt zig met de Stad. XII. 104. verdedigt zyne handelwyze XII. 109, 192. ſchryvens der Geweſten aan hem. XII. 112. oordeel van Holland over dit zyn bedryf. XIII. 369. hy vertrekt naar de Veluwe, ter jagt. XII. 113. handelt met Frankryk. XII. 114-118. krygt de kinderpokjes. XII. 118. ſterft. XII. 118. verſchillende oordeelen over zynen dood. XII. 118-120. zyne afbeelding en uiterſte wil. XII. 120-122, 139. ſtaat des Lands na zyn overlyden. XII. 125, 126

WILLEM DE III. wordt geboo-ren. XII. 130. den Staaten aanbevolen. XII. 131, 171. verſchil over zyne Voogdyſchap vereffend. XII. 138-144 Holland verſchuift zyne aanſtelling tot Stadhouder. XII. 151, 152. Zeeland beſluit, in 1652, hem, tot de waardigheden zyns Vaders te voorſchikken. XII. 227. Holland kant zig tegen dit beſluit. XII. 227, 's Prinſen vrienden zoeken zyne bevordering, door 't verwekken van opſchudding. XII. 278, 280, 281. Zeeland beſluit

sluit hem, in 1653, tot Kapitein-Generaal voor te slaan. XII. 298. Holland belet, dat 'er op geraadpleegd wordt. XII. 299. hy bekomt de Ridderorde van den Kouseband. XII. 306. Kromwel vordert, dat hy, door Holland, van de waardigheden zyner voorzaaten worde uitgesloten. XII. 313, 320. 't geschiedt. XII. 324. woeleryen ten zynen behoeve. XII. 396, 398, 405. Zeelands voorslag omtrent zyne opvoeding. XII. 443. hy wordt, door Trigland, in den Godsdienst onderweezen. XII. 444. Holland wil, dat men hem den titel van *Zyne Hoogheid* niet zonder byvoegsel geeve. XII. 444. men arbeidt om hem te bevorderen. XIII. 34, 36-44, 151. de Akte van zyne uitsluiting wordt vernietigd. XIII. 35. voorslag om hem in gezantschap naar Engeland te zenden. XIII. 166. geroep om zyne bevordering. XIII. 176. handeling hierover, in Holland. XIII. 188-190, 192-192. men gaat hem voorby in 't begeeven der hooge krygsampten. XIII. 191. hy komt te Amsterdam en te Rotterdam. XIII. 192. de Staaten van Holland neemen hem aan tot een Kind van Staat. XIII. 197. veranderen zyne hofhouding. XIII. 198. hy bezoekt 's Lands Vlooten. XIII. 204. wordt Lid der Hervormde Kerke. XIII. 288. raadpleegingen om hem tot Kapitein-Generaal te bevorderen. XIII. 287 enz. 335, 414, 432-434, 445-453, 480-486. hy wordt eerste Edele van Zeeland. XIII. 337. krygt zitting in den Raad van Staate. XIII. 427. doet eene reis naar Engeland. XIII. 434. overleg om hem, of voor zyn leeven, of voor een' enkelen veldtogt, tot Kapitein-Generaal aan te stellen. XIII. 453-456. inzigten van Lodewyk den XIV. op zyne verheffing. XIII. 457-460. hy wordt tot Kapitein-Generaal aangesteld voor den aanstaanden veldtogt. XIII. 486. invloed van den twist over zyne verheffing op de zekerheid van den Staat. XIV. 4. hy bevordert de handeling met Keur-Brandenburg. XIV. 15. trekt met het Leger van den Yssel-kant naar Utrecht. XIV. 33, 34. handelt met Karel den II. XIV. 43-46. zoekt vrye hoede van Frankryk te verkrygen. XIV. 60. zyne ontmoeting te Dordrecht. XIV. 73, 74. te Gouda. XIV. 79. hy wordt STADHOUDER en KAPITEIN-GENERAAL. XIV. 87, 88. schryft tot verontschuldiging der Regenten. XIV. 89. weigert aan 't hoofd eener bezendinge te zyn tot het stillen der beweeginge in de Steden. XIV. 90. verklaart Frankryks eischen voor onaanneemlyk. XIV. 106, 126. de handeling wordt hem aanvertrouwd. XIV. 110. hy schryft naar Rotterdam. XIV. 116. handelt met de Engelschen. XIV. 118, 119. verwerpt hunne eischen. XIV. 125, 126. toont argwaan op de Groot. XIV. 125. schryft aan den Raadpensionaris de Witt. XIV. 139. ontraadt het vervolgen der handdaadigen aan den moord der Witten. XIV. 179. ver-

verfoeit dien moord. XIV. 182. pryft den Raadpenfionaris. XIV. 185. wordt gemagtigd tot verandering der Regeeringe. XIV. 191. wil, volgens Burnet, geen *Souverain* van Holland zyn. XIV. 207. wordt in fchotfchriften gefcholden. XIV. 215. beklaagt zig de verandering der Regeeringe. XIV. 219. zyne onderneeming op Naarden en Woerden. XIV. 225, 226. hy trekt voor Charleroi. XIV. 227. zyn laft aan den Graave van Koningsmark. XIV. 230. hy doet Pain & Vin onthalsen. XIV. 237. verklaart zig tegen eene Wapenfchorfing. XIV. 247. verovert Naarden. XIV. 272. en Bon. XIV. 278. zyne waardigheden worden erfelyk verklaard in zyne mannelyke nakomelingfchap. XIV. 318. hy wordt van eene fchuld van twee millioenen ontheeven. XIV. 317. tot trouwen geraaden. XIV. 316, 343. de Oostindifche Maatfchappy legt hem een drie-endertigfte haarer uitdeelingen toe. XIV. 317. zyn gevoelen over de hereeniging der overheerde Gewesten. XIV. 319. hy regelt de Regeering, in 't ftigt. XIV. 327. in Gelderland. XIV. 329, 358. in Overyffel. XIV. 329, 360. hy verlieft den Slag van Senef. XIV. 330, 334. wint Graave. XIV. 333. en Huy. XIV. 334. vertrouwen der Bondgenooten op hem. XIV. 340. hy is verdagt in Engeland. XIV. 341, 379. de Souverainiteit van Gelderland wordt hem aangeboden. XIV. 345. hy raadpleegt 'er op met de andere Gewesten. XIV. 347. verklaart zig onverfchillig. XIV. 352. wyft de aanbieding van de hand. XIV. 358. fchryft ernftig aan die van Zeeland. XIV. 361. Temples oordeel over dit werk. XIV. 366. de Staaten verbieden te zeggen of te fchryven dat de Prins naar de Souverainiteit ftaat. XIV. 366. hy krygt de Kinderpokjes. XIV. 370. verovert Binch. XIV. 372. belegert Maastricht vergeefs. XIV. 396, 397, 398, 418. de Franfchen zoeken hem, door aanbiedingen van byzondere voordeelen, te doen neigen tot vrede. XIV. 411. zyn ontwerp van dezelve. XIV. 344, 415, 416, 434. hy wordt in blaauwboskjes befchimpt. XIV. 419. handelt met de Franfchen te Nieuwmegen. XIV. 420. fpreekt met Temple. XIV. 421, 422, 426 x 433. rakt flaags met de Franfchen, by Mont-Kaffel. XIV. 440. belegert Charleroi, vergeefs. XIV. 441. befluft de onluften te Middelburg, over 't beroepen van den Predikant Momma. XIV. 447-451. verfchilt met Stad en Lande op 't ftuk der Patenten. XIV. 453. handhaaft zyn gezag over 't beftellen der Wet te Deventer. XIV. 457. maakt een Reglement op de Regeering in Friesland. XIV. 458. doet een' keer naar Engeland. XIV. 464. trouwt met *Maria*, Dogter des Hertogs van York. XIV. 465, 466. argwaan over zyn Huwelyk. XIV. 468. hy komt met Karel den II. overeen, wegens een ontwerp van

vrede. XIV. 467. trekt te velde, in 1678. XIV. 485. raakt slaags by S. Denys op den vierden dag na 't sluiten der Vrede. XIV. 493. zyn eischen ten laste van Spanje. XV. 6 enz. hy dankt eenig volk, ter betaaling van Friesland en Stad en Lande staande, af. XV. 25. verschil hierover. XV. 25. hy besliſt den twist over't bewaaren der sleutelen te Deventer. XV. 35 dringt op 't versterken van Naarden. XV. 36 zyne Heerlykheden in 't Luxemburgsche worden verbeurd verklaard. XV. 58. zyne handeling in Duitschland. XV. 59. in Engeland. XV. 60 81. voorslag om hem tot Regent aldaar aan te stellen. XV. 80. hy verklaart tot vrede met Frankryk te neigen. XV. 86, 92, 201. d'Avaux zoekt hem te winnen. XV. 98. men dreigt zyn Prinsdom Oranje, in Frankryk, verbeurd te zullen verklaaren. XV. 99. 't geschiedt. XV. 100. hy dringt op 't ondersteunen der Spaansche. XV. 131. slaat eene werving van zestienduizend man voor. XV. 139. raakt hierover in geschil met Amsterdam. XV. 143. stelt zig aan 't hoofd eener bezendinge derwaards. XV. 145. vertrekt misnoegd uit de Stad. XV. 147. verklaart zig heviglyk tegen dezelve. XV. 159. brengt een onderschepten Brief van d'Avaux in de Vergadering van Holland. XV. 179. doet Hooft en Hop uit de Vergadering gaan. XV. 181. verwydering tusschen hem en Amsterdam. XV. 194. zyne kleinagting voor de andere Steden. XV. 196. zyn gesprek met den Brandenburgschen Gezant. XV. 200, 205. hy dringt op bewilliging in de werving. XV. 210. doet 'er in Zeeland toe besluiten. XV. 214-216. handeling over zyne belangen verschooven. XV. 236, 243. hy wordt in het regt tot het Graafschap Lingen bevestigd. XV. 244 handelt met Monmouth. XV. 252. besliſt de onluſten te Gorinchem. XV. 256. maakt verandering in de Vroedschap te Utrecht. XV. 258. raakt met Dordrecht in geschil over de Nominatie der goede Luiden van Agten. XV 259-279. en met Leiden, over de Nominatie van Schepenen. XV. 279-282. brengt te wege dat 'er geene troepen worden afgedankt. XV. 283. verdedigt zyn gedrag omtrent Frankryk. XV. 299. van Beuningen verklaart zig tegen 't verminderen van zyn gezag. XV. 299. zyn Prinsdom wordt verbeurd verklaard. XV. 317. hy spreekt met Burnet. XV. 339. toeleg om hem te ligten. XV. 340. zyn aart, volgens Burnet. XV. 342. zyn begrip van eene vrye Regeering. XV. 344. Koning Jakob zoekt hem te winnen. XV. 347. geheime handeling in Engeland ten zynen behoeve. XV. 352, 354. Albyville spreekt met hem uit naam van Koning Jakob. XV. 354, 372. hy wordt door Dykveld verdedigd. XV. 357. Fagel verklaart 's Prinsen gevoelen over de geschillen in Engeland. XV.

XV. 361. hy brengt het Engelſch en Schotſch Krygsvolk op een nieuwen voet. XV. 394. toeleg op zyn leeven. XV. 395. de Engelſchen zoeken hem aan om hulp. XV. 397, 411, 412, 437. hoe hy de geboorte van den zogenaamden Prins van Walles aanmerkt. XV. 411. hy beſluit heimelyk tot den overtogt naar Engeland. XV. 413. krygt gelegenheid om zig daartoe, onder een ander voorwendſel, te bereiden. XV. 413, 420. verzoent zig met Amſterdam. XV. 422. 't goed verſtand, tuſſchen hem en Prins Henrik Kaſimir, wordt herſteld. XV. 423. hy handelt heimelyk met Amſterdam. XV. 424, 425, 435. zwaarigheden in den togt XV. 431. de Prins beweegt de Staaten om troepen te verzamelen. XV. 433. hy handelt in Duitſchland. XV. 434. zyn toeleg wordt openbaar. XV. 437. de Staaten beſluiten, hem te ondersteunen. XV. 440, 451, 466, 468. Koning Jakob beſchuldigt hem. XV. 442, 461. veele Engelſchen verzoeken hem over te komen. XV. 452. hy raadpleegt op de landing. XV. 454. geeft in 't openbaar reden zyner onderneeminge. XV. 456, 465. neemt affcheid. XV. 473. gaat ſcheep. XV. 474. keert te rug. XV. 475. loopt andermaal uit. XV. 476. landt in Torbaai. XV. 479. handelt met Koning Jakob. XV. 483. komt te Londen. XV. 484. beſchryft een *Conventie*. XV. 488. verklaart zig op 't ſtuk der Regeeringe. XV. 498. men draagt hem en zyne Gemaalin de Kroon op. XV. 502 enz. hy behoudt zyne ampten in den Vereenigden Staat. XV. 508. XVI. 20. maakt den Staaten zyne komſt tot de Kroon bekend. XVI. 19. hun buitengewoon Gezantſchap aan hem. XVI. 20. hy ontdekt de veranderlykheid der Engelſchen. XVI. 22. erkent zig verpligt aan de Staaten. XVI. 25. verklaart Lodewyk den XIV. den oorlog. XVI. 30. zyn oogmerk in het dringen op onderſtand van de Staaten. XVI. 33. hy wil, al wat op Frankryk vaart, doen neemen. XVI. 36, 44. ſluit ten dien einde eene overeenkomſt met de Staaten. XVI. 37. en een aanvallend en verweerend Verbond. XVI. 38. wil hun geen voordeel in den Koophandel toeſtaan. XVI. 41. treedt in 't *Groot-Verbond*. XVI. 46. zyne Krygsbedryven in Ierland. XVI. 47, 113-117. zyn verſchil met Amſterdam, over 't zenden der *Nominatie* van Schepenen naar Engeland. XVI. 51-56, 68, 69. en over het toelaaten van den Graave van Portland onder de Edelen van Holland. XVI. 66-68. hy komt in Holland. XVI. 137. loopt gevaar in 't landen op de Maaze. XVI. 138. zyne aanſpraak aan de Staaten. XVI. 139. en aan de Bondgenooten. XVI. 140. hy woont den veldtogt by. XVI. 145, 146, 148, 149. keert naar Engeland. XVI. 150. ſlaat den Keurvorſt van Beijeren voor tot Landvoogd der Spaanſche Nederlanden. XVI. 162. keert wederom herwaards. XVI. 168. trekt te velde. XVI. 177, 183. aanſlag op zyn leeven, ontdekt

en geſtraft. XVI. 186-193. hy arbeidt aan de Vrede met den Turk. XVI. 196. maakt merkelyke verandering in de Regeering te Goes. XVI. 206 enz. verzagt de vonniſſen, tegen eenige Regenten geveld. XVI. 224. zyne gedagten over 't vonnis van Burgemeeſter Halewyn. XVI. 237. hy komt in Holland. XVI. 241. woont den ſlag van Landen by. XVI. 243. wyſt den Franſchen voorſlag tot Vrede van de hand. XVI. 257. komt wederom herwaards. XVI. 260. woont den veldtogt by. XVI. 266. ſluit een Verdrag met Brunswyk-Wolfembuttel. XVI. 271. komt, op nieuws, herwaards. XVI. 278. belegert en verovert Namen. XVI. 282 enz. keert naar Engeland XVI. 295. maakt zynen uiterſten wil. XVI. 300. ſamenzweering tegen zyn leeven. XVI. 315. hy woont den veldtogt in de Nederlanden by. XVI. 318. keert naar Engeland. XVI. 335. oordeelt dat men, onder bemiddeling van Zweeden, behoort te handelen van vrede. XVI. 343. zyn belang by de handeling. XVI. 355. hy komt in Holland. XVI 367. handelt over de vernieuwing van het Groot-Verbond. XVI. 425. keert naar Engeland. XVI. 435. komt weder in Holland. XVII. 6. doet eenige opening tot een Verdrag van Verdeelinge der Spaanſche Heerſchappye. XVII. 8 ſluit het eerſte. XVII. 11. het tweede. XVII. 29. doet een keer naar Duitſchland. XVII. 17. komt in Holland te rug. XVII. 20. keert naar Engeland. XVII. 21. ſluit met Zweeden en de Staaten. XVII. 42. doet wederom een keer herwaards. XVII. 46, 47, 100. neigt tot oorlog. XVII. 73. ſluit met Deenemarke en de Staaten. XVII. 91. met den Keizer en de Staaten. XVII. 93, 95 met Pruiſſen en de Staaten. XVII 96 hy zoekt den Prins Joan Willem Friſo tot Stadhouder na hem te doen verkiezen. XVII. 104. zyne ziekte en dood. XVII. 103-108. zyne afbeelding en ſchets zyner Regeeringe. XVII. 108-118

WILLEM KAREL HENRIK FRISO, Prins van Oranje en Naſſau, wordt gebooren. XVII. 407. bekomt een lyfpenſioen. XVII. 407. wordt Stadhouder van Groningen. XVIII. 195. van Drente. XVIII. 243. en van Gelderland. XVIII. 252. aanmerkingen over de laatſtgemelde aanſtelling. XVIII. 255. hy treedt in 't bezit van 't Stadhouderſchap van Gelderland en Groningen. XVIII. 509. doet eed als Erfſtadhouder van Friesland XIX. 70. woont het Veldleger omtrent Breda by, in 1732. XIX. 80. ſluit een Verdrag met den Koning van Pruiſſen, over de nalaatenſchap van Koning Willem den III. XIX. 93 enz. proteſteert tegen de vernietiging van 't Markgraafſchap van Veere. XIX. 121. handelt met de Staaten van Zeeland desaangaande, vergeefs. XIX. 131 enz. trouwt met de Kroon-Prinſeſſe van Groot-Britanje XIX. 161. keert herwaards. XIX. 162. in den Haage, wordt openlyk voor hem en de Prinſeſſe gebeden. XIX. 167. voorſlag om hem tot Ge-

neraal van 't Voetvolk aan te ſtellen. XIX. 208. hy wordt ingehuldigd als Heer van Breda. XIX. 231. tot Luitenant-Generaal van 't Voetvolk verkooren. XIX. 356. weigert dit ampt te aanvaarden. XIX. 357. onthaalt 's Lands Krygsvolk in Duitſchland. XIX 420. vier Geweſten dringen op zyne bevordering tot Generaal. XIX. 428. XX. 63. hy doet zig onderregten van de gelegenheid van Staatſch Vlaanderen. XX. 63. aanleiding tot zyne verheffing. XX. 66. hy wordt te Veere tot Stadhouder uitgeroepen. XX. 71. in andere Steden van Zeeland. XX. 72, 73, 75. Staatswyze aldaar aangeſteld. XX. 78. ook te Rotterdam, voor Stadhouder van Holland. XX. 85. in andere Steden. XX. 86, 87, 88. en Staatswyze. XX. 93. zyn aanmerkelyk ſchryven aan den Graave van Bentink. XX. 94. hy komt te Amſterdam. XX. 94. in den Haage. XX. 95. wordt Kapitein- en Admiraal-Generaal der Unie. XX. 95. Stadhouder van Utrecht en Overyſſel. XX. 96. neemt zitting in de hooge Kollegien. XX. 96, 97. komt in Zeeland. XX. 98. wordt in 't Markgraaffſchap van Veere en Vliſſingen herſteld. XX. 99. maakt in Zeeland eenige verandering in de Regeering. XX. 100. keert naar den Haage. XX. 101. bekomt verſcheiden waardigheden in Holland. XX. 101. orde om openlyk voor hem te bidden. XX. 102. voorſlag om het Stadhouderſchap in zyne mannelyke en vrouwelyke nakomelingen erfelyk te verklaaren. XX. 121. men verzekert, dat hy geen *Graaf van Holland* wil zyn. XX. 124. Poſteryen aan hem, en door hem aan 't Land opgedraagen. XX. 126. hy vernietigt eene afgeperſte afkondiging te Rotterdam. XX. 132. beſluit der Staaten van Holland op het Erfſtadhouderſchap. XX. 147. der andere Geweſten. XX. 151, 199, 204. hy bevordert het opbrengen eener milde Gifte, hier te Lande. XX. 159. neigt tot vrede. XX. 180, 260. trekt naar 't Leger. XX. 188. keert te rug. XX. 188. veroordeelt eene aanſpraak, op zynen naam verſpreid. XX. 189. houdt zynen eerſtgebooren Zoon ten doop. XX. 193. wordt gemagtigd om de Regeering in Friesland te herſtellen. XX. 201. men zoekt hem, ook in Groningen, meer gezags te doen opdraagen. XX. 204. hy trekt de bezetting uit Groningen. XX. 205. wordt *Rector magnificentiſſimus* der Hooge Schoole aldaar. XX. 207. zendt Gemagtigden naar Haarlem. XX. 211. ſlaat de afſchaffing der Pagten voor. XX. 218. en een middel, by voorraad, in de plaats. XX. 230. doet aan een ontwerp van een Hoofdgeld arbeiden. XX. 234. ſlaat het, nevens een ontwerp om de verpagte middelen te *collecteeren*, den Staaten voor. XX 236. dringt op herſtelling omtrent de Ampten en op aſtand der Poſteryen. XX. 266. wordt gemagtigd om de ruſt in Amſterdam te herſtellen. XX. 283. komt aldaar. XX. 287. verleent den Koopluiden ge-

hoor. XX. 290. maakt groote verandering in de Regeering der Stad. XX. 290, 291. en in den Krygsraad. XX. 295 297. vertrekt uit Amsterdam. XX. 298. verandert, in alle de Hollandsche Steden, behalve te Dordrecht, de Regeering door Gemagtigden. XX. 300, 301, 306, 307, 308, 809, 310, 311, 312, 313. ook in Gelderland en Overyssel. XX. 315, 318. in Friesland. XX. 317. in Stad en Lande. XX. 319 enz. het Graafschap Kuilenburg wordt hem opgedraagen. XX. 315. hy wordt Erfstadhouder der Generaliteits-Landen. XX. 332. en Opper-Directeur der Oost- en Westindische Maatschappyen. XX. 332 enz. maakt hier en daar nog eenige verandering in de Regeering. XX. 356, 359, 378. doet zig tot Markgraaf van Veere en Vlissingen inhuldigen. XX. 384. doet een voorslag tot herstelling der Fabrieken. XX 410. en des Koophandels. XX. 411. pryst een bepaalde *Porto Franco* of vrye haven aan. XX. 420. wordt onpasselyk. XX 447. gebruikt de wateren te Aken. XX. 447. keert van daar te rug. XX. 448. de ziekte verheft zig. XX. 448. de Prins sterft. XX. 448. zyn lyk wordt op een praalbed gelegd en plegtiglyk ter aarde besteld. XX 450. zyne afbeelding. XX. 452

Willem, Graaf van Buuren en daarna Prins van Oranje enz. wordt gebooren. XX. 192. gedoopt. XX. 193. Pillegiften hem vereerd. XX. 193. hy wordt *Erfstadhouder*, onder de Voogdyschap zyner Vrouwe Moeder. XX. 449

Willem, Graaf van Nassau, bemagtigt twee Schansen. XI. 153. wint Orsoi. XI. 159. verovert Filippine. XI. 176. verlaat de post te Kallo. XI. 271. sterft. XI. 306. zyn geslagt aangeweezen. XI. 306 *Aant.*

Willem Fredrik, Graaf van Nassau, wordt Stadhouder van Friesland. XI. 293, 294. staat, vergeefs, naar het Stadhouderschap van Groningen en Drente. XI. 293, 295. misnoegen tusschen Fredrik Henrik en hem. XI. 296. hy wint de Moerspuischans. XI. 394. heeft het beleid van den aanslag op Amsterdam, in 1650. XII. 94, 196. komt digt onder de Stad. XII, 98. bezending aan hem van wege de Wethouderschap. XII. 98. hy trekt af met het Krygsvolk. XII. 107. wordt Stadhouder van Groningen en de Ommelanden. XII. 131. trouwt met eene Prinsesse van Oranje. XII. 131. raadt Friesland tot het benoemen van een Gevolmagtigde op de handeling met Kromwel. XII. 257. komt op Texel. XII. 291, 292. maakt zig verdagt. XII. 292. voert bevel over een klein Legertje der Staaten. XII. 391. arbeidt tot bylegging der geschillen in Overyssel. XII. 405, 409. staat naar 't Veldmaarschalksampt. XII. 414, 417. 422. laat 'er van af. XII. 428. brengt Krygsvolk in Groningen. XIII. 67. legt de gereezen geschillen by. XIII. 69. herwint de Lilerschans. XIII. 95, 96. sterft

ſterft ongelukkiglyk. XIII. 97. zyne Weduwe keert naar Duitſchland. XV. 35
WILLEM LODEWYK, Graaf van Naſſau, helpt Groningen en Koeverden belegeren, in 1580. VII. 337. wordt gekwetſt. VII. 341. helpt Lochem ontzetten. VII. 465. wordt Stadhouder van Friesland. VII. 495. VIII. 11. wint twee Schanſen. VIII. 73. zyn toeleg op Groningen mislukt. VIII. 76. hy neemt Laſtbrief van Leiceſter VIII. 120, 157. wordt, door Taſſis, afgeſneeden van de zynen. VIII. 123. ſlaat de brandſchatting der Ommelanden af. VIII, 123. ſtemt voor de opdragt der Heerſchappye aan Engeland, mids 't eenpaariglyk geſchiede. VIII. 212, 213. zyne Krygsbedryven in Friesland. VIII. 312. hy benaauwt Groningen. VIII. 349, komt voor Nieuwmegen. VIII. 359. wordt voor Koeverden gekwetſt. VIII. 368. ontzet de Veſting. VIII. 385. wordt Stadhouder van Groningen. VIII. 390, 391. ondersteunt Embden met volk. IX. 21. herwint Deutichem. IX. 51. brengt Krygsvolk in Groningen. IX. 96. legt den twiſt in Friesland by. IX. 100. werpt wederom volk in de Voorſtad van Embden. IX. 124. wordt gemagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321. Henrik de IV. zoekt hem te winnen door geſchenken. IX. 368. hy draagt zorg voor de behoudenis der ruſte in Leeuwaarden. X 25. raadt de Conferentie te Delft aan. X. 59. ſtelt orde op 't beſtellen van de Wet te Leeuwaarden. X. 90. en verandert 'er de Regeering. X. 91. hy gaat in de Klooſter-Kerk. X. 152. ſterft. X. 407
Willem van Yſſelſtein ſtelt zig tegen Willem den VI. III. 390. helpt Yſſelſtein verraſſen. III. 415
Willem Eggert wordt Rentmeester van Holland en Heer van Purmerende. III. 327. helpt de S. Katharynen-Kerk te Amſterdam ſtigten. III. 327
Willem Baſtiaansz. Zie *Schapers*.
Willem Beukelszoon van Biervliet vindt het kaaken en zouten van den Haring. III. 499
WILLEMSTAD. Toeleg om deeze aan Parma te leveren. VIII. 271
Williams (*Jakob*) om oproerigheid te Gouda, ter dood gebragt. VIII. 261
Willoughby (*Peregrin Barty, Baron van*), ſlaat een Spaanſch geleide. VIII. 128. krygt het Opperbevel over de Engelſche hulptroepen. VIII. 263. zyn bedryf te Geertruidenberg. VIII. 277. hy verdedigt Bergen op Zoom. VIII. 290. ſlaat eenige Heeren Ridder. VIII. 291. keurt der Staaten handelingen goed. VIII. 313
Wilten vallen in deeze Landen. I. 273, 274
WILTENBURG, oude naam van Utrecht. I. 290
Wilzen, door Karel den Grooten, overwonnen. I. 439
Wimes (*James*), om een voorgenomen verraad te Veere, onthalsd. VIII. 453
Wimmenum (*Amelius van Boekhorſt, Heer van*), ontdekt den

Staaten van Holland een geheim Verdrag, wegens Antwerpen. XI. 427. beſluit met vyf Geweſten tot het bekragtigen der Munſterſche Vrede. XI. 490

Wimmenum (*Nikolaas van Boekhorſt, Heer van*), in 't Lid der Edelen beſchreeven, in 1618. X. 282

Winfrid. Zie *Bonifacius.*

Wingfield (*John*), Bevelhebber van Geertruidenberg, weigert de Plaats aan Maurits op te geeven. VIII. 280

Winkel verbrand door Floris den III. II. 268

Winkelmade. Slag aldaar, tuſſchen Graave Arnoud en de Weſtfriezen. II. 130

Winſchooter-Schans herwonnen. XIV. 131

Winter (ſtrenge) des jaars 1740. XIX. 273

Winwood (*Rudolf*), Engelſche Gezant in den Haage. IX. 156. 275, 344. pryſt den Raade van Staate het Beſtand aan. IX. 458. raakt in hevig geſchil met Prinſe Maurits. IX. 408

Wirtz (*Paulus*) wykt voor de Franſchen. XIV. 33. ſterft. XIV. 395

Wiſſekerke (Jonkheer *Gillis van*), verdagt van een' toeleg op Zuidbeveland. XI. 67

Wiſſel (*Jan van der*), Dienaar van den Raadpenſionaris de Witt, verzelt zynen Meeſter naar de Voorpoorte. XIV. 159, 166

Wiſſelbank te Amſterdam. Octroi aan dezelve. XIII. 437

Wit (*Gysbrecht de*) handelt in Portugal. XII. 455

Wit (*Andries de*), Penſionaris van Dordrecht. Inhoud van zyn *Verhaal*, wegens de beſchryving van Sommelsdyk en Marquette, in 't Lid der Edelen. X. 333-339

WITIKIND, Hertog der Saxers, vermaagſchapt zig met de Deenen. I. 422. hitſt de Saxers op tegen de Franken. I. 424, 426. laat zig doopen. I. 430

Witlam, Koopſtad aan de Maaze. I. 274. II. 7

Witſen (*Nikolaas*), Burgemeeſter van Amſterdam. XV. 425. zyne *Aantekeningen.* XV. 425. hy krygt kennis van de onderneeming op Engeland. XV. 426. ſpreekt met den Prins. XV. 426, 428, 429. met Dykveld. XV. 427. zyne bekommering. XV. 426, 428. hy ſpreekt met Fagel. XV. 430. zyne gedagten over den togt naar Engeland. XV. 440. hy wordt derwaards afgevaardigd. XVI. 20. waarom hy verkooren werdt. XVI. 21. zyn geſprek met Willem den III. XVI. 22. zyn yver voor de eer van den Staat. XVI. 27. hy wordt buitengewoon Ambaſſadeur. XVI. 31. bewilligt met moeite in 't gene met Groot-Britanje geſlooten werdt. XVI. 33, 36, 38. keert naar huis. XVI. 44. weigert *Baron* te worden. XVI. 45. ſpreekt met Portland en Heinſius tot bemiddeling. XVI. 93. keurt zekere Vredepunten goed. XVII. 290

Witſius (*Hermannus*), Profeſſor en Predikant te Utrecht. zyn bedryf in Engeland. XV. 303

Witt (*Jakob de*), Oud-Burgemeeſter van Dordrecht, handelt in 't Noorden. XI. 382-389.

389. wordt door Willem den II. in hegtenis genomen. XII. 90. op Loevestein gezet. XII. 92. geslaakt, mids zig onthoudende van de Regeeringe. XII. 109. hersteld in zyne waardigheid. XII. 127, 194. handelt te Lubek. XII. 277. wordt in den Haage aangerand. XII. 284, 285. legt zyn ampt van Rekenmeester neder. XIV. 186. sterft. XIV. 187

Witt (Joan de), Pensionaris van Dordrecht, wegens Holland afgezonden, om Zeeland van zeker besluit op het Stadhouderschap af te maanen. XII. 188, 227. zyn moed in 't uitvoeren van deezen last. XII. 228. hy wordt Raadpensionaris van Holland. XII. 231. wat men van hem zeide. XII. 232. hy krygt berigt van Engelands gezindheid tot vrede. XII. 251, 252. zyn voorslag ter Vergadering van Holland. XII. 253. hy handelt afzonderlyk met Beverningk en Nieuwpoort, in Engeland. XII. 279, 280. 't gemeen schelt hem. XII. 284. hy stelt de Akte van Uitsluiting des Prinsen van Oranje op. XII. 324. men beschuldigt hem, dat hy Kromwel het vorderen derzelve aan de hand gegeven heeft. XII. 334. hy beweert, dat Luiden van Regeeringe, in Holland, niet dan voor Hollandsche Regters te regt moeten staan. XII. 383. zyn oordeel over een Verbond met Brandenburg XII. 390. hy trouwt. XII. 394. wordt beschuldigd van 't verwekken van opschuddingen. XII. 402. arbeidt tot bylegging van den twist in Overyssel. XII. 409, 411. oordeelt, dat men geen Veldmaarschalk behoort aan te stellen. XII. 413. brengt te wege dat de renten van Holland van vyf op vier ten honderd verminderd worden. XII. 434. handelt met den Franschen Ambassadeur de Thou. XII. 452. raakt in ongunst van Karel den II. XIII. 33, 40, 41. de Koning weigert hem eene Verklaaring, dat hy de Akte van Uitsluiting niet eerst heeft voorgeslaagen. XIII. 36. hoe hy omtrent den Prins van Oranje gezind was. XIII. 41. zyne handeling met de Prinsesse Weduwe. XIII. 43. hy wordt, op nieuws, voor vyf jaaren tot Raadpensionaris aangenomen. XIII. 63. Frankryk tragt, vergeefs, hem om te koopen. XIII. 110, 164. hy slaat eene verdeeling der Spaansche Nederlanden voor. XIII. 111, 117. zyne behendigheid om den togt naar Kabo Verde geheim te houden. XIII. 122, 124. zyne bekommering. XIII. 154. hy wordt gemagtigd op de Vloote. XIII. 153. brengt ze door 't Spanjaards gat in zee. XIII. 154. wordt wegens zynen dienst op de Vloote bedankt. XIII. 159. van anderen beschuldigd. XIII. 165, 176, 177. hy handelt heimelyk om eenen opstand in Engeland te verwekken. XIII. 167. toeleg op zyn leeven. XIII. 169. hy werkt tegen de bevordering van den Prinse van Oranje. XIII. 192, 193, 414. ontdekt den heimelyken handel van Buat. XIII. 216, 217. wordt aan-

aangezogt, om Londen in brand te doen ſteeken. XIII. 233. bewerkt, behendiglyk, dat men niet in den Haage van vrede handele. XIII. 243. beklaagt zig by d'Eſtrades over den inval in de Spaanſche Nederlanden. XIII. 273. zyn voorſlag tot vrede tuſſchen Frankryk en Spanje. XIII. 276. hy handelt loosiyk met d'Eſtrades. XIII. 285. maakt een ontwerp om het Kapitein-Generaalſchap af te ſcheiden van het Stadhouderſchap. XIII. 289. misnoegen tegen hem hieruit ontſtaan. XIII. 295. hy handelt met Temple. XIII. 296-301. ſtelt d'Eſtrades deswege geruſt. XIII. 301, 310. Temples oordeel over hem. XII. 309. hy wordt wederom voor vyf jaaren aangenomen. XIII. 309. de Staaten beſchenken hem. XIII. 310. de Spaanſchen klaagen over hem. XIII. 310. hoe hy de Franſchen wilde behandelen. XIII. 311. zyn oordeel over het drievoudig Verbond. XIII. 385. hy handelt verder met Temple. XIII. 404. onderzoek of hy kennis hadt van Frankryks oogmerken. XIII. 421, 422. zyne inzigten op 't bevorderen van den Prinſe van Oranje tot Kapitein-Generaal. XIII. 446 zyne bedenkingen op 't ſtuk der Vlagge. XIII. 475. hy brengt te wege, dat de Prins van Oranje alleenlyk voor éénen veldtogt tot Kapitein-Generaal aangeſteld wordt. XIII. 480. dringt op werving te lande. XIV. 15. de Keurvorſt van Brandenburg is misnoegd over zyn beleid. XIV. 20. hy ſlaat voor 's Lands krygsgereedſchap en penningen te bergen. XIV. 29. zyne raadeloosheid. XIV. 42. hy wordt by nagt aangevallen en gewond. XIV. 68. hy geneeſt. XIV. 70. haat tegen hem en zynen broeder. XIV. 137, 199. hy verdedigt zig. XIV. 138, 140. ſchryft aan Willem den III. XIV. 139. legt zyn ampt neder. XIV. 148. krygt zitting in den Hoogen Raad. XIV. 150. komt op de Gevangenpoorte. XIV. 159. zoekt 'er af te gaan. XIV. 163, 166. wordt deerlyk vermoord. XIV. 171 enz. zyne afbeelding. XIV. 182 enz.

Witt (Kornelis de), Ruwaard van Putten, gepreezen door d'Estrades. XIII. 164. komt als Gevolmagtigde in de Vloote op den togt naar Chattam. XIII. 259, 261. wordt deswege beſchonken door de Staaten. XIII. 262. woont het gevegt voor Soulsbaai by. XIV. 23, 24. keert ziek naar land. XIV. 70. zyn beeldtenis wordt door 't graauw mishandeld. XIV. 70. aanſlag op zyn leeven. XIV. 71. men dwingt hem de verheffing van Willem den III. te tekenen. XIV. 75. toeleg der boeren van Voorne op zyn leeven. XIV. 137. hy wordt gevat. XIV. 142. van een aanſlag op 's Prinſen leeven beſchuldigd. XIV. 143. zyne verdediging. XIV. 145. de Ruiter ſchryft in zyn voordeel. XIV. 147. zyne vrienden zoeken hem van de pleije te bevryden. XIV. 151. men verſpreidt dat hy zoekt uit te breeken. XIV. 152. hy wordt gepynigd. XIV.

XIV. 153. gevonniſt. XIV. 155, 157. door 't volk met de dood gedreigd. XIV. 158. van 't Ledikant gehaald. XIV. 170. en jammerlyk omgebragt. XIV. 171, 172, 174, 177

Witte van Haamſtede, natuurlyke Zoon van Floris den V. III. 71. legert zig op 't Huis te Putten. III. 124. brengt Zeeland tot onderwerping aan Jan den II. III. 147. zeilt naar Holland. III. 164. verloſt het van de Vlaamingen. III. 165

Witte (*Witte Kornelis de*) helpt den ſlag voor Duins winnen. XI. 283. wordt in hegtenis genomen. XII. 83. wat hierover te doen viel. XII. 84. hy raakt los. XII. 86. komt in een gevegt tegen den Engelſchen Admiraal Blake. XII. 222. geleidt eene Koopvaardyvloot. XII. 242. ſneuvelt in de Zond. XII. 468

Wittem ('t Slot) gewonnen, in 1568. VI. 269

Wittenhorſt (*Walraven van*) doet de eerſte opening tot vrede, in 1607. IX 237

Wodan, God der Germaanen. I. 24, 361, 370

Woerden (*Herman van*). II. 247. Zie *Herman van Woerden*.

Woerden ('t Slot te) geſtigt. II. 265. door Albrecht van Saxen gewonnen. IV. 266

Woerden (*Heerlykheid* van) aan Jan den I. opgedraagen. III. 110, 112. en door deezen aan Guy, zynen Broeder. III. 151. Biſſchop Willem valt in 't Land van Woerden. III. 151. de Heerlykheid aan Holland gehegt. III. 198, 287. aan Jan van Beijeren opgedraagen. III. 325. 't Slot en de Heerlykheid verpandt aan Hertoge Erik van Brunswyk. VI. 16. mogt niet vervreemd worden. VI. 16. beroerte aldaar. VI. 186. 't Slot wordt bezet. VI. 187. de Stad verzekerd voor den Prinſe van Oranje. VI. 381. belegerd door den Graave van Megen. VII. 66. verlaaten. VII. 67, 104. Kerktwiſt in de Stad. VII. 331. de Heerlykheid van Woerden komt wederom aan Holland. VIII. 329. Prins Maurits verſtelt de Wet in de Stad, in 1618. X. 266. zy neemt vryhoede van de Franſchen, in 1672. XIV. 41. de Franſche bezetting ruimt de Stad. XIV. 133. de Prins van Oranje belegert haar vergeefs. XIV. 226. zy wordt van den vyand verlaaten. XIV. 280

Wolf of *Lupus* (*Broeder Pieter*), verwekt opſchudding te Mechelen. VII. 291. brengt de Stad over aan 's Konings zyde. VII. 292. komt om. VII. 317

Wolf (*Reinier van der*) beſchuldigt de Regeering te Rotterdam. XIV. 76

Wolferd van Borſelen verzoent zig met Graave Floris den V. III. 50. heeft kennis van den aanſlag tegen hem. III. 67. misleidt die van Dordrecht. III. 99. lokt de Vlaamingen in Walcheren. III. 99. maatigt zig de Voogdye aan over Jan den I. III. 105. zyn groot gezag. III. 109, 111, 113. oorzaaken van zynen val. III. 115. hy poogt met Jan den I. naar Zeeland te vlugten. III. 125. wordt agterhaald. III. 125. en

en te Delft omgebragt. III. 126
Wolfard van Borsselen, Heer van Veere. IV. 44. wordt Stadhouder van Holland. IV. 171. wykt naar Rotterdam. IV. 187. zyn Hof in den Hage wordt geplonderd. IV. 188. by van zyn Ampt verlaaten. IV. 191
Wolfran, Biſſchop van Sens, predikt in Friesland. I. 369. Radboud weigert zig van hem te laaten doopen. I. 370
Wolfsen (*Hensik*), Burgemeester van Zwolle, afgezonden naar Holland. XII. 407
Wormer, vry verklaard van tollen en beden. III. 17
Wprst (*Ewoud Pietersz.*) wordt Admiraal der Vliſſinger zeemagt. VI. 355
Woud (Heilig) waar Civilis de Batavieren byeen roept. I. 120. Wilde Woud zonder genade. I. 249. Ardenner Woud I. 367 *Aant.*
Woude (*Jakob van*). III. 152
Woudrichem, door Jan van Arkel ingenomen. III. 371. Vredehandeling aldaar. III. 481. de Gelderſchen verraſſen de Stad. IV. 371. zy wordt bemagtigd door Chiappin Vitelli. VI. 474. de Heerlykheid deezer Stede en van Altena door de Staaten van Holland gekogt. VIII. 352. de Stad byna verraft, door La Barlotte. IX. 51
Wouters (*Jakob*), *Heer van S. Jans Steen*, wordt te Thoolen uit de Regeering gezet. XVII. 149. zyn verder bedryf. XVII. 150
Wouw ('t Slot te) aan Parma geleverd. VII. 418 door Biron ingenomen. VII. 488. verkogt aan Parma. VIII. 196. aanſlag op het zelve. IX. 4. Maurits wint het. IX. 184
Wouwere (*Chriſtiaan van de*), Predikant te Leiden, heeft de hand in eene muitery aldaar. VIII. 259, 265
Wrangel (*Herman*). zyne Krygsbedryven in Duitſchland. XI. 238
Wybesma (*Joan van Mathenes van*), ruimt het Slot te Leeuwaarden. VII. 165
Wydenes. Slot aldaar geſtigt. III. 18, 20. vernield. III. 38
Wyk te Duurstede (*Heerlykheid van*) kom aan Jakob van Gaasbeek. III. 392. Zie Duurstede.
Wyk te Duurstede neemt vryhoede van de Franſchen, in 1672. XIV. 39. wordt van hun verlaaten. XIV. 283
Wyk op Zee. Landing der Hoekſchen aldaar. IV. 275
Wynbergen (*Joan van*) uit de algemeene Staatsvergaderinge te rug geroepen naar Gelderland. VIII. 217
Wyngaarden. Zie *Floris Oem van Wyngaarden*.
Wyngaarden (*Daniel van*), Heer van Wyngaarden. XV. 242
Wyngaarden (*Genrit van*) wordt Lid van den Hoogen Raade. VII. 451
Wyngaarden (*Jakob, Heer van*) bevorderd de openbaare Predike in Ryland. VI. 168. beſchuldigd, wegens den Beeldenſtorm te Leiden. VI. 185. woont eene Dagvaart te Dordrecht by. VI. 377. bezegelt de opdragt der Graaflykheid aan Willem den I. VII. 513

Wynhof (*Herman*), wordt Raad in den Hove van Utrecht. VIII. 168
Wynkoopers-eed. Beweeging hierover, in Holland, in 1676. XIV. 405. in 1751. XX. 351
Wyns (*Felle Adriaanszoon*). Dykgraaf van Medenblik, werkt tegen Sonoi. VIII. 275
Wynstok. wanneer in Gallie geplant. I. 217

Y.

Yeerſike (*Boudewyn van*) gebiedt binnen Zierikzee. III. 170
Ypere treedt in de Utrechtſche Unie. VII. 266. wordt door Parma belegerd. VII. 490. verlooren. VII. 509. door de Franſchen veroverd, in 1678. XIV. 472. in 1744. XIX. 455
Ypeſloot. Blokhuis aldaar opgeworpen. IV. 354. aangetaſt, door de Gelderſchen. IV. 355. ontzet, door die van Amſterdam. IV. 355
Ysbrandsz (*Joan*), trekt in gezantſchap naar Zweeden. XII. 393. wederom. XIII. 185. wordt gemagtigd tot de Keulſche Vredehandeling. XIV. 245. tot de Nieuwmeegſche. XIV. 369
Ysbrandsz (*Ysbrand*), Kapitein der Burgerye te Rotterdam, bewaart eenige Regenten. XIV. 115
Yslandsvaarders genomen door de Deenen. XIX. 278
Yſſelburg neemt Spaanſche bezetting in. IX. 33
Yſſelmonde (Slot te) door de Biſchoppen Willem en Koenraad geſtigt. II. 183. door Dirk den V. belegerd, ingenomen en geſlegt. II. 188, 189
Yſſelſtein ('t Slot te) ſtreng belegerd onder Jan den I. III. 113. gewonnen. III. 114, 115, 189. aan Holland gehegt. III. 391. verlooren. III. 415. herwonnen en geſlegt. III. 416. belegerd en verlaaten. IV. 218, 219
Yſſelſtein neemt vrye hoede van de Franſchen. XIV. 35
Yſſelſtein (. . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. gebiedt over zes vendels. VII. 196
Yzendyke gewonnen door Prinſe Maurits. IX. 165. veroverd door de Franſchen, in 1747. XX. 62

Z.

Zaanden (*Simon van*) te Haarlem aangevallen. III. 312
Zaanden (*Willem van*), ſpant aan tegen Floris den V. III. 67. wordt gedood. III. 90
Zaanen (*Remees Floris van*), Vroedſchap te Haarlem, doet een' voorſlag tot verandering der Regeeringe. XX. 301
Zaankant. Oproer aldaar, in 1678. XIV. 473. beweeging, in 1749 en 1750. XX. 357 vgg.
Zahiger (*Jan*), Lutherſch Predikant te Woerden, wordt de Stad ontzeid. VII. 932
Zandenburg (*Willem Ber van Amerongen, Heer van*), handelt ten huize van Treſel. X. 210. wordt uit de Regeeringe gezet. X. 234
Zandvliet gewonnen, in 1705. XVII. 262
Zante (*Evert van*) dient onder Bre-

Brederode. VI. 211
Zanten (Gerard Beukelszoon van) wordt Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
Zee (Brittannische). hoe ver zig dezelve uitstrekte. XII. 318
idem. XIII. 442
Zeegaten worden wyder, omtrent het midden der vyftiende eeuwe. IV. 87, 91
ZEELAND, door de Deenen, overvallen. II 69. oorsprong des geschils over 't regt op Zeeland Beweester-Schelde. II. 155, 156, 175, 177, 275, 276, 390. III. 4, 5. einde deszelven. III. 202, 203. Keuren aan Zeeland, door den Voogd Floris, gegeven. III. 6. de Edelen aldaar staan op tegen Floris den V. III. 46. verzoenen zig met hem. III. 59. hy is de eerste, die zig Graaf van Zeeland noemt. III. 84. Zeeland weigert Willem den III. hulp. III. 189. 't Graafschap wordt Jonkheere Willem opgedraagen. III. 229. schulden van Zeeland, in 't jaar 1529 IV. 507. het sluit een Verbond met Holland. VII. 15, 93. weigert te treeden in 't Verdrag met Don Jan. VII. 144. houdt zig buiten gemeenschap van lasten met de algemeene Staaten. VII. 196. treedt in de Utrechtsche Unie. VII. 263. deszelfs inzigten op de Keulsche Vredehandeling. VII. 278. 't Gewest begint afzonderlyk te munten. VII. 323. het doet Anjou geene hulde. VII. 424, 437. zweert hem, onder beding van ongehoudenis. VII. 444 raadpleegt op de opdragt der hooge Overheid aan Oranje. VII. 425-432, 436. en in 't byzonder over de opdragt der Graaflykheid. VII. 515, 516, 519. stemt tegen de nader Verklaaring der Wapenschorsing. IX. 271. verklaart zig sterk tegen 't Bestand. IX. 377, 378, 415, 416. Jeannin vermaant 'er 't Gewest ernstelyk toe. IX. 416. 't bewilligt eindelyk. IX. 429. staat der Kerken aldaar, in 1612. X. 58. 't Gewest dringt op 't houden eener nationaale Sinode. X. 154. keurt den spoed af, waarmede Fredrik Henrik tot Stadhouder wordt aangesteld. XI. 3. draagt hem de waardigheid van eersten Edele op. XI. 5. dringt op belofte van handhaavinge der Hervormde Leere, voor 't aanvangen der Munsterssche Vredehandelinge. XI. 411. weigert de Munsterssche Vrede aan te neemen. XI. 483. doet het eindelyk. XI. 493. verschillen over 't bestellen der Wet in de Steden na de dood van Willem den II. XII. 145-149. eenige Edelen zoeken stem in den Staat te verkrygen. XII. 149. handeling met Holland, over 't aanstellen van eenen Stadhouder. XII. 151. oproerige beweegingen in dit Gewest. 224, 297. 't besluit den Prins van Oranje tot Stadhouder enz. te voorschikken. XII. 227 slaat hem, in 1653, voor tot Kapitein-Generaal. XII. 298. doch Holland belet dat 'er op geraadpleegd worde. XII. 299 invloed van deezen voorslag op de Vredehandeling. XII. 306, 307. oordeelen van 't Gewest over

over 't verleenen der Akte van Uitſluitinge, door Holland. XII. 333, 338-341, 358. Kromwel ſchryft aan de Staaten van Zeeland. XII. 343-345. zy doen een voorſlag omtrent 's Prinſen opvoeding. XII. 443. beſluiten hem te bevorderen. XIII. 35. arbeiden hiertoe. XIII. 193, 196. doen een ſcherp Vertoog tegen 't vonnis over Buat. XIII. 222. keuren 't vansen ſcheiden van 't Kapitein-Generaalſchap en Stadhouderſchap af. XIII. 290, 294. verſchil onder hen. XIII. 412. zy verklaaren zig tegen 't ſluiten met Frankryk. XIV. 53. kiezen Willem den III. tot Stadhouder. XIV. 88. 't Geweſt verklaart zig ernſtelyk tegen de Ontwerpen van vrede der Franſchen en Engelſchen. XIV. 128. verandering in de Regeering, in 1672. XIV. 217. de Provincie bewilligt in de voorſlag der Zweedſchen op de Keulſche Vredehandeling. XIV. 257. raadpleegt op de opdragt der Souverainiteit van Gelderland aan Willem den III. XIV. 352. ontvangt een ernſtigen brief van zyne Hoogheid. XIV. 361. wordt door hem overgehaald om in de werving van zeſtienduizend man te bewilligen. XV. 210-217. beroerte en verandering in de Regeering aldaar. XVII. 147-152, 246 enz. de Provincie verklaart zig tegen de bevordering van Prinſe Joan Willem Friſo. XVII. 210. kant zig tegen een beſluit op de Gelderſche geſchillen. XVII. 237. dringt ſterk op het regelen der Grenſcheiding in Vlaanderen. XVIII. 73. vernietigt het Markgraafſchap van Veere. XIX. 118. verdedigt zig deswege. XIX. 124. handelt 'er over met den Prins van Oranje. XIX. 131. ongeruſtheid aldaar, in 1744. XIX. 425. en in 1747. XX. 68. de Provincie ſtelt den Prins van Oranje tot Stadhouder aan. XX. 78. verklaart zig tegen eene Neutraliteit en afzonderlyke Vrede. XX. 79. maakt het Stadhouderſchap erfelyk. XX. 151. beſluit de Pagten aan te houden. XX. 208. aldaar geſchiedt byna geene verandering in de Regeering. XX. 316

Zeemagt der Hollanderen, eerſte blyken van dezelve. II. 240, 248. III. 63. hoe men dezelve, in een' oorlog te zee, gebruikte. III. 534. IV. 155

Zeerooveryen in de Straat van Gibraltar. IX. 407. en in de Middellandſche zee. X. 51, 393. uitruſting daartegen. X. 307, 308, 393

Zeeſlag of ſtryd op de Zuiderzee, in 1573. VI. 448. voor Reimerswaale in 't zelfde jaar. VI. 460. onder Engeland, in 1588. VIII. 286. voor Kadix, in 1596. VIII. 439. voor Gibraltar, in 1607. IX. 253. in Duins, in 1639. XI. 280. by Kaap S. Vincent, in 1641. XI. 314. voor Douvres, in 1652. XII. 217. voor Plelmouth, voor de Vlaamſche en voor de Engelſche kuſt, in 't zelfde jaar. XII. 221, 222, 223. van drie dagen, in 1653. XII. 233. voor Livorno, voor Nieuwpoort, voor Duinkerken, voor Katwyk, voor de Maaze, in 't zelfde jaar. XII. 237, 238, 239,

239, 240, 241. in de Zond, in 1058. XII. 468. voor Leſtoffe, in 1665. XIII. 145. van vier dagen, in 1666. XIII. 205-209. omtrent het Noordvoorland, in 't zelfde jaar. XIII. 210. voor Soulsbaai, in 1672. XIV. 24. zeeſlagen van 1673. XIV. 287, 289, 291. van 1676. by Sicilie, XIV. 392, 393. van 1676. omtrent Stokholm. XIV. 400. in 1677. XIV. 443. voor Beveſier, in 1690. XVI. 110. by Kaap la Hougue, in 1692. XVI. 173 enz. op de hoogte van S. Vincent, in 1693. XVI. 248. voor Malaga, in 1704 XVII. 225 by Kaap Paſſaro, in 1718. XVIII. 171. voor Toulon, in 1744. XIX. 426

Zeeuwen. Eligius en Willibrord prediken onder hen. I. 346, 361

Zeevaart. Leiceſters Plakaat daarop geeft veel ongenoegen. VII. 147, 154. 't wordt ingetrokken. VIII. 200. verſchil met Groot-Britanje over de vrye Zeevaart. XI. 258. Verdrag van Zeevaart met dit Ryk. XIV. 339

Zegel der algemeene Staaten, in 1579. VII. 280

Zeltbrugge (*Krispyn van*). Zie *Albrug*.

Zevenaar ingenomen door Prinſe Maurits. IX. 33. geruimd. IX. 35

Zevenbergen bemagtigd door Hertoge Filips. III. 479, 488. verlooren. VIII. 345

Zevenbergen (*Willem van*) belooft geld tot onderſteuning van 't Verbond der Edelen. VI. 255

Zeven ſtuivers Luiden, onder Alva. VI. 306

Zevender (*Fredrik van*) poogt Schoonhoven te bemagtigen. IV. 247. helpt Geertruidenberg verraſſen. IV. 252. krygt de nederlaag op de Lek. IV. 255. ontſnapt uit de hegtenis. IV. 256

Zierikzee. Willem de I. wordt, aldaar, voor Graave uitgeroepen. II. 303. de Stad verkrygt Keuren van Willem den II. II. 405. zy wordt in Holland, geplaatſt. III. 94 *Aant.* belegerd. III. 156, 171. ontzet. III. 177. de Tempeliers aldaar uitgerooid. III. 191. Henrik de VI., Koning van Engeland, ſchryft aan deeze Stad. III. 526. hevige beroerte aldaar over de nieuwe Excynzen. IV. 124. zy ſluit den Stadhouder de poort voor 't hoofd. IV. 266. verzoent zig met Hertoge Albrecht van Saxen. IV. 290. valt Oranje toe, in 1572. VI. 366. belegerd door de Spaanſchen. VII. 73, 74, 75. gaat over, by verdrag. VII. 99. wordt bezet, door 's Prinſen volk. VII. 118. beweeging aldaar, in 1653. XII. 298. in 1672. XIV. 218. de Stad keurt af, dat men by overſtemming tot de werving van zeſtienduizend man beſlooten heeft. XV. 216. geweldige beroerte aldaar, in 1747. XX. 73. de Prins van Oranje wordt tot Stadhouder uitgeroepen. XX. 74. verandering in de Regeering aldaar. XX. 100

Zilvervloot. (Spaanſche). toeleg op dezelve, in 1578. VII. 226. zy wordt, in 1628, veroverd. XI. 68. haare waarde. XI. 69

Zilverwerk, in betaaling van Losen Lyfrenten aangenomen. V. 384

Zoeten (*Herman van*), Burgemeester van Rotterdam, zoekt verandering, in 1672. XIV. 76. raakt uit, en wederom in de Regeering. XVII. 135
Zomer (*David*), Baljuw van Middelburg, beſchuldigt en bedreigt Treslong. VIII. 85.
Zonnemans (*Arend*) zoekt zyne Vroedſchapsplaats te Rotterdam neder te leggen. XIV. 77. 115. zyn huis wordt aangevallen. XIV. 114
Zonnenberg (*Willem van*), Baljuw van Brederode, gedoogt de openbaare Preeke. VI. 166. vervoegt zig by den Heer van Brederode te Amſterdam. VI. 220. wordt door Sonoi aangeſteld tot Regter over eenige Roomſchgezinden. VII. 55
Zonnevelde (*Kornelis van*), Oud-Burgemeeſter van Alkmaar, wegens Holland, in bezending naar Zeeland. XII. 130
Zout. wanneer men begonnen hebbe Excyns van 't Zout te geeven. V. 251
Zouthandel te S. Ubes geregeld. XIII. 17. nader. XIII. 378
ZUIDHOLLAND, door Lodewyk, Graave van Loon, bemagtigd. II. 316. Jan de II., Hertog van Brabant, valt 'er in. III. 161. moet te rug. III. 163. 't wordt vry verklaard van de Leenroerigheid van Brabant. II. 292. III. 35, 187. verzoent zig met Hertoge Filips. IV. 56
ZUIDHOLLANDSCHE WAARD breekt door. III. 453
Zuilen (*Dirk van*) ſneuvelt in een' ſcheepsſtryd. III. 160
Zuilen (*Gysbert* en *Dirk van*) hunne Sloten, door de Hollanders, gewonnen. IV. 216
Zuilen (*Steven van*) beſchuldigd, wegens den Beeldenſtorm te Utrecht. VI. 184
Zuilen (*Willem van*). Zie *Nyveld*.
Zuileſtein (*Fredrik van Naſſau, Heer van*), natuurlyke Zoon van Fredrik Henrik. XI. 435. wordt uit den dienſt van Willem den III. ontſlaagen. XIII. 198, 199. ſneuvelt op de poſt aan de Grevenbrugge. XIV. 226
Zuileſtein (*Joan van Reneſſe van*), wegens Utrecht afgevaardigd ter Generaliteit, in 1618. X. 206. Byeenkomſt ten zynen huize, te Utrecht. X. 228
ZUTFEN ('t *Graafſchap*). oude ſtaat van het zelve. II. 271. aan Hertoge Karel van Bourgondie verpand. IV. 139. aan den Biſſchop van Munſter. IV. 183. Regt van Karel den V. en Hertoge Willem van Gulik op dit Graafſchap. V. 233. het wordt den eerſten afgeſtaan. V. 255
Zwadenburgerdam of *Zwammerdam*. Dam aldaar door Floris den III. gelegd. II. 247. ſterkte aldaar opgeworpen. II. 314
Zwarte hoop of Saxiſche Knegten legeren zig voor Groningen. IV. 385. trekken naar Holland. IV. 387. komen wederom in Friesland. IV. 389. verloopen. IV. 392. een deel derzelven valt in Friesland. IV. 402. landt voor Medenblik. IV. 402. loopt gantſch Holland af. IV. 403. bemagtigt Asperen. IV. 404
Zweder van Kuilenburg tot Biſchop van Utrecht aangeſteld. III. 493. bedryft veel gewelds in 't ſtigt. III. 494. plaatſt zynen

den zetel te Dordrecht. III. 495. ſterft. III. 496
Zwentibold wordt Koning van Lotharingen. II. 94. verklaart de Utrechtſche Kerk van eenige tollen vry. II. 95. heeft geſchil met eenige Lotharingſche Grooten. II. 100. belegert Durſtede. II. 101, 102. breekt het beleg op. II. 103. ſneuvelt. II 103
Zwindels. Zie *Wantlaalen.*
Zwinglius (*Hulrich*) predikt de Hervorming in Zwitſerland. IV. 425. is oneenig met Luther. V. 5. ſtreng tegen de Doopsgezinden. V. 69
Zwitbert ſtigt eenige Kerken. I. 364
Zwol. twiſt met Kampen, over den tol aan 't zwarte water. IV. 437
Zyl (*Gerrit van der*), Ridder, Heer tot Purmerende. III. 547
Zype, door wien, eerſt bedykt. III. 353

Aanwyzing van het Tydſtip waar mede ieder DEEL der VADERLANDSCHE HISTORIE eindigt, en van alle de KAARTEN, AFBEELDINGEN en PORTRAITEN in dezelve.

Het Iſte DEEL begint met de Aankomſt der Batavieren hier te Lande, en eindigt met het jaar na Chriſtus geboorte 800

In dit Deel behoort aan TYTEL-PLAAT.
Een KAART v. 't OUDE VADERLAND.
Afbeelding van d'Aank. der Batavieren.
Civilis beſtormt Vetera.
De Saliërs ondertw. zig aan Julianus.
Radboud weigert den Doop.

Het IIde eindigt met de dood van Willem II. Roomſch Koning, in 1256

KAART *van het* VADERLAND *in de* MIDDELEEUWE.
Hertog Godefrid gedood.
Dirk I. in 't Graafſchap beveſtigd.
Galama verdedigt zyn Regt.
Damiate belegerd.

Het IIIde eindigt onder Hertog Filips van Bourgondie, in 't jaar 1488

Moord van Graaf Floris V.
De Graaf van Friesland ingehuldigd.
Hageſtein belegerd.
Doorbraak der groote Waard.

Het IVde eindigt onder Keizer Kar. V. met de Kameryſche Vrede, in 1529

Oproer over de Excynzen.
De Zeeneering in Zeeland.
Woede van 't Kaas- en Brood-Volk.
's Gravenhaage geplonderd.

Het Vde eindigt met de Overdragt der Landen aan Koning Filips, in 1555

Mislukte aanſlag der Herdoopers.
Overdragt der Nederlanden.
DESIDERIUS ERASMUS.
AERT VAN DER GOES.

Het VIde eindigt met het Ontzet van Leiden, - - - in 't jaar 1574

KAART *van 't* VADERLAND *in de* XVI. EEUW.
't Verzoekſchrift der Edelen.
Briefe ingenomen.
ADRIAAN VAN DER GOES.
VIGLIUS VAN ZUICEM VAN AYTA.
LOUIS VAN BOIZOT.
JOHAN VAN DER DOES.

Het VIIde eindigt met de dood van Prins Willem I., - - in 't jaar 1584

De Raad van Staate gevangen.
De Kerk te Haarlem overweldigd.
Groningen wordt Spaanſch.
Prins Willem I. dood geſchoten.
PAULUS BUYS.
FILIP V. MARN. V. S. ALDEGONDE.
PRINS WILLEM DE EERSTE.

Het VIIIſte eindigt met de Overdragt der Nederl. aan Izabella, in 1598

Aankomſt van Leiceſter.
Deventer door de Engelſ. verraden.
Schenk verdrinkt voor Nieuwmegen.
ROBERT DUDLEI GR. V. LEICESTER.
FRANÇOIS MAALSON.
PRINS MAURITS.

Het IXde eindigt met het ſluiten van 't twaalfjaarig Beſtand, in 1609

KAART *van 't* OOSTEN.
Grave belegerd.
De Galeijen overzeild.
Aankomſt der Spaanſche Gezanten.
Ooſtende na de Belegering.
JAKOB VAN HEEMSKERK.
KORNELIS VAN AARSEN.
JOHAN VAN OLDENBARNEVELD.

Het Xde eindigt met de dood van Prinſe Maurits, - - in 't jaar 1625

Oldenbarneveld op 't Hof-Schavot.
DE GROOT op Loeveſtein.
WILLEM LODEWYK VAN NASSAU.
HUGO DE GROOT.
ROMBOUT HOGERBEETS.
FRANÇOIS VAN AARSEN.
LOUIZE DE COLIGNI.

Het XIde eindigt met het ſluiten der Munſterſche Vrede, in 1648

KAART *van 't* WESTEN.
De Vrede te Munſter beëedigd.
PRINS FREDERIK HENRIK.
PIETER PIETERSZ. HEIN.
ERNST KASIMIR VAN NASSAU.
HENRIK KASIMIR VAN NASSAU.
WILLEM VAN NASSAU.
JOHAN DE KNUYT.

Het XIIde eindigt met de Vrede in 't Noorden, in 't jaar 1664.

Amsterdam belegerd.
De Kruidtoren te Delft gesprongen.
Prins WILLEM DE TWEEDE.
Jakob Cats.
Adriaan Pauw.
Jan van Galen.
Maarten Harpertsz. Tromp.
Witte Cornelis de Witt.

Het XIIIde eindigt met de Aanstelling van Prins Willem III., in 1672.

De Schildery van Kornelis de Wit.
Prins Willem Frederik.
Egbert Meeuwz. Kortenaar.
Kornelis Evertsen.
Jan Evertsen.
Johan Meermans.
Jakob van Wassenaer-Obdam.

Het XIVde eindigt met de Nieuwmeegsche Vrede, in 't jaar 1678.

Jan en Korn. de Wit mishandeld.
Willem Jozef van Gend.
Prins WILLEM DE DERDE.
Kornelis de Witt.
Jan de Witt.
Pieter de Groot.
Michiel Adr. de Ruiter.

Het XVde eindigt met de Verh. van Willem III. tot Koning van G. B. in 1689.

Joan Maurits van Nassau.
Arnoud van Citters.
Coenraad van Beuningen.
Pieter de Huybert.
Everh. v. Wede v. Dykveld.
Kornelis Evertsen.
Gaspar Fagel.

Het XVIde eindigt met de Ryswyksche Vrede, in 't jaar 1697.

Afbeelding van 't Huis te Ryswyk.
Jakob Hop.
Nikolaas Witsen.
Gelein Evertsen.
Hieronimus van Beverningk.
Kornelis Tromp.
Menno van Coehoorn.
Henrik Kasimir van Nassau.

Het XVIIde eindigt met het sluiten van de Utrechtsche Vrede, in 1713.

Coenraad van Heemskerk.
Willem Bentink.
Godard tan Reede.
Gerard van Kallenberg.
Prins Johan Willem Friso.
Willem Buys.
François Nikolaas Fagel.

Het XVIIIde eindigt met het sluiten van 't Verdrag van Seville, in 1729.

Gehoorgeev. aan den Ambassad. Hop.
Adriaan van Borssele.
Adolf Henrik van Rechteren.
Cornelis Hop.
Izaak van Hoornbeek.
Simon van Slingeland.

Het XIXde eindigt met het sluiten der Vrede van Dresden, in 't jaar 1745.

Sicco van Goslinga.
Anthony van der Heim.
Daniel de Dieu.
François Fagel.

Het XXste eindigt met de dood van Prins Willem IV., in 't jaar 1751.

U. W. van Wassenaer-Obdam.
Jakob Gilles.
Prins WILLEM DE VIERDE.
Jan van Borssele.
Gerard Aarnout Hasselaer.
Pieter Steyn.
Lodewyk Hertog v. Brunswyk.
Prins WILLEM DE VYFDE.

Het XXIste behelst een' algemeenen Bladwyzer.

De XII. *onderstaande* PORTRAITEN, *die te laat ingekomen zyn of niet hebben konnen geplaatst worden, zyn vervolgens afzonderlyk by den* Drukker *uitgegeven.*

Maarten van Rossum.
Kenau Simon Hasselaer.
Joos de Mook.
Cornelis Pietersz. Hooft.
Andries Bikker.
Joan Huydecoper.
Mr. Jakob de Witt.
Adriaan Bankert.
Cornelis Evertsen.
Jakob Verheije.
Mr. Casper van Citters.
Mr. Willem van Citters.

Ook is by den DRUKKER van dit Werk mede gedrukt de

VADERLANDSCHE HISTORIE VERKORT

EN BY

VRAAGEN EN ANTWOORDEN VOORGESTELD.

Dit Werkje, zynde een Kort Begrip van de XX. DEELEN der VADERLANDSCHE HISTORIE, is van den zelfden *Schryver*, zo kort en klaar als mogelyk is, famengeſteld, om in de Huisgezinnen en Schoolen gebruikt te worden, en om den luſt tot het leezen van 's Lands Geſchiedenisſen in de Jeugd op te wekken of leevende te houden. Het is ten dien einde niet alleen in het Nederduitſch, maar ook in de Franſche Taal gedrukt, in klein Octavo. Doch gemerkt dat veele Leezers der *Vaderlandſche Hiſtorie*, dit Werkje als een Kort Begrip of zaakelyken Inhoud van de uitgebreide Hiſtorie, by dezelve willen voegen, of ook wel by deezen BLADWYZER inbinden, heeft men 't ook in het zelfde Formaat en met dezelfde Letter gedrukt, en nu vermeerderd met XII. Nieuwe Prentverbeeldingen.

By den DRUKKER van de VADERLANDSCHE HISTORIE wordt ook gedrukt de HEDENDAAGSCHE HISTORIE of de *Tegenwoordige Staat van alle Volken*, met veele Kaarten en Plaaten verſierd, waar van

Het I. II. III. Deel behelſt eene naauwkeurige Beſchryving van *China*, *Japan* en gantſch *Ooſt-Indie*.

IV. Deel behelſt *Perſie*, *Arabie* en *Tartarie*.

V. Deel *het Turkſche Gebied* in *Aſia* en *Afrika*.

VI. Deel *het Turkſche Gebied* in *Europa*, benevens het Koningryk *Polen* en *Litthauwen*.

VII. Deel alle de *Noordſche Ryken* en *Landen*.

VIII. en IX. Deel het *Duitſche Keizerryk* en de *Keizerlyke Erflanden*, enz.

X.

X. Deel de *Oostenrijksche, Fransche en Pruissische Nederlanden.*

XI. Zynde het *Eerste Deel* DER VEREENIGDE NEDERLANDEN, vervat eene Algemeene Beschryving des Lands, der Zeden en Godsdienst van de Inwooners, een kort begrip van 's Lands Historie, eene Beschryving der Hooge en mindere Generaliteits Kollegien, der Maatschappyen van Ooften en Westen, en der Handwerken, Vischeryen, Zeevaart en Koophandel.

XII. Zynde het *Tweede Deel* der VEREENIGDE NEDERLANDEN, behelst eene Beschryving van alle de Generaliteits Landen, in *Brabant*, *Vlaanderen*, *Opper-Gelderland* enz.

XIII. Zynde het *Derde Deel* der VEREENIGDE NEDERLANDEN, behelst de Beschryving van gantsch *Gelderland*.

XIV. Zynde het *Vierde Deel* der VEREENIGDE NEDERLANDEN, behelst de Beschryving van de Gelegenheid, Regeering enz. van *Holland* in 't algemeen, en van de Steden *Dordrecht*, *Haerlem* *Delft* en *Leiden*.

XV. Zynde het *Vyfde Deel* der VEREENIGDE NEDERLANDEN, behelst eene Beschryving van de Stad *Amsterdam*, en andere groote of stemmende Steden van Zuid- en Noord-Holland.

XVI. XVII. XVIII. Zynde het *Zesde*, *Zevende* en *Agtste Deel* der VEREENIGDE NEDERLANDEN, behelst eene Beschryving van *'s Gravenhaage* en van alle de Kleine Steden, Dorpen, Heemraadschappen enz. van gantsch Holland

XIX. en XX. Zynde het *Negende* en *Tiende Deel* der VEREENIGDE NEDERLANDEN, behelst eene Beschryving van *Zeeland* in 't algemeen, en van alle de Eilanden, Steden, Dorpen enz. in 't byzonder.

Het XXI. of het *Elfde Deel* der VEREENIGDE NEDERLANDEN, behelst de Beschryving van *Utrecht*.

De HEDENDAAGSCHE HISTORIE van *Groot-Britanje*. 2 Deelen.
——— ——— ——— — *Frankryk*. 2 Deelen.
——— ——— ——— — *Spanje* en *Portugal*. één Deel.
——— ——— ——— — *Switzerland* en *Italien*. 2 Deelen.
——— ——— ——— — *Amerika*. 3 Deelen.

Het XXII. XXIII. XXIV. Deel zullen de nog overig zynde Provincien behelzen.

PORTRAITEN

VAN

VERMAARDE

PERSOONAADIEN,

DIENENDE TOT EEN

AANHANGSEL

OP DE

VADERLANDSCHE HISTORIE.

I. Maarten van Rossum, Heer van Pouderoyen, Veldmaarſchalk van Gelderland. . . *kan geplaatſt worden Deel* IV. *Bl.* 484
II. Kenau Simons Hasselaar, Bevelhebſter over een Bende Vrouwen in 't Beleg van Haarlem. . . . . VI. — 414
III. Joos de Moor, Vice-Admiraal van Zeeland . . IX. — 158
IV. Cornelis Pietersz Hooft, Burgermeeſter en Raad der Stad Amſterdam. . . . . X. — 278
V. Dr. Andries Bikker, Burgermeeſter en Raad der Stad Amſterdam. . . . . XI. — 50
VI. Johan Huydecoper, Heer van Maarſeveen, Burgermeester en Raad der Stad Amſterdam. . . . XII. — 96
VII. Mr. Jacob de Witt, Burgermeeſter der Stad Dordrecht XIV. — 186
VIII. Adriaan Bankert, Lt. Admiraal van Zeel. . XIV. — 288
IX. Cornelis Evertsen, Vice-Admiraal van Zeeland, Zoon van den Lt. Admiraal *Jan Evertſen*, nevens den Lt. Admir. *Bankert* dienende in de Zeeſlagen in 1673. . XIV. — 288
X. Mr. Jacob Verheye, Raadpenſionaris van Zeeland van 1685 tot 1715. *kan dus geplaatſt worden voor* XVI. — 1
XI. Mr. Casper van Citters, Raadpenſionaris van Zeeland van 1718 tot 1734. ——————— XVIII. — 1
XII. Mr. Willem van Citters, Burgermeeſter der Stad Middelburg. . . . . XX. — 70

Te AMSTERDAM, By I. TIRION 1761.

By wien de Vaderlandsche Historie in XXI. Deelen gedrukt is en uitgegeeven wordt.

Met Privilegie van de Ed. Gr. Mog. Heeren Staaten van Holland en Weſtvriesland.